BESTSELLER BESTSELLER BESTSELLER BESTSELLER BESTSELLER BESTSELLER BESTSELLER

Donald McCaig

POVESTEA LUI RHETT BUTLER

Cuprins

Donald McCaig

Povestea lui Rhett Butler

Traducere din limba engleză și note de
Ioana Avădanei

PARALELA 45

Pentru Paul H. Anderson,
custode fidel

„Dar mai presus de toate, țineți din răsputeri la dragostea dintre voi, pentru că dragostea acoperă mulțime de păcate.” (I Petru 4,8)

Partea întâi

Antebellum

1. O chestiune de onoare

Cu un ceas înainte de răsărit și cu doisprezece ani înainte de război, un cupeu zorea prin câmpiile de coastă ale Carolinei. Drumul de-a lungul râului Ashley era cufundat în beznă, străpunsă doar de felinarele laterale ale trăsurii, iar ceața se insinua prin ferestrele deschise, umezind obrajii și dosul palmelor pasagerilor.

— Blestemat să-ți fie sufletul acela îndărătnic, Rhett Butler!

John Haynes se afundă în scaunul lui.

— Cum zici tu, John.

Butler deschise ferestruica de deasupra sa și întrebă:

— Ne apropiem? N-aș vrea să-i facem pe gentlemeni să ne aștepte.

— Iaca ajungem la d'umu' p'incipal, stăpâne 'hett.

Cu toate că Hercule era dresorul cailor de curse ai tatălui lui Rhett și servitorul cu rangul cel mai înalt de la Broughton, stăruise să-i conducă pe tinerii bărbați.

Rhett îl avertizase: „Langston o să fie furios când o să afle că ne-ai ajutat".

Hercule luase o atitudine bățoasă. „Stăpâne 'hett, te știu de când e'ai atâtica. Io, He'cule, te-am 'idicat în șaua p'imului tău cal. Să vă legați caii 'mneavoast'ă și pe-ai lu' domnu' Haynes în spate. Io conduc t'ăsura în sea'a asta."

Obrajii bucălați ai lui John Haynes îi dezmințeau bărbia neobișnuit de fermă. Gura i se strânsese într-o linie ce trăda nefericirea.

Rhett spuse:

— Îmi plac mlaștinile astea. La naiba, n-am vrut niciodată să fiu plantator de orez. Langston turuia o grămadă despre soiurile de orez sau exploatarea negrilor și eu n-auzeam niciun cuvânt, cu gândul la râu.

Cu ochii sclipindu-i, se aplecă spre prietenul său:

— Pluteam prin ceață, cârmind cu ajutorul unei vâsle. Într-o dimineață, am surprins o țestoasă dându-se la vale pe un prag de apă… doar pentru plăcerea ei. John, ai văzut vreodată o broască-țestoasă moscată zâmbind? Nici nu mai știu de câte ori am încercat să mă furișez pe lângă o anhingă adormită ca să n-o trezesc. Dar capul ei ca de șarpe se ițea de sub aripă, cu privirea ageră, deloc obosită, și, cât ai face așa – Rhett pocni din degete –, s-a și scufundat. Găinușele-de-baltă nu-s nici pe departe atât de vigilente. De multe ori, când mă abăteam pe după o cotitură a râului, se năpusteau cu sutele în zbor. Îți imaginezi cum e să zbori pe o ceață ca asta?

— Ai o imaginație prea bogată, spuse prietenul lui Rhett.

— Și adesea m-am întrebat, John, de ce tu ești atât de precaut. Cărui țel măreț te păstrezi?

John Haynes își șterse ochelarii cu o batistă jilavă, dar mai tare îi murdări.

— Într-altă zi decât asta, aș fi flatat de grija ce mi-o porți.

— Of, la naiba, John, îmi cer scuze. Am nervii întinși ca un arc. Praful de pușcă e uscat?

Haynes atinse cutia de mahon lucios pe care o legăna în poală.

— L-am încuiat cu mâna mea.

— Auzi caprimulgul țipător?

Tropotul rapid al copitelor cailor, scârțâitul harnașamentului din piele, Hercule care striga: „Dați-i bătaie, ticăloșilo', dați-i bătaie", trilul din trei note al păsării. Caprimulgul țipător – nu auzise John ceva despre Shad Watling și un caprimulg țipător?

— Am avut o viață plină, zise Rhett Butler.

Cum John Haynes credea că în viața prietenului său domnea o confuzie disperată, își mușcă limba ca să nu protesteze.

— Au fost ceva vremuri bune, prieteni buni, iubita mea surioară, Rosemary…

— Chiar așa, cum rămâne cu Rosemary, Rhett? Ce-o să se aleagă de ea, dacă tu nu mai ești?

— Nu mă întreba așa ceva!

Rhett întoarse privirea spre geamul mat din cauza întunericului.

— Pentru numele lui Dumnezeu, ce-ai face, dac-ai fi în locul meu?

Cuvintele care-i veniră în minte rotofeiului John Haynes fură: „Nu m-aș afla în locul tău”, dar nu putu să le rostească, deși nu era nimic mai adevărat.

Părul negru și des al lui Rhett era pieptănat peste frunte; redingota lui era căptușită cu mătase roșie jacquard[1], iar căciula aflată pe locul de alături era din blană de castor. Prietenul lui John era la fel de plin de viață ca oricare alt bărbat pe care-l cunoscuse John și la fel de energic precum poate fi o creatură sălbatică. Împușcat mortal, Rhett Butler ar fi fost la fel de golit de viață ca pielea unei vipere de apă, atârnată pe un gard la iarmarocul din Charleston.

Rhett spuse:

— Deja sunt dezonorat. Indiferent ce-o să se întâmple, nu-mi pot pierde onoarea și mai mult.

Un rânjet îi lumină brusc chipul.

— Or să aibă hoaștele alea bătrâne ceva de bârfit, nu-i așa?

— Ai reușit s-ajungi în gura lor de câteva ori.

— Așa-i. Dumnezeu mi-e martor, le-am oferit oamenilor respectabili multe ocazii de-a mă țâțâi dezaprobator. Cine-a fost mai arătat cu degetul decât mine în Charleston? Păi, John, am ajuns de-a dreptul un bau-bau.

Intonă solemn:

— „Copile, dacă nu te îndrepți, ai să sfârșești taman ca Rhett Butler!”.

— Aș vrea să încetezi cu gluma, spuse John liniștit.

— John, John, John…
— Pot să vorbesc deschis?
Rhett ridică o sprânceană neagră.
— Nu te pot împiedica.
— Nu-i nevoie să mergi până la capăt. Spune-i lui Hercule să facă stânga-mprejur… ne vom delecta cu o plimbare de dimineață în oraș și un mic dejun copios. Shad Watling nu e un gentleman și nu trebuie să te duelezi cu el. Watling n-a găsit niciun gentleman în Charleston care să-l secundeze. A înghesuit un biet turist yankeu să-i facă acest serviciu.
— Fratele lui Belle Watling are dreptul să i se ofere satisfacție.
— Rhett, pentru numele lui Dumnezeu, Shad e fiul vechilului tatălui tău. Angajatul lui!
John Haynes dădu din mână a nepăsare.
— Oferă-i o compensație financiară…
Făcu o pauză, cuprins de panică.
— Sper că nu faci asta… *chestia* asta… pentru fată?
— Belle Watling e o femeie mult mai bună decât majoritatea celor care-o condamnă. Iartă-mă, John, dar nu trebuie să-mi pui la îndoială motivele. Onoarea trebuie spălată: Shad Watling a împrăștiat minciuni despre mine și eu l-am provocat la duel.
John avea atâtea de spus, încât abia putea vorbi.
— Rhett, dacă n-ar fi fost treaba cu West Point…
— Te referi la faptul că am fost dat afară? Asta e doar ultima și cea mai din cale-afară dintre ocările pe care mi le-am atras.
Rhett strânse brațul prietenului său.
— Chiar trebuie să înșir toate dățile când m-am compromis? Mai multe fapte rușinoase și eșecuri decât…
Scutură din cap obosit.
— M-am săturat să ajung de ocară. John, ar fi trebuit să rog pe altcineva să mă secundeze?

— La dracu'! strigă John Haynes. Fir-ar a dracului de treabă!

John Haynes și Rhett Butler se cunoscuseră la școala din Charleston a lui Cathcarte Puryear. La vremea când Rhett s-a înscris la West Point, John Haynes preluase deja afacerea de transport maritim a tatălui său. După exmatricularea și întoarcerea lui Rhett, Haynes își întâlnea din când în când prietenul pe străzile orașului. Uneori, Rhett era treaz, spre deosebire de cele mai multe dăți. Pe John îl tulbura să vadă un bărbat cu grația naturală a lui Rhett duhnind a băutură și neîngrijit.

John Haynes era unul dintre acei sudiști tineri provenind din familii bune, care considerau semnele virtuții civice ca aparținându-le prin naștere. John era membru al consiliului parohial Sfântul Mihail și cel mai tânăr conducător de bal al Societății Sfânta Cecilia. Cu toate că John invidia entuziasmul lui Rhett, nu-i însoțea niciodată pe el și pe prietenii lui – „Amicii colonelului Ravanel" – în raidurile lor nocturne prin bordelurile, tripourile și saloanele din Charleston.

Prin urmare, John a rămas uimit când Butler și-a făcut apariția în birourile de pe chei ale firmei Haynes & Fiul, cerându-i ajutorul lui John într-o chestiune de onoare.

– Dar, Rhett, de ce nu un prieten de-al tău? Andrew Ravanel? Henry Kershaw? Edgar Puryear?

– Fiindcă numai tu ai fi treaz, John.

Puțini bărbați sau femei puteau rezista zâmbetului nepăsător al lui Rhett Butler, și nici John Haynes nu era o excepție.

Poate că John chiar era plicticos. Nu afla niciodată despre scandalurile amuzante decât după ce societatea din Charleston se săturase deja de ele. Când John repeta vorba de duh a unui om inteligent, o reda invariabil greșit. Dacă mamele din Charleston îl considerau pe John o „partidă

bună”, fecioarele chicoteau pe seama lui, în spatele evantaielor. Dar John Haynes mai secundase de două ori în chestiuni de onoare. Când datoria îi bătu la ușă, îl găsi pe John Haynes acasă.

Principalul drum de pe plantația Broughton era un șanț lat de pământ ce separa câmpurile de orez de râul Ashley. Trăsura se clătină când părăsi drumul pentru a coti spre interiorul plantației.

John Haynes nu se mai simțise niciodată atât de neajutorat. Chestia asta – *chestia* asta neplăcută și fatală – va avea loc, orice ar face el. Onoarea trebuie spălată. Nu Hercule era cel care mâna caii, ci mâinile osoase ale Onoarei pe hățuri. În cutia de mahon nu erau pistoale Happoldt de calibrul .40, ci Onoarea, gata să scuipe reproșuri. Lui John îi răsună în minte o melodie: „Nu te-aș putea iubi atâta, Cecilia, de n-aș iubi onoarea și mai mult”… ce melodie stupidă! Shad Watling era cel mai bun trăgător din regiunea de coastă.

Intrară pe o alee stufoasă atât de rar traversată, încât lichenii măturau acoperișul trăsurii. Din când în când, Hercule ridica ramurile ce atârnau până jos, ca să facă loc pe dedesubt cupeului.

Tresărind, John Haynes își aminti povestea lui Shad Watling și a caprimulgului țipător.

— Ah, făcu Rhett, visând cu ochii deschiși. Simți mirosul? Parfumul mlaștinii: papură, mirt, ochiul-boului de apă, gaz de baltă, mâl. Când eram mic, mă urcam în luntre și dispăream cu zilele, trăind ca un indian.

Zâmbetul lui Rhett se topi odată cu reveria sa.

— Îți cer o ultimă favoare. Îl cunoști pe Tunis Bonneau?

— Năierul de culoare eliberat?

— Dacă-l vezi, întreabă-l de-și amintește ziua când am navigat spre Beaufort. Spune-i să se roage pentru sufletul meu.

— Un negru eliberat?

— Pe râu, eram doar doi băieți.

O lumină cenușie difuză pătrundea în trăsură. Rhett privi afară.

— A, am ajuns.

John își consultă ceasul cu capac de buzunar.

— Soarele răsare în douăzeci de minute.

Câmpul de luptă era o pășune de un hectar și ceva, mărginită de chiparoși mohorâți și stejari pereni gătiți cu mușchi. Pășunea dispărea în ceață, de unde se auzi un glas răgușit ce mâna vitele:

— Ho! Cea! Cea!

Rhett coborî din trăsură, frecându-și mâinile pentru a le încălzi.

— Așadar, asta e destinația mea. Când eram mic și visam la gloria ce mă aștepta, nu mi-am închipuit niciodată așa ceva.

Vitele zbierau în ceață.

— Nu cumva să împușcăm o vacă.

Rhett se întinse.

— Taică-meu ar fi furios dacă i-am împușca o vacă.

— Rhett…

Rhett Butler puse o mână pe umărul lui John Haynes.

— Am nevoie de tine în dimineața asta, John, și am încredere că vei face aranjamentele cuvenite. Te rog, scutește-mă de sfatul tău cumpătat, izvorât din bunătate.

John își înghiți sfatul, dorindu-și să nu-și fi amintit de Shad Watling și caprimulgul țipător. După ce Langston Butler a construit conacul cel mare de la Broughton, vechilul lui, Isaiah Watling, s-a mutat cu familia în fosta casă Butler, care era aproape de câmpurile de orez și de bordeiele negrilor. Stejari pereni uriași, care fuseseră niște puieți pe vremea când familia Butler sosise în ținutul de coastă, umbreau ferma mică și simplă.

Acel caprimulg își făcuse cuibul într-un stejar, întâmpinându-i cu țipetele lui de la asfințit până în zori.

Se pare că Belle, fata familiei Watling, credea că pasărea își caută pereche. Mama ei, Sarah, a spus că pasărea jelea.

Fie că pasărea flirta, fie că bocea, problema a fost pusă pe tapet la revărsatul zorilor, nu cu mult după ce s-au mutat, când un foc tic armă a răsunat în casă. Când mama s-a năpustit în odaia lui Shad Watling, pistolul fumegând al acestuia zăcea pe pervaz. „Pasăre proastă, n-o să mă mai trezească de-acum”, a mârâit Shad Watling.

În lumina abia mijită, Shad Watling zburase capul micuței păsări de la cincizeci de metri distanță.

John Haynes îl întrebă pe Rhett:

— Ai auzit povestea cu caprimulgul?

— E doar o poveste, John.

Rhett aprinse un chibrit de talpa cizmei.

— N-ar fi prima oară când Shad Watling ar ucide pe cineva, Rhett.

Chibritul sfârâi și arse cu flacără inegală în timp ce Rhett își aprinse trabucul.

— A omorât doar negri și bărbați din aceeași categorie socială cu a sa.

— Crezi că originea ta aleasă va face glonțul să ricoșeze?

— Ba bine că nu, zise Rhett solemn. Cu siguranță! Trebuie să fie bună la ceva și originea aleasă!

— Vine ca’eva, rosti Hercule de pe capră.

Un tânăr ieși din ceață, respirând greoi. Avea redingota împăturită peste braț și genunchii pantalonilor uzi, fiindcă se împiedicase.

— Vaci blestemate, se plânse el.

Mută jacheta pe celălalt braț și-i întinse mâna lui John Haynes, apoi se răzgândi și făcu în schimb o plecăciune stângace.

— Tom Jaffery. Amity, Massachusetts. La dispoziția dumneavoastră, domnilor.

— Ei bine, Tom, zâmbi Rhett, se pare că vizita ta în Charleston va fi una memorabilă.

Jaffery era cu doi sau trei ani mai tânăr decât Rhett și John.

— Celor din Amity n-o să le vină să creadă.

— Poveștile lugubre, Tom. Poveștile lugubre sunt principala marfă de export a Sudului. Când ne vei descrie prietenilor tăi, să subliniezi cât de galant și de diavolesc de chipeș era Rhett Butler.

Rhett încruntă din sprânceană, meditativ.

— În locul tău, n-aș menționa vacile.

— A sosit cel pe care-l secundezi? îl întrebă John pe tânărul yankeu.

Tom Jaffery făcu un gest spre malul de ceață.

— Watling, dar și doctorul Ward. Nu se prea înghit.

John Haynes îl luă pe bărbatul mai tânăr de braț, îndepărtându-se de Rhett, spre a nu fi auziți de acesta.

— Domnule Jaffery, ai mai fost secundant în astfel de chestiuni?

— Nu, domnule. În Amity nu prea vezi așa ceva. Adică, poate că pe vremea bunicului meu se mai întâmpla, dar în zilele noastre, nu. Sunt un novice, ca să zic așa. Mătușa mea Patience a trecut la cele sfinte, lăsându-mi moștenire o sumă de bani, așa că am pornit să vizitez țara. Mi-am zis: „Tom, dacă nu acum, pentru numele lui Dumnezeu, atunci când?”. Și uite-așa, tocmai vă admiram portul din Charleston, care e, dați-mi voie să spun, egal în toate privințele cu vestitul nostru port al Bostonului. Oricum, acolo eram când m-a abordat domnul Watling și m-a întrebat dacă sunt un gentleman, iar eu am zis că așa sper. Când domnul Watling m-a rugat să-l secundez, m-am gândit: „Tom, ai vrut să vizitezi țara, și asta ai să faci”. În Amity n-o să am niciodată ocazia asta.

John Haynes nu-i mărturisi bărbatului mai tânăr că alegerea unui străin yankeu de către Shad Watling pentru a-l secunda era o insultă calculată.

— Știi ce ai de făcut?

— Secundanții trebuie să aibă grijă ca totul să se petreacă în bună ordine.

Gânditor, John Haynes îl cercetă din priviri pe tânărul yankeu.

— Rezolvarea pașnică a conflictului între adversari este sarcina noastră de căpătâi, spuse el cu regretul bărbatului care nu și-a îndeplinit respectiva sarcină.

— A, cel pe care-l secundez eu nici nu se gândește la reconciliere. Spune că se așteaptă să-l împuște pe domnul Butler în inimă. El și domnul Butler sunt cunoștințe vechi.

— O să se lumineze în curând. De obicei, răsăritul soarelui e semnalul.

— Dacă și dumneavoastră vă convine, noi suntem de acord.

— Când soarele se ridică deasupra orizontului, domnii își aleg pistoalele. Cum cel pe care-l secundezi a fost provocat, el alege primul. Să le încărcăm acum?

John Haynes sprijini cutia de mahon de aripa trăsurii, o descuie și scoase un pistol. Simți viu în mâna sa patul striat, lustruit, ca și cum apucase un șarpe de apă.

— După cum vezi, pistoalele sunt identice. Sub privirile tale, am să încarc un pistol. Tu o să-l încarci pe celălalt.

John turnă praf de pușcă, înfășură o bilă de plumb rotundă într un petic de pânză uleiată și o îndesă până în capăt. Trase capsa de sub percutor și despiedică arma.

— Celor de-acasă n-o să le vină să creadă una ca asta, repetă Thomas Jaffery.

Dimineața câștigă în lumină, ceața fu destrămată de razele soarelui și două vehicule fantomatice apărură în raza vederii, traversând înot pajiștea: o butcă cu un singur cal și o căruță trasă de un catâr.

Rhett Butler își dezlegă calul de la spatele trăsurii și-și îngropă fața în grumazul puternic al animalului.

— Nu-i așa că nu ți-e teamă, Tecumseh? Să nu-ți fie. N-o să-ți facă nimeni niciun rău. Pe pajiștea asta, John, se cultivau plante de indigo pe vremea bunicului meu. În pădure e un iaz, unde rațelecu-frigare își clocesc ouăle. Bizamilor le plac puii de rață și, câteodată, un pui abia ieșit din găoace se bălăcește în apă, până când e tras dedesubt – atât de iute, că n-apucă să se agite deloc. Will, supraveghetorul digurilor, a prins bizami în capcană aici.

— Rhett, noi, secundanții, vom vorbi cu Watling. Ce scuze accepți?

Rhett închise ochii a încăpățânare.

— Shad Watling pretinde că sunt tatăl copilului surorii lui. Eu l-am făcut pe Watling mincinos. Dacă Watling își recunoaște minciuna, îmi retrag provocarea.

— Oferi vreo compensație? Bani pentru fată ca să meargă undeva să nască?

— Dacă Belle are nevoie de bani, îi voi da. Banii n-au nimic de-a face cu asta.

— Fiindu-ți prieten, Rhett…

— John, John…

Rhett își înăbuși fața în grumazul lui Tecumseh.

— Un prieten m-ar ajuta să termin odată cu asta.

Căruța lui Shadrach Watling era plină ochi cu roți stricate, butuci și jante.

— ’Neața, domnu’ Jaffery, domnu’ Haynes. Văd că l-ați adus pe Butler.

— Shad…

— Astăzi sunt „domnul Watling”.

— Domnule Watling, am încredere că putem ajunge la o înțelegere.

— Socot că Butler s-a-nțeles destul cu soră-mea. Îl fac eu să-nțeleagă.

— Când Rhett Butler te-a tratat ca pe un gentleman, ți-a făcut un compliment.

Shad scuipă.

— Mă gândesc să mă mut în vest. La naiba, mi s-a acrit de zona de coastă. Ticăloși cu bani și cioroi. Cioroi și ticăloși cu bani. Am niște veri în Missouri.

— Oriunde te-ai duce, o să ai nevoie de bani. Dacă sora ta, Belle, ar merge cu tine, scandalul s-ar stinge.

Watling râse pe înfundate.

— Butler îmi oferă bani?

— Nu, domnule. Eu o fac.

— Totul se reduce la bani, așa-i?

Watling scuipă din nou.

Shadrach Watling era un bărbat bine legat, fără barbă.

— Ne, nu de data asta. Îi port pică lui Butler. Barem că tata a biciuit-o bine pe Belle, ea n-ar recunoaște niciodată că Rhett a călărit-o. Da' nu contează. Mă mănâncă să bag un glonț în Butler. Nu fu mare lucru de capul lui ca tânăr stăpân și aud că nici ca soldat. Butler nu face nici cât o ceapă degerată.

Shad Watling cercetă râul din priviri.

— Acuși se luminează. Am patru roți stricate pentru rotar și el își începe ziua devreme. Cum eu mi-s cel provocat, am să stabilesc distanța. Socot că v'o cinzeci de pași sunt suficienți ca eu să-l nimeresc și el să rateze. N-aș vrea să fiu crestat de vreun glonț rătăcit.

Zâmbi mânzește și dinții pătați, ca niște cioturi, îi sclipiră.

Înfășurat în pături groase de lână, doctorul sforăia în trăsurica lui. Când John Haynes îi ciocăni în cizmă, Franklin Ward deschise ochii și căscă.

— A, afacerea noastră…

Se descotoșmăni, coborî și se întoarse cu spatele; duhoarea urinei sale îi mută din loc nasul lui John Haynes. Doctorul își șterse degetele de pulpane.

Doctorul Ward întinse mâna lui Rhett.

— Presupun că sunteți pacientul…
Rhett rânji.
— Aveți instrumentele necesare pentru extragerea glonțului, domnule doctor? Catetere? Fașe?
— Am studiat în Philadelphia, domnule.
— Fară îndoială, Philadelphia e un oraș excelent în care să-ți faci studiile.
Shad Watling apăru agale din spate, rânjind absent și scărpinându-se pe coapsă.
— Domnule Butler, întrebă Tom Jaffery, de ce vă dezbrăcați de cămașă?
— Ține-mi-o, te rog, John. Mă dezbrac de cămașă, prietene yankeu, ca să nu-mi pătrundă fâșii din cămașă în rană.
— Poate-ar trebui să te dezbraci de tot.
Shad Watling îl pironi cu o privire disprețuitoare pe bărbatul mai zvelt.
— Io nu obișnuiesc să-mi dau jos mai multe haine decât îi nevoie.
— Domnilor, îi întrerupse John Haynes, asta e o poveste teribil de mortală și mă văd nevoit din nou să întreb dacă onoarea nu poate fi spălată în cazul când domnul Watling și-ar retrage cuvintele și domnul Butler și-ar cere scuze și ar oferi o recompensă.
Din cauza aerului rece, lui Rhett i se făcu pielea de găină pe brațe.
— Cinzeci de pași, preciză Shad, ar trebui să fie de-ajuns pentru asta. Butler, ți-aduci aminte de cioroiu' ăla care ți-era amic, Will? Cum mi-a implorat Will mila? Dacă faci și tu la fel, poate te las în pace.
Watling își arătă iarăși dinții.
— Ia să văd pistoalele alea. Yankeule, ai fost de față când domnu' Haynes le-a încărcat? Sper că n-a pus mai mult praf de pușcă într-unul. Sau poate-avea unu' deja încărcat și a pus pe deasupra praf de pușcă.
Yankeul era șocat.

— Domnul Haynes e un gentleman!

— Și-a crestat glonțul? Un cerc micuț în jurul glonțului ca să scuipe când își atinge ținta? I-ai cercetat glonțu', yankeule?

Tânărul Jaffery repetă:

— Domnul Haynes e un gentleman.

— Bag mâna-n foc de asta. Sunt convins. Gentlemenii nu crestează gloanțele, nu, dom'le. Gentlemenii nu încarcă pistolul cu praf de pușcă în plus. Care dintre pistoalele astea l-a încărcat domnu' Haynes?

— L-am încărcat pe cel din stânga, răspunse John.

În pădure răsună un corn, pe o notă lungă și vioaie, așa cum anunță vânătorii de vulpi când depistează prada. După câteva clipe, un cupeu deschis urui pe câmp, umezeala făcând să se ridice aburi în urma roților. Doi tineri cavaleri stăteau în picioare între scaune, unul cu un corn de poștalion la buze, pe care-l lăsă din mâini ca să se așeze, altfel oprirea l-ar fi aruncat cu capul înainte.

— Alooooo! Alooooo! Am pierdut distracția?

Vizitiul lor mai în vârstă chicoti.

— V-am spus că ajungem la timp, spuse el. Nu vi i-a găsit colonelul Jack pe neisprăviții ăștia?

Colonelul Ravanel fusese un plantator de orez respectabil până când i-a fost ucisă soția, Frances. Nimeni nu știa dacă modul în care ajunsese să-și risipească viața se datora suferinței sau absenței inhibițiilor conjugale. În Charleston, unde bețiile gentlemenilor erau interzise doar clerului, colonelul Jack Ravanel era un bețiv. Într-un oraș în care toți gentlemenii jucau cărți, Jack era alungat din cluburile de noroc respectabile. Dar Jack era un geniu în ceea ce privea caii de rasă, așa că charlestonienii înnebuniți după cai îi iertau multe.

John Haynes păși spre landou.

— Domnilor, aceasta e o chestiune de onoare. Eticheta…

Tinerii purtau vestoane scurte din brocart, cravate late și strălucitoare și pantaloni atât de strânși pe picior, că nu mai aveau nevoie de suspensoare. Jack Ravanel era suficient de bătrân ca să le fie tată, însă era înveșmântat aidoma lor.

— Asta numești tu o chestiune de onoare, când o țărăncuță rămâne borțoasă?

Suflă puternic din corn.

— Heeeeeeeeeei, Johnny Haynes! Îți zic eu, asta e una din glumele lui Rhett.

John Haynes se zbârli la el.

— Henry Kershaw, ăsta e un afront. Nu ești bine-venit aici.

Namila de Henry Kershaw se clătina dintr-o parte într-alta.

— Adică văru' Rhett chiar își pune mintea cu ăsta? Să mă ia dracu', Edgar, ne socotim mâine. Rhett, tu ești? Nu ți-e frig? Hălăduim prin mlaștina asta blestemată de câteva ceasuri. Colonelul Jack spune că terenul ăsta i-a aparținut, dar probabil că pe-atunci era treaz. Edgar Puryear, mai lasă și la alții din whisky-ul ăla!

Tom Jaffery întrebă:

— Domnule Haynes, asta e ceva obișnuit?

— Tu ești yankeul de care am auzit? îl chestionă Henry Kershaw.

— Da, domnule. Născut și crescut în Amity, Massachusetts.

— Nu-i vina ta că te-ai născut acolo. Ia spune, sper că nu ești vreunul dintre aboliționiștii ăia blestemați!

Rhett Butler îl atinse ușor pe John Haynes, făcându-i semn să tacă, și întrebă cu glasul cel mai calm din lume:

— Edgar, Henry, Jack, ați venit să vedeți cum mor?

Edgar Puryear adoptă o expresie de scuză.

— Jack și-a dat cuvântul că-i vorba de-o poznă, Rhett, o poznă! A zis că nu te-ai bate cu nimeni pentru o… o…

— O „poznă”, Jack? Dacă află taică-meu că ești implicat în asta, o să aibă grijă s-ajungi la azil.

— Dragul meu Rhett, nu fi crud cu bătrânul Jack!

— Henry Kershaw e beat – Henry ar face orice când e beat. Edgar Allan a venit să privească. Lui Edgar îi place să privească. Dar ce l-o fi alungat pe bătrânul desfrânat din patul cald al târfei lui într-o dimineață așa de rece?

Zâmbetul lui Jack Ravanel era insinuant.

— Vai, Rhett, bătrânul Jack a venit să te ajute. Am venit să-ți bag mințile-n cap! Să bem cu toții ceva ca-ntre prieteni și să ne amintim de vremuri mai fericite. Rhett, ți-am spus cât de mult îmi place Tecumseh? Pentru numele lui Dumnezeu, ăsta da cal!

Preț de o clipă, Rhett rămase înmărmurit. Apoi gura i se contractă într-un chicotit, care se transformă într-un hohot de râs atât de copios, încât Rhett se ținu cu mâinile de burtă de atâta veselie. Râsul lui îi molipsi pe tineri, care zâmbiră cu toată gura, iar tânărul yankeu chicoti.

Rhett își șterse ochii de lacrimi.

— Nu, Jack, nu ți-l dau pe Tecumseh. John, dacă mor, calul meu îți aparține. Acuma, Watling, alege-ți pistolul.

— Doamne Dumnezeule!

Henry Kershaw căscă gura.

— Rhett ține să meargă până la capăt!

Colonelul Jack miji ochii. Plesni din bici și atelajul părăsi câmpul.

În adâncul pădurii, un cocoș-de-munte bătu darabana pe un buștean gol. Soarele uriaș se ridică aburind din apele râului, redând pământului tonurile de galben, albastru și verde pal pe care ceața le alungase.

John Haynes închise ochii câteva clipe, într-o rugăciune mută. Apoi spuse:

— Domnilor…

Shad Watling parcă pierduse ceva din cauza hohotului de râs al lui Rhett. Ceva din atitudinea lui se schimbase. Prada sa declanșase dispozitivul, dar capcana rămăsese goală. Shad smulse un pistol, cercetându-l să vadă dacă nu-i stricat.

— „Tână'u' stepân" Butler. Iisuse, cum se mai gudură cioroii pe lângă tine!

Celălalt pistol cu țeavă lungă atârna în mâna lui Rhett; zâmbetul acestuia era atât de larg, încât îi cobora de-a lungul brațului gol până la gura țevii, ca și cum pistolul zâmbea și el.

În acea dimineață pe malul râului, un bărbat îndesat, furios, stătea spate în spate cu un altul pe jumătate dezbrăcat, zâmbitor.

Fiecare trebuia să numere douăzeci și cinci de pași. Când soarele se va fi ridicat la orizont, John Haynes va da semnalul de întoarcere, după care vor trage.

Dueliștii numărară douăzeci și trei, douăzeci și patru, douăzeci și cinci de pași… Soarele era lipit de linia orizontului.

— N-o să le vină să creadă asta în Amity, șopti Tom Jaffery.

Soarele se alungi în sus până când între coama lui și malul râului rămase un spațiu alb. Cu o voce limpede, John Haynes strigă:

— Domnilor! Întoarceți-vă! Trageți!

O pală de vânt dinspre râu îi suflă părul lui Rhett. Butler se întoarse după cum cerea regula duelului, arătându-se din profil, în timp ce ridică pistolul.

Shad Watling trase primul și percutorul declanșă o explozie de fum alb la gura țevii când atinse capsa.

Cu nouă ani în urmă

La gestul de nerăbdare al tatălui său, fiul mai mare al lui Langston Butler se pregăti să-și încaseze bătaia cu bățul. Își dădu jos cămașa și o puse împăturită pe spătarul drept al unui scaun.

Băiatul se întoarse și așeză palmele pe biroul tatălui său. Suprafața fină din piele cedă imperceptibil sub greutatea lui. Își fixă privirea pe călimara din sticlă șlefuită a tatălui său. Într-o călimară din sticlă șlefuită se poate ascunde o lume întreagă de suferințe. Prima lovitură mistuitoare îl luă prin surprindere. Călimara era plină pe jumătate cu cerneală neagră-albăstruie. Rhett se întrebă dacă de data asta tatăl lui va fi în stare să se oprească. Când vederea băiatului se încețoșă, călimara păru să plutească într-o pâclă de lacrimi.

Tatăl lui se opri și de data asta.

Cu mâinile ridicate în semn de frustrare, Langston Butler azvârli bățul la podea și strigă:

— Dumnezeu știe, băiete, dacă n-ai fi fiul meu, te-aș face să simți șfichiul biciului.

La doisprezece ani, Rhett era deja înalt. Avea tenul mai măsliniu decât tatăl său și părul negru și des te făcea să crezi că prin vene îi curge sânge de indian.

— Cu toate că spatele băiatului era un mozaic de dungi livide, nu implorase.

— Am voie să mă îmbrac, domnule?

— Fratele tău, Julian, e ascultător. De ce fiul meu mai mare trebuie să mă sfideze?

— Nu știu, domnule.

Pe cât de opulentă era locuința familiei de la Broughton, pe atât de sobru era biroul lui Langston. Masa lată, un scaun cu spatele drept, călimara, sugativa și penițele erau singurele mobile. Pe bara pentru tablouri nu era agățată nicio gravură sau pictură. Ferestrele fără perdele, înalte de trei metri, ofereau o priveliște nestânjenită a câmpurilor de orez nesfârșite de pe plantație.

Băiatul luă cămașa albă de chembrică[2] de pe scaun și, cu un fior abia perceptibil, își acoperi umerii.

— Refuzi să mă însoțești când corpul legislativ e în ședință. Când oameni importanți se întâlnesc la Broughton, tu dispari. Wade Hampton în

persoană a întrebat de ce nu-l vede niciodată pe fiul meu mai mare.

Băiatul rămase mut.

— Nu vrei să-i bați pe negri. Refuzi să înveți să-i bați pe negri!

Băiatul nu scoase niciun cuvânt.

— Aș avea dreptate dac-aș spune că respingi orice sarcină cuvenită fiului unui gentleman din Carolina. Domnule, ești un renegat.

Langston își șterse sudoarea de pe fruntea palidă cu batista.

— Crezi că-mi face plăcere să te pedepsesc?

— Nu știu, domnule.

— Fratele tău, Julian, e respectuos. Julian mă ascultă. Tu de ce nu asculți?

— Nu știu, domnule.

— Nu știi! Nu vrei! Nici nu vrei să mergi împreună cu familia la Charleston. În schimb, juri că ai să fugi.

— Da, domnule, așa voi face.

Furios, tatăl rămase multă vreme cu privirea adâncită în ochii băiatului.

— Atunci, pentru numele lui Dumnezeu, n-au decât să te apuce frigurile!

A doua zi dimineață, familia Butler plecă la casa de la oraș din Charleston fără băiatul lor mai mare. În acea seară, Dollie, moașa de culoare, unse cu alifie rănile crestate de pe brațul băiatului.

— Ta'e seve' mai e stăpânu' Langston, spuse ea.

— Urăsc Charlestonul, completă Rhett.

Pe plantațiile de pe marginea râului, în aprilie, semințele de orez erau semănate în mâl și răsadurile plantate, iar stăvilarele digurilor erau ridicate apoi pentru irigarea mlădițelor. Orezul era inundat încă de trei ori înainte de recolta din septembrie. Întreținerea și funcționarea digului mare și a celor mai mici erau vitale pentru recoltă, încât Will, supraveghetorul digurilor de pe

plantația Broughton, era depășit în ierarhia sclavilor doar de Hercule.

Will asculta doar de poruncile stăpânului Langston și ale lui Isaiah Watling, și de nimeni altcineva, incluzându-l aici pe Shad Watling, fiul de douăzeci de ani al vechilului.

Will avea propria colibă. Avea o masă, două scaune, un pat din funii și trei vase spaniole crăpate pe care Louis Valentine Butler le luase de pe „Mercato”. După perioada de doliu de un an de la moartea primei sale soții, Will sări bățul[3] cu Mistletoe, o fată drăgălașă de cincisprezece ani.

Temându-se de frigurile fatale, plantatorii din ținuturile de coastă își închideau plantațiile în lunile fierbinți. Când Langston venea de la oraș să-și inspecteze recolta, sosea după revărsatul zorilor și pleca înainte să se lase întunericul.

Desculț și fără cămașă, fiul lui vâna, pescuia și explora mlaștinile de pe țărm de-a lungul râului Ashley. Tânărul Rhett Butler își primea educația de la aligatori, egrete, vulturii pescari, bobolinci, sfrâncioci și porci-mistreți. Băiatul știa unde-și găsea ierburile vraciul negrilor și unde-și făcea cuibul dracul-de-mare. Uneori, Rhett revenea la Broughton abia după mai multe zile, iar dacă tatăl lui venea în vizită în timpul uneia dintre aceste absențe, Butler cel bătrân nu întreba niciodată de fiul său.

Vechilul Watling supraveghea inundațiile și prășirea mlăclițelor gingașe de orez. Watling hotăra când trebuiau otrăviți bizamii care săpau șanțuri și împușcați bobolincii.

Cu toate că erau mai rezistenți la friguri decât stăpânii lor albi, negrii de pe plantația de orez munceau îngropați până la genunchi într-o mlaștină subtropicală și, inevitabil, unii se îmbolnăveau. În dispensarul de la Broughton, soția vechilului Watling, Sarah, și tânăra Belle tratau victimele cu chinină și ceai din scoarță de ulm. Femeia albă și copila sa o ajutau pe Dollie să

aducă pe lume copiii și doftoriceau spatele bărbaților și femeilor pe care-i biciuise soțul și tatăl lor.

Unii negri spuneau că stăpânul Langston ridica mai rar biciul decât șefu' Watling. „Stăpânu' Langston n-a'e ce face cu un om ca'e zace în dispensa'."

Alții îl preferau pe Isaiah Watling. „Șefu' Watling e asp'u ta'e, da' nu pune biciu' pe tine decât dacă n-a'e-ncot'o."

Tânărul stăpân Rhett îi bătea la cap pe servitorii tatălui său cu întrebări practice: de ce stăvilarele digurilor erau făcute din chiparos? De ce orezul nu era prășit după inundarea recoltei? De ce semințele de orez erau alese de mână? Negrii mâncau peștii și vânatul adus de Rhett și băiatul alb își petrecea duminica, ziua de odihnă a negrilor, în bordeiele lor. Rhett îl însoțea pe Will când acesta inspecta digurile și adesea la vremea prânzului cei doi împărțeau merindele pe malul râului.

Când simțea nevoia, Shadrach Watling vizita bordeiele negrilor după lăsarea întunericului. De obicei, Watling dădea afară familia fetei: „Poate vreți să faceți o plimbare prin pădure…". Uneori, Shad îi dădea soțului sau tatălui o damigeană de poșircă să treacă ceasul mai ușor.

Dar Mistletoe, noua nevastă a supraveghetorului digurilor, nu voia să-și facă de cap cu fiul vechilului și, când Shad Watling refuză să iasă din colibă, Will îl aruncă în uliță, o împrejurare care făcu deliciul celorlalți negri.

Când Langston Butler află ce făcuse Will, îi explică lui Watling că negrii nu trebuie să râdă de fiul vechilului, altfel data viitoare vor râde de vechil și, în cele din urmă, chiar de stăpân.

Pe plantația Broughton trăiau trei sute de negri și o mână de albi, dintre care unii erau femei. Ce-i împiedica pe negri să se răscoale și să-i omoare pe albii aceștia? Langston Butler îi spuse lui Isaiah Watling că revolta nu poate fi înăbușită după ce

negrii au început deja să bodogănească și să-și ascută sapele și cuțitele de orez.

Rebeliunea poate fi potolită zdrobind prima privire sfidătoare, șoapta insolentă, primul chicotit lipsit de respect.

— Will e un negru de treabă, spuse Watling.

— Băiatul tău o să-l pedepsească.

— Shadrach?

Ochii lui Watling erau ca antracitul.

— Nu sunteți mulțumit de munca mea?

— A fost făcută bine.

Watling plecă capul și murmură:

— Trebuie să vă spun, stăpâne Langston, că Will avea dreptate să facă asta. Shadrach al meu… Shadrach era vinovat.

— Dar e alb, replică stăpânul Langston.

Cerul era ciudat de senin pentru acea dimineață de august; aerul era încremenit și încărcat.

Moara de pe plantația Broughton era din cărămidă; clădirea unde se vântura orezul avea șindrilele date cu var stins. Lăptăria, bordeiele negrilor și infirmeria erau construite dintr-un amestec de ciment din scoici de stridii sfărâmate și piatră de var. Înaltă și fără ferestre, având o ușă groasă cu bare de fier, afumătoria de la Broughton era la fel de impenetrabilă ca o fortăreață medievală. În fiecare dimineață de duminică, vechilul Watling, postat în fața acestei vistierii a belșugului, distribuia rațiile săptămânale servitorilor care-și târșâiau picioarele prin fața sa. „Mulțumim, șefu' Watling!" „Să'u'mâna, șefu'!"

Isaiah Watling era cel care împărțea toate lucrurile bune, dar și sursa tuturor pedepselor.

Stâlpul biciuirii de la Broughton era un ciot de chiparos negru și tocit, înalt de un metru șaptezeci și având patruzeci și cinci de centimetri în diametru. De un inel de fier bătut de stâlp se legau încheieturile omului.

Will îl rugase pe tânărul stăpân să intervină, iar Rhett îl confruntase pe vechil.

— Watling, îți poruncesc!

Isaiah Watling îl studie cu privirea pe băiat de parcă era o ciudățenie adusă de ape odată cu fluxul.

— Tinere Butler, când l-ai sfidat pe stăpânu' Butler ca să rămâi pe plantație, l-am întrebat cine e stăpân în lipsa lui. Stăpânu' Butler a spus să urmez ordinele lui și că tu nu poți să poruncești nimic. Tinere Butler, cioroii e aici ca să vadă cum e înfăptuită dreptatea și să învețe ce înseamnă respectul. Obrăznicia lui Will i-a câștigat două sute de lovituri.

— O să-l omoare pe Will. La naiba, Watling, asta e o crimă.

Isaiah Watling ciuli urechile ca și cum ar fi ascultat un zgomot vag venit de departe.

— Cioroiu' e proprietatea tatălui tău. Foarte puțini dintre noi, tinere Butler, au norocul să-și fie propriii stăpâni.

Shad pocni din bici în dorul lelii, retezând un boboc de trompetă-cățărătoare de pe ghizdul fântânii. Negrii stăteau tăcuți, bărbații în față, iar femeile și copiii în spate. Țâncii se agățau de fustele mamelor.

Când Isaiah Watling îl scoase pe Will din afumătorie, supraveghetorul digurilor clipi, orbit de strălucirea soarelui. Când vechilul legă încheieturile lui Will, acesta nu opuse rezistență.

Rhett Butler nu știa încă să-și țină firea așa cum face un adult și nu se simțea în stare să-și vadă prietenul murind. Când Watling dezgoli spatele lui Will, Mistletoe leșină și Rhett o luă la goană spre râu, surd la plesniturile de bici și la gemetele lui Will, care se transformară în urlete.

Rhett sări în schiful lui, desfăcu parâma și se lăsă purtat de apele râului. Asupra lui se abătu o rafală de ploaie, care-l udă până la piele. Barca mergea în voia curentului. Ploaia bătea darabana în

urechile băiatului, care clipi din cauza picăturilor ce-i îngreunau pleoapele.

Rhett Butler își jură că, atunci când va ajunge bărbat, nu se va mai simți niciodată neajutorat.

Ploaia se prăvălea peste băiat. Rafalele se înteţiră. Rhett nu vedea nici marginea bărcii. Apa urcă până la banca lopătarului.

Vela se făcu zdrenţe. Pierdu o vâslă. Când un trunchi de chiparos amenință să răstoarne schiful, rupse cealaltă vâslă ca să-l evite. Cercetă ciotul ca și cum, dacă ar fi fost destul de isteț, ar fi putut totuși să vâslească cu el. Scoase apa cu ispolul până când brațele îi cedară de durere. Când strigă ca să scape de presiunea din urechi, vântul îi smulse strigătul, ducându-l departe.

Râul spărgea digurile și inunda câmpurile de orez și uneori luntrea lui Rhett înainta pe canal, iar alteori plutea peste ceea ce fuseseră hectare întregi de orez auriu, cel mai bun din Carolina.

Brusc, ca și cum ar fi fost înghițit într-un univers diferit, vântul și ploaia încetară. În calmul instalat, luntrea băiatului plutea domol prin văzduhul limpede, în vârful unei pâlnii spiralate care urca până la un cer albastru atât de întunecat, încât Rhett crezu că vede stelele. Auzise despre ochiul uraganului, dar nu-și imaginase că va vedea vreunul.

Curentul izbi luntrea semiscufundată de un mal pe care erau învălmășiți copaci smulși din rădăcină și crengi. Rhett legă schiful de o ramură înainte să se cațăre pe mal și se îndreptă spre zgomotul de ciocane.

Thomas Bonneau fusese eliberat încă din tinerețe de stăpânul care-i era tată. Tatăl alb al lui Thomas Bonneau și-a răsplătit fiul cu două hectare de pământ aflate pe un povârniș lângă râu, unde Thomas și-a construit o casă modestă din pietriș și var, ai cărei pereți groși și îmbietori rezistaseră

uraganelor de până atunci. Bonneau împreună cu un băiat de vârsta lui Rhett erau pe acoperiș, bătând în cuie șindrilele.

— Uite, papa, colo-i un băiat alb, îl făcu atent băiatul, Tunis.

Cei doi se lăsară să alunece la pământ și Thomas îl întâmpină pe Rhett, care era pe jumătate înecat.

— Vino cu noi, tine'e stăpân. Pe'eții ăștia ne-au ținut în viață până acum. Cu voia lui Dumnezeu, ne-o' mai ține oleacă.

În interiorul casei cu o singură odaie, soția lui Thomas Bonneau, Pearl, și doi copii mai mici stivuiau cufere, capcane pentru pești, un butuc pentru tăiat lemne și cotețuri de găini într-o movilă șubredă, ca să se cațăre până la grinzile din tavan.

— Nu ploaia sau vântu' stâ'nit de u'agan ornoa'ă, explică Bonneau în timp ce se agăța de o grindă. Toate u'aganele 'idică valu'i u'iașe ca'e te îneacă.

Tunis îi dădu tatălui său pe copiii mai mici, iar acesta îi așeză alături de el, sub brațul lui puternic. Când toți fură călare pe o grindă, Bonneau vorbi cântat:

— Și Dumnezeu i-a spus lui Noe: „Oamenii sunt co'upți, de aceea voi abate asup'a lo' un potop u'iaș. Da' tu și familia ta veți înota deasup'a potopului…".

Restul cuvintelor sale fură smulse de vânt.

Când veni mareea de furtună, se izbi de micuța casă și forță ușa. Apa făcu spume sub picioarele lui Rhett care se bălăngăneau și grinda pe care o călărea vibră între coapsele sale. Thomas Bonneau își lăsă capul pe spate, închise ochii și mușchii gâtului i se încordară de la cuvintele de slavă adresate Domnului.

Ce fusese mai rău trecuse.

Ca orice furtună, și aceasta se sfârși, apele se retraseră și, cum se întâmplă întotdeauna după

astfel de furtuni, soarele își revărsă lumina peste o nouă lume strălucitoare.

Thomas Bonneau spuse:

— Dacă nu mă-nșel, în copacul cela e o a'ankanga[4].

O pasăre cu pene albastre și galbene, ude leoarcă, se agăța lipsită de vlagă de o creangă fără frunze.

— Dumnezeu știe de unde fu adusă de vânt.

Târâră afară cuierele pline de mâl și capcanele pentru pești distruse, iar Pearl Bonneau întinse o funie ca să usuce hainele. Pearl rămase în jupa udă cât i se uscă rochia; ceilalți stăteau goi.

Tunis și Rhett adunară peștii aduși la mal de furtună, în timp ce Thomas Bonneau aprinse focul cu scoarța uscată a unui cedru.

După ce se așezară toți în jurul focului, întorcând peștele înfipt în bețe, Thomas Bonneau mulțumi Domnului pentru că-i cruțase familia și pe tânărul stăpân.

— Nu sunt tânărul stăpân, spuse băiatul alb. Eu sunt Rhett.

Zece zile mai târziu, când Rhett se întoarse la Broughton, Will fusese îngropat în cimitirul sclavilor și Mistletoe fusese vândută în Sud. Plantația Broughton era o mare de kilometri întregi de mlădițe de orez înecate care puțeau a putred.

Langston Butler supraveghea personal un grup de sclavi care repara spărturile din digul principal, în timp ce grupul lui Watling refăcea digurile interioare. Bărbații împingeau roabele cu pământ; femeile și copiii goleau ciuberele și gălețile în spărturi.

Tatăl lui Rhett avea cizmele murdare și nu se bărbierise de câteva zile. Mâinile fine îi erau crăpate și unghiile rupte. Langston Butler își întâmpină fiul:

— Te-am crezut mort. Maică-ta jelește.

— Mama e o fire sensibilă, domnule.

— Unde-ai fost?

— Negrul liber Thomas Bonneau m-a salvat de la uragan. I-am ajutat familia să-și refacă gospodăria.

— Aveai o datorie față de familia ta.

Rhett nu răspunse.

Tatăl lui își trecu antebrațul peste fruntea transpirată.

— Recolta e pierdută, spuse el distant. Munca pe un an distrusă. Wade Hampton m-a rugat să candidez pentru funcția de guvernator, dar acum, bineînțeles…

Langston Butler își privi fiul drept în ochii neiertători ai acestuia.

— Domnule, ai învățat ceva din soarta supraveghetorului digurilor?

— Da, domnule.

— Umilință? Supunere? Respectul cuvenit față de autoritate?

— Te-am auzit spunând adesea, tată, că puterea constă în cunoaștere. Accept concluzia asta.

În ciuda obligațiilor care-i făceau necesară prezența la Broughton, în aceeași săptămână Langston Butler își duse fiul la Charleston ca să-și înceapă educația care-l distinge pe un gentleman din regiunea de coastă.

Cathecarte Puryear era cel mai de seamă intelectual din Charleston și orașul se mândrea cu el, cum ar fi făcut-o cu orice curiozitate: un vițel cu două capete sau o rață vorbitoare. În anii de studenție, Cathecarte îl avusese coleg de internat pe Edgar Poe la Universitatea din Virginia și, după cum știe toată lumea, poezia e molipsitoare.

Eseurile cârcotașe ale lui Cathecarte Puryear din *Southern Literary Messenger* îi aduseseră două provocări la duel, pe care le-a acceptat, dar, în ambele dăți, după ce-și proclamase convingerea că chestiunile de onoare sunt „concepute de cei neadecvați mental pentru cei neadecvați mental”,

Cathecarte și-a descărcat pistolul în aer. N-a mai fost provocat niciodată. Nu e nicio onoare – ba poate fi chiar dezonoare – să provoci la duel un om care nu răspunde cu focuri de armă.

Cathecarte era președintele Societății Sfânta Cecilia, care sponsoriza concertele înălțătoare și cele mai populare baluri din Charleston. Majoritatea intelectualilor din Charleston erau clerici sau, asemenea unionistului Louis Petigru, avocați de profesie, dar, mulțumită averii considerabile a răposatei sale soții, Cathecarte Puryear n-a fost niciodată nevoit să muncească pentru a-și câștiga pâinea. Medita câțiva gentlemeni bine-crescuți fiindcă, așa cum explica adeseori Cathecarte, *noblesse oblige.*

Eleanor Baldwin Puryear (moartă în 1836) a fost singurul subiect poetic al lui Cathecarte. Filistinii comentau că a fost o afacere proastă să dea zestrea frumușică a lui Eleanor pe nemurirea literară.

Obosit și având altele pe cap, Langston Butler își evaluă fiul în fața viitorului preceptor:

— Fiul meu cel mare este inteligent, dar sfidător. Băiatul îmi nesocotește ordinele și-și râde de distincțiile de rang și rasă care întăresc societatea noastră. Deși Rhett citește, scrie și știe să socotească, gentlemenii nu vor să-mi recunoască fiul ca fiind unul dintre ei.

Cathecarte radia de încurajare.

— Mintea oricărui tânăr e ca o *tabula rasa,* domnule. Putem imprima pe această tablă albă orice dorim.

Langston zâmbi plictisit.

— Asta rămâne de văzut, nu-i așa?

După plecarea lui Langston, preceptorul îi zise lui Rhett:

— Ia loc, tinere. Ia loc. Dai târcoale ca o fiară în cușcă.

Într-o succesiune rapidă, Cathecarte întrebă:

— Cărui vestit general i-a predat Aristotel, tinere? Te rog să declini *amare.* Ce rege britanic i-a succedat lui Carol I? Explică doctrina separării puterilor în stat. Recită *Corbul* de domnul Poe și *La Belle Dame sans Merci* de domnul Keats.

După o tăcere care deveni apăsătoare, Cathecarte zâmbi.

— Tinere, se pare că știu multe lucruri de care tu n-ai habar. Ce știi, mai exact?

Rhett se aplecă înainte.

— Știu de ce stăvilarele digurilor sunt făcute din chiparos. Toată lumea spune că femela aligator își mănâncă puii, dar nu-i așa; îi duce în gura ei. Vracii obțin patru leacuri diferite din ciumăfaie. Cuiburile bizamilor au întotdeauna o intrare sub apă.

Cathecarte Puryear clipi.

— Ești un filosof al naturii?

Băiatul respinse posibilitatea.

— Nu, domnule. Sunt un renegat.

După întrevederea cu Cathecarte Puryear, Rhett Butler urcă treptele abrupte, pătrunzând în căldura unei odăi pătrățoase a cărei fereastră dădea spre portul din Charleston.

Pe un pat nefăcut erau împrăștiate haine murdare și pe perna celuilalt zăcea o pereche de cizme de călărie foarte bine lustruite.

Rhett își despachetă geanta de voiaj, aruncă cizmele pe podea și se așeză la geam, privind portul. Câte vapoare! Ce vastă era lumea! Se întrebă dacă va avea vreodată succes în ceea ce va face.

După jumătate de oră, colegul său de cameră urcă tropăind scările. Era un băiat slăbănog, care-și îndrepta mereu părul blond de pe frunte cu degetele sale lungi și nervoase. Ridică cizmele și le examină cu suspiciune.

— Presupun că tu ești Butler, spuse el.

— Și tu cine ești?

Băiatul se îndreptă.

— Sunt Andrew Ravanel. Ce părere ai de asta?

— Niciuna. Ar trebui?

— Păi, ar cam fi cazul!

Când Andrew ridică pumnii, Rhett îl lovi în stomac. Celălalt băiat căzu pe patul lui, cu respirația tăiată.

— Nu trebuia să faci asta, gâfâi el. N-aveai niciun drept…

— Voiai să mă lovești.

— Păi…

Zâmbetul lui Andrew Ravanel era inocent ca al unui înger.

— Poate că aș fi făcut-o. Dar la fel de bine, poate că nu.

În următoarele câteva luni, Rhett a înțeles cât de singur fusese.

Andrew Ravanel era un băiat de la oraș; Rhett nu trăise niciodată acolo unde pâlpâie felinarele cu gaz. Rhett privea partea practică a lucrurilor; Andrew era un visător. Andrew era șocat de indiferența lui Rhett față de rang: „Rhett, nu trebuie să-i mulțumești unui servitor fiindcă te servește; a te servi e rațiunea existenței lui”.

Rhett excela la matematică și lui Andrew îi plăcea să se laude cu prietenul său cerându-i lui Rhett să adune numere complexe în minte. Rhett nu știa cum poate să facă acest lucru; pur și simplu îl făcea.

Andrew era un elev indiferent, așa că Rhett îl medita.

Ceilalți elevi ai lui Cathecarte erau Henry Kershaw, o matahală de șaptesprezece ani care-și petrecea nopțile în oraș; fiul lui Cathecarte, Edgar Allan, acolitul lui Henry Kershaw; și John Haynes, moștenitorul companiei maritime Haynes. Tatăl lui John, Congress Haynes, aprecia pedagogia lui Cathecarte Puryear, dar nu și bunul simț al acestuia. În consecință, fiul lui Congress locuia cu ai săi.

În timp ce noaptea răcorea marele oraș portuar, Rhett și Andrew se cocoțau la fereastra dormitorului și discutau despre responsabilitate, onoare și iubire – acele mari întrebări care lasă nedumerit orice băiat.

Rhett nu înțelegea stările mohorâte care-l copleșeau uneori pe Andrew. Cu toate că Andrew era aproape necugetat de temerar, nimicurile aveau capacitatea de a-l doborî.

„Dar Cathecarte e condescendent cu toată lumea”, îi explica Rhett răbdător. „Așa e el. Nu trebuie să-i dai atenție.”

Rhett nu reușea să-l scoată pe Andrew din disperarea lui nici cu ajutorul rațiunii, nici cu al veseliei, dar, fiindcă asta părea să-i fie de folos, rămânea în tăcere alături de Andrew în ceasurile cele mai întunecate.

Deși Cathecarte Puryear profera injurii la adresa „filistinilor plantatori”, nu punea niciodată la îndoială tradiția Charlestonului conform căreia tinerii gentlemeni trebuie să se distreze cât pot înainte de a încheia o căsătorie convenabilă. Tatăl lui Andrew, colonelul Jack Ravanel, i-a făcut cunoștință lui Rhett cu alcoolul și l-a însoțit pe băiat, când a împlinit cincisprezece ani, la bordelul lui Miss Polly.

Când Rhett a coborât la parter, bătrânul Jack a rânjit. „Ei bine, tinere domn, ce părere ai despre iubire?”

„Iubire? Așa se cheamă asta?”

După trei ani de studii cu Cathecarte Puryear, Rhett știa să facă calcule, să citească în latină (cu ajutorul dicționarului), cunoștea numele fiecărui monarh englez de la Alfred încoace, preferințele celor mai drăgălașe târfulițe din Charleston și faptul că o chintă nu bate niciodată, dar niciodată, o culoare.

În același an în care anexarea Texasului a fost dezbătută în Senatul Statelor Unite, Cathecarte

Puryear și-a publicat celebra scrisoare. Nu a fost clar de ce Cathecarte s-a simțit obligat să-și exprime opiniile. Unii au crezut că invidia faima tot mai mare a poetului Henry Timrod[5]; alții spuneau că motivul a fost respingerea poeziilor lui Cathecarte de către același *Charleston Mercury* care i-a publicat scrisoarea fără perdea (între paranteze cu tăgăduirea responsabilității editorului).

„Anularea”, a scris Cathecarte Puryear, „este o nebunie fantastică; și adepții anulării sunt niște nebuni necugetați. Poate vreun om întreg la cap să creadă că guvernul federal va permite unei clici formate din «gentlemenii» Carolinei să hotărască ce legi federale ar putea alege să respecte sau nu? Unii dintre acești gentlemeni rostesc în șoaptă temutul cuvânt «secesiune». Sper ca, atunci când domnul Langston Butler și prietenii săi se vor sinucide în sfârșit, o vor face în particular, fără a ne implica și pe noi în nebunia lor”.

Deși tatăl lui Rhett nu-l putea provoca la duel pe Cathecarte Puryear – „ticălosul și-a bătut joc de codul onoarei” –, Langston și-a scos însă fiul de sub influența lui Puryear.

În timp ce trăsura traversa King Street, Langston îi împărtăși lui Rhett:

— Senatorul Wade Hampton a angajat un meditator pentru copiii lui. Prin urmare, meditatorul lui Hampton o să te instruiască și pe tine.

Își cercetă fiul cu o privire sceptică.

— Mă rog să nu te fi molipsit deja de convingerile trădătoare ale lui Puryear.

Rhett studie chipul mânios și acru al tatălui său și gândi: „Vrea să ajung la fel ca el”. Rhett sări din trăsură, se aruncă în spatele căruței unui berar și dispăru în josul străzii.

Thomas Bonneau lăsă jos plasa pe care o repara.

— Ce faci aici, tine’e?

Zâmbetul lui Rhett era nesigur.

— Speram că voi fi bine-venit.

— Păi, nu ești. Aduci necazu'i.

Cu niște pahare legănându-i-se într-o mână, Tunis ieși afară, în mâna cealaltă ținea *Prietenul marinarului*[6].

Disperat, Rhett se justifică:

— În cartea aia, keciul[7] e descris greșit.

Tunis dădu ochii peste cap.

— Tati, socot că tână'u' stăpân Butle' v'ea să spună că-i ma'ina'. Ce zici?

Rhett purta o vestă albastră scurtă peste o cămașă din postav negru subțire. Pantalonii îi erau atât de strâmți, că nu îndrăznea să se aplece până la pământ.

Cei doi Bonneau erau desculți și pantalonii din pânză murdari ai lui Tunis erau încinși cu o funie.

Calm, Rhett spuse:

— N-am unde să mă duc.

Tunis îl cercetă multă vreme pe Rhett, după care râse:

— Opt banițe de st'idii m-o costat ca'tea aia și tână'u' stăpân zice că-i g'eșită.

Obrajii lui Thomas Bonneau se umflară și eliminară o trombă de aer.

— C'ed c-am să 'egret asta. Așază-te undeva și-am să-ți a'ăt cum să 'epa'i o plasă.

Familia Bonneau scormonea după stridii pe malurile de mai jos de Insula Morris și pescuia în largul Insulei Sullivan's. Rhett se trezea odată cu ei, cu câteva ceasuri înainte de răsărit, muncea alături de ei, râdea împreună cu ei și, într-o duminică memorabilă, când Thomas, soția lui și copiii mai mici erau la biserică, Rhett și Tunis porniră cu schiful lui Thomas Bonneau în josul coastei, tocmai până la Beaufort.

Tânărul Rhett Butler nu-și închipuise niciodată c-ar putea fi atât de fericit.

Orice negru de pe râul Ashley auzise de „fiul” alb al lui Thomas Bonneau, dar abia după treisprezece săptămâni află și Langston pe unde-și ducea zilele Rhett și barcazul de la Broughton legă ancora la docul șubred al familiei Bonneau.

Langston Butler îl domina ca înălțime pe Thomas Bonneau:

— Mulți legislatori vor să-i alunge pe negrii liberi din Carolina sau să-i facă din nou sclavi. Asta e și opinia mea. Dacă te mai bagi în familia mea de-acum înainte, îți jur că tu, soția și copiii tăi veți trudi sub biciul domnului Watling.

Pe parcursul lungii plimbări în susul râului spre Broughton, Langston Butler nu-i adresă niciun cuvânt fiului său, iar când debarcară, îl predă pe Rhett în mâinile lui Isaiah Watling.

— Ai aici un muncitor ca oricare altul. Dacă fuge sau nu se supune, fă-i cunoștință cu biciul.

Watling îi repartiză lui Rhett o colibă lângă celelalte bordeie ale negrilor. Așternutul de paie tresălta din cauza puricilor.

Zona inundată fusese asanată cu două săptămâni înainte și orezul era în floare, în prima dimineață pe ogoare, țânțarii erau atât de mulți, încât Rhett îi înghițea mereu și tot avea gura plină. La numai douăzeci de minute după răsărit, aerul supraîncălzit era deja înăbușitor.

Împotmolit până la coapse în noroi, săpa atât cât îi permiteau brațele să se întindă, își scotea câte un picior pe rând și se muta într-o nouă poziție.

O namilă de om pe un cal mare, Shadrach Watling îl urmărea de pe dig.

La prânz, grupul de muncitori avea răgaz de masă: fasole și terci de mălai. Porțiile erau împărțite cu polonicul dintr-un cazan comun. Cum Rhett nu avea nici cratiță, nici lingură, aștepta până când termina un om de mâncat ca să le împrumute pe ale lui.

În prima după-amiază au fost treizeci și cinci de grade și prin fața ochilor lui Rhett jucau luminițe

roșii și violete.

După obicei, când un muncitor își termina sarcina atribuită, timpul îi aparținea. La ora trei, câțiva dintre bărbații mai puternici părăsiră câmpul, iar la cinci, numai două femei de vârstă mijlocie și Rhett mai munceau. La opt și jumătate, când Rhett termină, rămăseseră doar el și Shad Watling.

— Ai grijă la șerpi.

Shad rânji.

— Am pierdut un cioroi pe parcela asta săptămâna trecută.

Traiul delirant dus de Rhett, muncă, masă și iarăși muncă, era alinat de intervaluri spasmodice de somn. Când Rhett văzu o viperă, o privi cu indiferență în timp ce șarpele se târî printre picioarele lui goale.

De pe catârul lui înalt și ciolănos, vechilul Watling trecea pe la fiecare grup de muncitori. Mânerul biciului care-i atârna de cadrul șeii era albit din cauza sudorii de pe mână.

În ciuda căldurii, vechilul purta o redingotă neagră și cămașa îi era încheiată până la bărbie. Pălăria de paie cu boruri largi îi strângea tigva tunsă scurt.

Sâmbăta, la vremea cinei, îi făcea semn lui Rhett să plece.

Watling avea urechi clăpăuge, nas mare, brațe lungi, mâini uriașe; truda și amărăciunea îi brăzdaseră riduri pe chip.

Watling își opri privirea goală și ștearsă asupra lui Rhett.

— Când eram scăpătat și am venit la Broughton, acum multe inundații, erai un copil puturos, dar credeam că mai sunt speranțe pentru tine. Stă scris că, într-o zi, prin necazuri ne vom ridica. Tinere Butler – vechilul își îndemnă catârul o să vină și vremea noastră.

În cea de-a doua săptămână, Rhett lucra la fel de bine ca o femeie bătrână, iar la sfârșitul celei de-a

treia, putea ține pasul cu un băiat negru de zece ani.

Serile, Rhett se prăbușea pe un butuc de tăiat lemne aflat în curtea din spate. Deși negrii de pe Broughton fuseseră avertizați să-l evite, îi strecurau merinde din propriile rații sărăcăcioase.

În septembrie, tânărul Rhett Butler devenise un lucrător la orez cu normă întreagă[8] de pe plantația Broughton.

În timp ce delegații Carolinei urcau la bordul goeletei cu destinația Baltimore și convenția Partidului Democrat, senatorul Wade Hampton îl luă deoparte pe Langston Butler ca să-l iscodească în legătură cu zvonul că fiul lui Langston muncea cot la cot cu negrii pe câmpurile de orez.

— Fiul meu are nevoie de disciplină.

Wade Hampton era un uriaș cu o mare putere fizică, ce deținea 3.500 de sclavi. Acum se încruntă.

Hampton îi explică de ce Partidul Democrat nu-și putea permite un scandal.

— Domnule, fiul meu trebuie disciplinat.

Așadar, senatorul Wade Hampton aranjă înscrierea lui Rhett Butler la West Point.

Când Isaiah Watling veni călare la bordeie în seara aceea, Rhett Butler stătea cu picioarele încrucișate în ușa colibei, privind bobolincii rotindu-se deasupra râului.

Isaiah Watling descălecă.

— Stăpânu' Butler te cheamă la oraș, spuse el. Barca așteaptă la debarcader.

După o pauză, Watling adăugă:

— Pentru un băiat alb, ai fost un cioroi destul de bun.

În Charleston, Rhett fu îmbăiat și bărbierit. Hainele îi fură modificate conform noii sale musculaturi. Înainte să i se vindece toate înțepăturile de insecte, Rhett se îmbarcă pe o goeletă cu direcția nord.

Tânărul Rhett Butler rămase lângă balustradă până când goeleta părăsi portul Charleston. Ar fi trebuit să fie entuziasmat de gândul la viitor, dar nu era cazul. Trupul nu se simțea în largul său în haine de gentleman. Fortul Sumter se micșoră tot mai mult, până când deveni un simplu punct pe oceanul cenușiu.

2. Rosemary Penelope Butler

Sora lui Rhett, Rosemary, avea patru ani când Rhett a părăsit regiunea de coastă, iar mai târziu, când copila încerca să și-l amintească pe fratele ei, indiferent în ce direcție își forța gândurile, o singură imagine se furișa în mintea ei: lupul de pe coperta cărții de basme. Lupul avea botul lung și blana zburlită, dar ce șiret era și ce dinți mari avea!

În acele săptămâni cât Rhett a stat ascuns la familia Bonneau, furia lui Langston Butler a pătruns în orice ungher și firidă ale casei din Charleston. Servitorii mergeau în vârful picioarelor, mica Rosemary se ascundea în odaia copiilor, iar Elizabeth Butler se retrăgea în dormitorul ei, invocând o durere de cap care-i provoca slăbiciune. Rosemary credea că Rhett e puternic și foarte hain dacă tatăl ei îl ura așa de mult.

Pe brațele și picioarele lui Rosemary apărură erupții. Se trezea la cel mai mic zgomot și nu putea adormi la loc. Numai dacă nu s-ar mai fi gândit la lupul acela cu blana zbârlită, dacă și-ar fi putut imagina păpuși sau dansatoare sau rochițe drăgălașe, lupul acela n-ar mai fi pândit în umbrele întunecate de sub fereastra dormitorului ei și nu s-ar mai fi ascuns sub patul ei!

Mama lui Rosemary, Elizabeth, fusese unica și preaiubita fiică a foarte avutului Ezra Ball Kershaw. O soție supusă și pioasă, Elizabeth apela la Biblie pentru orice răspuns și pentru orice eventuală dreptate. Se ruga pentru copiii ei și, fără a-i pomeni acest lucru vreodată, se ruga pentru soțul ei. De data aceasta, Elizabeth Butler recurse la un gest neobișnuit de îndrăzneț și își întrebă prietena, pe Constance Fisher – nimeni din Charleston nu era mai respectabil sau mai bogat

decât bunica Fisher dacă Rosemary poate veni în vizită la familia Fisher pentru o vreme.

Bunica consimți pe loc.

— Rosemary și nepoata mea Charlotte își vor ține de urât una celeilalte.

În acea după-amiază, hainele și păpușile preferate ale lui Rosemary fură împachetate și încărcate în trăsura bunicii Fisher. De atunci, Rosemary dormi mai multe nopți în conacul familiei Fisher din East Bay decât în propria casă. Erupțiile îi dispărură.

Mica Charlotte Fisher era un copil senin, care nu se plângea de nimic și care credea în ce-i mai bun din oameni. Charlotte nu credea că fratele lui Rosemary putea fi atât de rău. Nimeni nu era atât de rău. Charlotte nu se plângea niciodată când fratele ei mai mare, Jamie, o tachina. Într-o după-amiază, când Rosemary era nemulțumită, îi fură lui Charlotte păpușa preferată. Charlotte refuză s-o ia înapoi când Rosemary își ceru iertare. Suspinând, Rosemary se aruncă de gâtul prietenei sale.

— Charlotte, îmi pare rău, dar când vreau ceva, îl vreau pe loc.

După trei ani de când Rhett plecase la West Point, fratele lui Charlotte, Jamie, dădu buzna în camera de zi.

Charlotte închise cartea punând semn cu degetul și oftă.

— Da, frate…

— Da și ție.

Cu brațele încrucișate, Jamie se sprijini de brațul unei canapele ca să nu-și boțească pantalonii.

— Jamie…

— Rhett Butler a fost exmatriculat, trânti Jamie. S-a întors în Charleston, deși Dumnezeu știe de ce.

Jamie ridică teatral din sprâncene.

— Adică nimeni – absolut nimeni – n-o să-l primească. Stă cu bătrânul Jack Ravanel. El și Andrew au fost întotdeauna prieteni la cataramă.

Rosemary se încruntă.

— Ce înseamnă „exmatriculat”?

— Dat afară de la West Point. Exilat. Complet și absolut dizgrațiat!

Rosemary se simțea tristă. Cum să-și schimbe un lup năravul? se întrebă ea.

Jamie adăugă degrabă:

— Nu-ți face griji, Rosemary. Fratele tău are o grămadă de prieteni. Andrew, și mai sunt Henry Kershaw, Edgar Puryear… ăăă… gașca aia.

Asta nu era deloc liniștitor. Jamie făcuse de mai multe ori deliciul familiei Fisher la masa de seară cu povești despre „Gașca zurbagiilor”. Rosemary auzise despre acești tineri numai lucruri rele sau alarmante.

În acea seară, bunica Fisher îl muștrului pe Jamie fiindcă supărase copila.

— Dar Rhett e dizgrațiat. E adevărat, insistă Jamie.

— Adevărul, Jamie, nu e întotdeauna plăcut.

Reapariția lui Rhett Butler îi inspiră pe Zurbagii la noi acte scandaloase. Rhett reuși să strecoare pe lângă conducătorii balului de la Jockey Club pe două dintre tinerele cipriote drăgălașe și împopoțonate ale lui Miss Polly. Înainte să fie escortate afară, fetele mucalite îl recunoscură pe unul dintre epitropii de la Sfântul Mihail, care se bucurase până atunci de o reputație impecabilă.

Odată, la miezul nopții, în fața unei spelunci de pe chei unde se jucau jocuri de noroc, doi huligani l-au acostat pe Rhett.

Rhett le-a spus calm:

— Am un singur glonț pe țeavă. Cine vrea glonțul și cine vrea să se aleagă cu gâtul rupt?

Hoții s-au retras.

Rhett și Andrew au adus o duzină de cai din Tennessee în Charleston în patru zile, schimbând caii din zbor. Conform zvonurilor, abia reușiseră să scape de proprietarii legitimi ai cailor.

Și întregul Charleston a zumzăit când, după un pariu pe doi dolari, Rhett Butler, legat la ochi, a sărit cu calul său, Tecumseh, peste gardul cu țepușe de fier, înalt de un metru și jumătate, drept în curtea bisericii Sfântul Mihail. Duminică dimineață, enoriașii curioși și un vicar furios au cercetat găurile adânci lăsate de copitele lui Tecumseh pe peluză. Călăreții cunoscători s-au cutremurat.

Jamie Fisher era mai sufletist decât ar fi vrut să recunoască și cenzură știrea aceea.

— Rhett joacă pocher, afirmă Jamie.

Vocea îi deveni o șoaptă.

— Pe bani!

— Bineînțeles, replică raționala Charlotte. Trebuie să facă rost cumva de bani, nu?

Deși fetele nu cunoșteau toate păcatele lui Rhett, știau că ele sunt numeroase. Într-o dimineață, când înțelegătoarea Charlotte a numit-o de prea multe ori pe prietena ei „biata, draga de Rosemary”, Rosemary a plesnit-o drept între ochi. Speriată, copila a izbucnit în plâns și Rosemary i-a căzut în brațe, după care, așa cum fac fetițele, s-au consolat una pe cealaltă.

Într-o dimineață deosebită, când bunica Fisher intră în camera de zi, Charlotte uită de pâinea prăjită pe care unsese o grămadă de peltea de coacăze roșii și Rosemary lăsă jos ceașca de ceai.

Bunica Fisher stătea în cumpănă. O studie pe Rosemary ca și cum comportamentul fetiței i-ar fi putut răspunde la o întrebare.

— Bunico, întrebă Charlotte, s-a întâmplat ceva?

Constance Fisher clătină din cap – ușor – și se îndreptă.

— Rosemary, te așteaptă un musafir în salon.

— Un musafir, bunico? Pe mine?

— Fratele tău Rhett a venit să te vadă.

Lupul din cartea cu basme apăru deodată în mintea lui Rosemary, care aruncă o privire

alarmată spre Charlotte.

Bunica zise:

— Nu ești obligată să-l vezi, copilă. Dacă vrei, îl refuz.

— Rosemary, e dizgrațiat, se agită Charlotte.

Rosemary strânse buzele într-o linie hotărâtă. Era suficient de mare ca să-l confrunte pe lupul din cartea de basme. De altfel, Rosemary era curioasă: păcatele fratelui ei se citeau oare pe chipul lui? Era cocoșat sau păros, cu unghii lungi? Mirosea urât?

În timp ce traversau holul, bunica murmură:

— Rosemary, să nu-i pomenești de vizita asta tatălui tău.

Rhett Butler nu era un lup bătrân cu blana zburlită. Era tânăr și înalt, iar părul lui negru lucea ca pana corbului. Mantaua lui avea culoarea roșiatică a unui pui de cerb și pălăria neagră de plantator se odihnea în mâinile lui mari ca un vechi prieten.

— Pe cine-avem noi aici? întrebă fratele ei. Să nu-ți fie frică de mine, micuțo.

Când Rosemary privi în ochii zâmbitori ai lui Rhett, lupul dispăru pentru totdeauna.

— Nu mi-e frică, zise ea cu dârzenie.

— Bunica Fisher mi-a spus că ești ca argintul viu, îi dezvălui Rhett. Cred și eu. Am venit în dimineața asta să te iau la o plimbare.

— Tinere Butler, s-ar putea să ajung să regret asta. Nu-mi imaginez cum ai reușit să fii exmatriculat de la West Point – bunica Fisher ridică o mână prevenitor – și nici nu vreau să știu. Dar John Haynes vorbește frumos despre tine și John are capul pe umeri. Dacă tatăl tău află că ai fost aici, o să fie…

Rhett rânji.

— Scandalizat? Scandalul e cel mai drag tovarăș al tatălui meu.

Rhett se înclină respectuos.

— Îți rămân dator, bunică Fisher. O aduc înapoi pe Rosemary până la cină.

Apoi îngenunche, ca să fie la aceeași înălțime cu ea.

— Surioară Rosemary, am un cal aprig și cea mai ușoară șaretă din regiunea de coastă. Nu ți-ar plăcea să zbori?

În acea după-amiază, Rosemary îl cunoscu pe Tecumseh, armăsarul de trei ani din rasa Morgan. Șareta era de fapt doar un scaun din bambus împletit, cu roți înalte ale căror spițe erau mai subțiri decât degetele mari ale lui Rhett. Tecumseh pluti agale, iar când Rhett Butler îl îndemnă la galop, șareta lor se ridică deasupra pământului.

După ce Rosemary zbură numai cât se cuvine unei fetițe, Rhett o aduse înapoi la bunica Fisher și o purtă pe brațe până în casă. Rosemary nu se mai simțise niciodată atât de în siguranță ca în brațele fratelui ei.

La a doua lui vizită, Rhett o duse pe Rosemary cu barca. Toată lumea din port părea să-l cunoască. Slupul pe care se urcară aparținea unui om de culoare eliberat care i se adresa fratelui ei pe numele de botez. Rosemary fu surprinsă când fratele ei strânse mâna unui negru.

În acea după-amiază, portul din Charleston era aglomerat, cu bărci de pescuit, keciuri de coastă și goelete de ocean. Cu drapelul național fluturând pe parapet, fortul Sumter păzea gura portului. Valurile erau mai înalte în afara portului și Rosemary se udă leoarcă din cauza stropilor.

Când se întoarseră acasă la bunica Fisher, Rosemary era arsă de soare, obosită și gânditoare.

— Ce s-a întâmplat, micuțo?

— Rhett, mă iubești?

Fratele ei o mângâie pe obraz.

— Ca pe viața mea.

Inevitabil, Langston află că fiul lui trecuse pe la familia Fisher și o luă pe Rosemary la Broughton.

O lună mai târziu, Rosemary fu trezită după miezul nopții de zgomotul unei trăsuri pe alee – trăsura bunicii Fisher – și, înainte să-și revină din

buimăceală, Charlotte era în dormitorul și în brațele ei.

— O, Rosemary, exclamă ea. Îmi pare nespus de rău că se întâmplă așa ceva.

Atunci află Rosemary Butler că, la ivirea zorilor, fratele ei Rhett urma să se lupte în duel cu Shadrach Watling, care spulberase odată capul unui caprimulg țipător cu pușca.

Trecură și zorii. La sunetul focurilor de armă din depărtare, mama lui Rhett alergă la fereastra salonului, mijindu-și ochii miopi și clipind des.

— Probabil sunt vânătorii, anunță fratele lui Rhett, Julian. Trag în porumbeii care zboară.

Soția doctorului Ward, Eulalie, aprobă din cap.

Mâna caldă a lui Charlotte Fisher o dibui pe cea rece a lui Rosemary și o strânse cu putere.

Cu obrajii de obicei palizi, Elizabeth Butler sună după un servitor.

— Poți să aduci gustarea.

Rosemary închise ochii atât de strâns, încât îi apărură puncte roșii în spatele pleoapelor în timp ce se ruga în tăcere: „Te rog, Doamne, ai grijă de fratele meu. Te rog, Doamne, ai grijă de Rhett!”.

Amuțite și ascunse în spatele brațului curbat al unui fotoliu pentru două persoane, Rosemary și Charlotte se aflau în cel mai îndepărtat colț al încăperii mari și friguroase.

Constance Venable Fisher își drese glasul ca să emită o părere.

— Langston și-a ales foarte prost momentul ca să-și facă socotelile!

Semnul moralizator din cap al doamnei Fisher sfredeli ușa salonului, traversă holul, coborî scara principală și, prin vestibul, pătrunse în biroul lui Langston Butler.

Julian replică:

— Tata e un om tipicar. Sâmbăta dimineața face socotelile.

Așezată pe scaunul tare, cu spătar drept, pe care și-l asumase ca o adevărată fată bătrână, domnișoara Juliet Ravanel spuse:

— Câteodată, bărbații își ascund temerile prin minuțiozitate. Poate că domnul Butler…

— Prostii! declară Constance Fisher. Langston Butler e încăpățânat ca un catâr.

Unchiul Solomon, valetul de la Broughton, aduse ceai și o tavă plină ochi cu fursecuri de ghimbir, pe care bucătăreasa le făcea de obicei doar în săptămâna curselor. Când doamna Butler ceru sherry, unchiul Solomon răspunse:

— Da', doamnă, nici că s-a făcut ziuă. Abia 'ăsare soa'ele.

— Vom bea sherry, insistă doamna Butler.

După ce Solomon închise ușa prea zgomotos, comentă:

— După cum spune domnul Butler, „negrii profită de bunătatea stăpânilor lor".

— Toată lumea își amintește de rolul familiei Butler în menținerea sclavagismului în Constituția Statelor Unite.

Domnișoara Ravanel readuse în memoria celor de față un lucru de falã foarte familiar tuturor. Doamna Butler mușcă din momeală.

— Păi, așa e. Iubitul unchi Middleton al soțului meu a prezidat delegația din Carolina de Sud…

— Da, dragă, interveni Constance Fisher, nu fără bunătate. Știm cu toții asta. Rhett nu seamănă deloc cu Middleton. Rhett seamănă cu bunicul lui, Louis Valentine.

Elizabeth Butler duse o mână la gură.

— N-ar trebui să vorbim despre el. Langston nu pomenește niciodată numele tatălui său.

— Vai de mine, dar de ce? întrebă Constance Fisher bine dispusă. America e o națiune nouă. Banii obținuți pe spatele altora se spală după o generație.

Broughton fusese o plantație de indigo neprofitabilă care nu i-a putut întreține pe frații ce-

o moștenise ră. Ca urmare, Louis Valentine Butler a plecat la New Orleans, unde a început un parteneriat care va ține o viață cu piratul Jean Lafitte, în timp ce Middleton Butler a intrat în comerțul cu sclavi. Averile se făceau prin importarea africanilor, dar căpitanii lui Middleton plăteau prea mult pentru specimene bolnăvicioase, iar negrilor lui, care supraviețuiseră Pasajului de Mijloc[9], le scădea valoarea la vânzare. Middleton a părăsit afacerea când consiliul din Charleston i-a ordonat să se debaraseze de cadavrele negrilor în largul mării. Trupurile erau aduse de apă la mal în White Point, unde mica nobilime din Charleston își făcea promenada de sâmbătă.

Cum Middleton Butler nu fusese de partea niciunei tabere până la câștigarea Revoluției Americane, a obținut o sută douăzeci de hectare confiscate de la loialiști și acordate patrioților[10]. Ca delegat la convenția din Philadelphia[11], Middleton Butler păstrase într-adevăr sclavagismul în nou creata Constituție.

În 1810, Louis Valentine Butler a capturat „Mercato”, o navă spaniolă care transporta argint, aproape de Tampico și a cumpărat patru sute de hectare de pământ bun pentru cultivarea orezului, mărind plantația Broughton. Langston Butler, fiul lui Louis Valentine, s-a certat amarnic cu tatăl lui și s-a mutat cu unchiul lui burlac, Middleton. Louis Valentine a mai cumpărat opt sute de hectare. Banii de achiziție proveneau din prăzile obținute în largul coastei Texasului. (Deși Louis Valentine a jurat că fuseseră doar nave spaniole și mexicane, zvonurile insistau că acestea arborau drapelul american.)

Vechilii care s-au succedat la Broughton au întâmpinat multe greutăți ca să întrețină locuința extravagantă a lui Middleton din Charleston.

Într-o dimineață luminoasă din 1825, Louis Valentine Butler a ridicat ancora din Galveston pe „Mândria Charlestonului” și n-a mai fost văzut de-

atunci. Spre sfârșitul acelui an, creditorii lui Middleton Butler au participat la înmormântarea acestuia, aducând omagii unui patriot american și încercând totodată să obțină ceea ce li se cuvenea de la Langston Butler, moștenitorul averii Butler. Langston Butler a vândut două sute de sclavi ca să satisfacă pretențiile creditorilor și s-a căsătorit cu Elizabeth Kershaw, în vârstă de cincisprezece ani. Domnișoara Elizabeth era cunoscută pentru pioșenia și trăsăturile ei șterse.

Când primul născut al lui Elizabeth Butler, Rhett Kershaw Butler, a sosit pe lume, bebelușul a strâns puternic scufița în pumnul lui, o întâmplare despre care vracii de la Broughton au spus că era un semn neobișnuit și puternic. Dar n-au precizat dacă era de bine sau de rău.

Deși comerțul cu sclavi africani fusese scos în afara legii de două decenii, vasele cu sclavi mai pătrundeau uneori în portul din Charleston, iar Langston Butler era un cumpărător dornic de angolezi, gambieni, negri igbo din Nigeria și akan din Ghana: africani de pe coastă, rezistenți la friguri și pricepuți la cultivarea orezului. Și-a întregit plantația Broughton cu opt sute de hectare cumpărate de la colonelul Ravanel (care era prea abătut după moartea soției ca să țină la preț).

Tatăl lui Rhett a fondat Societatea Agricolă Râul Ashley. După ce a experimentat cu mai multe soiuri de orez, Langston s-a oprit la Soonchurcher Puddy, o varietate africană care se alegea ușor și producea boabe pline. Când Wade Hampton l-a invitat pe Langston să candideze pentru corpul legislativ al Carolinei, Langston a intrat în cel mai bogat și mai exclusivist club pentru bărbați din regiunea de coastă.

În dimineața duelului lui Rhett, fiul mai mic al lui Langston, Julian, bea ceai, iar doamnele sherry. Când Solomon nu-i mai umplu paharul până sus, Constance Fisher ciocăni în el cu nerăbdare.

Din spatele fotoliului unde se refugiase, Charlotte Fisher adulmeca fursecurile de ghimbir – o furnicătură călduță în fundul nărilor. Cu un oftat, Charlotte își lăsă deoparte dorințele. Cum se putea gândi la fursecuri de ghimbir când fratele lui Rosemary ar putea fi rănit sau mort? Charlotte Fisher avea un respect desăvârșit pentru înțelepciunea adulților – adulții erau adulți, la urma urmei –, dar Charlotte ajunsese la concluzia că nu aveau dreptate în privința lui Rhett Butler.

— Belle Watling e chiar atrăgătoare, remarcă neatrăgătoarea domnișoară Ravanel, pentru o provincială.

Elizabeth Butler scutură din cap:

— Fata aia a pus din greu la încercare răbdarea tatălui ei.

Când Langston era plecat, Elizabeth Butler se alătura familiei vechilului pentru rugăciunile de duminică. Elizabeth era vag alinată de ferma simplă unde-și pusese odinioară speranțele – speranțe flușturatice de proaspătă mireasă – într-o viață fericită. Felul arzător și rigid în care Isaiah Watling alegea să-și manifeste credința creștină o consola.

— Câmpul de luptă e o pajiște încântătoare de lângă râu. De stejari atârnă în valuri licheni. Când m-am măritat, visam că voi face un picnic acolo cu Langston, într-o bună zi. Am fi făcut picnicuri atât de frumoase…

Doamna Butler plecă privirea.

— Bat câmpii; vă rog să mă scuzați.

Aruncă o privire spre ceasul cu pendulă, pe a cărui fațadă calmă un pătrar de lună aurit se scufunda lent într-o mare de email. Sună din nou după unchiul Solomon. Întorsese el recent ceasul și, dacă da, nu cumva atinsese arătătoarele?

— Nu, doamnă.

Solomon își linse buzele.

— Înto'c ceasu' duminica. V'eți să-l înto'c acuma?

Fluturând din mână a descurajare, ea îi făcu semn să plece.

— Scuze… rosti doamna Butler. Nimeni nu se așteaptă ca Rhett să o ia de soție pe fată.

— Excelentă idee! Scuze! aplaudă domnișoara Ravanel.

— Fratele meu nu-și va cere scuze niciodată!

Protestul lui Rosemary îi făcu să tresară pe cei în vârstă, care uitaseră de fetițe.

— Shad Watling e un bătăuș și un mincinos! Rhett nu-i va cere niciodată scuze lui Shad Watling.

Rosemary se îmbujorase toată, dar n-avea de gând să-și retragă niciun cuvânt! Când raționala Charlotte o strânse de gleznă pe prietena ei, Rosemary îi împinse mâna la o parte.

— Lui Rhett nu i-a plăcut niciodată Charlestonul.

Doamna Butler avea privirea rătăcită.

— Rhett a spus că singura diferență dintre aligatori și locuitorii din Charleston e că aligatorii își arată colții înainte să muște.

— Rhett seamănă cu bunicul lui, repetă Constance Fisher. Părul ca de corb, ochii aceia negri râzători…

Glasul ei călători înapoi în timp.

— Doamne, cum mai dansa Louis Valentine!

— De ce n-a dispărut fata aia? strigă Elizabeth Butler. Are rude în Missouri.

Domnișoara Ravanel adeveri că erau mulți bastarzi în Missouri. Poate că erau mai mulți bastarzi în Missouri chiar decât în Texas.

Julian Butler își privi ceasul de mână, apoi pe cel de perete, pe care-l dădu cu câteva minute în urmă.

— N-o să auzim focurile de armă. E prea departe.

Mama lui suspină.

— Julian, zise Constance Fisher, o fi fratele tău o haimana, dar tu ești un nătâng.

Julian ridică din umeri.
— Ultima escapadă a lui Rhett ne-a dat peste cap toată casa. Toți servitorii au fețe lungi. Crezând că bucătăreasa a pregătit fursecurile astea pentru musafiri de vază – Julian le adresă o înclinare de cap –, am complimentat-o. „A, nu, conașu' Julian. Le coc pent'u stăpânu' 'hett. După ce te'mină de luptat."
Charlotte șopti:
— Rosemary, te rog să nu mai spui nimic. Trebuie s-o facem pe mortul în păpușoi.
Și adăugă meditativ:
— Tare-aș vrea un fursec de ghimbir.
Ceasul cu pendulă ticăi.
Julian își drese glasul:
— Doamnă Ward, nu prea sunt la curent cu familiile de vază din Savannah, așa cum s-ar cuveni. Ați fost o Robillard, nu-i așa?
Domnișoara Ravanel își aminti o bârfă.
— Nu cineva din familia Robillard era pe cale să încheie o alianță nefericită… cu un văr, parcă?
— Dragul meu văr Philippe. Sora mea Ellen credea că Philippe e magnific.
Eulalie chicoti (băuse deja trei pahare de sherry).
— Bănuiesc că și un leu e magnific… până te mănâncă.
Domnișoara Ravanel își aminti detalii.
— Familia Robillard nu l-a alungat pe vărul Philippe și a măritat-o pe fată cu un comerciant irlandez?
Eulalie încercă să consolideze demnitatea familiei.
— Sora mea Ellen s-a măritat cu un om de afaceri prosper. Ea și domnul Gerald O'Hara au o plantație de bumbac lângă Jonesboro. Se numește Tara.
Pufni.
— După moșia familiei lui din Irlanda, presupun.

— Jonesboro e în… Georgia? își înăbuși domnișoara Ravanel un căscat.
— Exact. Ellen ne scrie că fiica ei, Scarlett, e „o Robillard din cap până-n picioare”.
— Scarlett? Ce nume ciudat! Scarlett O’Hara… irlandezii ăștia, vai mie!
Cu mâinile la spate, Julian spuse:
— Ar trebui să se termine de-acum.
Glasul lui Elizabeth Butler răsună plin de speranțe false.
— Probabil Rhett și Shad s-au împăcat și au galopat spre taverna domnului Turner.
Constance Fisher întrebă:
— Julian, dacă tatăl tău și-a terminat socotelile, n-ar binevoi să ni se alăture?
— Munca lui Langston Butler nu se termină niciodată, intonă Julian. Cinci sute șaizeci de hectare, trei sute cincizeci de negri, șaizeci de cai, inclusiv cinci dintre cei mai frumoși pur-sânge…
— Dar numai doi fii, rosti scurt Constance Fisher. Dintre care unul ar putea să fie pe moarte, atins de un glonț.
Elizabeth Butler duse mâna la gură.
— Rhett e la taverna domnului Turner, șopti ea. Așa trebuie să fie.

Când Rosemary auzi zgomotul de copite, fugi la fereastră, deschizând-o larg și lăsând aerul jilav să năvălească în casă. Ridicându-se pe vârfuri, copila își împinse trunchiul în afară.
— E Tecumseh! strigă ea. I-aș recunoaște oricând galopul. Ascultă, mamă! Nu auzi? Rhett e pe alee. El e! E Tecumseh!
Fetița părăsi în fugă încăperea, se repezi val-vârtej pe scara cea mare, trecând de biroul tatălui ei, și ieși pe aleea în formă de potcoavă, unde fratele ei își domolea calul în spume. Unchiul Solomon, tot numai un zâmbet, îl luă pe Tecumseh de căpăstru:

— Ți-am ținut pumnii, stăpâne ’hett, spuse unchiul Solomon. Toți neg’ii ți-am ținut pumnii.

Tânărul alunecă de pe cal și-și ridică sora în aer dintr-o mișcare, strângând-o atât de tare, încât îi tăie respirația.

— Îmi pare rău că te-am speriat, micuțo. N-aș fi vrut să te sperii pentru nimic în lume.

— Rhett, ești rănit!

Mâneca lui stângă era goală. Brațul îi atârna înăuntrul redingotei negre.

— Glonțul n-a atins niciun os. Vântul bate puternic în zori pe râu. Watling nu se aștepta la rafale de vânt.

— Vai, Rhett, mi-a fost așa de frică! Ce m-aș face dacă te-aș pierde?

— Nu m-ai pierdut, fetițo. Numai cei buni mor de tineri.

Își ținu sora la distanță de un braț, ca și cum ar fi vrut să-și întipărească pe veci imaginea ei în memorie. Ochii lui negri erau plini de tristețe.

— Vino cu mine, Rosemary, spuse el și, preț de o clipă sublimă, fetița înțelese.

Câteva secunde, Rosemary se gândi că ea și Rhett vor fugi din casa asta văduvită de bucurie, că le va face din mână celorlalți de pe spatele lui Tecumseh în timp ce fratele și sora vor pleca departe.

Își urmă fratele în curtea lungă și pustie din fața casei. Rhett înconjură cu brațul teafăr umărul fragil al surorii sale și o întoarse ca să privească împreună lumea familiei lor. Pe mozaicul de câmpuri de orez rectangulare, luminate de soare, grupurile de muncitori scormoneau țărâna, cântând în timp ce munceau. Deși cuvintele nu se făceau auzite, tonul era dulce-amar. Cotul mareic făcut de râul Ashley scotea în evidență digul principal de la Broughton. Pe acel dig, un călăreț galopa către câmpul estic, îndreptându-se spre Isaiah Watling.

— Veștile proaste călătoresc pe cel mai iute cal, spuse Rhett calm.

După o pauză, adăugă:
— N-am să uit niciodată cât de frumos e aici.
— E… Shad Watling e…
— Da, confirmă Rhett.
— Ești trist? întrebă Rosemary. Era un bătăuș. Nu trebuie să fii trist.
Rhett zâmbi.
— Ești o adevărată minune.

Doamna Butler și musafirii ei așteptau în vestibul.
Când văzu mâneca goală a fiului ei, Elizabeth Butler suspină și dădu ochii pe spate, până când li se văzu albul globului. Julian o ajută să se așeze pe o bancă, murmurând:
— Dragă mamă… Mamă, te rog…
Eulalie Ward mărise ochii cât cepele.
— Franklin? chițăi ea.
— Madam, Franklin al dumneavoastră e viu și nevătămat, dacă nu ținem cont de plosca lui. Bunul doctor n-are nervii necesari pentru treburi din astea.
Cu registrul contabil în mână, Langston Butler țâșni din biroul său și merse apăsat până la rafturi, unde îl așeză printre alte registre de același fel.
Întorcându-se, aruncă o privire spre fiul lui cel mare.
— A, da, oaia neagră.
Langston Butler luă biblia familiei și o deschise la paginile unde nașterile, căsătoriile și morțile din familia Butler fuseseră înregistrate de când fusese Biblia tipărită în 1607. Scoase un briceag de argint din jiletcă și ciopli spirale adânci în penița din pană de gâscă. Sprijini pana de etajera din lemn de nuc lucios și, când îi reteză vârful, tăie atât de adânc, încât crestă lemnul.
Cu mâini tremurătoare, Langston Butler inspectă registrul Bibliei.
— Familia Butler s-a lăudat cu patrioți, soții credincioase, copii respectuoși și cetățeni

respectabili. Dar în sângele Butler este o verigă slabă și unii aflați în Biblia asta de aici, printre care propriul meu tată, au fost buni candidați la spânzurătoare.

Privirea lui Langston o provoca pe bunica Fisher să-și manifeste dezacordul. Continuă.

— Astăzi, necazurile sunt create de un erede nesupus, un tânăr rebel și impertinent. Când tatăl său i-a pretins un comportament decent, acel tânăr l-a sfidat.

Elizabeth Butler plângea în tăcere. Julian Butler își înăbuși tusea.

— Când, la capătul răbdării, acel tată și-a înrolat băiatul la West Point, nici măcar acei dascăli vestiți pentru severitatea lor n-au reușit să-l supună. Cadetul Butler a fost exmatriculat și s-a întors în regiunea de coastă, unde s-a dovedit a fi un imoral absolut și a lăsat însărcinată o fată din clasa inferioară. I-ai oferit bani lui Watling?

— Dumneata ești plantatorul avut, domnule, nu eu.

— De ce l-ai provocat la duel pe Watling?

— Watling a spus minciuni despre mine, domnule.

Langston dădu din mână, indiferent la răspuns.

— Watling e mort?

— Nu mai poate să facă niciun rău.

Cu mișcări deliberate, Langston Butler tăie numele fiului său din Biblie. Acoperi călimara, șterse vârful peniței și o puse jos.

Fără niciun cuvânt, Langston Butler își conduse familia și prietenii înapoi prin ușile late, în camera de zi. Julian o luă pe Rosemary de mână înainte ca ea să-i poată scăpa.

Langston Butler închise ușile de nuc și se sprijini cu spatele de ele. Atmosfera dintre tată și fiu era încărcată cu electricitate.

— De vreme ce nu mai ai nicio legătură cu familia Butler, domnule, poți pleca.

3. „Dragul meu frate Rhett...”

În următorii ani, mica Rosemary i-a scris fratelui ei cu fidelitate. I-a povestit despre poneiul ei bălțat, Jack, care avea cele mai încântătoare deprinderi. Rosemary mergea pretutindeni călare pe Jack. „Mama spune că am să devin un indian sălbatic. Ai întâlnit vreodată indieni sălbatici? Când îi spun să sară”, scria Rosemary, „Jack își rotește capul, își dă ochii peste cap și urechile i se lipesc de cap. Ai impresia că l-aș fi insultat!”

Când o viperă l-a mușcat pe Jack, Rosemary a scris cum ea și Hercule au stat treji toată noaptea alături de poneiul pe moarte. Mâna lui Rosemary nu tremurase, dar scrisoarea era pătată de lacrimi.

Rosemary se întorsese acasă la familia Fisher și a scris despre gospodăria lor.

Charlotte nu are o părere rea despre nimeni. Nu cred că fratele ei, Jamie, vrea să fie crud, dar prietenii lui sunt atât de isteți și necugetați, încât Jamie trebuie să le țină isonul. Într-o dimineață, a venit acasă în timp ce eu și Charlotte luam micul dejun. Hainele lui Jamie erau murdare! S-a împiedicat și mirosea foarte urât! Când Charlotte l-a blamat, Jamie i-a spus lui Charlotte că e „o obrăznicătură băgăreață”. Charlotte a strâns buzele și a refuzat să mai vorbească cu Jamie. Zile la rând, Jamie a pretins că nu se întâmplase nimic, dar, în cele din urmă, și-a cerut scuze! Charlotte seamănă perfect cu bunica Fisher – cea mai bună prietenă pe care ai putea-o avea, dar încăpățânată până-n pânzele albe!

Jamie e mai bun decât ar vrea noi să credem! Când nu e cu prietenii lui, ne spune povești amuzante. Unele nu sunt adevărate! Jamie iubește caii și e cel mai bun călăreț pe care l-am văzut! Hercule îl lasă pe Jamie să se urce pe Gero, deși tata ar fi furios dacă ar afla! Ți-am povestit despre

Gero? Hercule spune că Gero e cel mai iute cal pur-sânge din regiunea de coastă.

Prietenii lui Jamie sunt Andrew Ravanel, Henry Kershaw și Edgar Puryear. Nu erau și prietenii tăi? Jamie spune că John Haynes e o „pacoste tânără”, dar nu îndrăznește să-l critice pe John Haynes în prezența bunicii Fisher! John Haynes întreabă de tine și îmi pare rău când trebuie să-i spun că nu știu nimic!

Dacă aș fi mai mare, aș veni la tine și am putea călători chiar și în Egipt. Mi-ar plăcea tare mult să văd piramidele. Tu ai văzut piramidele?

Așa cum Rosemary știa că Iisus iubește copiii mici, tot așa știa și că aboliționiștii erau răi și că yankeii îi urau pe sudiști și se temeau de ei, chiar de copiii ca ea. Din experiența mai personală, Rosemary știa că adulții se ceartă înverșunat pe teme de politică și că prieteniile sunt legate sau rupte în funcție de ceea ce fac ceilalți adulți în Congresul Statelor Unite.

Când Rosemary avea zece ani, Congresul a votat Compromisul din 1850[12] și anulatorii[13] și unioniștii au fost din nou prieteni pentru o vreme. Langston Butler, care nu mai vorbise cu Cathecarte Puryear de când îl retrăsese pe Rhett de sub tutela lui, l-a salutat din cap pe Puryear pe Queen Street.

Când a fost publicat romanul doamnei Stowe, *Coliba unchiului Tom*, întregul Charleston a căinat infama carte. Bunica Fisher a spus că pentru Rosemary și Charlotte situația era prea simplă.

— Cum poate fi prea simplă pentru copii? a întrebat Rosemary, disperată să citească cartea despre care vorbea toată lumea.

— Simplă în sensul că e stupidă, a bombănit bunica Fisher.

În următoarea ei scrisoare, Rosemary l-a întrebat pe Rhett dacă citise *Coliba unchiului Tom.*

Scurta perioadă de acalmie politică a luat sfârșit când Rosemary avea paisprezece ani și Congresul a aprobat Legea Kansas-Nebraska[14]. În Vest, proprietarii de sclavi și aboliționiștii se omorau între ei.

Tot în acea vreme, Rosemary a început să acorde mai multă atenție burlacilor buni de însurătoare din Charleston. „Edgar Allan Puryear a pretins că Andrew Ravanel a trișat la cărți, așa că Andrew l-a provocat la duel”, a scris Rosemary. „Toată lumea a crezut că se vor lupta, dar Edgar și-a cerut scuze, așa că oamenii îl iau acum de laș. Jamie Fisher spune despre Andrew că e un călăreț «frumos». Crezi că un bărbat poate fi frumos?

Henry Kershaw l-a bătut cu bățul pe un croitor negru liber în fața magazinului acestuia, după ce îi ceruse achitarea unei note restante. Omul a murit din cauza rănilor. (Tata a glumit pe seama croitorului, spunând că-și primise restanța!)”

Rosemary a descris înmormântarea lui Congress Haynes, când cortegiul funerar a blocat Meeting Street de pe Queen Street până pe White Point. „John Haynes a întrebat iarăși de tine. Cât mi-aș dori să am vești de la tine, dragul meu frate!

Îți amintești când m-ai vizitat după ce te-ai întors de la West Point? Eram așa de mică și tu păreai așa de înalt! Îți amintești când am fost cu barca?

Sâmbăta trecută, Gero l-a întrecut pe Planet al domnului Canby și pe Chapultapec al colonelului Ravanel. Hercule și-a asumat meritul și a încercat să comande un coș plin cu șampanie ca să-și sărbătorească victoria. Hercule a spus că voia «să le facă cinste tuturor gentlemenilor albi». Ce idee! Tata l-a trimis pe Hercule înapoi la Broughton ca «să-și reîmprospăteze manierele».”

Rosemary l-a asigurat pe Rhett: „Mama te iubește, Rhett! Știu sigur!”. Acestea erau circumstanțele; după izgonirea fiului ei mai mare,

Elizabeth Butler izbucnea în plâns în rarele ocazii când se menționa numele lui Rhett.

Crimele aboliționiste din Kansasul îndepărtat au întrerupt legăturile durabile cu Charlestonul. Verii au încetat să-și mai vorbească. Locuitorii din Charleston considerați odată extremiști erau lăudați acum ca vizionari. Bunica Fisher i-a împiedicat pe prietenii lui Langston Butler să-l dea afară pe unionistul Cathecarte Puryear din Societatea Sfânta Cecilia. În schimb, Langston Butler și-a retras din nou fiica de cincisprezece ani din casa Fisher.

De atunci, Rosemary îi vedea pe Charlotte și Jamie Fisher numai la întruniri sociale. Lui Rhett i-a scris: „Jamie și sora lui Andrew Ravanel, Juliet, au ajuns prieteni intimi. Ea și Jamie își ascut limbile reciproc, pentru victimele lor”.

Rosemary i-a spus fratelui ei că Andrew Ravanel a sedus-o pe Mary Loring. Întregul Charleston se aștepta ca Andrew și Mary să se logodească, dar, însoțită de zvonuri nerușinate, Mary Loring a plecat deodată la Split Rock, în Carolina de Nord. Andrew o curta acum pe Cynthia Peterson.

„Slujnica mea Cleo are intenții bune, dar se supără din orice fleac. Cleo e năbădăioasă!

Ți-aduci aminte de nostima micuță Sudie? Ei bine, Sudie s-a măritat cu Hercule și au deja un bebeluș! Hercule e nespus de mândru. Îți transmite salutări!”

Scrisoarea aceasta a încheiat-o astfel: „Te rog să-mi scrii. Mi-e cumplit de dor de tine și tânjesc să aud despre tot ce-ai făcut. Sora ta iubitoare, Rosemary”.

Hercule îi spunea lui Rosemary la ce adresă să expedieze scrisorile.

Când Rosemary l-a întrebat pe Hercule de unde știa pe unde umblă Rhett, el a râs.

— Domnișoa’ă ’osema’y, nu știi cum caii vo’bește unul cu altul? O’iunde me’g, caii vo’bește. Mă fu’ișează în g’ajdu’i noaptea și ascultă.

Așa că Rosemary scria la destinatarul scrisorilor: „Rhett Butler, San Francisco, Teritoriul Californiei” și „Rhett Butler, post-restant, New Orleans, Louisiana”. Lipea plicurile cu grijă și punea de două ori timbre. „Ai grijă să pui azi la poștă asta, unchiule.”

„Da, domnișoa’ă”, replica unchiul Solomon, deși, dintr-un motiv oarecare, scrisorile ei îl făceau pe bătrânul servitor să se simtă stânjenit.

Rosemary n-a primit nicio veste de la fratele ei și, pe măsură ce anii treceau, scrisorile ei săptămânale au început să fie trimise o dată la două săptămâni și apoi o dată pe lună.

Ultima scrisoare a lui Rosemary a fost scrisă în ajunul debutului ei în societatea din Charleston, la Balul Jockey Club. În acea scrisoare, Rosemary, în vârstă de șaisprezece ani, își mărturisea temerea că niciun tânăr nu-i va semna carnețelul de bal și că rochia ei albă de satin era mai potrivită pentru o fată decât pentru o femeie.

Cleo se agita în jurul ei: „N-o să fim gata la timp dacă nu-ncetezi cu mâzgălitul și nu-ncepi să te-mb’aci, domnișoa’a”. Rosemary își ignoră camerista și ieși în curte, unde Hercule îl țesăla pe Gero.

Fără nicio introducere, Rosemary se confesă:

— N-are niciun rost să-i scriu fratelui meu. Fratele meu e mort.

— Nu, stăpânu’ ’hett nu-i mo’t.

Rosemary își înfipse mâinile în șolduri.

— De unde știi?

— Caii…

Ea bătu din picior.

— Hercule! Nu mai sunt un copil.

— Da, domnișoa’ă, oftă el. Văd că nu mai ești.

În timp ce Rosemary intră ca o furtună înapoi în casă, el se întoarse la țesălatul lui.

— Stai cuminte, Ge'o. Domnișoa'a 'osema'y-i supă'ată că me'ge la Jockey Club și se teme că tine'ii gentlemeni n-o să-i placă de ea.

Rosemary își încheie astfel scrisoarea: „Poate că unele dintre scrisorile mele s-au rătăcit, dar trebuie să le fi primit pe celelalte. Tăcerea ta e prea crudă. Cât îmi doresc să știu unde ești și ce faci! Te voi iubi întotdeauna, frate, dar în fața tăcerii tale încăpățânate, n-am să-ți mai scriu".

Rosemary se ținu de cuvânt. Nu i-a scris lui Rhett că debutul ei a fost notabil, că Andrew Ravanel a flirtat fără rușine și a dansat cu ea patru valsuri. Nu i-a povestit nici că, în pauză, bunica Fisher i-a spus:

— I-ai sucit complet capul lui John Haynes. Nu-i o partidă rea.

Nici că ea a răspuns, dând capul pe spate:

— John Haynes nu știe să stea în șa. E de mirare că nu se rănește singur.

— Dar Andrew Ravanel știe să stea în șa?

— E cel mai chipeș bărbat din Charleston. Toate fetele și-au propus să-l câștige pe Andrew.

— Cred că ceea ce tu numești „câștig", draga mea, prietenii domnului Ravanel numesc „trofeu", a replicat Constance Fisher.

4. Săptămâna curselor

Cu trei ani înainte de război, după nouă ani în capăt de când Rhett Butler părăsise ținuturile de coastă, într-o după-amiază de februarie, Rosemary Butler stătea nemulțumită în fața oglinzii de perete. Se considera prea înaltă și trunchiul îi era nepotrivit de alungit. Părul ei castaniu absolut obișnuit era pieptănat cu cărare pe mijloc și-i cădea în cârlionți pe umeri. Rosemary credea că trăsăturile ei erau prea ferme și gura prea generoasă. După părerea sa, ochii ei cenușii și candizi erau singura trăsătură bună. Rosemary scoase limba la oglindă.

— Nu-mi ești prietenă! declară ea.

Rochia lui Rosemary, din bumbac satinat verde și cu imprimeu, era nouă, cumpărată special pentru săptămâna curselor.

Săptămâna curselor era punctul culminant al sezonului social în Charleston. Orezul fusese recoltat, uscat, vânturat, cojit, vândut și expediat; negrii primiseră articolele de îmbrăcăminte anuale și se bucurau de sărbătorile de Crăciun. Familiile de plantatori veniseră în oraș și diminețile lor zumzăiau de bârfe despre faptele fără pereche din noaptea precedentă și de nerăbdare pentru seara ce urma. Trăsuri noi elegante, dar și mai vechi, recondiționate și foarte bine lustruite, se plimbau în cerc pe East Bay, urcând pe Meeting Street și coborând East Bay din nou. La balurile de la Jockey Club și Societatea Sfânta Cecilia puteai admira ultima modă de la Paris (așa cum fusese adaptată de modelierii de la Londra și cusută de cusătoresele de culoare libere din Charleston). Excursioniștii yankei se uitau cu gura căscată la mărețele case din oraș, la mulțimile de negri, la minunații cai de curse și la cele mai frumoase mândre din Sud.

Cleo dădu buzna în dormitorul lui Rosemary, frângându-și mâinile.

— Domnișoa'ă, a venit cineva să te vadă.

— Cobor imediat. Poftește-l pe gentleman în salon.

— Da' nu-i… Domnișoa'ă, așteaptă în cu'te. El… nu-i gentleman!

Cleo strânse buzele cu putere. N-avea de gând să mai spună altceva.

Salonul de primire din casa în stil neogrec a lui Langston Butler avea cămine din marmură sculptată și lambriuri din lemn de cireș lăcuit. O verandă umbrită înconjura complet etajul al doilea.

Scara servitorilor din spatele casei era îngustă, abruptă și nevopsită. Servitorii cărau în sus pe aceste trepte farfurii și supiere pentru dineurile politice ale lui Langston Butler. Brațe pline de lenjerie curată urcau aceste trepte, pe care coborau cearșafurile, fețele de pernă, lenjeria de corp și fețele de masă murdare. În jos, cu mare atenție, veneau oalele de noapte ale familiei.

În acest anotimp, familia Butler era servită de numai cincisprezece servitori de la Broughton. Unchiul Solomon, Cleo, Hercule cu Sudie și bucătăreasa aveau câte o cameră deasupra bucătăriei și spălătoriei. Servitorii inferiori dormeau în camere înghesuite deasupra grajdului.

De obicei, curtea era ca un stup de albine care spălau, călcau, răneau grajdurile și țesălau caii, dar Gero urma să alerge astăzi în cursa de la prânz și toată lumea era la hipodrom.

— Alo? strigă Rosemary.

Grajdul mirosea a unsoare de osie, grăsime de copite și bălegar. Caii ridicară curioși capetele pe deasupra ușilor de la boxe.

Vizitatorul lui Rosemary strânse pachetul în mâini atât de tare, încât îl boți.

— Vai, să fie oare Tunis? Tunis Bonneau?

Asemenea tatălui său, Tunis Bonneau fusese pescar și vânător, dar în prezent Tunis era pilot

pentru Haynes și Fiul. Rosemary îl cunoștea din vedere, deși nu-și vorbiseră niciodată.

— Tunis Bonneau… parcă mi-a spus cineva că te-ai însurat.

— Da. În septemb'ie anu' t'ecut. 'uthie a mea e fata cea mai ma'e a 'eve'endului P'escott.

Din cauza ochelarilor cu rame din sârmă și a expresiei solemne, Tunis părea o replică ciocolatie a unui învățător puritan. Hainele lui erau fără pată, călcate, și el mirosea vag a săpun de leșie.

— Am fost 'ugat să vă aduc asta.

Bonneau îi întinse pachetul lui Rosemary și se întoarse să plece.

— Așteaptă, Tunis. Te rog. Nu e nicio carte de vizită. Cine l-a trimis?

Din pachetul desfăcut ieși la iveală o eșarfă de mătase galbenă enormă, cu franjuri negre foarte fine.

— Dumnezeule! Ce șal minunat!

— Da, domnișoa'ă.

Când fecioara așeză mătasea pe umeri, o simți ca pe o mângâiere și un sentiment vag de neliniște o cuprinse.

— Tunis, cine mi-a trimis asta?

— Domnișoa'ă 'osema'y, nu v'eau să am necazu'i cu stăpânu' Langston.

— E de la… de la Andrew Ravanel?

— Nu And'ew 'avanel v-a făcut cadou' ăsta. Nu, domnișoa'ă.

Rosemary zise cu hotărâre:

— Nu te las să pleci până nu-mi spui.

Tunis Bonneau își scoase ochelarii și se frecă pe nas, acolo unde îi lăsaseră semn.

— S-a gândit că sc'iso'ile lui n-ajungeau la dumneata, așa că m-a 'ugat să vă aduc asta. L-am văzut în F'eepo't. Nu s-a schimbat defel.

Tunis răsuci ochelarii în mâini ca și cum erau un obiect nefamiliar.

— Am luc'at ca pilot pe „John B. Elliot", t'anspo'tând o'ez și bumbac, aducând înapoi 'oți

de locomotivă pentru căile fe’ate din Geo’gia. Imediat ce l-am văzut, am știut cine e’a. ’hett Butle’ nu s-a schimbat defel.

Rosemary simți un nod în gât și se agăță de o grindă a boxei ca să-și recapete echilibrul.

— ’hett fu cu pi’ații din Nica’agua, da’ s-a lăsat de aface’ea aia.

— Dar e… Rhett e mort!

— A, nu, domnișoa’ă. Domnu’ ’hett nu-i mo’t. E chia’ viu de-a binelea. Omu’ ăla vede întotdeauna pa’tea amuzantă a luc’u’ilor.

— Dar… dar… n-am primit nici un singur cuvânt de la el în nouă ani.

Tunis Bonneau suflă peste ochelari și-i șterse cu batista.

— Domnișoa’ă ’osema’y, f’atele dumneavoast’ă v-a sc’is. A sc’is o g’ămadă.

5. Scrisori aruncate în mare

Hotel Occidental,
San Francisco, Teritoriul Californiei
17 mai 1849

Dragă surioară,

Deși se fac deja șase ceasuri lungi de când am debarcat de pe „Gloria mărilor”, pământul încă se mai cutremură sub picioarele mele.

Căpitanul nostru și fiul lui au transportat toți pasagerii cu barca la mal de teamă că „Gloria” se va alătura sutelor de vase abandonate de marinarii care s-au transformat în căutători de aur. Catargele lor formează o pădure jalnică lângă Long Wharf.

Cheiul însuși era o babilonie de contrabandiști pentru restaurante și hoteluri, bordeluri și case de noroc. Escroci se ofereau să cumpere și să vândă aur. Un bărbat bine îmbrăcat cerșea cu sfială de mâncare.

Am jucat cărți în timpul călătoriei în jurul Capului Horn[15]*. Cum urmau să se îmbogățească în scurt timp, viitorii căutători de aur nu prețuiau prea mult banii aflați deja în posesia lor și jucau de parcă prudența n-avea niciun strop de încredere în viitorul lor glorios. În consecință, am sosit în acest oraș cu un „avans” considerabil (banii folosiți de argonauți ca să-și finanțeze prospectările).*

În timpul călătoriei noastre obositoare în jurul Capului Horn, argonauții au explicat de ce se dezrădăcinaseră, lăsând în urmă slujbe, prieteni și familii pentru o călătorie periculoasă și un viitor incert. Toți, fără excepție și la modul cel mai serios, au insistat că nu făceau asta pentru ei înșiși. Zău că nu! Se aventuraseră pentru aceleași neveste și copii pe care-i lăsaseră în urmă. Își părăsiseră familiile de dragul familiilor lor! Se

pare că soțiile și copiii americani nu pot fi satisfăcuți dacă un argonaut nu-i copleșește cu aur!

Aici nu-i ca în Charleston. Trotuarele din San Francisco flanchează străzi noroioase, care-mi absorb pantofii din picioare. Corturi și cocioabe din lemn coexistă alături de clădiri din cărămidă atât de noi încât strălucesc.

Acum trei ani, înainte să se descopere aur, San Francisco avea opt sute de cetățeni. Astăzi se fălește cu trei mii șase sute. De la debarcader la dealurile care veghează asupra orașului, răsună loviturile și zăngăniturile de pe șantierele de construcții. În acest oraș, surioară, până și trântorii care n-au unde să se ducă se grăbesc să ajungă acolo.

Chinezi, irlandezi, italieni, yankei din Connecticut și mexicani: noul oraș zumzăie de oameni noi și idei ultramoderne.

Deși mi-e dor de tine și de prietenii mei din regiunea de coastă, nu mă simt un exilat. Simt exaltarea unui prizonier eliberat sub razele soarelui, într-o nouă dimineață. Sunt și alte orașe în afară de Charleston și e bine să te afli în ele!

Te rog, scrie-mi aici, la hotel. Îmi vor reține corespondența. Povestește-mi despre Charlotte și bunica Fisher și mai ales despre ce faci tu. Din toată fosta mea viață, dragă surioară, de tine mi-e cel mai dor.

Fratele tău iubitor, Rhett

12 martie 1850

Goodyears Bar[16]*, Teritoriul Californiei*

Draga mea surioară,

Goodyears Bar e o exploatare auriferă neîntrecut de urâtă: o limbă de pământ muntos noroioasă, inundată în răstimp, presărată cu pirogi, corturi și case de bârne fără ferestre, unde minerii norocoși câștigă ocazional două mii de

dolari de pe urma unei roabe cu pământ exploatabil.

Până și argonauții bogați trebuie să mănânce, iar târnăcoapele și lopețile lor obișnuiesc să se uzeze, în plus, bunul-simț (și nopțile cu temperaturi sub zero) face necesari pantalonii și încălțămintea.

Surioară, am devenit comerciant – unul dintre acei indivizi plictisitori ale căror eforturi stau la temelia oricărei aristocrații. Cu avansul meu, am achiziționat o căruță plină cu marfă și patru catâri robuști. Am plătit de două ori mai mult ca în Carolina pentru carne de vită afumată, whisky, făină, lopeți, târnăcoape și role de pânză.

Mi-am încărcat echipajul și bunurile pe un vas cu aburi, care a pufăit în susul râului până la Sacramento, unde am zăbovit până când drumurile ce traversează ținutul muntos aurifer au devenit suficient de practicabile. Surioară, fratele tău negustor și-a croit drum cu lopata prin troiene de un metru ca să-și livreze marfa în Goodyears Bar.

N-am mai avut parte de o întâmpinare atât de glorioasă. Proviziile nu mai ajunseseră în tabără din octombrie; minerii erau înfometați și l-au copleșit pe fratele tău cu osanale.

Aveau aur, dar n-aveau pe ce să-l cheltuiască! Într-o oră de la sosirea mea, am vândut tot, cu excepția revolverelor mele și a unui catâr.

M-am întors prin troiene, păzindu-mi cu grijă spatele. Aveam multe de protejat.

Când am depus prada la trezoreria băncii Lucas and Turner, până și impasibilul domn Sherman, directorul asociat, a ridicat din sprâncene.

N-am primit niciun răspuns la scrisorile mele. Mă rog să fii sănătoasă și tânjesc să aflu vești de la tine.

Acum e vremea pentru o baie caldă și un pat moale.

Fratele tău iubitor, Rhett

17 septembrie 1850
Hotel St. Francis
San Francisco, California

Dragă surioară,

Nu-i spune tatei că am devenit respectabil. Magazinul Universal Butler are un birou la etajul al doilea în Union Square și depozite în Stockton și Sacramento.

Ți-ai recunoaște fratele în costumul lui negru de afaceri, cu șoșoni curați și un fular banal? Mă simt ca un actor într-o piesă foarte ciudată.

Dar am un simț pentru a face și a obține bani. Poate fiindcă văd banii drept un bun fără nicio semnificație religioasă.

Nu mai joc cărți. Transportul căruțelor în exploatări aurifere precum Goodyears Bar, Bogus Thunder și Mugfuzzle (deși nu-i o metropolă, Mugfuzzle există) face pocherul să pară un risc neînsemnat pe care ți-l asumi. De ce să stau, noapte după noapte, într-o cameră duhnind a fum de tutun doar ca să-i despart pe nebunii bețivi de banii lor?

Argonauții sunt înnebuniți de lăcomie. Nicio companie de asigurări nu le asigură viața. Holera, băutura și accidentele îi ucid pe capete. Cum în tabere nu există nicio lege, disputele sunt de obicei rezolvate cu târnăcoapele, pumnii sau armele. Dacă nu se ajunge la niciun rezultat, adesea se ucid între ei.

Argonauții sunt la fel de iuți la mânie ca și aristocrații noștri din ținuturile de coastă, dar motivele lor sunt mai transparente. Aici nu gângurește nimeni despre „onoare”.

Noi, californienii, spunem „acasă în America” când ne referim la fosta noastră casă. Inteligentul compromis al domnului Clay și moartea domnului Calhoun au trecut aproape neobservate aici.

Oamenii se mișcă mai iute aici, dar nu sunt mai înțelepți.

N-am primit nicio scrisoare de la tine și nici nu mai aștept vreuna. Nu se poate să fi murit – aș simți dacă n-ai mai fi. Presupun că tata ți-a interzis să-mi scrii.

Situația se poate îmbunătăți, chiar și la Broughton, iar când îți scriu, amintirea ta mi se împrospătează în minte și în inimă. Îți simt iubirea când scriu și ți-o înapoiez înzecit.

Corespondentul tău loial,
Rhett

19 iunie 1851
Hotel St. Francis
San Francisco, California

Draga mea Rosemary,

„Rățoii din Sydney măcăie în seara asta” [17]*. Asta spun locuitorii mai hâtri ai orașului când un om cinstit e jefuit, bătut sau împușcat.*

San Francisco a avut întotdeauna huliganii săi, dar o șleahtă de condamnați australieni eliberați care au imigrat recent a făcut orașul și mai periculos.

Nu-mi fac griji pentru mine, pentru afacerea sau vizitiii mei. Am reputația (complet nemeritată) de a fi feroce.

După cum ne-a învățat domnul Newton, oricărei acțiuni îi corespunde o reacție egală și opusă, iar când am fost invitat să iau cina cu trei cetățeni de vază, le-am bănuit motivele.

Bancherul W.T. Sherman e mai în vârstă ca mine, cu o față triunghiulară de libelulă, o barbă scurtă și ochi fenomenal de mari. Se spune că ochii căprui sunt blânzi și oglindesc caracterul. Ai lui Sherman sunt la fel de oglinditori ca două bucăți de cărbune. E astmatic, unul dintre cei mai palizi oameni pe care i-am văzut vreodată. Nici el, nici altcineva nu se așteaptă să trăiască mult.

E un om practic, care nu clipește când trebuie să ia o decizie.

Collis Huntington e unul dintre acei bărbați care cred că propria corectitudine le dă dreptul să-i umilească pe ceilalți. Reprezintă concurența pentru Magazinul Universal Butler și ne-am încrucișat săbiile nu o dată.

Doctorul Wright, ultimul din acest triumvirat, e agitat, se îmbracă precum Beau Brummell[18] *și pretinde că a inventat expresia „Parisul Pacificului" pentru a descrie acest oraș. Din câte mi-am dat seama până acum, nu are nicio altă realizare cu care să se fălească.*

Am luat cina într-un salon privat de la St. Francis, unde, după multă vorbărie fără rost, mi-au propus să mă alătur nucleului, constituit din ei, al unei societăți a vigilenței publice, care, după cum a spus-o Huntington elegant, „ar spânzura toți hoții și criminalii de pe acest țărm al golfului".

Domnul Sherman a spus că dezordinea civilă amenință interesele de afaceri. A vorbit despre „necesitatea" luării de atitudine.

I-am amintit lui Sherman că necesitatea nu este întotdeauna dreaptă sau vrednică.

Huntington și Wright au fost de-a dreptul ofensați – presupuseseră că eram aliatul lor firesc: un om care putea să ucidă cu mâinile goale.

Nu le-am spus nici da, nici ba.

Surioară, nu sunt genul care să reflecteze prea mult, dar în seara aceea m-am întrebat cine devenisem. Ce-l distinge pe negustorul care spânzură un hoț ca să-și păstreze averea de plantatorul care biciuiește un negru până la moarte pentru insolență?

Am hotărât că nu vreau să fiu un astfel de om. După cum nu vreau să fiu spânzurat, nu voi fi nici călăul.

Am hotărât să-mi încerc norocul în altă parte. Voluntarii pun la cale să-i răstoarne pe baronii

spanioli din Cuba și poate c-am să le dau o mână de ajutor. Dacă poți să-mi scrii, îmi ridic corespondența post-restant, de la oficiul poștal New Orleans.

Fratele tău mirat,
Rhett

14 martie 1853
Hotel St. Louis
New Orleans

Dragă surioară,

Un charlestonian get-beget ar fi șocat de acest oraș. E foarte franțuzesc. Pe cetățenii din New Orleans – toți buni catolici – îi preocupă mâncarea, băutura și iubirea, deși nu neapărat în ordinea asta. În cartierul francez, Vieux Carré, parfumul păcatului plutește printre florile de portocali și lămâi. Poți să mergi la câte un bal în fiecare seară: formal, informal, mascat sau genul de bal unde mă duc cu un pistol în buzunar. Joc cărți la Mcgarth's, Perritt sau Boston Club. Am parte de patru hipodromuri, trei teatre și Opera Franceză.

Orașul este portul de origine al piraților. Acești tineri americani au luat Destinul evident[19] *drept crezul lor personal. Destinul lor, evident, este să cucerească și să jefuiască toate națiunile din Caraibe sau din America de Sud prea slabe ca să se apere. Majoritatea sunt de părere că, odată ce-i vom alunga pe spanioli, Cuba ar putea fi un stat american de primă clasă.*

Am investit în mai multe expediții de piraterie – dacă cererea sporește profiturile, patriotismul e în stare să facă din țânțar armăsar. Până acum, n-am fost tentat să mă înrolez.

New Orleans e un oraș al femeilor frumoase și doamnele sale creole sunt culte, cosmopolite și înțelepte. M-au învățat multe despre dragoste – o

îndeletnicire depășită ca importanță doar de dorința de a-l slăvi pe Dumnezeu.

Fără îndoială că amanta mea creolă, Didi Gayerre, mă iubește. Mă iubește la nebunie. După șase luni, e nerăbdătoare să se mărite, să-mi poarte copiii și să-mi împărtășească soarta nesigură. E tot ceea ce și-ar putea dori un bărbat.

Dar eu n-o vreau.

Fascinația mea inițială s-a transformat în plictiseală și un ușor dispreț față de mine însumi și față de Didi fiindcă pretindem să credem ceea ce știm că nu e adevărat.

Iubirea, dragă surioară, poate fi teribil de crudă.

N-am să stau cu ea din milă. Mila e și mai crudă decât iubirea.

Cu cât o iubesc mai puțin, cu atât mai disperată devine, și numai despărțirea fizică va vindeca problema noastră.

Luam cina cu Narciso López, un general cubanez care organizează o expediție. Deja are trei sau patru sute de voluntari – suficienți, m-a asigurat, ca să învingă orice armată spaniolă. Odată ce vom debarca, patrioții cubanezi ni se vor alătura. Mi-a spus cu un semn complice din ochi că în tezaurul spaniol se află aurul conchistadorilor. A mai adăugat că Havana e un oraș minunat.

Didi i-a ignorat bateria de argumente. Purta o rochie din brocart cu corsaj înalt și o pălărie roșie ce-ți lua ochii. Nu a mâncat nimic. Era îmbufnată. Omletele noastre erau perfect preparate și șampania rece, dar Didi era țâfnoasă și a obiectat la tot ceea ce spunea generalul. Nu, cubanezii nu se vor răscula. Armata spaniolă era mai puternică decât câteva sute de aventurieri americani.

López, care e un om plin de sine, i-a explicat cum cucerirea Cubei ne va îmbogăți. „E datoria omului alb, Butler”, m-a informat.

„Să devină bogat?”, l-am tachinat.

„Datoria noastră să transformăm o țară autoritaristă, primitivă și superstițioasă într-o democrație modernă.”

Teoria asta a stârnit un torent de cuvinte franțuzești mânioase din partea lui Didi, a căror semnificație exactă López nu cred că a înțeles-o, dar cu siguranță a prins esența.

S-a aplecat în față și, cu un zâmbet condescendent, m-a întrebat: „Butler, ești unul dintre acei indivizi a căror târfuliță le spune ce să facă?”.

Didi s-a ridicat atât de brusc, încât a dărâmat găleata pentru șampanie. Și-a înfipt acele în pălăria ei de un roșu strălucitor. „Rhett?”, a insistat. „Te rog…”

„Vă rog să ne scuzați, domnule general”, am spus.

Didi era țeapănă la brațul meu. Portarul de la St. Louis ne-a chemat o birjă.

O cerșetoare murdară a șchiopătat până la noi, murmurându-și fără vlagă rugămintea.

López ne-a urmat pe trotuar, cerându-și scuze: „Señor Butler, n-am vrut să vă insult pe dumneavoastră sau pe fermecătoarea însoțitoare”.

„Madre de Dios!” Cerșetoarea se apropiase suficient ca să-i ofenseze nările. Era una dintre creaturile acelea disperate care îi întrețin pe docherii irlandezi în spatele cheiului. Mâna îi tremura stăruitor.

„Pleacă de aici!” Generalul și-a ridicat bastonul.

„Nu faceți asta, domnule general.” În timp ce băgăm mâna în buzunar să caut o monedă, am recunoscut un chip familiar în spatele grimasei. „Doamne Dumnezeule, tu ești… ești Belle Watling?”

Ea era, dragă surioară, o femeie pe care nu credeam s-o mai văd vreodată. John Haynes finanțase evadarea lui Belle din ținuturile de coastă. Nu știam că venise la New Orleans.

După câteva săptămâni, Belle mi-a spus: „Am iubit întotdeauna marea. Credeam că lucrurile vor fi altfel aici”. Se pare că Belle se îndrăgostise de un cartofor care o folosise drept garanție când cărțile nu l-au mai ajutat. Fiul lui Belle e la Azilul pentru băieți orfani.

Voi încerca să-i îmbunătățesc situația înainte ca eu și generalul López să ne îmbarcăm pentru Cuba.

Belle te imploră să nu-i spui nimic tatălui ei, Isaiah. E complet dezmoștenită, ca și mine.

Toată dragostea mea, Rhett

Iulie 1853
Cuba

Dragă, surioară Rosemary,

Plaja de la Bahia Hondo e cea mai frumoasă din câte am văzut. Nisipul argintiu și marea albastră ca cerul par la fel de nesfârșite ca eternitatea – o destinație spre care anumiți ofițeri spanioli mă zoresc.

Forțele spaniole nu au fost înfrânte. Cubanezii nu ne-au întâmpinat ca pe niște eliberatori. Ei, asta e.

N-a fost tocmai cea mai isteață manevră să părăsesc brațele lui Didi pentru un pluton de execuție spaniol.

Am pus la cale o acțiune riscantă și s-ar putea totuși să scap de soarta asta, dar șansele sunt mici și timpul e scurt.

Un caporal mi-a promis că va expedia scrisoarea asta. Așa cum marinarul naufragiat aruncă sticla în mare, mă rog s-o găsească un cititor.

Cât de plăcut e nisipul cald, fin! Ce delicați sunt fluierarii de râu care se bălăcesc la mal! Deși trăiesc numai câteva anotimpuri, sunt în aceeași măsură creaturile Domnului ca și noi.

Surioară, dacă ar fi să-ți dau un ultim sfat, acesta ar fi următorul: trăiește-ți viața. Nu lăsa pe nimeni s-o trăiască în locul tău.

Spaniolii ne-au ordonat să ne săpăm singuri mormintele pentru distracția de după-amiază. Cum suntem niște gentlemeni americani, bineînțeles că am refuzat. Ha, ha. Lasă-i pe țărănoi să-și murdărească ei mâinile!

Rosemary, dintre toți cei pe care i-am cunoscut pe acest pământ milostiv, numai pe tine regret să te părăsesc…

Gândește-te uneori la mine,

Rhett

6. O vânzare de negri

Lui Rosemary i se învârtea capul.

— Tata a ars scrisorile fratelui meu? Și scrisorile mele?

— Îl văd pe Solomon înt’-o zi la piața de pește – se’vito’u’ vost’u Solomon – și ne încingem la vo’bă. Băt’ânu’ Solomon, nu-i place să dea sc’iso’ile lu’ stăpânu’ Langston, da’ t’ebuie să facă ce i s-a spus.

Rosemary simțea că o ia cu amețeli. Puse întrebarea pe care, ca o fiică ascultătoare a lui Langston, nu îndrăznise niciodată s-o rostească.

— Tunis, de ce tatăl meu își urăște fiul?

Tunis Bonneau era un om de culoare liber – liber să meargă pe stradă fără permis; liber să participe la slujbele de la biserica baptistă africană (cu condiția ca un om alb să fie prezent); liber să se însoare cu o negresă liberă sau cu o sclavă răscumpărată de el. Nu putea vota sau deține o funcție publică, dar își putea păstra banii și proprietatea. Putea învăța legal să citească.

Fiindcă nu erau nici proprietatea lor, nici oameni albi, negrii liberi le dădeau o stare de neliniște stăpânilor.

Prin urmare, Tunis Bonneau nu vedea ce vedea, nu vorbea despre ce știa și pretindea o ignoranță atât de profundă, încât sfida orice pătrundere. Când albii îl chestionau, Tunis răspundea: „Domnu’ Haynes, el spune să fac asta”. Sau: „T’ebuie să înt’eb pe domnu’ Haynes desp’e asta”.

Cu toate că știa lucrurile astea foarte bine, Rosemary era prea supărată ca să mai gândească limpede și-l apucă de mânecă pe Tunis ca și cum ar fi vrut să scuture răspunsurile de la el.

— De ce-l urăște Langston pe Rhett?

Tunis oftă și i mărturisi lui Rosemary tot ceea ce ea nu voise să știe până atunci.

În timp ce Tunis o informa pe Rosemary despre Will și supraveghetorul digurilor, despre uragan și acea vară de demult, când fratele ei devenise un lucrător la orez cu normă întreagă, tatăl ei, Langston Butler, pierdea o cursă de cai.

Hipodromul Washington era un oval plat de șase kilometri jumătate, îngrădit de cei mai bătrâni stejari pereni din Charleston. Clădirea clubului, din stuc alb, era rezervată membrilor Jockey Club, dar tribuna centrală din șindrile și pajiștea imensă erau deschise tuturor. Albi și negri, liberi și sclavi deopotrivă au fost martorii înfrângerii lui Langston Butler.

Caii din Virginia și Tennessee erau aduși în Charleston pentru cea mai rapidă cursă și cele mai bogate buzunare din Sud. Caii, grăjdarii și dresorii erau cazați în grajduri mari de lemn pe ale căror largi alei centrale aveau loc vânzări de cai și de negri.

Cursa de la prânz fusese o revanșă între Gero al lui Langston Butler și Chapultapec al colonelului Jack Ravanel. Caii au fost cotați la egalitate, s-a pariat din plin și perechea a început să alerge pe fondul unui vuiet stârnit la standuri. Deși Chapultapec era în spate după primul tur, a trecut în linie dreaptă pe lângă Gero, care dădea semne de oboseală, și a câștigat cu două lungimi. În cercul învingătorilor[20], colonelul Jack dansa de plăcere.

Lângă parapetul clubului, trei tineri și fata bătrână a colonelului Jack se desfătau la vederea mulțumirii de sine exagerate a colonelului.

— Jackie, Jackie, chicoti Jamie Fisher. Să nu zgândărești tigrul care doarme. Juliet, tatăl tău reușește să pară îngâmfat chiar și când e delicios de umil.

Ca un adevărat elev asiduu al bărbaților puternici, Edgar Puryear îl remarcă pe vechilul lui Langston Butler sfătuindu-se cu stăpânul lui.

— Hmm, oare ce pun ăștia doi la cale?

— Cui îi pasă? mârâi Henry Kershaw. Împrumută-mi douăzeci de dolari!

Henry Kershaw era mare cât un urs în floarea tinereții și avea un temperament pe măsură.

— Henry, cei douăzeci de dolari pe care i-ai pariat pe Gero erau ai mei. Nu mai am alții.

Edgar Puryear își întoarse pe dos buzunarele.

— Așadar, domnilor – și doamnă cum va egala Langston scorul?

— Poate că nu-și va onora pariurile, sugeră Juliet Ravanel.

— Nu, nu, scumpă Juliet, spuse Jamie Fisher. L-ai confundat pe un gentleman din Charleston cu un altul. Tatăl lui Rosemary, Langston, e bătăușul; tatăl tău, Jack, e cel care nu-și plătește datoriile.

Domnișoara Ravanel pufni.

— Nici nu știu de ce te tolerez.

— Fiindcă te plictisești foarte repede, replică Jamie Fisher.

Deși caustica fată bătrână și tânărul mărunțel erau inseparabili, niciun scandal nu le terfelise reputația. Indiferent de natura atașamentului lor, toată lumea înțelegea că nu era defel romantică.

Următoarea cursă urma să aibă loc la ora două. Albi și negri se plimbau pe pistă și pe pajiște, în timp ce, în clubul Jockey, servitorii despachetau coșurile pentru picnic și desfăceau dopurile de la sticle.

Pe pistă, oamenii adjudecătorului strigau vânzările de negri:

— Negrii lui John Huger. Lucrători la orez, tăietori de lemne, lucrători la bumbac, mecanici, negri de casă și copii! O sută de specimene de primă calitate!

Edgar Puryear îl lipsi pe unul dintre oamenii adjudecătorului de un catalog cu vânzările și parcurse lista cu degetul.

— Andrew vrea să liciteze pe Lotul 61. „Cassius, 18 ani. Muzicant.”

— Cassius o să aducă o mie, spuse Henry Kershaw.

— O mie o sută cel puțin, îl corectă Jamie Fisher.

— Pe douăzeci de dolari? puse rămășag Henry.

— N-ai douăzeci de dolari, replică Jamie Fisher.

Deși îl depășea în greutate pe Jamie Fisher cu treizeci și șase de kilograme și era obișnuit să i se facă pe plac, Henry Kershaw zâmbi. Indiferent de firea lor sălbatică, ținând cont de averea lui Fisher, până și urșii aflați în floarea tinereții zâmbesc.

— Juliet, ce vrea să facă Andrew cu un cântăreț de banjo? întrebă Edgar Puryear.

— Când Andrew e melancolic, muzica îl înalță sufletește.

Henry Kershaw bău și-i oferi lui Juliet plosca sa, pe care ea o refuză, cutremurându-se dezgustată. Henry observă:

— Nu ghicești ce cal am văzut săptămâna trecută trăgând căruța cu pești a unui cioroi.

— Pe Tecumseh? ghici Jamie Fisher. Rhett Butler nu și-a lăsat calul la de-alde Bonneau?

— Cel mai bun Morgan din ținuturile de coastă transportând pește, continuă Henry Kershaw. I-am oferit două sute pe el, dar cioroiul a spus că nu-i al lui calul ca să-l vândă.

— Tecumseh face o mie, spuse Edgar Puryear. De ce nu l-ai forțat pe cioroi să ți-l vândă?

Henry Kershaw rânji.

— Poate că tu ai încerca șmecheria asta, Edgar, dar să fiu al naibii dacă eu aș face-o. Rhett s-ar putea întoarce într-o zi.

— Unde e Butler totuși? se interesă Jamie.

— În Nicaragua, în Santa Domingue?

Henry Kershaw ridică din umeri.

Edgar interveni:

— Am auzit că-i în New Orleans. Belle Watling, Rhett Butler, bastardul lui Rhett… o amestecătură pe cinste, nu?

Juliet Ravanel ridică din sprâncene.

— Edgar, tu ești la curent cu cele mai fascinante bârfe. Fata lui Watling nu s-a dus la rude în Kansas?

— În Missouri. Nu, nu s-a dus, răspunse Edgar. Familia Watling din Missouri nu suportă aboliționiștii. Nu citești ziarele?

— Haide, Edgar, spuse cu cochetărie Juliet, de ce să citim ziarele noi, doamnele frivole, când domnii noștri ne pot explica orice?

Jamie Fisher tuși ca să-și ascundă zâmbetul.

— Cred, spuse domnișoara Ravanel, că e mult mai interesant să întrebi ce va face fiica lui Langston cu dragul meu frate. Rosemary practic se aruncă în brațele lui Andrew.

— Mereu se găsește câte o nerușinată să se arunce în brațele lui Andrew. Nu știu de ce le lasă, pufni Jamie.

— Din același motiv pentru care te tolerează pe tine, dragă Jamie, zâmbi dulce Juliet. Fratele meu are nevoie să fie admirat.

— Cât timp îi trebuie lui Andrew ca s-o prindă-n cursă pe domnișoara Rosemary? cugetă Edgar.

— Nu mai mult de sfârșitul săptămânii curselor.

Juliet Ravanel parie cinci dolari pe asta.

De partea cealaltă a pistei, la umbra stejarilor, bunica Fisher, nepoata ei Charlotte și John Haynes erau la picnic. Firma Haynes și Fiul plasase reclame în ziarele din Philadelphia și New York: „Săptămâna curselor de cai în Charleston: drum dus-întors, cazare, masă – totul inclus!”. John își caza turiștii la Hotelul Mills de pe Queen Street, unde domnul Mills avea cele mai bune mese din Charleston.

Un turist din New York n-a făcut niciun secret din simpatiile sale aboliționiste și i-a ofensat pe sudiștii care se îmbarcaseră pe goeletă în Baltimore.

Când aboliționistul a aflat că domnul Mills era un negru eliberat, a refuzat să se cazeze la el și și-a cerut banii înapoi. Cum în Charleston, în

săptămâna curselor, nu erau alte camere libere, n-a avut încotro și a acceptat-o până la urmă, dar tot a pretins să i se înapoieze banii.

— Principiile yankeilor sunt minunat de flexibile, spuse John Haynes. Charlotte, nu prea ești în apele tale în după-amiaza asta. Unde-i zâmbetul însorit al dragei noastre Charlotte?

— Charlotte visează la Andrew Ravanel, spuse bunica Fisher, bătând fără drept de apel în coșul de picnic. Bucătăreasa noastră gătește cea mai bună friptură de pui din Carolina.

— Bunico! Nu visez la nimeni!

— Sigur că visezi, dragă. Andrew Ravanel e galant, temerar, chipeș, fermecător și scăpătat. Ce tânără și-ar dori un pretendent mai potrivit?

După ce lăudă friptura bucătăresei, John continuă:

— Speram să o văd pe Rosemary în după-amiaza asta. I-am cerut un vals aseară, dar carnețelul ei de bal era plin.

În ciuda eforturilor celor mai istețe croitorese din Charleston, Charlotte Fisher nu era atrăgătoare. Părul ei avea culoarea unui șoarece, tenul era vrednic de plâns, iar talia era mai degrabă de albină decât de viespe. Charlotte strânse buzele de parcă n-avea de gând să mai vorbească niciodată.

— Nu sunt sigură că eu și Rosemary mai suntem prietene.

— Charlotte, nu fi gâsculiță. Tu și Rosemary sunteți prietene de când aveați cinci ani, obiectă bunica ei.

John Haynes oftă.

— Cum se face că cele mai încântătoare mândre din Charleston rivalizează pentru același gentleman? Un individ obișnuit ca mine n-are nicio șansă. Deși nu-i port pică lui Andrew, dacă s-ar împiedica și și-ar rupe nasul aristocratic – o ușoară desfigurare, nu-i doresc un rău prea mare –, n-aș suferi.

Bunica Fisher îi veni în ajutor:

— John, nu te opri…

Haynes zâmbi.

— Cred că așa voi face. Trebuie să vă întreb, doamnelor: nu credeți că aș fi un soț excelent?… Mulțumesc, bunică Fisher, am să gust un copănel.

Spectatorii și cumpărătorii se deplasau către șopronul lung care adăpostea vânzarea de negri. Înăuntru, cumpărătorii se amestecau nestingheriți printre mărfuri. Negresele purtau rochii modeste din bumbac și turbane din batist, bărbații erau îmbrăcați cu veste din stofă aspră, jumătate din lână, iar pantalonii le erau încinși cu funii. După toanele fiecăruia, pălăriile turtite ale bărbaților fuseseră modelate în configurații îndrăznețe, practice sau respingătoare. Copiii negri purtau haine mai noi și mai curate decât ale părinților.

Cumpărătorii novici de sclavi afișau acea expresie cunoscătoare și dezinvoltă pe care oamenii și-o asumă când le este depășită competența.

Cassius, muzicantul la care râvnea Andrew Ravanel, se sprijinea de ușa unei boxe, cu brațele încrucișate și cu un banjo atârnat de umăr. Era un tânăr foarte negru, cu fața netedă, grăsulie, și un aer afabil pe care unii albi îl interpretau drept lipsit de respect.

— Să te aud cum ciupești coardele, băiete.

Cassius lovi cu respect banjoul, ca și cum acesta avea o putere proprie.

— Nu pot, stăpâne. Nu, dom'le. Adjudecăto'u' spune că sunt ezact ca o fetișcană cap'icioasă: nu dau nimic pent'u nimic! Cine mă cumpă'ă cumpă'ă și muzica mea… Stăpâne, spuse el solemn, pot să fac un p'ezbite'ian să pocnească din călcâie!

Majoritatea negrilor se făceau agreabili, căutând cumpărătorii buni la suflet și pe cei care ar achiziționa o familie întreagă.

— Da, stăpâne, eu luc'ător la o'ez cu no'mă înt'eagă. Fost pe câmpu'ile de o'ez de când e'am băiețel. Am ap'oape toți dinții, da, dom'le. Nasu' l-am 'upt fiin'că m-a lovit un cal. Nu mă p'icep la cai. Nevastă-mea, ea spălăto'easă, și fi-meu, lucrător cu un sfe't de no'mă, nu e c'escut suficient.

Lucrătorilor la câmp li se poruncea să se aplece într-o parte și-ntr-alta, ca orice fractură să fie văzută. Unora li se cerea să meargă rapid înainte și înapoi sau să sară pe loc, în timp ce cumpărătorii șireți le evaluau robustețea și suflul.

— Cât de des ai fost la dispensar, băiete?

— Zici că ai născut trei copii vii? Cu șolduri ca ale tale?

Adjudecătorul era roșu la față, cherchelit și se înțelegea de minune cu cumpărătorii.

— Domnu' Cavanaugh, nu licita pe lotu' ăsta. Lotu' 52 te interesează pe mata: fetișcane cu pielea deschisă, de paișpe ani, Lotu' 52. Nu că am grijă de mata? Nu-i așa? Domnu' Johnson, dacă nu licitezi mai mult de șapte sute de dolari pe masculu' ăsta tânăr, nu ești așa de viclean cât te vedeam eu! Șapte, șapte, am spus șapte. Ajutați-mă și voi, băieți! Șapte o dată, de două ori. Vândut pentru șapte sute de dolari la plantația Drayton!

Adjudecătorul luă o gură de apă.

— Să vă reamintesc, domnilor, regulile noastre. Ofertantul care câștigă licitația plătește jumătate din sumă pe loc și semnează garanția pentru restul care să fie achitat nu mai târziu de treizeci de zile, girată de o ipotecă pe negrul cumpărat.

Zâmbi cu toată fața.

— Acuma, să continuăm cu vânzarea. Lotu' 51: Joe e un băiat de primă calitate, de doișpe sau treișpe ani. Urcă pe platformă, Joe, ca să te vadă oamenii. Joe nu-i ca băieții voștri cu picioarele subțiri ca niște fuse; deja pune carne pe el și-ntr-un an și ceva o să fie un lucrător cu normă întreagă. Un individ isteț – adjudecătorul duse degetul la nas

și făcu complice din ochi – l-ar putea cumpăra ieftin pe Joe, l-ar hrăni și, la următorul semănat, ar deține un bărbat, după ce a plătit prețul unui băiat! Joe, întoarce-te și scoate-ți cămașa. Vede cineva vreun semn pe spate? Domnu' Huger a fost un domn pe cinste, dar nu se dădea înapoi să folosească biciul, nu, dom'le. Joe n-a avut nevoie de bici fiindcă Joe e un cioroi respectuos, nu-i așa, Joe? Dă cineva două sute, două sute de dolari? Două, două, cinci, avem cinci. Dă cineva cincizeci și cinci, cincizeci și cinci, cincizeci și cinci?… Vândut domnului Owen Ball de pe plantația Magnolia.

Andrew Ravanel se sprijinea nepăsător de o boxă goală. Picioarele sale musculoase de călăreț erau îmbrăcate în pantaloni de culoarea cerbului, cămașa cu jabouri era încadrată de reverele unei veste scurte galbene, pălăria cu boruri înguste era din fetru de castor, iar cizmele aveau strălucirea transparentă și profundă dată de lustruitul frecvent. Andrew ridică un deget indolent spre Puryear și Kershaw când aceștia se apropiară. Andrew avea tenul unei păsări de noapte; pielea lui palidă era atât de transparentă, încât aproape puteai să vezi starea de spirit în care se afla. În spatele langorii sale la modă, se ghicea tensiunea, de parcă filfizonul era un arc bine întins.

Edgar Puryear îi aprinse cu un chibrit țigara de foi lui Andrew și făcu un semn din cap spre mulatra de pe platforma înaltă.

— Frumoasă fetișcană…

Henry Kershaw își întinse gâtul ca să-l identifice pe ofertant.

— Ăla-i bătrânu' Cavanaugh. Mă întreb dacă nevastă-sa știe că are nevoie de o fată de casă.

— Fată o fi ea… tărăgănă Andrew cuvintele.

Henry Kershaw râse zgomotos.

Edgar Puryear le atrase atenția:

— Ăla nu-i omul lui Butler? Isaiah Watling? Acolo, în spatele stâlpului.

Andrew Ravanel spuse:

— E de mirare că a rămas la Broughton după ce Rhett i-a ucis fiul.

— Omu-i un sărăntoc alb, fornăi Henry Kershaw. Un post de vechil e mai greu de găsit decât un fiu. Dacă Watling mai vrea fii, n-are decât să se ducă la bordeiele negrilor să și-i facă.

Andrew Ravanel întrebă:

— Parcă se spune că Watling e credincios…

— Cică. El și Elizabeth Butler se roagă împreună de fiecare dată când bătrânu' Langston e plecat. Desigur, există mai multe feluri de rugăciuni…

— Henry, ești un individ vulgar, spuse Andrew fără dușmănie. Lotul 61. Ăsta-i Cassius al meu.

Kershaw se scărpină acolo unde se scarpină oamenii vulgari și zise:

— Plosca mea-i goală. Mă duc la club. Edgar?

— Eu rămân.

Andrew deschise licitația pentru Cassius la patru sute de dolari.

— Avem patru sute… Șase? Domnule, sunteți sigur? Da, domnule. Am șase sute pentru acest destoinic tânăr negru. Banjoul e la pachet cu omu' – prețul îi include pe-amândoi.

— De ce licitează Watling? întrebă Edgar Puryear. Langston n-are nevoie de un cântăreț de banjo.

La opt sute, toată lumea renunțase, cu excepția lui Isaiah Watling și a lui Andrew Ravanel.

Isaiah Watling licită nouă sute cincizeci.

Când Andrew Ravanel licită o mie de dolari, Watling ridică mâna până când căpătă atenția tuturor. Se urcă pe o cutie de cuie, cu capul și umerii deasupra mulțimii.

— Domnu' Ravanel, am instrucțiuni de la stăpânu' Langston Butler. Trebuie să vă întreb, dacă o să câștigați negrul ăsta, cum veți plăti

pentru el. Unde-s banii ce trebuie achitați astăzi? Unde sunt cei cinci sute de dolari?

Andrew Ravanel înțepeni ca și cum fusese lovit de fulger. Pe chipul lui se perindară surpriza, indignarea și stânjeneala. Când Andrew se întoarse spre Edgar Allan, prietenul lui dispăruse. Cei mai apropiați de Andrew pretinseră că se uită în altă parte. Cei aflați mai departe își ascunseră zâmbetele.

— Bunii mei domni, bunii mei domni! strigă adjudecătorul.

— Tu ne-ai spus regulile, îi aminti Watling adjudecătorului. Sper că te ții de ele.

Cineva strigă:

— Da, da!

Un altul:

— Regulile sunt reguli.

— Respectă regulile!

Andrew strigă:

— Watling, pentru numele lui Dumnezeu, am să…

— Domnu' Ravanel, nu acționez în numele lu' Isaiah Watling. Acum nu sunt propriul meu stăpân. Acționez pentru stăpânu' Langston Butler. Stăpânu' Butler îl întreabă pe domnu' Ravanel: „Unde sunt cei cinci sute ai tăi?".

— Deci cuvântul meu, cuvântul de onoare al lui Andrew Ravanel…

— Cuvântul lui? se auzi un glas anonim.

— Cuvântul unui Ravanel? un râs anonim.

— Dacă domnu' Ravanel nu-i are, domnu' adjudecător, cei nouă sute cincizeci de dolari ai mei cumpără cioroiul. Plătesc toată suma pe loc.

Știrea despre umilirea lui Andrew Ravanel (unii o numiră o „pedeapsă binemeritată") traversă ca fulgerul clubul. Jamie Fisher se simți de parcă cineva îi dăduse un pumn în stomac.

Jamie îl găsi pe prietenul său Andrew Ravanel agățat de balustrada tribunei centrale, cu

încheieturile degetelor albe de atâta crispare.

— Prietenul meu Edgar a prevăzut asta. Edgar Puryear simte de la o poștă întâmplările astea dramatice. Când m-am întors spre el, Edgar plecase. L-am văzut pe Henry Kershaw pierzând o mie pe o singură carte. Dar unde era prietenul Henry?

Privirea rănită a lui Andrew trecu pe deasupra mulțimii, care era mai indiferentă față de Andrew Ravanel decât își imaginase tânărul.

— Micul meu prieten, Jamie Fisher… Toți îmi spun că Jamie e cel mai bogat gentleman din Carolina. Cinci sute de dolari sunt doar bani de buzunar pentru tânărul Fisher!

— Îmi pare rău, Andrew. Dacă aș fi fost acolo…

— Iisuse, Jamie! Cum să îndur asta! În fața tuturor… a tuturor! Iisuse! Ar fi trebuit să-i auzi cum râdeau de mine. Andrew Ravanel, Andrew licitează și nu poate plăti! Dumnezeule, Jamie, aș vrea să mor!

— Dacă vrei să-l provoci pe Watling la duel, te secundez…

— Jamie, Jamie… Nu-l pot provoca pe Watling.

Glasul lui Andrew era moale precum calul unui peticar.

— Isaiah Watling nu e un gentleman, cum n-a fost nici fiul lui. Dacă-l provoc la duel pe Watling, e ca și cum aș mărturisi că Andrew Ravanel nu-i un gentleman.

— Dar Rhett s-a duelat cu Shad Watling.

— Nu vreau să vorbesc despre Rhett Butler! Jamie… Nu mi-am dorit niciodată să vorbesc despre Rhett Butler! Sunt convins că am fost clar în privința asta!

Când încercă să-și aprindă o țigară, mâinile îi tremurară și aruncă jos chibritul.

— Să-l ia naiba pe Langston Butler! Îl știu pe adjudecătorul ăla; s-ar fi mulțumit cu un act de recunoaștere a datoriei.

— E doar un cântăreț de banjo, Andrew.

— „Doar un cântăreț de banjo”?

Andrew binevoi să răspundă naivității lui Jamie printr-un râs nervos.

— Oare Langston Butler plănuiește să dea un musical? Poate că Langston Butler are nevoie de instrucțiuni ca să învețe să cânte la banjo! Așa crezi tu, Jamie? Cred că Langston Butler a cumpărat un lucrător la câmp neobișnuit de scump.

Andrew continuă explicația, ca și cum s-ar fi adresat unui copil.

— Langston Butler s-a răzbunat pe Jack Ravanel umilindu-i fiul. Întregul Charleston știe acum din ce stofă-i făcut Andrew Ravanel. Andrew Ravanel e un impostor!

Jamie Fisher simți cum i se strânge gâtul.

— Andrew, eu… nu știu… Andrew. Ești foarte cumsecade și unic. Eu aș…

Andrew îi tăie vorba cu un gest.

Negri care purtau banderole cu însemnele Jockey Club îi îndemnau pe oameni să părăsească pista.

— Andrew?

— Pentru numele lui Dumnezeu, Jamie! Mai taci odată!

Pe măsură ce pista se golea, o călăreață înainta la trap printre oamenii de serviciu, ignorând gesturile acestora de a părăsi pista.

Andrew îngheță: un șoim care-și vede viitorul. Murmură:

— Dar asta e Rosemary…

— Te caută pe tine, cu siguranță.

Ușurat că ceva le distrăsese atenția, glasul lui Jamie urcă o octavă.

— Andrew, trebuie să-ți povestesc de pariul amuzant al lui Juliet…

— Vai, Jamie. Ceva nu-i în regulă. Rosemary e supărată. Uite cum trage de zăbală, își îndeamnă calul la trap, apoi îl strunește.

Slujbașii de la Jockey Club strigau: „Domnișoară!” și „Cursa, domnișoară!”, dar se

feriră din calea ei, sărind într-o parte. Rosemary cerceta chipurile de-a lungul balustradei, cu eșarfa de mătase galbenă unduindu-se în urma ei, ca un drapel sfidător.

— Aoleo, făcu gânditor Andrew Ravanel, Rosemary chiar e furioasă, nu-i așa?

Calul lui Rosemary se cabră când ea smuci hățurile.

— Naiba să te ia de cal, liniștește-te! Andrew! Unde-i tata? L-ai văzut pe tata?

Andrew Ravanel căzu într-o încremenire rece și profundă. Timpul parcă încetinise până la acest moment esențial.

— Frumoasă Rosemary, zise Andrew aproape cu nostalgie, stimatul vostru părinte a părăsit hipodromul.

Un intendent de la Jockey Club, un alb cu o eșarfă verde ce-i indica funcția, zori spre ei.

— Doamnă! Doamnă!

— Naiba să te ia de cal! La dracu'! Chiar nu vrei să stai locului?! Rosemary își folosi cravașa.

— Trebuie să-l găsesc pe tata.

Chipul lui Rosemary se strâmbă.

— Am vești pentru el. Astăzi am aflat de ce tatăl meu e cu adevărat blestemat.

Cu un gest imperios, Andrew Ravanel îl opri pe intendent din drumul său, intră pe pistă, luă căpăstrul din mâinile lui Rosemary și reuși să-i potolească armăsarul agitat.

Un intendent, o călăreață, un gentleman care-i ține calul – în afară de ei, pista era pustie.

Vuietul pe care-l trăda însăși esența acestui tablou atrase toate privirile.

Pe veranda clubului, un vizitator yankeu se întoarse spre gazda sa din Charleston.

— Ce dracu'?

Gazda lui replică:

— Acum ești în Charleston, Sam. Bucură-te de artificii!

Dacă Rosemary nu s-ar fi fâstâcit în furia ei nearticulată și neajutorată, tonul prea dulce al lui Andrew ar fi pus-o în gardă.

— Mai stai o clipă, dragă Rosemary. Descurcăm noi ițele. Lasă-mă să te ajut.

Andrew făcu o scară cu mâinile.

Rosemary coborî în grabă.

— Mai trebuie să-i spun „tată” lui Langston Butler, Andrew? M-a mințit. Mi-a distrus fratele. El…

— Langston Butler trebuie să dea socoteală pentru multe. Andrew Ravanel o luă în brațe pe Rosemary și, sub privirile întregului Charleston, îi sărută pătimaș și îndelung buzele.

7. Căsnicia e o condiție onorabilă…

— Cred că lui Rosemary chiar i-a făcut plăcere, rosti Andrew Ravanel fără să se sinchisească.

Andrew, tatăl lui, Jack, și Langston Butler stăteau în foaierul casei de pe King Street a colonelului Jack. Încăperea își trăda utilizarea intensă: podeaua din scânduri late era ciuntită de urmele de pinteni, iar banchetele erau roase de îndelungata lor folosință ca trăgătoare de cizme.

Butler nu-și scosese pălăria și nici nu-și lăsase bastonul în suport. Îl strângea în mâini ca și cum l-ar fi putut folosi ca armă.

— Impulsurile romantice ale fiicei mele nu sunt în discuție.

Langston Butler își goli punga pe masa din hol. Cu degetul arătător răvăși cu dispreț acte de recunoaștere a datoriilor, bilete de bancă și promisiuni de plată.

— Douăzeci de cenți la dolar e o valoare de piață corectă pentru onoarea lui Ravanel.

— Poate că aveți în vedere, domnule, ca fiul meu să se logodească cu fiica dumneavoastră? speră colonelul Jack.

— Un Ravanel drept ginere?

Pe obrajii palizi ai lui Langston Butler înfloriră pete roșii.

— Un Ravanel drept ginerele meu?

Andrew Ravanel făcu un pas înainte, dar tatăl lui îl prinse de braț.

— Am venit să vă avertizez că am cumpărat biletele de bancă și ipotecile voastre și că din acest moment sunt plătibile. Casa aceasta și restul proprietăților voastre vor fi vândute ca să vă satisfaceți datoriile. De acum înainte, Chapultapec va concura sub culorile familiei Butler.

— Stai așa, Langston, chicoti colonelul Jack. N-ai venit în umila noastră casă ca să ți-o însușești. Familia Butler a pus deja mâna pe terenurile bune

ale lui Jack și un agricultor ca tine nu râvnește la terenurile mai proaste care se află încă în posesia mea. Te cunosc, Langston. Te știu de când erai un băiat arogant, hrăpăreț și cu inima de piatră. Ai vreo propunere pentru bătrânu' Jack, un mic aranjament pentru a potoli bârfele și, dacă-mi permiți o sugestie, pentru a spori averea familiei Ravanel măcar cât de cât? Am nimerit-o, domnule?

Langston zâmbi nespus de dezagreabil.

— Nevastă-ta, Frances, era foarte admirată, Jack. Nu exista o doamnă mai nobilă și mai grațioasă ca ea în ținuturile de coastă.

Jack Ravanel se albi.

— Nu-ți permit să vorbești de soția mea, Langston. Nu-i mânji numele prețios.

Langston bătu cu degetul în grămada de bilete de bancă.

— Ți-am câștigat complet atenția? Diseară, la Balul Jockey Club, voi anunța logodna fiicei mele cu domnul John Haynes. După anunț, fiul tău își va cere public scuze pentru orice neînțelegere cauzată de comportamentul lui lipsit de cuviință de la hipodrom, din după-amiaza asta.

Langston își întoarse privirea rece spre Andrew.

— Poate că erai în stare de ebrietate, domnule. Poate că erai atât de copleșit de bucurie la aflarea veștii că fiica mea s-a logodit, încât ai uitat de bunele maniere.

Langston ridică din umeri.

— Las detaliile în seama ta. Dacă nu poți spune o minciună plauzibilă, îndrăznesc să afirm că te poate instrui tatăl tău. După ce-ți voi accepta scuzele, îți vei anunța logodna cu domnișoara Charlotte Fisher.

— Domnule, nu m-aș însura cu fata aceea nici dacă fiecare cusur de pe chipul ei ar valora zece mii de dolari.

— Cum dorești.

Langston Butler așteptă în tăcere cât cei doi Ravanel, tatăl și fiul, rostiră toate înțepăturile inutile pe care se simțeau obligați să le înșiruie înainte de a accepta inevitabilul.

În fața bucuriei nepoatei sale, Constance Fisher consimți cu șovăire la logodna ei cu Andrew Ravanel.

Ca să scape din casa tatălui ei, Rosemary fu de acord să se mărite cu John Haynes; cele aflate de la Tunis îi făcuseră viața intolerabilă. Când încercă să-i spună ceva, Langston replică:

— Nu te întreb de ce te supui, îți cer doar s-o faci.

Când perechea de logodnici se întâlni în particular în salonul lui Langston Butler, John Haynes îi declară:

— Rosemary, e mai mult decât am îndrăznit vreodată să sper.

Îngenunche în fața ei.

— Deși mă tem de răspunsul tău, draga mea, trebuie să știu. Căsătoria noastră este decizia ta?

Rosemary ezită înainte de a răspunde:

— John, am să încerc.

Apaticul și respectabilul John Haynes se transformă pe dată într-un băiețel fericit și zâmbitor.

— Foarte bine. Doamne Dumnezeule! Foarte bine. Nimic mai corect. Dragă Rosemary. Draga mea Rosemary…

Charlotte și Andrew s-au căsătorit în aprilie, iar Charlotte a fost, dacă nu o mireasă frumoasă, măcar una radioasă. Matroanele din Charleston au plescăit din limbă și și-au exprimat speranța că însurătoarea îl va liniști pe Andrew Ravanel.

Langston Butler le dărui domnului și doamnei Ravanel un anumit cântăreț negru de banjo. Nici măcar Isaiah Watling nu reușise să-l transforme pe Cassius într-un lucrător la câmp.

Două săptămâni mai târziu, când Rosemary și John Haynes veniră în fața altarului bisericii Sfântul Mihail, John strălucea de fericire. Rosemary era albă la față și-și rosti jurămintele atât de încet, încât puțini dintre cei aflați în primele rânduri le auziră.

În timp ce cuplul ieșea din biserică, Tunis Bonneau aștepta pe bordură, ținând un cal dereș de căpăstru.

— Dumnezeule! exclamă Rosemary. Tecumseh!

— F'atele tău 'hett vi-l dă'uiește ție și lu' domnu' Haynes, domnișoa'ă 'osema'y, spuse Tunis. Sc'ie că vă do'ește fe'ici'e în ziua nunții.

Langston Butler se întoarse către proaspătul său ginere.

— Domnule, am să iau acest animal și-am să-i curm viața.

John Haynes strânse mâna miresei sale.

— Mulțumesc, domnule, dar nu. Calul e un dar de la prietenul meu și fratele doamnei Haynes, pe care și ea, și eu îl acceptăm cu plăcere.

8. Un bal patriotic

Puțini charlestonieni au fost convinși că sărutul lui Andrew Ravanel de la hipodrom fusese atât de nevinovat pe cât pretinsese ulterior gentlemanul respectiv, dar părțile compromise se simțeau în siguranță în spatele căsătoriilor încheiate. Pe baza noii legături create între familia Fisher și Andrew, Langston Butler îl despovără cu discreție pe colonelul Jack de biletele de bancă cu cincizeci de cenți la dolar.

Domnul și doamna Haynes au fost văzuți prin Charleston într-o frumoasă cabrioletă albastră, la care era înhămat Tecumseh. John Haynes plătise trei sute pentru atelaj – după moftul miresei sale, s-a zis.

Unii au spus că Rhett Butler fusese văzut în New York. Căpitanul unui vas englezesc l-a informat pe John Haynes despre cumnatul lui că făcea speculă la bursa londoneză. Tunis Bonneau, care era acum pilotul-șef al firmei Haynes & Fiul, a afirmat că Rhett Butler era în New Orleans.

Deși familia Haynes arăta deferența cuvenită părinților lui Rosemary și schimba remarci amabile cu aceștia după slujba de duminică, tânărul cuplu și-a păstrat strana separată și Rosemary își vizita mama numai când tatăl ei era plecat. Domnul și doamna Haynes locuiau liniștiți pe Church Street la numărul 46 și, la timpul potrivit, au fost binecuvântați cu o fiică pe care au botezat-o Margaret Ann.

Domnul și doamna Andrew Ravanel s-au apucat de gospodărirea casei din East Bay a familiei Fisher. Cămătarii din Charleston au fost cuprinși de panică aflând că doamna Constance Fisher nu se considera responsabilă pentru datoriile lui Ravanel.

Noul servitor al lui Andrew Ravanel, Cassius, îl însoțea pe Andrew pretutindeni, așteptându-l în

fața tripourilor sau cârciumilor până târziu în noapte. Adesea, Cassius conducea acasă calul stăpânului său în zori, cu Andrew moțăind în șa. Când Andrew, Jamie Fisher, Henry Kershaw și Edgar Allan Puryear mergeau la vânătoare, Cassius le gătea bucate simple, le dădea cu cremă cizmele și le cânta melodii voioase. Henry Kershaw insista că sejurul lui Cassius pe câmpurile de orez ale lui Langston Butler îmbunătățiseră performanța negrului. Muzica lui Cassius devenise, jura Henry, mai „pornită din inimă”.

După ce bunica Fisher a deplâns în nenumărate rânduri obiceiurile lui Andrew, domnul și doamna Ravanel au părăsit căminul în care Charlotte își petrecuse copilăria, mutându-se în casa dărăpănată de la oraș a colonelului Jack, unde cuplul locuia cu domnul respectiv și cu fiica lui, Juliet.

În vremuri mai fericite, aceste chestiuni ar fi stârnit o curiozitate mai mare, dar nu erau vremuri fericite. „Secesiunea” – șoapta instigatorilor de treizeci de ani – se transformase într-un strigăt în toată puterea cuvântului.

La 16 octombrie 1859, John Brown[21] a zdrobit pacea. John Brown i-a discreditat pe pacificatori, a dezbinat familiile în unioniști și secesioniști și i-a divizat pe prezbiterieni, episcopalieni și baptiști în congregații nordiste și sudiste. Cu o mână de oameni, planuri încropite la repezeală și o disponibilitate de a ucide din principiu, John Brown a descins în Harpers Ferry, Virginia, cu intenția de a aprinde scânteia unei insurecții a sclavilor. Brown a cumpărat o mie de țepe ascuțite din oțel pentru sclavi ca aceștia să le folosească împotriva stăpânilor.

Plantatorii din ținuturile de coastă aveau o frică înnăscută de insurecții. Francezii care se refugiaseră în urma răscoalei din Santo Domingo[22] (printre aceștia părinții lui Eulalie Ward, familia

Robillard) sosiseră cu povești înfricoșătoare despre nevinovați uciși în paturile lor, femei violate, copii cu creierii zdrobiți de pragul ușilor. Insurecțiile de sclavi ale lui Nat Turner și Denmark Vesey eșuaseră, dar John Brown era un alb sprijinit și finanțat de albi. Unii yankei pretindeau chiar că acest criminal era un sfânt.

După raidul lui Brown, moderații au fost discreditați, instigatori precum Langston Butler controlau corpul legislativ și oamenii prudenți de regulă se agățau de orice cuvânt al acestora. Cathecarte Puryear a fost eliminat prin vot din Societatea Sfânta Cecilia.

Deși John Brown a fost capturat, judecat și spânzurat, milițiile din regiunea de coastă au început să se formeze înainte ca trupul acestuia să se răcească: Brigada Palmierul, Puștile din Charleston, Cavaleria ușoară din Charleston, Legiunea lui Hampton. Navele britanice descărcau puști, tunuri și uniforme militare pe cheiurile din Charleston. Tinerii au jurat să renunțe la băutură și peste tripouri s-au abătut vremuri grele. Cassius stăpânea noile melodii patriotice imediat ce acestea erau scrise.

Anul scurs între raidul lui Brown și alegerea lui Abraham Lincoln a abundat în semne prevestitoare. Șapte delfini-pilot au eșuat pe nisipurile de pe Insula Sullivan's. Gâștele au migrat spre sud cu două luni mai devreme ca de obicei. Recolta de orez a fost cea mai îmbelșugată din câte-și aducea cineva aminte. Vracii negri murmurau și proroceau sfârșitul lumii. Jamie Fisher i-a mărturisit surorii lui, Charlotte, că se simțea precum o pasăre hipnotizată de un șarpe.

Andrew Ravanel a fost ales căpitan al cavaleriei ușoare din Charleston. Când s-au făcut subscrieri pentru furnizarea uniformelor pentru compania de miliție de elită, certurile au fost lăsate deoparte și Langston Butler a adus o contribuție generoasă.

Într-o dimineață de sâmbătă de la începutul lunii noiembrie, colonelul Jack Ravanel a fost găsit mort pe epiul din spatele cheiului Adger. Deși socrul lui Tunis Bonneau, reverendul William Prescott, a menționat moartea bătrânului păcătos în slujba de duminică, decesul bătrânului Jack a trecut în rest neobservat. Atenția Charlestonului era fixată asupra alegerilor prezidențiale care urmau să fie ținute marțea viitoare.

Dintre cei patru candidați la președinție din anul acela, unul singur era văzut ca un aboliționist desăvârșit și, cu toate că a obținut aproape cu trei milioane de voturi mai puțin decât rivalii săi și nici un singur vot în zece state din Sud, a fost ales președinte. Mulți sudiști albi credeau că singura deosebire dintre președintele Abraham Lincoln și John Brown era faptul că John Brown era mort.

După numai șase săptămâni de la alegerea lui Lincoln, Convenția Populară a Carolinei de Sud s-a întrunit ca să dezbată pe scurt, apoi să adopte în unanimitate o ordonanță de secesiune. Clopotele bisericilor au răsunat, milițiile au defilat și focuri uriașe au fost aprinse pe străzi.

Noile miliții își făceau instructajul pe Hipodromul Washington. Cavaleria ușoara a Charlestonului purta pantaloni de călărie cenușii, cizme din cordovan înalte și veste verzi scurte, pe care se încrucișau panglici aurii. Bărbații care se înrolaseră aveau chipie cenușii; ofițerii purtau o pălărie neagră de plantator împodobită cu o pană de egretă.

Edgar Puryear și Henry Kershaw au fost aleși locotenenți și Jamie Fisher a fost înrolat ca șef al cercetașilor.

Doamnele Charlestonului și-au făcut apariția pentru a admira manevrele militare plăcut de înfricoșătoare ale cavaleriei ușoare: cu mâna stângă pe dârlogi, cu cea dreaptă pe sabie, fiecare brav călăreț își trăgea spada desenând un arc

argintiu fulgerător înainte să năvălească printre șirurile de marionete de paie. Marionetele aveau atașate puști din cozi de mătură și erau îmbrăcate în albastrul federal.

Doamnele îi admirau pe acești tineri care disprețuiau dezonoratele culori roșu, alb și albastru, în favoarea noului și curajosului drapel cu palmier.

Rosemary Haynes aclamă până când răguși.

Andrew Ravanel era transfigurat. Fanfaronul melancolic devenise bine dispus; omul care fusese orb la sensibilitățile altora devenise îndatoritor. Ca slujitor al noii republici, Andrew Ravanel devenise un rege.

Asemenea hoților în toiul nopții, garnizoana federală din Charleston se retrăsese în interiorul fortului Sumter, puternica fortăreață-insulă din inima portului Charleston. Indignați, locuitorii au protestat în fața acestui sechestru al proprietății statului Carolina și domnul Lincoln a fost informat că orice încercare de a ajuta fortul Sumter sau de a-l aproviziona va fi respinsă cu brutalitate.

Când ajunse acasă, în pragul ușii, după ce o dimineață întreagă aplaudase manevrele cavaleriei, Rosemary își simți inima strânsă. Inspiră adânc și se consolă singură: Meg mă așteaptă. În diminețile în care cavaleria ușoară nu se antrena, Rosemary se trezea cu o durere de cap și rămânea în pat până la prânz.

Rosemary Butler Haynes știa că nu trebuie să cedeze în fața lipsei de loialitate. John Haynes era un om bun. Pretinsese vreodată John Haynes că e un mare călăreț? Dimpotrivă, făcea glume pe seama stângăciei lui de a sta în șa. Degetele lui John Haynes erau pătate de cerneală fiindcă asta era meseria lui John: cum puteau să nu fie astfel?

Totuși, în unele dimineți, după ce soțul ei pleca la slujbă, rămasă singură, amintirea sărutului lui Andrew Ravanel o copleșea. O prăpastie se deschisese între ea și Charlotte. Când vechea ei

prietenă suna la numărul 46 de pe Church Street, i se răspundea: „Domnișoa’a ’osema’y nu-i acasă” sau „Domnişoa’a ’osema’y nu se simte bine”. Cum putea Rosemary să mai pălăvrăgească vrute și nevrute cu vechea ei prietenă care împărțea căminul, viața, speranțele luminoase și patul cu Andrew?

Rosemary încerca din răsputeri să izgonească regretele pentru ceea ce ar fi putut fi viața ei.

Lui Rosemary soțul îi făcea mici cadouri; o vază îngustă din argint, o broșă filigranată roz-aurie. Era vina lui John că vaza era prea împopoțonată sau că broșa nu se potrivea cu niciuna dintre hainele purtate de Rosemary?

John nu discuta niciodată politică și nu urmărea manevrele cavaleriei ușoare. Ba chiar îi apăra pe puținii unioniști rămași în Charleston: „Nu putem să fim diferiți fără să-i atacăm pe oamenii cinstiți?”. În fiecare dimineață, cu excepția sâmbetelor, John mergea de pe Church Street la biroul lui de pe cheiul Haynes și Fiul. Din zori până-n seară negocia cu căpitani de vase, expeditori, consigneri și asigurători. Într-o seară de primăvară, Rosemary se afla din întâmplare la ferestrele dinspre stradă când soțul ei urcă în grabă treptele casei, cu un zâmbet mulțumit fluturându-i pe buze. De atunci, a evitat ferestrele din față când trebuia să apară John. Rosemary rămânea în camera ei în timp ce John se juca cu Meg o oră înainte de cină.

După cină, o ascultau pe Meg rostindu-și rugăciunile și o băgau în pat. Apoi John Haynes îi citea cu glas tare lui Rosemary din Bulwer-Lytton sau alt romancier în ascensiune. „Bineînțeles, draga mea, dacă preferi ceva mai ușor… Vreo lucrare a domnului Scott?”

John își încheia fiecare seară cu rugăciuni pentru Charleston și Sud. Se ruga ca liderii săi să fie înțelepți. Se ruga pentru sănătatea și fericirea prietenilor și rudelor, numindu-i pe rând pe fiecare.

În capul scărilor, când se despărțeau pentru a merge în dormitoarele lor separate, John Haynes întreba uneori cu speranță în glas cum se simțea soția sa.

„Nu, dragă”, murmura Rosemary. „Nu în seara asta.”

Câteodată, Rosemary se simțea atât de vinovată, încât răspundea prea voios: „O, mă simt bine, John.” Atunci soțul ei își petrecea noaptea cu ea și părăsea casa a doua zi dimineață fluierând. Rosemary își dorea cu disperare ca John să nu mai fluiere. Fluieratul îi dădea dureri de cap.

Fetița lor era bucuria comună a lui Rosemary și John.

Tatăl spunea: „Când am dus-o pe micuța Meg în parcul White Point, s-a ridicat în șalul ei galben și i-a salutat pe soldați. Când un cavalerist și-a tras sabia ca să-i întoarcă salutul, lama a zgâriat teaca și Meg s-a speriat, biata de ea izbucnind în lacrimi”.

Mama spunea: „Ai văzut ce-a făcut obrăznicătura cu pantofiorii ei albaștri? Nu i-au plăcut niciodată, așa că i-a spus lui Cleo să-i dea unui copil mai sărac. «Am plea mulți pantofi.»”.

Mississippi, Florida, Alabama, Georgia, Louisiana și Texas au urmat exemplul Carolinei de Sud, retrăgându-se din Uniune.

Cu toate că în luna ianuarie a fost neobișnuit de frig – ninsese în Piedmont –, charlestonienii au ignorat disconfortul ca să participe la prima săptămână a curselor ținută într-o Carolină de Sud independentă.

John Haynes a anulat vasele de croazieră care mergeau la New York și Philadelphia, dar a umplut locurile goale cu turiști din Richmond și Baltimore.

Cunoscătorii raselor de cai spuneau că viitoarea cursă dintre Gero al lui Langston Butler și Albine

al lui John Cantey era cea mai palpitantă din ultimii o sută de ani; se zvonea că Butler refuzase o ofertă de 25.000 de dolari pentru Gero.

Sala Hiberniană fusese decorată cu motive patriotice pentru balul Societății Sfânta Cecilia. Drapelele vesele ale companiilor de miliție din Charleston împodobeau pereții și un vultur feroce (deși oarecum ciacâr) fusese pictat pe ringul de dans.

Fiind conducător de bal, John Haynes purta o butonieră albă.

Orchestra societății era alcătuită din servitori de casă scutiți de sarcinile lor obișnuite. Era o glumă uzuală în Charleston faptul că Horace, dirijorul orchestrei, nu știa să citească nicio notă muzicală din partitura pe care o aranja în fața sa dându-și atâtea aere. Cu toate acestea, orchestra sa competentă interpretă sublim atât cadriluri franțuzești, cât și dansurile scoțiene exuberante preferate de tineri, dansuri conduse de banjoul sclipitor al lui Cassius.

În acea seară, în pragul războiului, mândrele din Charleston nu fuseseră niciodată mai frumoase. Aceste tinere fecioare întruchipau grația și ruga oricărui bărbat curajos care luptase vreodată și murise. Nimeni aflat în acea seară în sala de bal nu avea să le uite frumusețea sfâșietoare.

Însoțitorii își purtau cu solemnitate și mândrie grava responsabilitate cu care fuseseră însărcinați. Nu adânc sub bravada lor vizibilă se ascundea speranța disperată a fiecărui tânăr de a se dovedi demn de încercările la care va fi supus.

Febra războiului împingea veselia spre isterie. Vor abandona unioniștii fortul Sumter sau acesta va trebui bombardat până se va preda? Virginia și Carolina de Nord se vor alătura secesiunii? Langston Butler și Wade Hampton se aflau în Montgomery, Alabama, pentru a ajuta la alegerea unui președinte provizoriu al viitoarelor State

Confederate ale Americii. Toombs, Yancey, Davis – cine avea să fie omul momentului?

— Doamne sfinte, Jamie, spuse Rosemary, de ce nu ești în uniformă?

— Arăt ca o maimuță arogantă în uniformă, recunoscu tânărul subțirel.

Chipul lui Rosemary era îmbujorat de entuziasm.

— Vom intra în război, Jamie? E cumplit din partea mea, dar sper să intrăm.

— Și Andrew e însetat de sânge.

Jamie se cutremură.

— Uită-te la el. Poartă pinteni la Balul Sfânta Cecilia! Doamne sfinte!

Andrew Ravanel zâmbi spre ea.

Rosemary nu suportă să-i întâlnească privirea.

— Și tu, Jamie? Tu ce părere ai?

Jamie Fisher ridică din umeri.

— Eu nu am sânge de războinic. Am să lupt dacă trebuie, dar războiul e al naibii de inconfortabil.

Zâmbetul ironic îi dispăru de pe buze.

— Ce-o să se întâmple în război cu caii noștri? Ce le pasă cailor de politică?

Juliet Ravanel îl bătu ușor pe Jamie cu evantaiul pe cot. Domnișoara Ravanel era foarte căutată ca brodereasă de drapele regimentale și noul ei statut însemnat o mai înmuiase. Rochia ei de bal din tafta era perfect croită și cusută, dar, din nefericire, violetul nu o punea în valoare.

— Doamnă Haynes, se prefăcu ea curtenitoare. Nu-i o adevărată gală? Ți-ai umplut carnețelul de bal?

— Dansurile la care nu s-a anunțat John au fost luate de verii Haynes mai în vârstă. Bărbați cu chelie, dinți de lemn și respirație puturoasă sunt nerăbdători să-și însoțească seducătoarea rudă.

Domnișoara Ravanel își examină carnețelul:

— Jamie, am două valsuri și contradansul libere.

— Promiți să nu conduci?

Zâmbetul lui Juliet ar fi putut îngheța apa oceanului.

Cu condiția ca partenerul ei să aibă grijă să n-o calce în timpul figurilor complicate, John Haynes se descurca la un cadril. Rosemary zâmbi fix în timpul valsului în doi pași.

— Îmi cer scuze, dragă, șopti soțul ei. Ai milă. Sunt un împiedicat.

Simțea pe spate mâna fără vlagă a lui John, ca un fund de tăiat carnea, iar cea de pe talie era lipicioasă și posesivă. După dans, John se înclină și zise cu toată convingerea:

— Rosemary, ești cea mai frumoasă femeie din sală. Sunt cel mai fericit soț din Carolina de Sud.

Rosemary se luptă cu nevoia de a-și recupera mâna.

— Numai din Carolina de Sud? reuși să îngaime.

— Din lume. De pe toate continentele binecuvântate din lumea aceasta binecuvântată.

Îi sărută mâna cu buzele lui calde și grăsuțe.

Un alt vals în doi pași, un alt contradans. În timp ce-și ocupau locurile pentru cadril, la ușă se stârni o vânzoleală și un administrator veni grăbit spre ei. John Haynes își aplecă capul la șoapta bărbatului.

John Haynes se întoarse spre soția sa.

— Draga mea, trebuie să merg pe chei. Cineva a descărcat muniție destinată probabil yankeilor. Cedează altora dansurile mele. Te rog, nu vreau să-ți stric seara.

Rosemary promise.

La zece minute după ce John Haynes plecă, Andrew Ravanel era alături de Rosemary. Mirosea puternic a colonie de pimenta și vag a transpirație. Se înclină exagerat.

— Rosemary…

— Domnule căpitan Ravanel, nu știam că ne vorbim!

Andrew zâmbi melancolic.

— Ai tot dreptul să fii supărată. Sunt cel mai mare ticălos din regiunea de coastă.

— Ultima dată când eram în termeni amicali, domnule, m-ai compromis. Cred că-ți datorez statutul meu matrimonial.

— Și erai mai bine fără? Cu siguranță John Haynes e un… soț adecvat.

Rosemary miji ochii.

— Măsoară-ți cuvintele, domnule.

Andrew ridică din sprâncene, mimând surpriza.

— Dacă te-am ofensat din nou…

— Nu te-am iertat nici pentru cealaltă ofensă, spuse Rosemary.

— Nici eu nu m-am iertat! Zac treaz, întrebându-mă dacă sărutul meu nebunesc a meritat prețul plătit. Dar, Rosemary, nu a fost un moment plin de extaz? Doamne! N-am să uit niciodată cum… Rosemary, disprețuiesc ironia. Nu-i așa că și tu o urăști? Ce ironic e faptul că declarația mea de dragoste ne-a despărțit… aruncându-ne pe fiecare în brațele altuia.

— Declarație de dragoste? Domnule căpitan, mă crezi proastă? Crezi că aș putea confunda ce ai făcut cu o declarație de dragoste?

Andrew duse o mână la inimă.

— Când voi fi rănit de moarte, pe un câmp de luptă îndepărtat, ultimele mele gânduri vor fi la acel sărut. M-ai lăsa să plec la război fără un vals?

— În asemenea situații extreme, domnule, ultimele gânduri sunt îndreptate spre persoana iubită. În timp ce vei pleca spre răsplata veșnică, îți vei aminti de chipul lui Charlotte, nu de al meu. Desigur, asta numai dacă o cucerire mai recentă nu o înlătură pe Charlotte.

Andrew se înroși, apoi râse atât de molipsitor, încât perechile din apropiere zâmbiră. Andrew își apăsă mâna pe inimă.

— Rosemary, nu-ți pot promite fidelitate, dar îți garantez posesia exclusivă a ultimelor mele gânduri.

— De altfel, nici nu va fi război.

— Dragă Rosemary, bineînțeles că va fi război. Uniformele noastre sunt călcate, săbiile ascuțite și pistoalele încărcate. Rosemary, orchestra face ultimele acorduri. N-am uitat ce minunat dansezi.

Dansul cu Andrew Ravanel era ca o conversație sclipitoare, periculoasă. Andrew îi anticipa fiecare nuanță și o îmbogățea; ritmurile lui le reflectau pe cele ale lui Rosemary și le complementau.

Muzica – unul dintre valsurile domnului Strauss în trei pătrimi – se termină prea curând. În timp ce ceilalți dansatori le mulțumeau partenerilor, Rosemary își flutură evantaiul.

— Încă unul?

Andrew Ravanel dansă toate dansurile lui John Haynes. În timpul primei pauze, bunica Fisher o luă deoparte pe Rosemary.

— Charlotte a plecat înlăcrimată! Rosemary, gândește-te ce faci!

Dar Rosemary nu putea gândi. Se abținuse prea multă vreme.

La miezul nopții, după cadril, perechile trecură în salon pentru gustările reci. Bărbații ieșiră în curte ca să fumeze și o adiere purtă mirosul de tutun în salonul prea încins cu tavan înalt. Bărbați și femei pe care Rosemary îi știa de-o viață nu îndrăzneau s-o privească în ochi. Putea la fel de bine să fie invizibilă.

— Dacă tot ne-am aprins paie-n cap… murmură Andrew la urechea ei și apoi strigă: Henry Kershaw, ticălosule! Iei cina cu noi?

Noi? Noi? Rosemary nu plănuise să devină un cuplu.

— Nu, izbucni ea, smulgându-și brațul din strânsoarea lui Andrew Ravanel.

Domnii se dădură la o parte când Rosemary fugi în curte. Peste stradă, în cercul de lumină aruncat

de felinarul din fața cârciumii Garrity's, cântau niște soldați beți.

La naiba, la naiba, la naiba!

Constance Fisher i se alătură, strângându-i șalul pe umeri.

— Copilă, unde ți-e mantia?

Rosemary scutură din cap.

— Trebuie să mărturisesc, draga mea…

Obrajii lui Rosemary fură inundați de lacrimi.

— O, bunică Fisher, sunt o proastă fără pereche. Ce-am făcut?

Bătrâna se relaxă puțin.

— Copilă, ai fost extrem de neînțeleaptă.

— Ce-o să creadă John? Ce-o să creadă Charlotte?

— Dac-aș fi în locul ei… o dojeni bătrâna.

— O, bunică Fisher! Ce mă fac?

Rosemary apucă strâns balustrada ca să-și recapete echilibrul.

Bunica Fisher o cuprinse de umeri.

— Ai să faci ce face orice doamnă din Charleston. Când îi sunt prezentați copiii mulatri ce seamănă cu soțul ei ca două picături de apă, când e trezită de zgomotul de pași ai soțului beat ce se apropie de patul conjugal, vei face ceea ce doamnele din Charleston au făcut dintotdeauna; vei zâmbi silit și vei pretinde că Dumnezeu e în Ceruri și nimic, absolut nimic, nu e în neregulă în lumea Lui.

În restul acelei seri, Rosemary stătu lângă Constance Fisher. Când Andrew Ravanel încercă să se apropie, privirea bunicii soției sale îl alungă.

Andrew dansă cu cea mai tânără și mai fermecătoare fecioară de la bal. Fata nu-și luă nicio clipă ochii de la cavalerul ei.

E ca un magnet, se gândi Rosemary. Ce părere are un magnet despre consecințe?

Târziu în noapte, la ușă se stârni agitație. John Haynes zori spre soția lui, radiind de plăcere. Dădu

la o parte mâna inoportună a lui Juliet Ravanel exclamând:

— Altădată, Juliet, te rog.

Gentlemanul cu părul negru care-l urmase pe John Haynes în Sala Hiberniană își lăsă mantia unui lacheu. Horace, conducătorul orchestrei, pierdu ritmul, iar muzicanții greșiră. Treptat, dansatorii se opriră, se întoarseră și căscară ochii.

Rosemary își pierdu răsuflarea.

O garoafă roșie împodobea reverul larg din catifea al lui Rhett Butler. Plastronul strălucea de volane; în loc de butoniere avea pepite de aur de mărimea unor boabe de mazăre. În mână ținea o pălărie de plantator cu boruri late. Mâinile fratelui ei erau mult mai mari decât își amintea Rosemary.

— ’Nă sea’a, căpitane Butle’, spuse Horace. T’ecu ceva timp de când nu te-am văzut.

— Bună seara, Horace. Și tu… tu trebuie să fii Cassius, omul cu banjoul, nu? Ți s-a dus vestea, flăcău. S-a auzit de tine până tocmai în New Orleans.

Cassius ciupi trei note înalte și singuratice.

— Mulțumesc, domnule. C’ed că toată lumea a auzit de căpitanu’ Butle’.

Rhett ridică mâinile.

— Vă rog, nu opriți dansul din cauza mea. Nu vreau să vă întrerup festivitățile. Sunt mult prea multe de sărbătorit. Cine ar fi prezis că bravul Charleston îl va ațâța pe uriașul federal adormit?

Rhett Butler se înclină și părul negru îi străluci.

— Edgar Puryear. Vasăzică ești ofițer acum. Acela e Henry Kershaw? Dumnezeule, e locotenent Henry Kershaw? Și vechiul meu prieten Andrew…

Andrew Ravanel era încremenit, transfigurat.

Ridurile făcute de zâmbet în colțul ochilor fratelui său îi erau familiare și dragi lui Rosemary. Cum de uitase cât de grațios era? Rosemary păși spre el ca într-un vis.

Ochii lui Rhett nu mai râdeau.

Cassius atacă primele note domoale din „Dormi, draga mea” de Stephen Foster și făcu o pauză.

— Micuță Rosemary, surioara mea cea dragă…

Ochii fratelui ei erau umezi când o luă de mâini.

— Îmi acorzi onoarea acestui dans?

9. Un picnic la o plantație din Georgia

Rhett Butler nu se mai simțise atât de neajutorat din acea noapte în urmă cu doisprezece ani, când băuse whisky pe veranda colonelului Jack și descoperise că n-are nimic pentru care să merite să trăiască.

Fortul Sumter atacat! Cu cine credeau nebunii că au de-a face?

Rhett își informă partenerul de afaceri:

— Am să recepționez marfa la stația de descărcare, domnule Kennedy. Banca din Atlanta îmi va onora cecul.

Frank Kennedy își mângâie bărbuța rară și roșcată și întoarse cecul lui Rhett, ca și cum pe verso ar fi putut găsi mai multe informații.

— Da, desigur, gânguri el. Desigur…

— Dacă vă faceți probleme…

— A, nu, domnule Butler. Nu, domnule.

Frank Kennedy scutură parcă prea viguros din cap.

Cei doi bărbați se aflau în încăperea principală a magazinului lui Kennedy din Jonesboro. Coșare de fân, șunci afumate și furci pentru fân atârnau de grinzi. Culoarele erau ticsite cu articole de galanterie și accesorii pentru fermă. În magazin se simțea un iz puternic de alifie, melasă și ulei de gudron.

Cetățenii respectabili din Charleston, printre care și Langston Butler, aprinseseră scânteia războiului! Nesăbuiți îngâmfați și virtuoși, care lălăie imnuri, demni de toată ocara!

Un vânzător negru turna cu polonicul, cu mare atenție, terebentină într-un vas de lut, iar altul mătura podeaua. În ciuda înfățișării sale neatrăgătoare, Kennedy era un om de vază, care deținea cincizeci de sclavi, un al doilea magazin în Atlanta și mii de hectare plantate cu bumbac de Georgia de primă calitate.

Rhett cumpărase recolta depozitată a lui Kennedy și era pe cale să facă o avere. Ar fi trebuit să se simtă bine în privința asta.

Se simțea ca dracu'.

— Reputația dumneavoastră în afaceri este excelentă, clipi Kennedy și se întoarse. Vreau să spun…

Pe chipul lui Rhett nu se citea nicio expresie.

— Unii spun că sunt un renegat.

Kennedy își trecu mâna prin păr.

— Fără nicio supărare, domnule. N-am vrut să vă ofensez.

Împături cecul lui Rhett și-l introduse în portofel. După ce băgă portofelul în buzunar, se bătu cu mâna peste buzunar.

Rhett Butler nu dădu glas părerii sale că renegații te pot jefui sau provoca la duel, dar nu te plictisesc de moarte.

Pe negustorul stânjenit îl fulgeră un gând.

— Ascultă, Butler…

Fără să-și dea seama, Kennedy se bătu din nou cu mâna peste buzunar.

— Ai ceva de făcut în după-amiaza asta? Nu ți-ar plăcea să petreci o zi la țară? Fiul lui John Wilkes se logodește și John dă o petrecere cu picnic. Toată lumea e invitată. Ospitalitatea de la Doisprezece Stejari… nici nu găsesc suficiente cuvinte ca să ți-o laud.

Chipul i se goli de orice expresie în timp ce căuta un elogiu.

— Ospitalitatea de la Doisprezece Stejari e vestită!

Indică mai mult sau mai puțin spre nord.

— Până în Atlanta. Te rog, însoțește-mă. Te aduc înapoi la timp ca să prinzi trenul.

Cum trenul lui Rhett nu pleca înainte de ora zece în seara aceea și, ținând cont de dispoziția sa mohorâtă, o după-amiază petrecută la Hotelul Jonesboro ar fi însemnat o eternitate, Rhett Kershaw Butler acceptă invitația lui Frank

Kennedy. Deciziile lipsite de importanță ne schimbă viața mai des decât ne place să recunoaștem.

Trăsurica lui Kennedy trecu pe lângă desișurile de arborele iudei care străluceau blând. Tufele aromatice parfumau aerul. Sângerii sclipeau ca niște duhuri în crângurile de pe marginea drumului.

Această priveliște a nordului Georgiei în toată splendoarea sa îi merse lui Rhett direct la inimă. Petrecuse iarna în Manhattan, unde discuțiile despre război dominaseră fiecare salon și club de gentlemeni. Rhett îl auzise pe Abraham Lincoln vorbind la Cooper Union și fusese de părere că acel vestic lălăit cu chipul alungit ar fi un dușman redutabil. O sută de mii de yankei se adunau în regimente. Călătorise la New Haven, unde un fabricant de arme i-a spus nepăsătorului domn Butler că nu putea găsi instalația mecanică de care avea nevoie. „Am mai multe contracte decât pot să onorez”, se plânsese bărbatul. „Butler, mă poți ajuta să cumpăr strunguri pentru butoiașe?

Într-o duminică după-amiază, Rhett făcuse turul Șantierului Naval Brooklyn, unde erau pregătite pentru război o sută de vase. Carenele erau ștemuite, forjate și cuprate, pe schele lucrau vopsitori, iar sute de femei coseau în atelierul de vele. Duminica!

În timp ce Sudul se pregătea să-l înfrunte în luptă pe Goliat cu galanterie.

Să-i ia naiba de neghiobi!

Rhett Butler iubea curtoazia plină de grație și ospitalitatea din Sud, firile aprige care mocneau sub vorba tărăgănată și moale. Dar dacă un fapt nu era pe placul lor, sudiștii nu credeau în el. Cum putea un fapt să învingă galanteria?

Frank Kennedy interpretă greșit tăcerea lui Rhett drept stânjeneala unui străin care apare nepoftit la o petrecere a cărei gazdă n-o cunoaște. Frank îi dădu asigurări. Gazda lor, John Wilkes,

era „un gentleman din Georgia din vechea şcoală” și fiul lui Wilkes, Ashley, barem mai tânăr, desigur, era și el din vechea şcoală. Viitoarea soție a lui Ashley era „o mititică”, dar Melanie Hamilton era, îl asigură Frank pe Rhett, „o scânteie”.

Neprimind niciun răspuns de la musafirul lui, Frank continuă să-i numească pe tinerii care vor fi acolo: băieții Tarleton, Calvert, Munroe și Fontaine.

— Când Tony Fontaine l-a împușcat pe Brent Tarleton în picior – amândoi erau beți turtă! –, au glumit pe seama asta! Au glumit!

Scutură din cap: bărbați demni de ocară, dar cu care și-ar fi dorit pe jumătate să semene.

Rhett Butler nu era atât de sentimental ca să nu profite de pe urma gafelor sudiste. În Sud creșteau două treimi din bumbacul lumii și Rhett știa că flota lui Lincoln va instaura blocada în porturile sudiste. După ce porturile vor fi închise, prețul la bumbac va exploda. Bumbacul lui Rhett va fi în siguranță în insulele Bahamas înainte ca blocada federală să se instaleze în port.

Banii nu însemnau nimic: erau doar o victorie amară pentru el. Rhett se simțea ca un adult care privește copiii jucându-se. Țipau, gesticulau, pretindeau că sunt indieni, tunici roșii sau soldați yankei. Pășeau țanțoș și se jucau de-a războiul. Lui Rhett Butler îi venea să plângă de ciudă. Nu avea nicio putere să-l împiedice. Era complet neputincios.

Tăcerea musafirului său îl stânjenea pe Frank Kennedy. Flecărea:

— John Wilkes nu e un provincial, domnule Butler. Deloc. Biblioteca familiei Wilkes are atâtea cărți… cred că John are sute de cărți! John Wilkes a citit tot ce se cuvine să citească un gentleman, iar fiul lui, Ashley, seamănă cu John. Vorba aia: „Așchia nu sare departe de trunchi”. Ai să-l cunoști și pe Gerald O'Hara. Cumsecade individ! Gerald e din Savannah. Nu la origine, desigur. La

origine, Gerald e din Irlanda. Nu că aș avea ceva cu irlandezii, îi fac curte fiicei lui, Suellen, așa că n-aș putea avea ceva cu irlandezii, ha, ha.

Se uită la Rhett așteptând un răspuns, dar privirea acestuia rătăcea departe.

— Oricum, umplu Frank tăcerea, Gerald a cumpărat plantația Tara și așa a ajuns Gerald în comitatul Clayton.

Frank se uită încruntat la calul său.

— Suellen e o dulceață.

Frank se plesni peste genunchi.

— O dulceață de Georgia.

Își continuară drumul în tăcere.

Rhett se gândea la Charleston, unde bărbații care fuseseră colegi de școală cu Rhett armau puștile care trăgeau împotriva fortului Sumter, în timp ce bărbații mai în vârstă țineau discursuri, unul mai beligerant decât altul.

I-ar putea Rhett convinge pe Rosemary și pe John să plece? „Numai până când se răsuflă totul, John. California oferă oportunități pentru un bărbat ca tine. Sau Londra, John. Nu i-ar plăcea lui Meg să viziteze Londra? Și Rosemary…"

Andrew Ravanel și Rosemary stârniseră ditamai scandalul la balul patriotic. John și Rosemary nu-și vorbeau.

— Suellen a mea are uneori limba ascuțită, spunea Frank Kennedy. Dar imediat se căiește. Ești un om de lume, Butler. Știi ce vreau să spun.

Rhett își reținu limba ascuțită.

Traversară cu trăsurica râul Flint și caii urcară brusc la trap un povârniș. Casa de pe plantație, cu acoperișul jos și numeroase hornuri, era mai mică decât cea de la Broughton, dar suficient de impunătoare pentru împrejurimile astea. Coloanele corintene înalte susțineau un acoperiș care umbrea verandele largi de pe trei laturi ale casei.

— Ai să vezi cu ochii tăi, insistă Frank Kennedy. Ospitalitatea de la Doisprezece Stejari e de-a dreptul legendară!

Pe aleea din față era agitație: călăreții descălecau și trăsurile își decartau ocupanții. Rândașii negri luau caii și trăsurile, în timp ce musafirii schimbau salutări entuziaste cu vecinii pe care nu-i mai văzuseră de săptămâna trecută.

Mirosul specific al fripturii de porc dădea o aromă deosebită lemnului de nuc ars.

Pe verandă, fetișcane în cele mai frumoase rochii flirtau cu admiratorii lor îmbrăcați cu pantaloni cenușii strâmți și cămăși de olandă cu volane. Cei mai în vârstă discutau cu solemnitate despre simptome și leacuri, în timp ce copiii se fugăreau ca niște rândunici de casă pe peluză.

Să fi fost aceasta ultima după-amiază glorioasă și plină de grație a Sudului? Sau era înmormântarea lui?

Frank și Rhett fură întâmpinați de un patrician cu părul alb însoțit de o tânără.

— John Wilkes, fiica lui John, domnișoara Honey Wilkes: domnul Rhett Butler. Eu și domnul Butler am încheiat o afacere astăzi și m-am gândit c-am putea să uităm o vreme de grijile noastre. John, sper că nu te superi.

— Casa mea e deschisă oricărui gentleman, spuse John Wilkes simplu. Bine-ai venit, domnule, la Doisprezece Stejari.

— Sunteți foarte amabil.

— De unde-i accentul, domnule?

— Din regiunea de coastă, domnule, acolo m-am născut și am crescut.

Wilkes se încruntă:

— Butler… Rhett Butler… N-a fost acolo… Parcă-mi amintesc…?

Luminița din ochii bărbatului mai în vârstă îl avertiză pe Rhett că Wilkes își „amintise” într-adevăr… dar zâmbetul lui Wilkes nu ezită.

— Nu contează, cred. Tom! Adu tava! Domnul Kennedy și domnul Butler au venit prăfuiți de pe drum.

Honey Wilkes făcea din mână nerăbdătoare.

— Uite, tată. E familia O'Hara. Frank Kennedy! Să-ți fie rușine! N-ai de gând s-o ajuți pe Suellen să coboare?

Frank se grăbi să-și facă datoria. Cu o înclinare de cap politicoasă spre gazda sa, Rhett se retrase într-un colț liniștit al verandei. Își dorea să nu fi venit.

Doisprezece Stejari zumzăia ca un roi de albine în zborul lor de împerechere. Astăzi se vor anunța căsătorii și va fi, fără îndoială, un scandal sau două. Idilele se învolburau printre parfumurile florale și pariziene, în mijlocul veseliei, flirturilor și vorbelor de duh, la fel de proaspete ca și cum niciun bărbat și nicio fată nu mai trecuseră vreodată prin așa ceva.

Privirea lui Rhett se opri asupra unei femei foarte tinere, într-o rochie de bal verde, și inima îi tresăltă.

— Doamne Dumnezeule, șopti el.

Nu era o mare frumusețe: avea bărbia ascuțită și fălcile prea puternice. Era palidă, după moda vremii – doamnele nu-și expuneau niciodată pielea soarelui brutal –, și neobișnuit de însuflețită, în timp ce Rhett o privea, atinse brațul unui tânăr într-un mod intim și totodată nepăsător.

Când fata simți privirea lui Rhett, ridică ochii. Timp de o clipă arzătoare, ochii ei verzi întrebători întâlniră ochii lui negri, după care își aruncă capul pe spate într-un gest ce denota nepăsare și-și reluă flirtul.

Uitat era războiul care bătea la ușă. Uitat era dezastrul pe care-l anticipa. Speranța izvorî în Rhett Butler ca o fântână cu apă tămăduitoare.

— Dumnezeule!

Rhett își umezi buzele uscate.

— Îmi seamănă perfect!

Inima își încetini ritmul. Întoarse privirea, zâmbind în sinea sa. De multă vreme nu se mai făcuse de râs din cauza unei femei.

Adulmecând mirosurile, Rhett înconjură casa până la grătare, unde, răspândite la umbra copacilor, mesele de picnic erau acoperite cu fețe de in belgian pe care tronau argintăria englezească și porțelanurile franțuzești. Se așeză la o masă pe jumătate goală și un servitor îi aduse lui Rhett o farfurie și un pahar cu vin. Când gândurile îi rătăciră înapoi la fata aceea, scutură din cap și mai bău un pahar de vin.

Deși carnea de porc avea o aromă grea de afumătură și salata de cartofi era un amestec perfect de picant și dulce, doi tineri beți, care stăteau în capătul celălalt al mesei, se uitau încruntați la străin și, nu după mult timp, făcură o observație care nu putea fi trecută cu vederea. Rhett refuză desertul și o șterse la umbra unui venerabil nuc negru ca să-și aprindă un trabuc. Când John Wilkes i se alătură, Rhett își complimentă gazda.

— Ospitalitate ca a dumneavoastră, domnule, nu mai găsești dincolo de linia Mason-Dixon[23]. Ospitalitatea nu supraviețuiește iernilor yankee.

— Sunteți foarte amabil. Domnul Kennedy mi-a spus că ați fost recent în Nord.

— Da, domnule.

— Vor lupta?

— Da. Abraham Lincoln n-are de gând să fluture steagul alb.

— Dar, cu siguranță, tinerii noștri curajoși…

— Domnule Wilkes, sunt un străin și m-ați primit în casa dumneavoastră. Cred că asta-l definește pe bunul samaritean. Vă sunt recunoscător, domnule.

— Prea recunoscător ca să-i împărtășiți gazdei părerea pe care o aveți despre șansele Confederației?

— Domnul Kennedy mi-a spus că aveți o bibliotecă pe cinste. Poate, mai târziu, mi-o veți arăta.

Fata aceea – fata cu ochi verzi în rochie de bal – era înconjurată de admiratorii ei, iar divanul din lemn de trandafir pe care stătea părea ca un tron. Era o prințesă; nu, o tânără regină printre cavalerii ei preferați. Fata răspundea prea lacom la complimente și glume, de parcă era o ingenuă care interpretează cu prea mult foc primul ei rol însemnat.

— Prostii! își râse ea de remarca ineptă a unuia dintre admiratori.

În ciuda exasperării fățișe a lui Suellen O'Hara, Frank Kennedy îi aducea toate delicatesele acelei fete, deși oricare dintre servitorii lui Wilkes ar fi putut îndeplini această umilă sarcină. Rhett mai că se aștepta ca bărbatul să îngenuncheze.

Wilkes urmări privirea lui Rhett.

— Scarlett O'Hara. Frumoasă fată, nu-i așa?

— Scarlett, savură Rhett numele. Da, așa e.

— Mi-e teamă că Scarlett a noastră frânge inimile bărbaților.

— N-a cunoscut bărbatul care s-o înțeleagă.

Wilkes interpretă greșit intensitatea privirii lui Rhett și se încruntă:

— Nu de admiratori și baluri trebuie să se preocupe o tânără doamnă? Ai prefera ca Scarlett să-și tulbure căpșorul drăgălaș cu război, armate și politică?

— Sper să n-aibă niciodată nevoie s-o facă, replică Rhett. Sunt lucruri mai rele decât frumusețea și inocența.

— Fiul meu, Ashley, s-a înrolat.

Wilkes arătă spre un tânăr zvelt care stătea așezat cu picioarele încrucișate lângă fata care probabil era logodnica lui. Ashley Wilkes semăna într-adevăr cu tatăl lui: înalt, cu ochi cenușii și blond, cu grația unui aristocrat încrezător în sine. Logodnica lui râdea cu drăgălășenie la o glumă între ei doi.

Wilkes își despovără sufletul în fața acestui străin tocmai pentru că Rhett era un străin.

— Unele dintre cunoștințele mele – oameni influenți, cu vederi largi – își trimit fiii în Europa.

— Domnule Wilkes, nouă nu ne-au mai rămas de luat decizii bune, ci numai dureroase.

Wilkes oftă din greu:

— Presupun că aveți dreptate.

Deveni din nou gazdă:

— Scuzați-mă. Cred că gemenii Tarleton au zăbovit prea mult la butoiul cu coniac.

Scarlett flirta, accepta cu sfială prefăcută fiecare măgulire, își flutura genele cu nerușinare și, din când în când, pe sub pleoapele coborâte, domnișoara O'Hara arunca priviri… tânărului Wilkes? Da, asta făcea. Și Rhett o surprinse făcând asta.

Șoptind confidențe unui admirator, Scarlett privea dincolo de umărul bărbatului, la Wilkes. Când întâlni din nou privirea lui Rhett, acesta râse. Fiindcă înțelesese. O, cum să nu! Frângătoarea de inimi se folosea de masculii fermecați ca să-l facă gelos pe Ashley Wilkes. De dragul lui Wilkes, îi vrăjise pe toți bărbații disponibili – precum și câțiva, ca Frank Kennedy, care nu erau atât de disponibili pe cât și-ar fi dorit.

Se pare că frângătoarea de inimi tânjea după trofeul altei femei. Biată copilă încântătoare și nefericită!

La râsul lui Rhett, Scarlett O'Hara roși până la rădăcina părului, apoi se refugie între admiratorii ei.

Era inevitabil. Un nesăbuit menționează tocmai lucrul ce nu trebuia menționat, ceea ce toată lumea aflată aici încerca să ignore. Fatalele cuvinte „fortul Sumter" fură rostite și langoarea romantică a unei după-amiezi de primăvară se topi aidoma unui vis.

— O să-i batem pe yankei într-o lună, promise un curajos.

— În trei săptămâni, presupuse altul.

— Drace – îmi cer scuze, doamnelor –, n-au tupeul să se lupte.

— Orice sudist poate să doboare patru yankei.

— Dacă vor să se lupte, pentru numele lui Dumnezeu, le arătăm noi!

Un bătrân ramolit striga incoerent și-și flutura bastonul. Fețele erau roșii din cauza băuturii, a înflăcărării sau din ambele motive.

Presat să-și exprime opinia, tânărul Wilkes spuse că va lupta dacă n-are încotro, bineînțeles că o va face, dar că războiul ar fi o nenorocire.

Fata aceea fără pereche își sorbea eroul din priviri.

— Și dumneavoastră, domnule…

Wilkes se întoarse spre Rhett.

— Tatăl meu spune că ați petrecut ceva timp printre foștii noștri concetățeni.

Și așa ajunse Rhett Butler să spună tot ceea ce-și promisese că nu va spune; știind chiar în clipa când rostea cuvintele că erau în van și că le vorbea unor oameni care nu voiau să le audă.

— Răspund doar în fața conștiinței mele. Nu voi lupta într-un război care va distruge tot ce am eu mai drag.

— N-ai să lupți pentru țara ta? zbieră un băiat neîncrezător.

Alți tineri formară un cerc în jurul străinului. Cavalerii reginei se ridicară în picioare, alertați de renegarea convingerilor lor.

Dacă tot te-ai implicat în ceva, măcar să mergi până la capăt…

Asemenea unui dascăl care-și instruiește discipolii mărginiți, Rhett descrise regatul yankeilor, cu morile lor nemaipomenite și fabricile care lucrau de zor. Îi evaluă bogăția – aurul din California și argintul din Nevada – pe care Confederația nu o poseda. Explică în detaliu de ce Anglia și Franța nu vor recunoaște niciodată Confederația.

— Acesta nu este războiul generalului Washington, domnilor. Franța nu ne va mai scoate din belea de data asta.

Tinerii strânseră cercul. Niciunul nu zâmbea. Aerul încremenise, ca înaintea unei furtuni.

— Am văzut multe lucruri pe care niciunul dintre dumneavoastră nu le-a văzut: zeci de mii de emigranți care-ar fi bucuroși să lupte pentru yankei, fabricile, topitoriile, șantierele navale, minele de fier și de cărbune… tot ceea ce nouă ne lipsește. Noi n-avem decât bumbac, sclavi și aroganță. Yankeii ne vor pune pe fugă fără drept de apel.

Cu batista de olandă cu monogramă, Rhett șterse un fir de praf de pe mânecă.

Gâzele zumzăiau. Undeva, un servitor scăpă o tavă și fu imediat redus la tăcere.

Sub atitudinea sa imperturbabilă, Rhett Butler râdea de sine însuși. În ciuda intenției sale de a păstra tăcerea, ofensase pe toată lumea. Fata aceea scosese limba și el se comportase ca un școlar prea sârguincios. Rhett se întoarse spre John Wilkes.

— Biblioteca dumneavoastră, domnule. V-aș fi recunoscător dacă ați putea să mi-o arătați acum.

Wilkes se adresă oaspeților săi:

— Doamnelor și domnilor, vă rog să ne scuzați. Mai devreme, i-am cerut domnului Butler sincera sa opinie despre șansele Confederației și dumnealui mi-a făcut pe plac.

Wilkes zâmbi scurt.

— Poate prea sinceră. Dacă are cineva obiecții, le va discuta cu mine…

Gazda lor ridică un deget admonestator.

— În particular.

Întorcându-se spre Rhett, Wilkes spuse:

— Biblioteca noastră? Domnule, nu cred să găsiți una mai bună în tot comitatul Clayton.

Era o încăpere frumoasă, cu tavanul înalt și latura de nouă metri. Pereții erau acoperiți de cărți, chiar și deasupra ferestrelor și a ușii.

Wilkes făcu un gest formal.

— Aici sunt biografii și lucrări de istorie. Pe rafturile de lângă scaunul acela sunt romane; Dickens, Thackeray, Scott. Majoritatea oaspeților mei se vor odihni în curând, refăcându-se pentru serata dansantă. Avem un violist vestit prin părțile astea. Poate rămâneți și dumneavoastră.

— Regret, domnule. Trenul meu pleacă la zece.

— Ah.

Wilkes ridică un deget la nas și-l privi îndelung pe Rhett. Deși ar fi vrut poate să spună mai mult, se mulțumi cu atât:

— Dacă există virtuți mai rele decât frumusețea și inocența, domnule, sinceritatea exagerată se află printre ele. Acum, domnule, trebuie să mă întorc la oaspeții mei. Trebuie să le netezesc penele zburlite.

Pereții bibliotecii erau groși, iar tavanul înalt păstra camera răcoroasă. Rhett Butler se simți brusc foarte ostenit. Se întinse pe canapeaua lungă cu spetează înaltă și închise ochii.

Femei. Toate acele femei. Rhett își aminti cum Didi gusta întotdeauna din farfuria lui și-i scotocea prin portofel când credea că doarme. Zâmbi. Nu se mai gândise la asta de ani buni. Scarlett O'Hara…

Rhett ațipi. Un vis agitat, apoi încă unul și încă unul. Pe urmă, prin ceața somnului, auzi glasuri.

— Ce este? Ai să-mi spui un secret?

Ea își adună curajul:

— Da… un secret. Te iubesc.

El râse amărât.

— Nu-ți ajunge că i-ai cucerit azi pe toți ceilalți bărbați? Nu vrei să lipsească nimeni? Știi că inima mea ți-a aparținut întotdeauna. Ți-ai ascuțit ghearele pe ea.

Uimit, Rhett înotă la suprafață printre straturile de somn. Când deschise ochii, obrazul îi era strivit de o pernă din piele și gura îi era uscată. Glasurile pe care le visase continuară fără milă.

— Ashley… Ashley… spune-mi, trebuie să-mi spui… o, nu mă necăji acum! Inima ta îmi aparține? O, dragul meu, eu te iu…

Ashley? Cine naiba era Ashley? Și, de altfel, unde se afla? Mintea lui Rhett căută ceva de care să se ancoreze. Fortul Sumter. Bumbacul lui Frank Kennedy. O plantație izolată cu pretenții. Biblioteca. Scarlett? Scarlett și mai cum? Rhett se încruntă. Obrazul îi era lipit de perna de piele.

Cineva – Ashley? – rostea:

— Nu trebuie să spui lucrurile astea, Scarlett!

Acea Scarlett. Rhett se trezi deodată de-a binelea.

O voce gravă rostea cu gravitate:

— Nu trebuie. Nici tu nu le crezi. Ai să te urăști fiindcă le-ai spus și ai să mă urăști și pe mine că te-am ascultat!

Rhett gândi: „S-a zis cu privirile tale înamorate, domnișoară Scarlett". Dormise pe partea dreaptă, iar ceasul de buzunar îi intrase în coapsă și picioarele îi erau amorțite. Ar fi trebuit să-și scoată cizmele de călărie. „Un om mai demn decât mine", gândi Rhett, „ar sări de pe canapea, și-ar cere scuze și i-ar asigura pe îndrăgostiți că nu a auzit nimic în timp ce ar fugi din cameră. Din fericire, nu sunt un om demn."

Ea spuse:

— N-aș putea să te urăsc niciodată. Îți spun că te iubesc și sunt sigură că ții la mine fiindcă… Ashley, ții la mine… nu-i așa?

— Da. Țin la tine.

„Un răspuns călduț, tinere", gândi Rhett, strâmbându-se în timp ce-și dezlipea obrazul de pernă.

— Scarlett, oare n-am putea pleca și uita cuvintele pe care le-am spus?

Tânărul Wilkes șovăi câteva minute înainte să atingă esența problemei:

— Dragostea nu e suficientă pentru ca o căsătorie între doi oameni atât de diferiți ca noi să

fie fericită…

Rhett gândi: „Aha, fiica imigrantului irlandez și aristocratul. E suficient de bună să te distrezi cu ea, dar nu și ca s-o iei de nevastă”.

Wilkes continuă:

— Ai cere bărbatului tău să-ți dea totul, Scarlett, și trupul, și inima, și sufletul, și gândurile lui. Și dacă nu ți le-ar da, ai fi nenorocită. Și n-aș vrea nici ca tu să-mi dai toată mintea și tot sufletul tău și te-ar durea…

Rhett se gândi: „Iată un gentleman adevărat. Nu riscă nimic și nu pierde absolut nimic”.

Se ciondăniră până la finalul tradițional: ea îl plesni peste față, iar el își ridică bărbia aristocratică și, cu onoarea, dacă nu și demnitatea, intactă, ieși din cameră.

Rhett intenționase să rămână ascuns până ce va pleca și Scarlett, dar inima lui tresălta de râs și, când Scarlett aruncă un vas înspre șemineu și cioburile aterizară pe canapeaua unde era întins el, se ridică, își trecu o mână prin părul ciufulit de la somn și zise:

— E destul de rău că am fost deranjat în timpul siestei mele de o discuție ca aceea pe care am fost obligat s-o aud, dar de ce să-mi fie și viața în pericol?

Ea zise cu răsuflarea tăiată:

— Domnule, ar fi trebuit să spui că ești aici.

— Adevărat. Dar dumneata ai fost intrusa.

Îi zâmbi și, dorindu-și să-i vadă ochii aruncând fulgere, chicoti.

— Cei ce ascultă la uși… începu ea acuzator.

El surâse.

— Cei ce ascultă la uși aud de multe ori lucruri amuzante și instructive.

— Domnule, rosti ea cu hotărâre, nu ești un gentleman.

— O observație justă. Nici dumneata, domnișoară, nu ești o doamnă.

Îi plăcea la nebunie cum fulgerau ochii ei verzi. Poate-l va pălmui și pe el? Râse din nou, fiindcă viața îți oferă atâtea surprize.

— Nicio femeie nu poate fi o doamnă după ce a spus și a făcut ce-am auzit. De altfel, nu mi-au plăcut niciodată doamnele. Știu ce gândesc, dar n-au nici curajul, nici lipsa de bună-creștere să spună ce gândesc. Dar dumneata, scumpă domnișoară O'Hara, ești o fată cu un caracter rar, cu un caracter admirabil, și-mi scot pălăria în fața dumitale.

Râsul lui o însoți și după ce ieși din cameră.

10. Văduva veselă

Un an mai târziu, nava care forța blocada, „Văduva veselă”, legă ancora la cheiul Haynes & Fiul: la trei zile după ce plecase din Nassau și după șase ore în care plutise în tăcerea fără lună prin blocada federală. Rhett Butler coborî din barcă în lumina pâlpâitoare a felinarelor și zarva docherilor.

John Haynes strânse mâna partenerului său.

— Ai scăpat ca prin urechile acului de data asta, Rhett. Se face lumină într-un sfert de oră.

— Tunis poate să supravegheze și singur descărcarea mărfurilor în depozit. Mă însoțești la micul dejun?

— Așteaptă-mă câteva minute să-i dau instrucțiuni lui Tunis. La cafeneaua din piață?

În lumina zorilor, Rhett traversă East Battery, bucurându-se de priveliștea frumosului oraș. Peste aerul sărat se suprapunea mireasma mimozelor. Ici și colo, o santinelă în uniformă cenușie stătea pe parapet, cu ocheanul fixat asupra flotilei federale.

În piață, negustorii de pește își strigau marfa, în timp ce servitorii, bucătarii și doicile negrese se tocmeau pentru produse și pâinea proaspăt scoasă din cuptor. Mulți dintre concesionarii tarabelor purtau insignele oficiale ale negrilor liberi, emise de curând de consiliul orășenesc.

Cu o înfățișare proaspătă, ca și cum n-ar fi stat treaz toată noaptea, Rhett Butler își croi cu greu drum prin piață, aplecându-se peste o tarabă să strângă mâna cuiva sau să spună o glumă. Toți negrii liberi știau că Rhett îl angajase pe Tunis Bonneau să-i fie pilot, deși erau mulți albi care-și doriseră slujba aceea.

John Haynes stătea la o măsuță din colț, cu o ceașcă de cafea în față.

— A, John. E bine să te întorci acasă. Doamne, sunt lihnit. Navele de război ale yankeilor mi-au

stârnit apetitul. Numai cafea?

— Ai avut o călătorie fără probleme, Rhett?

— Blocada s-a întețit și yankeii devin tot mai isteți, bătu Rhett darabana pe masă. Bat în lemn.

— Rhett, dacă te vor încolți vreodată, pentru numele lui Dumnezeu, nu încerca să scapi. Scufundă „Văduva" sau predă-te. „Văduva" e achitată și am scos un profit decent.

— Dar, John, protestă Rhett solemn, e o aventură! Cu sufletul la gură, cu părul care ți se zbârlește pe ceafă; n-ai vrea să fii în locul meu?

John zâmbi.

— Rhett, sunt un tânăr om de afaceri gras și intenționez să ajung un bătrân om de afaceri gras. Las aventurile pe seama ta.

Când Rhett comandă cârnați, ouă, cereale și cafea, chelnerul își ceru scuze:

— Căpitane Rhett, o să vă coste mai mult. Toate prețurile au urcat!

— Naiba să-i ia pe profitorii care forțează blocada, intonă Rhett.

Chelnerul râse.

— Ia spune-mi, John, ce mai face frumoasa mea nepoată Meg? A întrebat de unchiul ei Rhett?

John dădu bucuros raportul cu activitățile fiicei sale.

— Rhett, când ești tată, parcă ți-ai retrăi copilăria. Prin ochii lui Meg, lumea pe care o știu devine cu totul nouă.

— Te invidiez pentru fiica ta, John.

— Ai să fii și tu tată într-o zi.

— Oare? Mi s-a spus că ai nevoie de o femeie pentru asta.

John râse.

— Rhett, ești chipeș, îndrăzneț și bogat – ai de unde să alegi.

Când Rhett fusese ultima dată în vizită pe Church Street la numărul 46, după ultima sa călătorie, tensiunea dintre Rosemary și John era atât de palpabilă și încercările lor de-a se purta

politicos atât de încordate, încât Rhett nu a rămas mai mult de un ceas. De vină era balul ăla patriotic. Andrew Ravanel stârnise scandalul între Rosemary și soțul ei.

Rhett întrebă voios:

— Ce femeie cumsecade s-ar mărita cu un brigand, John? Viața unui tâlhar e sortită să fie scurtată de timpuriu și finanțele să-i fie neregulate. Din perspectiva unui mariaj, prezintă un potențial cumplit.

Când chelnerul îi aduse lui Rhett micul dejun, acesta înfulecă cu poftă.

— Am cunoscut o fată din Georgia primăvara trecută… chicoti Rhett. Din păcate, a fost imună la farmecele mele.

— Bietul de Rhett. Fii sincer, prietene. Putem câștiga războiul ăsta?

— John, o sută de revolvere părăsesc zilnic fabrica din New Haven a colonelului Colt. Toate folosesc gloanțe standard și cilindrul de la un revolver se potrivește la oricare altul. Yankeii sunt ingineri, pe când sudiștii, niște romantici. Pe timp de război, inginerii îi bat pe romantici de fiecare dată.

— Dar nu crezi că…

Rhett preveni eschiva.

— John, nu-mi doresc altceva decât ca tu și Rosemary să fiți fericiți. Bătrâne, pot să fac ceva să vă împac pe tine și pe sora mea? Dacă vrei, vorbesc eu cu ea. Câteodată, o rudă…

John Haynes zgâncilea o scobitură în blatul mesei de lemn. În ciuda sa, John Haynes citea fiecare articol din gazete despre faptele militare ale lui Andrew Ravanel: „Raid îndrăzneț”, „Brigada lui Ravanel lovește Tennessee!”, „Colonelul Ravanel ia o mie de prizonieri!”, „În spatele liniilor inamice, cu cavaleria federală pe urmele sale, temerarul colonel Ravanel s-a oprit să telegrafieze Departamentului de Război Federal ca să se plângă de caii pe care-i capturează”.

John avea o privire atât de îndurerată, încât Rhett se luptă cu impulsul de a se uita în altă parte.

John zise calm:

— Rosemary a mea… spune că nu s-a măritat cu mine din proprie voință. M-a luat de bărbat ca să scape din casa tatălui ei.

Se scărpină la mâna stângă.

— Nu i-am făcut reproșuri în legătură cu balul patriotic, dar Rosemary nu m-a iertat niciodată că nu sunt… Andrew. Draga mea soție crede că, așa cum a fost roaba tatălui ei, acum e a mea. Cu nimic mai mult decât o sclavă. Rhett, Rosemary mi-a spus „stăpânul John".

Rhett se înfioră. După un moment, spuse:

— Ce-ar fi să închiriez o trăsură și să facem toți – noi doi, Meg și Rosemary – o scurtă plimbare pe la țară?

John scutură din cap:

— Nu pot. Trebuie să mă îngrijesc ca bumbacul adus de „Văduvă" să fie depozitat corespunzător.

John luă o înghițitură de cafea rece și spuse prea voios:

— Povestește-mi de fata asta din Georgia.

— A, da, domnișoara Scarlett O'Hara.

Rhett fu bucuros să lase baltă subiectul dureros.

— Primăvara trecută, în timp ce voi, ăștia din Charleston, erați ocupați să stârniți războiul, eu mă aflam în Georgia, unde cumpăram bumbac. Am fost invitat la un picnic pe plantația unui grangur local. Cică fiul grangurelui urma să se însoare cu o vară din Atlanta. Aristocrații ăștia din provincie nu-și împrospătează sângele familiei decât dacă n-au încotro. Mi-a plăcut de John Wilkes, dar Ashley, fiul lui, era atât de sclivisit, că vorbea pițigăiat. Cea mai drăguță fată de acolo era domnișoara Scarlett O'Hara, și domnișoara Scarlett își băgase în cap că Ashley Wilkes trebuie s-o ia pe ea de nevastă, și nu pe logodnica lui! John, o tragedie de iubire fierbea la foc mic! Din nefericire pentru intențiile mele necinstite, cum

tânăra doamnă nu s-a putut mărita cu Wilkes, l-a luat pe primul băiat care i-a picat în mână: fratele logodnicei, Charles Hamilton.

Rhett scutură din cap cu milă.

— Ce risipă!

— Hamilton? O'Hara? O familie din Georgia? De lângă Jonesboro?

— Aceeași. Doamne, îl invidiez pe Charles Hamilton pentru nopțile lui de iubire petrecute cu acea fată fără pereche înainte de a pleca la război. Atâtea bun-rămasuri tandre. Atâtea bun-rămasuri tandre…

— Charles Hamilton a murit.

— Poftim?

— Și văduva Hamilton se află în Charleston, în vizită la mătușa ei, Eulalie Ward. Ce zici de asta?

Rhett Butler zâmbi ca un școlar.

— Vai, John, asta-i o știre excelentă! La ultima mea călătorie, le-am adus fiicelor lui Eulalie Ward niște brocart de la Paris. Poate că le fac o vizită în după-amiaza asta să văd ce și-au făcut din el.

Civilii și proaspăt unșii soldați confederați se plimbau pe lângă marile tunuri negre amplasate în parcul White Point din Charleston.

— Dacă t'ag cu tunu'ile, domnișoa'ă Sca'lett?

Prissy se retrase de la fereastra catului al doilea.

— Peste tot sunt tunu'i ma'i și blocada fede'ală înoată în ma'e și mă tem.

Încruntă din sprânceană până când gândul își găsi drumul spre destinație:

— Mă tem pent'u bebelușu' Wade.

Care, observă recunoscătoare Scarlett O'Hara Hamilton, ațipise în brațele lui Prissy.

— Dacă eu și micu' Wade tocmai luăm ae' când încep să t'agă? Dacă int'ă în po't și t'ag asup'a noast'ă? Micu' stăpân Wade s-a' spe'ia de moa'te!

Charleston, leagănul secesiunii, era deosebit de sensibil la victoriile federale. Unii unioniști se lăudau: „Charleston se află acolo unde a început

revolta și revolta se va încheia pe locul unde a fost Charlestonul”.

Anul trecut în decembrie, un incendiu izbucnit în inima orașului distrusese opt cvartale de biserici, case și chiar Sala Secesiunii. Unii au șoptit că „districtul ars” prevestea viitorul Charlestonului.

— Aș vrea să vină flota federală, rosti Scarlett mai mult pentru sine decât pentru Prissy. Orice, numai să rupă monotonia asta.

Scarlett O’Hara Hamilton ura văduvia. Își disprețuia hainele de doliu mohorâte, datoria de a se căi amarnic.

Cel puțin în Charleston putea purta mâneci bufante de culoarea levănțicii! La Tara, orice rochie care nu era plictisitoare la culme îi câștiga reproșul dulce al mamei sale, Ellen: „Dragă Scarlett, oamenii ți-ar putea răstălmăci adevăratele tale sentimente”.

Adevăratele ei sentimente…

Solemnitatea o zdrobea. Cine era această ființă morbidă cu văl negru și pălărie insipidă de văduvă? Să fie oare caricatura aceasta Scarlett O’Hara, cea mai veselă și mai cu vino-ncoa’ tânără femeie din comitatul Clayton? Trebuia ca Scarlett să respingă orice admirator de dragul soțului ei mort – a cărui moarte Scarlett o regreta mai puțin decât pierderea unui ponei preferat? Charles Hamilton fusese un băiat admirabil; făcea dragoste atât de zelos și de plictisitor!

Viața era îngrozitor de nedreaptă! Scarlett trebuia să pretindă în fața lumii că inima ei era îngropată alături de Charles, în timp ce ea visa la Ashley Wilkes, bărbatul cu care ar fi trebuit să se mărite. Ashley Wilkes. Zâmbetul lui Ashley. Ochii cenușii și somnolenți ai lui Ashley. În patul ei rece de văduvă, Scarlett retrăia fiecare clipă petrecută împreună cu Ashley: plimbările prin grădina de trandafiri parfumată de la Doisprezece Stejari, amabilitățile cuminți ale lui Ashley, cărțile de care

pomenise, celebrele picturi pe care le văzuse în turul său prin Europa, excursiile lor călare vesele făcute prin zona rurală a Georgiei. Iubirea lor fusese prea prețioasă și tandră ca să-i fie dat glas, până în acea după-amiază fatală din biblioteca de la Doisprezece Stejari, când Scarlett își exprimase iubirea și Ashley o respinsese ca să se căsătorească cu alta.

Foarte bine, atunci. Dacă Ashley se însoară cu sfioasa Melanie Hamilton, Scarlett îl va vrăji pe fratele naiv al Melaniei, Charles, și se va mărita cu el!

Șase luni mai târziu, Charles murea în tabără din cauza unei boli stupide și Scarlett era însărcinată, văduvă și îmbrăcată toată în negru.

Scarlett încercase să-l jelească pe Charles. Chiar încercase.

Îngrijorată de sănătatea fiicei sale și sperând că o schimbare de decor îi va mai ridica moralul lui Scarlett, Ellen O'Hara a trimis-o pe Scarlett la Charleston ca să-și viziteze mătușa, Eulalie Robillard Ward.

Scarlett își făcuse speranțe în privința Charlestonului; Charlestonul avea o reputație. Dar era mai plicticos chiar decât Tara.

În fiecare după-amiază, prietenii Eulaliei se adunau ca să bârfească cele mai recente scandaluri neînsemnate din Charleston și să compare genealogiile de familie.

Mama lui Scarlett era menționată frecvent în casa surorii sale și, când cineva vorbea despre Ellen Robillard O'Hara, tonul folosit de față cu distinsa doamnă, care era mai bolnavă decât recunoștea, era rezervat.

Tânăra Prissy avea grijă de bebelușul Wade cu la fel de mult zel cu care un copil are grijă de păpușa preferată.

— Auzi bebelușu' Wade? C'ed că sfo'ăie. E o adevă'ată minune!

— Nu toți bebelușii sforăie? oftă Scarlett și coborî la parter pentru o altă după-amiază lungă în care torcea alături de mătușa Eulalie Robillard Ward și prietenele ei.

Cum Confederația nu dispunea de pansamente de pânză, cucoanele scotoceau prin poduri după cămăși și camisole din care puteau fi făcute fașe pentru pansarea rănilor.

Cumnatul cusurgiu al Eulaliei, Frederick Ward, își abandonase fotoliul cu rezemătoare laterale pentru cap în favoarea unui divan aflat la o distanță cât mai mare de lenjeria de corp pe care o desfăceau doamnele; Frederick Ward considera romanele imorale și se știa că mai degrabă părăsea încăperea decât să-și supună auzul opiniilor „boeme".

Se ridică de pe scaun când Scarlett intră în cameră.

— Bună ziua, doamnă Hamilton.

În opinia lui Frederick, prețuită de toată lumea, mânecile bufante de culoarea levănțicii erau nepotrivite pentru o văduvă al cărei soț nu fusese îngropat nici de un an. Tânăra doamnă Hamilton părea neafectată de dezaprobarea lui Frederick și manifesta rareori deferența la care te-ai aștepta din partea unei fete din Georgia de sus printre cei mai în vârstă.

Văduva Eulalie Ward purtase negru ani de zile, iar Charlotte Fisher Ravanel îmbrăcase hainele de doliu abia luna trecută, când murise bunica Fisher.

Charlotte Ravanel și Rosemary Haynes își rezolvaseră neînțelegerile la înmormântare, când Charlotte uitase complet de balul patriotic. Aluziile abile ale lui Juliet au fost complet anihilate de zăpăceala ce o caracteriza pe Charlotte.

— Mi-ar plăcea să știu despre ce vorbești, dragă, dar m-a durut capul și am plecat devreme de la bal.

Ridicându-și privirea de pe cămașa pe care o desfăcea, Juliet Ravanel afirmă cu mândrie:

— Ediția de astăzi din *Mercury* l-a comparat pe Andrew cu Stonewall Jackson.

Scarlett Hamilton căscă.

— Generalul Jackson e cel mai dezagreabil bărbat în viață.

Cățelul de salon al mătușii Eulalie, Empress, lătră.

Rosemary Haynes zâmbi.

— Aha! De aceea federalii fug de Jackson. Sunt îngroziți de chipul lui! Iată un plan! Îi punem pe fugă pe unioniști cu fețele noastre! Generalii noștri pot folosi baterii speciale ca să ne bombardeze dușmanii – Rosemary trase de o sfoară imaginară cu dagherotipuri ale confederaților hâzi. Unioniștii vor fugi precum iepurii! Sudul o fi ducând lipsă de făină, pantofi, țesături, zahăr, cafea și ceai, dar avem destui bărbați știrbi, cu ochi bulbucați, priviri pofticioase, cu barba nepieptănată și fața teșită!

Ideea sa fu întâmpinată cu o tăcere rece. Scarlett își înăbuși un atac de tuse în batistă.

Prepelicarul mărunțel al Eulaliei lătră din nou și aceasta observă:

— Empress nu-ți apreciază gluma, dragă. Cine și-ar fi imaginat că scumpa mea cățelușă ar fi patrioată?

Scarlett nu se putu abține:

— Are creier de patriot.

O altă tăcere. Scarlett închise ochii. Iisuse! Era înconjurată de plictiseală. Plictiseala o sufoca atât de mult, încât nu putea respira. Cea mai mare teamă a lui Scarlett era că, într-o zi, nu-și va mai putea aminti – așa cum nici familia Ward nu mai putea – ce era bucuria.

Juliet Ravanel sparse tăcerea:

— Rosemary, am auzit că fratele tău s-a întors în Charleston.

— Da, o răsfață cumplit pe Meg.

— Parcă am auzit că fiul lui e în New Orleans.

— Dragă Juliet – Rosemary zâmbi printre buzele strânse –, din partea ta mă așteptam cel mai puțin să repeți niște bârfe vulgare.

Juliet Ravanel îi întoarse zâmbetul.

Între timp, plictisită, Scarlett își popula bestiarul imaginar: Frederick Ward era un motan galben îngrășat, Juliet Ravanel, îmbrăcată în culori aprinse, o pasăre cardinal. Fiicele Eulaliei, Patience și Priscilla, îmbrăcate în brocart verde identic, aveau trăsături de șopârlă și atitudini de reptilă. În vestimentația ei de dimineață, biata mătușă Eulalie semăna perfect cu o cioară.

În timp ce Scarlett visa cu ochii deschiși, conversația se îndreptă spre o rudă a familiei Robillard, care fusese ucisă la Shiloh.

Frederick duse degetul arătător la bărbie.

— Soțul fiicei Paulinei, hm. Prima lui soție nu era o Menninger? Hm. Dacă nu mă înșală memoria, fiul lui Menninger bătrânul, James, avea plantația aceea pe Ashley, mai jos de Grafton, hm. Nu s-a însurat cu fata aia – of, nu-mi amintesc numele ei –, frumoasa aceea din Richmond?

În acea clipă, dacă diavolul însuși și-ar fi făcu apariția învăluit în fum, Scarlett și-ar fi dat bucuroasă sufletul pentru încă un picnic, încă o noapte de valsuri, muzică și distracție.

Dar momentul trecu și sufletul nemuritor al lui Scarlett se retrase de pe marginea abisului.

— Cred că am să iau puțin aer, spuse ea, nesinchisindu-se să-și ascundă căscatul în spatele evantaiului ei de mătase neagră.

Când ieși afară, căldura Charlestonului o izbi pe Scarlett ca o mănușă de lână udă. Ținând mâna la ochi, privi chiorâș înspre lumină. Cât și-ar fi dorit să fie la Tara, unde era umbră!

Grădina despărțea casa familiei Ward de acareturile ascunse în spatele unui gard viu de cimișir des. Irișii de Louisiana înfloriseră sub

azaleele învăpăiate al căror parfum era copleşit de cel al levănţicii.

Fiul lui Frederick Ward, Willy, şi prietenii lui erau strânşi sub un eucalipt antic. Prietenii lui Willy Ward purtau uniformele lucrate cu grijă ale Brigăzii Palmierul, ale Gărzilor din Moultrie şi ale Infanteriei uşoare Washington. Of! Scarlett ştia că vor îndruga verzi şi uscate despre război şi că ea va trebui să se prefacă fascinată de curajul lor. Scarlett Hamilton se săturase de băieţi!

Inhalând aerul umed, îngreunat de parfumuri din Charleston, Scarlett îşi aminti de trandafirii cu arome subtile de la Tara. Amintirea lor era atât de vie, încât, chiar la sute de kilometri de casă, Scarlett închise ochii şi se legănă pe picioare.

— Verişoară Scarlett! Verişoară! Te simţi bine? Să te conduc la umbră. Nu eşti obişnuită cu soarele nostru.

Cu chipul solemn de preocupare, Willy Ward o conduse la un scaun.

— Mulţumesc, Willy.

Scarlett zâmbi visător.

Deşi Willy fusese cel mai iute, ceilalţi tineri se grăbiră să-şi ofere serviciile încântătoarei tinere văduve. Unul sugeră un prosop rece; altul îi oferi limonadă. Şi-ar fi dorit un parasolar?

— Vai, vă mulţumesc tuturor. Sunteţi foarte amabili!

De cealaltă parte a grădinii, un bărbat între două vârste, în haine civile, se sprijinea de poartă. Ţinea braţele încrucişate şi un zâmbet îi flutura pe buze. Inima lui Scarlett începu să bată foarte iute şi-şi duse mâna la piept.

— Verişoară Scarlett, eşti foarte palidă!

— Da, Willy, zise Scarlett cu respiraţia întretăiată, sunt palidă. Aşa trebuie să fie o doamnă. Nu face atâta caz din asta!

Bărbatul duse degetul arătător la borul pălăriei sale de panama care strălucea.

Willy îngenunche lângă scaunul lui Scarlett.

— Te înroșești la față! Căldura asta îngrozitoare! Să te conduc în casă.

La Doisprezece Stejari, bărbatul acela auzise cum îl implorase pe Ashley, rugându-l s-o iubească așa cum îl iubea ea pe el, și cum ruga ei fusese respinsă de cel mai bun și mai nobil…

Și acum, bărbatul acela îndrăznea să ducă degetul la buze, ca și cum îi știa gândurile cele mai intime, dar jura să-i păstreze secretul.

— Cine e… bărbatul în haine civile? șopti înăbușită Scarlett.

— Celebrul căpitan Butler, răspunse un tânăr blond într-o uniformă de zuav. Nu știu de ce-l primește doamna Ward.

— Butler e destul de îndrăzneț, recunoscu Willy Ward. La ultima forțare a blocadei, a navigat printre vasele yankeilor în plină zi. Butler i-a convins pe yankei că avea un vas poștal federal și l-au escortat până în port!

Butler se apropie de Scarlett ca o felină mare: cu o încredere leneșă, deliberată. Oacheș, înalt și neobișnuit de musculos pentru un gentleman din Sud, redingota lui era din postav negru subțire, cămașa avea volane la manșete și fularul o culoare albastră delicată, ca oul de prihor. Cu toate că-și scoase pălăria de panama, gestul lui păru mai puțin cavaleresc decât s-ar fi cuvenit.

— Scumpa mea doamnă Hamilton, am fost devastat să aflu de moartea soțului dumitale Charles. *Dulce et decorum est pro patria mori.*

Făcu o pauză, zâmbind.

— Probabil n-ai fost blestemată cu o educație clasică. „E minunat și onorabil să-ți dai viața pentru țara ta.” Un sentiment care, fără îndoială, e împărtășit de acești ofițeri curajoși.

— Dar dumneata, domnule, nu te-ai înrolat? întrebă Scarlett cu nevinovăție.

— Unii dintre noi nu sunt eroi, doamnă.

Cu toate că-și coborî din nou pălăria, gestul lui avea un iz de batjocură.

— Probabil ești foarte mândră!
Zâmbi spre tinerii bărbați.
— Probabil sunteți toți foarte mândri!
Tinerii ofițeri se zbârliră, cu toate că nu știau exact de ce.
Willy Ward îl considera îngâmfat pe Butler fiindcă o abordase pe cea mai frumoasă fată pe care Willy o văzuse vreodată, chiar aici, în grădina familiei. Willy tocmai plănuia să-i reproșeze acest lucru, când Scarlett îl lăsă cu gura căscată.
— Domnilor, vă rog să ne scuzați. Eu și căpitanul Butler avem ceva de discutat.
Șovăitori, tinerii se retraseră astfel încât să le ofere intimitate, deși Willy continuă să vegheze perechea cu un ochi de șoim, ca și cum, într-un mod pirateresc, căpitanul Butler ar fi putut să o sechestreze pe tânăra văduvă și să fugă cu trofeul lui.
Rhett Butler o evaluă cu impertinență pe Scarlett.
— Negrul nu te prinde, draga mea. Materialele de la Paris sunt mai subtile anul acesta. Au o tafta de culoarea ochilor tăi.
Scarlett îl privi drept în față.
— Căpitane Butler, la Doisprezece Stejari, lucrurile nu stăteau chiar așa cum au părut. Mi-am permis un flirt inocent în ajunul căsătoriei vechiului meu prieten. Nici Ashley Wilkes, nici eu nu gândeam chiar ce am spus. Sunt sigură că un gentleman – Scarlett aproape se înecă la acest cuvânt – ar înțelege.
Rhett duse o mână la inimă.
— Și cât de bine! Mă îndoiesc însă că galantul Wilkes ți-a interpretat fermecătoarea solicitare ca pe o toană, fără consecințe mai serioase decât flirtul fluturelui cu o floare.
Ochii lui Butler râdeau de ea. Râdeau!
— Din partea mea, dacă voi avea vreodată plăcerea să te reîntâlnesc, am să pretind că flirtul

dumitale lipsit de însemnătate nici nu a avut loc. Ba chiar putem pretinde că nu ne cunoaștem.

Bărbatul radia în chipul cel mai iritant.

Scarlett nu mai cunoscuse pe cineva atât de odios. Bătu din picior.

— O, prostii!

Ieșirea ei dramatică fu stricată când se împiedică ușor de pragul ușii.

Scarlett năvăli în sufrageria mătușii sale la timp ca să-l vadă pe Frederick Ward făcând ochii mari când una dintre opiniile lui obișnuite ajunse la concluzia sa inevitabilă și de neoprit, nemaifiind o creatură a lui Frederick, ci propria ei stăpână:

— Poate că Philippe Robillard era prea periculos pentru sora Ellen, hm? Dar să iei de soț un imigrant irlandez neavenit și grosolan precum Gerald O'Hara…

Opinia lui Frederick fu zdrobită de întrebarea nerăbdătoare a lui Scarlett.

Mătușă Eulalie, de ce-l primești pe căpitanul Butler? Nu e un gentleman.

Tulburată, mătușa Eulalie clătină din numeroasele ei bărbii.

— Păi, el, el…

După ce își execută mătușa, Scarlett se întoarse către Frederick.

— Am auzit bine? Ai spus cumva că mama mea s-a căsătorit sub rangul ei? Pe toți dracii! izbucni Scarlett, imitând acceptabil accentul aspru al tatălui ei, Gerald. Pe cuvântul meu! Dacă tata ar fi vrut sânge subțire, nu trebuia să caute mai departe de de-alde Robillard! Dumnezeu mi-e martor că n-au deloc sânge în vine!

11. Halal îndrăgostiți

Apele râului Ashley, cafenii și murdare, erau învolburate. Ogoarele de orez fuseseră însămânțate și inundate, iar casele de pe plantație se ridicau deasupra apei, sclipitoare ca niște insule. Un stol de bobolinci se năpusti în zbor de pe marginea drumului când un faeton albastru strălucitor trecu gonind pe lângă ei. Camioanele și căruțele trăgeau într-o parte ca să lase lumea bună să treacă.

— Uite, Rhett, spuse Rosemary. Se repară vechea casă a familiei Ravanel.

Rhett trase de hățurile lui Tecumseh.

Muncitori mișunau pe acoperișul fermei, scoțând șindrilele de cedru rupte și lăsându-le să cadă pe iarba înaltă din jurul fundației. Pe o schelă, trei muncitori scoteau o fereastră putrezită, cu ancadrament cu tot.

Rhett spuse:

— William Bee a cumpărat-o pentru fiul său. Bee a făcut o groază de bani forțând blocada, își poate permite un capriciu.

Tecumseh mușcă zăbala.

— Ușurel, băiete. Mă întreb de câtă vopsea e nevoie ca să acopere păcatele casei.

— Mergeai des pe la ei? întrebă Rosemary.

Rhett ridică din umeri.

— Când eram tânăr și disperat. Ultima dată…

— Rhett?…

O ploaie călduță de septembrie făcea caldarâmul să strălucească în timp ce Rhett Butler călărea pe Tecumseh către casa bunicii Fisher. Ploaia încrețea apa în portul Charleston, unde îndepărtatul fort Sumter intra și ieșea din ceață.

Rhett era într-o dispoziție morbidă. Noaptea trecută, Henry, Edgar și bătrânul Jack Ravanel îl ajutaseră să sărbătorească o partidă de pocher câștigată până când din câștigurile lui rămase

doar amintirea. Rhett băuse prea mult și, în zori, când ieșise de la Miss Polly, tresărise de durere, privind chiorâș razele arzătoare ale soarelui. Atunci se gândise: „Pentru tine, micuță Rosemary, trebuie să-mi schimb viața”.

Noaptea trecută, Henry Kershaw fusese mai vulgar ca de obicei, parazitismul lui Edgar Puyear mai iritant și Rhett observase că bătrânul Jack Ravanel îl privea cu afecțiunea rezervată de un râs unui iepure durduliu.

De ce se întorsese în Charleston? Ca să se grozăvească cu eliminarea de la West Point prin fața aliaților politici ai tatălui său? Erau atâtea locuri unde ar fi preferat să fie, atâtea lucruri pe care ar fi preferat să le facă. Rhett Butler era plictisit de oamenii enervanți, stupizi, se săturase de panica șocată de pe chipurile anoste, extrem de previzibile. După o noapte proastă, tânărul Rhett Butler inspiră adânc aerul sărat. Va merge la Rosemary. Poate că iubirea ei de copil l-ar putea salva.

Când bunica Fisher răspunse personal la ușă, speranțele lui Rhett se năruiră.

— Rhett, îmi pare rău. Nu știu cum de-a aflat tatăl tău de vizitele tale! Nu l-am văzut niciodată atât de furios pe Langston. Dacă aș fi fost bărbat, cred că m-ar fi provocat la duel.

Bunica strânse din buze.

— Rosemary e fiica lui Langston, n-aveam ce face.

— Unde a dus-o? întrebă Rhett.

— La Broughton. Langston a zis că…

Rhett se apropie de ea, ca și cum ar fi vrut să-i smulgă vorbele.

— Tatăl tău mi-a spus că va rămâne acolo până când mori sau pleci din regiunea de coastă. Naiba să-l ia! Vino înăuntru, Rhett, să mai stăm de vorbă. Mai am oleacă de influență și…

Tropotul copitelor lui Tecumseh astupă restul propoziției.

Pe caldarâmul lunecos din cauza ploii, Rhett galopă pe Tecumseh, traversând orașul. Vizitiii îl înjurau, călăreții se fereau brusc și servitorii săreau din calea lui. Armăsarul cel mare bocănea neobosit, ca un motor cu aburi.

După un ceas, trase de hățuri până-l aduse pe Tecumseh la galop mic, apoi la pas domol. Când calul scutura din cap, picăturile fierbinți de pe pielea calului îi stropeau fața lui Rhett. Ieșiseră de mult din oraș, pe River Road.

Tânărul Rhett Butler nu credea că anii ce vor urma vor fi diferiți de cei pe care-i trăise deja. Era dizgrațiat; va rămâne toată viața astfel. Era singur; va rămâne toată viața singur. Rhett putea să îndure să nu fie iubit. Dar nu putea trăi fără să iubească.

Era în amurg când Rhett coti pe aleea colonelului Jack Ravanel. Jack fusese implicat într-o schemă financiară deosebit de dubioasă și se ferea de aprozi.

Aleea lui Jack era neîngrijită și lăsată în paragină. În fața porții de la curte, Rhett îl deshămă pe Tecumseh și-l îndemnă ușor să se culce. Picioarele calului tremurau de oboseală.

Bătrânul Jack nu se clinti de pe verandă.

— Muncești prea mult calul ăla, băiete, spuse el. Admir calul ăla. Dacă ai de gând să-l omori, mai bine mi l-ai vinde mie.

— Ai fân în șopron, Jack?

— Acolo unde-i întotdeauna. Ai o găleată lângă fântână.

În timp ce Rhett își adăpa animalul epuizat, șopti:

— Pentru numele Domnului, Tecumseh, să nu șhiopătezi! N-aș suporta dacă ai șchiopăta!

Calul își împinse botul în găleată.

Ferma Ravanel („casa de pe plantație” era prea mult spus) fusese construită de bunicul lui Jack și prost întreținută mulți ani de zile. Rhett

obișnuia să se cațăre pe stâlpișorii de susținere din chiparos, acoperiți cu mușchi verde.

Veranda mirosea neplăcut a jilav, ca și cum decenii de ceață de pe râu se închegaseră în lemnul putrezit și vopseaua scorojită.

Fără a se ridica, bătrânul Jack făcu un semn apatic de bun venit.

— Avem plantația lui Jack doar pentru noi, tinere Butler. Toți băieții sunt în oraș. Drace, aș vrea să fi fost și eu în oraș.

Perspectiva unei alte seri de destrăbălare îi provocă o ușoară greață lui Rhett.

— N-arăți prea vioi, flăcău. Pun rămășag că ai necazuri cu femeile.

Jack îi strecură bărbatului mai tânăr o sticlă de whisky aproape plină.

— Asta o să te vindece de ea. Asta vindecă suferința din dragoste, eșecurile și vina. Te ajută să jelești și să uiți.

Cu toate că bătrânul ticălos rareori făcea cinste, Rhett era prea deprimat ca să bănuiască ceva. Trase o dușcă bună din sticlă.

— Trebuie să fi fost o fetișcană drăguță, observă Jack. Iubirea, băiete…

— Nu spune nimic despre iubire, Jack. Cu Rhett stai de vorbă, da? Te cunosc, Jack.

— A, da?

După ce-i aruncă o privire arzătoare, Jack reveni la glumele sale obișnuite.

— Păi, firește că mă cunoști. Cine-l cunoaște mai bine pe bătrânu' Jack decât prietenii lui? Carpe diem, *nu, Rhett?*

Rhett ar fi trebuit să fie mai în gardă, dar disperarea îl orbise față de toate, cu excepția profețiilor sumbre.

Jack lăsă sticla și dispăru înăuntru.

Pe măsură ce luna se furișa pe cer, tânărul Rhett Butler bău whisky și se simți ca și cum era pe moarte. Luceafărul de seară coborâse mult la orizont când Jack ieși afară, căscând.

— Omul e născut ca să sufere, nu, Rhett?

Rhett băuse atât de mult, încât trecuse de la beție la o sobrietate iritabilă și obositoare.

— Cum zici tu, Jack.

— Zic că nu-mi place să văd un băiat inteligent atât de doborât. Păi, dacă Iisus Hristos însuși ar coborî în curtea asta cu cheile de la porțile Raiului în mână, cred că l-aș refuza.

Cu ochii injectați, Rhett îl privi pe bătrânul nemernic.

— Vrei ceva, Jack. Cântă!

Mulți ani după aceea, Rhett privea dus pe gânduri casa veche.

— Rhett? Unde-ai dispărut? întrebă Rosemary.

— Scuze, surioară. Eram cu capul în nori. Lui Edgar Puryear îi plăcea să vină la Jack. Lui Edgar îi plac slăbiciunile altora. Andrew îl ura. Andrew era și mai dificil decât taică-său.

— Și tu?

Rhett ridică din umeri.

— Credeam că locul meu e-n iad.

Niște țigle vechi alunecară pe acoperișul acoperit de mușchi și aterizară cu o bufnitură. Tecumseh își lipi urechile de cap.

— Ușurel, băiete, ușurel.

Mâinile puternice ale lui Rhett îi vorbeau prin intermediul hățurilor.

Meg și Cleo stăteau pe scaunul din spate al rândașului. Rhett simți respirația dulce a lui Meg pe ceafă:

— Mami, cât mai avem?

— Nu mult, scumpa mea, spuse Rosemary. Uită-te acolo! La ciotul ăla din râu! Vezi vulturul?

Rhett pocni din bici și Tecumseh dansă puțin pe loc înainte de a porni într-un trap vioi.

Trăsurica ce venea spre ei era de un negru solemn, ca și iapa mărunțică ce o trăgea. Când Tunis Bonneau opri lângă ei, își înclină pălăria în

fața lui Rosemary. Rhett o salută la fel pe doamna Bonneau.

Ruthie Prescott Bonneau era o tânără femeie durdulie, cu pielea deschisă la culoare, rigidă și mereu cu frica să nu cadă drobul de sare.

— Bună ziua, căpitane Butle'! Ce după-amiază f'umoasă!

Doamna Bonneau zâmbi rezervat.

— Tatăl meu, 'eve'endu' P'escott, m-a învățat alfabetu'. Cunosc mai bine p'edicile lu' docto'u' Donne decât poeziile lui.

Rhett se întinse.

— Dar asta e o zi bună pentru poezie, nu?

Tunis salută:

— Bună, Tecumseh. Domnișoa'ă 'osema'y, văd că aveți ma'e g'ijă de calu' ăsta.

Tunis făcu un semn din cap spre locul rândașului.

— Micuța domnișoa'ă Meg. Cum vă simțiți azi?

Meg băgă un deget în gură.

Ruthie spuse:

— Căpitane Butle', în fieca'e duminică la bise'ica af'icană, ne 'ugăm ca dumneata și Tunis să călăto'iți în sigu'anță.

— Păi, rânji Rhett, pentru asta mă rog și eu.

— Am primit o scrisoare de la tata Thomas, spuse Tunis.

Rhett îi explică lui Rosemary:

— Părinții lui Tunis au emigrat în Canada.

Ruthie povesti:

— Tatăl soțului meu a'e o casă în Kingston, Onta'io, doamnă Haynes. Thomas Bonneau zice că acolo situația e mai bună.

Tunis completă:

— Papă zice că în Canada e a' d'acu' de f'ig.

Rhett îl liniști pe Tecumseh.

— Tunis, jur că nu era așa nervos calul ăsta când ți l-am lăsat ție.

— Poa' fiin'că caii neg'ilor au mai multe motive să fie ne'voși decât ai albilo', 'osti amuzat Tunis.

— Așa o fi, spuse Rhett. Mă bucur să vă revăd, doamnă Bonneau. Vă rog, mulțumiți-le enoriașilor de la biserica africană pentru rugăciunile lor.

Tunis înclină capul și cloncăni spre iapa lui.

În timp ce respectabila trăsură neagră trecea de cotitură, Cleo murmură:

— Neg'ii ăștia libe'i au o pă'e'e p'ea bună desp'e ei.

Trecură la trap de plantațiile Hopeton și Darien. Grupurile de lucrători încă mai plantau la Champney.

— Niciodată nu am plantat așa tâ'ziu la B'oughton, rosti dezaprobator Cleo. Vechilu' nu pe'mitea asta.

— Nu mai ești la Broughton, Cleo, îi aminti Rosemary jupânesei sale.

— Mulțumesc lui Iisus pent'u asta!

Rhett spuse:

— Am auzit că Wade Hampton a cumpărat vechea casă Puryear.

— Cathecarte Puryear locuiește la Londra acum. Se pare că războiul i-a înfricoșat muza.

Rhett scutură din cap.

— Bietul Cathecarte… Doamne, cât îi invidiez pe bărbații cu talent. Edgar e ofițer în poliția militară din Atlanta – asta înțelege Edgar prin muncă. Toată viața lui, Edgar a învățat un singur lucru: cum să nu fie ca tatăl lui.

Pocni din bici.

— Poate că numai asta învață orice bărbat.

Rosemary atinse mâneca fratelui său.

— Iată aleea noastră… dincolo de chiparosul ăla mare.

Trăsura cârmi printre stejarii de care atârnau perdele de licheni, dând într-un luminiș unde tabăra de pescuit a lui Congress Haynes era cocoțată pe un șir de piloți ca o pasăre cu picioroange.

Rosemary inspiră adânc.

— Îmi place aici, spuse ea. Nu venim destul de des. Când afacerile nu-l rețin pe John în oraș, o fac responsabilitățile civice. Nu-i o zi minunată?

Își scăldă fata în soare.

— Nu?

În timp ce Rhett și Rosemary pășiră pe verandă, Meg fugi spre râu. Cu fustele suflecate și pălăria îndesată pe cap, Cleo alergă după ea, țipând:

— Să nu te bagi în no'oiu' ăla! Ai g'ijă la șe'pi! Să nu cazi în 'âu' ăla băt'ân!

Congress Haynes își construise un bivuac simplu într-un loc unde bătea briza, ferit de țânțari: o verandă fără acoperiș, cu balustradă, din care pătrundeai într-o singură încăpere mare, cu un șemineu înnegrit de funingine, bănci tari și o masă cu inițiale de bărbați scrijelite în lemn.

Când era băiat, Rhett venea cu barca până aici, unde țânțari-libelule se băteau în picaj și lilieci fremătau, în timp ce prietenii lui Congress Haynes – aflați prea departe ca Rhett să le poată distinge fețele – stăteau la lumina lămpii, bând și râzând. Plutind pe râul întunecat, băiatul invizibil se întrebase dacă va fi vreodată unul de-al lor.

Acum Rhett puse un picior pe balustradă și-și aprinse o țigară, în timp ce Rosemary dădu la o parte capacul coșului, scoase paharele de argint de vânătoare și le puse pe balustradă.

— Când eram mică, visam la toate locurile exotice pe care le vizitai. Spune-mi, frate, piramidele sunt atât de mărețe pe cât se povestește?

Rhett destupă sticla de vin.

— N-am ajuns în Egipt. Poate după război.

Pierdută în gânduri, Rosemary privea râul.

— Mă îngrijorează mama. Nu vine niciodată în oraș, prietenele ei nu o vizitează, iar tata tot caută scuze, motivând de ce scumpa și devotata lui soție nu-l poate însoți la petrecerile guvernatorului Brown.

Fratele ei turnă vinul.

— Mama spune că Isaiah Watling crede că războiul a fost prorocit.

— Watling?

— El și mama se roagă împreună. Se întâlnesc acasă la el și se roagă. Soția lui Isaiah a murit anul trecut.

Rosemary ridică o mână ca să prevină eventualele obiecții.

— Doar se roagă: atâta tot. Langston știe. Nu e nimic între ei.

Rosemary zâmbi strâmb.

— Poate doar Cartea Apocalipsei.

— Rugăciunile pot crea o legătură puternică. Așază-te lângă mine. O să facem picnicul în curând.

Rosemary își odihnea coatele pe balustradă. Scăpată de tensiunile conjugale, sora lui Rhett părea mai tânără cu ani buni.

O copilă albă cu părul negru și o fetiță neagră colțuroasă mergeau agale ținându-se de mână de partea cealaltă a râului. Gânguritul copilei se făcu auzit, apoi briza îl purtă departe. Fluierarii de râu patrulau pe malul apei, ciugulind mâlul cu ciocurile lor ascuțite. Nori grași ca ghemotoacele de bumbac pluteau leneș deasupra. Cu pistoanele gâjâind, un vas fluvial remorca în susul apei un șir de bărci pentru orez goale. Când cârmaciul făcu din mână, micuța Meg flutură și ea mâna entuziasmată.

Rosemary întrebă:

— Crezi că tata a iubit-o vreodată pe mama?

— Langston Butler și-a iubit soția cel puțin de trei ori. Bărbații nu se pot ridica din patul unei femei indiferenți la autoarea plăcerii lor. Gluma cipriotelor lui Belle Watling despre propunerile în căsătorie pe care le primesc.

— Belle Watling?

— Belle a plecat din New Orleans și s-a mutat în Atlanta.

Rhett râse.

— Belle pretinde că e o patrioată confederată. De fapt, e o femeie de afaceri și cuceritorii federali din New Orleans preferă bordelurile negrilor.

Cu bărbia în mână, Rosemary își examină fratele.

— Rhett, ce înseamnă Belle Watling pentru tine?

Zâmbetul lui Rhett se lăți într-o grimasă batjocoritoare.

— Fratele ticălos s-a însoțit cu femeia căzută? Bastarzii lui Butler se vor naște într-un bordel?

Rosemary se înroși.

— Rhett, n-am vrut să spun…

— Dragă surioară, sigur că n-ai vrut. Femeile nu sunt niciodată binevoitoare cu o femeie care-și vinde favorurile. Favorurile trebuie dăruite numai după o ceremonie complicată și achitarea integrală a zestrei.

— Rhett, te rog…

— În urmă cu câțiva ani, în New Orleans, eu și Belle am intrat în afaceri împreună. Am un birou în bordelul lui Belle Watling; mă amuză să văd oameni de afaceri respectabili cum se strecoară pe scara din dos.

Meg aduna midii pe malul râului.

— Și ce înseamnă Scarlett Hamilton pentru tine? După ce-ai agitat-o bine ieri, a năvălit în salonul Eulaliei și l-a lăsat pe Fredenck Ward bâiguind. Bietul Frederick nu putea să-și facă o ieșire pe măsură – era în casa lui! Rhett, ce naiba i-ai spus acelei tinere?

Chipul lui Rhett era melancolic.

— Se pare că mă pricep să o enervez.

Rânji.

— Dar să mă ia naiba dacă mă pot abține.

— Scarlett ar fi foarte frumoasă, cred, dacă n-ar fi atât de nefericită.

— Vezi tu, surioară, micuța domnișoară Scarlett habar n-are cine e. Trucurile ei fermecătoare îi atrag pe bărbații care nu sunt demni de ea.

Glasul lui Rhett deveni o șoaptă.

— Indienii cred că am trăit mai multe vieți înainte de asta. E adevărat?

Ridică batjocoritor dintr-o sprânceană.

— Poate că eu și Scarlett suntem doi iubiți născuți într-o zodie nenorocoasă; poate că am murit unul în brațele celuilalt…

— Vai, Rhett, îl tachină Rosemary, ești un romantic?

Rhett vorbi atât de încet, încât Rosemary trebui să se apropie de el ca să-l audă.

— O doresc pe femeia aceea mai mult decât pe oricare alta.

Rosemary îi strânse mâna.

— Acum te recunosc!

Pe malul râului, Meg cânta:

— Lou, Lou, sari până la Lou al meu…

Rosemary privea îngândurată apa noroioasă.

— Nu cred că-l voi putea iubi vreodată pe John Haynes. Nu așa.

Rhett lăsă forța cuvintelor ei să se scurgă înainte de a răspunde.

— John e un om cumsecade.

— Crezi că nu știu asta? exclamă ea. Crezi că are vreo importanță?

— Poate că… în timp…

— Nu-ți face griji, frate, n-am să stârnesc încă un scandal.

Glasul lui Rosemary se transformă într-o șoaptă.

— Îmi văd viața ca pe o întindere nesfârșită de zile, fiecare identică cu cealaltă, fiecare la fel de pustie ca cealaltă.

Zâmbetul ei era atât de dureros, încât fratele ei nu suportă s-o privească.

— Sunt fiica mamei mele și-am să-mi trăiesc viața așa cum mi-e dată. Dar, pentru numele lui Dumnezeu, nu mă voi ruga. Nu mă voi ruga!

Chițăitul lui Cleo se auzi ca un țipăt difuz. O ridică pe Meg și fugi spre bivuac.

— Căpitane ’hett, strigă ea, căpitane ’hett! Adu-ți pușca!

— Dă-mi-o pe Meg, Cleo.

Rosemary îngenunche și întinse mâinile.

— O iau eu.

În timp ce ridica fetița înfricoșată spre mama ei, Cleo tremura de nerăbdare.

— T’ebuie să-l împuști!

— Pe cine trebuie să împușc, Cleo?

— Vulpea aia. Am văzut pe ea!

— Ai văzut o vulpe?

— În plină zi!

Nerăbdătoare, Cleo recită truismul rural:

— Dacă vezi o vulpe în plină zi, vulpea nebună. Vulpea te mușcă, înnebunești și tu.

Cleo ridică brațele și Rhett o trase pe verandă.

Dedesubt, o vulpiță păși pe un buștean de pe malul râului.

Rhett miji ochii spre soare.

— Nu e turbată, Cleo. Blana îi lucește și se mișcă normal. Nu e un pericol.

Rhett se uită mai îndeaproape.

— Și-a pierdut puii sau poate nici n-a avut. N-ar fi așa lucioasă dacă puii ar trage-o mereu jos.

— Ce face în plină zi, spe’iind oamenii?

Cleo își primi răspunsul când un vulpoi traversă bușteanul și rămase la pândă. Vulpița se făcu că găsește ceva și sări, iar coada i se undui superb în urma ei. Se rostogoli pe un smoc de iarbă, toată numai langoare și plăcere. Coada era așa de stufoasă, că aproape numai ea se vedea din vulpe.

— Uită-te la ea! Se dă țanțoșă! spuse Rosemary.

— Așa e, aprobă Rhett.

Botul bătrânului vulpoi era plin de cicatrici și șchiopăta cu laba din față, ca și cum își pierduse degetele într-o capcană.

Micuța Meg strigă:

— Ce drăguță e!

— Așa e, scumpete, spuse unchiul ei. Și individul acela crede că-i drăguță.

— E soțul ei, unchiule Rhett?

— Ar vrea să fie, spuse mama ei. Vezi, Meg, îi face curte.

Copila îngenunche sub balustradă ca să vadă mai bine.

— Și ei îi place de el?

— Se preface că nu știe de existența lui, spuse unchiul ei Rhett.

Un buștean subțire, pe jumătate scufundat, adus de ape, o atrase pe vulpiță. Un capăt era pe mal și râul trăgea de celălalt. Vulpița păși jovial pe lungimea lui. Vulpoiul ezită. Vulpița se întoarse la capătul bușteanului și rămase rânjind la el.

Codindu-se, vulpoiul păși pe lemnul plutitor și înaintă cu grijă spre ea.

Greutatea lui fu prea mult ca bușteanul să reziste pe mal și fu luat de ape, învârtindu-se în curentul iute. Expresia de dezgust pur de pe fața vulpoiului o făcu pe Meg să râdă.

Clinchetul râsului copilăresc îi urmări pe iubiții născuți sub o zodie nenorocoasă în josul râului, până la mare.

12. Un bastard

Tazewell Watling apăsă cu degetul arătător sub nas ca să nu strănute. Rotocoale galben-aurii de fum cădeau pe pământ, filtrând culorile mai vii ale apusului. Lumina care pătrundea prin acest giulgiu avea nuanța inului murdar și soarele era ca un disc argintiu palid la orizont. Un miros greu de cărbune ars, sulfură, fier incandescent, amoniac și alte substanțe mai greu de identificat parazitau aerul.

Prin Alabama și vestul Georgiei, trenul călătorise pe o singură linie. Acum, linia se divizase de mai multe ori și trenul preluă vagoane de marfă la stânga, apoi un șir de vagoane-platformă. O locomotivă de triaj care-și dădea importanță pufăi la ei, guițând, schimbându-și direcția și trecând atât de aproape, încât Taz ar fi putut să întindă mâna pe fereastră și să o atingă.

— E prima dată când vizitezi Atlanta, băiete?

Caporalul confederat de lângă Taz tuși și scuipă pe podea.

— Sunt din New Orleans, spuse Taz cu înfumurarea nejustificată a unui băiețel.

— Acolo se vede uzina de laminat, unde se fac armături pentru cuirasatele noastre. Am un frate care lucrează acolo. Norocosul naibii e scutit de armată. Dincolo-s revolverele lui J.W. Dance și coșurile industriale de cărămidă… nu, alea-s dincolo… acolo-i fabrica de tunuri navale. Patru linii ferate pătrund în orașul ăsta, fiule… patru linii ferate cu totul diferite!

Își înfipse cotul în coasta băiatului.

— Ce zici de asta?

Cum putea Taz să-și găsească mama în cazanul ăsta fumegând?

Fabricile erau cu fața spre șine; casele stăteau cu spatele la ele. Câteva locuințe erau din cărămidă, dar majoritatea erau din șindrile ponosite. Vaci, porci și găini pășteau pe pajiști de un sfert de

hectar. Casele se îngrămădeau tot mai mult una în alta pe măsură ce trenul intra în oraș. Străzile late păreau să se deschidă deodată și să se închidă. Taz văzu magazine și depozite din piatră și cărămidă cu trei și patru caturi, pe lângă nenumărate trăsuri și căruțe.

Oare femeia aceea de la colț era Belle Watling? Chipul acela din landou era al mamei lui?

Cea mai veche amintire a lui Tazewell Watling o constituiau nopțile petrecute în dormitoarele cavernoase ale Azilului pentru băieți orfani din New Orleans: copii care tușeau și scânceau după mamele lor. Taz dormea pe un așternut de paie și papură, alături de alți copii care se înghesuiau în el, iar coapsa îi era umedă fiindcă unul dintre băieții mai mici făcuse pe el.

Taz era flămând și speriat, dar nu plângea. Băieții care plângeau dispăreau la infirmerie, unde mureau și erau apoi îngropați în cimitirul verde și îngrijit cu afecțiune al azilului. Majoritatea orfanilor erau irlandezi, iar călugărițele erau surori franceze de caritate care-și luau jurămintele de sărăcie atât de în serios, încât se înfometau. Îmbrățișând foamea ca pe o virtute, bunele surori nu manifestau deloc înțelegere pentru copiii hămesiți.

Totuși, când confreriile de Mardi Gras defilau pe Royal Street, aceleași surori care se autoflagelau făceau din mână vesele de la balconul lor, ca să prindă șiragurile de mărgele ieftine și strălucitoare pe care actorii beți le aruncau spre ele.

Surorile de caritate spuneau că mama lui Taz era o femeie decăzută, condamnată la focul gheenei. Un bun băiat catolic cum era Taz nu-și va vedea mama în Rai.

Taz le credea – și în același timp nu le credea. În inima lui de copil, temerile nocturne făceau loc diminețiilor în care se întâmplă miracole.

În urmă cu patru ani, Rhett Butler fusese un astfel de miracol. Frecat până când pielea îi străluci, băiatul fusese chemat în biroul maicii stareţe ca să-l cunoască pe străinul uriaş şi zâmbitor. O ceaşcă cu ceaiul slab al maicii stareţe stătea neatinsă lângă cotul bărbatului. Într-un loc cu iz puternic de carbol şi săpun de leşie, străinul mirosea a ţigări de foi fine, burbon şi pomadă. „Eu sunt tutorele tău, Tazewell Watling”, i-a spus Rhett Butler. „Un tutore nu-i la fel de bun ca un tată, probabil, dar va trebui sa te mulţumeşti cu mine.”

A doua zi, în noul său costum, Tazewell Watling a fost trimis la Şcoala iezuită a Societăţii Catolice pentru educaţie religioasă şi literară, alipită de enorma biserică iezuită. Acolo, Taz a fost înscris şi i s-au arătat patul (pe care îi era interzis să se întindă ziua) şi cuierul unde trebuia să-şi atârne haina.

Mama lui, ale cărei vizite la azil fuseseră sporadice, venea acum în mod regulat. Belle purta rochii mai frumoase şi părea mai fericită. Tazewell credea că domnul Butler era şi miracolul mamei lui.

Când Taz a început să înveţe la Şcoala iezuită, citea prost, silabisea inacceptabil şi n-avea pic de cunoştinţe de matematică. Iezuiţii i-au remediat aceste deficienţe.

La Azilul pentru băieţi orfani, numai câţiva băieţi îşi cunoşteau tatăl şi niciuna dintre aceste fiinţe pe care nu te poţi bizui nu venea în vizită. Tazewell Watling o iubea pe mama lui şi avea nevoie de ea; nu-şi imaginase niciodată un tată.

Dar la Şcoala iezuită, Tazewell Watling a aflat că taţii erau necesari. Fiind mai mare, Jules Nore îi explicase răbdător: „Noi, băieţii, suntem educaţi ca să devenim gentlemeni. Tu, Watling, nu poţi fi un gentleman”. Jules Nore s-a încruntat şi şi-a corectat evaluarea prea generoasă: „Tu nu poţi să fii nimic fără un tată. Bastarzii ca tine, Tazewell Watling, sunt destinaţi să-i servească pe

gentlemeni, să le deschidă ușa trăsurii, să le curețe cizmele de noroi…”.

Pentru această evaluare, Taz i-a umplut de sânge nasul lui Jules. Când prietenii lui Jules s-au strâns în apărare, Taz și-a încasat cu vârf și îndesat pedeapsa pentru fapta sa.

Un bastard nu poate să fie nimic!

În timp ce intrau în stația de triaj din Atlanta, un alt tren trase alături. Ca și al lor, era plin ochi de soldați confederați, unii stând între vagoane, alții pe acoperișul acestora. Îmbărbătări zburau de la un tren la celălalt. În vagonul lui Taz, un soldat ciupi corzile unui banjo și altul suflă într-o muzicuță, deși nu cântau aceeași melodie.

Unul lângă altul, trenurile se întrecură până la depoul de cărămidă uriaș, fără fund, în care pătrunseră șuierând și cu scârțâit de frâne. Soarele dispăru și zgura, neputând să penetreze acoperișul depoului, păcăni ca alicele pe vagoane.

— Am ajuns, băiete.

Caporalul își ridică ranița.

— Cel mai agitat oraș din Confederație. În Atlanta găsești tot ce vrei.

Îi făcu din ochi.

— Găsești chiar lucruri de care mai degrabă te-ai lipsi.

De-a lungul peronului mizerabil din cărămidă, un tren-ambulanță descărca soldații răniți în lupta de la Fredricksburg. Bărbații se sprijineau unul pe altul sau șchiopătau în cârje. Brancardieri negri îi purtau pe cei mai grav răniți.

În spatele ciorchinelui de ambulanțe de la capătul peronului, strada Piersicului era blocată de trăsuri, căruțași mânioși și călăreți care se urcau pe trotuar, în mijlocul înjurăturilor pietonilor.

Taz îl interpelă pe un civil bine îmbrăcat:

— Domnule, îmi puteți spune cum să ajung la locuința lui Belle Watling?

Gentlemanul îl măsură pe Taz din cap până-n picioare.

— Nici nu mă gândesc. Pari un băiat decent, care n-are ce căuta – se strâmbă când pronunță numele – la „Chapeau rouge”.

— Cunoașteți „Chapeau rouge”, domnule? întrebă Taz impertinent.

— Plod obraznic!

În Atlanta era mai frig ca în New Orleans și lui Taz îi ieșeau aburi pe nas.

Soldatul pe care-l acostă Taz fu de mai mare ajutor.

— Băiete, mergi până-n capătul străzii Decatur. Când devine de-a dreptul însuflețită, ai ajuns acolo unde voiai să fii.

Trotuarele din cărămidă făceau loc grătarelor de lemn, care cedau la rândul lor în fața cărărilor noroioase de pe marginea străzilor desfundate. La capătul zonei comerciale, felinarele stradale dispărură. Cerul acoperit era ca un tavan strălucitor prin care nu pătrundeau nici stelele, nici luna.

După vreo douăzeci de minute, Tazewell Watling ajunse la un ciorchine de cârciumi și prăvălii, piane care țiuiau, zbierete și râsete răgușite.

— Vă rog, domnule, care este „Chapeau rouge”?

Soldatul era prea beat ca să vorbească. Își răsuci degetul în susul și în josul străzii înainte să-i indice o casă cu două caturi, cu draperiile trase și un felinar roșu modest la fereastra salonașului de primire. Casa cunoscuse vremuri mai bune și se profila deasupra vecinelor ei lăsate în paragină ca o mătușă dezaprobatoare. În spatele unui gard de țăruși, curtea din față era curată; tufele de trandafiri fuseseră curățate pentru iarnă. Negrul de pe verandă fuma o țigară de foi. Costumul lui negru părea țepos. O cicatrice palidă cresta fața bărbatului, întinzându-se de la frunte până la bărbie.

— Băiete, mârâi el, n-ai ce căuta aici. Ște'ge-o!

Taz lăsă geanta jos și-și masă mâna contractată. Spuse:

— Abraham Lincoln i-a eliberat pe negri. De ce n-o ștergi tu?

Bătăușul lui Belle Watling, MacBeth, răspunse:

— Sunt neg'u din Atlanta. Elibe'ato'ii ăia nu mă spe'ie pe mine.

Marți, după bătălia de la Fredricksburg, „Chapeau rouge" era liniștit. Sâmbăta trecută, telegraful adusese știri despre marea victorie confederată, așa că duminică dimineață, cipriota cea mai bună a lui Belle Watling, Minette, le căutase pe văduvele soldaților care întregeau personalul când Belle se aștepta la o mulțime care-i depășea posibilitățile. „Chapeau rouge" era de obicei închis sâmbăta, dar pierderile federale de la Fredricksburg fuseseră uriașe și armata lor măreață atât de umilită, încât Belle rămase fără șampanie pe la șase în seara de duminică și îl trimisese pe MacBeth de două ori să refacă proviziile de coniac, iar la unsprezece în aceeași seară, vreo douăzeci de patrioți exuberanți încă o așteptau în pragul ușii.

Luni, cipriotele lui Belle moțăiau prin casă, suferinde, ostenite și mahmure, dar marți seara, casa își redobândise echilibrul și Minette era aproape bucuroasă să-l întâmpine pe ofițerul poliției militare pe care-l porecliseră „Căpitanul Băgăreț".

„Chapeau rouge" era cel mai scump bordel din Atlanta. Printre clienți se numărau ofițeri confederați cu rang înalt, speculanți și profitori. Nu avusese nimic excepțional în Vieux Carré din New Orleans, dar în mai practica Atlanta era considerat de-a dreptul pompos.

În vestibul, litografii pictate de mână înfățișând scene stradale pariziene erau agățate pe tapetul cu dungi roșii și verzi înghesuite. Ceasul din bronz

aurit de pe șemineu era flancat de statuete înalte din marmură înfățișând-o pe Venus în poziții sfioase. Scuipătoarele lui Belle erau depozitate în dulapuri dacă nu erau cerute în mod expres. Mobila ei „franțuzească” îi încuraja pe bărbații duri să stea drepți, cu mâinile în poală. Pentru acești bărbați, cipriotele lui Belle erau la fel de exotice ca niște egrete. La cea mai mică provocare, fetele izbucneau în chicote sau într-o creolă iute de neînțeles.

Rhett Butler deținea o parte din „Chapeau rouge” și avea un birou la etaj. Potențialii clienți scandaloși o ștergeau rapid când MacBeth le spunea: „Domnu’, c’ed că cel mai bine a’ fi să me’geți acasă. Nu cred c-ați v’ea să-l aduc pe căpitanu’ Butle’”.

Minette era o curtezană vicleană. Ca să aibă din ce trăi la bătrânețe, Minette cumpărase terenuri pentru case în Cartierul Grădinilor din New Orleans și contribuise cu danii la biserică pentru mântuirea sufletului. Când Madame Belle a invitat-o pe Minette să lucreze la „Chapeau rouge”, Minette aproape că a refuzat-o, fiindcă Madame Belle nu era sub nicio formă o curtezană.

Deși Madame Belle era mai în vârstă decât Minette, era un copil, așa cum numai femeile americane pot fi niște copii – copii enervanți! O curtezană înțelege natura tranzacției; americanii tind s-o confunde cu iubirea – o confuzie de care, credea Minette, numai sfatul ei creol sănătos o păzise pe Belle Watling.

În seara asta, Minette zâmbi ca o adevărată curtezană și-i spuse Căpitanului Băgăreț ce spilcuit arăta.

— Ah, Minny, ți-ai făcut ceva la păr? Pare mai roșu decât era. Am auzit eu bine, Rhett Butler s-a întors în oraș?

Ce întrebări mai punea omul ăsta! Obișnuia să stea în vestibul în după-amiezile ploioase și neaglomerate și să pună întrebare după întrebare.

Minette o auzise odată pe Eloise descriindu-l pe primul ei iubit – un băiat din vecini –, iar Căpitanul Băgăreț râdea mânzește în timp ce ea povestea cât de stângaci orbecăise bietul băiat. Căpitanul Băgăreț o sfătuise pe Hélène în privința constipației, sugerându-i leacuri, când toată lumea știa că de vină era numai laudanumul folosit de Hélène! Odată, căpitanul Băgăreț o întrebase pe Minette cum se ferea de sarcini!

Căpitanul Băgăreț era extrem de curios în privința căpitanului Butler: unde era, ce făcea, ce părere avea despre una sau alta. De unde era să știe Minette ce gândea Rhett Butler – și ce-l interesa pe Căpitanul Băgăreț?

Când Minette s-a plâns de ofițerul sâcâitor, Rhett s-a amuzat. „Edgar încă încearcă să rezolve misterul vieții, Minette. Lasă-l să fiarbă."

Edgar Puryear era un individ subțirel, care lăsa oamenilor impresia, după ce părăsea o încăpere, că era mai scund ca-n realitate. Avea o față lungă și osoasă, urechi clăpăuge și o gură mare și expresivă; genele lui fine îi protejau ochii la fel de strălucitori ca ai unei vrăbii curioase.

Ceva din atitudinea Căpitanului Băgăreț îi făcea pe soldații confederați de rând să-și dorească să-l dea de pământ, iar când lichiorul curgea valuri în serile de leafă, sergentul lui, Jack Johnson, îl însoțea.

În seara asta, ofițerul îi ceru lui Minette coniac.

— Numai o dușcă, dragă Minny, spuse el, arătând cu degetele cinci centimetri.

Edgar Allan Puryear era fascinat de putere. Tatăl lui Rhett, Langston Butler, era puternic fiindcă era bogat și lipsit de scrupule – bogat fiindcă era lipsit de scrupule. Charlotte Fisher Ravanel era puternică fiindcă era bogată, iar Andrew Ravanel era puternic fiindcă războiul răsplătește curajul.

Edgar Puryear nu înțelegea puterea lui Rhett Butler.

Când tânărul Rhett a sosit la școala lui Cathecarte Puryear, Edgar a urcat la etaj ca să-l evalueze pe noul elev al tatălui său. Rhett l-a privit pe Edgar, s-a uitat prin el, și l-a desconsiderat într-o singură clipă. Stai puțin, a vrut să protesteze tânărul Edgar. Nu sunt doar ceea ce vezi. Sunt mai mult de atât! Dar de atunci, Edgar a reușit să obțină din partea lui Rhett doar zâmbetul lui pe jumătate amuzat. Când Edgar îl flata pe Rhett, Rhett își bătea joc de lingușeala lui. Când Edgar a cumpărat un fular scump pentru Rhett, Rhett nu l-a purtat. Într-o seară, Edgar l-a observat la gâtul portarului negru al lui Miss Polly. Singura dată când Edgar și-a găsit curajul ca să ceară explicații, Rhett l-a întrerupt înainte să termine trei propoziții – „Nu acum, Edgar" – și a părăsit camera.

Rhett Butler nu era crud cu Edgar – nu așa cum putea fi Henry Kershaw sau Andrew Ravanel –, dar indiferența lui Rhett era mai rea decât cruzimea. Care era secretul lui Rhett? Oare în indiferența lui Rhett stătea puterea lui?

Când Rhett Butler a fost dat afară de la West Point (și niciun charlestonian n-ar fi fost surprins dacă tânărul Butler și-ar fi tras un glonț în cap), Edgar Puryear a fost singurul care l-a întâmpinat pe chei. „Drace, mă bucur să te văd, Rhett. A trecut multă vreme! Vino cu mine. Polly are o fată nouă cu cele mai uimitoare pofte…"

Rhett a zâmbit cu jumătate de gură, ceea ce ura Edgar la el, și a spus: „Nu acum, Edgar", apoi a plecat în oraș.

Cu găleata de cărbuni în mână, servitoarea de la „Chapeau rouge" ezită în pragul ușii de la salon.

— Hai, intră, copilă.

— Îmi cer scuze, domnule. Nu știam că e cineva…

— Nu contează. Nu contează. Fă-ți treaba. Te temi c-am să te mușc?

— Nu, domnule.

— Nu mușc fete așa drăguțe ca tine.

Fata se înroși.

— Spune-mi, copilă, când își va face apariția căpitanul Butler?

— Nu știu, domnule.

Când îngenunche ca să bage cărbunii în sobă, rochia i se întinse pe spate și fiecare nod de pe coloana ei lungă deveni vizibil. Când Minette îi aduse căpitanului paharul cu coniac, spuse repezit:

— Lisa, n-ai voie să intri seara în salon!

Speriată, servitoarea împinse găleata cu cărbuni, care alunecă sub fotoliul cu rezemătoare laterale pentru cap în care stătea căpitanul Puryear. El desfăcu genunchii ca ea să poată întinde mâna printre ei.

— Fată neîndemânatică, sâsâi Minette. Las-o acolo. O s-o iei după ce pleacă căpitanul.

— Minny, crezi că Lisa ar putea să țină la mine?

— Lisa e o copilă, căpitane, spuse rece Minette. Nu întreține clienții.

Când intră MacBeth, strângând de braț un băiat ciudat, Lisa profită de ocazie ca să fugă.

MacBeth îi spuse lui Minette:

— Băiatu' zice că-i od'asla domnișoa'ei Belle.

Cu părul șaten pieptănat într-o parte, fața îngustă a băiatului părea mai în vârstă decât îi dădeau anii. Minette îi compară chipul cu cel din dagherotipul înrămat de pe măsuța de toaletă a Madamei.

— Dar, *mon petit,* erai la iezuiți! În New Orleans!

Taz desfăcu brațele ca și cum habar n-avea ce căuta în Atlanta. Zâmbi fermecător.

— Zice că-i a' lu' domnișoa'a Belle, repetă MacBeth.

Atenția lui Edgar Puryear se fixă asupra lui Taz.

— Băiete, cine ești? Cum te cheamă?

— Sunt Tazewell Watling, domnule.

— Watling, Dumnezeule! Și când te-ai născut?

— În New Orleans, domnule.

— Nu unde! Când? De ce mi-ar păsa unde te-ai născut? Ia să calculez. Doisprezece… nu, s-ar face treisprezece ani de atunci!

— Am treisprezece ani, da, domnule.

— Căpitane, *cher,* o să avem timp pentru întrebări mai târziu, nu? Băiatul a venit să-și vadă scumpa mamă.

Căpitanul Puryear se ridică și-l cercetă pe Taz ca un cumpărător care inspectează un mânz:

— Da, se vede o asemănare, o asemănare categorică… urechile alea, nasul ăla!

Toastă în cinstea băiatului.

— Tazewell Watling! Sfinte Sisoe, ești bastardul lui Rhett Butler!

Goli paharul de coniac și-l puse pe polița de pe șemineu.

— Vă înșelați, domnule. Căpitanul Butler este tutorele meu.

— Păi, firește că este. Nici nu mă îndoiesc de asta. E așa cum spune bătrânul cotoi.

Ceasul de pe șemineu tică; focul sfârâia în soba din salon.

Taz călătorise mult și era obosit.

— Îl voi informa pe căpitanul Butler de interesul dumneavoastră în obârșia mea, domnule.

Privirea căpitanului Puryear se aplatiză.

— O să discutăm despre asta altădată, băiete. Minny, îmi mai aduci un coniac? Dar din ăla franțuzesc de data asta, da, *chere*?

Minette îl împinse pe Taz pe hol, apoi în ceea ce fusese odinioară o sufragerie de familie, dar acum era budoarul lui Belle Watling, sanctuarul unei femei needucate cu bani. Draperii de mătase moarată neagră acopereau ferestrele și înăbușeau zgomotele străzii. Globurile lămpii erau pictate cu flori rotunde țipătoare. Cuvertura lui Belle era din brocart roz și numeroase perne mari și mici cu franjuri erau aranjate la capul patului. Un aer cald

și parfumat îl învălui pe Taz. Această feminitate copleșitoare îl stânjenea.

Mama lui îl privi peste ochelarii de vedere.

— Taz, exclamă ea, încremenită. Dar tocmai îți scriam!

— Madam, *le bon fils!*

Minette îi dădu un ghiont băiatului, împingându-l spre mama lui.

Taz încercă să prevină protestele lui Belle.

— Te rog, mamă, sunt atât de fericit să mă aflu aici. Pot să rămân cu tine?

— Dar, Taz…

— M-am strecurat printre liniile federale, chiar pe lângă santinelele lor. Unul dintre ei aproape că m-a călcat! Dacă ar fi făcut-o, nu știu ce pățeam! Nu mi-am luat nimic de mâncare și n-am mâncat nimic și, mamă, mi-a fost foame. Oricum, apoi am întâlnit niște văcari care duceau vite la Montgomery și mi-au dat să mănânc plăcinte de mălai. Când am ajuns la calea ferată, ofițerii din poliția militară nu m-au lăsat să urc în tren. Soldații m-au strecurat.

Fiul ei zbură în brațele lui Belle.

— Dumnezeu știe cât mi-ai lipsit, dragă băiete.

Minette deschise cufărul cu lichioruri, murmurând:

— „Minny”! Îmi spune „Minny”! Dacă Minette e destul de bun pentru certificatul de botez, e destul de bun și pentru Căpitanul Băgăreț!

Belle îi dădu cu blândețe la o parte părul fiului ei de pe frunte.

— Minette, nu acum, te rog.

— Eloise nu vrea să coboare când bărbatul acela e în casă.

— Da, Minette. Mai târziu, te rog.

— Căpitane, poftim coniacul tău franțuzesc!

Minette scuipă în păhărel înainte să-l umple și plecă.

Mama și fiul se îmbrățișară și vorbiră, apoi se îmbrățișară din nou. Puțin mai târziu, Lisa aduse o

tavă cu supă și pâine. Taz mâncă pe măsuța de toaletă a mamei lui, printre pomezile și poțiunile ei.

— Lisa e drăguță, nu-i așa, mamă? întrebă el printre înghițituri.

— Soțul bietei copile a fost ucis în război. Au avut o singură zi împreună. O singură zi! Când a venit la ușa noastră, am primit-o.

Belle așeză cuverturi pe podea lângă pat și, după ce băiatul adormi, mama lui Tazewell Watling îl privi o vreme, apoi îl sărută pe frunte și stinse lampa.

A doua zi dimineață, când Taz se întoarse de la privată, din coșul bucătăriei ieșea fum. Lisa sări de pe soba pe care o alimenta.

— M-ai speriat. Nu sunt obișnuită cu matinali.

— N-am nevoie de mult somn, spuse Taz. În New Orleans, nu dormim aproape deloc.

Ea ridică o sprânceană.

— Serios?

— Zi sau noapte, ceva se întâmplă mereu în New Orleans.

Se frecă la nas.

— În Atlanta e foarte mult fum. Cum îl suporți?

— Nu-i așa de rău, după ce te obișnuiești.

— Mama spune că ești văduvă.

— Billy al meu o fost ucis.

— Eu n-am fost căsătorit niciodată, spuse Taz.

— Firește că n-ai fost căsătorit. Ești abia un copil.

Taz se sumeți.

— În New Orleans, se spune: *L'heure coq cante, li bon pour marie*!

Traduse politicos:

— „Când cocoșul cântă, e pregătit de însurătoare!”.

— Ești nostim, spuse ea. Mai spune ceva.

În franceză, Taz îi spuse Lisei ce ochi frumoși are. Lisa se înroși, căci limba franceză nu poate

masca emoția. Taz adăugă:

— Cred că ai auzit că sunt un bastard.

— Nu știu dacă am cunoscut vreun bastard până acum.

— Păi, acum ai cunoscut. Cum ți se pare?

— Mi se pare că făceam un terci de ovăz și poate vrei și tu o gură.

Mai târziu, Taz le cunoscu pe cipriote: Eloise, care avea cel mai lung păr negru pe care-l văzuse vreodată, și Hélène, ai cărei ochi erau somnoroși din cauza laudanumului.

MacBeth avea încheieturile degetelor zdrelite și bătătorite de la atâtea bătăi. MacBeth fusese crescut în Atlanta.

— Sunt un cio'oi de o'aș, spuse MacBeth. Nu po't basma. Pe cap am pălă'ie.

Taz îl întrebă pe MacBeth de căpitanul Butler.

— Căpitanu' Butle' vine și pleacă, spuse MacBeth.

— Butler doarme aici? Adică în casă?

— Adică dacă se culcă cu mama ta? întrebă MacBeth cu o mină serioasă.

Taz strânse pumnii, dar MacBeth zâmbi până când băiatul se calmă. Taz privi aiurea și fluieră fals.

— Ai omorât vreodată pe cineva? întrebă Taz.

— Numai cio'oi, spuse MacBeth.

Taz închise ușa camerei lui Rhett în urma lui și adulmecă. Fum rânced de țigară și praf. Vasăzică acesta era biroul tatălui său. Taz nu bănuise nimic până când căpitanul poliției militare vorbise. Când o întreba pe Belle despre tatăl lui, ea răspundea întotdeauna: „O să-ți spun când ai să mai crești".

Ei bine, acum crescuse.

Biroul tatălui său nu avea nimic special: o masă, o casă de bani din fier masivă, un pat din nuc, două scaune robuste și un șifonier din stejar. Ferestrele din față dădeau spre trotuar, unde MacBeth stingea mucurile de țigară pe patul de flori. Ferestrele din spate încadrau grajdul lui Belle

și, în spatele acestuia, o peluză cu iarbă ce se încheia cu o bordură verde aprins de mătasea-broaștei lângă un iaz mocirlos.

Taz roti cadranul și încercă mânerul de bronz, dar casa de bani a lui Rhett era încuiată. Se afundă în scaunul tatălui său.

Belle îi povestise de mai multe ori lui Taz cum se reîntâlniseră ea și Rhett: „Dacă n-aș fi trecut pe lângă Hotelul St. Louis în ziua aia, Taz, dragule, cred că lucrurile ar fi stat rău pentru mine. N-aveam nimic, niciun chior. Te-am dat la orfelinat și mi-era prea rușine să vin să te văd. Scumpule, am văzut oamenii ăia eleganți în fața hotelului și m-am gândit că poate-și fac milă de mine. N-aveam pic de mândrie, scumpule. N-ai mândrie când ești la pământ. Oricum, nu l-am recunoscut la început, dar el a știut imediat cine sunt. Rhett Butler a avut grijă de mine. A avut grijă de mine și de scumpul meu băiat".

Costumele și cămășile apretate ale lui Rhett atârnau în șifonier, iar dedesubt se aflau două perechi de cizme de călărie fixate pe calapod. Pe birou nu era nimic în afară de penițe, cerneală, hârtie de scris și *Notele din America* ale lui Charles Dickens.

Taz se legănă cu scaunul. Bara uzată a scaunului dovedea că acolo poposeau tocurile cizmelor lui Rhett. Deși se întinse cât putu, Taz nu reuși să ajungă până acolo cu picioarele.

Taz luă micul dejun cu Lisa și cina cu cipriotele la ora patru, înainte să apună soarele, urcă la etaj și stătu pe patul lui Rhett, citindu-l pe domnul Dickens până la miezul nopții. Auzi râsete, pași nesiguri în fața ușii biroului și chicotele cipriotelor.

După ce MacBeth îl conduse pe ultimul musafir, Belle încuie ușa din față, stinse cu mucarnița lampa roșie și pe cele din salon și urcă să-și ia fiul în primire.

Belle Watling nu era o femeie frumoasă, dar era însuflețită și atrăgătoare. Într-un an, de ziua ei, Rhett i-a cumpărat o rochie de mătase gri de la Paris. Belle a despăturit-o și a pus-o în hârtia în care fusese împachetată, pe fundul lăzii din biroul ei. Nu voia s-o poarte. „Nu m-ar recunoaște nimeni”, a spus ea.

Altădată, Rhett i-a sugerat lui Belle să se dea cu mai puțină pudră pe față. A așezat-o în fața unei oglinzi de toaletă, i-a spălat fața cu apă călduță și a șters-o cu bumbac. „N-ai nevoie de roșu, draga mea. Obrajii tăi strălucesc ca merele.”

Belle cea din oglindă părea cu zece ani mai tânără, nevinovată și timidă. Fata de la țară care se uita la ea o făcu pe Belle să plângă.

Sâmbătă seara, ziua de leafă a armatei, cu trei zile înainte de Crăciun, de ușa din față de la „Chapeau rouge” atârna o ghirlandă. Sergentul Johnson îi zâmbi superiorului său.

— Crăciun fericit, domnule căpitan.

După ce Edgar Allan Puryear intră, sergentul Johnson se sprijini cu cizma de balustrada verandei și-și aprinse pipa.

Din scaunul îmbrăcat în catifea verde din salon, un maior cu un singur braț îl întrebă pe Edgar:

— Nu mai sunt bordeluri pentru soldați unde să-ți petreci timpul, căpitane? Sau sunt prea… dure pentru tine?

Când Edgar Puryear strânse buzele, maiorul se ridică, trăgând-o pe Hélène după el.

— Să continuăm sus, draga mea.

Hélène își acoperi gura și chicoti.

Un trio de locotenenți de artilerie intrară râzând, dar se strâmbară când văzură spatele ofițerului și plecară la alt bordel.

Zilele de leafă erau cele mai aglomerate seri la „Chapeau rouge”, iar Minette zâmbi printre dinți:

— Căpitane Puryear, mă bucur foarte mult că ați venit în seara asta.

— De ce?

Minette continuă.

— Sunteți foarte curios să aflați totul despre tânărul nostru Tazewell. Căpitanul Butler este așteptat în seara asta. Domnișoara Belle și MacBeth sunt la gară, așteaptă trenul. Veți afla toate răspunsurile – cum spuneți pe-aici? – direct din gura calului.

Spre satisfacția lui Minette, Edgar tresări.

— Doriți un coniac cât așteptați, căpitane?

Edgar Puryear se duse la ceasul de pe șemineu și se uită pierdut, fără să vadă nimic, la arătătoarele sale poleite, lucrate cu grijă. Inspiră scurt și se întoarse.

— Adu-l pe băiat.

— Căpitane?

— Adu-l pe băiat, Minny, sau îl pun pe sergent să-l aducă.

Când Minette îl aduse jos pe Taz, îl avertiză cu privire la Căpitanul Băgăreț.

— E ca un aligator, spuse Minette. Cel mai periculos e atunci când zâmbește.

Căpitanul arătă spre un scaun, dar Taz rămase în picioare.

— Domnule?

— Când eu și tatăl tău eram de vârsta ta, băiete, eram buni prieteni.

Edgar zâmbi.

— Ne-am ținut de multe șotii împreună.

Edgar chicoti amintindu-și.

— Domnule?

— Știi tu, băiete, oricât de apropiați eram pe-atunci, Rhett nu mi-a spus că-i făcea curte lui Belle Watling. Rhett era un gentleman, vezi tu, și Belle…

Încruntându-se, Edgar se întoarse când fu întrerupt.

— A, Lisa. Intră, draga mea. Speram să te revăd.

Fata rămase în prag, cu o telegramă în mână.

— Vă rog, domnule…

— Intră. Intră. Ce ai acolo?

Ea se apropie cu privirea plecată.

— Dă-mi-o, Lisa.

— Domnule, nu-i pentru dumneavoastră. E de la căpitanul Rhett pentru domnișoara Belle.

Pocnitura lui din degete acționă ca un magnet. Edgar citi fițuica, o mototoli și o lăsă să cadă pe podea.

— Nu s-a întâmplat nimic important, copilă. Trenul prietenului meu Rhett are întârziere.

Căpitanul își întinse picioarele și-și încrucișă gleznele.

— Nu, Lisa, nu pleca. E nepoliticos să-ți părăsești oaspeții înainte să se încheie petrecerea.

Ridică capul.

— Pun rămășag că nu știai că Tazewell e fiul căpitanului Butler. Nu? Amicul Rhett ține totul pentru sine.

Minette spuse:

— Poți pleca acum, copilă. Ai treabă la bucătărie.

— N-am spus că poate să plece.

Căpitanul Puryear zâmbi, ca și cum Minette făcuse o gafă pardonabilă.

Minette ridică din umeri. La urma urmei, era o curtezană, nu mama fetei.

Taz se interpuse între Lisa și scaunul căpitanului.

— Te-ai atașat de ea, nu, băiete? Îți plac banii, fetițo?

Lisa își ascunse mâinile sub șorț.

— Oricui îi plac banii, anunță ea disprețuitor.

Edgar șopti:

— Frumușică mititica, nu-i așa, băiete?

Cu aerul unui bărbat care are tot timpul din lume la dispoziție, deschise punga de bani și scoase o monedă de aur de douăzeci de dolari, pe care o privi în lumină înainte s-o pună pe poliță.

— Ai văzut vreodată una din astea, fetițo?

Lisa era atrasă ca un fluture de lumină.

— Face cât pensia mea.

Dolarul de argint pe care căpitanul Puryear îl puse alături de moneda de aur părea o rudă săracă a acesteia.

— Actul nu durează nici juma' de oră și nu-i ca și cum n-ai mai făcut-o niciodată.

Mângâie brațul fetei ca un om care mângâie o pisică ciudată și murmură:

— Odaia din capul scărilor e disponibilă, Minny?

— Căpitane! protestă Minette. Lisa e un copil. Eu sunt curtezana!

— Minny, spuse Puryear, dacă voiam favorurile tale, le-aş fi obținut.

Apoi, spre Lisa:

— Hai, fetițo, poți să pui mâna pe bani.

Spre rușinea lui Taz, glasul i se frânse când strigă:

— Las-o-n pace!

— Îți place de ea, băiete? Uită-te la ea, Tazewell Butler. Lisa e foarte lacomă. O golancă așa drăguță și atât de lacomă.

Edgar băgă mâna în portofel și scoase încă un dolar de argint. Strecură moneda peste perechea ei atât de încet, încât șuieră.

Hipnotizată, Lisa făcu un pas spre bani.

— Să te ia dracu'! Dracu'!

Tazewell Watling aruncă monedele lui Puryear pe podea.

Lisa se lăsă în genunchi, vânând moneda de aur, care se rostogolise sub fotoliul pentru două persoane. Rânjind cu toată gura, Edar se legănă pe călcâie, râzând.

Taz azvârli înspre ofițer ceasul de pe șemineu, dar acesta se feri. Proiectilul explodă în arcuri, roți zimțate și cioburi de sticlă.

— Vai mie! Vai mie! chicoti Edgar.

Privirea i se schimbă când Taz ridică o statuetă cu Venus.

— Stai așa, băiete! Stai! Să mă bată Dumnezeu, dacă lovești un ofițer confederat…

Edgar pară lovitura lui Taz cu brațul drept. Scheună:

— Să te ia naiba, băiete! M-ai lovit! Pân-aici!

Buzele lui Taz erau răsfrânte peste dinți.

— Bastardule!

Taz simulă și, când ofițerul încercă să apuce statueta, îl lovi cu dosul palmei peste nas. Edgar lăcrimă.

— Iisuse Hristoase, Băgăreț! se auzi sergentul Johnson din spatele lui Taz. E doar un puști, ce naiba!

Cu toate astea, sergentul îl lovi pe puști cu bastonul umplut cu bile de plumb, lăsându-l inconștient.

Când Taz se trezi, simți ceva cald pe piciorul stâng: cineva vomita pe el. Taz își retrase piciorul. Capul îi pulsa atât de tare, încât deschise gura ca să elimine durerea. Într-un colț, un soldat se sprijinea cu fruntea de peretele pe care urina. Taz își pipăi cucuiul de la cap. Pierduse un pantof și buzunarele îi erau întoarse pe dos. Când închise ochii, văzu stele albastre și portocalii. Razele lumi pătrundeau printre gratiile de la fereastra înaltă. Gaura din ușa celulei era un cerc perfect de lumină gălbuie neîntreruptă.

Trecură câteva ceasuri până când un negru în vârstă strigă încetișor prin gaură:

— Caut pe Watling. Tazewell Watling? Watling e aici?

Taz îl urmă pe negru de-a lungul coridorului într-o cameră de gardă, unde se aflau o bancă lipită de perete și o masă în spatele căreia stătea un colonel confederat, frunzărind niște hârtii. Nu ridică privirea spre Taz.

La șase dimineața, cămașa lui Rhett Butler era curată și el, proaspăt ras. Taz simțea mirosul pomadei.

— Taz, i-ai spart nasul bietului Edgar. Nu-și mai poate arăta fața în public.

Durerea vibră în fundul ochilor lui Taz.

— Căpitanul Puryear e un ticălos!

— Edgar n-are tăria de caracter să fie un ticălos, Taz. Edgar doar murdărește tot ce atinge.

Degetele mari și blânde ale lui Rhett explorară craniul băiatului și el se uită în ochii lui.

— Ai capul tare, băiete. Nu-l prea întrece nimeni pe sergentul Johnson în meseria lui.

— Domnule, căpitanul Puryear își permitea prea multe.

— Edgar are gusturi neobișnuite. Te duc înapoi la iezuiți. Nu poți învăța să fii un gentleman în pușcărie.

Taz era obosit. Era rănit și mirosea urât. Oare tatăl lui fusese vreodată obosit, bolnav, rănit sau speriat? Hainele lui erau întotdeauna imaculate? Mirosea mereu a pomadă?

Taz își regăsi demnitatea.

— Domnule, la azilul de orfani, băieții spuneau că soarele răsare la est și apune la vest și pentru cel mai de soi gentleman, și pentru bastardul acelui gentleman.

13. Un comandant legendar al rebelilor

Încă din copilărie, Melanie Hamilton a știut că se va mărita cu Ashley Wilkes fiindcă „cei din familia Wilkes se căsătoresc întotdeauna cu verii lor”.

În fiecare vară, Melanie și fratele ei, Charles, mergeau cu trenul de la Atlanta la Jonesboro, unde valetul lui John Wilkes, Mose, îi aștepta la gară. Mose avea întotdeauna bomboane de melasă în buzunar și întotdeauna se prefăcea că de data aceea uitase de ele.

Familia Wilkes de la Doisprezece Stejari erau cele mai distinse rude ale Hamiltonilor și Charles și Melanie soseau îmbrăcați cu cele mai apretate și mai țepene haine ale lor. Fuseseră curățate la perfecție. Interdicțiile mătușii Pittypat („Dacă lași șervetul să cadă, nu-l ridica” sau „Nu-i cere verișoarei India să-i călărești poneiul. Așteaptă să se ofere”) erau absolut de prisos: orfanii Hamilton erau impresionați până la venerație.

Lui Charles îi plăceau vizitele; Melaniei nu. Atlanta era un oraș și, în ciuda bibliotecii bogate și a manierelor elegante ale familiei Wilkes, Doisprezece Stejari era la țară. Toți acei copaci impersonali în mijlocul cărora un copil s-ar rătăci cu atâta ușurință, acel râu cu ape întunecate și murdare în care copilul s-ar putea îneca! Și atâtea insecte păcătoase! Atâtea albine, bondari, bărzăuni, viespi, gărgăuni, muște, gâze și cărăbușii aceia scârboși care se încurcau în părul Melaniei, și lipitorile smiorcăite care-și făceau culcuș în patul ei și țeseau, ținând-o trează jumătate de noapte. Charles spunea că, dacă le lași să-ți bea sângele până se satură, locul unde te-au pișcat nu te mai mănâncă după aia. Era îngrozitor să-l vezi pe Charles cum îi lasă pe țânțari pe brațul lui cel subțire întins ca să-și umple pântecele pendular de un roșu strălucitor.

Charles a început să poreclească Doisprezece Stejari „Împărăția insectelor”, prăvălindu-se asupra Melaniei și bâzâind în jurul ei până când ea nu știa dacă să râdă sau să plângă.

Cum urma să se mărite într-o bună zi cu Ashley Wilkes, Melanie voia să iubească Doisprezece Stejari așa cum o iubea Ashley, dar perspectiva de a deveni viitoarea doamnă Wilkes, de a administra casa aceea enormă, servitorii și organizarea gospodăriei, o descuraja. După ce a murit mama lui Ashley, surorile lui, India și Honey, au muncit din greu. Într-o zi, va fi de așteptat ca soția lui Ashley să se descurce singură cu toate.

Melanie și Ashley vor locui la Doisprezece Stejari așa cum au făcut-o și părinții lui Ashley, iar Doisprezece Stejari îi va susține până la călătoria lor finală în cimitirul din vârful dealului din spatele casei.

Perechea de logodnici urca treptele de piatră spre acel cimitir ca să stea la umbra baldachinului format de castanii și ulmii îmbătrâniți. Acolo și-au împărtășit sentimentele solemne pe care le rostesc tinerii într-un astfel de loc.

Melanie iubea grădinile de la Doisprezece Stejari: magnoliile, azaleele, rododendronii și trandafirii Bourbon. Cele mai fericite amintiri ale ei erau de când stătea împreună cu Ashley sub glicină, ale cărei vițe groase erau la fel de vechi precum conacul însuși.

Perechea vorbea despre cărți și frumusețe. Discutau despre *Ivanhoe* de domnul Scott și *Vechiul magazin de curiozități* de domnul Dickens.

Curtea pe care i-a făcut-o Ashley Melaniei s-a petrecut în surdină, încât ceilalți puteau fi scuzați că nu observaseră nimic. Au fost scutiți de îndoielile dureroase, șovăielile, angajamentele luate pe jumătate, avansurile îndrăznețe și retragerile rănite ale acelor îndrăgostiți nefericiți care nu se căsătoresc cu verii lor. Într-o după-amiază de primăvară, Ashley a cerut-o pe Melanie

de soție și Melanie a spus da. Ashley purta, după cum își va aminti mai târziu Melanie, un trandafir la butonieră. Melanie a fost surprinsă cât de profund a încântat-o sărutul lui Ashley.

După un an de serviciu militar în regimentul său din Georgia, Ashley s-a oferit voluntar în brigada lui Ravanel fiindcă, după cum i-a scris Melaniei, „am considerat de datoria mea”.

Melanie nu putea să critice hotărârea soțului ei, dar transferul acestuia în brigada periculoasă a lui Ravanel i-a adus multe nopți nedormite.

Nu cu mult după ce i s-a alăturat lui Ravanel, Ashley și-a regretat decizia. „Gentlemenii din Charleston nu sunt ca cei din Georgia. Ei n-au nicio îndoială că regiunea de coastă este universul cunoscut și că Charlestonul este centrul universului. Când descriu grădinile de la Doisprezece Stejari, trandafirii fără pereche pe care străbunica i-a adus de pe țărmul Virginiei – aceiași trandafiri pe care străbunica ei îi adusese din Surrey! –, ei îmi spun că trandafirii de lângă Jockey Club sunt «cei mai frumoși din Sud», deși nu pot să numească niciun soi!”

Într-un postscriptum, Ashley adăugase: „Colonelul Ravanel este un comandant care te însuflețește, dar nu l-aș lăsa singur în preajma surorilor mele!”.

În zilele palpitante și febrile când Sudul se pregătea de război, domnișoara Melanie Hamilton s-a căsătorit cu domnul Ashley Wilkes, iar domnișoara Scarlett O’Hara s-a căsătorit cu domnul Charles Hamilton. Niciunul dintre cupluri n-a avut timp nici să respire. La început, când negustorii îi spuneau Melaniei „doamna Wilkes”, ea nu-și dădea seama cui se adresau.

După șase luni, Melanie a fost devastată când fratele ei, Charles, a murit. Melanie era un prunc când ea și Charles au fost dați în grija mătușii

Pittypat. Botezată Sarah Jane Hamilton, femeia grăsuță și copilăroasă era cunoscută drept „Pittypat” dintotdeauna. Gospodăria ei era într-o dezordine atât de veselă, încât „la Pittypat” se adunau toți copiii din vecini ca să se joace. Melanie nu-și amintea de părinții ei morți. Își iubea fratele, pe Charles, așa cum numai un orfan poate să iubească.

Melanie fusese un copil atât de bolnăvicios, încât îi cunoștea pe medicii din Atlanta după felul lor caracteristic în care pășeau pe trepte. Melanie se așteptase să moară tânără, dar Charles ar fi trebuit să trăiască veșnic!

Când a murit Charles, copilăria împărtășită de cei doi Hamilton a murit odată cu el: bomboanele cu melasă ale lui Mose, debaraua de sub scara mătușii Pittypat, unde fusese ascunzătoarea lor secretă, glumele nevinovate de copii, care încă mai puteau aduce zâmbetul pe buzele unui adult. „Împărăția insectelor” a murit odată cu Charles Hamilton.

În primul an de război, Ashley fiind în armată și Charles în mormânt, Melanie Wilkes era disperat de singură.

Să trăiască zi de zi, una mai lungă decât cealaltă, zâmbindu-le celor care aveau nevoie de zâmbetul ei, compătimind sufletele cumsecade care veneau să jelească alături de ea: datoria Melaniei era refugiul ei.

Melanie și-a domolit propria suferință făcându-și griji pentru văduva fratelui ei, Scarlett. Melanie a aprobat în totalitate când mama lui Scarlett a trimis-o pe tânăra văduvă să-și viziteze rudele din Charleston. La gară, Melanie i-a spus cumnatei sale ceea ce nici ea nu credea: că suferința pentru Charles va lua sfârșit într-o zi.

Când vizita lui Scarlett la Charleston nu i-a ridicat moralul tinerei văduve, Melanie i-a sugerat mătușii Pittypat să-i invite pe Scarlett și bebelușul Wade să locuiască cu ele în Atlanta. Domnișoara

Pittypat a dat din colț în colț. În cele din urmă, a spus: „Mi-e teamă că Scarlett nu e o persoană liniștită, dragă”.

Melanie i-a răspuns că aveau responsabilități față de femeia pe care o alesese Charles și față de fiul minor al lui Charles, Wade Hampton Hamilton. Domnișoara Pittypat, așa cum făcea întotdeauna, a cedat.

Cumnata Melaniei era pe atât de vibrantă pe cât era Melanie de sfioasă. Scarlett nu se temea de nimic, curajul Melaniei nu fusese pus niciodată la încercare. Scarlett avusese o duzină de admiratori înfocați, Melanie fusese curtată, în tăcere, doar de vărul ei. Poate Melanie spera că o parte din vitalitatea lui Scarlett se va lipi de ea. Își dorea foarte mult să o aibă de prietenă pe cumnata ei.

Nu după mult timp de la sosirea lui Scarlett în casa ei, temerile domnișoarei Pittypat s-au adeverit. Scarlett le zgândărea întotdeauna pe prietenele cele mai dragi ale mătușii Pittypat, doamna Merriwether și doamna Elsing. Melanie îi găsea scuze lui Scarlett și menținea pacea. Și Melanie îl iubea pe bebelușul Wade. Bebelușul Wade avea ochii dulci și încrezători ai lui Charles.

Când căpitanul Butler a început să o viziteze pe văduva Hamilton, prietenele domnișoarei Pittypat, care puteau fi uimitor de cumsecade cu copiii bolnavi și servitorii în vârstă, au fost îngrozite – și și-au făcut cunoscută dezaprobarea.

Melanie auzise lucruri îngrozitoare despre căpitanul Butler și, după cum a stat scris în stele, nici mătușa Pittypat, nici Scarlett nu erau acasă a treia oară când căpitanul Butler a venit în vizită.

Melanie îl considera pe Rhett Butler chipeș așa cum un motan mare poate fi chipeș. Era mai musculos decât majoritatea gentlemenilor, deși croitorii lui se străduiseră cât mai mult să ascundă acest lucru.

Căpitanul Butler fu devastat când află că doamna Hamilton nu era acasă. Urma să plece din

Atlanta a doua zi și vizita lui fusese un impuls de moment.

— Căpitane Butler, zise Melanie, se spune că ești un om de nimic.

— Păi, da, zâmbi el. Cred că sunt.

— Totuși, ești curtenitor și ai ținuta unui gentleman.

— Aparențele, doamnă Wilkes, sunt deosebit de înșelătoare.

— Astăzi ai adus pantofi de la Paris pentru mătușa Pittypat și o jucărie englezească pentru bebelușul Wade.

— Doamnă Wilkes, orice spărgător care se respectă dezarmează câinii de pază înainte să dea iama în argintăria familiei.

— Bărbații spun că ești un afacerist abil, dar cinstit.

El ignoră lauda ei cuminte ca și cum ar fi șters niște firimituri de pe rever.

— Oamenii de afaceri mai degrabă lingușesc un hoț decât să admită că i-a păcălit.

— Domnule Butler…

— Da, doamnă Wilkes?

Zâmbetul lui larg era nepăsător față de consecințe.

— Mi s-a spus, căpitane Butler, că ai considera acest război o aventură pentru cei nesăbuiți.

Amuzamentul lui dispăru.

— Dragă doamnă, războiul acesta a adus deja numai nenorociri. Mă tem că va aduce și mai multe. Va distruge Sudul.

Ea îi oferi mâna ei micuță.

— E o plăcere să te primesc, căpitane Butler. Intră, te rog. Să-ți pregătesc o ceașcă de ceai?

Din acel moment, nimeni în afară de Scarlett nu mai putu să-l vorbească de rău pe Rhett Butler în prezența Melaniei.

Melanie fu bucuroasă când cabrioleta sprintenă a lui Rhett opri în fața gardului de țăruși al mătușii Pittypat. În lumea lor cu susul în jos, Rhett Butler

reprezenta normalitatea. Pălăria lui de fetru periat respingea faptul că nu mai puteai găsi pălării elegante cu niciun preț; pantofii lustruiți ai lui Rhett negau faptul că nu mai puteai obține pantofi buni; delicatesele pe care le aducea erau dovada că undeva, în lumea asta, nu era război.

Instalat confortabil în salonul lor, Rhett îi satisfăcea curiozitatea domnișoarei Pittypat cu privire la ultima modă de la Paris și la ceea ce se purta la curtea Sfântului Iacob.

Melanie tânjise dintotdeauna să călătorească și era încântată să asculte poveștile lui Rhett despre orchestrele funerare dogite din New Orleans și exploatările aurifere sălbatice din California. (Mugfuzzle pe bune!)

Rhett și Scarlett se încontrau precum cremenea și amnarul. Nu era treaba lui Melly, dar Scarlett și Rhett aveau ceva atât de magnific luați separat, încât Melanie nu se putea abține să nu spere că-și vor uni destinele. Melanie nu înțelegea de ce Scarlett era rece cu Rhett – doar dacă inima ei era încă credincioasă lui Charles. Rhett își râdea de răceala lui Scarlett și pleca furios, iar Scarlett defila prin casa mătușii Pittypat, deschizând și trântind toate ușile.

În această dimineață, căpitanul Butler era plecat din oraș și cele trei doamne din gospodăria domnișoarei Pittypat se îndreptau spre Hotelul Național pentru recepția organizată de Dolly Merriwether în cinstea lui Andrew Ravanel. Doamnele sperau că aghiotantul colonelului Ravanel, Ashley Wilkes, îl va însoți.

Era o zi minunată, limpede și friguroasă de iarnă. Ambulanțele care scârțâiau prin oraș erau un lucru atât de obișnuit, încât oamenii nici nu le mai observau.

— Melanie! Nu le răspunde soldaților la salut, spuse mătușa Pittypat. Poate nu sunt gentlemeni.

— Sunt dragii noștri băieți, replică Melanie Wilkes, apoi strigă: Băieți, suntem foarte mândre de voi!

La lipsa ei de decență, servitorul bătrân al lui Pittypat, unchiul Peter, mormăi și pocni din bici. Iapa grăbi pasul pentru o clipă înainte de a-și relua mersul agale cu care era obișnuită.

Trăsuri, călăreți și pietoni mergeau cu toții în centru. Steaguri albastre drapau felinarele și drapelul confederat flutura la fiecare fereastră.

Domnișoara Pittypat spuse:

— Cântărețul de banjo al colonelului Ravanel îl însoțește peste tot, zic oamenii. Cică ofițerii colonelului Ravanel sunt bine dispuși.

Când trăsura lor nu putu să se apropie de hotel, doamnele coborâră și domnișoara Pittypat îl instrui pe unchiul Peter să vină după ele nu mai târziu de ora cinci.

— Da, domnișoa'ă Pitty. Am să mă st'ăduiesc.

Mulțimea de la gară era atât de deasă, că doamnele nu reușiră să înainteze. La sugestia lui Scarlett, traversară prin spatele stației de mărfuri și, ignorând obiecțiile mătușii Pitty, merseră de-a lungul liniilor, intrând în micul parc din fața Hotelului Național. Din acest punct de observație, nu putură vedea trenul colonelului Ravanel intrând pufăind în oraș, dar auziră strigătele de bun venit. Un baraj ca o mare ce se revărsa întâmpină cu urale înaintarea eroului pe Pryor Street și, trasă de cetățeni, trăsura lui apăru în raza vederii în timp ce băieții alergau în față strigând cu importanță:

— Faceți loc pentru colonelul Ravanel! Faceți loc!

— Vai mie, spuse mătușa Pittypat. Simt că leșin.

Scarlett ardea de speranță și nerăbdare.

— Îl vezi? Melanie, îl vezi pe Ashley?

— Să nu leșini, mătușică. Scarlett, nu deslușesc cine-i în trăsură. Te rog, Scarlett, ești mai înaltă ca mine!

Înălțată pe vârfuri, Scarlett nu vedea prin pădurea de jobene ale bărbaților.

— N-o să intrăm la recepție, se tângui mătușa Pittypat. N-o să-l vedem pe Ashley și unchiul Peter o să uite să ne ia și o să fim nevoite să mergem pe jos până acasă. Pantofii pe care mi i-a adus căpitanul Butler mă strâng!

— Dacă i-ai fi spus căpitanului Butler măsura potrivită, pantofii ți-ar fi venit, i-o tăie scurt Scarlett.

— Draga mea! Toată lumea știe că am cele mai mici picioare din familie!

Scarlett își mușcă limba și spuse:

— Melly, în spate nu sunt niște scări? Nu putem merge pe-acolo?

— Dar, dragă, protestă mătușa Pittypat, aia e scara servitorilor.

Melanie spuse:

— Ia-mă de braț, mătușă Pittypat. Vă rog, domnilor, lăsați trei doamne să treacă! Mulțumesc, domnule. Domnule, mulțumesc. Sunteți foarte amabil.

Nu aveau invitații, dar Dolly Merriwether nu-și putea primi prietenele, domnișoara Pittypat și Melanie, fără s-o refuze pe Scarlett.

— Vai, Scarlett, spuse doamna Merriwether cu un zâmbet tăios. Sunt atât de bucuroasă că ai venit să-l onorezi pe colonelul nostru.

Scarlett făcu o reverență.

— Dragă doamnă Merriwether, știi cât îi ador pe bravii noștri soldați.

Doamna Merriwether clipi ca o bufniță.

— Speram ca Ashley să fie cu colonelul Ravanel. L-ai văzut, Dolly? întrebă Melanie.

— Dragă, n-am reușit să mă apropii de colonel. Jumătate din Atlanta s-a îmbulzit la petrecerea noastră. La ce bun sunt invitațiile dacă nimeni nu le respectă?

Scarlett își făcu loc prin mulțime. Un ofițer confederat, slab ca o scândură și cu părul aproape

alb de blond ce era, era aplecat cu urechea spre doctorul Meade, un medic bărbos care împărtășea opinia bună a comunității sale despre sine. Andrew Ravanel se întoarse cu o plecăciune spre Scarlett.

— Dac-aș fi știut că în Atlanta există asemenea femei frumoase, n-aș fi așteptat atâta să vin în vizită.

Căutându-l pe Ashley, privirea lui Scarlett rătăci dincolo de oaspetele de onoare. Spontan, spuse:

— Mai bine că nu vii prea des, colonele Ravanel. Ne-ai transformat orașul într-un balamuc.

— Nu-i grozav?

Zâmbetul îi era inocent, un zâmbet de băiat.

— Doctore Meade, nu ne faci cunoștință?

Scarlett nu-l vedea pe Ashley nicăieri.

— Colonelul Ravanel, doamna Charles Hamilton. Soțul doamnei Hamilton și-a dat viața pentru cauză.

Melanie se ivi alături de Scarlett.

— Atâtea sacrificii…

Colonelul se aplecă să sărute mâna lui Scarlett.

— Și cealaltă doamnă încântătoare este…

— Doamna Ashley Wilkes, domnule colonel. Soțul meu, maiorul Wilkes, e în statul dumneavoastră major.

Zâmbetul colonelului îi îngheță pe buze.

— Maiorul Wilkes s-a întors la regimentul său.

Melanie se încruntă.

— Dar abia vi s-a alăturat.

— Wilkes a cerut să se întoarcă la regimentul lui din Georgia și i-am îndeplinit rugămintea.

— Dar… n-am știut nimic… Domnule colonel, nu te poți baza deloc pe serviciile poștale! Te rog, spune-mi: soțul meu e teafăr? Ashley e sănătos? E cu moralul ridicat? Are haine călduroase?

— Wilkes era destul de sănătos când l-am văzut ultima dată.

Melanie încruntă din sprânceană.

— Dar, domnule colonel Ravanel…

Doctorul Meade îl salvă pe colonel de alte întrebări stânjenitoare.

— În timp ce soldații noștri suferă greutăți de neimaginat, speculanții se îmbogățesc. Am compus o scrisoare vehementă pentru *Gate City Guardian,* în care îi denunț pe cei care profită de lipsurile oamenilor pentru propriul câștig.

Doctorul Meade făcu o pauză pentru efect.

— Domnule colonel Ravanel, nu sunteți originar din Charleston? Trebuie să-l cunoașteți pe Rhett Butler.

— Cum să nu! Tatăl lui, Langston, e în corpul legislativ al Carolinei. Din păcate, Rhett e oaia neagră.

Melanie Wilkes spuse:

— Căpitanul Butler îmi este prieten.

Doctorul Meade se înclină țeapăn.

— Doamnă Wilkes, nu pun la îndoială farmecul lui Butler. Spuneți-mi, domnule colonel, știți în ce armată este „căpitan" „Căpitanul" Butler?

Scarlett abia auzea discuția aceasta lipsită de importanță. Era atât de dezamăgită încât îi venea să țipe! Sperase din toată inima că o să-l vadă pe Ashley. Măcar o clipă, o clipă prețioasă! Ce prostii mai spune acum doctorul Meade? Era condescendent cu Rhett Butler?

— Fără îndoială, doctore Meade, veți fi bucuros când se va întoarce căpitanul Butler, ca să-i puteți spune în față opiniile dumneavoastră patriotice.

Zâmbetul lui Scarlett era intenționat nesincer.

— Vino, Melanie, trebuie să-l împărțim pe colonel cu admiratorii săi.

Colonelul Ravanel spuse:

— Scumpa mea doamnă Hamilton, nu e nevoie.

Duse o mână la piept și declamă:

— Dacă plecați, lumina va părăsi această încăpere.

— Domnule colonel, e iarnă și se întunecă devreme. Dacă aveți nevoie de lumină, cumpărați-vă un felinar.

Privirea îngrijorată a Melaniei nu-l părăsise pe colonel.

— Când îi voi scrie soțului meu, domnule colonel Ravanel, să-i transmit respectul dumneavoastră?

— Nu vă obosiți, doamnă. Căpitanul Wilkes e perfect conștient de respectul meu.

Pe drumul spre casă, mătușa Pittypat gângurea despre cât de chipeș era colonelul.

— Ce ți-a spus? Melly? Scarlett? Vreau să știu fiecare cuvânt! O, scumpă Melly, alea sunt lacrimi?

În acea seară, Melanie era atât de îngrijorată pentru Ashley, încât luă un somnifer. Domnișoara Pittypat era în bucătărie, înmuindu-și picioarele pline de bătături, în timp ce Scarlett bea un ceai de sasafras în salon. Dagherotipuri își dădeau coate de-a lungul poliței încărcate a mătușii Pitty, gravuri din *Godey's Lady's Book* atârnau alături de miniaturi pictate, siluete și acuarele mediocre. Fiecare obiect prețios stăpânea o amintire. „Presa aceea de porțelan a aparținut mamei lui Melly – s-ar simți tare nedorită în pod."

Scarlett mută scoicile (adunate pe o plajă din Savannah în urmă cu douăzeci de ani) ca să facă loc pentru ceașca ei. Lui Scarlett nu-i plăcea ceaiul de sasafras, dar prețuia momentele când era singură.

Închise ochii ca să-i mulțumească lui Dumnezeu că Ashley părăsise brigada colonelului Ravanel! „Legendarul confederat" din ziare era nechibzuit, cu viețile prețioase ale oamenilor săi. Dacă l-ar fi pierdut pe Ashley?

Ashley ucis! Cum de i-a trecut prin minte așa ceva? Fără întârziere, rosti o rugăciune, rugându-l pe Dumnezeu s-o ierte. Nu voise!

O larmă teribilă se stârni pe veranda din față a mătușii Pittypat și o voce de tenor cântă:

— Dacă vrei să te simți bine, dacă vrei să te simți bine, intră în cavalerie!

Când unchiul Peter, uluit, deschise ușa, colonelul Ravanel aproape că-și aruncă pălăria cu pană la podea.

— Bună seara, doamnă Hamilton. Am venit să ofer o distracție nevinovată celei mai încântătoare doamne din Atlanta!

Negrul cu care venise colonelul ciupi corzile banjoului într-un mod semnificativ. Chipul lui era solemn în timp ce, câte o notă lentă pe rând, interpreta familiarul cântec „Lorena”.

Colonelul recită versurile.

— „Anii trec agale, Lorena. Zăpada acoperă iarba iară…”

— Domnule… protestă unchiul Peter.

— Du-te la culcare, unchiule. Un flăcău bătrân ca tine are nevoie de odihnă.

— Poți să pleci, unchiule Peter.

Scarlett se ridică din scaun.

— Domnule, nu-mi amintesc să te fi invitat.

— „Soarele-i coborât pe cer, Lorena. Razele de gheață unde flori în glastră…”

— Memoria îți joacă feste, domnule colonel. Nu mă cheamă Lorena.

Oftă profund.

— Ce melodie melancolică! Noi, soldații singuratici, o cântăm în jurul focurilor de gardă în timp ce visăm la căminul și la inimile iubitoare pe care le-am lăsat în urmă.

Ochii lui triști invitau înțelegerea ei cea mai tandră.

— Datoria, dragă doamnă Hamilton – pot să-ți spun Scarlett? –, datoria e un stăpân aspru.

— Domnule, sunteți beat?

Mătușa Pittypat intră șontâc-șontâc în salon.

— Vai, domnule colonel Ravanel…

— Poți să te întorci în bucătărie, mătușă Pitty. Colonelul Ravanel tocmai pleca.

— Dar, Scarlett…

— Te rog!

Clătinând din cap, Pitty se retrase.

Cântărețul de banjo era atât de genial, încât aproape că-i înlătură mânia lui Scarlett. Cu note blânde, cântărețul de banjo mimă dezamăgirea stăpânului său. Corzile sale erau aidoma unor suspine tăcute. Căută amintirile unor vremuri mai fericite, schimbă gamele și atacă melodia vioaie „Cavalerii din Dixie”.

Colonelul Ravanel mărturisi cu mândrie:

— Repertoriul lui Cassius e nesfârșit.

— Mă îndoiesc că repertoriul dumitale e la fel de întins, după cum sunt sigură că doamna Ravanel poate mărturisi. Am considerat-o pe soția dumitale, Charlotte, o femeie plăcută. Cu siguranță e mai tolerantă cu nătărăii decât mine. Noapte bună, domnule colonel Ravanel. Ia-ți și orchestra când pleci.

Privirea lui amuzată îngheță.

— Nu sunt obișnuit să fiu luat peste picior.

— Nu sunt obișnuită cu musicaluri improvizate în salonul meu.

— Cassius!

Când degetele zburătoare ale negrului încremeniră, notele sale finale rămaseră suspendate în aer ca niște fire de praf. Pentru a doua oară în acea seară, Andrew Ravanel își coborî pălăria atât de jos, încât pana-i mătură podeaua.

— Doamnă, admir patriotismul la o doamnă așa distinsă.

— Patriotism? Doamne sfinte!

Scarlett își acoperi gura într-o expresie de prefăcută uimire.

— N-am știut că asta înseamnă „patriotism”. Cred că ceea ce ai vrut să faci are denumiri mai necuviincioase, deși nicio doamnă bine educată din Georgia nu ar admite că le cunoaște.

14. O problemă conjugală

Rosemary Haynes se străduia să-și nesocotească propria inimă. Dacă s-ar preface cu suficientă hotărâre, minciuna ei ar putea deveni adevărată și și-ar iubi soțul. Își înghițea căscatul la lectura de fiecare seară a lui John și chiar sugera o carte sau alta. În unele seri, când soțul ei se întorcea spre ea în capul scărilor, Rosemary reușea să zâmbească.

— Te doare?

Cu pumnii încleștați pe lângă trup, răspundea:

— John, dragă, satisfacția ta contează.

Deși conversațiile dintre soț și soție se împleticeau ca o căruță cu o roată îndoită, ca tată și mamă a lui Meg nu mai găseau răgaz să-și spună tot ce aveau de zis.

Rosemary era încontinuu uluită de această copie minunat de diferită a sa. Meg nu simula nimic. Senină într-o clipă, plângea în următoarea: Meg nu avea nicio reținere.

Într-o seară, când părinții coborâră după ce ascultaseră rugăciunea copilului, John întrebă:

— De ce s-a rugat pentru cai? Meg i-a lăudat pe toți caii din grădina Domnului.

— Când Cleo și Meg au mers astăzi la White Point, se pare că au dat peste un căruțaș care-și bătea calul. Cleo mi-a spus că armăsarul era bătrân, prea bătrân ca să mai tragă. Unii adulți l-au mustrat fără niciun rezultat, dar Meg s-a năpustit asupra căruțașului și l-a burdușit de pumni.

Rosemary zâmbi drăgăstos.

— Cred că atacul lui Meg i-a rușinat pe spectatori, fiindcă un ofițer a cumpărat bietul animal pe loc.

— Scumpa noastră fiică disprețuiește cruzimea. Calul…

— Da, spuse Rosemary, îmi închipui că bunul nostru samaritean a împușcat dobitocul la scurt timp, dar Meg și-l imaginează teafăr și nevătămat,

alergând pe pajiști verzi. Am avut un ponei când eram mică. Jack, Jack al meu. Poate că Meg…

— Meg e prea mică pentru un ponei.

John Haynes fusese invitat de corpul legislativ să discute strategiile pentru înfrângerea blocadei yankee.

Așteptând să plece trenul spre Columbia, soțul lui Rosemary îndrăzni mai mult:

— Nu-mi place s-o las pe Meg, apoi adăugă rapid: O să-mi fie dor de tine, draga mea, bineînțeles.

John Haynes tânjea să găsească cuvinte mai fericite, cuvinte magice care să repare lucrurile între ei. Glasul i se stinse.

— Da, o să-mi fie dor de tine.

În ciuda unei dureri de cap iminente, Rosemary îl sfătui:

— John, te rog adu-ți aminte să te îmbraci călduros. Știi ce ușor răcești. Adu-ți aminte să mănânci micul dejun.

— Da, răspunse el. Atunci…

Se îmbrățișară rigid. Ea îl bătu ușor pe mână.

El zise:

— La revedere, scumpa mea.

Rosemary zâmbi și-i făcu din mână în timp ce trenul lui John părăsea gara. Dar odată ce vagonul lui dispăru din vedere, Rosemary se prăbuși pe cea mai apropiată bancă. Tâmplele îi pulsau puternic, închise ochii și se forță să respire adânc.

Auzi un tren: fluieratul, sâsâitul aburului de evacuare, hodorogeala cărucioarelor hamalilor și întâmpinările pasagerilor. Niște pași se opriră brusc în fața ei, iar când Rosemary deschise ochii, îl văzu pe Andrew Ravanel zâmbindu-i.

Durerea de cap îi dispăru într-o clipă. Rosemary se simțea mai ușoară – atât de ușoară, încât, asemenea unui fulg, ar fi putut să plutească luată de vânt.

— Bine te-am găsit, Rosemary. Curios loc de ațipit.

— Doamne sfinte, Andrew! Nu știam că trebuie să sosești. Unde ți-e comitetul de primire?

Colonelul râse.

— Generalul Bragg spune că sudiștilor le face bine să mă mai vadă din când în când.

Andrew apăsă o mână pe piept într-un gest melodramatic.

— Dragă Rosemary, sunt o unealtă ieftină, ca o matriță pentru gloanțe sau o gamelă personală, care e folosită până când se uzează și apoi e aruncată.

Rosemary zâmbi strălucitor.

— Atunci, toată „galanteria” asta e o făcătură?

— Păi, sigur că da! Poți să păstrezi un secret? Războiul e tare distractiv!

Negrul care căra geanta de voiaj a lui Ravanel avea un banjo pe umăr.

— Cassius, găsește-ne o birjă. Am să mă strecor în Charleston ca un hoț în toiul nopții. Vino, Rosemary, te duc acasă.

În timp ce birja străbătea la trap Meeting Street, Andrew descrise recepția din Atlanta.

— Când m-am urcat în trăsură, oamenii dezlegau caii. Nimerisem printre hoți de cai? Ba bine că nu! Acești cetățeni își băgaseră în cap că trebuie să-mi tragă trăsura. Au luat hățurile și au pornit într-un trap atât de sprinten, încât m-am întrebat de ce asemenea specimene robuste nu erau în armată. Apoi, am fost luat pe sus din trăsură, purtat pe umeri și asurzit de uralele lor. Am fost zorit pe treptele hotelului, temându-mă că mi se vor zdrobi creierii de tavan, în cele din urmă am fost lăsat jos, recunoscător să fiu pe propriile picioare. Acolo, am întâlnit doi dintre cei mai mari țopârlani care au existat vreodată. Bunul doctor Meade a ținut o cuvântare despre fratele tău, Rhett, de-mi dădeau lacrimile, până i-am spus doctorului Meade că, dacă Rhett ar fi prezent, n-ar avea curajul să vorbească așa de îndrăzneț.

Andrew luă mâna lui Rosemary.

— Celălalt țopârlan, doamna Merriwether, e formidabilă, că ar trebui s-o placăm cu foi de fier și s-o lansăm în portul Charleston. Ar împroșca atâtea banalități și de la babord, și de la tribord, încât ar provoca haos în flota federală. Și celelalte cucoane din Atlanta…

— Îți cădeau la picioare?

— Niște amărâte. O biată femeie era nevasta celui mai prost ofițer pe care l-am avut vreodată sub comanda mea. Am mințit cu nerușinare. Când am terminat cu ridicarea în slăvi a maiorului Wilkes, era mai important pentru cauză decât Lee însuși.

Andrew mângâie pielea delicată de pe dosul mâinii lui Rosemary: o atingere extraordinar de fină, la granița dintre plăcere și durere.

— Dar, Rosemary, oare de ce vorbesc despre oameni plicticoși când alături de mine se află cea mai minunată femeie din Charleston?

Rosemary își recuperă mâna și își îndreptă poziția.

— Uiți că sunt măritată și am un copil, Andrew.

— Așa-i. Așa și-ar trebui să fie. O mamă fericită, o soție satisfăcută.

În timp ce treceau de locuințele și bisericile ruinate din districtul ars, Andrew îi luă din nou mâna.

— Îți aduci aminte cum e să sari un obstacol cu un cal bun, clipa aceea când ai încredere în el, îți faci elan și se avântă tot mai sus, ca și cum te-ai înălța în albastrul infinit, și știi că, în clipa următoare, vei fi nemuritor? Îți aduci aminte, Rosemary, cum e să te simți nemuritoare?

Rosemary șopti foarte încet:

— Nu…

— Ca soldați, gonim și așteptăm și suferim din cauza rănilor provocate de șei, din cauza vremii și a mâncării groaznice, și, în unele zile, dacă n-ar fi banjoul lui Cassius, jur că am dezerta cu toții la inamic. Dar într-o dimineață dăm nas în nas cu

dușmanul în toată gloria sa afurisită, și în acel moment timpul încremenește. Rosemary, nu aici stai tu? Pot să intru?

— Da, răspunse Rosemary.

Servitorii știau totul. Servitorii schimbau așternuturile de pat mototolite și spălau lenjeria de corp; auzeau strigătele de extaz din spatele ușilor închise.

A doua zi dimineață, Cleo îi mărturisi bucătăresei:

— Colonelu' acela, o int'at în suf'age'ie, da' n-o t'ecut mai depa'te, și când pă'ea că-i gata să facă mișca'ea, domnișoa'a 'osema'y mi-a po'uncit s-o aduc jos pe domnișoa'a Meg ca s-o poată admi'a colonelu'. Micuței Meg nu-i place de el. Ba deloc. Copila o început să dea din picioa'e, așa că domnișoa'a 'osema'y o plecat cu ea, și colonelu' o așteptat în suf'age'ie ap'oape un ceas, da' domnișoa'a 'osema'y n-o mai cobo'ât.

Dezamăgită, bucătăreasa întrebă:

— Nu făcu'ă nimic?

— O, colonelu' acela sigu' voia să facă ceva. E'a ca un a'măsa' ca'e sa'e în ju'u' unei iepe, fo'năind și a'ătându-și dinții, și poate că domnișoa'a 'osema'y voia și ea, da' Dumnezeu i-o spus: „Să nu înd'ăznești! Păst'ează-te pent'u soțu' tău!". Bine că colonelu' nu s-o uitat la mine așa cum se uita la domnișoa'a 'osema'y, că ju' că n-am văzut om mai chipeș ca el.

Bucătăreasa clătină din cap:

— Nimic?

Apoi se lumină la față:

— Pun 'ămășag că albii o' să c'eadă c-au făcut-o.

Andrew străbătu rapid Battery Street, nebăgându-i în seamă pe cei care-l recunoșteau. Cassius alerga alături de el.

Cu toate că Andrew izbi cu putere inelul de metal de la ușa casei Fisher, dură ceva vreme până când soția lui, Charlotte, apăru în prag.

— Andrew! icni ea. Ai venit acasă. M-am rugat…

Andrew trecu repezit pe lângă ea, îi făcu semn lui Cassius să intre și trânti ușa cu toată puterea.

— Unde-i blestematul ăla de servitor? Bat la ușă de o veșnicie! Zâmbetul lui Charlotte tremură.

— N-am știut că vii… O, Doamne… sunt așa de bucuroasă…

Charlotte se aruncă în brațele lui și-l sărută înfometată pe buze, apoi îl împinse la distanță de un braț, ca să-l soarbă mai bine din priviri.

— Așadar ai venit acasă, dragul meu soț? Chiar ești acasă? Holul era luminat slab, mesele și scaunele erau învăluite în întuneric. Deasupra, candelabrul stins sclipea ca niște țurțuri. Andrew tremură.

— Eu și Juliet nu mai încălzim partea din față a casei, explică Charlotte. Stăm în camera de zi.

— Dar servitorii… sigur…

— Vai mie, Andrew. Au plecat. Jolly, Ben și Martha au fugit. Când negrii noștri ajung la liniile yankee, yankeii îi eliberează.

Aruncă o privire spre Cassius.

— Tu n-ai să fugi, nu-i așa?

— O, nu, doamnă. Zunt un neg'u bun.

Andrew îl trimise de acolo.

Charlotte spuse:

— Juliet se va bucura enorm să te vadă. S-a dus la piață. Se mai găsește mâncare, dar e îngrozitor de scumpă.

Ferestrele din camera de zi dădeau spre grădina de iarnă, înainte, aici își făceau copiii lecțiile și femeile din familia Fisher își puteau desface corsetele și bea o ceașcă de ceai. Bunica Fisher luase întotdeauna micul dejun aici.

Acum, paturile de scânduri ale lui Charlotte și Juliet flancau o sobă cu patru ochiuri pe care se

prepara mâncarea, iar o masă lungă fusese lipită de peretele cu fereastra ca să servească de oficiu: pe ea stăteau înșirate, de la cea mai mare la cea mai mică, cutii de tablă emailate și un poloboc de cinci galoane alături de ceasul de Portland din biroul bunicii Fisher.

Charlotte băgă niște lemne în sobă.

— O să bem o ceașcă de ceai, Andrew. Doar dacă… poate ai prefera… avem destul coniac și vin. Eu și Juliet n-am dat iama deloc în pivnița bunicii.

— E bun și un ceai.

Charlotte nu-și lua ochii de la soțul ei, ca și cum Andrew era un lux de care nu se mai sătura. Umplu ceainicul cu apă din poloboc, sporovăind în tot acest timp.

— Scoatem apă din rezervor în fiecare dimineață, ca să avem toată ziua. Eu și Juliet o cărăm cu rândul. O, Andrew, cât mă bucur că ești acasă!

Șomoioage de fum izbucniră din grătarul sobei.

— Charlotte, dragă Charlotte… trebuie să-ți spun ceva…

— Da, dragă?

Charlotte stropi cu apă pe sobă. Stropii de apă sfârâiră când atinseră grătarul și soba scoase fum.

— Vai de mine, ce-am făcut?

Andrew deschise burlanul de coș.

— Mi-e teamă că ai stins focul.

Tușind, Charlotte deschise ferestrele ca să iasă fumul.

— O, Andrew, îmi pare rău că sunt așa de inutilă. Sunt cea mai nepricepută gospodină de pe pământ. O doamnă n-ar fi trebuit niciodată să știe cum să aprindă focul sau să gătească cina sau să-și facă propriul pat. Îmi pare rău că sunt atât de neajutorată!

Andrew îi luă ceainicul din mână și-l așeză pe soba potolită.

— Stai jos, Charlotte. Te rog, măcar un minut. Nu trebuie să faci nimic în clipa asta. Mâine am să cumpăr alți servitori.

— Dar, Andrew… Tocmai când începeam să-i cunosc și eu, au fugit.

Încălecă o bancă.

— Te rog, Charlotte. Stai jos. O să vorbim mai târziu de servitori. Trebuie să-ți mărturisesc ceva.

Fericirea lui Charlotte se alarmă. Se așeză încet.

— Când Juliet o să vină acasă, va fi aflat de… de… un nou scandal.

— Scandal? Dragă Andrew, abia ai ajuns. N-ai avut timp de un scandal!

— Eu și Rosemary…

Charlotte strânse buzele.

— Nu, Andrew. Nu Rosemary. Căsnicia lui Rosemary… ei bine, nu-i tocmai ce și-a dorit, dar Rosemary nu m-ar răni! Nu… nu… nu iarăși!

Andrew duse mâna la inimă.

— Am fost nechibzuit, Charlotte. Am fost singur cu Rosemary în casa ei. Nu mi-a păsat de ea… de reputația ta. Dar jur în fața lui Dumnezeu că nu s-a întâmplat nimic.

Charlotte se încovoie sub propria greutate. Își umezi buzele.

— Rosemary a fost întotdeauna mai frumoasă ca mine. Toată lumea o iubea pe Rosemary, chiar când eram mici. Andrew, știu că nu mi-ai fost întotdeauna credincios. Nu mă minți acum. Te rog…

Privirea lui Andrew încerca să o îmbărbăteze.

— Aș detesta în mod special dacă m-ai trăda cu Rosemary. Nu știu dac-aș mai putea trăi dacă m-ai înșela cu Rosemary.

Andrew îi luă mâna și ea nu i se împotrivi.

— Charlotte, scumpa mea. Pe onoarea mea, nu te-am înșelat.

Charlotte își măsură din priviri soțul timp de un minut, chibzuind, apoi se ridică și împinse ceainicul în fundul sobei.

— Atunci ne-am lămurit.

— Rosemary…

Ea îi puse degetul la buze, spunând:

— Te cred, Andrew. Te-am crezut întotdeauna. Te rog, coboară în pivniță și adu o sticlă de șampanie. A trecut atâta vreme de când n-am mai avut vreo ocazie să sărbătorim!

Așa cum prezisese Andrew, Juliet Ravanel află că Rosemary Haynes și fratele ei petrecuseră două ore împreună, singuri. Privirea celei care o informase strălucea de plăcere răutăcioasă. Fără să-și dea seama, Juliet aprinse chiar ea scânteia pe care intenționase s-o stingă când întrebă repezit:

— Dragă, ce-ar fi putut face Andrew și Rosemary într-un timp atât de scurt?

Vă imaginați ce răspuns au scornit gurile rele din Charleston!

15. Refugiul unui copil

Petalele roz ale pomilor roditori sclipeau în lumină și mierle albastre fâlfâiau prin grădina domnișoarei Pittypat. După ce trecu primăvara, drumurile fură reparate, iar teribilul moloh federal urma să vină-n Sud ca să zdrobească națiunea confederată, maiorul Ashley Wilkes fiind alături de drojdia armatei care trebuia să-l înfrunte.

Fără a-și mărturisi una alteia pentru ce se rugau, mătușa Pittypat, Melanie și Scarlett se rugau separat pentru Ashley, acesta fiind primul lucru pe care-l făceau când se trezeau și ultimul înainte de culcare.

La 29 aprilie, 77.000 de infanteriști federali și 3.000 de călăreți traversară râul Rappahannock din Virginia pe cele cinci poduri de vase construite de generalul Joseph („Joe Luptătorul”) Hooker.

Cei patruzeci de mii de soldați ai generalului Lee îi așteptară într-o pădurice de lângă Chancellorsville.

Joe Luptătorul se lăuda: „L-am adus pe Lee exact unde voiam”.

După șase zile înecate în sânge, Abraham Lincoln, cu o față cadaverică, află de nimicirea armatei lui Hooker. „Doamne, Doamne”, șopti președintele, „ce-o să spună țara? Ce-o să spună țara?”.

La mijlocul lui mai, Melanie așeza câteva crenguțe de măr sălbatic într-o glastră când unchiul Peter deschise ușa din față.

Scarlett era la masă, mâncând micul dejun, și amesteca fiertura de ovăz de care se plângea că „nu-i bun nici pentru cai”.

Unchiul Peter apăru în prag, anunțând:

— Domnu’ Ta’leton îi în vestibul, domnișoa’elor.

Scarlett zise cu răsuflarea tăiată:

— Tarleton? Care Tarleton?

Soldatul zâmbitor purta o manta de ofițer federal, vopsită în culoarea untului de cocos și reînrolată în slujba Confederației.

— Vai, Brent Tarleton…

Scarlett îi zâmbi tânărului bărbat care fusese unul dintre cei mai înflăcărați adoratori ai ei.

— Doamne, ce bine-i să te văd!

— Domnișoară Scarlett!

În mod spontan, tânărul căzu într-un genunchi.

— Vrei să fii soția mea?

Scarlett intră în joc și flutură din gene ca o fată mare.

— Dar, domnule, strigă ea dramatic, nu sunteți promis scumpei mele surori Carreen?

— S-o ia dracu' pe Carreen!

Gestul lui Brent o trimise pe sora lui Scarlett la coșul de gunoi. Ochii lui strălucitori erau larg deschiși și luceau de fericire.

— Nu mă poți refuza și de data asta, domnișoară Scarlett!

Mina prea serioasă a tânărului soldat șovăi. Gura i se strâmbă și el izbucni în râs, la care Scarlett se alătură cu încântare. Brent își șterse genunchiul pantalonului.

— Dragă Scarlett! Am fost vreodată atât de tineri?

Ea scutură din cap.

— Nu cred că-mi amintesc.

Scarlett îl luă cu afecțiune de mâini pe soldat.

— Brent, ești un băiat scump și e minunat să te revăd. Spune-mi, ce fac frații tăi?

— Păi, Boyd e căpitan acum și geamănul meu inutil, Stuart, a fost sergent până când i-a dat un pumn locotenentului nostru. Cineva trebuia să-l pocnească, iar Stuart a câștigat tragerea la sorți.

Brent se bătu peste buzunarul de la piept:

— Am aici o scrisoare de la ostașul Stuart Tarleton pentru domnișoara India Wilkes. Al naibii de ciudat… prima scrisoare pe care a scris-o Stuart

vreodată cuiva! Frate-miu Boyd e la infirmerie, are dizenterie, iar frate-miu Tom lenevește în solda generalului Ewell; ne luăm de el fără nicio milă.

— Ashley? întrebă Melanie cu nerăbdare.

— Soțul dumneavoastră e perfect sănătos, doamnă.

Brent băgă mâna în buzunar și scoase un pachet gros.

— Maiorul Wilkes e mai obișnuit cu scrisorile decât frate-miu Stuart.

Când Melanie luă scrisorile prețioase ale lui Ashley, tremură ca și când ar fi fost atinsă de soțul ei.

Brent Tarleton era în permisie pentru semănăturile de primăvară.

Melanie murmură:

— O să vină și Ashley acasă?

— Nu cred, doamnă. Cred că armata n-are nevoie așa mult de Brent Tarleton ca de maiorul Wilkes.

— Atunci trebuie să fiu recunoscătoare pentru scrisorile lui.

Melanie își înghiți dezamăgirea.

— Nu luați micul dejun cu noi? E numai terci de ovăz, dar mai avem și sirop de arțar.

— Dacă nu mănânci, o să-l primească calul mătușii Pitty, spuse Scarlett.

— Doamnă, vă sunt recunoscător, dar trebuie s-o pornesc spre casă. M-am tot gândit la domnișoara Carreen.

Își trecu degetele peste mantaua de ofițer.

— Credeți că lui Carreen i-ar plăcea o sabie de yankeu ca suvenir? Aș fi putut aduce una, dar m-am gândit că nu i-ar plăcea.

La poarta din față, Brent o încredință pe Melanie că-i va transmite personal scrisorile la întoarcerea în armată.

— Toți spun că vom merge în nord. I-am pus pe fugă pe unioniști și ne gândim să-i lovim în propria țară.

Făcu o pauză.

— Toată lumea spune că putem să-i batem.

— Și dacă nu puteți? întrebă simplu Melanie.

Brent Tarleton își scoase pălăria și se scărpină pe cap. Zâmbea luminos, aidoma băiatului care fusese: admiratorul înfocat, călărețul care stârnea iadul, flăcăul care nu se temea de nimic.

— Dacă nu-i putem bate, măcar vor ști că am încercat.

Așa cum prezisese Brent Tarleton, în iunie, generalul Lee traversă Potomacul, pătrunzând în Pennsylvania. Un ziar din Atlanta trâmbiță: „Vulpea a intrat în coteț!”.

În cazinoul Hotelului Național, Rhett Butler observă în mod public: „Generalul Lee nu poate reedita victoria de la Chancellorsville”. În zilele acestea, căpitanul Butler nu mai era bine-venit în nicio casă decentă din Atlanta, în afara celei a mătușii Pittypat, iar prietenele acesteia o dojeneau aspru pentru că-l primea pe „acel profitor nepatriot”!

Când dârzenia domnișoarei Pittypat se clătina, Melanie îi amintea:

— Mătușă Pitty, n-a fost căpitanul Butler întotdeauna amabil cu noi?

— Ba da, a fost, dar…

— Atunci e datoria noastră de creștini să-i întoarcem amabilitatea. Dragă mătușă, dacă oamenii l-ar fi ascultat pe căpitanul Butler, războiul ăsta nici n-ar fi început și dragul nostru Charles ar fi încă în viață.

Melanie nu știa unde se află sabia fratelui ei. Ofițerul superior al lui Charles îi înapoiase sabia și jurnalul fratelui ei, odată cu scrisoarea de condoleanțe. Jurnalul lui Charles conținea doar două însemnări: „Am sosit în tabăra Foster. L-am cunoscut pe Wade Hampton. E un gigant!” și, două luni mai târziu: „Nu mă simt prea bine. Am ajuns la infirmerie. Sper că n-am să bolesc mult”.

Melanie legase la un loc aceste comori, împreună cu un dagherotip al lui Charles, făcut în ziua când plecase la război. Melanie credea că i le dăduse lui Scarlett, dar Scarlett a negat, Melanie se înșelase. Când Melly a scris la Doisprezece Stejari, John Wilkes a răspuns că lucrurile lui Charles erau la mătușa Pittypat și întreba când vor veni Melanie, Scarlett și micul Wade în vizită. Scarlett a spus că John Wilkes se înșală. Își amintea foarte clar că văzuse sabia lui Charles la Doisprezece Stejari.

Într-o viață în care toate lucrurile sunt puse în ordine, există măcar o situație când o nechibzuință zăpăcită se combină cu altă nechibzuință și provoacă un dezastru. Când nefericita persoană își dă seama ce a făcut, deja e prea târziu și singura speranță e să nu mai privească nici la stânga, nici la dreapta, ci să meargă tot înainte.

Așa a ajuns Melanie Wilkes într-o debara, asistând la o discuție pe care a regretat amarnic că a auzit-o.

Într-o după-amiază călduroasă, Melanie era singură acasă și, inspirată brusc, deschise debaraua de sub scară, unde ea și Charles se jucau în copilărie, ghicind (corect, după cum s-a dovedit) că acolo ajunseseră lucrurile lui Charles.

Debaraua era strâmtă, cu un tavan foarte înclinat, și la fel de adâncă pe cât era scara de lată. Folosită inițial pentru depozitarea tăbliilor de masă, a lămpilor cu gaz, a draperiilor de iarnă și a lenjeriei, mătușa Pittypat n-a obiectat când Melanie și Charles au transformat debaraua cu formă ciudată într-o cameră de joacă. Obloanele ușii iluminau slab interiorul, de aceea a devenit ascunzătoarea preferată în jocurile de-a v-ați ascunselea. După acordul unanim al copiilor din vecini, orice copil care se ascundea acolo era invizibil.

Cu o înțelepciune la care nu te-ai fi așteptat, domnișoara Pittypat acceptă acel principiu magic

și multe tragedii de copii – un reproș nemeritat, dojana celui mai bun prieten, o rușine insuportabilă – au fost alinate în acea cămăruță. Multe lacrimi de copil au fost vărsate acolo, multe răzbunări cumplite închipuite; pereții prietenoși au absorbit nenumărate suspine de frustrare.

În mod invariabil, domnișoara Pittypat și unchiul Peter erau uimiți când un copil țâșnea afară cu obrajii pătați de lacrimi, dar râzând, firea lui bună de la natură ieșind învingătoare în cele din urmă.

Ca și alte lucruri copilărești, debaraua a fost treptat abandonată, dar fusese atât de sacrosanctă, încât a rămas goală ani buni, până când cineva – domnișoara Pittypat, unchiul Peter, bucătăreasa – a depozitat fără să se gândească lucrurile lui Charles în locul unde băiețelul Charles fusese invizibil și unde, într-o după-amiază, sora lui matură de-acum a deschis ascunzătoarea și a pășit înăuntru, încovoindu-se ca să caute un pachet care avea silueta inconfundabilă a unei săbii cu teacă.

Ușa se trânti în urma ei și Melanie se așeză pe podea. Prezența lui Charles era atât de puternică în acel loc, încât mai că-l auzea, dincolo de ușa cu obloane, jucându-se de-a v-ați ascunselea prin salonul mătușii Pittypat. „Drăguța de Melly e în spatele fotoliului? Nu. Sub masă? Nu. După draperiile mătușii Pittypat? Nici aici. Vai, unde s-a dus sora Melanie?”

Dar Charles era cel dus acum și doamna Ashley Wilkes strânse la piept lucrurile fratelui ei și le mângâie, gândindu-se cât de puțin rămâne din noi după ce murim. Plânse până căzu într-un somn nefericit.

Melanie fu trezită brusc când o auzi pe Scarlett strigând-o din vestibul.

Dumnezeule! Ce impresie făcea – adormită pe podeaua debaralei, cu sabia fratelui ei în poală?

— Melly! Mătușa Pittypat ia cina la doamna Meade diseară! Ești acasă, Melly?

Mintea doamnei Ashley Wilkes se învârtea. O să aștepte până când Scarlett o să părăsească încăperea! Apoi o să iasă și-o să-și vină în fire!

— A, Scarlett, te găsesc acasă.

Acea voce profundă, familiară. Vai de mine, a venit căpitanul Butler!

Melanie știa că se purta prostește. Gata! Se va ridica chinuit în picioare, cu toate loviturile și zăngăniturile – căci debaraua era foarte strâmtă – pe care le va stârni sabia fratelui ei și va spune… Vai, ce-ar putea spune? Melanie Wilkes nu se putea supune acelei umiliri grotești. Or să plece imediat. În după-amiezile plăcute, Rhett și Scarlett stăteau mereu pe veranda din față.

Dincolo de ușă, Melanie auzi bufnituri și hârșâitul făcut de o mobilă grea când e mutată.

— Ce naiba faci? întrebă căpitanul Butler.

— Nimic.

— În patru labe în spatele fotoliului? Nu faci nimic?

— Ai putea să-mi dai o mână de ajutor, Rhett Butler, în loc să stai acolo degeaba! Dacă vrei să știi, caut sabia lui Charles. Am pus-o undeva și acum Melanie vrea blestemăția aia și i-am spus că nu-i la mine.

— Vasăzică, dac-o găsești, ai să spui că sabia „a apărut” pur și simplu? Scarlett, te-am acuzat vreodată că ești o femeie cinstită?

— Rhett, ajută-mă! E doar o sabie stupidă.

— Scarlett, renunță la doliul ăsta de văduvă și hai să fugim împreună la New Orleans! Oricum nu l-ai iubit pe Charles.

— Nu fi ridicol!

— Scumpa mea, sunt singurul om din lume care te înțelege – și totuși te admiră.

— Uiți că New Orleansul e în mâinile Uniunii.

— Scarlett, Scarlett, banii circulă oriunde.

În ascunzătoarea ei din debara, Melanie își apăsă mâna pe gură. Nu l-a iubit pe Charles? Cum putea să nu-l iubească? Doar Charles fusese cel

mai adorabil băiat din lume. Când Charles râdea, râdea cu toată ființa. Charles cânta – cam fals, poate –, dar din toată inima. Charles alerga până la râu mai repede decât îl putea urma Melly cu piciorușele ei de fetiță. „Așteaptă-mă, Charles! Așteaptă-mă!”

— New Orleans e cel mai cosmopolit oraș din America. O să ți se potrivească.

— Căpitane Butler, mă flatezi. Nu sunt cosmopolită.

El râse.

— Ești tânără și necoaptă, draga mea, dar ți-ai da și ochii din cap ca să fii cosmopolită. Dacă sabia lui Charles n-avea nimic deosebit, de ce nu cumperi alta?

— Bineînțeles că n-avea nimic deosebit. Nimic la Charles nu era deosebit. Dar era sabia bunicului său!

O lacrimă se prelinse pe obrazul Melaniei. Auzi foșnetul de haine când Rhett o îmbrățișă pe Scarlett, murmurând:

— Sper ca într-o zi să nu mai vorbești așa aspru despre mine.

— De ce-ar trebui să spun ceva despre tine? Nu ești un profitor de război? Să înșir puținele case din Atlanta care te mai primesc, familiile respectabile „care sunt acasă” când suni la ușă?

El chicoti.

— Ar trebui să-mi pese de hoaștele alea bătrâne?

— Firește că n-ar trebui, căpitane Butler. Tu ești mai presus de asemenea preocupări lumești. Dar noi, muritorii, avem prieteni și majoritatea suntem priviți cu ochi buni de societatea decentă. Cred că cei mai mulți dintre noi chiar sunt primiți cu brațele deschise în casa părintească!

Se auzi din nou foșnetul de haine.

— Mulțumesc că mi-ai dat drumul, spuse Scarlett. Începeam să mă tem pentru castitatea mea.

— Îți faci iluzii, doamnă Hamilton.

Pașii furioși ai lui Rhett care se îndepărtau fură însoțiți de fredonatul triumfător al lui Scarlett. Când Scarlett plecă în cele din urmă din salon, Melanie Wilkes putu să dea drumul suspinelor singuratice și chinuitoare.

16. Districtul incendiat

Prima dată când flota federală a atacat fortul Sumter, cetățenii din Charleston s-au bucurat de o victorie pitorească. Bubuiturile entuziaste ale tunurilor patriotice au produs trombe de apă, care au înecat cuirasatele Uniunii ca și cum erau niște bieți gândăcei. Când „Keokuk" s-a scufundat în largul Insulei Morris, tunurile Dahigren au fost salvate de pe epavă și charlestonienii au jubilat că armele inamicului vor fi întoarse împotriva sa. *Mercury* a conchis că apărarea orașului era inexpugnabilă: „Bateria Wagner domină țărmul vestic, fortul Moultrie pe cel estic; și la gura portului, fortul Sumter sfidează tot ceea ce-i aruncă invadatorii unioniști!".

Comandantul militar al Charlestonului, generalul Pierre Beauregard, era mai puțin optimist și i-a îndemnat pe civili să evacueze orașul. Unii cetățeni înstăriți și-au sigilat locuințele și s-au mutat în casele din interiorul țării. Deși familia lui Langston Butler nu și-a schimbat domiciliul, de-alde Ward au șters-o la Macon, Georgia, unde vărul lui Frederick avea o plantație.

Rudele lui Playnes din Hanging Rock, Carolina de Nord, au invitat familia Haynes din Charleston să locuiască la ei „până se va încheia această neplăcere".

„Eu rămân aici", i-a spus Rosemary lui John.

Până atunci, fiecare atac federal fusese respins. Vasele lucioase care forțau blocada – „Bat", „Condor", „Venus", „Advance", „Let 'er Rip", „Annie", „Banshee" – stăteau aliniate la țărmul Charlestonului de la Adger's Wharf până la Government Wharf.

Apoi, totul se schimbă. În cea de-a treia lună de iulie a războiului, mândrele capete sudiste începură să se plece.

Într-o după-amiază fierbinte și ploioasă, cetățenii înspăimântați din Charleston se adunară în fața oficiului telegrafic de pe King Street ca să aștepte listele cu numele răniților și ale morților dintr-un oraș din Pennsylvania de care nu mai auzise nimeni până atunci. Știrile de la Gettysburg fuseseră dintre cele mai proaste: 17 generali confederați și 28.000 de soldați uciși sau răniți.

Și ăsta n-a fost sfârșitul. Chiar a doua zi, Charlestonul a aflat că garnizoana asediată de la Vicksburg se predase. Mississippi era în mâinile Uniunii și Confederația fusese tăiată în două. În acea după-amiază, oamenii se rugau pe străzi în fața bisericilor supraaglomerate din Charleston.

La 10 iulie, o divizie federală debarcă pe Insula Morris și, până la căderea nopții, îi alungase pe apărătorii confederați tocmai pe fortificațiile exterioare ale bateriei Wagner.

Cu tunurile bubuind, cuirasatele federale patrulau linia țărmului. Pe Church Street la numărul 46, micuța Meg stătea în camera ei cu mâinile lipite de urechi.

Când tatăl ei ajunse acasă în seara aceea, Meg îi văzu chipul și izbucni în lacrimi. John îi zise lui Rosemary:

— Fiul lui William Stock Bee a fost ucis astăzi. William a venit azi la biroul meu. Bătrânul acela cumsecade abia putea să vorbească.

— Singurul lui fiu. Bietul om!

— Și fiul lui Frederick Ward a fost omorât. Am înțeles că Willy Ward a murit cavalerește. „Cavalerește”!

John se înecă din cauza cuvântului.

— Cu excepția bateriei Wagner, Insula Morris e în mâinile Uniunii și atacurile asupra bateriei sunt iminente. Am bilete de tren pentru Hanging Rock pentru tine și Meg.

— Nu mă duc.

— Nevastă!

— Asta e prima dată din ianuarie de când mi te adresezi cu acest cuvânt onorabil.

— Dumnezeule, Rosemary!

Soțul și soția se priviră neajutorați. Niciunul nu spuse nimic și momentul trecu.

Când John Haynes a aflat că Rosemary a lui petrecuse câteva ore cu seducătorul Andrew Ravanel, în chiar casa lui, John a fost înnebunit de durere. John n-a acuzat-o niciodată pe Rosemary. N-avea nevoie.

De partea ei, Rosemary știa că nu-i compromisese onoarea soțului ei. Dar Rosemary fusese tentată și tentația cântărea aproape la fel de greu ca o trădare reală.

Nevinovată, dar rușinată, Rosemary Haynes a răspuns acuzațiilor tăcute ale soțului ei prin tăcere. Din ianuarie, nu mai avuseseră parte de nici un singur moment de încredere și calm.

La o săptămână după debarcare, tunurile federale începură bombardamentul. Șocurile suprapuse creau o briză care încrețea perdelele ferestrelor până departe, la numărul 46 de pe Church Street. Foarte târziu în acea după-amiază, în ciuda unei dureri de cap violente, Rosemary se plimbă pe promenada de la White Point.

Nisipul ridicat de explozii plutea în dâre cenușiu-argintii deasupra Insulei Morris. Fortul Sumter era ascuns într-o pâclă de fum.

Amurgul cedă locul întunericului. Tunurile luminau ca niște licurici. Canonierele confederate transportau răniții și rezervele de-a lungul portului.

Cetățenii de pe White Point se rugau, sporovăiau sau beau. După miezul nopții, tunurile se opriră din clipit și Sumter deveni o matahală tăcută și întunecată. O jumătate de lună își băga nasul printre norii gălbui.

O canonieră confederată trecu pe lângă ponton și un marinar strigă:

— I-am bătut. Băieții noștri i-au bătut. Unioniștii… unii dintre unioniști erau negri.

Atacul asupra bateriei Wagner eșuase. Dimineață, când prizonierii unioniști au fost aduși în oraș, raportul marinarului s-a confirmat. Soldații care atacaseră bateria Wagner fuseseră negri din trupele de culoare 54 Massachusetts SUA.

Rosemary mai că se aștepta ca Cleo sau Joshua să menționeze ceea ce cu siguranță știau: că soldații negri îi atacaseră pe soldații albi sudiști și aproape îi învinseseră. Cleo se purta ca și cum nu se întâmplase nimic neobișnuit. Joshua a spus că era bucuros de respingerea unioniștilor.

— Nu v'eau yankeii să vină în Cha'leston.

— Adevărat, Joshua?

— Știți că eu nu vo'. Sunt se'vito'u' lu' stăpânu' Haynes de când e'am copil.

Prizonierii negri erau ținuți în pușcăria orașului, în timp ce politicienii le dezbăteau soarta. Unii politicieni, printre care Langston Butler, voiau ca negrii „să se întoarcă în sclavia pentru care au fost făcuți". Generalul Beauregard voia să-i trateze ca pe niște prizonieri obișnuiți de război.

Cuirasatele federale și bateriile de pe țărm au continuat să lovească fortificațiile confederate.

Pe Church Street, nici soțul, nici soția nu rosteau vreun cuvânt în plus față de strictul necesar. Meg se prefăcea că nu era nimic în neregulă și sporovăia în timp ce părinții ei se deplasau tăcuți prin casă. Într-o seară deosebit de posomorâtă, Meg își adună curajul ca să le sugereze să joace toți trei un joc. Când ideea muri încă din fașă, Meg spuse:

— Dacă nu ne putem juca, putem cânta împreună!

Și defilă prin cameră cântând „Frumosul steag albastru" și acompaniindu-se cu râsete nervoase. Când Rosemary își ridică fetița, copila izbucni în plâns.

În acea seară, Cleo o băgă pe Meg în pat.

— Nu-i nimic, scumpa mea. Nu-i nimic. De vină-i 'ăzboiu' ăsta, asta-i tot.

Jos, Rosemary spuse:

— John, nu știu cât mai suport situația asta.

La ora 5 dimineața, pe 17 august, unioniștii deschiseră focul asupra fortului Sumter. Artileriștii lor lucrau în ture, câte patru ore libere, opt ore de serviciu. Fiecare salvă arunca o tonă și jumătate de fier asupra zidurilor de cărămidă ale fortului Sumter. Cuirasatele federale făceau paradă prin fața fortului, contribuind cu tunurile lor la zarvă. Unul câte unul, tunurile fortului fură aruncate în aer de pe suporturile lor și reduse la tăcere, iar la prânz, Sumter era doar o grămadă de cărămizi sparte.

Cetățenii din Charleston care se aventuraseră să iasă din casă se grăbiră tiptil înapoi.

Majoritatea bateriilor federale se retraseră la căderea nopții, dar un singur tun trăgea din cinci în cinci minute în noapte.

Când Rosemary coborî scările dimineață, avea ochii roșii.

— John…

— Nu spune nimic, te implor.

— John, trebuie să te părăsesc. Măcar pentru o vreme.

— Rosemary, te rog…

— Eu și Meg ne mutăm la Hotelul Mills pentru câteva zile.

John își acoperi fața cu mâinile.

Rosemary Haynes inspiră adânc.

— Nu te-am înșelat cu Andrew Ravanel.

Soțul ei nu păru s-o audă.

— Andrew a apărut iarăși în ziar. Cu cât lucrurile se înrăutățesc mai tare, cu atât mai zelos luptă Andrew.

— N-am făcut nimic…

— Rosemary, înțeleg de ce o femeie s-ar simți atrasă de Andrew…

Rosemary renunță să mai încerce.

— Urăsc blestematele alea de tunuri, spuse ea.

În acea după-amiază, Cleo le împachetă lucrurile și merseră cu trăsura în oraș, prin districtul ars, până la Hotelul Mills.

În acea seară, speculanții din sala de mese a hotelului se făleau cu noile câștiguri. Fiecare ceas de buzunar cu lanț era mare și din aur strălucitor.

— Doamnă…

Un bărbat își scoase jobenul pe care-l purtase în timpul mesei.

— Henry Harris. Mă bucur să vă cunosc. Apropo de fratele dumneavoastră, doamnă… N-am destule cuvinte de laudă! E greu să-i pui perdea la ochi căpitanului Butler!

Speculantul duse un deget la nas și clipi complice din ochi.

— El și cioroiu' ăla, Bonneau… sunt șireți tare! Doamnă, trebuie să fiu sincer. Sinceritatea e slăbiciunea mea. Îmi trebuie zece cutii de șampanie franțuzească și căpitanu' Butler aduce întotdeauna din cea mai bună. Doamnă, dacă-l vedeți pe fratele dumneavoastră înaintea mea, spuneți-i că Harris îi acceptă orice ofertă, ba chiar îi dă mai mult cu zece procente. Spuneți-i asta.

— Mamă, vorbește despre unchiul Rhett?

— Da, scumpo.

— Unchiul Rhett e prietenul meu! declară fetița.

— Da, dragă, așa e, spuse mama ei. Domnule, vă rog să ne scuzați.

În apartamentul lor de la etajul al doilea, Rosemary trase draperiile, acoperind fereastra. Tunurile federale nu trăgeau în seara aceea și pacea binecuvântase orașul. Cleo o duse pe Meg în dormitorul mai mic unde o dezbrăcă, în timp ce Rosemary se întreba ce căuta acolo. Ce era în

neregulă cu ea? De ce nu putea iubi un bărbat cumsecade?

La marginea patului, Meg se rugă pentru unchiul ei Rhett și Joshua și Cleo și bunicul și bunica Butler și toți soldații din război. Se rugă ca bombardamentul să nu reînceapă, fiindcă îl speria pe Tecumseh.

Meg se rugă:

— Te rog, Doamne, ajută-ne pe mama și tata și pe mine să fim fericiți din nou. Amin.

Ceva mai târziu, ciocănitura unui hamal fu însoțită de un bilet strecurat pe sub ușă.

Recunoscu scrisul lui John Haynes: „În orice condiții, Rosemary. Am nevoie de tine".

Să fie așa? Să fie iubirea lui John suficientă ca să-i susțină pe amândoi? Sigur că nu! Sigur că inima unei femei nu poate fi preschimbată de devotamentul soțului! Rosemary strânse ochii atât de tare, încât văzu stele căzătoare.

— O, Doamne, te rog… se rugă ea.

Repezit, spuse:

— Cleo, trebuie să mă duc acasă.

— Da, domnișoa'ă. Dau po'uncă să-l aducă pe Tecumseh.

— Nu, n-am timp să aștept. Ai grijă de Meg, Cleo… Rosemary luă chipul ciocolatiu al servitoarei între mâinile ei palide:

— S-ar putea să nu mă întorc în seara asta.

— Da, domnișoa'ă.

Servitoarea își privi stăpâna în ochi.

— Spe' să nu vă întoa'ceți.

Pe Meeting Street, un gentleman luat prin surprindere își cedă birja.

— Pe Church Street la numărul 46, vă rog!

Rosemary îl zori pe birjar:

— Te rog, grăbește-te!

Când soțul ei deschise ușa, Rosemary îi cercetă chipul, ca și cum liniile și ridurile lui familiare i-ar putea spune o poveste nouă și diferită.

Când John exclamă:

— Scumpa mea… Rosemary îi atinse buzele cu degetul, îl conduse sus în dormitorul ei și acesta fu ultimul cuvânt pe care și-l mai spuseră.

Meg plânse atât de jalnic după plecarea mamei sale, încât Cleo o luă în așternutul ei, întins la picioarele patului gol al lui Rosemary.

— N-o pățit nimic, copil scump. Mama ta e cu tatăl tău. O' să vină mâine să ne ia.

— Cleo, mi-e frică.

— N-ai de ce. E timpu' să do'mim.

Micuța Meg era agitată și, de fiecare dată când Cleo aproape că se rostogolea peste ea, fetița murmura sau se zvârcolea. În cele din urmă, puse un braț în jurul gâtului lui Cleo și respirația ei dulce o gâdilă pe Cleo pe obraz și adormiră.

O lumină fulgerătoare și un zgomot cumplit o ridicară pe Cleo în două picioare.

— N-o pățit nimic, scumpo, spuse ea din reflex.

Ferestrele camerei luceau ca și cum erau incandescente și Cleo își acoperi ochii. Meg se tângui.

— Taci cu mama. Nu-i nimic, absolut nimic.

Cleo se descâlci din lenjeria de pat și, cu Meg agățată de ea, merse desculță până la fereastră.

Un șuvoi de foc precum lava topită curgea în cascadă de pe clădirea de vizavi. Cleo duse mâna la gură.

Pași bufniră dincolo de ușă.

— Foc! Foc!

Bărbați alergau pe coridor.

— Blestemații de yankei bombardează orașul!

Meg strigă:

— Cleo, nu-mi place aici.

— Nici mie, spuse Cleo. Me'gem acasă. Am nevoie de ajuto'u' tău, scumpo. Dă-mi d'umu' la gât și stai pe picioa'ele tale ca să te îmb'ăcăm.

Dincolo de ușă, pașii se transformară în tunete, ca și cum dăduse strechea într-o cireadă de vite. Cleo îi trase rochia lui Meg peste brațele întinse ale fetiței și bâjbâi după pantofii ei: unul lângă pat, celălalt sub masă. O nouă explozie se auzi nu departe.

— Te rog..., șopti Meg.

Cleo se acoperi cu o pătură peste cămașa de noapte și așeză copila pe șold.

— Pune-ți b'ațele în juru' meu și ține-te bine, puiule!

Cleo coborî în grabă scările. În holul hotelului, bărbați pe jumătate dezbrăcați erau cuprinși de panică. Unii alergau în sala de mese, alții în hol. Când un proiectil rată ținta cutremurând clădirea, speculanții se aruncară la podeaua acoperită cu mucuri de țigară și scuipătoare răsturnate.

Meg hohotea:

— Mama…

Cleo o liniști:

— Scumpo, te duc la mama ta.

Trecură în goană prin bucătăria hotelului.

Rândașii de la hotel fugiseră și caii înspăimântați se cabrau, nechezau și loveau în boxe. Ochii lui Tecumseh erau albi și se învârteau în cap. Cleo aruncă căpăstrul pe el, îi puse zăbala și conduse animalul care tremura pe alee. O ridică pe Meg pe grumazul lui și se cățără în spate.

— Apucă-te de coama lu' Tecumseh, fato.

— Cleo, mi-e frică!

— D'aga mea, nu-ți fie f'ică! Eu a'e nevoie să nu-ți fie f'ică!

Deasupra districtului ars, o felie de lună era împinsă de vânt printre nori. Ruinele clădirilor arse nu mai arătau a locuințe sau a biserici: parodii sinistre ale speranțelor umane. Dărâmăturile aruncau umbre ca niște degete de-a lungul străzii, care se întindeau după femeie și copil.

Un obuz explodă chiar deasupra lor și focul strălucitor căzu ca o ploaie pe pământ. Meg țipă și

Tecumseh mușcă zăbala și o luă la galop.
— Tecumseh, prr! Prr!
Cleo trase de hățuri cu toată puterea. Copila care bocea scăpă coama din mână și alunecă pe gâtul calului.
— Tecumseh! țipă Cleo.
În timp ce Cleo slăbi strânsoarea hățurilor ca s-o apuce pe fetiță, Tecumseh se răsuci brusc și servitoarea și fetița căzură cu o bufnitură pe caldarâm.
Cu respirația tăiată, Cleo pipăi înnebunită trupul micuț al lui Meg. Cleo se forță să se ridice într-un genunchi. Își mușcase limba și înghițise sângele gros și fierbinte.
— Ești teafă'ă, scumpo? Te-ai 'ănit?
Meg scânci:
— Cleo, putem să mergem, te rog, acasă?
— Me'gem imediat ce se op'ește împușcătu'ile. Me'gem di'ect acasă.
Cleo căuta ceva familiar printre turlele și zidurile în ruină.
— Uite, fato. Acolo-i vechea bise'ică. Acolo-i biserica 'otundă. Uite, acolo-i cimiti'u'. Ne ascundem în cimiti' până me'gem acasă.

John și Rosemary le găsiră printre mormintele spulberate. Trupul lui Meg zăcea pe jumătate îngropat sub Cleo care, cu ultima suflare, încercase s-o protejeze pe fetiță de bombardament.
— O, Dumnezeule! suspină în hohote Rosemary Haynes. N-ar fi trebuit s-o las singură.
John Haynes își luă în brațe singurul copil.

17. Dovezi de iubire

Nava de un cenușiu lucios reduse viteza printre bancurile de nisip de la nord de bancul Rattlesnake. În această a doua noapte neagră a lunii, stelele se reflectau în ocean, și dacă aveai privirea ageră puteai vedea la douăzeci de pași. Valurile se spărgeau pe plaja din Carolina, care era mai palidă decât oceanul.

Un sondor desculț alergă la cârma „Văduvei vesele” și pocni de două ori din degete: „Doi stânjeni”. Tunis Bonneau atinse sonda cu limba și murmură:

— Sunt patu'i de st'idii. U'căm pe D'unken Dick.

Rhett îl strânse pe Tunis de umăr drept răspuns.

Motoarele supradimensionate ale „Văduvei” bolboroseau prin santinele de sub apă. Fiind lăsate în jos, coșurile rabatabile nu-și profilau siluetele pe fundalul plajei palide. La treizeci de metri distanță, vasul s-ar fi putut confunda în pâcla de deasupra hulei.

Era mai periculos să forțezi blocada din Charleston după cucerirea bateriei Wagner de către unioniști. Cu tunurile federale care dominau canalul adânc pentru vase, nicio navă nu îndrăznea să navigheze la vest de fortul Sumter. Pasajul estic, Canalul Maffitt, era îngust și întortocheat. Înainte de război, balizele marcaseră bancurile Rattlesnake și Drunken Dick, dar blocada le înlăturase. La reflux, Canalul Maffitt era de un metru treizeci adâncime, încărcată, „Văduva” se lăsa cu o sută douăzeci de centimetri.

Chiar dincolo de Drunken Dick, vasul trebuia să vireze la tribord și să se îndrepte spre singura intrare rămasă în portul Charleston.

Ca să țină departe de port cuirasatele federale, apărarea confederată construise de-a lungul canalului o barieră plutitoare de bușteni presărată

cu mine de contact, de la fortul Sumter până la fortul Moultrie, pe țărmul de est. Deschizătura de o sută de metri din acel catarg, aflată chiar sub tunurile din Moultrie, era intrarea în port.

Unioniștii știau că vasele care forțau blocada vin când luna e întunecată. Știau și canalul pe care veneau. Cunoșteau intrarea strâmtă prin care trebuiau să treacă. Oamenii de veghe ai Uniunii, tineri cu privirea ageră, se frecau la ochi, chinuindu-se să scruteze întunericul. Ascultau dincolo de șuieratul propriei respirații și de bătăile înăbușite ale inimilor.

După căderea Bateriei Wagner, majoritatea vaselor care forțau blocada au părăsit Charlestonul pentru Wilmington, Carolina de Nord, unde existau două linii de coastă de-a lungul cărora se puteau strecura și două golfulețe unde puteau intra – ambele protejate de fortul Fisher, un fort uriaș de nisip călare pe peninsula îngustă dintre râul Cape Fear și Atlantic.

Apropiindu-se de Charleston, Tunis Bonneau menținu vaporul cu zbaturi de 55 de metri lungime aproape de țărm, acolo unde pragul de nisip și curenții transformau hula oceanului în valuri. Deși navele de război federale se țineau departe de țărm, bărci de pichet patrulau traversada. Bărcile de pescuit de șase metri nu puteau scufunda sau acosta „Văduva veselă”, dar torțele lor de semnalizare puteau direcționa tunurile navelor de război asupra vaselor neblindate și neînarmate.

Cinci noduri. Tunis Bonneau se ridică pe vârfuri, scrutând zarea. Talazul bubuia și valurile asaltau plaja, sâsâind pe măsură ce se retrăgeau.

Omul de veghe de la prora „Văduvei” ridică brațul stâng, ceea ce însemna: „Barcă de pichet la prova babord”. Tunis se aplecă deasupra portavocii și ceru în sala mașinilor mai mult abur.

Cârmaciul bărcii de pichet federale văzu ceva – o formă care putea sau nu să fie un vas, putea sau

nu să fie o navă care forța blocada. Orbecăi după facla de semnalizare în cutia de tablă și strigă:

— Ahoi! Care-i parola?

Cu bordajul punții de lemn fremătând din cauza motoarelor, „Văduva” înainta cu nouă noduri.

— Uniunea în veci! răspunse Rhett Butler.

Parola din această seară era „Gettysburg”, dar noaptea trecută fusese „Mențineți Uniunea”. Cârmaciul avea facla și chibritul în mână, dar șovăi. Să fie un vas federal al cărui căpitan a greșit pagina cărții cu semnale? De săptămâni nu mai încercase niciun vas să forțeze blocada și pe cârmaciul prea zelos care ordonase focul asupra unui cuirasat federal îl aștepta cu siguranță curtea marțială.

— Parola! ceru din nou cârmaciul.

— Abe neonestul! strigă Rhett.

Cârmaciul aprinse facla când „Văduva” spintecă barca, trăgând opt marinari unioniști în zbaturile ei uriașe.

— Cu’ajoși indivizi, spuse Tunis Bonneau.

— Dar nehotărâți, replică Rhett.

— Ușo’ înainte, murmură Tunis în portavoce.

Tunis cârmi spre uscatul care se profila vag și curenții familiari care împingeau roțile. Avea încredere în memoria mâinilor lui.

„Văduva veselă” continuă să alunece fără alte obstacole până trecu de Drunken Dick. Fortul Sumter era deja dincolo de prora babord când prima faclă federală țâșni spre cer.

Tunis ordonă viteză maximă, echipajul de pe punte ridică coșurile rabatabile și „Văduva” se lansă înainte ca un cal de curse la pocnetul pistolului care dă startul.

Bărcile de pichet și navele de război trimiseră semnale roșii, verzi și albastre:

— Cine sunteți? Sunteți de-ai noștri?

Rhett aprinse faclele roșii și verzi ale „Văduvei”: semnale fără sens.

Tunis Bonneau gâfâia, ca și cum respirând mai rapid ar fi făcut rotilele de ghidare ale „Văduvei" să se rotească mai repede. Puntea se cutremura sub picioarele lui.

Primele proiectile ale unioniștilor căzură la doar șase metri. Spuma îi udă până la piele pe marinarii de pe „Văduvă".

— Au început să țintească mai bine, spuse Rhett.

Se urcă pe carterul unei roți cu zbaturi și-și duse ocheanul la ochi, ca și cum tunurile federale care mugeau erau niște artificii inofensive într-o seară plăcută de vară.

Omul de veghe de la prora se căznea să deslușească deschizătura îngustă din bariera de bușteni înțesată cu mine.

Cum tunurile federale nu puteau urmări un vas care mergea cu viteză, se fixaseră pe deschizătura din catarg, și „Văduva" se legăna și se străduia să avanseze printre ghiulelele care ratau, plină cu apă de parcă trecuse pe sub cascada Niagara.

În plină lumină a zilei, bariera letală zăcea pe fundul apei; la lumina întunecată a lunii, era invizibilă. Tunis viră spre trombele dese de apă, rugându-se ca tunurile federale să fie bine ațintite. „Văduva" se cutremură: o lovitură. Încă una, și tremură ca un câine ud. Tunis aproape scăpă cârma când aceasta i se smuci din mâini. Un alt proiectil îl izbi de cavilă.

Trecuseră. Buștenii de chiparos palid ai barierei și minele de fier pline de crustacee și alge trecură la cincisprezece centimetri de babord.

Fragmente dintr-o salvă finală răpăiră pe punte.

După ce tunurile federale se lăsară păgubașe, Tunis se aplecă într-o parte ca să-și scuture apa din urechi.

Rhett coborî de pe carter, plie telescopul și-și aprinse o țigară. Flacăra chibritului era atât de strălucitoare, încât Tunis fu orbit. Cu un glas

hârâit, Tunis îi ordonă domnului MacLeod, mecanicul de pe „Văduvă”, să verifice pagubele.

— Am ’euşit şi de data asta, îi spuse Tunis lui Rhett.

— Asta a fost partea uşoară, zise Rhett. Doamne, mi-e groază de sosire. Biata Rosemary…

Vestea despre moartea lui Meg îl găsise pe Rhett în Nassau.

— U’ăsc ’ăzboiu’ ăsta, spuse Tunis.

— Unii spun că-ţi va elibera poporul.

— Da, domnule. Asta spun unii oameni.

Oraşul era întunecat. Turlele bisericilor din Charleston – farurile marinarilor de generaţii – fuseseră vopsite cu negru pentru ca tunurile federale să nu ţintească folosindu-se de ele.

Marcat de dâra lăsată de fitil, un obuz tras de tunurile federale desenă un arc deasupra oraşului. O flacără scurtă fu urmată după câteva clipe de un bubuit surd.

Tunis simţi curenţii râului în timonă. Briza de uscat duhnea a praf de cărămizi şi foc.

— Uşo’ înainte.

Rhett încercă să glumească.

— Acum că ţi-am vândut „Văduva”, Tunis, trebuie să ai mai multă grijă de ea.

— Ha-ha.

Docul din Charleston era în ruine. „Văduva” zăngăni în susul râului, trecând de debarcaderul ars, cliperele care se năruiau legate la chei şi vasele cu aburi, cu punţile acoperite de apă, înţepenite pe fundul râului.

Mecanicul MacLeod raportă că pagubele provocate de obuze erau minore, dar că motoarele cu aburi supradimensionate ale „Văduvei” îşi răsuciseră monturile de oţel şi deformaseră guseurile de la tribord ale navei.

Majoritatea speculanţilor din Charleston plecaseră la Wilmington, dar, alertaţi de întâmpinarea pe care le-o făcuseră unioniştii,

oamenii de pe cheiul Haynes & Fiul erau nerăbdători să facă afaceri.

Tunis reduse viteza pe măsură ce „Văduva” se apropia de dana de acostare și echipajul evită coliziunea cu stâlpii.

Felinarele pâlpâiau, iluminând cheiul. Cineva strigă:

— Rhett, îmi trebuie mătase și parfumuri!

— Butoniere și epoleți, se auzi altă voce.

— Cumpăr douăzeci de sticle de șampanie!

„Văduva” frână la prova și la pupa și, cu fâsâituri zgomotoase, cazanele de aburi evacuară aerul. În tăcerea instalată, Rhett putea să audă râul care clipocea lângă carenă.

— Nu vă pot ajuta în seara asta, domnilor. Nu am marfă de lux. Am treizeci de lăzi cu daraci de scărmănat bumbacul, paisprezece cutii cu puști Wentworth, bocanci de armată, pânză pentru uniforme și gloanțe minié. Dacă vreți, puteți să cântați alături de mine „Frumosul steag albastru cu o singură stea”.

— Iisuse! exclamă cineva. Ți-ai ales tare prost momentul să fii patriot.

Un ciocan greu bătea în sala mașinilor: domnul MacLeod repara monturile motoarelor.

Speculanții dezamăgiți părăsiră cheiul, înspre locul unde așteptau o cabrioletă albastră și o trăsurică neagră.

— C’ed că alea-s ’uthie și ’osema’y, arătă Tunis.

— Tunis, de ce ne dăruim inima ca să suferim?

— C’ezi că ne-a’ fi mai bine dacă n-am face-o?

Sora lui Rhett aștepta lângă cabrioletă. Părea mai scundă decât și-o amintea Rhett.

— Scumpă Rosemary…

O luă în brațe.

Preț de o clipă, ea se împotrivi; apoi suspină sfâșietor și izbucni în hohote.

— De ce, Rhett? De ce ne omoară copiii? Nu au și ei copii?

Ca pentru a-i întări spusele, un proiectil explodă în oraș. Rhett o ținu în brațe până când încetă să mai tremure și reuși să se calmeze puțin.

— Mulțumesc, șopti ea.

Îi dădu drumul și ea își șterse ochii și încercă să zâmbească, își suflă nasul.

Cu o voce calmă și plată, spuse:

— Meg era așa de micuță, ca și cum era din nou un bebeluș. Când John a ridicat-o, i-a căzut un pantofior. Știi, nu i-am mai găsit celălalt pantof. Fața fetiței mele era foarte murdară, așa că am vrut să i-o șterg cu batista, dar John a smucit-o de lângă mine. Rhett… Margaret Haynes era copilul meu, dar a trebuit să-mi implor soțul ca să mă lase să-i șterg fruntea cea scumpă. Avea buzele tăiate – aici –, dar nu sângera. Era rece ca lutul. Cu degetele astea, Rhett, am închis ochii fetiței mele.

Rhett o îmbrățișă din nou. În afara tensiunii care o însuflețise, Rosemary era ca o păpușă de cârpe. Rhett întrebă:

— Și John?…

— Rătăcește pe străzi în fiecare noapte, complet indiferent la bombardament. Păi, Rhett – zâmbi forțat –, fochiștii noștri negri îl văd mai des decât mine pe soțul meu. Nu-i ciudat?

— Am să vorbesc cu el…

Rosemary se agăță de brațul lui Rhett.

— Nu poți! N-o să vrea să te vadă! John stăruie că, dacă-i ești prieten, nu te vei duce la el.

— Dacă un vechi prieten nu poate…

— Rhett, te rog să mă crezi. John Haynes n-o să te primească în casa noastră.

La cealaltă trăsurică, Ruthie Bonneau șoptea cu violență:

— Du-te acum, Tunis Bonneau. Du-te!

Tunis își răsucea pălăria în mâini, boțind-o.

— Domnișoa'ă 'osema'y, eu și 'uthie ne pa'e ta'e 'ău de necazu' matale. Am avut întotdeauna o pă'e'e deosebită desp'e familia Haynes.

Rosemary privi prin el. Absentă, mângâie botnița calului.

— Mă întreb dacă Tecumseh și-aduce aminte de Meg, rosti ea încet. Mă uit în ochii lui mari și blânzi și…

Își acoperi fața cu mâna ca să-și înăbușe un suspin.

— În fieca’e sea’ă, eu și ’uthie ne ’ugăm pentru dumneavoast’ă, domnișoa’ă ’osema’y, spuse cu disperare Tunis.

Își ajută soția însărcinată să urce în trăsurică și plecară.

Rosemary cercetă chipul fratelui ei.

— Rhett, am fost așa de oarbă, cumplit de oarbă! Am vrut ce nu aveam voie și am pierdut toate orele prețioase în care aș fi putut fi cu fetița și cu soțul meu…

Făcu o pauză și inspiră.

— Frate, să nu faci greșeala mea. Promite-mi… promiți c-ai să faci ceva pentru mine?

— Orice.

— O iubești pe Scarlett O’Hara.

Îi opri cuvintele ducând un deget blând la buzele lui Rhett.

— Rhett, te rog, măcar de data asta, nu spune nimic cinic sau amuzant. O iubești pe femeia aceea și amândoi știm asta. Frate Rhett, nu poți să învingi iubirea. Du-te acum la Scarlett. Fii la fel de sincer cu ea cum ai fost întotdeauna cu mine.

Întorcându-se la cabrioleta ei, Rosemary luă un pachet învelit într-o hârtie ieftină de ambalat și despături un colț, dând la iveală mătasea galbenă strălucitoare. Era eșarfa pe care i-o dăruise Rhett cu mulți ani în urmă.

— A fost preferata lui Meg. Se înfășură cu ea și se prefăcea că e o pasăre sau un fluture. Plutea în spatele ei când alerga, ca… aripile… unui înger.

— Rosemary, nu pot s-o primesc.

— Ba da, poți, frate. Noi, cei din familia Butler, nu ne-am priceput niciodată să iubim. Am iubit

prea târziu sau greșit sau deloc. Dă-i lui Scarlett eșarfa asta. Cu ani în urmă, mi-a dovedit iubirea ta pentru mine. Acum, biata mea Meg și-a adăugat și ea iubirea ei de copil. Te rog, Rhett, dă-i-o femeii pe care o iubești.

— Rosemary, tu și John…

— Nu mai poți face nimic pentru noi.

— Aș…

— Știu, dragă. Taci. Du-te. Este un tren la ora cinci.

Fratele își sărută sora și se îndreptă spre periferie.

Douăzeci de minute mai târziu, la gară, ofițerul poliției militare nu voi să-l lase pe Rhett să urce în trenul de Georgia până când Rhett nu îi arătă permisul emis de Rufus Bullock.

— Domnule, sunt locuri în vagonul ofițerilor.

Cum Rhett studiase artileria la West Point, aprecie povestirile maiorului de artilerie despre victoria de la Chickamauga, și când Rhett scoase o sticlă de rom din geanta sa de voiaj, maiorul hotărî că acest civil era, la urma urmei, un individ cumsecade. În timp ce trenul se întrecea cu soarele spre apus, Rhett, maiorul și doi subofițeri începură o partidă de pocher descoperit.

La căderea nopții, Rhett îi curățase de bani, dar erau doar bani confederați, și nu existau resentimente.

A doua zi, în timp ce trenul trecea prin Georgia, un locotenent de nouăsprezece ani – „Biloxi, Mississippi, născut și crescut acolo, domnule Butler” – spuse:

— Îl batem bine pe Billy Yankeu'; îl batem de-i sună apa-n cap. Federalii sigur nu-și mai permit pierderi ca la Chickamauga. Încă una sau două lupte, și bătrânu' Lincoln o să ceară pacea.

Privind chipul optimist al locotenentului, Rhett se simți de parcă avea o mie de ani.

Trenul fu deviat în Augusta.

Învățați cu întârzierile, ofițerii se îndreptară spre cea mai apropiată crâșmă, iar Rhett îl găsi pe Rufus Bullock la biroul Southern Express.

Bullock venise în Sud înainte de război, ca să administreze Compania Feroviară Adams. Era un bărbat afabil, cu o fire potolită; când Rufus Bullock se plimba pe strada principală, georgienii respectabili simțeau că era exact omul pe care le plăcea să-l vadă plimbându-se pe strada principală, deși Bullock era un yankeu. Când a început războiul, Southern Express s-a separat de părintele său nordic și Rufus Bullock a devenit noul președinte al companiei.

La scurt timp, Bullock coordona telegrafia confederată și transferul statelor de plată ale armatei. Pe măsură ce i s-au înmulțit responsabilitățile, Bullock a devenit șef operativ al căilor ferate confederate și a fost ridicat la gradul de locotenent-colonel. Bullock n-a purtat niciodată uniformă; pentru Rufus Bullock, războiul era o afacere ca toate celelalte.

Cu încrederea dată de o veche familiaritate, Rhett trânti o sticlă pe biroul lui Bullock.

— Doamne, Rhett, unde-ai găsit asta?

— Rom de Bahamas. Vechi de douăzeci de ani, maturat în lemn. Fără permisul tău, Rufus, n-aș fi reușit să ies din Charleston.

Sticla dispăru într-un sertar.

— Rufus Bullock a auzit că de data asta ai adus provizii militare, Rhett. Rufus s-a întrebat: „Cum poate Rhett Butler să facă profit de pe urma proviziilor militare?”.

Bullock chicoti tihnit. Era un om tihnit.

— M-am cumințit, Rufus. Nu mai forțez blocada. Când John Haynes o să fie capabil să se gândească din nou la afaceri, sper că o să abandoneze și el treaba asta.

— Am auzit că fetița lui a fost ucisă. Tragic.

— Da. Rufus, ajută-mă să iau un tren spre Atlanta.
— Nici măcar Rufus Bullock nu te poate ajuta de data asta. Toate vagoanele sunt pline ochi cu provizii.
— Rufus, te cunosc. Poți să faci orice.

Rhett călătorea în locomotivă, cu domnul Bates, severul mecanic, și un fochist negru uriaș și tăcut.
Soarele apunea în timp ce ieșiră din Augusta. Rhett se refugie în vârful tenderului. Întins peste plăcile de lemn din vagonul cu combustibil, cu mâinile după cap, Rhett încerca să-și amintească întocmai ce-i spusese Tunis Bonneau despre iubire – cât trecuse de-atunci, șase ani?
Se întâlniseră pe docurile din Freeport și, ca doi prieteni care nu se mai văzuseră de când Rhett părăsise regiunea de coastă, s-au îndreptat spre cea mai apropiată tavernă, unde au băut whisky sec.
Tunis a vrut să afle ce mai făcuse Rhett prin Charleston.
— So'a ta s-a făcut o tână'ă domnișoa'ă ta'e f'umoasă.
— Dacă-ți dau un șal cubanez, i-l duci?
— Sigu' că da.
Tunis nu era la fel de beat ca Rhett.
— Te tulbu'ă ceva?
— O femeie. Nu-i nimic.
— Nu te po'ți ca și cum n-a' fi nimic. O iubești?
El râse zgomotos:
— Dac-o iubesc?
Rhett bău direct din sticlă.
— Am fost îndrăgostit de prea multe ori. Apoi mă dau jos din pat și-mi trag pantalonii pe mine. Actul umil al îmbrăcării pantalonilor are ceva care trivializează iubirea.
— Acu' mă iei peste picio'.
— Oare?
Tunis i-a povestit sfios lui Rhett că o curta pe Ruthie Prescott, fiica cea mare a reverendului

Prescott.

— ’uthie e cam cu nasu’ pe sus și-i o pacoste uneo’i s-o ai p’in p’eajmă, da-i cea pe ca’e-o căutam, ’hett, ai iubit v’eodată?

— Prietene, ce-i cu întrebările astea?

— Ai iubit v’eodată o fată încât să simți că n-ai fi niciodată cu’at sau deplin sau bun dacă n-ai mai fi cu ea?

— Am fost satisfăcut și câteodată încântat. Dar nu, nu așa a fost iubirea.

— Atunci n-ai iubit niciodată, spuse hotărât Tunis Bonneau. Nu cu adevă’at. Fiin’că așa-i să iubești.

Acum fiecare bătaie a pistoanelor, fiecare rotație a roților motoare îl apropiau tot mai mult de Scarlett. Huruitul locomotivei își găsea ecou în bătăile inimii lui Rhett. Mai iute! Mai iute!

Toate celelalte femei, toate pasiunile din trecut erau lipsite de viață prin comparație; totuși Rhett nu-i spusese niciodată lui Scarlett ce însemna pentru el. Își mascase sentimentele. Se ascunsese în spatele unei indiferențe false.

— Laș nenorocit, șopti el.

Înarmat cu darul prețios al lui Rosemary, Rhett îi putea spune în sfârșit ce simțea. Și, pentru Dumnezeu, îi va spune!

Euforic, Rhett Butler coborî în cabina locomotivei și le dădu țigări domnului Bates și fochistului său.

Cutia de foc a locomotivei, care era deschisă, mugea. Scântei și cenușă îi ardeau costumul lui Rhett, lăsând găuri mici în postavul negru subțire.

Însuflețit de țigara excelentă, domnul Bates se dezlegă la limbă:

— Condusu’ ăsta noaptea îți macină nervii și nu-mi place deloc. Nu văd nimic și dacă unioniștii ar scoate șinele, nu mi-aș da seama decât în clipa când locomotiva asta ar zbura prin aer! Domnule, nu-i tocmai ușor să sari din ea odată ce începe să

se rostogolească. Din cauza aburului… Aburu-ți jumulește pielea pân’ la os.

Domnul Bates pufăi din țigară cu o satisfacție absolută.

Făceau pauză o dată la două ore, cât domnul Bates umplea cazanul. Rhett și fochistul stivuiră patru legături de lemne în tender.

În zori, trenul traversă piemontul Georgiei.

— Căpitane Butler, spuse domnul Bates, ăla-i muntele Stone. Ajungem în Atlanta într-un ceas.

— Dacă n-au scos unioniștii șinele.

— Nu, domnule, râse zgomotos Bates. Unioniștii nu se apropie nici la o sută cinzeci de kilometri de Atlanta.

În timp ce trenul trăgea în depou și frânele roților încă mai guițau, Rhett strânse mâna liberă a domnului Bates, îi strecură fochistului două monede și sări jos. Cu o mână ținându-și pălăria, făcu un salt de pe platformă direct pe treapta birjei.

Rhett urcă alături de vizitiu și îi dădu adresa mătușii Pittypat.

Birjarul își privi pasagerul soios cu dezaprobare.

— Sigur ai bani?

— Sunt sigur că, dacă nu pornești imediat, te strâng de gât, replică Rhett.

Birjarul pocni din bici, îndemnând calul la trap.

Mai repede nu era îndeajuns.

Acasă la domnișoara Pittypat, Rhett bubui în ușă.

— O clipă! Imediat! Vin acuma!

Unchiul Peter deschise ușa și făcu un pas înapoi.

— Căpitane Butle’?

Unchiul Peter era înspăimântat.

— Doamne Dumnezeule, pe unde-ați fost?

În salon, mătușa Pittypat lăsă jos haina pe care-o cârpea.

— Vai mie, căpitane Butler! Ai scăpat dintr-un incendiu? Hainele dumitale… Și porți întotdeauna haine așa de frumoase… Asta e pălăria dumitale?

Cerule! Nu vrei să te speli pe mâini? Peter, adu un lighean și un urcior!

— Domnișoară Pittypat, sunteți foarte amabilă.

Rhett lăsă jos geanta de voiaj și o deschise.

— Vă rog, scoateți-l dumneavoastră. Da, pachetul acela mic. Așa. Mâinile mele…

În timp ce mătușa Pittypat desfăcea un dreptunghi de dantelă belgiană foarte fină, Rhett spuse:

— În clipa când am văzut-o, mi-am zis: „Tare bine i-ar mai sta la gât domnișoarei Pittypat”.

— O, căpitane Butler, cum aș putea să te răsplătesc?

— Nu merit mulțumiri, domnișoară Pittypat, pentru că am împodobit o doamnă care n-are nevoie de podoabe.

— Mă flatezi.

Scarlett adulmecă în timp ce intră în cameră.

— Căpitane Butler, te-ai certat cu apa și săpunul?

Mătușa Pittypat dispăru cu cadoul ei.

Rhett avea cenușă în păr și chipul îi era mânjit de funingine. Hainele îi fuseseră îmbibate de apă, se uscaseră și-și pierduseră forma, iar apoi fuseseră pârjolite de cenușa fierbinte. Manșetele cămășii erau sfâșiate, avea unghiile rupte și pălăria din mâinile sale era toată zdrențe. Scarlett îi dădea târcoale ca o pisică ofensată.

— Eram dornic să te văd, draga mea, spuse Rhett, că n-am mai zăbovit…

— Dornic să mă vezi? De ce naiba ai fi dornic să mă vezi? Vai de mine, sper că nu te-am încurajat în vreun fel. Căpitane Butler, n-ai fi putut să faci o baie înainte să vizitezi o doamnă?

Unchiul Peter aduse urciorul, ligheanul, săpunul de leșie și un prosop ros până la fir. În timp ce Rhett se aplecă să se spele pe față, Scarlett continuă fără milă:

— Câtă vreme ne-ai neglijat? Te-am văzut în mai? Iulie?

Râsul ei era ușuratic și nepăsător.

— Presupun că nu contează. Cum mai zboară timpul…

Rhett se șterse pe față.

— Încercam să rezist șarmului tău fatal.

— Domnul aibă milă de noi, râse zgomotos Scarlett. Ce ființă e și bărbatul bun de gură! Continuă, căpitane Butler. Prostiile alea despre „șarmul meu fatal” îmi plac.

Când Rhett îi dădu unchiului Peter prosopul înnegrit de funingine, Peter îl apucă de un colț, ținându-l la distanță.

Rhett sperase la un nou început. Voise să-i spună lui Scarlett despre micuța Meg, despre Will, supraveghetorul digurilor, despre eșarfa galbenă. Voise să-i spună lui Scarlett că o iubește.

Nu era în stare să scoată niciun cuvânt. În salonul mătușii Pittypat, neputând sta jos de teamă să nu murdărească mobila, neputând să facă nicio mișcare de teamă să nu păteze ceva, în tăcere, Rhett Butler îi înmână lui Scarlett O’Hara darul său de iubire – un pachet murdar învelit într-o hârtie mizerabilă.

— Ce-i asta?

Scarlett desfăcu pachetul. Aruncă o privire fugitivă eșarfei din mătase galbenă, apoi o lăsă cu nepăsare pe un scaun.

— Mulțumesc din inimă, căpitane Butler. Ești foarte drăguț.

Deodată, Rhett Butler simți că se îneacă de furie. Înghiți nodul din gât și rosti rece:

— O, nu-i nimic… un fleac, o dovadă prea modestă a admirației mele pentru o doamnă pe cât de frumoasă, pe atât de amabilă.

După ce Rhett părăsi casa mătușii Pittypat, rătăci pe străzi până se calmă și se trezi în fața magazinului Belmont, cel mai bun bijutier din Atlanta.

În acest al treilea an de război, domnul Belmont rechiziționase atâtea bijuterii și vânduse așa de puține, încât se gândea să-și închidă porțile. Când Rhett Butler ceru să vadă cea mai frumoasă broșă cu camee a domnului Belmont, domnul Belmont mai că zbură până la seiful său.

Ca întotdeauna, cipriotele lui Belle tăbărâră pe Rhett.

— Ești tare mizerabil, *cher.*

Minette chicoti.

— Hai să te frec pe spate.

Hélène întinse o pătură aspră peste canapea pentru Rhett, în timp ce Minette îi turna șampanie. Minette îi spuse Eloisei să aducă apă fierbinte la etaj pentru baia lui Rhett.

— De ce nu-i aduce Hélène?

— Fiindcă tu ai brațele grăsuțe și puternice.

Când Rhett întrebă despre Lisa, Minette ridică din umeri.

— Lisa a urmat sfatul Căpitanului Băgăreț și a plecat de la „Chapeau rouge”, ducându-se la un… un bordel. Lisa nu-i curtezană!

Minette se aplecă spre el, conspirativ.

— Căpitanul Băgăreț a plecat din Atlanta. Căpitanul Băgăreț a fost distrus când a aflat de transfer. Dă vina pe tine.

Îi făcu din ochi.

Rhett mai bău un pahar înainte să urce la etaj ca să facă baie și să se bărbierească.

În seara aceea, Rhett o scoase pe Belle Watling la cină la Hotelul Atlanta și mai târziu, la un coniac, îi dărui cameea.

— Vai, Rhett! E prea elegantă! E… Mereu ai fost drăguț cu mine! Știi că eu…

Rhett îi făcu semn să tacă și zâmbi.

— Rhett, de ce îmi dai asta? E prea distinsă pentru o femeie ca mine.

El se întinse peste masă și-o prinse de bărbie.

— Fiindcă, dragă Belle, ție nu-ți pot da o eșarfă de mătase galbenă.

18. Vulpea e pe fugă

În primul an al războiului, cavaleria ușoară deveni brigada lui Ravanel din armata statului Tennessee a generalului Bragg. Brigada făcea incursiuni în spatele liniilor inamice din Kentucky și Tennessee, prinzând în ambuscadă contingentele unioniste, nimicind trenurile cu provizii, dând foc la podurile de cale ferată și aruncând în aer tunelurile prin care treceau trenurile.

Loialitățile în statele de graniță erau împărțite și, dacă unele doamne scuipau către rebeli când treceau pe-acolo, altele se arătau dornice să-și dovedească personal devotamentul față de cauză, față de chipeșul tânăr colonel care întrupa acea cauză.

Andrew Ravanel le iubea pe toate aceste doamne, dar nu-și amintea niciodată numele lor.

În timp ce colonelul era întreținut de ele, iscoada și cântărețul lui de banjo dormeau în grajd, pe veranda din față, o dată chiar într-o trăsură stricată, iar altădată, tremurând, într-un hambar cu pereți din șipci.

— Da' știu că țipă, remarcă Cassius.

— Ca o pisică în călduri, replică Jamie Fisher. Tare-aș vrea înc-o pătură.

— Nu c'ed c-o să-mi mai fie cald v'eodată, spuse Cassius. D'ace! Ce-i face colonelu' la fata ceia?

— Nici nu vreau să-mi închipui.

Jamie se încolăci, încălzindu-și mâinile între coapse.

— Cum de nu-ți iei nicio fată, stăpâne Jamie? Adică, am văzut cum se uită la tine unele cucoane.

Cassius ridică capul din așternutul lui de paie.

— Poate-ți găsești o fată ca'e nu face așa de mult zgomot.

— Ascultă! Auzi apropiindu-se niște cai?

Jamie scoase revolverul și ieși în lumina lunii.

În zilele de glorie, inamicii lor federali chemați sub arme călăreau pentru prima dată și mulți dintre caii lor fuseseră luați direct de la plug. Comandanții Uniunii se certau și aveau o atitudine de cocoși bătăioși, iar strigătele îngrozitoare de rebeli ale confederaților îi înspăimântau pe mulți dintre comandanții federali incompetenți, determinându-i să se predea fără a trage niciun glonț.

Jamie Fisher era un călăreț neobosit, cu un ochi bun pentru topografie; știa din instinct unde ar trebui să-și așeze brigada bivuacul, care drumuri erau nepracticabile pe vreme ploioasă, când și unde erau staționate pichete, când un vad era bun și când, în ciuda apei nevălurite și a ceea ce părea a fi un fund solid de pietriș, nu trebuia încercată traversarea.

Într-o noapte, în timp ce iscoada și cântărețul de banjo stăteau întinși în podul grajdului altei doamne patrioate, Cassius i-a mărturisit că odată sărise bățul cu Desdemona, o zvârlugă de fată. Cassius i-a spus lui Jamie: „Când stăpânu' Huge' mi-a vândut nevasta, am plâns ca un țânc".

În ambuscada de la Cynthiana, cavaleria federală l-a ucis pe căpitanul Henry Kershaw și a fost cât pe ce să-l captureze pe colonelul Ravanel. Maiorul Wilkes, aghiotantul din Georgia al brigadei, l-a criticat pe colonelul Ravanel pentru eșecul lui de a posta pichete și pentru tratamentul rău acordat prizonierilor unioniști prinși după ce brigada a recucerit orașul.

Oamenii lui Ravanel au pus la inimă criticile maiorului Wilkes și ofițerii brigăzii l-au ponegrit pe Wilkes, spunând că era un „aristocrat de provincie prea sentimental". Când Wilkes a părăsit brigada, Jamie Fisher l-a însoțit la gară. Deși Jamie nu-și dăduse pe față gândurile așa cum făcuse Wilkes, acțiunile lui Andrew îl frământaseră și pe el.

— Războiul l-a costat prea mulți prieteni pe colonel, i-a spus Jamie lui Wilkes.

Ashley Wilkes scutură din cap a negare. Asta nu era o justificare.

— Andrew e un om bun, a spus Jamie. Toată lumea îl iubește.

— Câteodată, cei care sunt cel mai ușor de iubit, a replicat Wilkes, sunt cel mai greu de respectat.

Reputația rămâne adesea în urma faptelor și faima lui Andrew Ravanel crescu chiar și când veteranii lui epuizară caii încercând să repete triumfurile anterioare, mai ușoare. Își asumau riscuri pe care nu le-ar fi luat cu un an înainte.

Comandantul armatei din Tennessee, generalul-maior Braxton Bragg, era un zbir cocârjat, bărbos, ale cărui sprâncene negre intrau în coliziune deasupra nasului. Bragg stătea prost cu stomacul și cu nervii și avea furunculi atât de dureroși, încât nu putea sta în șa. Generalul Bragg era dovada că ghinionul îi găsește pe cei care-l merită.

Bragg hotărî să-l trimită pe colonelul Ravanel în Atlanta și Charleston, unde cetățenii patrioți erau dornici să-l aplaude pe eroul Confederației. Bragg îl avertiză pe Andrew:

— Domnule, nu uita că ești solul meu personal; îl reprezinți pe Braxton Bragg!

Pe când părăseau cartierul general, Jamie spuse:

— Doamne, Andrew, solul personal al lui Bragg… nu ești mândru?

Când Jamie izbucni în râs, Andrew îl pocni în glumă.

Jamie îl ajută pe Andrew să-și facă bagajul și-i dădu o pălărie nouă care s-o înlocuiască pe cea distrusă de unioniști la Cynthiana.

— O să ai nevoie de o pană, spuse Jamie. Pentru doamne.

Andrew își îmbrățișă cumnatul pe după umeri.

— N-am nevoie de pană, Jamie. Tu ești pana de la pălăria mea.

— Transmite-i dragostea mea scumpei Charlotte, spuse Jamie fericit.

Oamenii colonelului Ravanel urmăreau progresul liderului lor cu mare interes.

Sora unui caporal din Atlanta scrisese: „Colonelul Ravanel și cântărețul lui negru de banjo au venit să-i facă curte văduvei lui Charles Hamilton, dar ea l-a alungat. Toată lumea râde de pățania lui”. Soldații lui erau mulțumiți că își reluase vechile obiceiuri și totodată bucuroși că fusese respins. Unii nu-și mai văzuseră soțiile sau iubitele din primăvara trecută.

Întâlnirea de taină a colonelului cu doamna Haynes stârnise glume obscene.

Stegarul a râs cu poftă. „Nu le-au fost de-ajuns două ore împreună? Mie nu-mi trebuie nici zece minute.”

Spre surpriza soldaților săi, Andrew s-a întors din Charleston foarte supus. Andrew le-a tăiat-o scurt ofițerilor care glumeau pe seama relațiilor colonelului lor – cum le era obiceiul – și a început să-și ocolească tovarășii preferați de băutură. Cassius s-a apucat să cânte balade lente, sentimentale.

Când Jamie l-a întrebat de văduva din Atlanta, colonelul Andrew Ravanel a zâmbit trist: „Mai degrabă înfrunt o divizie yankee decât pe Scarlett O'Hara Hamilton. «Domnule colonel Ravanel, pleacă și ia-ți și orchestra cu dumneata.»”.

Și așa a fost rebotezat Cassius „orchestra lui Andrew”.

Andrew îl întreba pe fratele lui Charlotte despre soția lui: cum fusese Charlotte în copilărie? Charlotte a fost de față când el a sărutat-o pe Rosemary Butler la Hipodromul Washington? „Eram așa de furios pe Langston Butler, atât de umilit, încât aș fi făcut orice și cât mai iute!”

Jamie era de părere că lui Andrew îi trebuia ceva timp să se obișnuiască cu ideea de soț credincios, dar era amuzat când doamnele care

sperau să-l desfete pe „renumitul colonel Ravanel” erau refuzate cu un zâmbet și cuvintele: „Doamnă, dacă nu eram însurat, virtutea v-ar fi fost în pericol”.

Apoi veni vara cu Gettysburg și Vicksburg și gazetele care-l lăudaseră odată pe colonelul Ravanel au schimbat foaia. *The Charleston Mercury* aminti de lupta de la Cynthiana și cum un ofițer federal defilase pe o stradă publică cu pălăria colonelului Ravanel pe cap.

Generalul Bragg, care urma să-și piardă comanda în favoarea generalului Johnston, interzise raidurile și folosi brigada lui Ravanel pe post de cavalerie regulată. În acea toamnă, Andrew se învoi pentru a doua oară ca să meargă în Charleston.

Domnul și doamna Ravanel nu erau niciodată acasă pentru vizitatori și ignorau toate invitațiile. Juliet Ravanel era neobișnuit de reticentă când prietenii o întrebau despre cuplu.

De data aceasta nu fu niciun scandal și, la scurt timp după ce Andrew se întoarse în armată, Jamie primi o scrisoare de la Charlotte. „Te rog nu-l lăsa pe Andrew să facă ceva pripit. Mi-e teamă că iubitul meu soț nu se consideră demn de mine. Mi-e teamă că Andrew va face ceva nesăbuit ca să-și curețe reputația care e deja strălucitoare ca soarele de amiază! Te rog, Jamie, ai grijă de Andrew de dragul meu și al fiului nostru!”

Cinci săptămâni mai târziu, într-o după-amiază burnițoasă de decembrie, pe o coamă ce domina Pommery, Ohio, Jamie Fisher medita la clopotele bisericii.

— Cum de-am putut crede vreodată că clopotele bisericii sunt frumoase? Oare ele nu mai înseamnă plimbările în familie pe Meeting Street duminica dimineața?

Prin ocheanul său, colonelul Andrew Ravanel cerceta orașul, ale cărui clopote de biserică făceau

o larmă aidoma unor gâște înfricoșate: „Vin rebelii! Alarmă! Alarmă!”.

Interludiile dintre sunetele clopotelor din Pommery erau umplute de muzica mai slabă a celor din provincie.

— Sunt clopotele Domnului, Jamie. Să-ți fie rușine.

Andrew închise cu o bufnitură ocheanul.

— Să trecem prin oraș sau să-l ocolim? Să le dăm ocazia cetățenilor din Pommery să aibă ce le povesti nepoților?

— Nu, Andrew. Sigur au mai rămas câțiva bătrâni cu barba sură care-și strâng la piept muscheta și visează să împuște un confederat.

Andrew Ravanel se foi în șa.

— Cât de aproape sunt unioniștii?

— Trei batalioane, la două ceasuri în urmă.

— De data asta n-or să scape.

— Ha-ha, făcu Jamie.

Andrew îl întrebă pe Jamie despre ruta spre casă.

— Prin Cobb’s Ford se putea trece acum două săptămâni, dar a plouat suficient cât să înece și Arca lui Noe.

Absent, Andrew mângâie calul pe grumaz.

— Cassius nu știe să înoate.

Jamie se aplecă spre el.

— Dacă îi dăm bice, ajungem la râul Ohio mâine-seară.

Andrew Ravanel se ridică în scările de la șa și le făcu semn oamenilor săi să ocolească orașul yankeu. Mergeau acasă.

Cu două săptămâni înainte, Andrew Ravanel traversase Ohio, pătrunzând în regatul yankeu cu două mii de călăreți confederați odihniți și bine înarmați, cu intenția să distrugă căi ferate, să incendieze depozitele armatei, să fure cai și să înroleze recruți solidari cauzei.

Raidul a mers prost. Alertate de o telegramă, brigăzile federale i-au urmărit fără încetare. Numai marșul neoprit și istețimea lui Jamie Fisher au evitat lupta prestabilită pe care n-aveau nicio speranță să o câștige.

Au fugit și s-au ferit și și-au croit drum pe-acolo pe unde nu puteau evita lupta. Morții au fost lăsați neîngropați, răniții abandonați la răscruci. Oamenii istoviți se așezau pur și simplu pe marginea drumului și-i așteptau pe yankei să vină să-i ridice. Dintre cele patru tunuri de câmp, le mai rămăsese numai unul.

Cei trei sute de supraviețuitori din brigada lui Ravanel erau nebărbieriți, soioși și împodobiți cu arme; arătau mai mult ca niște bandiți decât soldați. Caii pe care-i cumpăraseră de la fermierii din Ohio (plătind cu moneda confederată) nu aveau iuțeala și nici rezistența armăsarilor cu care începuseră războiul.

În acea seară ploua, o ploaie rece care smulgea frunzele moarte din copaci și le făcea terci în mijlocul drumului. Ca să-și cruțe caii, soldații mergeau pe jos, agățându-se de scările de la șei. Când sângele încetă să mai clocotească în venele lui Andrew Ravanel, o disperare de-acum familiară îi împovără inima și strigă către Cassius:

— Cântă-ne ceva, băiete!

Stând cu picioarele încrucișate pe antetren și cu o umbrelă veche protejându-i banjoul, Cassius încercă să-i facă pe plac, dar melodiile lui fie sunau fals, fie Andrew se săturase de mult de ele.

Ploaia de gheață se scurgea de pe borurile pălăriei lui Andrew, prelingându-i-se pe gât.

Cassius își înfășură prețiosul instrument în vestă și se cocoșă deasupra lui, nefericit și nemișcat.

Luna lumina îndeajuns ca fiecare om să-l vadă pe cel din fața lui. Câteodată, stegarul nu reușea să țină drumul. Bărbații mestecau biscuiți în timp ce mergeau. Mai ieșeau din coloană ca să se ușureze,

apoi alergau ca să o prindă din urmă. Ploaia li se infiltra prin gulere, cusăturile de la umeri și prin tălpile bocancilor. Pălăriile turtite li se pleoștiseră de tot. Inimile le erau strânse. Uneori, când un soldat urca la loc pe cal, acesta protesta. Alteori, câte un cal epuizat se cabra, aruncându-și la pământ călărețul cu brațele și picioarele rășchirate, înainte ca oamenii osteniți să tragă calul înapoi.

Când Andrew o lăsase pe Charlotte în gara din Charleston, Charlotte îi spusese: „Dragul meu, te cunosc mai bine decât oricine altcineva din lume și nu mă îndoiesc că ai făcut lucruri de care ți-e rușine. Rușinea ta dovedește că ești un om foarte bun".

Andrew iubise multe femei. Dar numai Charlotte îl făcuse să se simtă în siguranță.

Într-a cincisprezecea dimineață după ce invadaseră teritoriul federal, ploaia se opri și un vânt răcoros alungă norii. Pe măsură ce soarele se ridica, pământul scânteia. După ce merse în recunoaștere pe propriile urme, Jamie Fisher raportă că scăpaseră de urmăritori.

— Dar probabil au ghicit încotro ne îndreptăm.

— Da, Jamie.

— Au să blocheze vadurile.

— Jamie, îți faci prea multe griji.

Traversară un platou accidentat. Din loc în loc, drumul se afunda într-o viroagă, unde treceau vadul peste pârâuri mâloase și învolburate, ale căror ape ajungeau până la burta cailor. Căprioare cu coada albă își făceau drum boncăluind prin lăstăriș. Trecură pe lângă ferme izolate și părăsite. Pe măsură ce ziua se încălzea, platoul se deschidea în fața lor în pajiști întinse și, în miezul zilei, cotiră pe o alee către o fermă din șindrile cu două caturi. Auziră trântindu-se ușa din spate, apoi zgomot de copite iuți, care se stingeau. Soba din bucătărie era încă fierbinte și o bucată de costiță sfârâia într-o

tigaie. Jamie Fisher mâncă o bucățică, se linse pe degete și îi turnă lui Andrew o ceașcă de cafea.

— Am putea ajunge la Cobb’s Ford până pe înserate, spuse Jamie.

Andrew se așeză la masa din bucătărie cu ceașca între mâini. Cana ciobită era din faianță ordinară; porțelanurile bunicii se aflau probabil în dulapul din salon.

În afara casei, stegarul striga:

— Deshămați-vă caii și culcați-i! Dacă voi sunteți obosiți, fiți siguri că ei sunt și mai și. Murphy, trezește-te, omule! La naiba, n-ai murit încă!

Bocancii tropăiau prin dormitoarele de deasupra și Andrew auzea cum erau trase sertarele. Oare oamenii lui fuseseră dintotdeauna hoți? Își aminti de unionistul care alergase pe strada principală din Cynthiana cu un ceas cu pendulă în brațe. Bietul nebun n-avea nevoie să știe cât e ora acolo unde l-a trimis sabia lui Andrew.

Fuseseră atât de mulți bieți nebuni…

Jamie tot îndruga vrute și nevrute despre Cobb’s Ford.

Andrew era foarte obosit, îngrozitor de obosit. Ridică ceașca de cafea cu două mâini, o duse la buze și înghiți.

Jamie spuse:

— Andrew, trebuie să ajungem înaintea lor la râu.

De unde naiba își trăgea Jamie forța?

— Jamie, răspunse Andrew. Pentru numele lui Dumnezeu, Jamie!

Andrew reuși să lase ceașca jos fără s-o scape. Mâinile îi zăceau desfăcute și fără vlagă pe masă.

— Andrew, mai sunt cinci ore până la Cobb’s Ford. Numai cinci ore. Dacă trebuie, odihnim caii o oră. Putem traversa înainte de lăsarea întunericului.

Andrew își dorea să fi fost Charlotte acolo. Charlotte știa întotdeauna ce era de făcut. Îi

displăcuse acest lucru când s-au căsătorit. Cât de rău s-a purtat cu ea atunci!

Când Jamie bătu darabana pe masă, Andrew ridică capul. Jamie spuse:

— Andrew, nu poți să clachezi acum.

Andrew răspunse cu un glas îngroșat:

— Să fiu al dracului dac-am să las un fătălău să-mi spună ce să fac!

Andrew Ravanel își lăsă capul pe brațe și închise ochii.

Oamenii își deshămară și culcară caii. Se dezbrăcară de haine și le întinseră la soare să se usuce. Se târâră în grajd și în șură și adormiră.

Doi condori dădeau târcoale pe deasupra, cercetând teancurile de haine de sub ei.

În acea seară, spre apus, oamenii se treziră, se îmbrăcară cu hainele uscate și-și încărcară armele. Într-o troacă de porci din curtea fermei, puseră la fiert vreo șase șunci și trei banițe de cartofi. Pescuiră mâncarea din cazan cu furcile.

Oamenii râgâiră și-și aprinseră pipele. Stegarul zise:

— N-am sperat c-o să mai ajungem aici.

— Poate rămânem aici și ne apucăm de agricultură, replică cineva.

Andrew nu ieși din casă. Jamie Fisher era plecat în recunoaștere sau ceva de genul ăsta.

Cerul era senin și plin de stele și, la un moment dat, un meteorit fulgeră în drumul său spre pământ.

Cassius cântă „Călătorul din Arkansas” și „Bucuria soldatului” și tinerii bărbați dansară vioi giga și se învârtiră unul pe altul în curtea hambarului, sub stelele strălucitoare care-i vegheau.

În zori, încălecară și, după câteva ceasuri, platoul se termină la marginea unei mări de ceață. Dincolo de plapuma ciufulită de ceață, la numai trei kilometri în față, platoul continua în Statele Confederate ale Americii.

— Dac-am putea merge prin ceață… spuse Andrew Ravanel.

Jamie murmură:

— De vreme ce poți merge pe apă, de ce nu și prin ceață?

— Jamie, îmi pare rău. N-ar fi trebuit să-ți vorbesc în felul ăla.

— Ești un ticălos, Andrew.

— Bătrânul Jack și-a lăsat amprenta asupra mea. Dar am nevoie de tine, Jamie, de asta poți fi sigur. Încă puțin. Câteva ore și o să fim acasă.

Jamie Fisher nu răspunse.

Drumul făcea un unghi pe întinderea platoului, pe ogoare cultivate de-a lungul râului Ohio. Spicele lanurilor de porumb neculese se ofileau în ceață.

Ohio era lat de un kilometru și jumătate la Cobb’s Ford: o porțiune lată de apă puțin adâncă spre Insula Macklin și un canal mai adânc dincolo. Insula joasă era o întindere de o sută optzeci de metri de resturi plutitoare și desiș de-a valma. La reflux, căruțele puteau traversa până la malul îndepărtat, malul confederat, fără a-și uda încărcătura. La flux, râul Ohio era navigabil de la Pittsburgh la New Orleans și navele cu zbaturi de pescaj mic împingeau șlepurile prin canalul adânc.

În dimineața aceasta, insula nu se vedea din cauza ceții.

Jamie Fisher trase de hățuri în fața unui petic de noroi în care se vedeau urme de cai și căruțe. Auzise hămăitul și zăngănitul lopeților de pe Insula Macklin.

— Au ajuns înaintea noastră, observă Andrew. Un regiment?

— O brigadă întreagă.

Jamie arătă spre niște șanțuri mai adânci.

— Pe-aici au trecut afeturi de tun.

Andrew Ravanel coborî de pe cal și merse la marginea râului, unde rădăcinile unui platan

răsturnat se întindeau acuzator spre apă ca o rugăciune rămasă fără răspuns.

În spatele insulei, pe malul confederat, coroanele copacilor se iveau cu seninătate din ceață.

Sosi și restul brigăzii lui Ravanel în spatele lui Andrew și al iscoadei sale.

— Aș putea să dorm și-o lună, spuse Andrew.

Jamie răspunse:

— La Parkersburg e un bac, dar asta înseamnă cincizeci de kilometri în susul râului.

Unii oameni își duseră caii la apă să-i adape; alții aruncară un picior peste șa și aprinseră feștile. Și ei puteau citi urmele.

Un soldat ieși în galop din regimentul de strajă din spate.

— Domnule colonel, vine o brigadă yankee pe platoul din spatele nostru.

Jamie spuse:

— N-or să scape de data asta.

Andrew răspunse:

— Jamie, eu… nu știu…

Jamie Fisher spuse:

— Andrew, tu trebuie să ne conduci. N-avem alt conducător.

Andrew șovăi, apoi redeveni colonelul Ravanel, legendarul comandant al rebelilor.

— Mulțumesc, Jamie, spuse el.

Unioniștii de pe Insula Macklin călăriseră toată noaptea și săpau de când ajunseseră pe insulă. Erau osteniți și nervoși și soldatul care aruncă cu neglijență un bulgăre de pământ pe bocancii altuia se alese cu o înjurătură. Nu mâncaseră micul dejun.

Strigătul strident al rebelilor îi făcu pe artileriștii federali să sară imediat la tunuri. Cavaleriștii lăsară lopețile și înșfăcară carabinele. Sprijiniră patul rece al armelor de obrajii transpirați și traseră cocoșul de fier.

Un val de călăreți confederați apăru în trombă din ceață, galopând, înaintând prin apa mică, țipând de-ți făcea părul măciucă și trăgând cu revolverele în aer. O sută, două sute, o mie – Dumnezeule, câți erau?

La fel de brusc cum apăruseră, înainte ca vreun unionist să aibă ocazia să tragă, oastea cumplită se retrase în ceață, în timp ce doi ofițeri confederați galopau spre interiorul insulei, protejați de steagul alb.

Un maior yankeu de vârstă mijlocie îi întâmpină pe mal. În timp ce călăreții traseră de hățuri, maiorul își potrivi pălăria ca să stea țeapănă pe cap. Pe deasupra brazdelor de pământ proaspăt întoarse ale noilor tranșee, țevile carabinelor îi urmăreau pe confederați.

Ravanel se relaxă în șa.

— Domnule maior, îți amintești de vremea când soldații adevărați nu săpau pământul ca niște cârtițe?

Maiorul stătea în șa aproape la fel de dârz ca Andrew. Harnașamentul maiorului – ca și omul însuși – era uzat, dar bine întreținut.

— Am avut prieteni care nu săpau ca niște cârtițe. Îi pomenesc în rugăciunile mele.

Andrew Ravanel cunoscuse și disprețuise oameni ca acest maior toată viața lui. Acești bărbați banali, respectabili, plicticoși și rigizi îl dezaprobaseră pe Jack Ravanel și îl dezaprobaseră și pe fiul lui Jack. Pe măsură ce averea familiei Ravanel se topea văzând cu ochii, oameni ca aceștia prosperaseră fiindcă le lipsise imaginația să facă ceva temerar sau genial sau amuzant sau ceva doar de dragul de-a face.

Privind chipul impasibil al maiorului, Andrew știu înainte să spună ceva că nu-i va ține cacealmaua.

— Știi cine sunt eu. Știi că am două mii de oameni și șase tunuri de câmp, și dacă trebuie să te alung de pe insula asta, o voi face. Predați-vă și vă

las să plecați. Vom trece dincolo și ne vom vedea de drum și n-o să fiți într-o situație mai proastă decât erați ieri. Dacă vă împotriviți, nu garantez pentru viața voastră.

Maiorul dădu din cap ca și cum se așteptase la amenințarea lui Andrew și evaluase interpretarea colonelului ca fiind acceptabilă.

— Domnule colonel Ravanel, e o plăcere să vă cunosc. Eu și băieții mei speram să aflăm dacă sunteți așa de-al dracului cum vă descriu ziarele. Uneori, domnule, ziarele nu redau lucrurile întocmai.

— Predați-vă, domnule, și lăsați-ne să trecem.

— O, făcu maiorul federal cu calm, nu cred că vom face asta.

Zâmbi.

— Dar sunteți bineveniți să ne puneți la încercare.

Andrew putea vedea canalul din capătul celălalt al insulei. Dacă ar ajunge la acel canal, ar putea înota până la țărmul confederat.

— Mă bucur de cunoștință, domnule maior, reuși să îngaime Andrew și salută sprinten, după care el și Jamie dădură bice și se făcură din nou nevăzuți în ceață.

Oamenii îl priveau pe Andrew, așteptând.

— Or să ne măcelărească, spuse Jamie. Am numărat opt tunuri. Andrew?

Andrew se întoarse cu fața spre insulă. Ceața se instalase și nu vedea nimic în afara coroanelor fusiforme ale copacilor. Țărmul îndepărtat era mai vizibil: malul abrupt al râului, apoi o centură de ceață, apoi copaci.

Jamie spunea ceva.

Ceața era plăcută, învolburată și sufla fuioare de abur. I se păru că vede chipul lui Charlotte și ochii ei iubitori.

— Andrew! sâsâi Jamie. Pentru numele lui Dumnezeu, Andrew!

N-o va mai vedea niciodată pe Charlotte. Nu-și va vedea niciodată fiul. Va fi o generație întreagă de fii ai Sudului care nu-și vor cunoaște tații. Andrew se gândi că asta n-ar fi chiar așa de rău.

Jamie sugera un alt loc pe unde-ar putea trece, pe care-l descoperise când cercetase Cobb's Ford. La câțiva kilometri în susul râului. Trebuiau să înoate.

De ce o părăsise pe Charlotte? Nu-și mai amintea.

Întunericul mângâietor coborî asupra lui.

— Andrew! șopti imperios Jamie. Vino-ți în fire, Andrew!

Andrew Ravanel era socotit un om curajos dintr-o națiune de oameni curajoși, dar poate cel mai curajos lucru pe care-l făcuse vreodată fu să alunge acel întuneric și să strige cu autoritatea unui colonel de brigadă:

— Urmați-mă în susul râului, băieți! Ori ajungem în închisoarea Rock Island, ori acasă!

Înaintând umăr la umăr, brigada lui Ravanel parcurse în galop mic drumul de lângă râu, prin lujeri de ceață. Când un cal epuizat se prăbuși, omul care era cel mai aproape îl înșfăcă pe călăreț și-l aruncă în spatele lui. Căzură și alți cai. În lanurile de porumb de pe marginea drumului, ceața se ridica precum fumul din focuri de tabără fantomatice.

— Aici! strigă Jamie, și confederații părăsiră drumul apucând-o pe malul râului.

Își ținură în frâu caii bătuți de soartă lângă un doc plutitor la care era legată o barcă cu vâsle pe jumătate scufundată.

Râul era mai îngust aici, poate de vreun kilometru. Dincolo de apele mâloase și tulburi, pe țărmul confederat nu se deslușea nimic.

Jamie cântă:

— Dacă vrei să te simți bine, dacă vrei să te simți bine, dacă vrei să te simți bine, cheamă cavaleria!

Un mesager ieși din regimentul de gardă:
— Vin! Vine brigada federală!
Colonelul Ravanel urcă malul, unde toată lumea putea să-l vadă.
— Băieți, ne-am distrat când a fost vremea, dar acum a sosit clipa să plătim! Dincolo de râu ne așteaptă libertatea. De partea asta, un lagăr yankeu de prizonieri. Cei care nu știu să înoate sau nu vor pot să rămână aici cu mine. O să-i ținem în loc în timp ce restul traversează.
Soldații își legară cizmele de șei și intrară cu caii până la genunchi în râul maroniu și turbulent. Unii erau agățați de grumazul calului, alții înotau, atârnați de scări. O luară în aval, purtați de curent.
Servanții de tun fixară antetrenul tunului solitar, îi destupară gura țevii și o îndreptară spre drumul în ceață pe unde trebuiau să apară unioniștii. Alții scoaseră barca cu vâsle din apă ca să-i protejeze pe servanți.
— Andrew, calul tău poate să traverseze, spuse Jamie. Comand eu regimentul de gardă.
Cu mușchii gâtului contractați, Andrew abia reuși să rostească:
— Cum, Jamie, și tu să ai parte de toată distracția?
Colonelul Ravanel zâmbi ca pe vremuri și-și înveli mâinile sub manta, unde nimeni nu putea să vadă că-i tremură.
Se auzi un șuierat și, cu tunurile de la prova în flăcări, o canonieră federală șarjă din ceață spre confederații care înotau.
Trombe de apă țâșniră din râu, late și înspumate în vârf, mai întunecate la bază.
Ghiuleaua nimeri în plin.
Tunurile de la prova trăgeau imediat ce erau încărcate. Caii nechezau. Oameni și cai erau uciși. Trupuri pluteau pe râu în jos: bucata aceea care se rotea fusese un cal; pata de lângă el fusese probabil pălăria călărețului.

În ciuda zelului canonierei, o mână de oameni din brigada lui Andrew ajunseră la țărm, se cățărară pe mal și dispărură în ceață. Cassius își pierduse banjoul.

— Așa s-a dus și orchestra ta, șopti Jamie.

Când canoniera se îndreptă în aval, omorî oameni și cai care erau deja morți. Sângele sclipea pe roata rigidă care lăsa o dâră lucioasă în urma sa.

Flamurile în coadă de rândunică ale unioniștilor țâșniră brusc și ofițerii lor zâmbiră, până când văzură masacrul de pe râu. Canoniera defila în sus și-n jos, fluierând cu mândrie, ca un instrument inteligent ce era.

Andrew Ravanel își salută capturatorii.

— Bună dimineața, domnilor. Cred că pe noi ne căutați.

19. Eșarfa de mătase galbenă

Permisia de Crăciun se sfârși și mii de soldați din Georgia se întoarseră la regimentele lor. Orășeni și fermieri, avocați, fierari, medici, învățători, potcovari, rotari și plantatori își părăseau familiile pentru a pleca în Virginia, unde unioniștii urmau să atace imediat ce drumurile ar fi devenit iarăși suficient de practicabile ca să le susțină tunurile uriașe, trenurile nesfârșite cu provizii și soldații de toate rangurile îmbrăcați în albastru, înarmați din cap până-n picioare și bine hrăniți. Timp de trei ani, acești sudiști de rând ținuseră piept atacurilor lui Goliat și le respinseseră – plătind un preț amarnic.

La gara din Atlanta, noua tunică militară a maiorului Wilkes și eșarfa de un galben strălucitor ieșeau în evidență. Nu orice soldat avea uniforma completă – majoritatea purtau uniforme țesute în casă sau capturate de la unioniști și vopsite cu coji de nucă. Coastele cailor ofițerilor împungeau prin pielea bătucită ca treptele unei scări.

Nevestele își ascundeau lacrimile și soții lor soldați zâmbeau. Copiii mai mari știau să-și țină gura, dar cei prea mici ca să accepte minciunile brave ale taților erau de neconsolat. Când soldații își luau rămas-bun, acesta era însoțit de bocetele copiilor cu inima sfâșiată.

Ashley Wilkes putea să facă deosebirea între un tablou de Rubens și unul de Velâsquez și știa dacă un concert de Mozart era din prima perioadă sau a doua. Vizitase Turnul Londrei și confluența Rinului. Făcuse turul grădinilor europene, de la Blenheim la Versailles, și înțelesese căror trandafiri le pria cel mai bine argila din Georgia. În ciuda îndoielilor sale despre război, era un ofițer bun. Ashley nu era omul pe care camarazii lui să-l bată prietenește pe spate, dar îl plăceau și aveau încredere în el. Maiorul Wilkes era un om

meditativ, erudit. Nimic din cele petrecute în cei treizeci și trei de ani ai săi nu-l pregătise pentru situația de a fi îndrăgostit de două femei.

Își iubea soția, pe Melanie, și o iubea… pe „ea”, deși nu suporta să-i rostească numele. Ea fusese fata din vecini, o tovarășă nostimă, adolescenta pentru care-și făcuse mari speranțe, prietena încântătoare, fiica feciorelnică a unui plantator irlandez imigrant; fusese Galateea lui Ashley până în ziua când s-a întors din turul său prin Europa și, în absența lui, fata devenise „ea”.

Ashley Wilkes citise despre femei. Medeea, Lady MacBeth, Julieta, Isolda, Desdemona, până și scandaloasa Madame Bovary – Ashley le-a înțeles pe toate. Dar n-o înțelegea pe Scarlett și nici dorința care-o simțea față de ea. Își petrecuse viața negându-și poftele nedemne de un gentleman. Ashley Wilkes fu șocat de cât de mult o dorea.

Și Ashley își iubea soția; ea era tot ceea ce sperase. Și-a petrecut fiecare ceas din permisie cu Melanie și în brațele ei. Au închis ușa de la dormitor în fața suferințelor și temerilor lumii.

Undeva, cumva, Melanie găsise materialul necesar pentru a coase o tunică militară pentru preaiubitul ei soț. Căldura care-i dezmierda trupul zvelt al lui Ashley era căldura Melaniei.

Dar cu câteva clipe înainte să plece la gară, Scarlett îl prinsese pe Ashley singur și-i dăruise o eșarfă de mătase minunată pe care o cususe singură. Și, din nefericire, Scarlett își mărturisise iubirea.

Ashley nu i-a dat niciun răspuns. Ce-ar fi putut spune? Fără niciun cuvânt, o promisiune sau o scuză, o lăsase pe Scarlett în pragul ușii. Ce-ar fi putut face altceva un gentleman?

La gară, în frumoasa lui uniformă nouă și cu minunata eșarfă nouă, maiorul Ashley Wilkes era un om chinuit.

— Bună dimineața, domnule maior.

Cade Calvert tuși în batistă. Ar fi fost o dovadă de proastă creștere să observe că batista albă a lui Cade era pătată de roșu. Fratele lui Cade, Raiford, zăcea alături de ceilalți morți confederați la Gettysburg.

— Trenul ăsta nu duce nicăieri.

Tony Fontaine ridică sticla în semn de noroc. Fratele său, Alex, era mort de beat, întins cu capul pe ranița lui, nepăsându-i de oamenii care pășeau peste el.

— N-are locomotivă.

Printre acești bărbați în zdrențe, civilul îmbrăcat într-un costum impecabil se remarca precum un semn de exclamare.

— Poate că vr'un speculant blestemat avea nevoie de ea! explică Tony.

Fratele lui Tony, Joe, fusese și el ucis la Gettysburg.

Ashley întoarse capul.

— A, căpitane Butler…

— Respectele mele, domnule maior Wilkes. Eșarfa vă stă excepțional.

Acest bărbat bogat cu ochi negri arzători o curta pe Scarlett. Toată lumea știa asta.

— Eșarfa e un cadou de la o persoană dragă, replică Ashley.

— N-am văzut asemenea mătase decât în Havana. Legată într-un nod al iubirii? Doamna Wilkes e o cusătoreasă excelentă.

— Melanie? se înroși Ashley. Da, cum să nu. Da, așa e. Se pare că plecarea ne-a fost amânată; trenul…

Tony Fontaine se apropie de Ashley împleticit, suflându-i în nas un damf de whisky.

— Domnule maior, v-am spus vreodată cât de mult vă admir? Adică, sunteți… sunteți un gentleman adevărat. Jur pe Dumnezeu!

— Se aduce o locomotivă de la Jonesboro.

Rhett ridică din umeri.

— Mai durează un ceas, poate două. Domnule maior, îmi permiteți să vă fac cinste cât așteptați?

Ashley Wilkes se simțea între ciocan și nicovală. Perspectiva de a asculta elogiile de bețiv ale lui Tony Fontaine în timp ce Cade Calvert scuipa sânge în batistă era mai mult decât putea îndura. Cel puțin Butler era un gentleman.

— Aș bea ceva, domnule.

În timp ce traversau șoseaua Decatur, Butler făcu conversație:

— Foarte multe hoteluri au fost transformate în spitale, încât au mai rămas doar câteva cârciumi decente.

Își frecă mâinile.

— Fie că-i război, fie că-i pace, viciul trebuie slujit. Iată c-am ajuns, domnule maior.

Holul și restaurantul Hotelului Național erau ticsite dintr-un capăt în celălalt cu ofițeri care profitau la un pahar de ultimele clipe din permisia de Crăciun. Ușa de la cazinoul hotelului era păzită de niște namile, care-și desfăcură brațele butucănoase ca să-i lase să treacă pe căpitanul Butler și pe însoțitorul acestuia.

În încăperea spațioasă, un negru lustruia roata ruletei, în timp ce altul spăla paharele în spatele barului. La o masă acoperită cu aba verde, un crupier juca solitaire. În tăcere, Ashley îl auzi întorcând cărțile. Mulatrul care-i întâmpină purta pantaloni de uniformă și o cămașă cu volane curată, dar fără vestă.

— Bună ziua, domnu' căpitan Butle', domnu' maio'. Din păcate, jocu'ile încep abia la șapte…

— N-am venit să jucăm, Jack. Te deranjează dacă ne așezăm la o masă mai retrasă? Poate ne aduci niște șampanie?

— Nu avem Sille'y, domnule căpitan. Nu mai avem Sille'y de când ați adus ultimele lăzi.

— Nu mai forțez blocada, Jack. O să bem ce-ai tu mai bun.

Când sosi sticla, Butler umplu paharul lui Ashley, pe care acesta îl goli prompt. Rhett îi mai turnă unul.

— E o eșarfă neobișnuit de elegantă, insistă el. Aș jura că-i mătase de Havana.

— Ai stat mult în Cuba?

— Mă întreb unde a găsit soția dumitale mătasea.

— Melanie e descurcăreață. Am auzit că e încântător în Cuba.

— E o insulă binecuvântată cu plaje întinse și plutoane de execuție ineficiente. Îți admir soția, domnule. Dacă îmi permiți, doamna Wilkes e cea mai cumsecade doamnă din Atlanta.

— O să-mi fie cumplit de dor de ea.

Privirea lui Rhett Butler îi sfredeli ochii lui Ashley.

— Ce norocos ești să ai o soție pe cât de înzestrată – arătă spre eșarfă –, pe atât de virtuoasă.

Crupierul învârti roata. Bila de fildeș zbârnâi și se opri cu un țăcănit.

Ashley nu mai fusese într-o încăpere ca aceea, deschisă doar pentru plăcerea bărbaților, de când începuse războiul. Îi amintea de favorurile pentru care se născuse. Ashley se aplecă în față, zâmbind:

— Butler, ai fost la ultimul picnic de la Doisprezece Stejari, îți amintești liliacul franțuzesc și sângerii? Ai dat o raită prin grădina noastră de trandafiri? Toți plantatorii din comitatul Clayton ne invidiau pentru Mamaluke, scripcarul nostru.

Ashley chicoti.

— Negrul acela n-a făcut în viața lui o muncă cinstită. Cred că servitorii se distrau mai mult decât noi la petrecerile noastre.

Ashley clătină din cap, dus pe gânduri.

— Erau ca niște copii fericiți.

Tensiunea din trupul căpitanului Butler îl avertiză pe Ashley că alunecase pe un teren periculos.

— Ca gentleman din Charleston, fără îndoială că ai amintiri similare. Picnicuri, baluri, întreceri…

Rhett vărsă pe lângă paharul lui Ashley când i-l umplu și șterse lichidul de pe masă cu latul palmei.

— Caii tatălui meu erau atât de frumoși, încât te durea inima. Familia Butler mânca cu tacâmuri de argint englezesc de pe farfurii de porțelan franțuzesc. Primăvara, azaleele de pe plantația Broughton puteau să te amețească cu parfumul lor.

Rhett ridică paharul pentru un toast.

— Wilkes, ai biciuit vreodată un servitor? Adică personal. Ai biciuit cu mâna ta vreun om?

Ashley se simți prins în capcană.

— Să biciuiesc un servitor? Păi, n-a fost nevoie. De ce-am fi făcut asta? Nu-mi aduc aminte ca tata să fi biciuit vreun negru. Nu-mi aduc aminte decât de bunătate.

— Și ce făceați cu negrii… „impertinenți"? Îi vindeați?

O amintire suprimată din copilărie ieși la suprafață: o negresă care se tânguia, agățată de genunchii tatălui lui Ashley în timp ce căruța unui vânzător de sclavi îi lua bărbatul.

Pentru o clipă, Ashley rămase fără grai. Sticlele zornăiră când barmanul refăcu plinul la bar.

Ashley tuși și-și umezi buzele.

— Se spune că Grant îi va conduce pe unioniști împotriva noastră primăvara asta. Din compania mea au rămas zece oameni, iar din regiment șaizeci.

De ce unii oameni urau frumusețea? Ce făcuse frumusețea tandră ca să-și câștige disprețul lui Rhett Butler?

— Mă tem pentru Confederația noastră, conchise Ashley.

Rhett își privea oaspetele ca pe o pradă.

— Spune-mi, domnule maior Wilkes. Ești un om care și-a cultivat sensibilitățile. Ai avut vreodată inima împărțită? Te-ai frământat și te-ai

chinuit vreodată, întrebându-te dacă te iubește? Dar eu o iubesc? Mă întreb uneori, domnule, cum diferă dorințele adultului de chinurile năduşite ale şcolarului.

— N-am o experiență prea mare cu femeile.

— Eu am. Și din experiența mea, sunt la fel de diferite una de alta ca un trandafir de o petunie, un Morgan de un Standardbred. Fiecare femeie este absolut unică.

Și fiecare demnă de a fi iubită?

— Nu cred că avem de-ales în această privință. Nu alegem pe cine să iubim; dragostea ne alege pe noi.

Ashley se încruntă.

— Dar, cu siguranță, domnule, atâtea căsnicii fericite au fost aranjate. Nu crezi că putem învăța să iubim?

Rhett muşcă vârful trabucului, scuipă și aprinse un chibrit.

— Nu, domnule maior Wilkes, nu cred asta. Cred că majoritatea bărbaților și femeilor își duc viețile fără a cunoaște deloc iubirea. Acceptă un simulacru în loc. Confundă scânteile reci ale cenușii cu focul arzător.

Ashley Wilkes își desfăcu ceasul.

— Locomotiva noastră ar trebui să ajungă în curând.

— Mai zăbovește nițel, domnule maior Wilkes. Ai timp berechet și e mai liniște aici. Am înțeles că te-ai certat cu Andrew Ravanel.

Ashley întrebă:

— Nu-i îngrozitor ce-i fac unioniștii colonelului Ravanel?

Rhett râse zgomotos.

— Mândrul colonel Ravanel, închis ca un hoț de cai de rând? Să știi, domnule, că Andrew e norocos să fie ocnaș într-un penitenciar. Unioniștii își tratează criminalii mai bine decât pe prizonierii rebeli. Am auzit că i te-ai plâns generalului Bragg de Andrew.

— Bragg e un clovn pedant.
Rhett rosti tărăgănat:
— Păi sigur că e. Și te-ai plâns fiindcă…
Ashley atinse paharul pentru a-i fi reumplut.
— M-am oferit voluntar în brigada lui.
— Goarne răsunând, fapte glorioase, chestii din astea?
— Ia stai așa, Butler. Cuvintele tale sunt aproape jignitoare.
— Îmi cer scuze. Ai fost aghiotantul lui Andrew…
— Îl știi pe Andrew Ravanel din Charleston?
— Am fost buni prieteni în școală. A fost o vreme când aș fi făcut orice pentru Andrew. Așadar, plângerea ta?
Ashley spuse:
— Colonelul Ravanel nu e un gentleman.
— Andrew însuși avea îndoieli în privința asta.
Ashley coborî privirea asupra mâinilor sale.
— Foarte bine, atunci. Dacă vrei să știi… Făcuserăm un raid și n-a mers bine. Brigada noastră a traversat râul Licking în Cynthiana, Kentucky, care era confederată. Copiii alergau alături de noi, strigând: „Ravanel! E colonelul Ravanel”. Femeile fluturau batistele, dar până și Andrew era prea obosit ca să mai răspundă. Era într-una din stările lui, așa că Henry Kershaw a preluat comanda. Căpitanul Kershaw i-a încartiruit pe ofițeri în oraș. Stegarul a campat brigada la vest de oraș. Henry n-a trimis pichete și eram cu toții culcați când cavaleria federală a atacat în zori. Eu și Andrew am fugit în cămășile de noapte. Pe Henry Kershaw îl cunoști? Bătăușul ăla bețiv și cu gura mare?
— Ești prea amabil cu Henry.
— Henry n-a fugit. Henry Kershaw a înșfăcat pălăria cu pene a lui Ravanel și a defilat pe stradă, cu pistolul în mână, gol-pușcă, în afară de pălărie, țipând că el era, Doamne, colonelul Ravanel și să-l ia naiba dacă o să fugă de blestemații de yankei!

Henry a apucat să tragă un singur glonț înainte să fie ucis. O companie de călăreți federali novici, doar un detașament pus pe jafuri, care a dat peste noi din întâmplare.

Ashley Wilkes continuă:

— Brigada a auzit împușcăturile și erau deja pe cai când i-am ajuns. Colonelul Ravanel era livid. Unioniștii nici nu și-au imaginat că vom contraataca. Prădau orașul. Un caporal ghinionist târa un ceas cu pendulă mai înalt decât el. Nu au opus cine știe ce rezistență. Căpitanul lor purta pălăria lui Andrew. Nu l-a dus capul să scape de ea. Când a încercat să i-o dea înapoi lui Andrew, Andrew a refuzat. „Dar, domnule, pălăria vă aparține. Un trofeu al acțiunii voastre curajoase." L-am îmbrăcat pe Henry Kershaw și l-am întins pe un furgon tras de un catâr. Andrew le-a ordonat prizonierilor noștri să ne urmeze și a potrivit hățurile astfel încât căpitanul unionist să tragă furgonul. „Henry și-ar fi dorit asta. Sigur nu vrei să refuzi omului pe care l-ai ucis această ultimă dovadă de respect…" Când unionistul se clătina, colonelul Ravanel îl biciuia ca și cum ar fi dat într-un catâr, iar când am ajuns la cimitir, omul s-a prăbușit în genunchi. Din nou, Andrew a refuzat să ia pălăria. „Nu, domnule, ai ucis un om pentru pălăria asta și acum îți aparține. Nepoții tăi se vor putea făli cu ea. Acum, nu vrei să-l lași neîngropat pe Henry, nu-i așa?"

Ashley continuă:

— După ce a săpat mormântul, omul s-a prăbușit alături, în timp ce Andrew Ravanel citea slujba de înmormântare. Apoi Andrew s-a întors către căpitan: „Ai săpat un mormânt cât pentru doi".

Ashley povesti:

— Înaintea oamenilor noștri și ai lui, ofițerul s-a așezat în genunchi, i-a îmbrățișat picioarele lui Andrew și l-a implorat să-i cruțe viața.

Rhett Butler strânse din buze.

— Andrew nu și-a dat deloc seama ce făcea până când a terminat.

Privirea lui Ashley era bântuită.

— Andrew râdea de omul acela. „Dă-mi înapoi pălăria”, a spus el. „Nu-i stă bine unui laș.” L-am lăsat pe ofițer cu soldații pe care-i comandase.

Ashley făcu o pauză.

— În trecut, am admirat ironia ca pe o podoabă. Nu mi-am imaginat că poate fi așa de urâtă.

— Adevărul frumuseții, frumusețea adevărului, ei, domnule maior? exclamă Rhett Butler.

Se ridică să plece.

— Chiar îți admir eșarfa de mătase galbenă. Parcă simt iubirea cu care a fost făcută. Complimentele mele soției dumitale.

20. O baie de sânge

Nominalizat pentru un al doilea mandat, Abraham Lincoln a spus: „Nu-mi permit să presupun că delegații au hotărât că sunt ori cel mai mare, ori cel mai bun om din America, ci mai degrabă că e mai bine să nu schimbi caii în timp ce traversezi râul…”.

A fost o baie de sânge. La 8 mai, în cel de-al patrulea an de război, Ulysses S. Grant și-a început ofensiva de primăvară. În iunie, Grant pierduse șaizeci de mii de oameni. La Cold Harbor, a pierdut șapte mii în opt minute.

În vest, generalul Sherman se îndrepta spre Atlanta. Confederații depășiți numeric ai generalului Johnston au respins atacurile lui Sherman la Dalton, Resaca și Pickett’s Mill, dar, după fiecare victorie, erau împresurați și forțați să-și abandoneze pozițiile din cauză că unioniștii le amenințau liniile de aprovizionare. Ca reacție la înțepăturile celor ce nu-l considerau un general bătăios, Sherman a dus o luptă curajoasă la Kennesaw Mountain. După ce trei mii de unioniști și-au pierdut viața, Sherman a știut că războiul e iadul pe pământ.

Când a aflat că Ashley era dat dispărut în misiune, Melanie Wilkes, care era însărcinată în ultimele luni, a leșinat pe loc. L-a rugat pe Rhett să vadă dacă putea afla ceva. Unii generali federali fuseseră cădeți la West Point odată cu Rhett Butler și, de la unul dintre ei, Rhett a aflat că maiorul Wilkes era în viață, fusese făcut prizonier și dus la lagărul Rock Island.

La 12 iulie 1864, înconjurat de ofițerii săi care-l aclamau, William T. Sherman stătea în vârful unui deal la zece kilometri nord de Atlanta.

După lunile de bombardament federal, Charlestonul nu mai era un oraș frumos. Străzile perpendiculare față de tunurile federale fuseseră

cel mai greu lovite când obuzele au pătruns prin acoperișuri și au explodat înăuntru, făcând pereții caselor să se prăbușească în stradă. Secărica creștea până la șold în grădinile abandonate și vacile lăsate libere pășteau pe Meeting Street. Cioburile de sticlă străluceau pe caldarâm, printre țărușii de gard prăfuiți, învelind drumurile ca o ploaie de gheață.

Cu toate că următoarea casă era în ruine, cea de pe Church Street de la numărul 46 fusese cruțată deocamdată. John Haynes refuzase să plece. Îi spusese lui Rosemary: „Du-te dacă vrei. Ai să fii mai în siguranță în nordul orașului”. A încerca să vorbești cu John era ca și cum ai vrea să convingi o fantomă să revină în lumea celor vii.

În iulie, blocada federală din portul Charleston era completă și ultimul vas inveterat care a încercat să o forțeze a fost eșuat pe Rattlesnake Shoal. Speculanții au dispărut. Vasele firmei Haynes & Fiul putrezeau pe chei și păianjenii țeseau pânze la ferestrele depozitelor goale.

În lungile ceasuri ale zilei, John Haynes stătea pe patul fetiței lui, cu privirea în gol. Noaptea, rătăcea prin oraș printre bombele incendiare, zidurile care se prăbușeau și companiile de pompieri asediate ale Charlestonului.

Rosemary își petrecea zilele la nou înființata piață gratuită, împărțind alimente familiilor soldaților din Charleston. Luni: ignami. Marți: terci de ovăz. Bame miercurea. Copii timizi se agățau de fustele mamelor. Din când în când, un copil făcea sau spunea ceva, stătea sau zâmbea ca Meg, și inima lui Rosemary sângera din nou.

Duminica, piața gratuită era închisă. Deși John nu mai mergea la biserică, Rosemary participa fidel la slujbe, rugându-se la Dumnezeu să-i spună de ce îi luase copila. După slujbă, mergea la periferia orașului; conacul din East Bay al familiei Fisher fusese bombardat și Charlotte și Juliet închiriaseră o casă mică la nord de districtul Shell.

Intimitatea autoimpusă și lăuzia dificilă a lui Charlotte puseseră la grea încercare talentele domestice ale lui Juliet și voioșia naturală a lui Charlotte.

Charlotte îi scria zilnic soțului ei întemnițat. Unele scrisori le încredința serviciilor poștale, altele curierilor privați. Charlotte Fisher Ravanel avea relații importante și unele scrisori fuseseră înmânate personal de comisarii însărcinați cu schimburile de prizonieri. I-a scris lui Andrew despre faptul că se mutaseră, descriindu-i vila ca fiind la fel de „intimă ca o casă de păpuși" și „extraordinar de confortabilă". I-a transmis cu o siguranță de nezdruncinat că Andrew Ravanel va avea un fiu. Charlotte n-a pomenit deloc de neliniștea doctorului, nici de durerile agonizante care-i sfredeleau pântecele. Charlotte semna scrisorile cu „Micuța ta soție dragă, mireasa ta iubitoare, mi-e tare dor de tine! Rugându-mă pentru întoarcerea ta, sunt…".

Charlotte nu primise încă niciun răspuns.

Juliet spunea:

— Andrew? Să scrie scrisori? Doamne ferește! Nu-mi amintesc să-l fi văzut vreodată pe Andrew scriind o scrisoare.

— Dar, dragă soră, sigur e conștient cât de prețioase ar fi pentru mine cuvintele lui.

— Poate scrisorile lui Andrew sunt confiscate, sugeră Juliet.

— Scrisorile lui Jamie reușesc să ajungă.

Jamie Fisher îi descria în amănunt pe temnicerii lor plictisiți și farsele prizonierilor. Când le-a prevenit de melancolia tot mai adâncă în care se cufunda Andrew, Charlotte a scris: „Dragul meu soț, inactivitatea ta forțată invită la deznădejde. Te rog, fă mișcare regulat! Oamenii cu firi înflăcărate (ca tine, dragă) trebuie să facă mișcare zilnic. Când ești în aer liber, îndreaptă-ți fața către soare. Lumina soarelui întărește glanda pineală!".

Cu toate că scrisorile trimise soțului ei aveau toate aceeași notă vioaie, Charlotte nu-și ascundea nemulțumirea față de Juliet.

— Eram mai fericiți ca niciodată. De ce a trebuit Andrew să atace în Ohio?

Charlotte duse mâinile la spate, sprijinindu-se.

— Câteodată am impresia că port un pachiderm în loc de un fiu. Juliet, de ce bărbații sunt atât de cruzi cu cei care-i iubesc?

— Nu știu să-ți răspund, spuse Juliet cu vechea ei asprime. Dacă am fi fost niște fete bătrâne mai pricepute să măsoare inima unui bărbat, n-am mai fi fete bătrâne.

Într-o dimineață de august atât de fierbinte încât ieșeau aburi din caldarâm, după ce Charlotte Ravanel îndurase fără succes chinurile nașterii timp de patruzeci și opt de ore, Rosemary Haynes puse urechea pe pântecele umflat al prietenei sale. Îndreptându-se apoi, făcu un semn imperceptibil către Juliet: nu se auzea nicio bătaie de inimă.

Juliet spuse:

— Doctorul moțăie în bucătărie. Mă duc să-l aduc.

— O, prietenă dragă, nu-l deranja pe bietul om, șopti Charlotte. Mai stai nițel. Nu am avut noi parte de vremuri așa de plăcute? Cine a avut prieteni mai buni decât tine?

Charlotte Fisher Ravanel zâmbea amintirilor.

— Ce noroc am avut să mă mărit cu Andrew! Toate fetele puseseră ochii pe el.

Închise ochii.

— Mi-e somn. Cred c-am să mă odihnesc alături de copilașul meu. Spune-mi, Rosemary, nu-i așa că fiul lui Andrew are ochii tatălui său?

Un soare spălăcit atârna deasupra portului pustiu când Rosemary se întoarse acasă. Unioniștii atacau puținele forturi portuare rămase încă în mâinile

Confederației. La mare depărtare, muschetele lor sunau ca morișca unui copil.

În fața casei cu numărul 46 de pe Church Street, Joshua îl înșeua pe Tecumseh.

— Ce faci aici, Joshua?

Servitorul lui John potrivi scările.

— Stăpânu' Haynes se face soldat, doamnă.

Cu coburii de șa în mână, John ieși din casă, mișcându-se vioi, cum nu-l mai văzuse de luni bune.

— A, Rosemary. Cum se simt Charlotte și copilul?

— Sunt morți. Charlotte și copilul. O, John, își dorea așa de mult copilul. Ea…

Ca și cum soția lui era prea fragilă ca s-o îmbrățișeze, John atinse cu blândețe părul lui Rosemary. Lacrimile se prelingeau pe chipul lui bun care nu ascundea nimic.

— Draga mea, îmi pare nespus de rău. Charlotte era prea bună pentru lumea asta păcătoasă.

Rosemary arătă spre Tecumseh.

— John, ce înseamnă asta?

— Ți-am lăsat un bilet pe noptieră. N-aveai cum să nu-l vezi.

— John!

— Generalul Johnston a cerut voluntari. Haynes & Fiul e în faliment; vasele noastre ar putea fi la fel de bine ancorate pe uscat. Rosemary, poți să mă ierți? Nu mai pot jeli.

Zâmbetul firav al soțului ei era primul pe care Rosemary îl vedea în atâtea luni de zile.

— Cine știe, poate că-mi vor da un grad. Locotenentul Haynes – n-ar fi grozav? Nu-ți face griji, dragă. John Haynes va fi cel mai grijuliu soldat bătrân din armată.

Îi dădu coburii lui Joshua.

— Să nu-ți faci griji nici pentru tine – Rhett a învestit profiturile noastre în obligații britanice. O să ai bani ca să te întreții, indiferent ce se întâmplă.

— John, stai! Nu poți să pleci! Nu poți! Păi… Tecumseh se sperie de gloanțe!

El mângâie crupa calului.

— Ca și mine. Cred că amândoi o să trebuiască să ne învingem groaza.

— Dar de ce faci asta? N-o poți aduce înapoi pe scumpa noastră!

El își strânse soția de umeri atât de tare, încât o duru.

— Rosemary, viața mea e o ruină. M-am crezut protejat de modestia ambițiilor mele: nu voi fi decât un om de afaceri cinstit, un soț și un tată iubitor. Asta e tot ce mi-am dorit vreodată.

Clătină trist din cap.

— Lung drum am mai parcurs noi, sudiștii.

Cu toate că pe buzele lui Rosemary tremurau cuvintele „Rămâi cu mine”, nu le putu rosti.

John Haynes clătină din cap ca pentru sine.

— Așa că plec. Deși e greu de crezut, se pare că țara noastră are nevoie de falnicii săi oameni de afaceri între două vârste. Președintele Davis spune că putem câștiga. Dacă păstrăm Atlanta, Petersburg și Charleston, Abraham Lincoln nu va fi reales. Dacă Lincoln pierde alegerile, Uniunea va abandona lupta. Au suferit pierderi teribile; chiar mai mari decât ale noastre. Sigur că s-au săturat de războiul ăsta dezgustător la fel de mult ca și noi.

— John, m-ai minți? În aceste clipe?

Ochii i se îmblânziră de afecțiune și-și apăsă buzele pe mâna ei.

— Rosemary, Rosemary, da, te-aș minți.

John Haynes îi întoarse mâna, ca pentru a-și întipări în memorie fiecare linie prețioasă din palma ei.

— L-aș minți și pe Iisus Hristos ca să te scutesc de suferință.

21. Atlanta incendiată

Rhett Butler se afla în fața Hotelului Național când primul proiectil federal lovi Atlanta. Alarma de incendiu sună discordant.

— Acolo!

Un băiat cu privirea ageră arătă spre o coloană de fum care se înălța deasupra acoperișurilor.

Rhett își croi drum prin mulțimea de gură-cască și intră în restaurantul hotelului. Cum barmanul era afară, Rhett păși în spatele barului și-și turnă singur o bere, pe care o duse împreună cu ziarul barmanului la masa lui obișnuită din spate. Când un alt obuz făcu să zboare praf și fulgi de vopsea din tavanul stanțat cu staniu, Rhett își acoperi berea cu mâna.

Toată lumea spera că John Haynes, noul comandant al armatei din vest, îl va bate pe Sherman și va salva orașul. Dacă pivnița hotelului va fi transformată într-un adăpost antiaerian, nu vor mai avea bere rece.

Un ziar îl lăuda pe generalul Hood, care-și pierduse un braț și un picior apărând Confederația. „O dovadă incontestabilă”, proclama gazeta, „a spiritului de luptă ce-l caracterizează pe general”.

Ieri-dimineață, la cartierul general confederat, Rhett urmărise cu neîncredere cum doi bărbați vânjoși îl urcaseră pe general pe cal și-l legaseră de el.

Primul proiectil făcuse una cu pământul casa domnului Warner din colțul străzii Rhoades cu Elliot, omorându-i pe Warner și pe fiica lui de șase ani. Proiectilele următoare au ucis o femeie care călca cămăși. Alta a fost rănită mortal pe când aștepta să se urce într-un tren. Sol Luckie, un bărbier de culoare eliberat, a murit când un obuz a ricoșat de un stâlp de iluminat și i-a explodat la picioare.

Două dintre cele patru căi ferate ale Atlantei căzuseră deja în mâinile unioniștilor. Oamenii de afaceri înfricoșați urcau pe furiș scara din spate de la „Chapeau rouge” ca să-i propună lui Rhett afaceri aproape pe degeaba.

După ce armata lui Hood confiscă caii și atelajele civile ale Atlantei, Rhett mergea pe jos de la „Chapeau rouge” la hotel. Când o stradă era blocată din cauza instalațiilor de stingere a incendiilor, Rhett făcea un ocol.

Când soarele de dimineață izbucnea în toată gloria lui prin ferestrele din față ale restaurantului hotelului, Rhett își strângea cărțile de joc și se întorcea pe jos la „Chapeau rouge”. Dacă pierdea o mie într-o noapte, o recupera în următoarea. Era totuna pentru el.

Ce nătâng era! Ce nătâng nenorocit! Rhett ar fi trebuit să părăsească de săptămâni bune acest oraș, asediat din trei părți de o armată uriașă care strângea rândurile în fața ultimei spărturi din cerc. Nu-l reținea absolut nimic în Atlanta.

În afară de Scarlett O’Hara.

Domnișoara Pittypat și Peter plecaseră, dar Scarlett rămăsese cu Melanie Wilkes, care era foarte slăbită după nașterea fiului ei.

Rhett ar trebui să plece la Londra.

Sau la New Orleans. Nu mai fusese acolo de când îl dusese înapoi la iezuiți pe Tazewell.

În martie, în mai și de două ori în iulie, își făcuse bagajele.

Apoi își amintea de gâtul ei lung – atât de mândru și totuși atât de vulnerabil. Sau își amintea de aroma ei – aroma ei de sub parfumul purtat. O dată, făcuse cale-ntoarsă doar la amintirea gestului curajos cu care-și dădea capul pe spate.

Rhett a despachetat și s-a îmbătat criță.

Ultima oară când Rhett Kershaw Butler se simțise atât de neajutorat, era lucrător pe câmpurile de orez ale tatălui său.

În afara orașului, la Gârla Piersicului și la Ezra Church, generalul Hood își asmuțea soldații confederați istoviți și depășiți numeric asupra unioniștilor odihniți care-i secerau ca pe spicele de grâu. Unioniștii renunțaseră să mai bombardeze Atlanta și se deplasaseră spre flancul stâng al lui Hood, unde au îngenuncheat Atlanta și au pus mâna pe linia West Point, avansând spre Jonesboro și linia Macon and Western. Jonesboro era cheia orașului. Dacă Jonesboro cădea, ultima cale ferată care ducea în Atlanta, singura linie de aprovizionare a lui Hood, ar fi fost tăiată.

Ambulanțele, cu perdelele laterale ridicate ca să pătrundă aerul, curgeau șuvoi pe strada Marietta. Băieței alergau alături de ele, alungând muștele de pe răniți.

Zvonuri proaspete soseau la restaurant din jumătate în jumătate de oră: „Atacul din flanc asupra comitatului Cleburne a eșuat!”, „Văr-miu e în statul-major al lui Brown. Zice că Brown nu poate rezista”.

Pe la mijlocul după-amiezii, pariorii ofereau patru la unu șanse împotriva lui Hood.

Rhett Butler stătea singur la masa lui.

Crezând că atacul lui Sherman asupra orașului Jonesboro era un tertip și că unioniștii intenționau să atace de fapt Atlanta, generalul Hood și-a retras armata în oraș. Trei mii de soldați se împleticeau pe șoseaua Decatur. Praful stârnit de ei albea ferestrele din față ale restaurantului.

În acea seară, restaurantul era cuprins de o veselie febrilă. Bărbați lipsiți de duh de obicei spuneau glumă după glumă; baptiști care nu puseseră niciodată gura pe whisky se clătinau. La ceva vreme după miezul nopții, o femeie înaltă, în veșminte de doliu, se așeză la o fereastră opacă din cauza prafului, cu părul lung despletit, plângând.

Deși mesele erau pline și bărbații stăteau la bar în bisericuțe de câte trei, Rhett Butler era singur și

juca solitaire: valetul de negru pe dama de roșu, dama de negru pe popa de roșu. Rhett își turnă un pahar. Ce naiba făcea în orașul ăsta?

În cele din urmă, Rhett Butler păși afară, într-un răsărit limpede precum cristalul. Păsărelele cântau. Uliii se odihneau pe crăcile lor. Îi aștepta o zi încărcată.

Soldații istoviți și nespălați ai lui Hood dormeau în pragul ușilor sau rășchirați, sforăind, pe trotuare. Rhett își frecă fața. Trebuia să se bărbierească.

Salonul de la „Chapeau rouge" era vraiște din cauza paharelor și a sticlelor goale. Un fotoliu de două persoane era răsturnat și ambele statuete cu Venus dispăruseră.

— 'Neața, MacBeth.

MacBeth avea pungi sub ochii înroșiți și o vânătaie pe obraz.

— O noapte grea? își dădu cu presupusul Rhett.

Namila își pipăi vânătaia.

— Toți au înnebunit! Se poa'tă ca și cum nu le pasă de nimic.

Soba din bucătărie era caldă încă și Rhett scoase niște apă pentru bărbierit.

Rhett urcă în biroul lui. Pe masă nu era nimic; seiful era deschis și gol. Arsese deja ce era de ars și îngropase ce era de îngropat. Rhett Butler era liber ca pasărea cerului.

Se așeză la masă și deschise sertarul: penițe, hârtie, cerneală, o sugativă. Ar fi putut aparține oricui.

Ce căuta aici?

Iisuse Hristoase! Ce făcuse iubirea din el?

La patru după-amiază, tunurile federale mugiră la Jonesboro. Hood fusese păcălit. Armata confederată nu era acolo unde trebuia.

Însoțit de zarva îndepărtată a tunurilor, Rhett Butler se întoarse la restaurant, se așeză la locul lui obișnuit și scoase un pachet nou de cărți.

Unioniștii îi depășeau numeric pe apărătorii orașului Jonesboro cu cinci la unu. Macon and Western, ultima linie ferată a Atlantei, căzuse în mâinile lui Sherman.

— Hood se retrage! Armata o șterge!

— Cine nu vrea să trăiască guvernat de yankei ar face bine să plece naibii din 'Lanta.

Câțiva bărbați fugiră în restaurant; alții fugiră afară. Rhett puse un nouă negru pe un zece roșu.

Belle Watling intră. Băuse.

— O, Rhett, ce să fac? Unioniștii…

— Nu trebuie să faci nimic.

Rhett îi turnă un pahar lui Belle.

— Yankeii n-or să te mănânce, să știi. Ține-ți ciprioatele înăuntru o zi sau două. Apoi dublează prețurile.

— Rhett, după tot ce-ai făcut pentru mine, nu prea-mi vine să te rog, dar… pot să vin cu tine?

Degetele lungi ale lui Rhett amestecară cărțile.

— Ce te face să crezi că mă duc undeva?

— O, nu știu, Rhett, nu știu! se văicări Belle. Pentru numele lui Dumnezeu, ia-mă cu tine!

Îi dădu batista lui. Belle Watling își suflă nasul și-și ceru scuze că era o povară pentru el.

Un barman veni la masă:

— Căpitane Butler, afară-i o fetișcană negresă care strigă după dumneata. Spune că-i important.

Pe stradă, soldații mărșăluiau în jurul servitoarei lui Scarlett, Prissy, care zbiera.

— Căpitane Butle', căpitane Butle', domnișoa'a Sca'lett a'e nevoie de dumneavoast'ă. Ea și domnișoa'a Melly au ma'e nevoie de dumneavoast'ă. T'ebuie să veniți.

— Nu sta în stradă, Prissy. Vino-ncoace și spune-mi ce vrei.

Ea scutură din cap cu putere.

— Nu, domnule. Nu mă ap'opii de ba'u' ăla. Diavolu' are b'ațu' lung. Domnișoa'a Sca'lett pleacă și a'e nevoie de calu' și t'ăsura dumneavoast'ă.

— Calul și trăsura mea au fost confiscate. Mă îndoiesc să mai fi rămas măcar o singură șaretă în oraș.

— Doamne sfinte, căpitane Butle'. Dacă au fost confiscate, ce ne facem? Domnișoa'a Melly se simte foa'te 'ău. Ea și bebelușu' ei. Și apoi mai e domnișoa'a Sca'lett cu micu' Wade. Ce ne facem?

Sufletul lui Rhett se trezi ca o pisică ce se întinde la soare. Sângele îi pompa din nou prin vene. Un rânjet îi flutură pe chip, dar se sili să-l ascundă. Scarlett avea nevoie de el.

— Vă 'og, căpitane Butle'!

— Du-te înapoi la domnișoara Scarlett. Spune-i că vin, Prissy. Nu mai zăbovi de pomană.

Când Rhett intră înapoi, Belle Watling pironea cu privirea paharul gol.

— Presupun că nu trebuie să mai întreb cine te cheamă. Presupun că știu la cine te duci.

— Dragă Belle, rosti cu blândețe Rhett. Du-te acasă. Fetele tale au nevoie de tine.

Trăsura pe care o furase Rhett era vai de capul ei: o gloabă bătrână plină de răni care trăgea o căruță ce părea să se dezmembreze din clipă-n clipă.

Era însă o trăsură.

Confederații care se retrăgeau dădeau foc la depozite și aerul mirosea a șuncă arsă: șuncile pe care poliția militară confederată le confiscase de la bieții fermieri care speraseră să-și hrănească familiile. Exploziile acelea cumplite veneau de la muniția aruncată în aer pe care poate tocmai Rhett o trecuse prin blocadă. Uniforme, șei, whisky, costiță, bocanci, pături, nesfârșite tone de făină de porumb – toate ardeau. Flăcările învăluiau Atlanta, luminând orașul ca și cum era ziuă.

Prissy își târâia picioarele pe loc în fața porții casei mătușii Pittypat când Rhett apăru în colțul străzii. Fugi în casă, strigând:

— Vine căpitanu' Butle'! Căpitanu' Butle' e aici, domnișoa'ă Sca'lett!

Când Rhett se apropie de poarta din față, o explozie cutremurătoare îi răsună în urechi. Cu o mână la ochi, Scarlett păși pe aleea din fața casei. Unda de șoc îi lumina părul negru și-i lipise rochia de curbele moi ale trupului.

Cioburi răpăiau pe stradă și limbi de foc lingeau cerul, dar Rhett Butler își înclină pălăria în fața lui Scarlett O'Hara.

— Bună seara. Frumoasă vreme. Am auzit că pleci într-o călătorie.

— Rhett Butler, dacă te-apuci să faci spirite, nu-ți mai vorbesc în viața mea.

În ciuda focului, a exploziilor și a invaziei yankeilor, Rhett era vesel ca un școlar. Cum fulgerau ochii ei verzi!

Îi spuse adevărul verde-n față: dacă încercau să fugă prin sud, soldații confederați le-ar confisca și calul și căruța, iar toate celelalte drumuri erau în mâinile Uniunii.

— Și unde ai de gând să pleci?

— Mă duc acasă, spuse ea.

— Acasă? Vrei să zici la Tara?

— Da, da! La Tara! O, Rhett, trebuie să ne grăbim!

Imposibil: între ei și drumul spre Jonesboro se afla un oraș în flăcări.

Mintea i-o luă razna și începu să plângă și să bată cu pumnii în pieptul lui Rhett.

— Mă duc acasă! Mă duc! Chiar de-ar fi să fac tot drumul pe jos!

Și era în stare. Rhett știa că ar fi făcut asta. Ar fi făcut orice.

Era capabilă de orice ca să obțină ce-și dorea.

Cu blândețe, o mângâie pe păr.

— Hai, hai, drăguța mea, rosti el duios. Nu plânge. Ai să te duci acasă, fetița mea curajoasă. Ai să te duci acasă. Nu plânge.

Prissy căptușea căruța cu pături în timp ce Scarlett și Rhett urcară la etaj. Mirosul de camfor

și alcool medicinal din odaia lui Melly îi umplu ochii lui Rhett de lacrimi. Proaspăta mămică era la fel de albă la față ca și cearșafurile de bumbac. Alături de ea, bebelușul dormea. Gura i se mișca de parcă sugea la sân.

— O să încerc să te ridic fără să te doară, doamnă Wilkes. Vezi dacă poți să mă iei de gât.

— Bebelușul Beau! șopti Melanie.

— Prissy o să-ți aducă copilul. O să fie bine.

Rhett își strecură un braț pe sub umerii Melaniei și pe celălalt pe sub genunchi și o ridică. Abia de cântărea treizeci și șase de kilograme.

— Vă rog… lucrurile lui Charles. Nu trebuie să le lăsăm aici.

Melanie făcu un gest slab spre sabia și dagherotipul lui Charles.

O umbră de zâmbet poposi pe buzele lui Rhett.

— Nu cred că doamna Hamilton m-ar fi lăsat să uit lucrurile lui Charles.

Scarlett stivui suvenirele de la Charles în căruță. Cu blândețe, Rhett o așeză pe Melanie pe pături, alături de copilul ei.

— Îți mulțumesc pentru ajutor, căpitane Butler.

Glasul Melaniei era ca un foșnet de hârtie.

Cu toate că toți nervii din trup îl furnicau, un calm adânc pusese stăpânire pe inima lui Rhett. De asta rămăsese în Atlanta. Asta îi fusese sortit să facă. Ea avea nevoie de el. Numai de el.

Când micul Wade șovăi, Rhett îl îndemnă:

— Urcă în căruță, flăcău. Nu ți-ar plăcea să mergi într-o aventură?

— Nu! exclamă băiatul și sughiță.

Rhett râse în timp ce-l luă pe sus pe Wade, punându-l în căruță. Prissy se cățără în spate și Rhett o ridică pe Scarlett pe capră, alături de el.

— Wade, scumpule, murmură Melanie către nepotul ei înfricoșat, te rog strecoară perna aia sub mine.

Când se aplecă înainte, ca băiatul să poată pune perna, Melanie Hamilton Wilkes își mușcă buzele ca să nu plângă. Nu trebuia să leșine. Nu trebuia!

Respirația fierbinte a micului Wade îi pătrundea în ureche.

— Tușă Melly, mi-e frică.

— Pui scump, ai toate motivele să-ți fie frică, șopti Melanie. Dar tu ești un soldățel curajos, Wade, nu-i așa?

— Cred că da, tușă Melly.

Când porniră cu un scârțâit, Scarlett strigă:

— Am uitat să încui ușa de la intrare!

Hohotul de râs al lui Rhett îl vindecă pe Wade de sughițuri.

Mârțoaga bătrână și căruța se îndreptau spre inima aflată în flăcări a Atlantei.

Înăuntrul caselor întunecoase, aparent părăsite, locuitorii ascundeau argintăria familiei sau îngropau pistolul bunicului din războiul cu Mexicul.

Aproape de centrul orașului, noaptea era sfâșiată de zgomote stridente, țipete și tropot de cai – tumultul unei armate mărețe în retragere. Rhett coti pe o stradă lăturalnică. O explozie cutremurătoare le goli plămânii de aer și Wade începu din nou să sughițe.

— Astea-s furgoanele cu muniție ale lui Hood.

Rhett întinse mâna în spate și-l strânse pe Wade de genunchi ca să-l potolească.

Rhett sperase că se vor strecura pe lângă foc, dar, în noaptea asta, toate drumurile duceau în iad. Biciui calul ramolit, care o porni într-un trap târșâit, și-și încolăci degetele în jurul revolverului. Femeia lui era ghemuită lângă el și cerul să-l aibă-n pază pe nebunul care-ar încerca să-i oprească!

De ambele părți ale străzii Marietta, depozitele erau în flăcări. Hoții fugeau cu prada. Niște bețivi se clătinau în jurul unui butoi de whisky spart.

Deodată, Rhett trase de hățuri și opri căruța pe trotuar, la adăpostul unei scări exterioare.

— Grăbește-te, spuse Scarlett. De ce-ai oprit?

— Soldați.

Poate că odată fuseseră un regiment de o mie de oameni, dar în seara aceasta erau numai o sută. Într-o altă viață, soțiile și iubitele le țesuseră uniformele frumoase și brodaseră pe ele steagul confederat, și toți aveau un nume – fuseseră Cenușiii, Zuavii, Trupa sau Legiunea. Nu erau dintr-un loc anume, ci din orice oraș sau comitat unde toată lumea cunoștea pe toată lumea și se înrolaseră alături de frații, verișorii și vecinii lor, alegându-l pe stăpânul celei mai mari plantații în rangul de colonel fiindcă n-ar fi primit ordine de la oricine.

Prietenii le muriseră în brațe și verișorii, frații și colonelul lor – o, el era de mult mort – și colonelul care-l înlocuise – cum îl chema? – erau morți și ei. Oare câți colonei fuseseră?

Înaintau ca și cum le erau rupte arcurile, ca și cum străbătuseră distanțe atât de mari, încât nu mai vedeau nicio diferență între kilometrii parcurși sau între o bătălie și alta. Își țineau puștile ca pe niște vechi prieteni. Uniformele cusute de iubitele lor pieriseră de mult. Purtau uniforme federale țesute în casă și peticite, unii aveau tunici scurte iar alții lungi, și câțiva mergeau cu pieptul dezgolit prin vâlvătaia care-i lumina.

Abia își ridicau picioarele, dar pașii lor târșâiți îi vor purta până când vor cădea în cele din urmă. Pentru unii, moartea venea ca o binecuvântare.

Un băiat soldat venea la urmă. Poate că fusese toboșar pe vremea când mai aveau tobe, dar puștile erau mai ușor de găsit decât tobele. Băiatul își țâra pușca prin praf.

Se opri din drum, se clătină pe picioare și căzu cu fața-n țărână. Fără nicio vorbă, doi bărbați ieșiră din formație. Unul, a cărui barbă neagră era singurul lucru mai de soi ce-i mai rămăsese, îi întinse pușca lui și pe cea a băiatului celui de-al

doilea, îl zvârli pe băiat pe umeri și plecă mai departe.

Rhett Butler își scoase pălăria.

După ce ultimul soldat dispăru la cotitura drumului, Rhett dădu bice calului.

Orașul care ardea absorbea tot aerul în plămânii lui uriași. Geamurile pocneau și înnegreau strada cu sticlă arsă.

Scarlett strigă:

— Pentru numele lui Dumnezeu, Rhett! Ești nebun? Repede! Repede!

Prissy țipă.

Flăcări țâșneau de pe streșini; fumul uleios se rostogolea de pe acoperișuri. Căldura le pârjolea fețele și închiseră ochii pe jumătate ca să se ferească de dogoare. Rhett îndemnă calul la trap târșâit, teroarea fiind mai convingătoare pentru cal decât biciul. Foc în stânga și în dreapta; numai un tunel îngust prin care să treacă. Wade scotea țipete stridente în timp ce valuri de căldură se prăbușeau peste ei și cărămizi și bârne cădeau cu bufnituri puternice în stradă.

Șinele căii ferate peste care trecură cu o hurducătură erau mărturia limpede că această conflagrație fusese odinioară un oraș în care oameni obișnuiți mergeau la slujbă în fiecare dimineață și în care ziare erau publicate. Pastorii predicau, bancherii făceau afaceri și băcanii aveau produse de vânzare.

Când ajunseră într-un sfârșit pe o stradă lăturalnică, se răcori brusc. Lăsaseră focul în urma lor. Vaietele micului Wade se stinseră până ajunseră niște suspine și sughițuri înăbușite.

Nu mai era suflet de om pe drum. La periferia orașului, casele erau mai rărite și de fiecare parte a drumului erau ulmi. Vântul fierbinte făcea frunzele să freamăte. Orașul strălucea în spatele lor.

Rhett trase de hățuri.

— Repede, Rhett! Nu te opri!

— Lasă bietul dobitoc să răsufle nițel.

Sudoarea li se uscă în aerul răcoros.

Rhett Butler era sleit de puteri. Își ținuse cuvântul față de ea. Nu mai avea nevoie de el. Nu-l va dori niciodată. Niciodată. Întrebă dacă știa unde se aflau.

— O, da! Cunosc un drum de căruțe, ce cotește din șoseaua mare spre Jonesboro și șerpuiește kilometri întregi prin comitat. Papá și cu mine treceam pe acolo călare. Ajunge foarte aproape de plantația MacIntosh și de-acolo nu mai e decât un kilometru jumate până la Tara.

El îi privi chipul. Tânjea după Tara. Scarlett O'Hara era dorință pură. Ei doi semănau, dar ea nu știa asta și nu va ști niciodată.

Unii bărbați puteau să iubească fără a fi iubiți. Rhett îi invidia.

Trupul ei cald era lipit de al lui. Îi simțea bătăile inimii.

Deodată, ceva parcă se rupse în el. Toată tensiunea se scurse din el. Era obosit ca și cum făcuse dragoste ore în șir.

Toboșarul acela n-avea mai mult de doisprezece ani. Rhett ar trebui să fie pe râu acum, plutind în ceață, urmărind țestoasele moscate dându-se la vale pe pragurile de apă.

Îi spuse să meargă la Tara fără el. Avea calul și căruța și cunoștea drumul. El se ducea la război.

— Of, te-aș strânge de gât fiindcă m-ai speriat în halul ăsta! Hai să plecăm!

— Nu glumesc, draga mea. Unde ți-e patriotismul, dragostea pentru glorioasa noastră cauză?

— O, Rhett, gemu ea, cum poți să-mi faci una ca asta? De ce mă părăsești?

Prea puțin, prea târziu.

Rhett Kershaw Butler o îmbrățișă pe Scarlett O'Hara Hamilton și o sărută. Îi simți buzele cum se topesc și se trezesc sub patima sărutului său.

N-avea s-o uite niciodată.

Coborî din căruță și se pierdu în întunericul de peste drum.

22. După bătălia de la Franklin

În toamna aceea, după apelurile zadarnice în regiuni mai puțin devastate ale Confederației, piața gratuită din Charleston rămase fără hrană și se închise. Rosemary se îndreptă spre casă pe străzile presărate cu dărâmături, intră pe ușa din față pe care nu se mai sinchisi să o încuie și se așeză în colțul celălalt al încăperii, vizavi de scaunul preferat al lui John. După o vreme, luă singurul ornament care împodobea polița șemineului, o vază îngustă de argint, și începu să-l lustruiască.

Chiar a doua zi, un convalescent aflat în permisie îi dădu scrisoarea soțului ei: John se descurca „destul de bine pentru un bătrân" și fusese promovat. De-acum înainte, toată lumea i se va adresa cu formula „căpitanul Haynes" – o promovare pe care generalul Stahl i-o acordase „numai fiindcă nu erau alții demni de ea".

„Generalului Forrest i-a plăcut de Rhett", scria John, „și a vrut să-l facă ofițer. Când fratele tău a refuzat această onoare, fiorosul Forrest s-a amuzat teribil. Îl văd pe Rhett de fiecare dată când cavaleria noastră e în tabără. E într-o dispoziție excelentă și și-a găsit un adept, unul Archie Flytte, care-l însoțește pe Rhett fidel ca un câine. Flytte e un condamnat care a fost grațiat ca să se înroleze. Cu toate că omul îi este devotat lui Rhett, afecțiunea nu-i reciprocă.

După ce a căzut Atlanta, am mers spre nord. Generalul Hood credea că, dacă armata confederată stătea între generalul Sherman și baza sa de aprovizionare de la Knoxville, l-ar scoate pe Sherman clocotind din Atlanta. Încă o dată, Hood l-a judecat greșit pe generalul Sherman, care a ars tot ce mai rămăsese din Atlanta și a pornit într-un marș viguros în direcția opusă.

Pe măsură ce Sherman trece prin Georgia, demontează complet șinele de cale ferată est-vest, așa cum a făcut și cu liniile noastre de la nord și sud. După ce liniile astea vor fi distruse, scumpa mea, vom fi despărțiți pentru Dumnezeu știe câtă vreme. Rosemary, vrei să vii la mine? În anticiparea deciziei tale favorabile, prietenul lui Rhett, Rufus Bullock, ți-a telegrafiat un permis feroviar.

Te înțeleg perfect dacă nu vrei să te înhami la o călătorie atât de obositoare, poate chiar periculoasă, dar m-aș bucura foarte mult să te văd. Avem atâtea de recuperat, atâtea de vorbit. Draga noastră Meg trăiește în inimile noastre. Dragă Rosemary, mi-e dor de tine cum n-am visat vreodată că mi-ar putea fi. Gelozia mea fără motiv ne-a ținut despărțiți. Vina îmi aparține în întregime. Nu-ți reproșez nimic. Te rog, vino la mine.

Soțul tău iubitor, John."

Rosemary trecu în goană dintr-o cameră în alta, scoțând haine din sertare și șifoniere. Împachetase deja trei geamantane de piele și un cufăr de vapor când se trânti pe cufăr, acoperindu-și fața și chicotind. Ce neroadă!

Înghesui lucrurile de care nu se putea despărți în ruptul capului într-o geantă de voiaj. Singura ei podoabă era o broșă filigranată roz-aurie. Nu-și mai amintea de ce odată nu-i plăcuse.

Rosemary își ridică permisul feroviar de la gară, unde se urcă în trenul pentru Savannah.

A doua zi dimineață în Savannah, Rosemary schimbă trenul, luând unul cu direcția Georgia Central, care, la prânz a doua zi, intra pufăind prevenitor în Macon.

Cavaleria lui Sherman se apropia de oraș și gara din Macon era ticsită de refugiați.

Înainte să incendieze Atlanta, generalul William T. Sherman declarase că „războiul e crud și nu poți face nimic să-l înnobilezi", afirmație testată apoi

pe fermele și orașele rămase fără apărare din drumul său.

Chiar înainte ca trenul lui Rosemary să ajungă pe peron, refugiații se înghesuiau să urce, sperând să-și asigure un loc până la plecarea trenului. Când li s-a spus că locomotiva trebuia alimentată, bărbați, copii, preoți – chiar matroane respectabile – trecură din mână în mână căpriorii necesari până la focar.

Miliția păzea trenul de sud-vest în care voia Rosemary să urce. Căpitanul lor își pierduse un braț la Chancellorsville și îi spuse că, pentru el, Rufus Bullock era „Glumețul”. Nu știa că exista un „birou al căilor ferate” confederat. O atinse pe Rosemary cu prea multă familiaritate. Cum căpitanul hotăra cine se putea urca în tren, spunea el, le alegea pe cele mai frumoase.

Rosemary îi mulțumi și îi dădu mâna la o parte ca și cum nu remarcase nimic. Tocmai se așezase în vagon, când o voce familiară o strigă de pe peron.

— Rosemary Haynes! Dragă Rosemary! Te rog, te rog vorbește cu acești oameni!

Familia Ward plecase din Charleston ca să se refugieze pe plantația unui văr de lângă Macon. Nici după un an, golanii lui Sherman au dat foc plantației și familia Ward a fugit din nou. Eulalie Ward și cumnatul ei, Frederick, nu-și mai schimbaseră hainele de câteva zile. Pantofii Eulaliei aveau tălpile rupte; Frederick, care purta întotdeauna pălărie în aer liber, avea capul gol și scăfârlia îi era arsă de soare într-un mod dureros.

— Rosemary, te-au lăsat să urci! Te rog, ajută-ne și pe noi. Trebuie să fugim din Macon. Nu mai avem nimic. Nimic!

Înainte de război, Frederick Ward fusese un om bogat cu opinii comode, caracteristice unui om bogat. Acum, cumnata lui îl ducea de mânuță.

— Stai drept, Frederick. Nu vrei să fii confundat cu un om neînsemnat.

— Dar, Eulalie, sunt un om neînsemnat.

Cu mulți ani în urmă, când a murit soțul Eulaliei, ea crezuse că a pierdut totul. Nu-și închipuise niciodată că mai avea încă atâtea de pierdut. Willy era mort și fiicele ei fugiseră cu soldați de-ai lui Sherman. Eulalie și Frederick au ajuns atât de hămesiți, încât au omorât-o pe cățelușa Eulaliei, Empress – și apoi n-au fost în stare s-o mănânce.

De pe peronul din spate (Rosemary nu se gândi să coboare din tren), Rosemary îl rugă pe căpitanul de miliție să-i lase pe cei doi Ward să urce.

— Doamnă, spuse el, nu-i loc suficient. Doar dacă săriți dumneavoastră jos și faceți loc.

În timp ce trenul supraîncărcat ieșea din gară, Rosemary privi oriunde, numai nu la refugiații de pe peron.

Acolo unde șinele fuseseră stricate de cavaleria lui Sherman și reașezate în grabă, trenul șubred nu se târa mai iute decât pasagerii lui, care coborâră ca să meargă pe lângă tren. În acea noapte, pasagerii bărbați ținură felinarele pentru muncitorii feroviari care fixau bare lungi sub șinele lăsate ca să le ridice când vagoanele treceau pe deasupra clătinându-se.

După douăsprezece ore și o sută patruzeci și cinci de kilometri, trenul ajunse în Albany, Georgia. Rosemary plăti cinci dolari pe trei pâinițe nedospite de porumb și, alături de ceilalți refugiați obosiți și nespălați, dormi pe pavimentul gării până în zori.

Trenul de pe linia Selma and Meridian era un miracol. Neatins de război, în vagoanele sale nu se trăsese iar coșul bulbos al locomotivei nu avea nici o singură gaură de glonț – nici măcar una! Cu toate că vopseaua era decolorată, toate vagoanele erau de un verde închis, cu chenar negru.

Trenul păcănea peste șinele uniforme la o viteză amețitoare de patruzeci și opt de kilometri la oră. Veteranul tuberculos de lângă Rosemary călătorise

foarte mult în New England înainte de război și declară:

— Să fiu al naibii, doamnă, parc-am fi în Massachusetts!

Acest tren, un model de perfecțiune, opri la Demopolis, ultima stație, unde pasagerii fură trecuți cu bacul peste râul Tombigbee. De acolo, merseră șase kilometri jumătate până la o platformă de bușteni, unde îi așteptau o locomotivă care șuiera și niște vagoane mai familiare, desperecheate și ciupite de gloanțe. În Meridian, Mississippi, Rosemary luă o cameră la hotel și dormi buștean. Trenul de pe linia Mobile and Ohio în care se urcă a doua zi dimineață o duse în Corinth, Mississippi, unde ajunse la apus. În acea noapte, dormi în gară. La ora două a doua zi după-amiază, trenul de pe linia Memphis and Charleston aduse provizii, recruți și pe Rosemary Haynes în Decatur, Alabama, capătul liniei.

Trenul deșerta pe platformă butoaie cu praf de pușcă și carne de vită sărată, cutii cu gloanțe minié și recruți. Cel mai tânăr recrut avea șaptesprezece ani și trei zile, cel mai în vârstă patruzeci și nouă. Majoritatea recruților nu aveau nimic de zis, dar un individ într-o redingotă cu guler de castor o încredință pe Rosemary Haynes că era prea valoros pentru efortul de război ca să-și dea viața în luptă, iar un băiat cu dinții ieșiți în afară, care-și molfăia unghia degetului mare, spuse că va dezerta cu prima ocazie. Când coborâră în Decatur, oamenii din poliția militară îi ordonară pe recruți în șiruri și le spuseră că cei ce vor să dezerteze ar fi bine să poată fugi iute, ca să nu-i ajungă din urmă gloanțele.

După cinci zile grele de călătorie, Rosemary era recunoscătoare să simtă peronul sub picioare, care nu vibra și nu tremura. Îi dădu geanta de voiaj bătrânului Joshua.

— Aștepți de mult?

— Așa c’ed.

Aproape că nu recunoscu calul legat de stâlpul de priponit. Cei care cumpărau cai bătrâni pentru abator n-ar fi scos niciun profit cu el.

— Ce-ai făcut cu Tecumseh? strigă Rosemary. O, bietul meu băiat!

— Îi băt'ân, domnișoa'ă 'osema'y, răspunse Joshua. Născut în v'emuri de demult.

— Era zdravăn când a plecat la război. Ai fost cuminte, nu-i așa, Tecumseh?

Animalul ridică capul și necheză ușor a bun venit, iar Rosemary se gândi că nu văzuse niciodată ceva mai trist.

— Joshua, Tecumseh vrea un măr.

— Domnișoa'ă 'osema'y, când p'indem ceva ovăz, me'e sau po'umb, le mâncăm. Când o să moa'ă calu', socot c-o să-l mâncăm și pe el.

De când podurile de cale ferată de la nord de Decatur fuseseră arse, proviziile și recruții lui Hood erau descărcați și încărcați în Columbia, Tennessee, duși cu căruțele trase de boi ori catâri sau pe jos. Uneori, Rosemary călărea pe Tecumseh. Din milă, de obicei mergea pe jos. Vagoanele cu muniții se răsturnau pe drumul îngust, săpând brazde adânci în câmpurile dimprejur. Nu existau garduri: parii alimentaseră focurile de tabără ale soldaților și, dacă mai supraviețuise vreo vită, se ascundea în adâncul pădurii. În acea noapte, Rosemary dormi sub un vagon de marfă.

Dimineață, ploaia smulgea ultimele frunze din copaci și inunda brazdele. Tecumseh nu mai putea ține niciun călăreț. Puțin după apusul soarelui, intrară în Pulaski, Tennessee, unde Rosemary cumpără ovăz, din care se ospătă animalul. Joshua dormi într-un grajd cu calul.

Camera de hotel a lui Rosemary era neîncălzită, dar adăugând încă o pătură roasă până la urzeală, îi fu destul de cald. Îi visă pe John și pe Rhett într-o zi de iunie când soarele era foarte strălucitor și

Rhett adusese în coșurile de picnic mai multă mâncare decât puteau ei mânca, iar Tecumseh păștea în timoftica atât de înaltă, că-l gâdila pe burtă.

Cu toate că o mulțime de trenuri plecau din Pulaski, un ofițer de miliție, tânăr și tras la față, n-o lăsă pe Rosemary să urce.

— Doamnă, nu vă pot lăsa în trenul ăsta nici dacă ați avea permis semnat de însuși președintele Jefferson Davis.

— Vin tocmai din Carolina de Sud ca să-mi văd bărbatul în armată.

— Tocmai de-acolo?

Tânărul ofițer cită:

— „Cine poate găsi o femeie virtuoasă? Ea este mai de preț decât mărgăritarele. Într-însa se încrede inima soțului ei… Fiii ei se scoală și o numesc fericită”.

— Unioniștii mi-au ucis fetița. Meg ar fi împlinit șase ani în martie anul viitor.

— Doamnă, îmi cer scuze. Am fost seminarist înainte de război.

— Și mai crezi în Dumnezeu?

Tânărul întoarse privirea.

— Cred că din obișnuință.

Rosemary, Joshua și Tecumseh, care se împleticea pe picioare, trecură pe lângă grămezi de echipament federal aruncat la întâmplare: cai de artilerie împușcați în cap, furgoane răsturnate. Șiruri de prizonieri unioniști mărșăluiau spre sud. Prizonierii erau îmbrăcați în zdrențe confederate, iar paznicii lor purtau în mod ostentativ uniformele unioniste albastre și călduroase.

În Columbia, Tennessee, Rosemary cumpără pâini de porumb nedospite și fasole pentru ea și Joshua.

În acea seară, când mergeau spre Franklin, Tennessee, Rosemary auzi un tunet îndepărtat ca și

cum o mie de vagoane se rostogoleau de pe un pod de lemn.

— Se dau lupte, spuse Joshua.

— Nu se poate. Unioniștii se retrag. De ce s-ar da lupte?

— Se dau lupte.

Pe măsură ce lumina din cer devenea tot mai difuză, larma se înteți și Rosemary putu să distingă exploziile una câte una. Catargiii se dădeau la o parte din drum ca să-i lase să treacă pe confederații ce se retrăgeau.

Rosemary și Joshua mergeau pe lângă un val de ambulanțe, dezertori cu chipul alb ca hârtia și răniții care se mai puteau deplasa. Ofițerii din poliția militară blestemau și-i loveau pe oameni cu latul sabiei. Dezertorii se fereau sau părăseau drumul și continuau să meargă spre sud.

Geroasa Cale Lactee se întindea de-a curmezișul cerului spre orizont, unde se îneca în penumbra arămie a tunurilor.

— Sunt soția căpitanului John Haynes. E în statul-major al generalului Stahl. Domnule, îl cunoașteți pe soțul meu?

— Îmi pare rău, doamnă.

Bombardamentul încetă.

— Rhett Butler, fratele meu, servește sub generalul Forrest. Îl cunoașteți pe Rhett Butler?

— Doamnă, am fost sub ordinele generalului Bates.

Joshua se opri pe marginea drumului și-și scoase pălăria.

— Domnișoa’ă ’osema’y, calu’ ăsta nu mai face niciun pas de-acuma.

Tecumseh stătea cu picioarele evazate și cu capul plecat.

— Io și calu’ am me’s mult cu dumneavoast’ă și cu stăpânu’ John, spuse Joshua. Da’ mai depa’te de-atâta nu mai me’gem.

Rosemary păși singură în noaptea înstelată.

Felinare cu o lumină galbenă difuză licăreau acolo unde luptaseră două armate mari. Ici și colo, pe relieful ce pâlpâia ușor, ardeau focuri de bivuac. Aerul avea gust de ardei copt și Rosemary adulmecă sângele: cald, acru și sărat.

Chipurile bărbaților care-i îngrijeau pe răniți erau negre din cauza prafului de pușcă și unii erau la fel de însângerați ca cei pe care-i oblojeau.

— Soțul meu e în brigada generalului Stahl, îi abordă Rosemary.

Ochii băiatului luciră ca ai unui menestrel cu fața vopsită în negru.

— Doamnă, cred că generalul Stahl a fost ucis. Erau în mijlocul liniei, ’tre casă și mașina de egrenat bumbacu’.

Zorii zilei înghițiră felinarele și potoliră focurile de bivuac. Răniții cerșeau apă. Pământul sclipea înghețat.

Rosemary încercă să oprească sângerarea unui ofițer rănit, legându-i centironul deasupra locului sfârtecat de pe coapsă. Gheața strălucea albă pe sângele vărsat. Avea convulsii, gâfâia și era uimit la vederea morții.

Se ridică soarele. Civilii veniră din Franklin ca să ajute și să se minuneze.

Cu ce era îmbrăcat John Haynes? Mai era corpolent? Își lăsase barbă? Rosemary și-ar fi recunoscut soțul într-o clipă după mersul lui sau după înclinarea capului, dar în învălmășeala de morți nu deosebea unul de altul.

Pe culmea domoală din fața tranșeelor abandonate ale unioniștilor erau și mai mulți morți.

Un băiat rănit se ridică într-un cot.

— Nu am apă, spuse Rosemary. Îmi pare tare rău.

Unii morți purtau pe chip expresii crunte, unii erau hotărâți, alții parcă savurau o glumă. Trei soldați care plângeau îngenuncheaseră lângă un camarad mort.

Ea îi spuse unui alt băiat:

— O să vină cineva să vă ajute în curând. Îmi pare rău. Nu am apă. Îmi pare rău.

Rosemary îi acostă pe brancardieri.

— Îmi caut soțul. Pot să ridic pânza de pe chip?

Tranșeele unioniste dădeau spre un abataj de țepușe în care morții erau trași în țeapă, înghețați în atitudinile finale. O femeie mai în vârstă o întrebă pe Rosemary dacă-i văzuse nepotul, Dan Alan Rush.

— Noi îi spunem Dan Alan, fiindcă și lui taică-său îi zicea Dan.

— Maică, îmi pare rău. Nu ți-am văzut nepotul. Îmi caut soțul, pe căpitanul John Haynes.

— Nepotul meu era ca argintul viu.

Femeia zâmbi.

— Mi-au zis că zace pe-aici, pe undeva.

Doi călăreți înaintară prin fața tranșeelor.

Rosemary flutură mâna cu frenezie.

— O, Doamne! Rhett! Rhett! strigă ea.

Călăreții galopară și fratele ei sări jos și o luă în brațe.

— Rosemary! O, Rosemary, aș fi vrut să nu vezi asta!

— O, Rhett! Slavă Domnului! Frate drag, ești în viață!

Uniforma lui Rhett era ruptă și murdară, dar nu era rănit. Slavă cerului!

— Nu l-am găsit pe John. Rhett, știi unde e?

Rosemary își dădu la o parte părul din ochi.

— John ar putea să fie rănit…

— Da, ar putea să fie rănit.

— Probabil e mort.

Însoțitorul lui Rhett scuipă niște tutun.

— Tacă-ți fleanca, Archie, spuse Rhett.

Bărbatul cu fața pergamentoasă de lângă fratele ei avea vârful piciorului de lemn înfipt într-o teacă improvizată. Avea dinții neîngrijiți ai unui sărac și buzele aspre.

Rhett spuse:

— Rosemary, n-am văzut ceva mai teribil ca aici.

— Atunci n-ai fost niciodată într-o închisoare, comentă însoțitorul lui.

— Archie, arătă Rhett cu mâna, du-te printre pozițiile federale și strânge toate puștile cu repetiție pe care le găsești.

După ce Archie plecă, Rhett spuse:

— Chinezii cred că dacă salvezi viața unui om îi ești îndatorat pe veci.

Luă mâinile ca de gheață ale surorii lui și le frecă.

— Dragă Rosemary, ești destul de puternică pentru așa ceva?

La semnul ei din cap, Rhett o ridică pe calul lui.

Șanțul din fața tranșeelor unioniste deborda de morți, înghesuiți unii în alții astfel încât unii stăteau în picioare, fără a cădea la pământ. Soldați și civili demontau tabloul vivant, încercând să ajungă la răniții de dedesubt.

Rosemary întrebă:

— John poartă barbă acum?

— E proaspăt ras.

Rosemary nu-și închipuise vreodată că va vedea creieri de om împrăștiați sau un adolescent cu o arsură curată în jurul găurii făcute de glonț din mijlocul frunții. Amețită, se agăță de grumazul calului și-și apăsă fața în coama lui aspră.

— Sunt disperată, Rhett. Dragă frate, eu și John eram foarte distanți unul cu celălalt.

— Rosemary, John vorbea adesea de tine. Te-a iubit întotdeauna.

Rosemary își șterse ochii când intrară în curtea unei ferme unde numeroși cai și oameni zăceau morți. Fusese o mică fermă prosperă, dar fiecare acaret – hambarul pentru porumb, mașina de egrenat bumbacul, șopronul pentru lemne, cotețele de păsări – și ferma însăși fuseseră ciuruite de sute de gloanțe. Un unionist mort era pironit de șopron cu o baionetă care-i străpungea gâtul.

Când Rhett scoase baioneta, soldatul mort se prăbuși, oftând din cauza gazelor eliminate.

— Știam că se va ajunge aici. Știam! Ce pornire sentimentală m-a determinat să lupt pentru această glorioasă cauză?

Lacrimile brăzdau obrajii înnegriți de fum ai lui Rhett.

— Generalul Hood era cu capsa pusă. Unioniștii au ieșit din împresurarea lui și n-avea de gând să-i lase să scape cu niciun preț. „Atacați!”, șopti Rhett. „Arătați că sunteți destul de curajoși să dovediți fortificațiile!”

Fratele ei era de-a dreptul uimit.

— Douăzeci de mii de oameni au intrat direct în gura tunurilor federale, steagurile zburau prin aer și ofițerii își fluturau săbiile. Și, Rosemary – ochii lui Rhett erau iarăși înlăcrimați –, fanfara cânta „Dixie”. „În Dixieland am să mă duc. Să trăiesc și să mor în Dixie.” O, Rosemary, niciodată, niciodată…

Rhett lăsă baioneta să cadă alături de soldatul ucis.

— Astea nu-s toate veștile proaste, surioară. Fiul lui Belle Watling, Tazewell, s-a înrolat. Băiatul ăla a urmat exemplul meu prost.

Archie Flytte veni călare spre ei și spuse:

— Nu sunt puști cu repetiție. Unioniștii le-au luat.

Își îndesă tutun în gură și, după ce mestecă bine, adăugă:

— Soțul dumitale-i împușcat, doamnă. M-am întâlnit cu un individ din regimentul căpitanului Haynes. L-au dus pe soțul matale în oraș.

Arătă spre Franklin.

— O, mulțumesc. Cum aș putea să-ți mulțumesc?

— Lăsați-ne pe mine și pe fratele matale să ne vedem de treabă. Generalu’ Forrest își cheamă oamenii. O-ntindem.

Rosemary își sărută fratele pe obraji.

— Ai mare grijă, Rhett. Ți-am încredințat inima mea.

Împrejmuit de o cotitură blândă pe care-o făcea acolo râul Harpeth, Franklin, Tennessee, avea nouă sute de cetățeni, un tribunal nou și trei academii care, pe lângă bisericile baptistă și prezbiteriană, fuseseră transformate în spitale. Rosemary Haynes păși printre bălțile de sânge, ignorând gemetele răniților, și cercetă șirurile de morți întinși în aer liber.

Fu îndrumată spre o casă particulară de pe Market Street. Casa îngrijită era pângărită de urmele de sânge de-a lungul verandei și de un antebraț amputat care zăcea în găleata de cărbuni de lângă ușă.

Femeia în vârstă care răspunse la bătaia în ușă a lui Rosemary era îmbrăcată cu afectare, ca o institutoare.

— Mi s-a spus că soțul meu… căpitanul Haynes… ar fi aici.

— Mi-e teamă că nu-i știm după nume, dragă, dar, te rog, intră.

John nu se afla printre cei patru bărbați care zăceau în vestibulul din față, nici printre cei trei de pe pat, nici lângă cei doi de pe podeaua dormitorului.

Un chirurg, explică femeia în vârstă, venea o dată la câteva ore și, între timp, ea și sora ei aveau grijă ca bărbaților să nu le lipsească nimic.

— Avem ciorbă de cartofi. Le aducem apă. Se plâng că le e frig, deși am ars deja o grămadă de cărbune. Sper să avem o iarnă blândă.

Sora ei mai mică o trase de mânecă pe Rosemary.

— Draga mea, mai este un amărât în grădina din dos. L-am pus acolo să nu-l vadă ceilalți.

Un glonț spulberase cotul drept al lui John Haynes și brațul era răsucit înapoi într-un unghi imposibil. Un alt glonț îi însângerase pieptul

mantalei din postav subțire, aceeași pe care John o purta când plecase de-acasă. Pantalonii erau dintr-un material aspru țesut în casă, prea largi pentru el. Avea picioarele desculțe.

Când Rosemary îngenunche și-și sărută bărbatul pe sprânceană, trupul îi era cald și, preț de o clipă în care simți că-i revine speranța, Rosemary crezu că John era încă în viață.

— O, John, John, rosti ea. Sunt aici. Sunt Rosemary, soția ta. O, John, te rog…

Grădinița fusese îngrijită în așteptarea iernii. Vrejurile de fasole erau legate, patul de căpșuni era acoperit cu paie. Găleți de lemn erau răsturnate sub o pătură subțire de omăt. Când Rosemary îi sărută obrajii, trupul lui John Haynes se răci.

În spatele lui Rosemary, bătrâna spuse:

— Îmi pare rău, copilă. Soțul tău n-a suferit și a fost conștient până în ultima clipă. Credea că vii la el și tânjea să mai trăiască doar cât să te mai vadă o dată. Când a înțeles care-i era soarta, m-a implorat: „Spune-i lui Rosemary a mea să aibă încredere în inima ei bună”. Vorbea despre o fiică pe care-o va întâlni în rai.

Bătrâna atinse umărul tremurător al lui Rosemary.

— Aproape de sfârșit, a început să delireze. Copilă, ultimele cuvinte ale soțului tău au fost: „Du-mă la soția mea”.

23. Ultima forțare a blocadei

După vreo șase săptămâni, chiar după miezul nopții, Rhett Butler își croia drum printre bigile improvizate, platformele de încărcare și stivuitoarele de pe cheiurile din Wilmington, unde „Banshee", „Let' er Rip" și „Văduva veselă" erau ancorate cu prova uneia în pupa celeilalte. Muncitorii nădușiți ridicau, împingeau, suspendau și depozitau baloturile de bumbac la bordul navelor care urmau să forțeze blocada. În sud-vest, cerul nocturn pulsa acolo unde tunurile federale bombardau fortul Fisher. Lumina de pe cheiuri făcea apele întunecate ale râului să scânteieze.

În costumul lui negru și cu chipiul de căpitan, Tunis Bonneau își verifica declarația pentru mărfurile încărcate pe navă când apăru Rhett.

— Căpitane Bonneau!

Întorcându-se la această întrerupere, încruntătura lui Tunis se transformă într-un zâmbet.

— 'hett Butle'! Să fiu a' d'acu'!

Cu ochelarii lucindu-i în lumina făcliilor, Tunis strânse mâna prietenului său.

Coșurile navei de alături pufăiau, scoțând un fum negru foarte des. Tunis îi dădu declarația unui membru al echipajului.

— Spune-i domnului MacLeod să dea d'umu' la abu'i.

— Crezi că Fisher o să cadă? întrebă Rhett.

— Unioniștii au la mal ditamai t'upa și o flotă pute'nică. Poa' că Fishe' o să cadă, poa' că nu. Dacă fo'tu' cade cât suntem în Wilmington, o' să-mi captu'eze vasu'.

— Ai auzit de John Haynes?

Tunis își scoase chipiul.

— Mi-a sc'is 'uthie. Domnu' Haynes a fost un om bun. Niciodată de când l-am cunoscut n-am auzit să facă 'ău cuiva.

— La Franklin…
Rhett își drese glasul.
— La Franklin, John voia să fie sigur că oamenii din rândurile din spate își văd ofițerul…
Rhett înghiți cu greu.
— Așa că și-a înfipt sabia în pălărie și a fluturat-o deasupra capului.
Rhett își drese glasul din nou.
Se apropie un marinar solid, dar căpitanul Bonneau îi făcu semn să se oprească.
— Tunis, ce Dumnezeu l-a apucat pe John Haynes să atace tranșeele unioniste cu pălăria în vârful sabiei? John Haynes? John era cel mai pașnic om din lume.
Stivuitoarele ridicau baloturi de bumbac de două sute treizeci de kilograme cu ajutorul sapanelor și le coborau pe puntea „Văduvei". Fumul care se rostogolea din coșurile ei se depunea ca o ceață nocivă peste oamenii transpirați și peste bumbac.
— Domnișoa'a 'osema'y… l-a adus acasă pe domnu' Haynes?
— Ah, Tunis… John e îngropat în Franklin. Așa cum stau lucrurile în ziua de azi, Rosemary nu-l putea aduce înapoi în Charleston.
Marinarul i se adresă lui Tunis:
— Domnule căpitan, domnul MacLeod vă transmite, cu tot respectul, că va da drumul la aburi într-un sfert de oră.
Tunis îi făcu semn omului să plece cu un gest din cap. Rhett își șterse ochii.
— Naiba să-l ia de fum, spuse el.
Tunis întoarse privirea de la prietenul lui.
— Băiatu' meu Nat începe să vo'bească. Primu' luc'u ca'e l-a spus a fost „ba'că". 'uthie zice că la o'ice luc'u afu'isit spune „ba'că". O să fie ma'ina', ca taică-său.
— Vești bune, prietene. Se cuvine să sărbătorim.
— Poate în altă sea'ă, f'ate 'hett. T'ebuie să fiu în la'g înainte să u'ce soa'ele pe ce'.
— Tunis, vreau să-ți cer o favoare.

— Sigu', 'hett. O'ice.

Zâmbetul lui Tunis dispăru când Rhett îi povesti ce voia. Strânse din buze și-și îndesă chipiul de căpitan pe cap.

— Nu pot, 'hett. Nu mă pot 'isca să mai aștept o zi. Dacă băiatu' a' fi aici acum, sigu' că l-aș lua, da' nu pot aștepta. Unioniștii st'âng șu'ubu'. Cine v'ea să se-mbete s-o facă-n sea'a asta.

Rhett fredonă ceva fără vlagă.

— Atunci, asta e. Păcat că un băiat de cinșpe ani n-o să aibă șansa să ajungă mare, dar cred că băieții nu mai valorează tot atâta ca altădată.

Rhett deschise tabachera, dar o închise la loc și o băgă în buzunar.

— Taz n-o să se predea, Tunis. O să fie ucis.

Lângă ei, „Banshee" își dezlega parâmele. Când roțile ei mari cu zbaturi începură să se rotească, docherii săriră pe chei. În timp ce pătrundea în curent, cârmaciul îl salută pe căpitanul Bonneau.

Tunis deschise cu un păcănit ceasul de aur cu capac.

— „Banshee" o să fie în Nassau luni. Dacă plec acum, ajung înaintea ei. 'hett, eu… La d'acu'!

Tunis închise ochii și buzele i se mișcară într-o rugăciune. Când redeschise ochii, zâmbea; dar nu cu toată fața.

— 'hett, ce zici să să'băto'im amândoi p'imu' cuvânt a' lu' Nat a' meu? Am să-l aștept pe băiatu' tău. Poate că fo'tu' Fisher o să-i mai țină-n loc o zi. Nu știi de ce-i în sta'e nebunu' de Johnny 'ebelu'.

A doua zi, aproape de ora prânzului, maiorul Edgar Puryear urcă la etajul al doilea al Hotelului Comercial. La ciocănitul lui, Rhett Butler, desculț, cu pieptul gol și nebărbierit, îl pofti înăuntru.

— Bună dimineața, Edgar, dacă mai e încă dimineață.

Deasupra chiuvetei, Rhett își goli urciorul cu apă peste cap.

— Edgar, să nu bei niciodată rom cu un marinar.

Căscă.
— Să înțeleg că fortul Fisher a rămas în mâinile Confederației?
Edgar Puryear azvârli un plic pe birou.
Rhett deschise fereastra, se aplecă în afară și ascultă bubuitul tunurilor care trăgeau în depărtare.
— Nu te bosumfla, Edgar. Îți rămân dator.
Edgar Puryear își pipăi cicatricea de pe nas.
— Nu-i vorba de băiatul care m-a lovit? Fiul tău?
— „Pupilul” meu, Edgar. „Pupil.”
Rhett chicoti.
— Nu ești primul bărbat trântit la pământ de Venus.
Edgar nu împărtășea amuzamentul lui Rhett.
Rhett scoase hârtia din plic și o examină.
— Ordinele lui Taz, semnate chiar de general. Bun, excelent. Apropo, cum te înțelegi cu Bragg?
— Lui Braxton Bragg îi place lingușeala.
— A, tu ai talent la așa ceva.
Rhett scoase o cămașă curată din geanta de voiaj.
Puryear își drese glasul.
— După război, ai să fii cel mai bogat om din Sud.
— Și acum ar fi momentul potrivit pentru soldatul vizionar să facă rost de o slujbă pentru după război?
— Or să fie alte pretexte după război, oportunități pentru cine știe să le vadă.
Rhett făcu:
— Îhî…
— Ai petrecut cu căpitanul Bonneau? Cioroiul căpitan? Rhett, tare ciudați prieteni mai ai!
În ciuda aerului aspru de ianuarie, Rhett stătea la fereastra deschisă, cu mâinile împreunate la spate. Vorbea ca și cum Edgar Puryear nu era în încăpere.
— Când m-am trezit în dimineața asta, mi-am amintit de vremea când mie și lui Tunis ni s-a

năzărit să luăm luntrea lui taică-său și să coborâm de-a lungul coastei până la Beaufort. O idee tare proastă – cincizeci de mile în larg –, dar am plecat fără să ne facem vreo grijă. Cerul acela… cred că cerul era mai albastru pe-atunci. Îmi aduc aminte de soarele care-mi bătea în spate, de banca dură a luntrei, cum sălta agilă pânza. Au trecut mulți ani de-atunci, dar nu-mi amintesc să fi avut o zi mai fericită.

În acea după-amiază, cheiurile erau tăcute. Cu fumul ieșind rotocoale din coșuri, „Văduva veselă” rămăsese ultima navă din Wilmington.

Rhett dădu mâna cu echipajul pe care-l comandase odată. Urmele lăsate de gloanțe în carena „Văduvei” fuseseră peticite și vopsite pe deasupra cu o culoare diferită de cea inițială, dându-i un aspect împestrițat, însă carcasa roților cu zbaturi era nouă. În sala motoarelor, noile clame de fier strângeau motoarele uriașe în cadrul lor. Domnul MacLeod, mecanicul, îl întâmpină pe Rhett cu un reproș.

— Îți aduci aminte ultima oară când ai forțat blocada în Charleston, căpitane Butler?… Vasul meu și acum se mai resimte!

Exact în zorii zilei de 14 ianuarie 1865, ultimul vas confederat care forța blocada se eliberă din parâme și înaintă pe râul Cape Fear. Vasul cenușiu, lung era unul dintre cele mai iuți aflate în circulație; unii spuneau că era cel mai iute.

„Văduva” se ținu aproape de țărmul de vest, înaintând cu suficientă viteză cât să poată fi manevrată.

Unioniștii debarcaseră mai sus de fortul Fisher și tăiaseră legătura pe uscat a fortului cu Wilmington. Bivuacurile federale presărau peninsula îngustă între Atlantic și râu.

Când pichetele lor observară „Văduva”, unioniștii se adunară pe mal ca să vadă trecând legendarul vas. Râul era prea lat aici pentru ca

artileria lor de teren să-și facă treaba și, pe măsură ce nava grațioasă plutea în aval, soldații yankei își aruncară pălăriile în aer și o aclamară.

Tunis ancoră mai jos de fortul Fisher, chiar deasupra bancului de nisip de unde râul se vărsa în oceanul larg.

Flota federală bombarda marele fort de nisip și, de pe puntea „Văduvei”, fortul Fisher se vedea ca o furtună de nisip colosală: dâre de nisip și nori de nisip murdari azvârliți în văzduh de bătăile artileriei. Tunis strigă spre Rhett, încercând să acopere zgomotul infernal.

— O’a zece, ’hett, auzi?

Tunis bătu cu degetul în ceas.

— Dacă nu ești aici la zece, cu sau fă’ă băiatu’ tău, plec.

Rhett înclină capul.

— Îți rămân dator, căpitane Bonneau.

— Și să nu-i spui niciodată lui ’uthie ce-am făcut!

Vâslind de unul singur spre mal în barca de pe „Văduvă”, Rhett simți între dinți gustul nisipului.

Cum nu primise întăriri din partea lui Braxton Bragg, generalul Whiting, comandantul fortului Fisher, golise alte forturi de oamenii lor, și, în timp ce Rhett își lega barca la mal, o canonieră își descărca soldații pe chei. Acești artileriști nu aduceau cu niciunul dintre confederații pe care Rhett îi văzuse în ultimii ani: bine îmbrăcați, cu uniformele întregi și spălate recent. Până astăzi, acești bărbați avuseseră parte de un război cuminte. Cocoțați pe bateriile de deasupra râului, mai aruncau câte o ghiulea din când în când înspre cuirasatele federale când se apropiau prea mult, dar nu se găsiseră niciodată ei înșiși în bătaia focului. Căpitanii de vase care forțau blocada, recunoscători, le furnizau mereu alimente și whisky.

Aliniați în șiruri alandala, acești soldați prosperi priveau nefericiți vâltoarea care-i aștepta.

Rhett se întoarse spre un căpitan corpolent a cărui uniformă îl strângea mai mult decât acum patru ani.

— Frumoasă zi, observă Rhett.

Oceanul era ca oglinda, dacă nu puneai la socoteală valurile stârnite de ghiulelele care cădeau, stropind în jur. Raze albe de lumină marcau arcele desenate de proiectile deasupra fortului bombardat. Se vedeau toate navele federale, ca mărite ușor sub o lupă. Briza creată de focurile trase era suficient de puternică să sufle fumul ce ieșea de pe țeava tunurilor. Cuirasatele „Pawtuxet”, „Brooklyn”, „Mahopac”, „Canonicus”, „Huron”, „Saugus”, „Kansas”, „Pontoosuc”, „Yantic”, „Mohican”, „Monadnock”, „New Ironsides”, „Pequot”, „Senaca”, „Tacony”, „Unadilla” și „Maumee” stăteau la o mie de metri de țărm, cu pieptul spre navele militare de lemn „Minnesota”, „Colorado”, „Tuscarora”, „Mackinaw”, „Powhatan”, „Wabash”, „Susquehanna”, „Ticonderoga”, „Juniata”, „Vanderbilt” și „Shenendoah”. O duzină de vase de război mai mici se aflau mai departe, însoțite de optsprezece canoniere și douăzeci și două de nave pentru transportul trupelor.

Fortul Fisher era în apropierea dunelor de nisip, formând un L răsturnat. Piciorul lung al L-ului înfrunta flota federală, iar cel scurt traversa peninsula, cu fața îndreptată spre trupele unioniste de pe mal. Dunele de nisip ale fortului Fisher erau late de cincisprezece metri și înalte de zece, legate prin platformele de tunuri de pe coamele dintre ele.

Înainte de bombardamentul federal, fortul Fisher avusese barăci, tabere înconjurate de căruțe și un teren de defilare. Toate fuseseră lovite din plin, încât nu mai rămăsese nimic.

Căpitanul corpolent ridică mâna și le ordonă oamenilor săi să înainteze foarte rapid. Rhett

inspiră adânc, coborî capul și alergă ca un iepure. Tropăi de-a lungul drumului până acesta dispăru sub gropile săpate de obuze. Pe Rhett îl dureau picioarele de la alergat prin nisipul fin și se împiedică și căzu. Nisipul explodă și țâșni în jurul lui, iar șocul loviturilor îi țiui în urechi. Potopul de nisip îi umplu cămașa, pantalonii și cizmele și i se lipi de fiecare fir din părul lui ud de nădușeală.

Drapelul fortului Fisher era o zdreanță ruptă agățată pe un stâlp despicat. Unele trepte ale scării de la cartierul general al divizionului erau spulberate; altele, câte două sau trei în șir, lipseau. Rhett se cățără pe balustradă, pe trepte – pe orice se putea agăța. Tunurile bateriei fuseseră demontate și o țeavă de tun atârna ruptă deasupra mării. De-a lungul coamei dintre dune, saci cu nisip erau îngrămădiți unii peste alții până la înălțimea taliei. În spatele lor, un ofițer ținea ocheanul îndreptat asupra flotei federale. La picioarele lui, ordonanța se sprijinea cu spatele de sacii de nisip.

— Domnule general Whiting?

Generalul închise cu un pocnet ocheanul.

— Dacă ești gazetar, domnule, informează-ți cititorii că vom apăra acest fort.

— Vin din partea generalului Bragg.

Chipul generalului se înflăcără de nerăbdare.

— Bragg ne trimite întăriri?

— Nu am la cunoștință planurile generalului Bragg, domnule.

Rhett șterse plicul de nisip înainte să i-l înmâneze generalului.

Ordinele lui Braxton Bragg îl transferau pe sodatul Tazewell Watling din trupa de rezervă de juniori a regimentului 18 din Carolina de Nord la departamentul căilor ferate al colonelului Rufus Bullock. Rhett Butler, care făcea parte din acel departament, urma să-l escorteze pe soldatul Watling.

Generalul Whiting spuse:
— Îi cer lui Bragg întăriri și el îmi ia și oamenii pe care-i mai am.
— Watling e doar un băiat, domnule. Are cincisprezece ani.
— Unioniștii sunt de patru ori mai numeroși ca noi.
Noaptea de iarnă se lăsa și cu fiecare clipă se făcea mai întuneric. Când flota federală opri brusc bombardamentul, tăcerea răsună ca un carilon. Ordonanța lui Whiting se ridică, se întinse și-și scoase pipa.
— Nu aprinde pipa, sergent, spuse Whiting. Poate n-au terminat încă cu noi.
Unul câte unul, sabordurile escadrei ancorate se aprinseră. Goarnele, unele sunând discordant, altele pe o notă dulce, chemară la masă.
— Bănuiesc că nu-i vei lua locul soldatului Watling, nu-i așa, domnule? Cu siguranță nu ești un băiat de cinșpe ani.
Generalul așteptă cu capul înălțat răspunsul lui Rhett.
— Mă gândeam eu.
Generalul Whiting contrasemna ordinele lui Bragg cu un ciot de creion.
— Ești sigur că Bragg n-a spus nimic de un contraatac? Ai văzut vreun semn că ne-ar veni în ajutor?
Rhett își alese cu grijă cuvintele:
— Ieri, domnule general, la cartierul general al lui Bragg erau furgoane. Cred că generalul Bragg se refugia.
Generalul Whiting bătu cu pumnul în palmă.
— Nu ne poate abandona. Nici măcar ticălosul de Bragg… Am să-i scriu personal. Bragg trebuie să înțeleagă!
Generalul coborî de-a bușilea scara ruptă.
Când ordonanța își aprinse pipa, flacăra chibritului fu orbitoare.

— Dacă mor în seara asta sau mâine, totuna-i, își dădu el cu părerea.

Ca furnicile dintr-un mușuroi, apărătorii fortului Fisher ieșiră din adăposturile săpate adânc sub dune. Luna plină lumina fortul, în timp ce intendenții rostogoleau butoaiele și făceau schimb de cutii cu pesmet, soldații înfometați alcătuiră rânduri alandala.

Caporalul vânos înghiți ultima îmbucătură de carne sărată și-și linse degetele înainte să atingă documentul lui Rhett. Caporalul își trecu degetul arătător peste fiecare cuvânt și împături hârtia la loc în plic.

— Watling știe de asta?

— Nu.

— Watling e un băiat bun. Cei mai mulți dintre cadeții ăștia au picioarele ca de plumb de frică. Unii nici nu vor să iasă din adăposturi chiar când unioniștii încetează focul.

Caporalului îi lipsea un dinte din față.

— Watling ne încărca tunurile când mai aveam tunuri cu care să tragem. Artileriștii au o părere bună despre băiatul ăsta, domnule.

— Nu te deranjează că-l iau, nu?

Caporalul rânji, arătându-și gaura dintre dinți.

— Mă iei și pe mine?

Taz Watling stătea pe crucea cardanică a unui tun Columbiad și molfăia un biscuit. Uniforma îi atârna lălâie pe trupul slăbănog.

— Să fiu al dracului, spuse Taz. Credeam că ești în armată.

— Am fost cu Forrest o vreme.

— Cică lui Forrest i-au fost omorâți douăzeci de cai sub el.

— Așa se zice.

Pe ocean, un cuirasat trase o salvă. Dâra lăsată de fitilul aprins desenă un arc peste apa întunecată, căzu în fort și explodă.

— Or să lovească mâine, spuse Taz cu simț practic.
— Sunt doar de patru ori mai numeroși ca voi.
— Nu șugui. Mereu șuguiești.
— Adică nu-i amuzant? O mie opt sute de oameni curajoși așteaptă să moară în timp ce Braxton Bragg o șterge? Trebuie să recunosc, nu-l credeam în stare pe bătrânu' Brax.
— Am fost mândru când te-ai înrolat în armată, spuse Taz. Ce faci aici? De ce ești în haine civile?
— Uniforma mea făcea purici.
Rhett se cocoță pe un butoi gol de praf de pușcă și-și aprinse o țigară.
— Armata din Tennessee e terminată, așa că am fost repartizat în altă parte. M-am gândit să te caut.
În interiorul fortului, nisipul era luminat de lună, atunci când nu scânteia de la țigări și pipe. În larg, flotila federală era ca o metropolă plutitoare, strălucind de lumină. Pe peninsulă, bivuacurile unioniste ardeau de la un țărm la altul.
— Am auzit că ești un erou. Speram că educația ta costisitoare o să prevină asta.
Taz ridică din umeri.
— Creolii spun: *Capon vive longtemps.* O fi de vină sângele meu de Butler. Străbunicul n-a fost pirat?
— „Lașul trăiește mult”, traduse Rhett. Creolii sunt niște ticăloși țâfnoși. Nu știu dacă Louis Valentine Butler s-ar fi considerat un „pirat”. Louis ar fi preferat „aventurier”.
Băiatul oftă.
— Oricum, mă bucur să te văd.
Rhett șterse de nisip plosca de argint și deșurubă setul de două cești. Umplu o ceașcă pentru el și una pentru băiat.
O dâră de foc trecu pe deasupra lor și, din cauza șocului, lui Rhett i se lipi vesta de spate.
Băiatul luă o gură plină, se înecă și tuși.
— Nu-l risipi, flăcău. Coniacul ăla are mai mulți ani ca tine.

Taz luă altă înghițitură.

— N-am nicio veste de la mama. Nu primim scrisori.

— Belle era bine când am trecut prin Atlanta. E în siguranță acolo. Unioniștii n-or să se mai întoarcă.

Taz își bău coniacul cu înghițituri curajoase și întinse ceașca să-i fie umplută.

— Tot un drac, măcar o dată-n viață să mă îmbăt.

— Tot un drac.

Rhett umplu ceașca cu vârf.

Băură o vreme.

Taz spuse:

— Nu-i așa ușor precum crezi să încarci tunurile. Alerg până la magazia din adăpost – tunelul ăla are șase sute de trepte, din câte-am numărat eu – ca să iau un sac cu praf de pușcă de zece kile, pe care-l car înapoi la tun. Obuzele federale zboară-n juru' meu… ca – făcu un gest – ca niște muște nenorocite. Dacă te îngroapă în nisip, trebuie să-ți faci drum cu ghearele, altfel te sufoci. Am să mai beau una, mulțumesc. Nu credeam că mi-e așa de sete. Oricum, prefer să încarc tunurile, decât să mă ascund în adăpost, să respir aerul ăla îmbâcsit și duhoarea găleților în care-ți faci nevoile. La dracu'! Dacă ăsta-i gustul de coniac, e de mirare că-l bea cineva!

Gustul nefamiliar nu-l împiedică să bea prea mult și prea rapid. Taz continuă să pălăvrăgească despre fortul Fisher, despre cât de mândru era că obținuse respectul artileriștilor, până când limba începu să i se împleticească în gură. Când scăpă ceașca din mâna inertă, băiatul murmură:

— De ce nu vrei să fii tatăl meu?

Și alunecă jos, în nisip.

Rhett și caporalul vânos îl cărară pe băiat până la debarcader, fiecare ținând targa de câte un capăt.

— Cum te cheamă, caporal?

— De ce vrei să știi?

— Poate ne întâlnim după război.
— Slabe șanse.
Caporalul adăugă:
— Dacă-l ții pe tânărul ăsta în viață, o să ajungă un bărbat adevărat într-o zi.
Cu cincisprezece minute înainte de termenul stabilit de Tunis, barca lui Rhett se lovi de „Văduva veselă” și echipajul îl urcă la bord pe băiatul inconștient.

Când Rhett se întoarse la fort, caporalul spuse:
— Nu mă așteptam să te revăd. Unioniștii or să atace mâine.
— Ai iubit vreodată o femeie?
Surprins, răspunse:
— Pe soția mea, Ella. A murit acu' trei ani.
— Ai pierdut tot.
— Așa socot și eu.
După o vreme, Rhett zise:
— Oricum, e o lună frumoasă.
Caporalul dădu din cap.
— L-ai dus pe băiat?
— Tazewell Watling e în drum spre Anglia.
— Să fiu al…! Am auzit spunându-se că Anglia e un ținut verde. Cică oamenii-s fericiți acolo.
— Măcar nu trag unii în alții.
Caporalul spuse:
— N-ar fi plăcut așa ceva?

A doua zi dimineață, când se trezi, capul lui Taz Watling se trezi odată cu el. Era întins pe o punte dură, înconjurat de baloturi de bumbac, al căror miros uleios și lemnos îi trecea prin nări direct în stomac, și se târî afară din peștera cu bumbac până la balustrada vasului (unde naiba se afla?) ca să vomite. Capul îi pulsa la fiecare convulsie și deschise ochii larg ca să elibereze presiunea din creier. Se ridică. Își scutură nisipul de pe genunchi. Se afla pe un vas, pe o mare calmă. Nu mergeau cu viteză. Un șuvoi de apă țâșni de la prora în mare.

Soarele nu ajunsese încă la amiază. Să-l ia naiba pe Rhett Butler. Durerea de cap a lui Taz se reduse la o pulsație slabă. Stomacul îi era gol, slavă Domnului. Ce vas era ăsta? Oamenii urcau din cală ca să greeze vinciul de ancoră. După ce fu instalat, un balot de bumbac se ivi în lumina soarelui. Îl balansară și căzu pe partea cealaltă.

Taz întrebă un marinar unde se aflau.

— La o zi și jumătate de Nassau dacă plutește. Dă-mi o mână de ajutor. Trage de funia aia când spun „Trage”.

Când Taz trase de funia groasă de cânepă, capul îi plesni ca o bășică de porc pe care copiii o umflă și o pocnesc de Crăciun. Marinarii purtau singletoane curate și pantaloni de doc curați. Taz era murdar și mirosea îngrozitor.

După ce descărcară marfa de sub punte, marinarii de pe „Văduvă” respirară ușurați și timonierul își aprinse pipa.

Tazewell Watling se simțea ușor ca un fulg. După ce-și reveni din amărăciunea provocată de trădarea lui Rhett Butler, Taz descoperi că, de fapt, nu voise să moară. Această întindere de mare de un verde lăptos era atât de liniștită, încât la orizont putea să vadă cum se curbează pământul. Fortul Fisher, nisipos, periculos și zgomotos, părea foarte departe. Capul nu-l mai durea și îi era foame.

Coborî sub punte, în bucătăria navei, unde găsi o bucată de friptură de vită pe jumătate roasă și niște pâine.

Patru oameni trudeau la pompa de mână din cala cavernoasă. Apa curgea înăuntru printre îmbinările pereților despărțitori. În sala motoarelor, unul dintre cele două motoare era rece. Epuizați, oamenii stăteau răşchirați pe palete la câțiva centimetri deasupra punții lunecoase din cauza apei.

Nimeni nu-l întreba nimic pe Taz; nimănui nu părea să-i pese cine era.

Pe la ora trei, echipajul începu să descarce marfa de pe punte. Baloturile de bumbac cădeau bâldâbâc peste bord și pluteau înspre siajul „Văduvei”.

Un căpitan negru ostenit dădea ordine.

Taz își drese glasul politicos și spuse:

— Sunt Tazewell Watling. Nu mă aflu aici din proprie voință.

— Știu cine ești.

Un alt balot de bumbac căzu cu un pleosc în mare și se frecă de carenă.

— Asta t’ebuia să fie ultima fo’ța’e a blocadei cu „Văduva”. Eu și ’uthie și Nat t’ebuia să me’gem în Canada. Tata e în Kingston. Spune că în Canada nu sunt neg’i.

Canonierele federale care încercaseră să oprească fuga „Văduvei vesele” nu-i provocaseră stricăciuni; ea singură făcuse asta. Motoarele suprasolicitate arseseră tolele, făcuseră să explodeze șiruri de nituri și îndoiseră guseurile navei. Cu toate că domnul MacLeod călăfătuise și astupase toate găurile pe care le găsise, nu ajungea la toate, și apa era deja la cincisprezece centimetri de cutiile de foc când începuseră să arunce încărcătura peste bord.

— Ne scufundăm, domnule?

Un alt balot atinse apa și lovi cala în timp ce plutea de-a lungul ei.

— ’hett a a’anjat totul pentru tine, băiete. Ajungem la Nassau și te u’c pe un vas. Ești așteptat în Anglia.

— Domnule, sunt soldat confederat.

— Ce ești?

Gura căpitanului negru se strâmbă de furie.

— Ai milă, Doamne, spuse el.

Se întoarse spre echipajul său:

— Am a’uncat destule, domnule MacLeod! Să vedem dacă putem păst’a câteva ca să le vindem.

Vorbind mai mult către sine decât băiatului, adăugă:

— O mie de dola’i pent’u un balot de bumbac. O mie de dola’i.

Era o zi strălucitoare. Taz fusese încărcător de tunuri în cel mai mare fort confederat cunoscut vreodată. Avusese sarcini periculoase și, nu din vina lui, viața îi fusese cruțată. Fusese pregătit să-și dea viața, dar nu murise, iar soarele nu mai strălucise niciodată atât de puternic deasupra lui ca astăzi. Tazewell Watling era un tânăr care se îndrepta spre o viață nouă. Părul de pe brațe i se înfioră.

În timp ce „Văduva veselă” se legăna de-a lungul mării verzi și scânteietoare, singurul motor care-i mai rămăsese se opintea din toate puterile. Fusese lucioasă, frumoasă și iute, dar acum își pierduse frumusețea. Dacă ajungea la Nassau, o vor prelua concasoarele.

Căpitanul Tunis Bonneau întoarse ochii injectați spre pasagerul său.

— Băiete, spuse el, nu mai există confede’ați.

Partea a doua

Reconstrucția

24. O plantație din Georgia după război

Charlestonul se predase, Columbia fusese incendiată, Petersburgul căzuse, Richmond fusese incendiat; armatele confederate se predaseră. Totul se terminase. După patru ani de suferințe, războiul se sfârșise. De la Potomac la Rio Brazos, iarba îmblânzea tranșeele abandonate, scheletele oamenilor și ale cailor dispăreau sub verdeața proaspătă și, la sfârșitul lunii iunie, când iarba se tasă sub soarele dogoritor, numai casele arse de pe plantații, orașele spulberate și inimile frânte mai stăteau mărturie pentru cele petrecute în Sud. În acea primăvară, oamenii încă asurziți de bubuitul tunurilor auziră în schimb ciripitul vesel al păsărelelor. Supraviețuitorii sfrijiți ai armatelor odată temute lăsară jos armele și apucară drumul obositor spre casă.

Umezindu-și vârful degetului, Scarlett O'Hara Hamilton luă ostatică ultima firimitură de pâine de porumb din farfurie.

— Mammy, trebuie să le dăm porții mai mici vagabonzilor.

Farfuriile zăngăniră cu furie când bătrâna servitoare le duse în bucătărie și Mammy bodogăni:

— Ta'a n-a 'efuzat niciodată oamenii înfometați și băieții ăștia nu-s vagabonzi, ci soldați!

Cu toate că Tara era departe de drumul mare, zilnic își făceau apariția soldații.

— Suntem doar în trecere, doamnă. Mă duc acasă. Am niște mogâldețe pe care nu le-am văzut din '63. Sper c-o să-și aducă aminte de bătrânu' lor tată.

Noaptea trecută, un băiat din Alabama dormise pe podeaua vestibulului de la Tara și mâncase la micul dejun pâine de porumb înainte de plecare. Ultimele rămășițe de mălai de la Tara – trei kilograme prețioase – erau încuiate în bufetul cu lichioruri al lui Gerald O'Hara.

Tapetul din sufrageria Tarei fusese smuls fâșii-fâșiuțe de golanii lui Sherman în căutare de lucruri de preț. Câteva dintre scaunele desperecheate din jurul mesei din sufragerie erau legate cu sârmă. „Nu-s tâmpla', domnișoa'ă Sca'lett", îi explicase Pork. „Io-s valetu' lu' stăpânu' Ge'ald."

Melanie se ridică de pe scaun.

— Sunt cam obosită. Dacă nu te superi, am să mă întind puțin până când ne apucăm de strâns cartofii. Scarlett dragă, mă trezești tu?

La semnul lapidar din cap al lui Scarlett, Melanie zâmbi nespus de dulce.

— Dacă nu mă chemi, draga mea, n-am să pot să mă odihnesc. Nu poți să le faci singură pe toate.

— Sigur c-am să te trezesc, minți Scarlett, sărutându-și cumnata pe obraz.

Yankeii nu vor mai fura nimic. La Tara nu mai rămăsese nimic de furat. Din cele o sută de vite și vaci de lapte, două sute de porci, patruzeci de cai și catâri, cincizeci de oi și nenumărate găini și curcani, supraviețuiseră numai un cal, o vacă de lapte, o scroafă țâfnoasă care le scăpa mereu și două găini bătrâne. Ceea ce nu omorâseră yankeii, furaseră.

Muncitorii de la câmp ai Tarei – chiar și negrii pe care te puteai bizui, cum era Sam cel mare – dăduseră bir cu fugiții. Numai servitorii de casă – Pork, Mammy, Dilcey și Prissy – mai erau la Tara, și câteodată Scarlett își dorea să fi fugit și ei. Patru guri în plus de hrănit.

În lupta ei din zori și până-n seară de a ține Tara pe linia de plutire, Scarlett uitase până și de Ashley Wilkes. Nu știa dacă Ashley murise într-un lagăr de prizonieri federal, așa cum se întâmplase cu

mulți, sau dacă va reveni acasă într-o bună zi. În cele mai multe nopți, Scarlett rostea o rugăciune scurtă pentru Ashley înainte ca mintea ei epuizată să cedeze în fața somnului. În altele, uita pur și simplu.

În urmă cu un an, când Rhett Butler o abandonase la periferia Atlantei în flăcări, Scarlett fugise la Tara copilăriei ei, la Mammy a ei, care i-ar fi încălzit niște lapte, iar mama ei, Ellen, i-ar fi răcorit fruntea cu o compresă umedă. Ororile războiului vor fi pierit când Scarlett se va refugia în brațele iubitoare ale mamei sale.

Dar visul acesta fusese de scurtă durată.

În ajunul sosirii acasă a lui Scarlett – o zi care nu mai putea fi recuperată niciodată –, mama lui Scarlett, Ellen, murise de febră tifoidă. Ellen murise cu numele unui bărbat pe buze: Philippe – un nume franțuzesc.

Acum nu mai era nimeni în lume care s-o învețe pe Scarlett cum să trăiască. „Philippe”? Nu cunoștea niciun Philippe și avea lucruri mai importante la care să se gândească.

Uneori, Scarlett credea că Gerald O’Hara ar fi trebuit să moară și el odată cu soția lui. Tatăl lui Scarlett era doar o umbră a bărbatului robust, impetuos și șmecher care fusese. Cu toate că Gerald încă mai stătea în capul mesei și-și mânca porția sărăcăcioasă fără a se plânge, mintea tatălui ei era rătăcită.

Acum se ridică.

— Cred c-am să mă odihnesc, draga mea. După-amiază, mama ta și cu mine mergem la Doisprezece Stejari.

— O să vă prindă bine, spuse Scarlett, deși John Wilkes era de mult mort și Doisprezece Stejari făcută una cu pământul.

Scarlett se complăcea în prefăcătorie fiindcă prefăcătoria era preferabilă clipelor de luciditate ale lui Gerald O’Hara, când își amintea tot ce pierduse și se prăbușea pradă unor crize de vaiete.

Micul Wade bătu cu călcâiele de barele scaunului, plângându-se că nu se săturase.

— Wade, va trebui să aștepți. Când Mammy o să coacă pâine de porumb, poți să lingi tava.

Scarlett își legă boneta înainte să iasă afară, unde o aștepta Pork, îmbrăcat cu paltonul vechi de duminică pe care Gerald i-l dăruise cu mulți ani în urmă. Cu buzele strânse a hotărâre, Pork începu:

— Domnișoa'ă Sca'lett!

Plângerea prea familiară a lui Pork trecu peste ea:

— Domnișoa'ă Sca'lett, când vechiu' meu stăpân o înce'cat să mă 'ăscumpe'e de la stăpânu' Ge'ald, o ofe'it opt sute de dola'i, o sumă f'umușică de bani pent'u zilele alea. Da, domnișoa'ă, așa e'a! Stăpânu' Ge'ald n-o v'ut să p'imească banii fiin'că e'am valetu' lu' stăpânu' Ge'ald. Nu voi să mă laud, da' unii zic că sunt cel mai bun valet din comitatu' Clayton. Și nu me'g eu la st'âns ca'tofi!

— Pork, încercă Scarlett să se abțină, dacă un bărbat puternic ca tine nu ne ajută, cum vrei să facă femeile toată treaba?

Cu colțul ochiului, Scarlett o observă pe sora ei care ducea de dârlogi singurul cal la butucul pentru încălecare.

— Suellen! Suellen! Stai așa!

Suellen purta rochia cea bună și un bujor alb rotofei în părul ei subțire, lipsit de viață.

— Suellen, unde te duci?

— Păi, mă duc la Jonesboro, surioară dragă. E marți.

Frank Kennedy era logodnicul lui Suellen de ani buni. Deși magazinul lui din Jonesboro fusese distrus, în fiecare marți Frank aducea articole de îmbrăcăminte și de băcănie de la Atlanta ca să le dea la schimb pe ouă, unt, miere și alte mici comori de familie pe care unioniștii le trecuseră cu vederea.

— Suellen, îmi pare rău, dar avem nevoie de cal astăzi. Dilcey știe unde au azvârlit yankeii un butoi cu făină cu gărgărițe. Ia gândește-te ce biscuiți gustoși ar ieși din ea!

Suellen își aruncă în praf bujorul, intrând cu o călcătură apăsată în casă.

Scarlett își ținu limba.

Yankeii arseseră bumbacul depozitat al lui Gerald O'Hara în valoare de 200.000 de dolari. După câteva luni, s-au întors să dea foc la micuța recoltă strânsă de Scarlett: în jur de vreo 2.000 de dolari. Cu o lună înainte să se predea Confederația, Scarlett replantase ogoarele. Dacă recolta împuținată din acest an ar supraviețui gărgărițelor și rochiței-rândunicii, la toamnă i-ar putea aduce 200 de dolari: o avere.

Înainte de război, Scarlett credea că numai oamenii nechibzuiți mâncau grâu de sământă. Acum înțelegea adevărul amar că oamenii mâncau grâul de sământă și tuberculii de cartofi și făceau pâine din germenii de grâu fiindcă erau înfometați. Scarlett era recunoscătoare fiindcă cei de la Tara nu puteau să mănânce semințele de bumbac!

Scarlett jelea de fiecare dată când erau nevoiți să taie unul dintre purceii de paișpe kile ai scroafei – un purcel care, în timp, ar fi ajuns un porc de o sută patruzeci de kilograme!

Chipul drăgălaș al lui Scarlett era tras de osteneală; vesela Scarlett era mereu arțăgoasă. Mândra Scarlett ar fi făcut orice – chiar orice – pentru Tara și familia ei. Fiica lui Gerald O'Hara muncea cum nu-și închipuise vreodată că o va face. Scarlett a dat la sapă până când a făcut bășici și a plivit buruieni până când talpa-gâștei i le-a transformat în adevărate răni. Muncea până când nu mai putea de spate și de umeri. Scarlett slăbise așa de mult, încât încăpea în rochii pe care le purtase ultima oară când avea treisprezece ani. Femeia care venise acasă la Tara ca să fie din nou un copil ajunsese stăpâna ei, împărțind hrană,

potolind certurile, îngrijindu-i pe bolnavi și încurajându-i pe cei osteniți.

Legă calul și reveni lângă Pork.

— Pork, dacă nu strângi cartofi, poate vrei să ungi troliul.

Ca și cum i-ar explica unui copil, Pork repetă:

— Domnișoa'ă Sca'lett, io-s valetu' lu' stăpânu' Ge'ald…

Scarlett simți cum îi ia foc rădăcina părului. Zâmbi dulce și spuse:

— Mă întreb dacă vreo familie din comitatul Clayton n-are nevoie de un valet.

Pork scutură din cap cu tristețe.

— Domnișoa'ă Sca'lett, de ce sunteți așa asp'ă?

De ce? De ce? Dacă Scarlett ar șovăi, dacă și-ar pierde curajul, dacă – așa cum își dorea câteodată – s-ar prăbuși și ar începe să se vaite, totul ar fi pierdut.

Pork plecă agale într-o căutare simulată a unei unsori pentru troliu.

Din plantația de patru sute de hectare a lui Gerald O'Hara nu mai rămăseseră decât o grădină de zarzavaturi de treizeci de metri și un petic însămânțat cu bumbac de două hectare. Scarlett privi chiorâș ca să nu mai vadă tufele de rugi și mure care se răspândiseră ca ciuma.

Scarlett făcea muncă de servitori și mânca mâncare de servitori: studeniță, creson de uscat, frunze de păpădie și boabe de muștar sălbatic. Scarlett se aplecă la umbra unui stejar unde nu cercetaseră încă. Căutaseră cu toții legume pentru cină.

Pe alee venea un străin, călare pe un măgar atât de pirpiriu, încât vârful cizmelor călărețului măturau pământul. Haina verde de civil care-i stătea ca pe gard era nouă, barba tunsă scurt și părul blond spre alb țepos. Era mai zdravăn decât soldații eliberați care veneau la Tara. La poalele ultimei ridicături de pământ, măgarul se poticni, își întinse grumazul, îndreptă botul spre cer și scoase

un răget. Călărețul așteptă și lăsă hățurile mai moale, până când măgarul își epuiză plângerile.

Judecând după haina lui nouă, bărbatul era un carpetbagger[24]; deși nu unul prosper.

Cu toate că ar fi înaintat mai iute dacă și-ar fi dus măgarul de dârlogi, călărețul veni călare pe dobitocul nemulțumit până la picioarele lui Scarlett.

— 'Neața bună, spuse el.

— Dacă ești un carpetbagger, domnule, nu ești bine-venit aici.

Asta îi stârni un râs uimit.

— Carpetbagger, doamnă? Coniță, am păcate grele, dar de ăsta m-am ferit pân-acum. Pot să-mi adap mârțoaga?

Scarlett arătă spre fântână.

Troliul neuns scârțâi când bărbatul întoarse manivela.

— Atunci ești un scalawag[25], hotărî Scarlett. Numai ăștia au haine noi.

Bărbatul turnă apă într-o găleată pentru măgar.

— Troliul dumitale trebuie uns, spuse el.

Își dădu jos haina nouă și o atârnă de mânerul troliului. Cu o smucitură rapidă, smulse o mânecă. Firele de ață rupte împodobeau marginea unei găuri de mânecă. Îndesă mâneca în buzunar, după care se îmbrăcă la loc.

— Un „scalawag”, doamnă? Unul dintre sudiștii aceia care simpatizau pe ascuns cu Uniunea, ținându-și părerile pentru sine până la victoria yankeilor? Nu, doamnă, am fost eliberat din Penitenciarul Ohio, mi s-au dat hainele astea și zece dolari, cu care am cumpărat gloaba asta nobilă, Chapultapec.

Bătu animalul pe crupă.

— Un nume tare pretențios pentru un măgar.

Chipul îi fu transfigurat de un zâmbet.

— Sunt un romantic incurabil. Nu mă recunoști?

Scarlett se încruntă.

— Nu… Mi-e teamă că nu.

— Poate că, dac-aș purta o pălărie de ofițer de cavalerie cu o pană de egretă? Dacă m-ar însoți un cântăreț de banjo? Mă îndoiesc, domnișoară Scarlett, că ați avut mulți pretendenți care să-și aducă propria orchestră.

Scarlett clipi.

— Colonelul Ravanel?

El făcu o plecăciune adâncă.

— Speram că mă consideri de neuitat.

— Ai fost.

Ceva tresări în memoria lui Scarlett.

— Parc-am auzit că ți-ai pierdut soția.

— Charlotte a mea doarme cu îngerii acum.

Mintea lui Scarlett gonea cu repeziciune. Când o cunoscuse pe Charlotte Ravanel la mătușa Eulalie, i se păruse o adevărată doamnă, deși neinteresantă: o femeie căreia altele i se confesează. Dar Charlotte fusese o Fisher: moștenitoarea uneia dintre marile averi ale Sudului. Fără îndoială că în mansarda lui Charlotte Fisher se găseau cufere cu bani confederați fără nicio valoare, la fel ca la Tara. Dar nu se putea ca toți acești bani să se fi pierdut. Scarlett zâmbi trist:

— Domnule colonel, condoleanțele mele pentru pierderea suferită.

Parcă Charlotte avea și un frate.

— Și Jamie Fisher? întrebă Scarlett.

— Am împărțit o celulă cu Jamie. „Mănâncă-ți terciul de ovăz, Andrew! Ieși la aer curat! Andrew, nu fi amărât."

Andrew Ravanel spuse:

— Jamie nu înțelegea că un bărbat își găsește consolarea în amărăciune.

Din partea ei, Scarlett considera că amărăciunea era precum nostalgia: te împiedica să-ți faci treaba. Când ai de hrănit oamenii înfometați de la Tara, de refăcut casa și acareturile, de angajat muncitori, de cumpărat vite și de plantat patru sute de hectare de bumbac, nu ai timp de amărăciune.

— Colonele Ravanel, nu vrei să cinezi cu noi?

— Nu, mulțumesc. N-aș îndrăzni.

— Doamne Dumnezeule, dar ești înfometat!

— Nu vă pot plăti.

— Doamne sfinte! exclamă Scarlett. Dacă vrei să plătești, domnule, cina noastră te costă un dolar confederat!

Pork mirosea trandafirii în curtea din spatele casei. În fiecare dimineață, buchete parfumate apăreau în vestibul, în sufragerie și în dormitorul lui Gerald.

— Pork, nu ți-am zis să ungi troliul?

— Da, domnișoa'ă Sca'lett. Mai întâi culeg flo'i.

— Florile sunt frumoase, dar fiecare găleată e tot mai grea fiindcă troliul trebuie uns. Când termini cu asta, te apuci de strâns cartofi.

Bosumflat, Pork țuguie buzele a revoltă.

— Am auzit că yankeii au interzis biciul, observă Andrew Ravanel fără asprime. Dar plantația dumitale e așa departe de drumurile principale…

Pork se înălță cât era el de lung.

— N-am fost niciodată biciuit! Stăpânu' Ge'ald nu pe'mite biciuitul la Tara.

Colonelul scoase mâneca ruptă din buzunar și o plesni de pantaloni.

Pork căscă gura și scăpă trandafirii din mână. Cu un glas lipsit de vlagă, spuse:

— Da, domnișoa'ă Sca'lett, mă duc să ung t'oliu'.

În timp ce intra împreună cu colonelul în holul din față, Scarlett își ceru scuze.

— Mi-e teamă că ne-au călcat soldații lui Sherman.

— Locuința mea de până curând nu era prea de soi, domnișoară Scarlett.

Scarlett îl pofti pe colonel în sufragerie.

— Mă scuzați, domnule colonel. Mă duc să văd ce se întâmplă cu cina.

O găsi pe Mammy îngenuncheată pe un scăunel, spălând ferestrele de la bucătărie.

— Mammy, avem nevoie de pâinea aia de porumb și sub stejarul din spatele fântânii mai găsești niște verdețuri.

— Domnișoa'ă Sca'lett, pâinea asta de po'umb îi pent'u cină.

— Mammy, domnul e oaspetele nostru.

— L-am văzut pe omul aista pe geam.

Mammy fornăi.

— Ce gentleman a'e numai o mânecă la haină?

— Și-a stricat haina ca să nu fie luat drept un scalawag.

— Ce făcu?

Mammy scutură din cap.

— Domnul să aibă milă de noi!

Coborî de pe scăunel și plecă după verdețuri.

Scarlett dădu fuga pe scara servitorilor, în odaia ei de culcare. Oglinda spartă îi dezvălui un chip prea bronzat, nedemn de o doamnă, dar măcar părul îi era curat. Își desfăcu cocul și aranjă părul ca să-i încadreze fața. Se dădu cu un strop de colonie prețioasă pe după urechi.

Gerald apăru din dormitorul lui, în cămașă de noapte și cizme de călărie.

— Ai văzut-o pe Ellen? întrebă el nerăbdător. La patru ar trebui să fim la Doisprezece Stejari. John o să vrea să bem ceva înainte de cină.

— Am să-i aduc aminte, tată. Te rog, iartă-mă, dar avem un oaspete.

— Să merg să-l salut?

— Nu cred că-i necesar, tată. Doar nu vrei să te obosești înainte de drumul călare până la Doisprezece Stejari.

Gerald O'Hara își bălăngăni degetul:

— Nu uita să-i aduci aminte mamei tale, și închise ușa după el.

Când Scarlett se întoarse în sufragerie, Mammy așternea mâncarea din care ar fi trebuit să se înfrupte toți la cină.

Colonelul Ravanel arătă spre farfuria sa.

— Ești generoasă.

— Doamne sfinte, colonele. E doar o gustare. Înainte de război, ospitalitatea de la Tara era legendară.

Ca să nu se holbeze în farfuria lui ce dădea pe dinafară, Scarlett îl întrebă pe colonel dacă trecuse prin Atlanta.

— De la Whitehall și Broad, n-am mai văzut nicio clădire în picioare.

Colonelul duse la gură furculița încărcată cu salata de verdețuri ce sclipeau, pe care o mestecă cu satisfacția lipsită de rațiune a rumegătoarelor.

— Centrul orașului e distrus.

— Și gara? Depoul?

— Yankeii au pus paie înăuntru și i-au dat foc. Dacă ceva a supraviețuit incendiului, a fost distrus cu explozive și berbece.

Ravanel zâmbi dur.

— Numai un general yankeu și-ar clădi reputația dând foc unui oraș lipsit de apărare.

Atlanta distrusă? Scarlett nici nu suporta să se gândească. Atlanta avea energie și ingeniozitate cu carul. Dacă Atlanta era distrusă, ce speranță mai rămânea pentru Sud?

Colonelul îi ghici gândurile lui Scarlett.

— N-or să ne lase în pace. Carpetbaggerii și scalawagii sunt susținuți de baionetele Uniunii. Vor ca albii să fie conduși de negri.

Scarlett încerca să nu-i urmărească furculița cum dădea iama în bucate, se încărca și apoi urca. Îi intră în gură; gura i se închise.

— Dacă oameni curajoși ca dumneata sunt atât de descurajați, noi ceilalți ce putem face?

— Oameni ca mine?

Râse dezgustător.

— Nebuni romantici care se luptă cu morile de vânt.

Dădu la o parte farfuria goală și se șterse la gură cu mâneca ruptă.

— Bănuiesc că nu aveți niște coniac…
— Din păcate, numai lichior alb.
— A, da?
— Îl folosim ca medicament.
— Nu mai sunt așa de pretențios.

Scarlett se duse în bucătărie să aducă whisky-ul de porumb pe care-l ținea ascuns de Gerald. Mammy o iscodi:

— Domnu' se simte 'ău?

Moștenitorul averii Fisher sorbi mulțumit din lichiorul de porumb și-i zâmbi lui Scarlett.

— Mult a mai trecut de când am fost în compania unei doamne, nu mai zic una frumoasă ca dumneata.

Cu sfială prefăcută, Scarlett își plecă privirea.

— Doi ani lungi… Aproape că uitasem…

Scarlett nu-și amintea de când nu mai mâncase pe săturate.

— Regret întâlnirea noastră… din acea noapte în Atlanta. Sfatul meu nesolicitat, dragă doamnă Hamilton, este acesta: să nu te lași niciodată ridicat în slăvi. Barem că nebunii te umplu de onoruri, nu poți scăpa de ei. Când am venit la dumneata acasă, eram sătul de nebuni, sătul de mine și băusem prea mult. Scarlett… pot să-ți spun Scarlett? Ai fost singura clipă luminoasă din ziua aceea și, drept mulțumire, te-am insultat. Te rog să-mi accepți scuzele.

Ravanel chicoti aducându-și aminte.

— „Și ia-ți și orchestra cu dumneata!"

Scarlett îi făcu aceeași invitație ca atâtor străini înfometați și zdrențuiți, dar de data aceasta roși. Niciunul dintre acei străini nu era un moștenitor Fisher.

— Domnule, sunteți bine-venit să rămâneți la Tara peste noapte. Melanie Wilkes va fi încântată să afle vești de la dumneata. Nu știm nimic de soțul ei.

— E în viață, spuse nepăsător colonelul. Oameni ca Wilkes trăiesc veșnic.

Scarlett își ascunse fiorul care-o cuprinsese.
— Dacă ați terminat, am să vă arăt Tara.

Tara fusese visul lui Gerald O'Hara.
Pereții din cărămidă dată cu var ai Tarei și acoperișul larg adăpostiseră odinioară copiii, rudele și oaspeții care se bucurau de ospitalitatea lui Gerald. „Fără prea multă fanfaronadă”, îi spusese Gerald soției lui, Ellen. „Doar o casă de fermier mare și confortabilă. – Nu sufăr camerele de zi și de primire și odăile private ale familiei – pentru cine-i casa, dacă nu pentru familia mea?” Când Ellen își dori o sală de bal, Gerald se prefăcu că protestează. „Nu putem dansa în salon, doamnă O'Hara, atunci când ne vine cheful?”
Tara nu avea pivniță fiindcă, dacă Gerald O'Hara se temea de ceva, acel ceva erau șerpii și Gerald era convins că în pivniță își făceau șerpii sălaș.
Gerald își dori verande și în față, și în spate: „unde să putem sta în serile de vară”. În fața dormitorului din față era balconul lui Gerald, unde proprietarul Tarei putea să stea în strălucirea dimineții, inspectând aleea mărginită de puieți de castani și câmpurile cu argilă roșie înverzite de bumbacul în floare.
Felinarele plumbuite și fereastra în evantai semicirculară care încadra ușa de la intrare erau concesia făcută de Gerald ideilor soției sale.
Casa lui Gerald purta urmele războiului, în schimb plantația fusese distrusă complet.
— Hicorii noștri aveau cele mai grase nuci din comitatul Clayton. Leagănul copiilor era acolo. Yankeii au ars hicorii. Au ars și leagănul, spuse Scarlett. Aici era presa de bumbac. Tata cumpăra întotdeauna mașinile cele mai noi. „De ce să facă oamenii munca unor mașini neînsuflețite?”, zicea tata. Aici era lăptăria. Vezi? Lângă peretele acela prăbușit e cutia de arc. După cum vezi, n-au dat foc la bordeiele negrilor.

Colonelul dădu cu piciorul într-o poliță carbonizată.

— O să ai nevoie de ele când negrilor o să le vină mintea la cap. Mii și mii de negri dorm pe străzile din Atlanta. Dacă yankeii nu le dau de mâncare, or să moară de foame.

Ce-i păsa lui Scarlett de negrii fugari?

— Cu o mie de dolari, Tara s-ar putea pune pe picioare. Numai o mie. Pământul nu-i stricat; pot să dea foc la clădiri și să ne ucidă vitele, dar, Dumnezeu mi-e martor, nu ne pot omorî pământul!

— Ești o adevărată amazoană.

Când Andrew Ravanel luă mâna lui Scarlett, îi simți neplăcut de moale mâna de condamnat.

— Nu-mi place să călătoresc singur, spuse el. Te pot convinge să mă însoțești la Charleston?

Scarlett se așteptase la o invitație, dar nu la una atât de îndrăzneață.

— Un bărbat neînsurat și o femeie care călătoresc împreună? Domnule, ce va crede lumea?

Râsul disprețuitor al lui Ravanel o șocă.

— Draga mea Scarlett, sunt morți. Toți cei a căror părere contează au murit. Numai lașii, trădătorii și… condamnații au supraviețuit războiului. Jeb Stuart… crinii din câmpie s-au plecat în semn de omagiu când generalul Stuart a trecut pe-acolo. Piosul general Polk a plecat cu tot cu jurămintele lui la ceruri, unde el și Stonewall Jackson își pot ține predici unul altuia. Cleburne, Turner Ashby, micul și bravul Pegram… prietenul meu Henry Kershaw – ticălosul ăla curajos și prost –, până și Rhett Butler e mort.

Scarlett simți că cineva i-a străpuns inima. Șopti:

— Cine?

Colonelul Ravanel ridică un ciob de oală și-l aruncă înspre răcitorul în ruine.

— Rhett era în fortul Fisher când l-au atacat unioniștii. A fost un adevărat măcel.

Vocea lui își pierdu tăișul amar.

— Eu și Rhett am fost prieteni odată. A fost cel mai bun prieten al meu.

— Dar Rhett… Rhett n-a crezut niciodată în marea cauză…

— Nu, dar îi plăceau gesturile galante.

O privi curios pe Scarlett.

— Mă mir că-l cunoșteai.

Îl cunoștea? Îl cunoștea? Îl cunoscuse vreun pic? Rhett Butler mort? Nu putea fi mort!

— Te-am necăjit. Îmi pare rău. Nu știam că-l cunoști pe Rhett.

Lui Scarlett îi vâjâia capul. Ce crezuse? Cu siguranță că-l va revedea, că zâmbetul atoateștiutor și batjocoritor al lui Rhett o va scoate iarăși din minți. Își mușcă buza pe interior ca să nu plângă. Duse sunt acele momente când ea și Rhett se înțelegeau unul pe celălalt – pierdute pe veci?

— Unde… unde e îngropat Rhett?

— Unioniștii marchează mormintele soldaților lor. Pe ai noștri îi aruncă în ocean.

Se simțea de parcă pierduse o părticică din ea: un braț, mâna, inima ei. Rhett Butler mort! O copleși disperarea și se așeză greoi pe un butuc din ceea ce fusese odinioară cel mai mare castan de la Tara. Cum putea să mai trăiască? Amorțită, repetă:

— Rhett Butler… mort?

Andrew Ravanel încercă inutil să o consoleze, în stilul tipic al unui bărbat: poate că Rhett nu fusese ucis odată cu ceilalți. Rhett era ca o pisică. Rhett avea nouă vieți…

Scarlett nu mai putea să suporte nicio clipă în plus prezența acestui bărbat.

— Domnule, vă rog amintiți-vă că sunt doamna Charles Hamilton, o văduvă respectabilă. Refuz invitația dumitale necuviincioasă. Nici nu-mi pot închipui ce vă trecea prin cap. Acum, domnule, trebuie să plecați. V-ați făcut cunoscute intențiile foarte limpede. Nu puteți rămâne la Tara.

El rosti cu blândețe:

— Cu mulți ani în urmă, și eu l-am iubit.

— Să-l iubesc pe Rhett Butler? Pe omul acela arogant, jignitor, plin de sine… De ce l-ar iubi cineva pe Rhett Butler?

— Cum spuneți dumneavoastră.

Bărbatul înalt urcă pe măgarul lui pirpiriu și se pierdu în zare.

Soarele se ascunsese după un nor.

Scarlett voia să urce în odaia ei și să se întindă pe pat. Se simțea atât de slăbită și de neajutorată. Dumnezeule, ce mult își dorea să se întindă!

În schimb, își adună forțele și se îndreptă spre parcela cu cartofi. Ea și Pork vor strânge cartofii. Apoi or să caute alte verdețuri.

Mai târziu, o să-i povestească Melaniei despre Rhett. Lui Melly îi plăcuse întotdeauna de el.

25. O plantație din regiunea de coastă după război

Șase luni mai târziu, un cal și călărețul lui străbăteau la trap drumul de-a lungul râului Ashley. Calul era un armăsar negru ca cărbunele, de unsprezece palme înălțime, din rasa pentru care regiunea de coastă fusese odată vestită. Călărețul avea grația nepăsătoare a unui aristocrat. În timpul războiului, nenumărate morminte fuseseră umplute cu bărbați asemenea lui și oasele frumoșilor lor cai se albeau în lanurile de porumb și livezile de piersici pe tot cuprinsul națiunii reunite.

Cu un an în urmă, armata generalului Sherman trecuse ca un roi pe acest drum. Hornurile arse se iveau ca niște degete ce avertizau dintre murii de la marginea drumului. Stâlpul de poartă răsturnat ducea spre ruinele care fuseseră odată casa copilăriei lui Henry Kershaw. Dintr-un leagăn agățat de stejarul înnegrit de fum, micuța Charlotte Fisher dăduse din picioare, țipând: „Mai sus! Mai sus! Împinge-mă mai sus!”. Aleea plină acum de bălării făcea o curbă spre conacul ars unde murise mama lui Edgar Puryear.

În timp ce călărețul se apropie, doi câini răpciugoși și slabi ca niște scoabe se strecurară în tufișuri.

De partea cealaltă a râului Ashley, în fața plantației Broughton, Rhett Butler își scoase cizmele de călărie, șosetele și pantalonii. Își legă cizmele de șa și înfășură pantalonii în jurul capului armăsarului, legându-l la ochi, înainte de a îndemna animalul în apele mâloase ale râului.

Calul traversă cu greu și se cățără pe digul principal de la Broughton, unde Rhett se îmbrăcă.

Digul principal era acoperit de tufe de mure și ogoarele de orez erau niște iazuri cu apă mică, pe care lișițele se depărtară de intrus cârâind.

Căprioare și porci-mistreți bătătoriseră cărări prin cimișirul neîngrijit care îngrădea aleea de la Broughton.

Aleea pentru trăsuri se întindea în fața unui perete din cărămidă împestrițată de funingine și cu niște găuri care fuseseră ferestrele, ca găvanele goale ale unui craniu. Ușa din față se căsca larg. Printre mobilele târâte afară și arse, Rhett recunoscu etajera de nuc care susținuse biblia familiei Butler.

Colibri zumzăiau prin trâmbițele care invadaseră curtea ruinată.

Rhett păși peste lujerii groși, în locul de unde privise plantația în urmă cu douăzeci și cinci de ani. Amintirile lui Rhett despre ogoarele de orez productive și simetrice se suprapuseră peste digurile sparte și iazurile saline strălucitoare, peste care niciun plantator nu mai putea cultiva nimic.

— Da, era frumos, murmură Rhett.

Un glas tremură lângă cotul lui.

— Da, domnule. E'a. Stăpânu' și stăpâna Butle' nu mai p'imesc vizitato'i.

Negrul îmbătrânit se sprijinea într-un baston noduros din lemn plutitor. Ochii îi erau acoperiți de o peliculă albă.

— Bună dimineața, unchiule Solomon, spuse Rhett.

— Tână'u' stăpân 'hett? Mata ești?

Bătrânul negru își trecu degetele ca o părere peste chipul lui Rhett.

— Am auzit c-ai fost omo'ât. Domnul fie lăudat! Cum o duci, tine'e stăpân? N-ai fost pe-acasă de multă v'eme!

Rhett vru să afle dacă părinții lui mai trăiau.

— O, da. Stăpânu' și stăpâna t'ăiesc.

Coborî vocea.

— Stăpânu' Langston a'e ciuma albă. A ajuns un chiștoc de om. Toți neg'ii au fugit, în afa'ă de mine.

Unchiul Solomon țâțâi.

— He’cule și Sudie s-au dus la o’aș. He’cule zice că nu mai luc’ează pent’u Butle’i.

Buza inferioară a bătrânului tremură de indignare.

— Neg’u’ ăla și-a luat nasu’ la pu’ta’e! Io-s născut la B’oughton, mi-am dus toate zilele la B’oughton și pe plantația B’oughton am să mo’.

— Da, unchiule. Vasăzică părinții mei sunt în oraș?

— De casa din o’aș s-a ales p’afu’! Cea mai f’umoasă casă de pe Meeting St’eet. Nu e’a una mai f’umoasă! Neg’ii de la piață îmi ziceau „domnu’ Solomon” fiin’că ieșeam din casa aia. Stăpânu’ și stăpâna stau cu vechilu’ Watling acuma.

— Watling?

— Ai lipsit atâta timp, stăpâne ’hett! Atâta timp! Stăpânu’ Langston o zis că nu mai pleacă de la B’oughton. So’a matale și soțu’ ei vin pe-aici uneo’i. Domnișoa’a ’osema’y v’ea ca stăpânu’ Langston și stăpâna ’Lizabeth să stea cu ei. Da’ știi cum e stăpânu’ Langston.

— John Haynes e mort, unchiule. John a murit în război.

— Nu domnu’ Haynes. Colonelu’ ’avanei, al doilea soț a lu’ so’a matale.

— Andrew Ravanel?

— Da, domnule. Băiatu’ lu’ băt’ânu’ Jack. Cică o fost un e’ou în ’ăzboi, da’ io nu știu nimic de asta.

— Andrew Ravanel?…

— Toate femeile se mă’ită. Înt’-o zi-s văduve, a doua zi neveste, iar înt’-alta-s cu bu’ta la gu’ă…

Casa lui Isaiah Watling era aburcată în vârful unei peninsule îngrădite de bălți cu apă mică. Găini schiloade ciuguleau în curte. Vaca de lapte costelivă avea o cârpă înmuiată în terebentină înfășurată în jurul capului ca s-o protejeze de țânțari.

Un tânăr tăia ceva cu cuțitul, lăsat pe spate într-un scaun de lângă ușa din față a casei. Când Rhett legă calul de gard, tânărul se ridică din scaun cu o bufnitură. Părul blond palid îi chelea pe fruntea oblică. Avea nasul ascuțit și ochii atât de palizi, încât pupilele erau aproape invizibile. Un revolver uns era înfipt la curea.

— Frumos cal, observă el.

Tânărul tăie o fâșie lungă din bățul pe care îl cioplea.

— Yankeii au luat toți caii buni.

Rânjetul îi dezvelea gura fără dinții de sus, iar obrazul drept îi era pocit de o cicatrice. Răspunse privirii lui Rhett.

— Strigam la Frank când am fost împușcat. Cre' c-ai auzit de Frank. Frank James e-un bețivan.

Își atinse cicatricea.

— Bill Quantrill a zis că un bărbat trebuie să-și țină gura, dar uneori plătești ca s-o deschizi, nu-i așa?

Explică.

— Adică, dacă n-aș fi deschis gura, glonțul ăla mi-ar fi spulberat și dinții de jos. Da' mă răzbun eu pe Frank și Jesse odată și-odată.

— Sunt Rhett Butler. Familia Butler e aici?

— Așa socot.

— Ai putea să-i anunți c-am venit?

Tânărul se ținu drept.

— Sunt nepotul lui Isaiah, Josie. Am luptat cu Bill Quantrill până când unioniștii l-au doborât. Voiau să-mi facă și mie felu', așa c-am venit în est, să reînnod legăturile de familie.

Făcu din ochi.

— Rhett Butler, unchiu' Isaiah te urăște de moarte. Cred că-ntr-o zi o să se răzbune pe tine. Îți dă speranță când aștepți răzbunarea, nu crezi?

Josie se apropie de el ca un pitbull.

— Știu oameni mai buni care-au ucis pentru cai mai răi decât ăsta.

— După patru ani de război, nu te-ai săturat de ucis?

Josie ridică din umeri.

— Am luat maiu' la mulți de când eram țânc. Oi fi prins gustu'.

— Dacă ai de gând să folosești revolverul, fă-o. Dacă nu, spune-le Butlerilor că sunt aici.

— Da' arțăgos mai ești, ticălosule.

Fără să-și ia privirea de la Rhett, strigă:

— Unchiu' Isaiah! O venit cineva!

Când deschise ușa, Isaiah Watling își puse mâna streașină la ochi ca să se apere de soare.

— Tânăru' Butler. Nu ești bine-venit aici.

Josie Watling puse o cizmă pe gardul de bârne, își încrucișă brațele și rânji ca unul care nu era nici pe departe așa de plictisit cum credea.

— E casa ta, Watling? Parcă era plantația Broughton aici. Asta nu-i casa vechilului? Am venit să-i văd pe Butleri.

— N-ai nicio rudă aici.

— Lasă-ne pe noi să decidem asta.

Privirea fierbinte a lui Isaiah Watling îl sfredeli pe Rhett o clipă îndelungată înainte de-a se întoarce brusc și a intra în casă.

— Frumoasă zi, spuse Josie. Mi-o plăcut întotdeauna sfârșitul anului. Vezi mai bine cum se furișează oamenii odată ce-o căzut frunzele.

După o vreme, adăugă:

— Nu ești prea vorbăreț, așa-i?

Josie Watling își scărpină urechea cu țeava revolverului.

Isaiah Watling apăru din nou și făcu un semn din cap. Rhett îl urmă sus, pe scările de care-și aducea vag aminte ale casei în care familia Butler locuise până li s-a construit conacul. Intră în dormitorul modest pe care părinții lui îl împărțiseră când era mic. Odaia era curată. Podeaua fusese măturată. Flacoane cu medicamente și un vas cu spută galbenă în care

pluteau firișoare de sânge erau înghesuite pe masa de lângă patul pe care zăcea tatăl lui Rhett Butler.

Langston Butler fusese o namilă de om și încă avea oasele mari. Pielea i se îngălbenise, în afară de petele roșii strălucitoare de pe obraji. Părul castaniu ondulat nu era încă grizonant.

— Ai tuberculoză, spuse Rhett.

— Ai venit să-mi spui ce știam deja?

— Am venit să ajut. Pot să am grijă de tine și de mama.

Langston Butler horcăi și se înecă. Ochii i se bulbucară de furia neputinței. Scuipă în vasul de lângă pat.

— Să n-o tulburi pe Elizabeth. Soția mea îl are pe Iisus Hristos și pe devotatul Isaiah Watling. De ce-ar avea nevoie Elizabeth Butler de tine?

— Domnule, ai consimțit să mă vezi. Probabil ai avut un motiv.

— S-a zis c-ai murit și zilele astea mă interesează în mod deosebit învierile.

Zâmbetul bătrânului era o crestătură înfiorătoare.

— Julian o să primească moștenirea. Să nu vii la înmormântarea mea.

— Crezi că poți rămâne stăpân la Broughton și dincolo de mormânt? Tată…

Langston Butler întoarse capul spre perete.

— Tre’ s-o-ntinzi acuma, spuse Josie Watling sprijinindu-se de cadrul ușii. Unchiu’ zice că te pot împușca dacă nu faci cum zice bătrânu’ cocoș. Cred că te-aș putea împușca. Îmi place calu’ tău.

Isaiah Watling era în curte.

— Watling, fiica ta Belle o duce bine și locuiește în Atlanta. Nepotul tău, Tazewell Watling, e la o școală din Anglia. Învață bine.

— Belle mai are timp să se pocăiască, spuse Isaiah. Mulțumită ție, fiul meu Shadrach n-o să se pocăiască niciodată. Rhett Butler, l-ai condamnat pe Shadrach Watling la osânda veșnică.

Josie Watling își ascunse zâmbetul cu mâna.

— Nu că-i apucat? întrebă el. Ai mai văzut vreunu’ ca el?

Când Rhett se îndepărtă pe aleea dintre ogoarele de orez inundate, simți că-l arde ceva între omoplați – aceeași senzație o avusese când îl lua la ochi vreun țintaș unionist.

O cărare șerpuitoare fusese eliberată pe Meeting Street în Charleston, unde albii scotoceau prin moloz căutând ceva care să poată fi vândut și cetele de negri conduși de subofițeri unioniști demolau zidurile căzute. Când Rhett trecu pe acolo, oamenii se opriră din muncă. Un negru tânăr strigă:

— S-o-nto’s ’oata, domnu’.

Din loc în loc, câte o casă fusese cruțată; ici și colo, un cvartal întreg. Geamurile ferestrelor de la numărul 46 de pe Church Street erau atât de noi, încât chitul nu se uscase încă. Ușa din pin neprelucrat de la intrare alunecă ușor pe noile balamale când sora lui Rhett, Rosemary, răspunse la bătaia lui.

Păli și se sprijini de cadrul ușii.

— Rhett… tu, n-ai murit… O, Rhett! Dumnezeule, frate!

Zâmbetul îi era strălucitor, dar plângea. Rhett o luă în brațe, murmurându-i cuvinte de alint în păr până când ea îl împinse la o parte, ștergându-și ochii. Rosemary întrebă:

— E lipsă de recunoștință să fii uimit când rugăciunile ți-au fost ascultate?

— Am fost mai aproape de a da mâna cu Sfântul Petru decât mi-ar fi plăcut. N-ai primit telegrama mea?

Ea scutură din cap.

— Atunci, zâmbi Rhett, înseamnă că sunt răspunsul la rugăciunile tale.

— O, Rhett! Nu te-ai schimbat deloc.

— Surioară, am înțeles că trebuie să te felicit.

— Să mă feliciți?…

Rosemary duse mâna la gură, așa cum făcea mama ei.

— Felicitări, doamnă Ravanel. Să fii la fel de fericită ca… cât mai fericită.

Rosemary își pofti fratele înăuntru. O parte din mobila din salon era de pe vremea primei ei căsătorii, dar fotoliul pentru două persoane și canapeaua erau noi.

— Stai jos, dragă frate, și-am să-ți aduc ceva. Coniac?

— Nimic deocamdată, mulțumesc.

— Te rog, Rhett. Nu fi supărat pe mine.

— Supărat? De ce să fiu supărat?

— Rhett, eu… Am crezut c-ai murit! Niciun cuvânt!

— Îmi pare rău. Am telegrafiat înainte să plec din Londra. Unioniștii îmi vor banii. Până acum, bancherul meu, Rob Campbell, i-a păcălit, dar între timp, surioară, sunt cam strâmtorat la pungă.

— John a avut grijă de mine. Dacă ai nevoie…

— Am destui bani pentru o vreme. Și – își netezi reverele – încă am credit la croitorul meu. Banii sunt – ridică din umeri – doar bani. Îmi pare rău că ți-ai făcut griji din cauza mea.

Ea chibzui puțin înainte să vorbească deschis.

— După ce John a fost omorât, nu credeam că mai vreau să trăiesc. Fiica mea, soțul meu și… credeam că te-am pierdut și pe tine.

Atinse obrazul lui Rhett.

— Nu ești o iluzie, nu?

— Uneori mi-aș dori să fiu.

— Apoi Andrew s-a întors în Charleston. Doi orfani rătăciți în furtună.

— Andrew a avut întotdeauna un efect ciudat asupra femeilor.

Rhett ridică un deget.

— Nu mă înțelege greșit, surioară. Andrew mi-a fost prieten și, de dragul tău, vom fi din nou prieteni.

Rhett zâmbi când îi văzu pântecele ușor umflat.

— Văd că o să fiu iarăși unchi. Îmi place rolul ăsta. Unchii cumpără jucării și acceptă pupicurile copiilor, dar când copilul e neastâmpărat, pot să plece.

— Avem nevoie de un copil. Andrew… Uneori, Andrew pare pierdut. Un copil l-ar aduce înapoi acasă.

Rosemary își înălță capul.

— Și tu, Rhett? Cum a rămas cu domnișoara Scarlett?

— Cine?

— Rhett, cu mine vorbești!

— Povestea aia s-a terminat. A luat sfârșit într-o seară pe drumul spre Jonesboro. Iubirea ne copleșește ca un val uriaș pe ocean și pleacă la fel de iute cum a venit.

— Hmm.

— Am scăpat de remușcări și confuzie.

— Hmm.

El se încruntă.

— De ce zâmbești, surioară? Ce-i cu zâmbetul ăla ușor superior?

Rosemary râse.

— Fiindcă fratele meu știe tot despre orice, dar nu vrea să-și destăinuie inima.

Sub o husă neagră, un fotograf yankeu imortaliza ruinele dramatice din East Bay.

Flota federală era ancorată în port. Vasele care forțaseră blocada fuseseră capturate și păreau rușinate să arboreze pavilionul Statelor Unite.

Rhett se îndrepta spre birourile firmei Haynes & Fiul când un strigăt îl opri în loc.

— Bună, Rhett, ticălosule!

— Jamie Fisher, să fiu al dracului. Războiul nu te-a înălțat deloc.

— Mi-e teamă că nu. Doamne, mă bucur să te văd.

Jamie strânse mâna lui Rhett.

— Vino să vezi cum am reparat casa bunicii. Eu cu mâna mea am peticit acoperișul. Nu că-s o adevărată albinuță lucrătoare?

Acoperișul de ardezie cenușie al conacului Fisher era împestrițat de reparațiile cu gudron.

Jamie băgă capul pe ușa din față.

— Juliet, Juliet… vino să vezi cine s-a sculat din morți!

Juliet Ravanel își scoase basmaua prăfuită.

— Doamne, Rhett Butler! Binecuvântată să-ți fie inima aia neagră!

Juliet calculă prețul costumului lui Rhett.

— Slavă Domnului că războiul n-a sărăcit pe toată lumea!

Jamie oftă.

— Biata mea soră Charlotte a băgat toți banii noștri în obligațiuni confederate. Ca să-și arate credința în Andrew, presupun.

Făcu o pauză.

— Aveam atâția bani… Ai fi crezut că poate i-a scăpat ceva.

Jamie desfăcu brațele.

— Rhett, ai în fața ta cel mai popular instructor de călărie din Charleston. Îi învăț pe copiii de ofițeri yankei cum să nu cadă de pe poneii lor.

— Îndrăznețul cercetaș al Confederației e la mare căutare, observă Juliet, cu un zâmbet.

— Sunt sever cu părinții fiindcă asta așteaptă de la o iscoadă confederată îndrăzneață, dar copiii lor mă citesc ca pe o carte deschisă. Știu să recunoască un copil răzgâiat când văd unul!

Cu o expresie bombastică, Jamie îl conduse pe Rhett în casă.

— Ai grijă la treapta de sus, Rhett.

Tapetaseră și văruiseră holul de la intrare, iar scara circulară șlefuită avea lucirea blândă a cireșului.

Jamie deschise ușa salonului, dezvăluind un talmeș-balmeș de cărămizi sparte, șipci și ipsos, explicând:

— Încă n-am început parterul. Dar trei dormitoare sunt terminate și închiriate yankeilor.

— Aur, spuse Juliet cu un sentiment neprefăcut. Plătesc în aur.

— Noul tău cumnat spune că numai trădătorii închiriază yankeilor.

Chipul lui Jamie se înăspri.

— Domnul să mă audă, dar când Andrew o să găsească confederați solvabili pentru camerele noastre, o să-i aruncăm pe yankei în stradă. Rhett, am luptat alături de Andrew. Am împărțit o celulă în închisoarea aia nenorocită. Rhett, e greu, cumplit de greu să ții în viață pe cineva care nu-și dorește să trăiască.

— Andrew a fost întotdeauna melancolic.

— Andrew ne desconsideră pe mine și pe sora lui, Juliet, preferând cea mai păcătoasă adunare de „patrioți” care și-au ascuțit vreodată cuțitele lungi de vânătoare.

— A, făcu Rhett. „Patrioți.” Speram c-am terminat-o cu patrioții.

Juliet îi întrerupse.

— Destul despre prostuțul meu frate. Îți aduci aminte de Hercule? El și Sudie locuiesc deasupra bucătăriei noastre.

Buna dispoziție care-l caracteriza pe Jamie reveni.

Hercule a montat roți noi la o ambulanță rablagită, a vopsit-o în galben și negru, iar Juliet a scris cu șablonul pe tăblie „De închinat”.

— Și e un șablon minunat, se făli Juliet.

— Cu vechea pălărie cu blană de castor a bunicului meu, Hercule e imaginea perfectă a vizitiului din Charleston înainte de război. Yankeii îl întreabă pe Hercule unde ne-am ascuns caii de curse. Când Hercule i-a zis unuia că pe Chapultapec l-a văzut ultima oară trăgând un afet de tun, omul a izbucnit în lacrimi. Rhett, nu bei ceaiul cu noi?

— Mi-ar plăcea, dar mă duc să-mi felicit noul cumnat.

Juliet pufni.

Rhett urca pe cal când apăru o trăsură și Jamie îl anunță:

— Vine Hercule. Rhett, trebuie să-i admiri birja.

Hercule ajută o negresă îndesată să coboare pe trotuar.

— Domnu' 'hett, am căutat peste tot pe mata. Am auzit că te-ai înto's în o'aș.

Rochia lui Ruthie Bonneau era încheiată până la gât și părul era strâns într-o plasă neagră.

— Domnu' 'hett, spuse Hercule, c'ed că cunoașteți pe doamna Bonneau.

— Suntem prieteni vechi, spuse Rhett scoțându-și pălăria.

— Căpitane Butle', i se adresă Ruthie Bonneau, am nevoie de ajuto'u' tău. Tunis e la închisoa'e. O' să-mi omoa'e soțu'.

26. S-a întors roata

Sudiștii care-l detestaseră și-l denigraseră pe Abraham Lincoln, chiar și cei care întâmpinaseră prima sa alegere cu secesiunea au fost îngroziți de asasinarea lui. Indiferent cum era Abraham Lincoln, sudiștii știau că era un om iertător. În timpul turului prin Richmond, după căderea capitalei confederate, Lincoln a fost întrebat ce-ar trebui făcut cu rebelii învinși. Lincoln a replicat: „Fiți mai indulgenți cu ei, băieți. Fiți mai indulgenți".

Republicanii radicali din Congres nu aveau intenția asta. Unii își pierduseră fiii și frații sub gloanțele rebelilor; influentul senator Charles Sumner aproape că fusese omorât în bătaie de un secesionist și năvălitorii confederați dăduseră foc turnătoriei de fontă a congresmanului Thaddeus Stevens. Când Lincoln a fost asasinat, acești radicali au preluat controlul guvernului Statelor Unite. N-au ținut cont de vetourile președintelui Andrew Johnson și, când acesta li s-a opus, aproape că l-au pus sub acuzare. Congresul i-a dat afară pe guvernatorii aleși din Sud și a numit republicani. Mulți dintre cei instalați astfel în funcție erau fie politicieni, fie bigoți, fie ambele.

Congresmanul Thaddeus Stevens era de părere că biruitorii ar trebui „să jupoaie mândra aristocrație de moșiile ei exagerate, să îi aducă la nivelul republicanilor de rând; să-i trimită la muncă și să le învețe copiii să intre în ateliere sau să mânuiască plugul, umilindu-i astfel pe trădătorii orgolioși".

Hoarde de sclavi proaspăt eliberați inundau orașele din Sud. Misionari din Nord veneau în cete într-un Sud care se credea deja suficient de creștin, nu, mulțumesc. Biroul de Emancipare îi hrănea pe foștii sclavi și începu să-i educe, supraveghindu-le

contractele de muncă. Pretutindeni zăreai uniforme albastre.

Înainte de război, mulți proprietari de sclavi sudiști crezuseră cu sinceritate că negrii lor făceau parte (nu contează că puteau fi vânduți în vremuri mai sărace) din familiile lor de stăpâni albi. În consecință, când negrii au găsit comorile de familie îngropate de frica vagabonzilor lui Sherman și au abandonat plantațiile în masă, acești albi s-au simțit ca și cum preaiubiții lor (deși prefăcuți și cu mintea înceată) copii îi trădaseră.

Carpetbaggerii – unii veniți din orașele din Nord unde sute de negri fuseseră linșați în răscoalele de pe timpul războiului – le predicau cu superioritate sudiștilor, învățându-i cum să-și trateze negrii.

Scalawagii sudiști care nu luptaseră în război și nu avuseseră niciun statut înainte îi întâmpinară pe carpetbaggeri cu brațele deschise.

Cel puțin așa vedeau situația albii sudiști.

Negrii din Sud preferau să spună, în fața acestei întorsături a evenimentelor, că „s-a întors roata”.

Tunis Bonneau a rămas în Freeport până la ridicarea blocadei. La trei luni după moartea lui Abraham Lincoln, nava cu aburi englezească „Garrick” trecu pe lângă fortul Sumter – o grămadă de balast care naviga sub cel mai mare drapel al Statelor Unite pe care-l văzuse vreodată Tunis Bonneau.

„Garrick” ancoră la Government Wharf, lângă o navă de transportat trupe care-și vomita afară soldații de culoare eliberați din armată. Acești ciocârlani negri neînfricați, în uniforme albastre, îi dădură speranțe lui Tunis. În bătălie, negrii dovediseră că erau egali cu albii în curajul și iubirea lor de țară. Dacă negrii puteau fi soldați, de ce nu și cetățeni?

Ruthie lucra pe un schif de stridii.

— Tunis, nu pot să mă mut înapoi cu mama și cu tata. Sunt doamna Bonneau!

— „Văduva veselă”… își începu Tunis mărturisirea.
— Ia mai taci cu ba’ca aia veche.
Ruthie îl sărută.
Din Ontario, Thomas Bonneau scrisese: „Regina Victoria își iubește copiii de culoare la fel cum iubește pe copiii ei albi”.
Tunis era de părere că ar trebui să plece în Canada și să o ia de la capăt.
Ruthie a spus că în Canada era prea frig și era prea departe. Rudele ei erau în regiunea de coastă. Și lucrurile erau în schimbare. Pe întreg cuprinsul Sudului, negrii se aliau cu albii solidari ca să manifeste pentru drepturile negrilor.
— De ce să lupți pent’u d’eptu’i de la niște oameni ca’e ne u’ăsc, când Canada a’e deja d’eptu’i? întreba Tunis.
— Aici e casa mea, Tunis Bonneau, replica Ruthie. Aș fi neno’ocită dac-am pleca.
Și asta a fost tot.
După ce Tunis ducea stridiile la piață, se spăla și mergea la biserica socrului său, unde în fiecare seară negrii făureau noua lume care se năștea.
Tunis și reverendul Prescott călătoriră la Atlanta, unde republicani albi ca Rufus Bullock și negri – cei mai mulți eliberați înainte de război – trimiteau petiții la Congresul Statelor Unite. Elixirul libertății se simțea în aer. Negrii erau la porțile Pământului Făgăduinței.
— Să t’imiți petiții la Cong’esul Statelor Unite, se plângea Tunis. Of, of.
În *Atlanta Journal,* întâlnirea aceasta fu descrisă drept „Canibalii și carpetbaggerii”.
Reverendul Prescott urma să predice în oraș, așa că Tunis se urcă singur în trenul spre casă.
La treizeci de kilometri sud, cuzineții roților de la vagonul de lemne se goliră și trenul intră scârțâind și pufăind în Jonesboro pentru reparații.
Pasagerii albi coborâră și intrară în hotelul gării. Tunis găsi un loc umbros pe peron, se așeză lângă

geanta lui și închise ochii.

La trei sute douăzeci de kilometri de mlaștinile din Charleston, Tunis visă cum prova despica mătasea-broaștei în timp ce el proptea vâsla în apa mică. Era un vis atât de plăcut, încât nu o observă pe femeia albă decât când aceasta îl lovi în picior. Tunis deschise ochii și se ridică cu greu în picioare.

— Doamnă?

Își scoase pălăria.

Era albă și tânără. Băuse.

— Ui, făcu ea, da' tare chipeș mai ești!

— Mulțumesc, domnișoa'ă. Aștept să se 'epa'e t'enu'.

Ea duse mâna streașină la ochi ca să vadă ceasul din gară.

— Mai durează ceva.

Tunis scoase ceasul din buzunar și-l consultă.

— T'enu' o să po'nească imediat ce atașează un vagon de lemne.

— Avem timp, spuse ea. Vrei să te distrezi?

— Doamnă?

— Nu ești prost, nu?

Tunis se scărpină în cap.

— Ba da, doamnă, socot că sunt.

Când ea bătu din picior, i se desfăcu șiretul de la pantof.

— De ce nu îngenunchezi să-mi legi șiretul?

— Doamnă, un cio'oi ca mine ar int'a la belea dac-a' atinge o cucoană albă așa distinsă ca dumneata.

— Vai, da' ce mofturos mai suntem! Și dacă ți-aș spune că ai putea să mă atingi oriunde vrei pentru un dolar?

— Doamnă, sunt bă'bat însu'at.

— Dar toți negrii… voi toți vreți să fiți singuri cu o femeie albă și să-i scoateți hainele și să-i faceți tot felul de lucruri. Nu-i așa?

— Nu, doamnă.

— Iisuse Hristoase, exclamă tânăra femeie, fără a se adresa cuiva anume.

Apoi îl întrebă pe Tunis:

— Crezi că n-am mai fost cu un negru până acum?

— Scuzați-mă, doamnă. Îs ta’e însetat. C’ed c-am să t’ave’sez st’ada să caut o gu’ă de apă.

— Nu pleci nicăieri, băiete. N-am terminat cu tine.

Tunis își puse pălăria pe cap. Spuse:

— Domnișoa’ă, pe soția mea o cheamă ’uthie; pe fiul meu, Nathaniel Bonneau. Aștept t’enu’ ca să mă duc acasă. N-am nimic de-mpă’țit cu dumneata și nu voi s-am de-a face cu dumneata. Dacă ai nevoie de un dola’, îți dau un dola’, da’ lasă-mă-n pace.

Tunis duse mâna la buzunar.

— Da’ ce aere-ți mai dai, ticălosule! spuse fata.

Privirea îi rătăci pe peronul gol.

— Ajutor, spuse ea ca și cum făcea conversație.

După această repetiție, strigă de câteva ori „Ajutor!”, până apărură oamenii albi.

27. „Cea mai rapidă dintre toate”

Cu toate că banchetele din holul Hotelului Jonesboro memoraseră formele dosurilor osoase ale bătrânilor și scuipătoarele stăteau mărturie pentru obiceiul de a mesteca tutun al acestora, niciun bătrân nu trândăvea aici în după-amiaza aceea. Jefferson Davis privea dintr-un tablou agățat deasupra casei scării ca și cum Jonesboro, Georgia, mai era încă un oraș confederat și Davis încă președintele unei națiuni.

În pofida cheilor ce zăceau în ungherele din spatele său, administratorul hotelului îl privi pe Rhett Butler fără să clipească.

— E plin. N-am camere libere.

Butonierele de os de la cămașa de culoarea untului a bărbatului înlocuiseră butonii gravați cu „C.S.A.”[26] și un petic proaspăt de pe mâneca sa arăta locul unde fuseseră galonii de sergent. Scoase o cană de tablă de sub tejghea și scuipă.

Rhett puse jos geanta de voiaj, se întoarse la ușa de la intrare și-și aprinse o țigară. Bătrânii ocupaseră băncile din Piața Tribunalului. Bărbați mai tineri se adunaseră pe peluza îngălbenită. De fiecare stâlp de priponit din piață era legat un cal; de unii chiar doi.

Oblic față de tribunal, noua plăcuță de lemn a băncii declara că era Prima Bancă Națională din Jonesboro, cu un capital de 75.000 de dolari. Fosta identitate a băncii, Banca Plantatorilor, era cioplită în piatra durabilă de deasupra pragului. Noul nume al băncii și noii bani vor fi yankei.

Rhett se întoarse la administratorul hotelului.

— În ce regiment ai servit, sergent?

Bărbatul rosti scurt în fața interesului sfidător arătat de Rhett.

— În regimentul 52 din Georgia, la dracu’.

— Brigada lui Stovall? N-ați fost la Nashville?

— Și ce dacă?

— Păi, spuse Rhett, dac-ați fi înaintat o țâră mai iute, poate că n-am fi fost puși pe fugă.

— Ce vorbești?! Ai fost cu Forrest?

— Rhett Butler, C.S.A., la dispoziția dumneavoastră, domnule.

— Să mor eu! Domnule Butler, n-arăți deloc ca unul dintre noi. Ești îmbrăcat taman ca unul de-al lor.

Rhett zâmbi.

— Croitorul meu e pacifist. Vreau o cameră curată, cu lenjerie nouă.

Administratorul hotelului puse cheile pe tejghea într-o învălmășeală de metal.

— Poți să stai la numărul trei, patru, cinci sau șase. Nu închiriez camere la carpetbaggeri.

Își sumeți capul.

— Sigur nu ești un carpetbagger?

Rhett ridică mâna dreaptă.

— Pe onoarea tatălui.

Bărbatul chibzui.

— E în regulă, atunci. Camera-i două monede. Toate-s la fel, doar șase are balcon.

— Îhî.

— Camera șase dă spre piață, poți să vezi distracția diseară. Domnule Butler, te-am luat drept spion de-al Biroului pentru Emancipare, deși Biroul de Emancipare nu prea vine-n comitatul Clayton dacă nu-i însoțit de o companie de burți albastre care să-i protejeze.

Holul de la etajul al doilea era îngust, closetul se afla la parter, în dos, iar imposta era înțepenită, dar la numărul șase era curat și, când Rhett ridică cuvertura de pe pat, nicio ploșniță nu fugi ca să se ascundă.

Rhett își scoase cizmele, atârnă mantaua pe scaun și se întinse pe pat cu mâinile sub ceafă. Îi va da administratorului hotelului timpul necesar să anunțe pe toată lumea din Jonesboro că străinul era „de-al nostru”.

Rhett nu văzuse nici o singură față de negru de când coborâse din tren: un semn rău.

Cu ochii larg deschiși, Rhett își amintea cum Thomas Bonneau striga psalmi în vijelia uraganului. Și-l aminti pe Tunis explicându-i cât o iubea pe Ruthie: din inimă și pe viață. După un ceas, se spălă și se bărbieri. Își verifică cartușul din revolverul cu percuție laterală de calibrul .32 și băgă arma în buzunarul de la manta.

Coloanele groase din ciment ale tribunalului ar fi susținut o structură de două ori mai mare. Arătătoarele ceasului, înțepenite la 2 și la 4, erau pătate de rugină. Păstăi uscate atârnau din castani. Unii bărbați aveau cârje sau le lipsea un braț ori un picior. Majoritatea purtau uniforme confederate cârpite. Când Rhett apăru pe trotuar, un tânăr cu un singur picior și cârje i se plantă în drum.

— Am auzit c-ai luptat cu generalul Forrest.

— Așa e.

— Domnule – ologul se sprijini într-o cârjă ca să arate cu cealaltă –, individul acela vrea să-ți vorbească.

— Pe toți dracii, căpitane Butler!

Archie Flytte stătea pe treptele tribunalului.

— Auzisem că te-ai mutat în iad.

Rhett ridică brațele: era în viață. Strigă:

— Flytte, ai rămas la fel de sfădăuș cum te știu?

După ce Rhett Butler i-a salvat viața lui Archie Flytte, fostul condamnat s-a atașat de Rhett. Se lăuda cu Rhett: „Căpitanu' Butler îi educat", „Căpitanu' Butler a văzut ceva din lumea asta", „Căpitanu' Butler știe latină. L-am auzit cu urechile mele".

Când adulația lui Archie a devenit intolerabilă, Rhett i-a spus că, dacă nu tace, îl împușcă; după aia, Flytte se lăuda: „Căpitanu' Butler îți răsplătește bunătatea cu un glonț!".

— Ei, Archie, spuse acum Rhett, ce-avem aici?

— Un negru înfumurat.

— Ce-a făcut?

— Ei, la dracu', o să-ți spună singur. Flăcăului îi place să dea din gură. O să-ți spargă urechile de-atâta vorbit.

Coborând patru trepte în subsolul tribunalului, ajungeai în biroul șerifului.

— Domnule, spune-le în Atlanta că n-am nimic de-a face cu asta. Încerc să-mi fac datoria, da' ce poa' să facă un om singur?

Era limpede că șeriful îl credea pe Rhett de la Biroul de Emancipare.

— Adjuncții mei s-au împuținat. Bill Riley, temnicerul meu… Nu s-a mai întors de la cină. Ce poa' să facă un singur om?

— Pot să am o vorbă cu cioroiul? întrebă Rhett. Așteaptă aici, Archie!

Îi făcu din ochi.

— Ai să-l sperii de moarte pe băiat.

Șeriful spuse:

— Sigur, domnule. Sigur, vorbiți cu el. Mare păcat că s-a băgat într-o treabă ca asta.

Coridorul închisorii mirosea a săpun de leșie, oală de noapte și viață amară. O singură celulă era ocupată.

Tunis stătea cu spatele lipit de peretele din piatră dat cu var. Nu mai avea o lentilă la ochelari și cealaltă era crăpată. Costumul lui de duminică era ferfenițit. Privi în sus, dar nu se ridică.

— Bună, căpitane.

Rhett fluieră silențios.

— Te-au bătut măr.

— Șe'ifu' nu-i așa de 'ău. A t'imis lu' 'uthie teleg'ama mea.

— De ce tu?

Când Tunis se mișcă, își ținu respirația până când trupul dureros se împăcă cu noua poziție.

— Socot că de vină-i no'ocu' meu. Băiatu' tău… ți-am pus băiatu' pe vasu' englezesc. Nu pă'ea să-ți poa'te p'ea multă afecțiune.

— Nici nu-mi poartă. „Văduva" s-a scufundat?

— Nici la t'ei kilomet'i de F'eepo't. Ce-ți veni să pui motoa'e așa ma'i pe vasu' ăla?

— La momentul ăla părea o idee bună.

Jumătate de oră mai târziu, când Rhett ieși din celulă, șeriful îl întrebă:

— Unde-ai dat de el?

Preț de o clipă, Rhett se gândi că se referea la Tunis.

— Tipu' ăla, Archie…

Pe fereastra de la subsol, Rhett vedea cizmele și pantalonii bărbatului.

— Numai trei familii mai sunt în Mundy Hollow. Cred că-s rudă cu toate. Archie a făcut închisoare, să știi.

— Și-a ucis nevasta.

— Hattie își făcea de cap. Era verișoară cu mătușa maică-mii. De-alde Flytte… n-a fost niciodată ceva de capul lor. De-alde Watling nu erau în stare să-și câștige traiul oricât ar fi încercat. Iar de-alde Talbot… orice Talbot cu nițică ambiție în sânge o ștergea de-acolo. Eu sunt Oliver Talbot, se prezentă șeriful. Urmează să mă întrebi în ce regiment am fost. Mai devreme sau mai târziu, toată lumea întreabă.

Își descoperi brațul stâng: un ciot cu o mână ofilită.

— Așa m-am născut, spuse Talbot. A trebuit să fiu șerif când toți bărbații apți au plecat la război. Acum unioniștii vor să mă înlocuiască cu cineva care n-a avut în viața lui o funcție, nici n-a luptat pentru Confederație. Nu-s mulți pe-aici care să poată spune asta.

— Domnule șerif…

Bărbatul nu se lăsă abătut.

— Sigur, mai e Bill McCracken. Când poliția militară a venit să-l înroleze pe Bill, Bill s-a ascuns în pădure. Bill nu știe să citească sau să scrie, da' asta n-o să prea conteze. Și n-a fost o zi din viața lui treaz, da' nici asta n-o să prea conteze. Halal șerif! De unde-l știi pe Archie Flytte?

— Divizionul lui Forrest.
— Aha. Archie și leatul lui i-au terorizat pe negri. Biroul de Emancipare fu de două ori pe-aci din cauza lui Archie Flytte. Sigur, niciun alb n-a vrut să depună mărturie, iar negrii n-au îndrăznit.
Se scărpină în cap.
— Când l-au ucis pe ultimul băiat, prima dată i-au tăiat organul. Spune-mi, domnule, de ce-ar face așa ceva? Apoi l-au cocoțat pe o grămadă de lemne de castan și i-au dat foc. Băiatu' era deja mort când l-au spânzurat.
Șeriful împunse cu un deget spre celule.
— Cioroiu' ți-a zis probabil că n-a făcut nimic.
— Ar conta?
— Probabil că nu.
— Ce-aveți de gând să faceți?
— Am telegrafiat la Atlanta. Poate-or să trimită niște burți albastre, poate nu. Pe la șase se întunecă; atunci mă duc acasă la cină. Dup-aia cre' c-am să rămân acasă.
— Și femeia care a depus plângere? Unde o pot găsi?
— Micuța Fisa? O, e o rușine, o adevărată otreapă.
Crâșma lui Bert era dincolo de calea ferată, în Darktown. Bert, un bărbat gras cu păr negru unsuros, îi spuse lui Rhett că pe Lisa o putea găsi în spate.
— A doua ușă pe stânga.
Deschise gura, râzând silențios.
— Gusturile nu se discută.
Odăile curvelor se aflau într-o clădire cu șindrile joasă și lungă. Ușile grosolane din pereți nu reușeau să-i ascundă originea de coteț. Când Rhett bătu la ușă, un glas înfundat îi spuse să se care.
— Domnișoară?
— Dracu' să te ia, întinde-o!
Duhoarea era și mai puternică înăuntru. La îmbinarea dintre pereți și tavan, șipcuiala lăsa să pătrundă lumină și aer. Un lavoar fusiform susținea

un urcior de sticlă lăptoasă. Ciorapi de bumbac cârpiți și împăturiți cu grijă erau atârnați de un grilaj de lemn așezat într-o rână. Flori de mult moarte ieșeau la iveală dintr-o sticlă pentru alifii. Lângă pat era o sticlă goală. Grămăjoara de sub cuvertură gemea și mâna unei femei ieși afară ca să-i facă semn să plece.

— Ieși, spuse ea, nevenindu-i să creadă că un bărbat ar dori vreodată același lucru ca și ea.

Rhett turnă niște coniac din plosca lui în ceașcă și înfășură degetele femeii în jurul ei. Își ițí capul de sub cuvertură. Duse ceașca la gură și dinții îi clănțăniră când o atinseră, apoi înghiți. Așteptă să vadă dacă nu-i vine rău. Clipa trecu și ea bătu în ceașcă, iar Rhett i-o reumplu, după care ea înghiți din nou. Se ridică în capul oaselor și-și dădu părul din ochi. Era goală.

— Mulțumesc, domnule. Ești de treabă.

Își pipăi obrajii și falca să vadă dacă nu avea vreo lovitură de care nu-și amintea. Privirea ba i se încețoșa, ba i se limpezea.

— Dumnezeule, spuse ea, te cunosc.

— Lisa?

— Căpitane Butler? N-aș fi crezut să te mai văd vreodată.

Când zâmbi, redeveni tânără.

— Mai ai coniac?

Rhett turnă ultimele picături din ploscă și ea goli ceașca de parc-ar fi fost o doftorie.

— Vrei să te întorci cât mă îmbrac?

Chicoti.

— Auzi la mine, micuța mironosiță.

Încruntându-se, adăugă:

— Asta fiindcă te cunosc dinainte, înțelegi?

Rhett merse la ușa deschisă și-și aprinse o țigară. Țigara mirosea plăcut.

În spatele lui, Lisa întrebă:

— Ce mai face băiatul ăla al tău? Cum îl chema? Tuck?

— Tazewell e bine. E la școală.

— Era un băiat bun. Îmi plăcea de el. Poți să te întorci. Mai ai o ploscă? Stomacul mi-e întors pe dos.

Rhett scutură din cap.

Fata își înfipse mâinile în șolduri.

— Uită-te la mine, căpitane! Nu că s-a ales praful de mine? Rochia era o cămășuță de noapte din bumbac galben simplu.

Era desculță. Rhett spuse:

— Hai cu mine. Am să-ți dau de mâncare.

Fata chicoti.

— Eu, în restaurantul Hotelului Căilor Ferate? Ar fi o treabă! Ne, căpitane. Bert s-a înțeles cu șeriful Talbot. Fetele lui Bert nu traversează calea ferată și șeriful nu vine pe-aici.

— N-ai fost pe peronul gării?

— Am voie să agăț bărbați pe peron, încruntă din sprânceană.

— De-aia ai venit? Cioroiul?

— Spune că l-ai acuzat pe nedrept, că n-a fost lipsit de respect.

— Păi, nici n-ar spune altceva, nu? Căpitane, Bert ar fi bucuros să-ți vândă o sticlă și noi doi am putea să ne cunoaștem mai bine. Mă înțelegeam foarte bine cu fiul tău. Poate ți-ar plăcea s-o ai pe fata pe care-o dorea băiatu' tău. N-am decât opșpe ani.

Rhett nu-și putu ascunde tresărirea.

— Te-am luat cam tare, căpitane? Nu ești un om de lume? Curvele n-ar trebui să fie ceva neobișnuit pentru căpitanul Rhett Butler.

— De ce-ai mințit?

Ea își încleștă pumnii.

— Ce te face să crezi c-am mințit?

— Îl știu pe Tunis Bonneau dintotdeauna.

— Păi, cred că o să trebuiască să-ți găsești alt cioroi.

Rhett deschise portofelul și scoase niște bancnote de un dolar.

— Uneori, noi, ăștia din Sud, vorbim despre Nord ca și cum niciunul de-acolo n-ar face nici cât o ceapă degerată. Sunt orășele pe coasta Maine unde o văduvă confederată cu puțini bani ar putea să-și croiască o viață nouă. Sau ar putea merge în vest… sunt puține femei tinere în vest. O femeie frumușică ar avea de unde alege.

— Du-te și cumpără sticla aia mai bine, spuse Lisa cu glas egal.

— Nu vrei mai mult de-atât? făcu Rhett un gest spre odăiță.

Trăsăturile i se înăspriră.

— Ticălosule! Vrei să le spun oamenilor că am mințit? Să spun tuturor din oraș că Lisa s-a coborât mai jos decât un cioroi împuțit și necinstit?

În timp ce Rhett Butler, cu fața verde de supărare, venea spre tribunal, șeriful Talbot pleca. Bărbații priveau la cer sau oriunde în altă parte, numai la șerif nu, care nu scoase niciun cuvânt când trecu pe lângă ei.

— Unde-ai fost, căpitane Butler? întrebă Archie.

— La o curvă.

Zâmbetul lui Archie se contractă.

— Nu sunt de-acord cu ele.

În timp ce soarele cobora după acoperișul tribunalului, apărură sticlele.

Archie spuse:

— Cre' că șerifu' Talbot spera că burțile albastre or să ajungă aici înainte să se întunece.

Rhett întrebă:

— De ce așteptați întunericul?

— Unele lucruri nu trebuie văzute de femei și copii.

— Mereu ai fost greu de mulțumit.

— Și ție mereu ți-au plăcut vorbele în dodii. Bănuiesc c-ai crezut că mă scot din sărite. Căpitane, nu mă poți scoate din sărite. Orice-ai face, nu mă poți înfuria. Mi-ai salvat viața și poate

că viața mea nu face prea mult, da’ ești singurul care-a salvat-o.

— Și dacă ți-aș spune că băiatul ăla n-a făcut nimic?

Archie era sincer uimit.

— E un cioroi, nu?

În timp ce Rhett intra în biroul șerifului, un individ aruncă o funie peste un ciot de cracă și alții doborâră gardul de țăruși din jurul casei unui negru liber. Negrul liber plecase în Nord și albii săraci care închiriaseră casa nu obiectau.

Șeriful încuiase dulapul cu dosare și biroul. Coșul de hârtii era așezat ordonat pe masă pentru măturătorul negru. Rhett bănui că va rămâne acolo multă vreme.

În celula semiobscură, Tunis stătea în genunchi și se ruga.

— Lisa nu vrea să-și schimbe declarația.

— O’icum nu s-a’ schimba ma’e luc’u dac-a’ face-o.

— Nu vrea să primească bani.

— Ai putea să le dai o pa’te din ei lu’ ’uthie și lu’ băiatu’ meu?

— O să am grijă de Ruthie și de băiat.

— Nu-mi dato’ezi nimic. Nu căpitanu’ Butle’ o legat vanele de pu’ja’e. Căpitanu’ Bonneau o făcut asta.

O părere de zâmbet flutură pe chipul lui Tunis.

— În noaptea ’ceea, știam că unioniștii o’ să ne aștepte să ieșim. Pe la bancul Cape Fea’, aveam douăzeci și două de nodu’i. Vasu’ meu o fost cel mai ’apid din toate.

— Din cauza mea ai pierdut „Văduva”.

— Nu ți-o plăcut niciodată să facă cineva ceva pentru tine, așa-i, ’hett? Tot timpu’ t’ebuia să fie mâinile lu’ căpitanu’ Butle’ pe câ’mă. Ei bine, ’hett, vasu’ s-a scufundat și o să mo’. Nu poți face nimic ca să schimbi asta.

— Mereu ai fost un ticălos încăpățânat.

— Neg'u' ăla ca'e nu-i încăpățânat o să 'ămână un cio'oi toată viața. Nu mi-e f'ică de moa'te. Da' mă tem de ce-o' să-mi facă înainte să mo'. Când o vezi pe 'uthie, spune-i c-o iubesc. Nathaniel Tu'ne' Bonneau – să fiu a' d'acu' dacă numele băiatului nu sună bine.

Rhett aprobă:

— Așa e.

În afara închisorii, glasurile bărbaților urcară precum valurile înainte de o furtună.

Tunis zâmbi.

— Nu-i ciudat la ce se gândește omu'? Mi-e f'ică, a' d'acu' de f'ică. Și nu mă gândesc decât la v'emu'i fe'icite. Mi-aduc aminte când am văzut-o p'ima dată pe 'uthie. E'a la un picnic baptist și am cumpă'at to'tu' făcut de 'uthie. E'a un to't de me'e. Mi-aduc aminte ce-am simțit când s-o născut micu' Nate și cum o fost ultima dată când am fo'țat blocada din Cha'leston. Nu ți-am spus niciodată, 'hett, cum e'ai: căpitanu' 'hett Butle' stând în cabina timonei și toate gloanțele și ghiulele fede'alilor de pe pământu' ăsta nu l-o făcut să cedeze.

— Unele lucruri nu le uiți niciodată, spuse Rhett sobru. L-ai cunoscut pe Will, supraveghetorul digurilor?

— Tata Thomas vo'bea ta'e f'umos de Will.

— Will mi-a fost un tată mai bun decât propriul tată. Nici pe el nu l-am putut salva.

Cei doi bărbați rămaseră tăcuți până când Tunis înghiți și zise:

— Poți să faci un luc'u pent'u mine, 'hett. Nu v'eau să-mi facă ce-au de gând. V'eau ca tu… v'eau să mă împuști.

Tunis își frecă buzele, ca și cum ar fi vrut să le curețe de cuvintele pe care le rostise. Zâmbi neașteptat, nervos și luminos, iar cuvintele lui se rostogoliră unul peste altul, ca și cum îi era teamă că n-avea timp să termine.

— Ți-amintești când e’am copii și am luat lunt’ea lu’ tata tocmai până la Beaufo’t? Să fiu a’ d’acu’ dacă tata nu mi-a bătucit pielea! Da’ o me’itat… numai noi doi și vântu’ din spate. N-am mai văzut un cer atât de albast’u. ’hett, me’ită să t’ăiești o viață dacă o dată, măca’ o dată, apuci să vezi un ce’ așa albast’u.

Bărbații care se transformară în fiare în noaptea aceea la tribunalul din comitatul Clayton fuseseră soldați care uciseseră și cărora le muriseră prieteni alături. Moartea nu era ceva neobișnuit pentru ei. În seara aceea era rândul cioroiului; mâine, poate al lor. Cu toate că unii din mulțimea aceea pusă pe linșaj erau nebuni, săraci cu duhul sau beți, alții erau oameni respectabili care acționau din ceea ce considerau a fi datoria lor.

Dacă înainte de război acești bărbați respectabili nu se „strecuraseră până la bordeie” ca să se distreze cu o negresă, măcar cunoșteau pe alții care o făcuseră. Nedescurajați de înfrângere și temându-se de viitor, acești bărbați nu-și puteau imagina că negrii n-ar face femeilor albe ceea ce albii le făcuseră femeilor lor.

Archie Flytte le spuse:

— Tu, tu și tu, mergeți și aduceți cioroiu’. Mai mulți și-o să ne călcăm pe picioare. Cineva să arunce o lampă cu gaz în foc.

Când auziră împușcătura – mai mult de pușcoci decât de pistol –, Archie înțelese pe loc.

— Așteptați un minut, spuse el. Așteptați dracului un minut.

Archie traversă în fugă închisoarea, până la celula unde Tunis Bonneau zăcea mort pe podeaua de piatră.

Când Rhett Butler scoase un chibrit ca să-și aprindă țigara, flacăra tremură.

— Să te ia dracu’, Butler.

Archie lovi cu piciorul în ușa celulei.

— Să te ia dracu', Rhett Butler. De ce naiba ai făcut asta? Rhett Butler răspunse:

— Cioroiul a fost nepoliticos cu o femeie albă.

28. În custodie federală

Mulțimea năvăli pe coridor și intră în celulă: un aer îmbâcsit de trupuri nespălate, aburi de whisky și furie. Un bărbat chel, între două vârste, lovi cu piciorul capul lui Tunis de mai multe ori.

— Dracu' să te ia, cioroiule! Dracu' să te ia!

Indignat, un bărbat cu barbă cenușie declară:

— Mort nu-i un ezemplu pentru nimeni! Un cioroi mort nu-i un ezemplu.

Îl văzură pe Rhett Butler cu coada ochilor așa cum lupii dau târcoale unui foc de tabără. Rhett ținea mâna pe revolverul din buzunarul hainei.

Glasul aspru al lui Archie Flytte șfichiui peste bolboroselile lor.

— Căpitanu' Butler n-a vrut să facă asta! Căpitanu' Butler e un gentleman. Știți vreun gentleman care să aibă vreo pojghiță de judecată?

— Ar trebui să ia locul cioroiului, rosti nedeslușit un băiat dezamăgit.

— Ce zici acolo, băiete? Spui c-ar trebui să-l spânzurăm pe unul dintre soldații generalului Forrest? Să spânzurăm un om care-o luptat alături de Archie Flytte? Nenorocitule!

Archie îl apucă pe băiat de cămașă și-l azvârli în mulțime.

Bărbosul protestă:

— Tre' să dăm un ezemplu!

Un alt bătrân spuse dezgustat:

— Ai, la naiba cu asta. Am întârziat la cină.

— Lăsați-l în pace pe Butler. Mai sunt cioroi de ars.

Râse înfundat la propria glumă:

— Ați auzit? Mai sunt cioroi de ars!

În timp ce târau cadavrul lui Tunis pe coridor, oamenii dădeau cu pumnii și-și înfigeau ghearele în vintrele lui Tunis. Un bărbat cu privire de nebun își înmuie degetul în sângele din gaura lăsată de glonț în fruntea lui Tunis și-l băgă în gură.

După ce mulțimea scoase cadavrul afară, Rhett și Archie rămaseră singuri în biroul șerifului.

Archie scoase un dop de tutun plin de scame din buzunar, îl mestecă și-l îndesă sub buză.

— În toate lunile alea cât am călărit împreună, am făcut ce-ai spus. Am cules lemne de foc și am adăpat caii și eu am fost cel care-o făcut rost de potol. Dacă era un loc pietros pe care să te-ntinzi și unul neted, îți întindeai haina pe cel neted. M-am făcut că nu-mi dădeam seama că mă priveai de sus. Probabil îți închipuiai că-s prost cu caru'. Căpitane Butler, mi-ai salvat viața. Pentru asta, ți-eram îndatorat. Ei bine, căpitane Butler, nu-ți mai sunt dator cu nimic. Suntem chit.

După ce Archie plecă, Rhett se prăbuși lângă peretele dur de piatră și dădu drumul la revolver. Mâna îl durea de cât îl strânsese, își privi mâna tremurândă, apoi desfăcu degetele și le strânse la loc. Era o mână, doar o mână – indiferent ce făcuse.

Auzi bufnitura când lampa cu ulei aprinse focul. Ferestrele subsolului se înroșiră. Când Tunis fu aruncat în flăcări, se întunecară.

Rhett suflă peste făclie și rămase pe întuneric în spatele biroului șerifului, în timp ce mulțimea guița și striga, iar o voce falsă se tânguia:

— Am să trăiesc și-am să mor în Dixie! Am să trăiesc și-am să mor în Dixie!

Când duhoarea de carne arsă se prelinse la subsol, Rhett aprinse încă o țigară și pufăi din ea până capătul străluci. Tuși, se înecă și stomacul îi urcă în gât. Pufăi până când țigara îi pârli degetele.

După o vreme, îl târâră pe Tunis din foc ca să-l spânzure, începură să tragă cu armele. Răcniră și traseră o vreme.

Pe la patru dimineața, luna apuse și bărbații plecară acasă în paturile lor calde, la iubitele lor soții și la copii.

Se făcea lumină când Rhett ieși. Trei bărbați stăteau lângă foc, trecându-și o sticlă din mână în

mână. Ce mai rămăsese din căpitanul Tunis Bonneau – soțul lui Ruthie, tatăl lui Nat, prietenul lui Rhett – se bălăngănea de craca unui castan. Aducea mai mult cu bușteanul din Ajunul Crăciunului de anul trecut decât cu un om.

Ceva sclipi la vârful cizmei lui Rhett. Se aplecă și culese cadrul metalic al ochelarilor fără lentile ai lui Tunis.

Unul dintre bețivi se ridică clătinându-se, se împletici mai să cadă în foc, dar se salvă fluturându-și brațele prin aer, apoi își recăpătă echilibrul și coborî strada mergând în zigzag.

Uguind și cloncănind, gugușțiucii zburau pe peluza din fața tribunalului. Doi corbi se așezară în castan. Unul își deschise aripile și croncăni. Celălalt se abătu asupra ciotului ars și începu să-l ciugulească.

Sosi șeriful Talbot.

— ’Neața, Butler.

Privirea șerifului nu se abătu nicio clipă asupra trunchiului.

— Cred că mi-ai omorât prizonierul.

— Da.

— Nu spun că, dac-aș fi fost în locul cioroiului, n-aș fi vrut să-mi faci ce-ai făcut, dar asta nu schimbă cu nimic faptele.

— Faptele nu se schimbă.

— Nu, domnule, nu se schimbă. Ai ucis cioroiul care era în custodia mea și trebuie să te arestez și să te țin până ajung aici burțile albastre. Dă-mi pistolul tău, domnule. Nu te supăra, dar am o treabă de făcut.

Rămaseră pe treptele tribunalului până când o patrulă de cavaleriști federali apăru la trap pe strada principală din Jonesboro. Căpitanul lor sări jos, își scutură picioarele înțepenite și-și frecă dosul. Aruncă o privire spre chestia carbonizată care fusese un om. Oamenii lui slăbiră chingile de la șei și îndemnară caii pe peluză, ca să pască. Ignorând bețivii care dormeau, un soldat dădu cu

piciorul în foc, făcând să sară scântei. Căpitanul avea expresia plictisită a unui veteran care nimerise o sarcină neplăcută. Înclină capul spre șerif.

— Ăsta-i Rhett Butler, spuse șeriful Talbot. El l-a omorât pe cioroi.

— Butler? Butler?… Domnule, ești căutat. Vii cu noi la cartierul general al armatei.

— Cioroiul ăla era în custodia mea și Butler l-a omorât. Ăsta-i pistolul cu care l-a împușcat.

Căpitanul înfipse arma la cingătoare.

— Domnule șerif, dă jos chestia aia și îngroap-o.

— Nu știu dacă pot, căpitane. Băieții l-au spânzurat și ei or să-l dea jos. Nu le-ar conveni să facă altcineva asta.

— Sergent!

Când sergentul se apropie, corbii zburară, croncănind cu mânie. Sergentul tăie funia cu sabia. Bufnitura cu care Tunis Bonneau atinse pământul se instală pe veci în sufletul lui Rhett.

În acea după-amiază, Rhett Butler călări alături de patrula federală de-a lungul liniei ferate Macon and Western până la Atlanta. Vagoanele arse și aruncate în aer fuseseră date la o parte și noile șine strălucitoare șerpuiau de-a lungul fostei căi ferate.

Centrul Atlantei era un peisaj selenar de ziduri dărâmate, hornuri răsturnate, mormane de cărămizi și mașini distruse și topite al căror rol inițial era de nerecunoscut. Din Banca Căilor Ferate a Georgiei mai rămăsese doar un zid prăbușit. Marele acoperiș al gării era mototolit ca o pătură aruncată peste ruine. Platforma turnantă pentru locomotive fusese construită în grabă, în aer liber, între zidurile circulare fără acoperiș ale fostei rotonde.

Pretutindeni erau soldați unioniști; orașul lor de corturi inunda piața publică.

În timp ce soldații îmbrăcați în albastru făceau manevre și foștii sclavi își explorau libertatea,

locuitorii Atlantei reconstruiau. Ici, câțiva oameni puneau cărămizi recuperate peste un zid pârjolit de foc; colo, o schelă șubredă susținea niște muncitori care așezau la locul ei o piatră de boltă.

Înainte ca Rhett și escorta lui să ajungă la cartierul general federal, știrea era deja răspândită: „Căpitanul Butler s-a întors și a fost arestat”, „Rhett Butler e în mâinile patrulei federale”.

Patrula traversă curtea devastată a depoului și intră într-un cartier care scăpase de incendiu.

Rhett mai fusese în casa judecătorului Lyon – acum cartierul general al armatei – înainte de război. Coloanele corintene ale casei tânjeau să fie vopsite și balustrada era văduvită de câțiva baluștri care fuseseră smulși pentru a se face focul.

Rhett fu escortat în fostul birou al judecătorului, pe lângă un șir de santinele rigide care salutară. Trei ofițeri se încălzeau la foc și un prim-sergent cu față de tigaie scria în jurnalul zilnic.

Lăsă penița jos.

— Pe cine-avem aici, căpitane?

— L-am cules în Jonesboro. Rhett Butler. A omorât un negru.

Un ofițer se apropie.

— Rhett Butler, Rhett Butler. Să fiu al… Pun rămășag că nu-ți aduci aminte de mine.

Rhett clipi și scutură din cap.

— Tom Jaffery. Ți-aduci aminte? Duelul? Charleston? Doamne, boboc mai eram!

— Ești căpitan acum, observă Rhett.

— N-am fost niciodată bun la altceva.

Jaffery făcu o pauză.

— Te-am căutat. Ordine venite direct de sus. „Aduceți-l pe Rhett Kershaw Butler.”

Rhett spuse:

— Și m-ați adus.

Sergentul înregistră numele lui Rhett în jurnal și lătră un ordin.

— Hopkios, telegrafiază la Departamentul de Război, l-am prins pe Butler.

Luă în primire portofelul și ceasul lui Rhett, pe care-l buzunări cu un aer absent.

Tom Jaffery îl escortă pe Rhett în josul străzii.

— Butler, în ce te-ai mai băgat acum?

Cazarma de pompieri numărul doi dădea spre scena incendiului pe care nu putuse să-l prevină. Încă mai aducea cu o cazarmă de pompieri. Santinelele nu reușeau să mascheze scopul originar al ușilor largi cu arcadă, prin care treceau în ritm rapid pompele de incendiu în timp ce clopotele de alarmă sunau din cupola turtită de pe acoperiș.

La parter erau închiși găinarii.

Pe holul de la etajul al doilea, la fiecare ușă stătea câte o santinelă. O cască de protecție din piele atârna la fereastra micii odăi unde fu instalat Rhett. Un pat de fier și o masă de brad completau mobila. Era cumplit de frig.

Jaffery ezită înainte să spună:

— Îmi pare rău să te văd în încurcătura asta. Pot să fac ceva? Să anunț pe cineva?

— Aș vrea ceva de scris.

Rhett făcu o pauză.

— Jaffery, în dimineața aceea cețoasă de pe malul râului Ashley… ce părere ți-ai făcut despre noi?

Tom Jaffery răspunse:

— Credeam că sunteți duși cu pluta. Toți până la unul.

După plecarea căpitanului, santinela din fața ușii lui Rhett se instală în scaun, care scârțâi când soldatul își mută greutatea. Din când în când, tușea.

Rhett puse ochelarii sparți ai lui Tunis pe masă. Ar fi putut fi la fel de bine scheletul unei creaturi mici și nevinovate. Scotea aburi de frig și-și strânse mai bine reverele mantalei. Rhett auzi scrâșnetul și trosnetul chibritului când santinela își aprinse pipa. Adulmecă mirosul de tutun ars.

Auzi o bufnitură din odaia de alături când ocupantul ei se dădu jos din pat. Celălalt prizonier

făcea treișpe-paișpe prin cameră.

Sub fereastra cu gratii înalte, luna se ridica peste milele de ruine aflate în umbră. Gunoierii scotoceau prin orașul demolat, căutând șipci pentru făcut focul și bucăți de fier și alamă ca să le vândă. Până la revărsatul zorilor, Rhett învăță să-i recunoască pe câțiva dintre gunoieri după dimensiuni, viteză și felul cum se deplasau de la o umbră la alta, dar nu-și dădea seama dacă erau negri sau albi.

Un soldat tânăr cu urechi ca niște toarte și un ten pătat îi aduse un vas cu terci de ovăz rece și uneltele de scris pe care le ceruse. Când Rhett ceru încă o pătură, băiatul își ceru scuze.

— Nu pot, domnule. Ordine de la Departamentul de Război. Ce-ați făcut de i-ați înfuriat așa tare?

Rhett mâzgăli un bilet scurt adresat unui senator de Connecticut cu care făcuse afaceri pe timp de război. Își petrecu restul dimineții încondeind o scrisoare lungă pentru Ruthie Bonneau.

Favoriții somptuoși ai lui Rufus Bullock fuseseră tunși de frizer, iar când se așeză pe patul lui Rhett picior peste picior, pantofii erau atât de noi, încât tălpile nu purtau nicio urmă de zgârietură. Redingota de lână a lui Bullock era groasă ca o pătură de cal.

Bullock scutură puternic din cap.

— Rhett, ce-ai făcut? Rufus Bullock e un om cu însemnătate în partidul republican al Georgiei, dar Rufus a trebuit să-l roage pe însuși generalul Thomas ca să aprobe o vizită. Am venit cât de repede am putut.

— Tunis Bonneau… începu Rhett.

— Nu le pasă de negru. Or să te spânzure numai dacă le forțezi mâna.

— Numele negrului era Tunis Bonneau. Era un negru liber. Casa familiei lui se afla pe râu, mai jos de Broughton.

— L-am cunoscut. Socrul lui, William Prescott, e remarcabil. Rhett, acuzația de omucidere e un pretext.

Rufus aruncă o privire suspicioasă prin încăpere înainte de a șopti:

— Ei spun că tezaurul Confederației e la tine.

Rhett închise ochii.

— A, da. Tezaurul acela.

Rufus se încruntă.

— Rhett, nu-i de râs!

— Rufus, prietene, sigur că e. Confederația n-a avut niciun tezaur. Tot ce-a avut a fost o tiparniță.

Cu puțin efort, Rhett păstră tonul politicos.

— Arăți prosper, Rufus.

— Republicanii vor ca Rufus Bullock să candideze pentru postul de guvernator.

— Foștii confederați nu pot deține funcții publice.

— N-am fost confederat.

— Și rangul tău de colonel?

— A fost onorific, Rhett. Doar onorific. Rufus Bullock n-a depus jurământul confederat. În timpul războiului, a reprezentat Compania Southern Express și a supravegheat transporturile de marfă. Dacă guvernul confederat a angajat compania, cum putea Rufus să refuze? Afacerile-s afaceri, nu?

— Așadar, Rufus, ești un trădător.

Își umflă pieptul și flutură din deget.

— Rufus Bullock e născut în Nord!

Rufus își frecă mâinile.

— E frig aici.

— Da.

— Rhett, prietene, te rog să mă asculți. Republicanii din Congres, Sumner, Blaine, Thad Stevens… n-ai cum să scapi de ei. Dacă nu vrei să fii spânzurat pentru uciderea lui Tunis Bonneau, ar fi bine să fii flexibil în privința banilor tăi.

— Mulțumesc, Rufus. Sunt convins că spui asta numai din bunătate.

Rufus Bullock vorbi până când se sătură de propriile argumente. Când se ridică să plece, Rhett îi dădu scrisorile să le pună la poștă. Bullock cercetă adresele.

— Rhett, de unde-l știi pe senator?

— Cunosc multă lume, unii mai puțin onorabili ca tine, prietene.

— Am un curier care pleacă mâine la Washington. O s-o înmâneze personal.

Rhett ridică din umeri.

— Cum vrei. Scrisoarea pentru doamna Bonneau e mai importantă.

Rufus Bullock plecă fără noua sa redingotă de lână, dar în seara aceea, când îi aduse lui Rhett cina sleită de sfeclă și cartofi, soldatul o luă cu el.

29. Spânzurătoarea din grădină

În pofida unui regim de înfometare și a temperaturilor puțin deasupra înghețului, lui Rhett nu-i era nici frig, nici foame. Nu era nici furios, nici nu se temea.

Prizonierul din încăperea alăturată tușea și gemea în somn. Cu toate că Rhett nu comunica cu el, prezența acestuia îi dădea un vag sentiment de alinare.

Rhett se gândea la Tunis Bonneau. Se întreba ce se alesese de Mistletoe, soția supraveghetorului digurilor, Will.

Cu excepția ceasurilor din cea mai călduroasă parte a zilei, când reușea să adoarmă, Rhett stătea în capul oaselor pe patul de fier, urmărind paragina de sub fereastra sa. Era ca o operă fără muzică. De la apus până-n zori, gunoierii rătăceau, alergau și se băteau pentru pradă. De la răsărit până la apus, pe acest câmp blestemat, noi clădiri se înălțau. Toată energia feroce a gunoierilor nu folosea la nimic, dar constructorii modificau orizontul orașului în ruine.

Rhett nu numărase zilele și săptămânile de când fusese închis.

Într-o dimineață, ninse. Fulgi grași și lenți îmblânzeau peisajul rănit. Soldați cu bocanci zgomotoși veniră să-l ia pe prizonierul de alături.

— Soldat Armstrong, a sosit momentul.

Rezistența pe care-o opuse bărbatul cutremură peretele despărțitor. Când bufniturile, icnetele și înjurăturile se stinseră și bărbatul fu legat, strigă:

— Nu! Nu! Nu!

Protestele lui se auziră tot mai vag pe măsură ce soldații îl purtară în jos pe scări, încă strigând:

— Nuuuuu…

În aceeași după-amiază, doi negri aduseră cu mari eforturi o baie de șezut în odaia lui Rhett și

tânărul soldat cu fața pătată cără găleți cu apă clocotită.

— O să fie bine de-acum, domnule, spuse băiatul. A venit domnul Puryear de la Washington. Totul o să fie bine.

După ce Rhett își acoperi trupul gol cu o pătură de lână curată, soldatul îi dădu o bucată de săpun pilotat franțuzesc.

— Era în geanta dumneavoastră, domnule. Sper că nu vă supărați.

În timp ce Rhett se strecura în apa fierbinte, murmură:

— Piei de lângă mine, Satană.

Peanut, frizerul de la Hotelul Național, veni să-l bărbierească pe Rhett. Când soldatul ieși din încăpere, negrul îi șopti insistent:

— Domnișoa'a Belle spune să nu vă descu'ajați. Domnu' Bullock se ocupă să vă scoată de-aici. Se ocupă de asta!

Orice-ar mai fi vrut să spună frizerul fu întrerupt de întoarcerea soldatului cu geanta de voiaj pe care Rhett o văzuse ultima oară la Hotelul Jonesboro.

— Îmi pare rău, Peanut. N-am niciun sfanț.

— Nu-i bai, căpitane 'hett. Domnișoa'a Belle a avut g'ijă de mine.

După ce Rhett se îmbrăcă cu propriile haine curate, căpitanul Jaffery veni să-l ia. Clipi când văzu cât slăbise Rhett.

— Îmi pare rău, spuse el. N-am putut împiedica asta.

Rhett strânse umărul bărbatului și-l urmă pe scări.

Pe stradă, birjarii îndemnau caii prin noroiul în parte înghețat. Argila roșie deasă îmbrăca spițele trăsurilor și era sfărâmată în bulgări de roțile care se roteau.

O pojghiță de zăpadă se formase pe balustrada cartierului general.

Căpitanul Jaffery îl escortă pe Rhett în camera de gardă.

— Așteaptă aici. O să-l anunț pe domnul Puryear că ești aici.

Copăcelul din camera de gardă era împodobit cu fâșii de hârtie roșie și verde, mere și clopoței de harnașament. Rhett se încălzi la foc. Un căpitan mustăcios cu fața roșie bătu cu pumnul în palmă.

— Klanul strică tot ce am câștigat prin luptă.

Un locotenent rânji, țintind cu o pușcă imaginară și imitând zgomotul făcut de cocoș:

— Ku. Klux. Klan.

Jaffery îl conduse pe Rhett pe scara de nuc negru zgâriată de pinteni. În fața ușilor duble înalte, Jaffery îi întinse mâna.

— Orice s-ar întâmpla, spuse el, îți urez noroc.

Tavanul de cinci metri al fostului salon era încadrat de cornișe ornamentale din ipsos. Ferestrele înalte până-n tavan, fără draperii, dădeau spre ceea ce odinioară fusese o grădină de trandafiri.

Masa rabatabilă de lângă fereastră era aranjată pentru două persoane. Fața de masă din olandă apretată avea L-uri brodate în colțuri; argintăria grea era de la Londra. O sticlă de șampanie Sillery era pusă la răcit într-o găleată cu gheață.

O spânzurătoare fusese ridicată în grădină și urme de pași pe jumătate umplute cu omăt traversau curtea și urcau cele treisprezece trepte până la platformă. Trapa atârna deschisă, ca o gaură pătrată întunecată în platforma înzăpezită. Două șiruri de urme mai proaspete se adânceau sub platformă și în zăpadă se vedea conturul unui sicriu care-și așteptase acolo povara: sicriul era acum sprijinit în picioare lângă poarta grădinii. Zăpada care cădea pe coșciug se topea de la căldura emanată de trupul dinăuntru. Scândurile străluceau.

— La revedere, soldat Armstrong, șopti Rhett. Fie ca lumea cealaltă să-ți fie mai pe plac.

Ușa salonului se deschise cu un clic. Fără a se întoarce, Rhett spuse:

— Bună, Edgar. Deci tu vei fi Satana mea.

— A, Rhett, am venit imediat ce-am aflat.

Costumul de tuid țeapăn al lui Edgar Allan Puryear era pus în valoare de o vestă nouă și un ceas cu lanț. Zâmbetul lui era nespus de infatuat.

— Sper că n-ai dus-o prea rău. Am venit neîntârziat.

— Trebuie să-ți mulțumesc, Edgar. Nu cred că i-am fost dator până acum cuiva cu o baie.

Edgar își trase un scaun.

— Ia loc, Rhett. Te rog. O să mâncăm și-o să stăm de vorbă, să vedem dacă te putem scoate din încurcătura asta. Socrate!

Un servitor negru cu părul grizonant răspunse la strigătul lui Puryear.

— Poți să ne servești, Socrate.

Cu toate că servitorul încă mai putea să-i audă, Edgar i se confesă lui Rhett:

— Omul judecătorului Lyon. Nu știu ce-o să ne facem când o să dispară soiul lui.

— O să ne servim singuri? Așadar, Edgar, văd că ai aterizat în picioare.

Edgar Puryear își sprijini coatele de masă.

— Noi doi ne-am așteptat la asta, nu-i așa, Rhett? Proștii s-au agățat de fantezii cavalerești, dar nu și noi, oamenii de afaceri, ei?

Rhett făcu un semn din cap spre coșciugul din grădină.

— Soldatul Armstrong… era un om de afaceri?

— Armstrong? Doamne, nu. Un criminal de rând. Și-a împușcat sergentul când era beat.

Edgar se încruntă meditativ.

— Mai puțin whisky și n-ar fi făcut-o, puțin mai mult și n-ar fi putut. Pe baza unor calcule ușor greșite ca acestea se pierd averi și oamenii sunt spânzurați.

Rhett își ținea mâinile încrucișate în timp ce Edgar Puryear scutură șervetul și-l îndesă în vestă. Socrate desfăcu șampania, le umplu paharele și rămase impasibil lângă perete.

— Vasăzică, te-ai făcut călău, Edgar?

Edgar Puryear se înecă cu șampania.

— O, nu, nu. N-am avut nimic de-a face cu aia, spuse el, făcând un gest vag spre fereastră. Curtea marțială militară de rutină, sentință obișnuită. Nu, Rhett, dac-ar fi după mine, n-ar mai fi spânzurat nimeni! Un toast, Rhett, pentru viitor, viitorul tău.

— Nu beau cu tine, Edgar, spuse Rhett.

Puryear rămase cu paharul întins pentru toast. După o pauză imperceptibilă, bău și Socrate îi umplu din nou paharul. Puryear se șterse la gură.

— Cum vrei, spuse el.

Când Edgar pocni din degete, servitorul împinse căruciorul la masa lor.

— V' eți să gustați p'epelița, domnule?

Servitorul descoperi un vas încălzit. Furculița și lingura cu care servea rămaseră suspendate deasupra delicateselor aromate.

— Nu, mulțumesc, Socrate, răspunse politicos Rhett.

— Căpitane Butle', avem f'icase de momițe, păst'ăv p'oaspăt de munte și șunca de Vi'ginia ca'e-i place gene'alului Thomas. Avem ignami, legume p'ăjite, o'ez sălbatic, biscuiți bătuți…

— Te rog, servește-l pe domnul Puryear. Pare… pirpiriu.

Edgar întrebă ințepat:

— Așadar, unchiule, îl cunoști pe domnul Butler?

— O, da, domnule. Toți neg'ii îl știu pe căpitanu' Butle'. Din timpu' 'ăzboiului, domnule.

— Atunci știi că a împușcat un negru.

Socrate scutură din capul cu păr grizonant.

— Da, domnule. Am auzit tot. Cu sigu'anță e păcat când A'mata Statelo' Unite nu-i poate p'oteja pe oamenii de culoa'e decenți.

Edgar alese felurile de mâncare împungând rapid cu degetul. Când farfuria fu umplută ochi, spuse:

— Așteaptă afară, unchiule. Te chem dacă am nevoie de tine.

Edgar ciuguli din mâncare.

— Rhett, chiar crezi că poți să sfidezi Congresul Statelor Unite refuzând să iei cina?

— Edgar, îți mulțumesc pentru grija ce mi-o porți, dar nu mi-e foame. M-am ospătat în custodia federală. Nici la Delmonico's nu m-ar fi putut hrăni mai bine.

Șampania pe care o dădu pe gât nu-i spori lui Edgar buna dispoziție. Își șterse mâinile de șervet, suflă aer pe gură, își îndreptă cravata și o luă de la capăt.

— Rhett, Congresul Statelor Unite e furios. Au spânzurat-o pe doamna Surratt, a cărei singură crimă a fost că ținea hanul unde a complotat John Wilkes Booth. Doctorul Mudd, care i-a îngrijit fără să știe asasinului piciorul rupt, lâncezește în pușcărie. Yankeii sunt puși pe spânzurat oameni, Rhett. În vremuri ca astea, n-ai de câștigat dacă te faci remarcat în mulțime. Rhett, tu te faci remarcat.

Rhett nu scoase niciun cuvânt.

— Momițele sunt delicioase, spuse Puryear.

Rhett zâmbi fugitiv.

Edgar Puryear împinse farfuria.

— Rhett, puțin le pasă de negrul pe care l-ai omorât.

— Cred că sunt singurul alb din Georgia căruia îi păsa de el, spuse cu un glas egal Rhett.

— Fata aia, Lisa? Am fost la Jonesboro… rânji Edgar. M-am distrat cu mica Lisa.

Rhett ridică din umeri.

— Gusturile nu se discută.

Puryear întinse un deget acuzator.

— Rhett Kershaw Butler, ai ținut sau nu vasul „Văduva veselă" cu care forțai blocada în portul Wilmington în noaptea de 14 ianuarie 1865 ca să mai iei o încărcătură specială?

— Știi că da, Edgar. Știi și de ce am făcut-o.

— Ai încărcat sau nu tezaurul Confederației pe vasul acela?

Rhett se lăsă pe spate în scaun, își împleti mâinile după cap și se întinse.

— O, Edgar. Ești o persoană așa de… așa de penibilă! Asta-i cea mai bună șmecherie pe care tu și prietenii tăi yankei ați putut-o pune la cale ca să-mi furați banii?

— Crezi că te vom lăsa să păstrezi averea pe care-ai făcut-o încălcând blocada Statelor Unite?

— Edgar, sunt absolut lefter. Ai în fața ta dovada vie a imprudenței. Cu toate că scumpa mea mamă predica mereu că un ban pus deoparte înseamnă un ban câștigat, am rămas surd la povețele ei. Sunt falit, lefter, sărac lipit pământului.

Edgar flutură degetul.

— Nu ne subestima, Rhett. Agenții noștri l-au interogat pe bancherul tău… cum îl cheamă… Campbell? Nu vrem toți banii. Ne mulțumim cu o… porție rezonabilă.

Rhett se ridică în picioare.

— Mulțumesc pentru cea mai bună cină din ultimele săptămâni, Edgar. Cred că în seara asta sar peste cafea. Cafeaua îmi tulbură somnul.

30. Decepție

După această întrevedere, Rhett primi trei pături, rații obișnuite de-ale soldaților, uneori chiar și ziarul. Edgar Puryear îl mai vizită de două ori, dar nu mai organiză alte cine în vecinătatea spânzurătorii. Cu toate insistențele lui că Rhett ar trebui să predea autorităților federale profiturile obținute de pe urma forțării blocadei, cel mai convingător argument al lui Edgar – Rhett va fi spânzurat dacă n-o face – slăbea pe zi ce trece. Spre uimirea lui Rufus Bullock, senatori influenți acționau în numele lui Rhett. De Anul Nou, nimeni, în afară de căpitanul Butler, nu-și mai amintea că Rhett Butler l-a împușcat și omorât pe Tunis Bonneau.

Într-o după-amiază proaspătă de ianuarie, căpitanul Jaffery bătu la ușă.

— Ai un vizitator, căpitane Butler. „Sora” ta Scarlett a venit să te vadă.

Jaffery rânji ca un băiețaș.

— Draga de Scarlett… Ce frumos din partea surorii mele c-a venit, replică Rhett, cu mintea vâjâindu-i.

— Frumoasă femeie, sora ta.

Jaffery îi întinse haina.

— Păi, da, cred și eu.

Scarlett. Raze de soare, speranțe și tot ceea ce-și dorise vreodată. Neîndurarea și amărăciunea dispărură în trecut.

Cei doi bărbați coborâră flecărind treptele cazărmii și trecură pe lângă santinele, în frigul de afară. Exuberanța luă locul ocupat odinioară de împotrivirea lui Rhett față de Scarlett și el nu se mai putea opri din zâmbit.

— Bună dimineața, domnule. Nu-i o dimineață superbă? strigă către un căruțaș stropit de noroi a cărui căruță ce dădea pe dinafară se împotmolise până la butuci.

Căruțașul se uită urât la el.

Rhett înclină pălăria spre două doamne din Atlanta care nu erau prea ocupate să-i privească de sus pe detestabilii soldați yankei care-l umileau pe faimosul căpitan Butler.

Urcară pe treptele familiare, intrară în cartierul general federal, făcură la dreapta, apoi pătrunseră într-o încăpere plină de soldați yankei anonimi și… Scarlett.

Când o văzu, Rhett Kershaw Butler uită cine era și fiecare lecție dureroasă pe care-o învățase. Fuseseră despărțiți atâta vreme, încât părea să n-o mai fi văzut de-o viață.

Scarlett purta o rochie de catifea verde deschis și o bonetă veselă împodobită cu pene.

Ea se afla în aceeași cameră cu el. Venise la el. Zâmbetul ei. Ea însăși. Se luptă cu lacrimile.

— Scarlett!

O sărută pe obraz.

— Surioara mea dragă!

Un căpitan yankeu protestă:

— E împotriva regulamentului. N-ar trebui să fie scos din cazarmă. Cunoști consemnul.

— O, pentru numele lui Dumnezeu, Henry, interveni căpitanul Jaffery. Doamna ar muri de frig în șopronul acela.

Pentru ca fratele și sora să aibă parte de intimitate, Tom Jaffery dădu afară doi funcționari dintr-o cancelarie care fusese pe vremuri oficiul unui majordom. Luminată de o singură fereastră, tencuiala deschisă la culoare dezvăluia locul unde fuseseră atârnate polițele cu farfurii. Molete de ordine militare se bălăngăneau, agățate în cuiele bătute în lambriu.

Când Rhett se aplecă s-o sărute pe Scarlett, ea își feri chipul.

— Chiar n-am dreptul să te sărut?

— Pe frunte, ca un frate bun.

— Mulțumesc, dar nu. Prefer să aștept, în speranța că va fi ceva mai bun.

Rhett Butler se simți din nou tânăr. Ca și cum totul era posibil, ca și cum lumea era nou-nouță.

Scarlett îi povesti că Tara scăpase neatinsă din război. Îi spuse că fiul ei, Wade, și băiatul lui Melly, Beau, erau sănătoși, că Tara avea un administrator capabil în persoana lui Will Benteen.

— Și domnul Ashley Wilkes?

Nepăsătoare, Scarlett mărturisi că doamna Wilkes era fericită că Ashley se întorsese acasă. Will Benteen îi făcea curte surorii ei, Carreen. Suellen încă fugea după fata aceea bătrână, Frank Kennedy.

Rhett chicoti:

— O fi bătrânul Frank o pacoste, dar are bani.

Scarlett se strâmbă.

Făcu o pauză, apoi vorbi atât de șoptit, încât Rhett trebui să se aplece spre ea ca să o audă.

— Mama a murit. De febră tifoidă. Era… moartă când am ajuns acasă, la Tara.

Ochii îi lăcrimară.

— Îmi pare sincer rău, draga mea. Și tatăl tău, Gerald?

Scarlett întoarse privirea.

— Gerald își caută de treabă.

Era o notă falsă în glasul ei? Poate că taică-său nu era atât de bine pe cât pretindea ea. Probabil că pe Gerald îl ajunseseră anii.

Nu conta. Scarlett venise să-l vadă. Ea, care-l refuzase disprețuitor pe când era bogat și liber, venise să viziteze un prizonier sărăcit pe care yankeii amenințau să-l spânzure.

Îi mărturisi că arăta fermecător. Îi ceru să se învârtă.

În timp ce se rotea, încântătoarea ei rochie verde se ridică, descoperindu-i pantalonașii cu garnitură de dantelă. Strânse mâinile la spate, ca să reziste impulsului de a o devora acolo pe loc.

Scarlett îi povesti cum negrii loiali de la Tara ascunseseră vitele de pe plantație în pădure, unde vagabonzii lui Sherman nu le puteau găsi, și că

Tara recoltase douăzeci de baloturi de bumbac anul trecut, iar lucrurile vor sta chiar mai bine anul acesta… dar (oftă) era așa de plictisitor la țară! Se obișnuise cu viața de la oraș.

Rhett se întrebă cum putea fi Scarlett plictisită, doar dacă nu-i dăduse gata pe toți adoratorii de la țară și căuta prospături.

— O, Rhett, n-am venit până aici ca să te ascult îndrugând nerozii despre mine. Am venit fiindcă sunt grozav de îngrijorată pentru tine. Când or să-ți dea drumul din locul ăsta îngrozitor?

— Și când voi fi liber? întrebă el cu o voce dulce, apropiindu-se de ea.

Scarlett se înroși ca o fetișcană. În timp ce el se apleca spre ea, Scarlett întinse mâna tandru spre obrazul lui. Era aspră. Uluit, el îi coborî mâna și o întoarse cu podul palmei în sus. Palma lui Scarlett era bătătorită, avea pielea crăpată, iar unghiile îi erau rupte. El privea în continuare, fără să înțeleagă. Ea nu se împotrivi când îi luă și cealaltă mână și o întoarse și pe aceea. Erau la fel ca mâinile lui pe vremea când trudea pe ogoarele de orez de la Broughton.

Rhett își umezi buzele. Plutise de fericire, iar acum simți că se prăbușește. Inima i se strânse, devenind aspră și dură. Cu un ton calm, întrebă:

— Așadar, totul merge de minune la Tara, nu? Ați scos atâția bani cu bumbacul, că poți să și voiajezi. De ce m-ai mințit?

În adâncul ochilor ei uimitori observă o flacără – asemenea unei vulpițe vânate, prinse în lumina felinarelor.

— Puțin îți pasă dacă m-ar spânzura.

Rhett îi dădu drumul la mâini. Odaia i se păru deodată indecentă. Plină de speranță până acum, se transformă într-o cămăruță murdară, locuită de asasinul lui Tunis Bonneau și o escroacă.

Bani. Voia bani. Sigur, asta voia. Vorbea iute, cuvintele rostogolindu-se unele peste altele. Tara, preaiubita ei Tara, era în pericol să fie vândută din

cauza impozitelor neplătite, iar Scarlett nu avea nicio lețcaie. Își confecționase rochia de catifea din perdelele de la Tara.

— Mi-ai spus că n-ai dorit niciodată o femeie atât de mult ca pe mine. Dacă mă vrei încă, mă poți avea. Rhett, fac tot ce vrei, dar, pentru numele lui Dumnezeu, semnează-mi o poliță!

Ce minune de femeie era! Scarlett O'Hara pusese un preț pe iubirea lui. Trei sute de dolari – și s-ar putea bucura de farmecele frumoasei lui mincinoase la prețul unui costum londonez sau al unui cal destul de bun. Dacă stăteai să te gândești, trei sute erau un chilipir. Unele curtezane din Paris cereau mai mult.

— N-am niciun ban, rosti Rhett ostenit.

Scarlett sări la el furioasă. Țâșni în picioare cu un țipăt care potoli murmurul soldaților din încăperea alăturată. Rhett îi apăsă mâna pe gură și o ridică de la pământ. Ea se zbătu, încercând să-l muște. Apoi încercă să țipe.

Fu nevoie de toată forța lui ca s-o țină. Rhett gândi că ea ar fi în stare de orice. Îi semăna în toate cele.

Scarlett dădu ochii pe spate și leșină.

Ofițerii yankei se repeziră s-o readucă în simțiri pe tânăra doamnă. Căpitanul Jaffery aduse un pahar de coniac.

Când Scarlett O'Hara părăsi închisoarea, se simțea ca un copil înfrânt, pierdut în gătelile sale false și în boneta ale cărei pene – acum Rhett știa – fuseseră smulse din coada unui cocoș din bătătură.

În acea noapte, Rhett visă că omorâse o fetiță. I-a pus pistolul la frunte și a apăsat pe trăgaci.

Două săptămâni mai târziu, când căpitanul Jaffery îi aduse vestea căsătoriei lui Scarlett, rămase uimit.

— Dar sora ta nu ți-a spus că plănuia să se mărite?

Pentru o clipă, Rhett nu îndrăzni să vorbească.

Căpitanul îl bătu pe Rhett pe umăr.

— Poate că domnișoara Scarlett s-a gândit că fratele ei mai mare nu ar fi de acord cu noul ei soț! N-ai de ce să-ți faci griji: Frank Kennedy este un ins respectabil.

Căpitanul Jaffery se scărpină la ureche.

— Sunt puțin surprins că o femeie ca sora ta s-a îndrăgostit de bătrânul Frank, care se agită ca o curcă… De altfel, Frank nu era logodit cu alta?

Zâmbi trist.

— Inima unei femei – Jaffery duse mâna la inima sa –, cine-o poate desluși?

— Dacă Kennedy are trei sute de dolari, m-aș încumeta eu.

Forsițiile dădeau în floare când Rufus Bullock îi aduse lui Rhett grațierea. Purta semnătura unui senator de Connecticut care nu era cunoscut ca un om iertător. Rufus întrebă:

— Rhett, scrisoarea pe care i-ai trimis-o… pentru numele lui Dumnezeu, ce i-ai zis?

Rhett scutură praful de pe pălăria pe care n-o mai purtase de luni bune și și-o așeză într-o parte, șmecherește.

— Rufus, senatorul a făcut avere în timpul războiului confecționând căptușeala de bumbac pentru vestoanele ofițerilor unioniști. Te-ai întrebat vreodată de unde a găsit senatorul bumbacul acela de contrabandă?

Rhett Butler rânji cu gura până la urechi.

— Rufus, hai să plecăm de aici. E primăvară.

31. O mândră a Sudului

Era o vară secetoasă. Recolta de porumb fusese săracă, bumbacul abia merita să fie egrenat. Pastorii albi nu le puteau explica turmelor de enoriași de ce Dumnezeu abandonase republica confederată. Unii predicatori se gândeau la sinucidere; alții părăsiră amvonul. Predicatorii și enoriașii negri trimiteau petiții elocvente Congresului Statelor Unite, cerându-și drepturile promise. Unii foști confederați de vază – printre care generalul Wade Hampton în Carolina de Sud și generalul William Mahone din Virginia – spuneau că negrii trebuie să aibă dreptul de a vota, argumentând că Sudul va trebui reconstruit de negri și albi la un loc. Dar generalul John B. Gordon din Georgia și generalul Nathan Bedford Forrest din Tennessee și-au folosit prestigiul dobândit pe vremea războiului ca să restaureze ordinea antebelică.

Idealiștii yankei cumpărau bilete cu destinația Sud ca să promoveze educația negrilor și integrarea lor în societate. Congresmeni republicani, care-și pierduseră prieteni și rude sub ploaia de gloanțe confederate, căutau să se răzbune. Oportuniștii nu urmăreau decât să dea la o parte cadavrele sudiștilor ca să vadă dacă sub ele nu se ascundea nimic ce merita furat.

Armata Statelor Unite a redat vagoanele și locomotivele companiilor feroviare pe care le distruseseră recent. Cu toate că societățile feroviare din Sud nu-și puteau plăti muncitorii decât cu porții de șuncă și saci de făină, șinele au fost reinstalate cu un zel nemaivăzut, podurile și tunelurile reconstruite și, chiar dacă pasagerii mai erau nevoiți uneori să se mute în alte vagoane pe anumite porțiuni, măcar trenurile circulau.

Din profiturile obținute de magazinul lui Frank Kennedy, Scarlett O'Hara Kennedy cumpără un

gater. Finanțată de șuvoaiele de bani yankei, Atlanta reconstruia într-un ritm amețitor. Cărămizi, ciment de Portland și var nestins se vindeau la prețuri sporite și căruțe încărcate cu lemn de pin din nordul Georgiei curgeau pe strada Marietta spre gaterul familiei Kennedy. Locuitorii decenți ai Atlantei strâmbau din nas, spunând despre doamna Kennedy că „purta pantalonii în familia aia”. Dar Scarlett era prea ocupată ca să-i pese. Cumpără încă un gater și-l convinse pe Ashley Wilkes să se ocupe de el.

Fiica lui Scarlett și a lui Frank Kennedy, Ella, a vădit încă de la naștere o asemănare izbitoare cu soțul nu tocmai chipeș al lui Scarlett.

Când Gerald O’Hara a murit, cu banii lui Scarlett și cu ajutorul administratorului fermei sale, Will Benteen, Tara se refăcea deja din temelii.

Într-o dimineață, când Belle Watling își afundă mâna mai adânc ca de obicei în sertarul biroului, fu izbită de o posibilitate care o făcu să icnească.

Spălătoreasă lui Belle fugise cu Expoziția de remedii medicinale științifice a doctorului Jewett, fapt aflat de Belle abia după ce MacBeth s-a întors cu rufele nespălate. În fundul biroului, Belle găsi o bucată de țesătură învelită în hârtie de pergament. Trase de un colț și dădu peste materialul de un cenușiu cald al rochiei pe care i-o dăruise Rhett cu multă vreme în urmă. Belle se așeză, cu respirația tăiată din cauza calculelor care-i treceau prin minte: „Scarlett O’Hara era Scarlett Kennedy acum. Aveau o fiică. Căsnicia Kennedy ar trebui să țină până când Scarlett va fi bătrână”.

În restul zilei, Belle cutreieră prin casă fredonând și cântând melodii fără niciun sens, până când Minette se plânse că ea, Minette, fusese o obișnuită a Operei St. Louis din New Orleans și că „omppa-pa”-urile și „o, ce zileeee” ale lui Belle erau fără nădejde afonice.

— O, Minette, replică Belle fericită. Doar nu te aștepți ca o porumbiță pângărită să cânte ca o porumbiță, nu?

Spre consternarea mai multor clienți vechi care se bucuraseră de o țiitoare comodă (care cerea puțin), Belle încetă să mai primească gentlemeni. Datorită unui regim de legume, pâine și apă, linia taliei i se micșoră.

Într-o după-amiază, MacBeth o conduse la casa familiei Wilkes.

— Du-te prin spate, spuse cu nervozitate Belle. Pe alee.

În fața porții grădinii familiei Wilkes, Belle șovăi. Cine era ea să ceară ceva cuiva?

„Păi cum”, se gândi ea, „sunt Ruth Belle Watling; asta-s eu”, își luă inima-n dinți și trecu pe lângă legumele de toamnă și coșurile de cartofi abia scoși din pământ ale Melaniei.

Când bătu la ușa din spate, o perdea se dădu la o parte și un băiețel o privi cu solemnitate, după care băgă un deget în gură. Ca răspuns la zâmbetul reconfortant al lui Belle, copilul lăsă perdeaua să cadă și fugi în partea din față a casei.

— Mama, mama!

— Ce e, Beau? S-a întâmplat ceva?

Belle auzi pașii unei femei.

— E cineva aici, Beau? Ce frumos din partea ta că m-ai anunțat.

Femeia care deschise ușa din dos era subțirică – prea subțirică – și avea niște ochi negri uriași.

— Doamne… domnișoara Watling. Ce surpriză plăcută!

— Doamnă Wilkes, nu voiam să vă fac de ocară, așa c-am venit prin dos.

— Cum ai fi putut să mă faci de ocară, dragă? Te rog, intră.

Belle se strecură în bucătărie. Când Melanie sugeră să meargă în salon, Belle se împotrivi:

— Mulțumesc, doamnă, da-n bucătărie-i numa’ bine.

Cu ochii holbați la străină, Beau se încolăci printre picioarele mamei sale.

Melanie trase un scaun.

— Ia loc! Vrei o ceașcă de ceai?

Belle era așa de agitată, încât gura îi era complet uscată.

— Nu m-ar deranja un pahar cu apă.

Melanie apăsă pompa urciorului până țâșni apa rece. Ca orice apă de fântână din Atlanta, avea gust de fier.

— Doamnă Wilkes, vă mulțumesc că m-ați primit și n-am să vă bat la cap prea mult. Nu sunteți așa cu nasul pe sus ca celelalte cucoane și mă gândeam să vă întreb…

Zâmbetul blând al Melaniei o invita pe Belle la confidențe.

Într-o vază de lângă chiuvetă erau margarete proaspete și ferestrele luminoase dădeau spre o grădină minunat îngrijită.

— Frumoasă grădină, spuse Belle. Frumoase legume.

— Mulțumesc. Am să-ți dau câteva.

— O, nu, doamnă Wilkes. Nu asta voiam să spun.

Belle coborî privirea.

— Ziceam doar că-s frumoase.

— Ei bine, spuse Melanie, întotdeauna beau o ceașcă de ceai pe la ora asta. Nu vrei să-mi ții companie?

Se aplecă să scuture grătarul sobei și să mai adauge lemne în cutia de foc.

Era o sobă de ultimă modă, cu un rezervor de apă cocoțat lângă hotă. Când Belle își exprimă admirația, Melanie spuse că era convenabil să ai la dispoziție apă fierbinte. Belle întrebă dacă domnului Wilkes îi plăcea să conducă gaterul și, după o ușoară ezitare, Melanie îi mărturisi:

— Domnul Wilkes a fost educat ca un gentleman.

Belle întrebă dacă domnișoara Pittypat Hamilton mai avea casa din spatele grădinii și Melanie adeveri că ea și fratele ei, Charles, fuseseră crescuți de domnișoara Pittypat, iar când familia Wilkes s-a întors în Atlanta după război, au avut norocul să închirieze casa aflată spate în spate cu cea în care Melanie își petrecuse copilăria. Atâtea amintiri…

— Domnul și doamna Kennedy locuiesc acum cu domnișoara Pittypat?

— Da, așa e. Suntem binecuvântați de două ori. Eu și fiul meu am petrecut ultimii ani din război la Tara, plantația de familie a doamnei Kennedy.

Melanie adăugă:

— Bineînțeles, Scarlett nu era pe atunci doamna Kennedy. Scarlett este văduva fratelui meu, Charles.

Pe Belle o rodea tare să întrebe dacă mariajul familiei Kennedy era fericit, dar nu știa cum să formuleze întrebarea. Puse jos ceașca atât de iute, încât se izbi de farfurioară.

— Doamnă Wilkes, un gentleman mi-a cucerit inima.

— Păi, Belle, asta-i o veste bună! Căsnicia mea a fost atât de favorizată de soartă, încât le compătimesc pe femeile care nu s-au măritat niciodată.

— Lucrurile nu-s așa de înaintate. Problema e, doamnă Wilkes – chipul lui Belle străluci de seriozitate –, că gentlemanul meu e un gentleman, da' eu nu-s o doamnă.

Melanie cumpăni înainte să răspundă.

— Nu sunt sigură, domnișoară Watling, cât de importantă e distincția asta. Dumnezeu nu-și iubește oare toți copiii?

— Poate că El da, dar cu siguranță nu toți copiii Lui îi iubesc pe ceilalți. De obicei, domnii iubesc doamne și celălalt soi de bărbat iubește celălalt soi de femeie.

Belle își dorea să fie la fel de senină ca doamna Wilkes. Își dorea să nu simtă cum începe să nădușească. Dacă o picătură ar fi să se prelingă pe brațul ei și doamna Wilkes ar vedea-o? Înghiți niște ceai și continuă.

— Am venit să vă întreb, doamnă Wilkes, cum aș putea să devin o doamnă?

Flăcăruia imperceptibilă din fundul ochilor Melaniei aproape că omorî în fașă speranțele lui Belle, dar zâmbetul Melaniei era amabil. Spuse:

— Nu m-am gândit niciodată la asta. Să fii o doamnă nu înseamnă să te porți și să arăți ca una?

— Nu știu, doamnă Wilkes. De-aia am venit.

— Dar… ocupația ta…

— Nu mai primesc clienți. Sunt doar proprietară.

— Înțeleg.

— Adică, cum pot să arăt ca o doamnă? Nu știu să mă port și nu știu să mă îmbrac. Doamnă Wilkes, nu știu cum să gândesc ca o doamnă!

Când Belle desfăcu mâinile neajutorată, o picătură rece de sudoare i se prelinse în jos, printre sâni.

— Doamnă Wilkes, de unde pot să iau haine ca ale dumitale?

— Vai de mine, domnișoară Wilkes. Ca să fii doamnă îți trebuie mai mult decât…

— Am bani.

— Mi-e teamă că banii…

— Dar hainele potrivite și banii sunt un început, nu?

— Păi, cred că ar putea fi…

Spre sfârșitul săptămânii, fără să spună nimănui, Melanie Wilkes o însoți pe Belle Watling la cea mai bună croitoreasă din Atlanta. Domnișoara Smithers era mulatră și fusese eliberată înainte de război; nicio femeie albă nu avea standarde mai înalte în ceea ce privea buna-cuviință.

În zilele acelea, afacerea domnișoarei Smithers era ținută pe linia de plutire datorită nevestelor de

carpetbaggeri sau ofițeri yankei. Stabilimentul ei era o casă-vagon pe strada Mitchell. În odaia din față, un manechin de croitoreasă purta o bluză delicată cu guler înalt, în timp ce altul era dezbrăcat, o muselină cafenie fiind întinsă peste un cadru de sârmă. Tejgheaua domnișoarei Smithers era acoperită de bucăți de țesături – picheturi, batisturi, camgarnuri, șifonuri, catifele și brocarturi –, iar cărțile de tipare erau stivuite într-un teanc ce o depășea ca înălțime pe mignona croitoreasă.

Atinse cărțile de tipare.

— Ce stil ți-a' plăcea, domnișoa'ă Watling? Pa'is, Lond'a, New Yo'k, Boston?

— Faceți și hainele doamnei Kennedy?

— Da, cum să nu.

— Vreau ceva între ce poartă dânsa și – Belle arătă spre însoțitoarea ei – doamna Wilkes.

Belle desfăcu pachetul pe care-l ținea cu atâta dragoste și care conținea rochia cenușie ce i-o dăruise Rhett.

— Vai, d'agă, mi-e teamă că nu o pot modifica.

Domnișoara Smithers ridică rochia.

— Decolteul și co'sajul… Mi-e teamă că nu pot. Și nu se mai poa'tă ce'cu'i de c'inolină…

— Nu puteți găsi același material? Am primit-o de la un prieten foarte drag.

Domnișoara Smithers începu să explice că două materiale nu erau niciodată identice, că țesătura asta era franțuzească, că… dar cusătoreasa se îndupleca văzând speranța din privirea lui Belle.

— O să văd ce pot să fac, spuse ea.

După ce luară măsurile pentru rochii, bluze și jachete, Melanie o duse pe Belle la cizmarul german, unde Belle își găsi pe mărimea ei trei perechi, una din piele veritabilă.

Înainte să plece, Melanie spuse:

— Belle, mi-e teamă că a fi o doamnă înseamnă mai mult decât hainele potrivite. E o atitudine. Din… experiența ta, s-ar putea să cunoști mai multe despre afaceri și politică decât ar trebui să

ştie o doamnă. Domnii vor să creadă că doamnele sunt pur ornamentale și cea care-și contrazice soțul e un ornament nechibzuit.

— Mulțumesc.

— Va trebui să citești cărți… romane, fiindcă doamnele sunt frivole; poezie, fiindcă doamnele sunt sentimentale; și rugăciuni, fiindcă suntem pioase. Dacă vrei să citești eseuri, domnul Emerson e cea mai bună alegere. Domnul dumitale ar putea să fie familiarizat cu lucrările sale.

Melanie făcu o pauză.

— Dicția dumitale, Belle…

— Adică felul cum vorbesc?

— Imită-le pe eroinele din romane. Doamnele vorbesc aidoma lor.

Cu toate că magazinul de bijuterii al domnului Belmont arsese și seiful său nu se dovedise a fi rezistent la foc așa cum îi promisese fabricantul, Belmont își deschisese alt magazin, nu departe de locul unde făcuse afaceri înainte de război. Belle dorea niște cercei care să se asorteze cu broșa pe care i-o arătă.

— Trebuie să se potrivească la broșa asta. Este lucrul cel mai de preț pe care-l am.

Bijutierii buni sunt la fel de discreți precum antreprenorii de pompe funebre și preoții. Belmont admiră broșa într-un mod exagerat, ca și cum n-o mai văzuse niciodată, și-i vându lui Belle cei mai scumpi cercei cu camee pe care-i avea.

Noile rochii ale lui Belle erau imprimate în nuanțe palide. Bluzele erau din batist și mătase, cu garnitură de dantelă la decolteu. Când Belle se admiră în oglinda mare de perete a domnișoarei Smithers, nu o recunoscu pe doamna care o privea.

— Vai mie, spuse Belle cu răsuflarea tăiată.

— Da, domnișoa'ă Watling.

Croitoreasa zâmbi, satisfăcută.

— Înt'-adevă'!

Îmbărbătată, Belle se plimbă până la Hanul Kimball, cel mai nou hotel din Atlanta. Candelabrele de cristal sclipitoare atârnau deasupra unui hol pe a cărui podea în pătrățele albe și negre erau întinse covoare orientale. Un hamal aștepta, țeapăn, lângă primul „ascensor” cu abur din Atlanta. Belle îi văzu pe câțiva dintre domnii pe care-i cunoscuse în relațiile de afaceri, dar nimeni nu o recunoscu pe ea. La ceai – „Foarte reconfortant, nu crezi?”, îi spuse Belle chelnerului –, Belle le studie pe ascuns pe doamnele autentice, felul cum duceau ceașca cu ceai la gură, locul unde-și așezau lingurițele și felul cum își împătureau șervețelele.

Marțea și joia, Belle lua ceaiul la Hanul Kimball și, într-o duminică frumoasă, participă la slujba religioasă – nu la biserica episcopală Sfântul Filip, unde mergea familia Wilkes, ci la biserica prezbiteriană, unde Belle se aștepta să nu fie mare zăpăceală.

După slujbă, Belle se prezentă predicatorului drept doamna Butler – familia Butler din Savannah –, care venise în vizită la rudele din Atlanta.

— Sper că vă veți mai ruga împreună cu noi, doamnă Butler, spuse preotul.

Tazewell Watling îi scria mamei lui despre prietenii de la școala englezească, despre distracțiile lor și succesele lui în echipa de rugby. Nu după mult timp de la sosirea lui la Școala Shrewsbury, încheie o scrisoare astfel: „Când căpitanul Butler a vizitat Londra după capitularea Confederației, i-a telegrafiat directorului școlii, făcându-și cunoscută intenția de a mă vedea. L-am rugat pe director să-i spună căpitanului Butler că nu doresc să-l văd”.

Când își începu transformarea, Belle scrise:

Dragă Taz,

Vezi mulți domni și doamne în Anglia? Ai văzut-o pe regina Victoria? Mi-ar plăcea să o văd pe regină și toate castelele alea elegante.

Minette conduce casa în timp ce eu încerc tot felul de rochii elegante și beau ceai la Hanul Kimball. Atlanta e așa de în pas cu moda! Au chiar și un ascensor!

Ia spune, ce părere ai de Ivanhoe *al lui Sir Walter Scott? E o carte nostimă și veche, dar îmi place tare mult.*

Dragul meu fiu, s-au petrecut niște schimbări uriașe în viața bătrânei tale mame. N-o să mai las pe nimeni să-mi spună cine sunt!

Cine știe, poate chiar o să mă mărit!

Mi-e dor de tine, dragă Taz!

Mama ta care te iubește, Ruth Belle Watling

Rhett era plecat din oraș două săptămâni din trei și Belle îi trimitea corespondența la Hotelul St. Nicholas din New York, la Spotswood în Richmond sau la St. Louis în New Orleans.

Când Rhett era în Atlanta, Belle pierdea vremea în biroul lui, împletind, în timp ce el își făcea socotelile, răspundea la scrisori și semna documente pe care ea nu pretindea că le înțelege. Aflând din *Godey's Lady's Book*[27] despre obiceiurile englezești de servire a ceaiului, în fiecare după-amiază la ora trei aducea o tavă cu biscuiți, cești și noul ei ceainic de porțelan.

Cipriotele schimbau între ele priviri cu subînțeles.

Lisa, țărăncuța care fusese servitoarea lui Belle în timpul războiului, se întorsese la „Chapeau rouge" căutând de lucru. Lisa i-a mărturisit că a dus-o greu, ajungând cu nimic mai bună decât „o târfă" și „o bețivă ordinară". Se confesă: „Domnișoară Watling, nu vă pot spune nici jumătate din ticăloșiile la care m-am înhămat". Lisa nu pusese de șase luni nicio picătură în gură,

și Belle avusese întotdeauna o slăbiciune pentru fată.

Două zile mai târziu, Rhett coborî de la etaj și dădu nas în nas cu ea.

Lisa își linse buzele:

— Vă rog, căpitane Butler, nu mai sunt fata aceea.

— Ieși, spuse Rhett.

De teamă c-ar omorî-o, Lisa plecă atât de precipitat, încât își uită catrafusele, pe care MacBeth le strânse într-o legătură și le duse la bordelul unde fata găsise de lucru. Belle nu îndrăzni să-l întrebe pe Rhett de ce o izgonise pe fată. Câteva luni mai târziu, Belle află că Lisa fusese luată de un yankeu bogat și Belle își închipui că totul se aranjase pentru micuța Lisa.

La trei zile după ce corpul legislativ al Georgiei refuză în unanimitate să ratifice al 14-lea Amendament, sosi o telegramă pentru Rhett: „Tata a murit astăzi. Înmormântarea vineri. Te rog să vii. Rosemary”.

— O, Rhett, îmi pare rău, spuse Belle.

— E ciudat, răspunse Rhett, dar și mie.

32. Domnișoara Elizabeth îngenunchează

Mânia lui Langston Butler sfidase priceperea antreprenorului de pompe funebre. Încercările bietului om de a căptuși cu vată și a subția trăsăturile cadavrului pentru a-i da o expresie plăcută fuseseră înfrânte de gura hotărâtă cu colțurile în jos, buzele strânse și ridurile de încruntare pe care ceara îmbălsămătorului nu le putu masca sub nicio formă.

Langston Butler căutase toată viața respect, supunere și putere. Nu se bucurase niciodată de plăcerile mărunte: zborul stângaci al unui bâtlan, evanescența ondulațiilor de nisip pe o plajă, catifelarea uluitoare a brațului unei femei. Toată viața lui, Langston Butler nu riscase nici măcar o singură dată să se facă de râs.

Poemul lui Tennyson răsuna în mintea lui Rhett: „Mai bine-i să fi iubit și pierdut decât să nu fi iubit deloc”.

Vitraliile de la Sfântul Mihail fuseseră scoase în timpul bombardării Charlestonului și n-au mai fost recuperate. Catafalcul pe care era întins Langston se afla în umbra luminii aruncate de felinare.

Când ușile bisericii se deschiseră pentru a fi scos sicriul, o suliță din razele soarelui de amiază pătrunse în sanctuar și desenă o aură în jurul capetelor celor care purtau sicriul. Erau bărbați din generația lui Langston: secesioniști, anulatori, oameni ale căror teorii politice abstracte fuseseră respinse cu vărsare de sânge.

Curtea bisericii era împrejmuită de gardul înalt de fier pe care-l săriseră Rhett și Tecumseh; câți ani trecuseră de atunci?

Cât de ușor ar fi putut să ajungă el sau calul tras în țărușii ascuțiți! Cât de ușor ar fi putut să fie aruncat, schilodit sau ucis! Viața nu cântărise mult: un fleac, o bagatelă de care să te dispensezi cu nepăsare.

Dumnezeule, gândi Rhett, eram așa de nefericit pe-atunci?

Privirea sa o găsi pe biata Rosemary. Slavă Domnului că avea un copil. Pentru o vreme măcar, micul Louis Valentine Ravanel va fi cel mai scump din lume pentru ea.

Rhett auzise zvonuri despre activitățile lui Andrew Ravanel în cadrul Klanului. Soțul surorii lui își făcea un renume. Andrew era așa de furios din cauza „trădărilor”, a „drepturilor sudiștilor”, a „cioroilor” și „carpetbaggerilor”, încât Rhett nu reușea să vorbească cu el.

Ce se întâmplase cu băiatul care fusese Andrew? Unde dispăruse acel băiat melancolic, romantic, curajos și decent?

După înmormântare, bocitorii negri ai lui Langston, Hercule și Solomon, o șterseră. Julian Butler rămase doar cât să povestească niște bârfe de la corpul legislativ și să-l asigure pe Rhett că, dacă va avea vreodată nevoie de ceva din partea politicienilor, orice… Julian chelise de tot. Scăfârlia îi strălucea ca un ou proaspăt clocit.

Isaiah Watling o ajuta pe Elizabeth Butler să urce în trăsură când Rosemary îi întrerupse.

— Mamă, de-acum ai să stai la noi. Avem spațiu destul. Poți să mă ajuți cu copilul.

— Pot?

Elizabeth căscă ochii mari în timp ce gura îi schiță un zâmbet.

— Chiar pot? Nu m-am gândit niciodată că aș putea. Rosemary, stărui ea, chiar aş putea? Mi-ar plăcea tare mult să stau cu voi. Chiar așa! Aș merge la vecernie la Sfântul Mihail. Vecernia e o slujbă atât de *elegantă.*

— Domnișoară ’Lizabeth, intonă Isaiah. Da’ pân-acum nu ne-am rugat? N-am citit Biblia și nu ne-am rugat dimineața și seara?

— Ba da, spuse Elizabeth. Dar Dumnezeu vrea ca lucrurile să fie drăguțe. Adu-ți aminte ce a spus Iisus despre crinii de pe câmpie! Rezemătorile pe

care îngenunchezi la Sfântul Mihail sunt mai blânde cu genunchii bătrânilor decât podeaua ta de lemn goală.

— O să-ți fac un scăunel pe care să îngenunchezi imediat ce-ajungem acasă la Broughton, domnișoară ’Lizabeth.

— Mama o să stea cu Rosemary, spuse Rhett.

Privirea nemiloasă a lui Isaiah Watling o întâlni pe cea a lui Rhett.

Elizabeth bolborosea fericită:

— Vai, dragă Rhett, pot să stau? Mi-a plăcut întotdeauna Charlestonul. Îți aduci aminte când i-am spus tatălui tău că singura diferență dintre charlestonieni și aligatori e că aligatorii își arată colții înainte să muște? O, Rhett, ai fost atât de rebel!

Duse mâna la gură ca să-și ascundă chicotitul.

Isaiah Watling își trecu limba peste dinți și prin interiorul gurii.

— Atunci, io am plecat. Domnișoară ’Lizabeth, o să mă rog pentru mata cât o să am suflare-n mine.

— Vai, Isaiah, i se adresă Elizabeth Butler ca și cum era o rudă îndepărtată, binecuvântată să-ți fie inima.

Bătrânul își așeză ferm pălăria pe cap.

— Domnișoară Rosemary, spuse el, sper c-o să aveți grijă de domnișoara ’Lizabeth. V-aș rămâne îndatorat.

Isaiah Watling zâmbi neașteptat de amabil.

— Domnule Rhett Butler, prezise el, o să vină și vremea mea.

33. Democrații de miercuri seara

Trei zile mai târziu, cu puțin înainte de ora zece dimineață, Rhett intră în bucătăria de la „Chapeau rouge”.

— Bună dimineața, dragă Belle.

O sărută pe obraz și-o măsură întrebător.

— Ce rochie frumoasă! Îți pune în evidență tenul. Și plasa aia de păr cu fundă! Nici doamnele din Charleston nu-s așa de elegante. Nu-mi spune, Belle, ai un admirator!

Belle se înroși.

— Nu fi caraghios. Cine și-ar dori o gloabă bătrână ca mine?

El o luă de mâini și zâmbi așa cum îi plăcea lui Belle.

— Eu, de pildă.

Îi dădu drumul.

— Acum, Belle, să auzim știrile. Ce pun la cale Rufus Bullock și republicanii? Carpetbaggerii au prădat Căile Ferate ale Georgiei? Edgar Puryear își folosește influența în favoarea Pennsylvaniei? Ce fac yankeii în privința Klanului?

Belle făcu cafea și-l puse pe Rhett la curent cu toate. În spatele casei, MacBeth fluiera în timp ce țesăla caii.

Belle întrebă:

— Papá a fost la înmormântare?

— Da. Împreună cu încântătorul tău văr, Josie.

— Băiatul unchiului Abraham.

— Josie Watling e un tânăr periculos.

Belle reumplu ceașca lui Rhett.

— Nu l-am văzut pe unchiul Abraham de când locuiam în Mundy Hollow. Locul nostru de baștină nu-i – adică nu este – nici la opt kilometri de Jonesboro, dar nu m-a bătut niciodată gândul să mă întorc. Cred că văru’ Josie a făcut lucruri îngrozitoare în timpul războiului.

— Am auzit că Josie e în Klan.

Belle ridică din umeri:

— La fel și Archie Flytte, Frank Kennedy și domnul Ashley Wilkes. În zilele astea, jumătate din lumea bună a Atlantei are o robă albă ascunsă în dulap. Cum o duce sora ta?

— E închisă în ea. Cu gândurile aiurea.

Rhett se întinse din toate încheieturile.

— Care-i povestea cu Klanul?

— MacBeth nu vrea să-i mai ducă acasă pe ofițerii yankei, oricât de beți ar fi. Negrii nu mai sunt în siguranță noaptea. Și ieri noapte, Rhett, după ce-am închis, am crezut c-aud ceva, așa că mi-am scos capul pe ușa din dos și lângă pârâu erau niște călăreți. Cinșpe sau douăzeci, cu robe albe și tichii ascuțite. Nu veniseră după noi, da' m-au speriat de moarte.

— Yankeii n-or să lase călăreți înarmați să terorizeze noaptea oamenii de la țară.

Belle se duse la cutia cu gheață ca să ia un bol cu ouă.

— Ei bine, Rhett dragă, cu toate necazurile lumii, soarele strălucește și o să fie o zi frumoasă, iar eu mi-am pus în gând să-ți gătesc micul dejun. Avem șuncă de țară și nu-mi ia nici cinci minute să-ți prăjesc niște ouă.

Rhett împinse scaunul.

— Îmi pare rău, Belle, am treabă în oraș. Am cumpărat acțiuni la Banca Fermierilor și Negustorilor. Trebuie să-mi văd de investiție.

— Ba bine că n-ai s-o faci! spuse Belle, surprinzându-se pe amândoi. Căpitane Rhett Butler, stai jos la masă! Treburile tale nu-s nici pe departe la fel de importante ca ceea ce-ar trebui să-mi povestești despre înmormântarea tatălui tău și despre domnișoara Rosemary și tot restul.

Cu menajamente, Rhett se așeză înapoi pe scaun.

— Păi, Belle, cred c-aș putea mânca ceva.

La micul dejun, discutară amical, ca un cuplu în vârstă.

— Și cum arăta papá?

Rhett ridică din umeri.

— Neschimbat. I-am zădărnicit planul de-a o ține pe mama la Broughton. Dacă ar fi fost un altfel de om, aș crede că-i face curte.

Își bău cafeaua.

— Andrew nu vrea să aibă negri liberi în casă – nu că ar găsi cu ușurință voluntari. Conform „Principiilor” lui Andrew, Rosemary trebuie să aibă grijă și de copil, și de o bătrână senilă.

Belle se înmuie, amintindu-și.

— Andrew era bun, Rhett.

— Ei bine, acuma-i Mare Vrăjitor[28]. Mai-marii Charlestonului îl lingușesc pe Andrew cu nerușinare, dar nu-l invită niciodată în casele lor.

— Bietul Andrew…

Rhett mototoli șervețelul și-l puse lângă farfurie.

— Încă mai ții la el?

— Țin la fata care eram.

Belle clipi.

— Sper că fata aia încă mai e undeva în mine. Spune-mi, Rhett, ți-ai putea ierta vreodată tatăl pentru ce-a făcut?

— Să-l iert? Dragă Belle, l-am iertat de mult. Numai un prost nu iartă. Cel mai mare prost uită.

Rhett îi zâmbi fugar.

— Acuma, să-ți povestesc despre nepotul meu. Stăpânul Louis Valentine Ravanel. Are niște plămâni băiatul ăla…

În seara aceea, singură în patul ei, Belle Watling adormi cu zâmbetul pe buze, repetând în pernă complimentul lui Rhett: „Eu, de pildă”.

Cum le era obiceiul, în ajunul Anului Nou, la un pahar de șampanie, Belle îi dădu lui Rhett partea lui din profiturile bordelului. Așa cum făcea în fiecare an, îi aminti de ce îi dăduse denumirea de „Chapeau rouge”.

Când ea insistă ca el să verifice cifrele, Rhett spuse:

— Belle, dac-ar trebui să-ți verific registrele, mi-aș găsi alt partener.

În acea seară, se chercheliră amândoi.

Când Rhett era în oraș, „Chapeau rouge” era mai liniștit și mai prietenos. Rhett lucra la biroul lui până după-amiaza târziu; apoi ieșea să ia cina și juca cărți la crâșma „Fata zilei” până la miezul nopții.

Când soseau scrisorile de la Taz, Belle le punea pe biroul lui Rhett și el i le înapoia a doua zi fără niciun cuvânt, chiar și pe cele în care Taz se plângea de obârșia lui nelegitimă.

În intimitatea budoarului ei, Belle citea romane. Nu-i plăcea domnul Thackeray, dar citea cu bucurie *Oliver Twist* al domnului Dickens. Ochii lui Belle lăcrimau când închise cartea. Citise romanele domnului Hawthorne și, într-o după-amiază friguroasă de februarie, după ce doamna Elsing strâmbă din nas la vederea ei în Banca Georgia, Belle îi spuse lui Rhett:

— Acuma știu cum se simțea biata Hester Prynne.

Rhett ridică o sprânceană.

— „Hester Prynne”, Belle?

Martie dădu buzna cu ferocitatea unui leu. Congresul Statelor Unite dizolvă corpul legislativ al Georgiei și statul deveni „Districtul Militar Numărul 3”. Georgienii albi îi denigrară pe Rufus Bullock și pe republicanii lui ca fiind trădători.

Atlanta era plină de neliniște în acea seară rece de primăvară. Santinelele federale auzeau zgomote de copite în locuri unde era imposibil să ajungă vreun călăreț; câinii porniră să urle prin tot orașul și se opriră la fel de brusc precum începuseră. Nori pirpirii fugeau împinși de vânt pe cer și fumul se înălța oblic din coșurile caselor.

Clienții de la „Chapeau rouge” erau la fel de agitați ca ramurile ulmului care zgâriau pereții casei. Ofițerii yankei care trăncăneau de obicei prea mult erau secretoși, iar bărbații reticenți de felul lor debordau de informații. Minette abia dacă reușea să-i rețină cu puțin coniac. Ofițerii soseau, stăteau o clipă, apoi plecau. Când cineva nou apărea, ofițerii îl înconjurau, șoptind întrebări.

În acea după-amiază, o femeie albă fusese atacată la marginea așezării Shantytown, unde trăiau mulți negri eliberați. Când auzi cumplitele vești, Eloise leșină și fu readusă în simțiri cu ajutorul sărurilor. Cipriotele erau disperate după detalii: femeia albă fusese violată? Bătută? Omorâtă?

În dormitorul ei, Belle citea *Casa umbrelor* de domnul Dickens, în timp ce soba din vestibul lucea incandescent și vântul izbea burlanul de bridele de cositor prin care era trecut.

Belle era tihnită și fericită, când, deodată, se iscă un tărăboi în fața casei. În grabă, Belle aruncă pe ea capotul roz și intră în vestibul tocmai când clienții ei ieșeau pe veranda din față și în curte. O patrulă descăleca în fața porții.

— I-ai arestat, Bob?

— Ne, da’ am omorât câțiva. Ura!

Belle ieși pe verandă.

— Ce naiba se petrece aici? Gândiți-vă la vecini! Intrați în casă! Toți!

Ofițerii o ignorară.

— Câți ai omorât?

— Nu știu. I-au luat cu ei.

— Câți dintre băieții noștri au fost loviți?

— Callahan și Schmidt. Pe Schmidt l-au împușcat în burtă.

— Căpitanu’ Jaffery știe cine sunt și-i așteaptă. Căpitanu’ Bateson a trimis patrule peste tot. Ticăloșii nu mai scapă de data asta!

Belle simți o respirație fierbinte la ureche.

— Domnișoa'ă Belle, t'ebuie să veniți. T'ebuie să veniți deg'abă.

Cicatricea lui MacBeth sclipea palid pe pielea lui întunecată.

Belle îl urmă pe MacBeth prin casă, până în grajd. Mirosul iute al cailor înspumați de atâta călărit și izul arămiu de sânge proaspăt îi făcură greață.

— Am dus caii lo' în g'ajd, șopti MacBeth cu vocea gâjâită. Acuma-i țesăl.

— Stai, MacBeth! spuse Belle, dar MacBeth continuă să se îndepărteze.

Balustrada scării care ducea spre biroul lui Rhett era pătată de sânge și Belle își feri rochia peste treptele stropite. Când împinse ușa biroului, priviri speriate se ațintiră asupra ei.

Fratele domnișoarei Pittypat, Henry Hamilton, își lăsă capul să cadă în mâini. Hugh Elsing își reluă șoaptele la urechea bătrânului Merriwether.

Doctorul Meade examina rana de la umăr a lui Ashley Wilkes. Cu buzele albe de durere, soțul Melaniei Wilkes zăcea pe pat, iar Rhett, îngenuncheat alături, arunca o cârpă însângerată într-o găleată ca să șteargă rana cu una curată.

Hugh Elsing sâsâi:

— Am vrut să le dăm cioroilor o lecție ca să-și țină mâinile negre departe de femeile noastre.

Doctorul Meade scotoci prin geanta sa după forceps.

— Wilkes, spuse doctorul, o să te doară groaznic. Vrei să muști o bucată de piele? N-ai voie să țipi.

Cu un semn scurt din cap, Ashley refuză.

Crengile ulmului uriaș ștergeau șindrilele ca o mătură. Rhett ridică privirea.

— Îmi pare rău, Belle. N-am știut unde să-i duc în altă parte. Yankeii erau pe urmele noastre.

— Și tu? întrebă Belle. Ai fost cu ei, Rhett?

— Eu? Să fac parte din Klan? pufni el. Jucam pocher în seara asta cu doi căpitani prea beți ca să-

și țină gura. Se pare că îi supravegheau pe acești domni. Membrii noștri curajoși ai Klanului plănuiau să meargă în Shantytown și să împuște orice negru prea încet ca să se ferească din calea lor. Yankeii le întinseseră o capcană. M-am dus să-i avertizez, dar era prea târziu.

Rhett ridică din umeri.

— Așa că am deschis focul înaintea yankeilor. Revolverele domnului Colt fac o larmă incredibilă. Yankeii au crezut că eram o brigadă întreagă!

Ashley se zvârcoli în timp ce doctorul Meade îi explora rana cu stiletul și Rhett își folosi toată forța ca să-l țină imobilizat.

Hugh Elsing insista:

— Cel de-al 14-lea Amendament acordă dreptul de vot negrilor în dauna tuturor bărbaților care au luptat sub steagul confederat. Suntem sub cizma cuceritorului…

Rhett se aprinse.

— Dacă n-ar fi de dragul nevestelor voastre, v-aș lăsa pe toți să atârnați în ștreang. Ce mama dracului credeați că faceți?

Ușa de la intrare se trânti de perete și ofițerii ieșiră împleticindu-se în curtea de sub fereastră, cântând serenade: „Chiar înainte de luptă, mamă…”.

În odaie era o încremenire de moarte și zgomotul glonțului care căzu în găleată îi făcu pe toți să tresalte de spaimă. Rhett înăbuși geamătul lui Ashley. Dedesubt, un yankeu dădu colțul ca să se ușureze și fredonă în timp ce udătura lui stropea pământul.

Belle atinse brațul lui Rhett.

— Domnul Wilkes… o să…

— O să trăiască. Iisuse, ce bucluc! În subsolul casei bătrânului Sullivan sunt doi morți. Le-am îndesat robele pe coș. Își zic „democrații de miercuri seara”. Isteț, nu? Sub acoperirea asta, se întâlnesc să hotărască ce negru înfumurat merită atenția lor.

Chipul îi era înverșunat.

— Proștii ar putea să ajungă în ștreang pentru ce-au făcut în noaptea asta.

Bunicul Merriwether era atât de roșu la față, încât Belle se temea că i s-ar putea sparge un vas de sânge.

— Adu-ne cai, Butler! Avem cu ce plăti. O să fugim în noaptea asta. O să fugim în Texas.

Belle nu putea uita cât de drăguță fusese doamna Wilkes. Întrebă:

— N-ai putea spune că au fost aici?

Rhett râse zgomotos.

— Cei mai nobili gentlemeni din Atlanta într-un bordel?

— Fetele mele… cipriotele mele or să jure că au fost aici toată noaptea. Vin sus – în fiecare seară de miercuri, zici? – cu doar câteva fete. Democrații de miercuri seara sunt foarte discreți.

Rhett rumegă ideea înainte de a rânji atât de larg, cum Belle nu-l mai văzuse niciodată. Chicoti.

— Vai, vai, domnișoară Belle. Ce-o să zică lumea?

Doctorul Meade trase cu ochiul afară și apoi lăsă perdeaua să cadă.

Rhett făcu un gest spre democrații de miercuri seara, înspăimântați și complet supuși.

— Cei mai respectabili cetățeni ai Atlantei, vai mie. Vai mie! Belle, ești pe cât de bună, pe atât de isteață.

Își drese glasul.

— Băieți, sper din toată inima că vă pricepeți la șarade.

După ce doctorul Meade îi bandajă umărul lui Ashley, Rhett încropi o eșarfă și-l înveli pe bărbat cu mantia sa. Rhett stropi cu puțin whisky obrajii palizi ai lui Ashley.

La fel de calm ca generalul Lee când lansa ordine pe câmpul de luptă, Rhett explică fiecăruia, pas cu pas, rolul pe care-l avea de îndeplinit.

— Wilkes, spuse Rhett, dacă nu-i putem convinge, or să te spânzure. Yankeii te așteaptă acasă, așa că trebuie să părem foarte beți, morți de beți. Elsing, poți s-o faci pe bețivul nebun? Știu că pe ăla treaz știi să-l joci.

Când Rhett stropi cămașa lui Ashley cu whisky, mirosul pătrunzător îl acoperi pe cel de sânge.

— Doctore Mead? Domnule Merriwether? Aveți rolurile principale!

— Și eu? întrebă Henry Hamilton.

Rhett chibzui un minut înainte de-a scutura din cap.

— Îmi pare rău, Henry, toate rolurile sunt date. O să fii regizorul de scenă.

Rhett și Hugh Elsing coborâră scara susținându-l pe Ashley și ieșiră afară, unde MacBeth înșeua caii. Aerul rece îl învioră pe Ashley, care urcă pe cal fără ajutor. Odată în șa, se clătină periculos o clipă, apoi se îndreptă și zise:

— Fă-o sau mori încercând.

După ce se îndepărtară, Belle îndesă douăzeci de dolari în mâna bătăușului ei.

— MacBeth, nu știi nimic.

Privirea lui MacBeth avea înțelegerea care vine odată cu vârsta.

— Nu, doamnă, n-am știut că domnișoa'a Kennedy s-o spă'iet în după-amiaza asta și n-am auzit că Klanu' voia să atace Shantytown și că yankeii voiau să-i p'indă cu 'ața-n bot. N-am auzit nici de căpitanu' Butle' că i-a salvat pe memb'ii Klanului. Nu, doamnă. Îs doar un cio'oi p'ost. Nu știu nimic.

— Ai spus cumva… doamna Kennedy?

— Domnișoa'a Kennedy care a'e gate'ele.

— A pățit ceva?…

— Nu, domnișoa'ă Belle. Doi lot'i s-o dat la ea, da' neg'u' ăla de la Ta'a, Sam cel mare, l-o omo'ât pe unu și l-o pus pe fugă pe celălalt. Domnișoa'a Kennedy s-o spă'iet de moa'te.

— Numai s-a „spă'iet"?

— În Shantytown, o cucoană albă spă'ietă înseamnă o mulțime de nacazu'i.

Pândind patrulele unioniste, cei trei călăreți se strecurară pe străzile și aleile întunecate ale Atlantei. Pe măsură ce se apropiau de casa lui Ashley Wilkes, aerul nopții părea să se îndesească. Vântul ridica praful stârnit de copitele cailor.

— Cântați, actorii mei, cântați! Faceți zgomote vioaie pentru urechile yankeilor!

Rhett se lăsă pe spate și începu să răcnească detestatul imn de marș al lui Sherman:

Cum mai strigau negrii la auzul sunetului voios,
Cum mai bolboroseau curcanii găsiți de ofițer,
Cum se iveau ignamii din pământul sterp,
În timp ce noi mărșăluiam prin Georgia.

— Elsing! La naiba! Cântă!

Răcnind triumfător imnul lui Sherman, trei bețivi urcau chefuind drumul spre casa unde căpitanul Tom Jaffery și oamenii lui îi așteptau pe membrii Klanului ca să-i prindă în fapt, cu mâinile pătate de sânge.

La „Chapeau rouge", Belle regiză actul al doilea.

Doctorul Meade încercă să refuze rolul.

— Adică eu să mă încaier într-un… într-un bordel? Nici măcar n-am fost vreodată într-un bordel!

— Cu atât mai rău. Acuma ești într-unul. Ai prefera s-atârni în ștreang?

Meade se stropi cu puțin whisky pe haine, iar Henry Hamilton se înmuie de-a binelea în alcool, încât bunicul Merriwether își ascunse pipa în buzunar. Nespus de respectabilul Henry le smulse cămășile din pantaloni, descheie nasturele de sus al vestei bunicului Merriwether și trase într-o parte gulerul doctorului Meade.

Cu mâinile în șolduri, Belle îi supraveghea.

— Domnilor, arătați pe măsura situației. Cred c-aveți talente ascunse.

La scurt timp după aceea, doi dintre cetățenii de vază ai Atlantei, aparent beți morți, făcură tumbe prin salonul lui Belle, pocnindu-se cu o lipsă totală de eficiență. Belle strigă după MacBeth să cheme poliția militară. Cum unii ofițeri din salon erau, pare-se, în căutarea membrilor Klanului, această pățanie ocaziona un exod general căci, intrând în spiritul situației, Meade și Merriwether se pocniră și se plesniră reciproc, răcnind invective rareori auzite la „Chapeau rouge”.

Poliția militară îi găsi pe cei doi gentlemeni dându-se de-a dura prin patul de flori al lui Belle. Amenințările și înjurăturile lor nu se distingeau de râsetele înăbușite.

Protestând că stabilimentul ei era unul liniștit, Belle își frângea mâinile în timp ce ofițerii îi despărțeau pe combatanți pentru a-i aresta. Cu jumătate de gură, Belle îi spuse lui MacBeth:

— Nu știi nimic.

— Îs un cio’oi igno’ant, o asigură MacBeth.

La două ceasuri după plecarea ofițerilor din poliția militară, Arche Flytte trase în spate la „Chapeau rouge” trăsurica în care zăceau trupurile pe care le ridicase de pe plantația Sullivan.

— Rhett i-a păcălit pe yankei? întrebă neliniștită Belle.

Archie scuipă.

Pe Belle o lăsară genunchii de ușurare.

— Soțul doamnei Wilkes… e teafăr?

— Așa cred.

Belle îl privi curioasă.

— Nu-ți place de căpitanul Butler, așa-i?

— Într-o vreme i-am fost îndatorat. Acum lucrez pentru doamna Wilkes.

MacBeth și Archie întinseră cei doi morți pe terenul viran din dosul „Chapeau rouge”. Archie puse un pistol cu care se trăsese recent lângă mâna

dreaptă rece a fiecărui bărbat și le stropi fețele indiferente cu whisky. Îl întrebă pe MacBeth:

— Cioroiule, ți-e frică de Klan?

— O, da, domnule, replică MacBeth. Foa'te f'ică.

— De ăștia doi n-are de ce să-ți fie frică.

Archie înghionti un cadavru cu piciorul.

— Ăștia-s „gentlemeni".

Îndesă sticla goală la subrațul unuia dintre morți.

În *Atlanta Journal* se relată că doi dintre gentlemenii Atlantei se îmbătaseră, se certaseră și se împușcaseră reciproc. Orașul era șocat și fascinat totodată.

Belle și cipriotele ei fură convocate la cartierul general federal, unde jurară pe Biblie că Ashley Wilkes, Hugh Elsing, Henry Hamilton, doctorul Meade și bunicul Merriwether, suspectați ca fiind membri ai Klanului, fuseseră la „Chapeau rouge" în seara cu pricina, chefuind cu vestitul căpitan Butler, după cum le era obiceiul miercuri seara. Grupul se autointitulase „Democrații de miercuri seara", ca să-și înșele nevestele.

— Au făcut un tărăboi nemaipomenit în localul meu și pe deasupra mai sunt și zgârciți la pungă, se văicări Belle.

Ofițerii yankei nu-și putură ascunde rânjetele. Locuitorii din Atlanta care-i disprețuiau pe ei și pe soțiile lor fuseseră făcuți de rușine într-un mod public și spectaculos.

După această întâmplare, când soțiile ofițerilor yankei le zâmbeau superior nevestelor democraților de miercuri seara, acele femei mândre din Sud și-ar fi dorit din toată inima să-l vadă pe Rhett Butler spânzurat.

Rhett Butler rescrisese povestea. Îl transformase pe Frank Kennedy dintr-un membru al Klanului ucis în timpul unui raid la Shantytown într-un bețiv scandalagiu care a murit într-o bătaie stupidă

pe o parcelă goală, în spatele unui bordel. La înmormântarea lui Frank, Rhett Butler se îmbrăcă într-un costum albastru închis făcut la Londra și purtă un baston elegant adus din Malacca.

— Chiar trebuie să te duci? întrebă Belle cu indiferență.

— Să nu mă duc? Să nu mă duc, draga mea? Nu sunt eu ticălosul care le-a zădărnicit planurile mârșavilor de yankei, făcându-i în același timp pe cei mai de vază cetățeni ai Atlantei să arate ca niște ipocriți? Bineînțeles că mă duc. Intenționez să jubilez.

— Domnișoara Scarlett o să fie acolo?

— Unde-n altă parte ai vrea să fie văduva îndurerată a lui Frank?

Rhett avea un trandafir roșu la rever. Belle se întrebă de unde-l luase. Trandafirii ei încă erau boboci.

— Rhett, nu te duci la… Nu… din nou?

El o sărută pe frunte. Cum ar face-o un frate.

Înmormântarea era la ora trei după-amiază și Rhett nu reveni la „Chapeau rouge” după aceea. În seara aceea, Belle stătu la măsuța ei de toaletă, pironind-o cu privirea pe femeia prostuță și vulgară care se uita la ea din oglindă. O doamnă? Ce naiba fusese în capul ei?

Minette băgă capul pe ușă.

— Domnișoară Belle, *chère.* E ziua de leafă…

— Da, spuse Belle.

Își desfăcu rochia albastră din sifon și o lăsă să cadă la podea. Smulse cerceii cu camee de la urechi și îi aruncă într-o punguță de catifea. Își ciupi obrajii ca să capete culoare și, cu rujul ei roșu aprins, mâzgăli o gură de curvă peste a ei.

34. O greșeală regretabilă

Rhett se afla în Anglia când MacBeth o întrebă pe Belle dacă poate depozita niște mobilă veche în biroul lui Rhett.

Belle se încruntă.

— Nu, nu poți. Căpitanul Butler o să-și vrea biroul înapoi când se întoarce.

MacBeth spuse:

— Nu, căpitanu' Butle' nu se mai întoa'ce aici. O să fie cu domnișoa'a Kennedy când se întoa'ce.

— Ești un prost. A renunțat la ea de multă vreme.

MacBeth făcu:

— Îhî…

Belle primi un bilețel ciudat de la Taz.

Dragă mamă,

Mă bucur foarte mult pentru tine – și pentru mine, bineînțeles. Căpitanul Butler m-a invitat să sărbătoresc la Clubul Brooks împreună cu prietenii lui englezi!

Fiul tău iubitor, Tazewell

Acest mesaj care-o lăsă nedumerită fu urmat de o tăcere: nicio explicație și nici alte scrisori.

„Trebuie să fie o greșeală", încerca Belle să se îmbărbăteze singură.

Între yankei, carpetbaggeri și foștii confederați se încheiase un armistițiu politicos cât se aflau sub acoperișul „Chapeau rouge", dar aceiași domni care se adresaseră unii altora cu numele de botez în salonul lui Belle conduceau patrulele yankee sau călăreau alături de membrii Klanului pe care-i urmăreau respectivele patrule.

În decembrie, Rufus Bullock ținu o cuvântare la convenția constituțională „Black and Tan"[29]. Convenția, care includea treizeci și șapte de

delegați negri, a rescris constituția Georgiei. Pentru prima oară, femeile puteau deține proprietăți pe numele lor și bărbații de culoare aveau dreptul să voteze. Ziarele din Georgia i-au luat peste picior pe delegați, abilitățile, discursurile și manierele lor.

Negrii „îngâmfați" și republicanii albi au simțit biciul nemulțumirii Klanului. Numai membrii Klanului și patrulele yankee călăreau noaptea.

La o zi după Crăciun, Belle primi o scrisoare de la Rhett, prima pe care i-o scrisese vreodată. A dus-o în dormitor, s-a așezat și și-a turnat un pahar mare cu coniac înainte să o deschidă.

Dragă Belle,

Nu pot spune că mi-e ușor sau comod să scriu rândurile acestea, dar e mai bine să afli vestea de la mine. Taz e în New Orleans. Băiatul e bine – din câte știu eu –, dar e foc și pară. Presupun că nu-l pot învinovăți.

Scrisoarea tremura în mâinile lui Belle. Taz, în New Orleans?

Rob Campbell, bancherul meu, e scoțian și, când l-am cunoscut, era asociat, dar acum are propria firmă. Am încredere în el și, când m-am hotărât să-i retez cariera militară lui Taz, i-am cerut lui Rob ajutorul.

Când Taz a debarcat în Anglia, a fost dus la biroul din Londra al lui Rob. Taz încă purta uniforma confederată. Rob l-a întrebat: „Ce *să ne facem cu tine, tinere?".*

„De ce ar trebui să faceți ceva, domnule?"

„Fiindcă prietenul meu Rhett Butler m-a rugat să am grijă de tine."

„*Vă mulțumesc pentru grijă, domnule, dar nu vreau să fiu și mai obligat față de domnul Butler decât sunt deja."*

Croitorul lui Rob i-a luat măsuri băiatului pentru haine noi, dar în loc să aștepte să fie gata, l-a trimis pe Taz la Shrewsbury. Rob a absolvit școala în Shrewsbury.

Ți-am spus că Rob e isteț? Taz a sosit la școala aceea în uniforma lui cenușie veche, care l-a ajutat să fie acceptat mai mult decât ar fi făcut-o un titlu nobil. La naiba, găsești fii de nobili cu ghiotura la Shrewsbury. Dar niciunul dintre ceilalți băieți nu luptase într-un război.

Cam la acea vreme, funcționarii unioniști și-au făcut apariția la banca lui Rob punând întrebări obraznice despre conturile mele. Îl avertizasem dinainte pe Rob și era pregătit.

M-am dus la Londra, unde Rob le punea bețe în roate unioniștilor. Cu toate că ieșea mult fum, Rob m-a convins că focul nu se aprinsese de tot.

Când i-am telegrafiat directorului școlii, acel gentleman mi-a răspuns că Taz nu dorea să mă vadă. Aș fi putut forța nota, dar n-am vrut să-l supăr pe băiat și mai mult. Directorul m-a asigurat că Taz începuse promițător, mai ales la matematică și franceză. Vorbește creola, dar cu matematica m-a surprins.

Din fericire, Rob Campbell a început să-l îndrăgească pe fiul tău.

Belle șopti:

— Bineînțeles, cine nu l-ar îndrăgi pe Taz al meu?

La sfârșitul primului semestru, Rob l-a invitat pe Taz să-și petreacă vacanța la familia Campbell.

Rob are o nevastă durdulie și de treabă și două fiice, sfioasa Claire și Amanda, după care or să întoarcă capul toți bărbații când o să mai crească. Oricum, casa Campbell a devenit un cămin pentru Taz. Bănuiesc că Rob spera că el și Claire se vor atașa unul de celălalt într-o zi. Știu că Rob

intenționa să-i ofere fiului tău o slujbă la firma lui, după ce va termina școala.

Am primit rapoarte regulate de la Rob, dar nicio veste de la Tazewell. Cu toate că aș fi preferat o relație mai cordială, sunt obișnuit să joc rolul personajului negativ atâta vreme cât fiul tău are nevoie de mine în postura asta.

Taz e în New Orleans din cauza mea. Eu am provocat asta, e greșeala mea și îmi doresc să nu se fi întâmplat, dar nu pot să-l țin de mână pe băiat până crește. Aveam niște afaceri de rezolvat cu Rob Campbell și, după aceea, ne-am plimbat pe Burlington Arcade ca să vizităm bijutierii cu mofturi din Londra. Cum la Sutliff se fac tiare pentru regină, m-am gândit c-ar fi suficient de buni pentru Scarlett. Bietul Rob s-a speriat când am cumpărat cel mai mare și mai țipător inel de logodnă pe care l-a văzut vreodată. Și-a înghițit simțul decenței, m-a felicitat și a sugerat să sărbătorim la clubul lui peste trei zile.

Am telegrafiat la Shrewsbury să-l invit pe Taz la Londra pentru petrecere și aici am greșit. Fie telegrama mea a fost ambiguă, fie directorul l-a informat greșit. Oricum, dragă Belle, cumva, Taz și-a băgat în cap că mă voi căsători cu tine!

Belle lăsă jos scrisoarea, dădu pe gât paharul și vorbi fără a se adresa cuiva în mod special:

— Rhett Butler și Belle Watling? Căsătoriți? Doamne Dumnezeule!

Brooks e un club de înțepați din Londra și musafirii lui Rob erau tipul bancherului prăfuit, dar, Belle, ai fi fost mândră de fiul tău. M-am bucurat să-l văd, am presupus că m-a iertat și am depănat povești despre fortul Fisher, purtându-ne de parcă eram Tambo și domnul Bones[30]*. Când i-am spus: „Caporalul tău a zis că ai fost un soldat mai bun decât mine*”, *toată lumea a râs.*

Odată ce ne-am așezat la masă și chelnerii așteptau în spatele nostru, Rob s-a ridicat să țină un toast, dar Tazewell l-a întrerupt. „Scuzați-mă, domnilor. Domnule Campbell, domnule Butler, stimați oaspeți... înainte să înceapă festivitățile, vreau să vă mărturisesc ceva.”

Belle, băiatul tău aproape că mi-a sfâșiat inima. A ținut un discurs pornit din inimă despre tot ce făcusem pentru el, despre recunoștința lui veșnică. A pomenit despre bunătatea, generozitatea și – Domnul să ne-ajute – înțelepciunea mea.

Toți acei tați și bunici susțineau recunoștința filială și au aplaudat din inimă sentimentele lui Taz.

Apoi Rob și-a ridicat paharul: „Pentru prietenul meu, căpitanul Rhett Rutier, și logodnica sa, doamna Scarlett Kennedy”.

Taz a pălit și am crezut că o să leșine. Prea târziu, am înțeles că Taz crezuse că mă voi însura cu tine, și acum mă simțeam cel mai mare nătâng de pe pământ.

Dacă oamenii în toată firea se tem să fie umiliți, tinerii mai degrabă ar muri decât să îndure așa ceva. Am cunoscut tineri necugetați care săreau cu calul garduri cu țăruși de peste un metru jumătate pentru un pariu de doi dolari.

Tazewell și-a pus pe masă paharul neatins și a fugit de la Brooks.

L-am urmărit, dar l-am pierdut în ceața aia blestemată.

Când Tazewell nu s-a întors la Shrewsbury, am angajat un detectiv, care a aflat că fiul tău se îmbarcase pe un vas cu direcția New Orleans.

Așadar, Taz s-a întors de unde a plecat, dar mai trist, sunt convins de asta. Mă rog să fie și mai înțelept.

Îmi pare rău, Belle. N-aș fi vrut să se întâmple așa ceva pentru nimic în lume.

Al tău întotdeauna, Rhett

În ajunul Anului Nou, Belle Watling și-a pus cea mai frumoasă rochie și a urcat cu o sticlă de șampanie și registrele de socoteli în biroul lui Rhett Butler. În acel an, Belle a băut singură.

35. Balul mulatrelor

În acea primăvară, republicanul Rufus Bullock îl învinse pe fostul confederat generalul George Gordon în lupta pentru funcția de guvernator. Pentru prima oară în istorie, urmau să intre negri în corpul legislativ al Georgiei.

Marile matroane din Atlanta priveau logodna văduvei Kennedy cu Rhett Butler – Prințul întunecat al Profitorilor de Război – ca pe un semn în plus al decăderii morale. Aceste matroane jurară că nu-l vor ierta niciodată pe Butler pentru scamatoria lui ieftină. Nevestele democraților de miercuri seara receptaseră zâmbetele pline de înțelegere ale doamnelor yankee: „Băieții tot băieți rămân, nu-i așa, dragă?”. Fiecare zâmbet era resimțit ca pe o lovitură.

Doamna Merriwether admiră cam exagerat inelul lui Scarlett:

— Draga mea! Nu cred c-am văzut vreodată o piatră așa de mare!

Doamna Meade îl pomeni cu prea multă afecțiune pe Frank Kennedy.

— Vai, mai că nu-mi vine să cred că bietul Frank nu mai e.

Mătușa Eulalie așternu „cea mai dificilă scrisoare din viața mea”, implorând-o pe Scarlett să-și anuleze nunta. „Te rog, nu face iarăși de rușine familia Robillard”, stărui ea fierbinte.

Scarlett își dorea o nuntă exorbitantă, dar Rhett era de altă părere.

— De ce să le dai hoaștelor bătrâne satisfacția de a ne refuza disprețuitor invitațiile? întrebă el.

Rhett și Scarlett deveniră domnul și doamna Butler într-o ceremonie restrânsă, după care serviră sherry, alături de câtiva invitați, în casa parohială. Melanie Wilkes îl admiră pe țâncul lui Rosemary Ravanel.

— Prețuiește anii aceștia, o sfătui Melanie. Zboară prea repede.

Bunătatea de pe chipul Melaniei îi merse drept la inimă lui Rosemary.

— Fiica mea, Meg, a fost ucisă în război, dar mă rog pentru ea în fiecare seară. Ce toantă sunt! Mă rog pentru un copil care e deja în rai.

— Nu ești deloc toantă, răspunse Melanie. Meg a ta știe că o iubești. Nu simți că te veghează? Poftim, ia batista mea. Louis al tău e un băiețel foarte dulce.

Și așa se împrietenіră Rosemary Ravanel și Melanie Wilkes.

Rhett închiriase unul dintre vagoanele de dormit proaspăt apărute ale domnului Pullman, cu care noii însurăței urmau să meargă la New Orleans. Când invitații de la nuntă ajunseră la gară, jumătate din Atlanta căsca gura la minunăție: un vagon-salon privat care se transformase într-un dormitor pe roți. Ce-o să se aleagă de lumea asta?

Rhett se prefăcu că veniseră să-și prezinte omagiile miresei și mirelui.

— Bună ziua, doamnă Merriwether. Ce frumos din partea dumneavoastră să veniți. Regret că nu ne-am putut invita prietenii la nuntă, dar Scarlett – știți cum e ea – a insistat să avem o ceremonie intimă. A, doamnă Elsing! Ce amabil din partea dumneavoastră să ne conduceți. Ce mai face bunul meu prieten Hugh? făcu el din ochi. Ce vremuri zvăpăiate am mai prins eu și Hugh!

În timp ce cucoanele ofensate se retrăgeau, Scarlett își înăbuși chicotelile.

În acea notă triumfătoare, într-o frumoasă după-amiază de mai, Rhett și Scarlett Butler se urcară în vagonul feroviar căptușit cu lambriuri de mahon filipinez și catifea verde. Petalele de trandafiri din candelabrele de cristal de pe perete sclipeau de umezeală, fața de masă era din damasc, iar șampania Sillery era răcită întocmai cât trebuia.

Când Rhett ridică paharul în cinstea miresei lui, Scarlett anunță:

— N-am spus niciodată că te iubesc, să știi.

Paharul lui Rhett șovăi.

— Ce moment nemaipomenit ți-ai ales să-mi amintești asta, Scarlett!

— Sunt singura femeie despre care știi sigur că-ți va spune adevărul. Mi-ai spus adeseori asta.

Rhett scutură cu tristețe din cap.

— Da, dragă, așa am spus. Câteodată spun cele mai trăsnite lucruri.

În timp ce asfințitul se lăsa peste piemont, însoțitorul de vagon aprinse sfeșnicele, trase perdelele, le desfăcu paturile și închise ușa în urma lui.

— Tara e numai dincolo de dealurile alea, cugetă Scarlett. Când eram mică, nu mi-aș fi imaginat că…

Mâinile lui Rhett Butler erau acoperite cu cel mai mătăsos păr ondulat. În afara cutelor din jurul încheieturilor degetelor, unde pielea era la fel de albă ca a ei, degetele lui Rhett erau bronzate. Degetele lui puternice puteau să dezlege o fundă sau să descopcieze o piedică cu delicatețea unei pisici care s-ar freca de pielea tremurătoare a lui Scarlett.

Dimineață, în timp ce trenul lor gonea prin zona rurală a Alabamei într-un ritm amețitor, însoțitorul aduse apă fierbinte pentru baia de șezut a lui Scarlett.

Rhett Butler stătea într-un fotoliu, fumând o țigară.

— La ce te uiți?

Scarlett încercă să-și acopere sânii cu un prosop.

Rhett râse până când Scarlett se înveseli și ea, iar prosopul căzu.

Avură prima ceartă la scurt timp după ce ajunseră în New Orleans.

— De ce nu ne putem muta la St. Charles? întrebă Scarlett. Ăsta – făcu un gest disprețuitor spre apartamentul de lux – este hotelul creol.

— Da, draga mea.

Rhett împinse butonii în manșete.

— De aceea ne și aflăm aici. St. Charles se îngrijește de americani. Americanii sunt mari ingineri, bancheri și moralizatori, dar nu știu să mănânce. Dacă nu știi să mănânci, nu știi nici să faci dragoste.

— Rhett!

El îi zâmbi miresei sale.

— Aș prefera să mă bucur de relațiile noastre conjugale.

— Asta nu înseamnă că trebuie să vorbim despre ele.

— Când mâncarea și iubirea sunt subiecte interzise, conversația coboară spre politică.

Asemeni unui orator, Rhett duse mâna stângă la spate.

— Spuneți-mi, doamnă Butler, se va elibera vreodată Georgia de sub jugul carpetbaggerilor? Preocuparea guvernatorului Bullock pentru negri este o viclenie ca să le obțină voturile?

Rhett se feri și pantoful lui Scarlett se izbi de obloanele din spatele lui.

În acea seară, holul era înțesat de călători europeni elegant îmbrăcați și creoli bogați. Când Rhett îi ceru portarului să cheme o birjă, Scarlett spuse:

— Rhett, nu știam că vorbești franceză.

— Creola nu-i tocmai franceză, draga mea. Parizienii nu înțeleg o iotă din ea.

Portarul se întinse cât îi permitea înălțimea lui de un metru cincizeci și opt.

— Monsieur, asta fiindcă franceza noastră este veche și pură. Franceza parizienilor e un bastard al acestei limbi frumoase.

Rhett înclină aprobator din cap.

— *Sans doute, monsieur.*

În fiecare dimineață, nesinchisindu-se de chelnerii hotelului, Rhett mergea la bucătărie să-i aducă lui Scarlett tava cu micul dejun. Ziua lui Scarlett începea cu dezmierdări, gogoși și cea mai neagră și mai amară cafea pe care o băuse vreodată.

— Draga mea, ai niște gem în colțul gurii.

— Linge-l tu.

N-au mai părăsit hotelul înainte de prânz.

Rhett cunoștea fiecare magazin din oraș și croitoresele la modă îl întâmpinau cu un sărut pe obraz și vești despre vechile cunoștințe.

— În engleză, vă rog, zâmbea Rhett. Soția mea este o doamnă din Georgia.

Noile talii înalte complimentau gâtul și decolteul lui Scarlett și își cumpără atâtea rochii, încât Rhett le împachetă în cufere și le trimise acasă cu vaporul. Cumpărară un cățeluș Saint Bernard pentru Wade și o brățară de mărgean pentru micuța Ella. Cu toate că Scarlett i-a spus că nu o va purta niciodată, Rhett cumpără un jupon roșu strălucitor pentru Mammy.

Zilele senzuale și languroase se scurgeau una după alta, ca într-o ceață. Scarlett nu mai fusese așa nerușinat de răsfățată de când era copilă. În pofida stării ei civile, nu un singur gentleman creol îi dădu clar de înțeles că ar merge mai departe decât simpla admirație. Rhett nu era jignit de flirturile ei, dar nu o lăsa niciodată singură cu un bărbat.

New Orleans făcea cu ochiul complice la un comportament care ar fi lăsat locuitorii din Atlanta cu limba scoasă. Scarlett se putea chercheli. Putea să joace chemin de fer. Putea flirta cu nerușinare, ceea ce hoaștele bătrâne din Atlanta ar fi considerat un comportament adulterin.

La slujba de duminică de la catedrala Sfântul Ludovic, Rhett se aplecă spre ea să-i șoptească o

glumă atât de vulgară, încât se înecă și începu să tușească. Rhett glumea când ar fi trebuit să fie solemn și era solemn când ar fi trebuit să facă glume răutăcioase. Era încântat de corpul legislativ al carpetbaggerilor din Louisiana, ridicându-i în slăvi prostia și corupția, ca și cum nebunia era starea naturală de fapt.

Scarlett adora bucătăria creolă. Când luară prânzul odată la Antoine's și Scarlett înfipse în furculiță ultima midie din farfuria lui Rhett, acesta rânji.

— Dac-ai să te îngrași, o să-mi iau o amantă creolă.

Scarlett se uită după chelner.

— Să mai comandăm niște raci.

Rhett se întinse peste masă, îi luă mâna stângă și cu degetul mare mângâie pielea fină dintre degetul mare și cel arătător al lui Scarlett.

Cu glasul răgușit, Scarlett spuse:

— Nu mai vreau. Hai repede, Rhett, să ne întoarcem la hotel.

Într-o după-amiază, Rhett închirie un cupeu pentru două persoane cu care să se plimbe pe faleză, acolo unde navele cu zbaturi de pe fluviul Mississippi făceau schimb de mărfuri cu navele de adâncime. Cum unioniștii capturaseră New Orleansul la începutul războiului, orașul scăpase de bombardament și devenise cel mai aglomerat port din Sud. Docherii erau imigranți irlandezi, bucuroși să muncească douăsprezece ore pentru cincizeci de cenți. Trăiau în colonii la marginea orașului, dincolo de faleză, și aveau neveste bătute de soartă și prea mulți copii murdari, care urlau tot timpul. Tresărind când auzi accentul familiar al tatălui ei, Gerald, Scarlett îl strânse pe Rhett de braț.

— Ce s-a întâmplat, scumpa mea?

— Promite-mi, Rhett. O, promite-mi că n-o să mai fiu niciodată săracă.

Conform obiceiului din New Orleans, cinau târziu și apoi participau la baluri – publice și private, costumate și mascate. Sau jucau cărți la Clubul Boston (numit după celebrul joc de cărți, nu după orașul yankeu). După ce Scarlett înțelese regulile la pinacle, câștigă mai mult decât pierdu.

Într-o seară, în timpul unui șir memorabil de câștiguri, Rhett insistă să plece imediat.

Scarlett își reținu furia până se urcară în birjă.

— Mă distram! Câștigam! Nu vrei să am banii mei!

— Draga mea, banii înseamnă mult mai mult pentru tine decât pentru mine.

— Vrei să fiu proprietatea ta!

— Banii înseamnă și mai mult pentru domnii ale căror buzunare le-ai golit. Îi cunosc. Îi știu de ani de zile.

Scarlett aruncă capul pe spate.

— De ce mi-ar păsa de ei?

— Ție nu trebuie să-ți pese, dar mie da. Cum nu pot cere satisfacție de la o doamnă, trebuie să-i provoace însoțitorul. Pe faleză e umezeală în zori și nu mi-ar plăcea să răcesc.

În mai multe seri, Rhett ieși cu afaceri, lăsând-o pe Scarlett la hotel ca să-și probeze achizițiile.

Un nor mic plutea peste fericirea lui Scarlett. Tânărul era îmbrăcat sobru, mai mult ca un funcționar în vârstă decât ca un om de lume. Era de obicei în hol când treceau pe acolo, sprijinindu-se de un stâlp cu brațele încrucișate sau instalat într-un fotoliu la club, citind un ziar. Sporovăia familiar cu portarul.

Îi urmărea când intrau în catedrală și când ieșeau. Frecventa aceleași restaurante.

— Cine-i băiatul ăla? șopti Scarlett. Era aseară la Clubul Boston. De ce ne poartă atâta interes?

— Nu-ți face griji, draga mea, răspunse Rhett. Își imaginează că are ceva de împărțit cu mine.

— Ce anume? Cine e?

— Ce drăguț din partea ta să-ți faci griji pentru mine, spuse Rhett. Serios, n-ar trebui.

— Să-mi fac griji pentru tine? pufni Scarlett. Nu fi nerod. Ești în stare să-ți porți singur de grijă.

Și totuși tânărul rămânea un nor.

Cei care profitau de pe urma guvernului din timpul Reconstrucției își ridicau case în locul unde, nu de mult, se aflaseră fermele de la marginea orașului. Acest „Cartier al Grădinilor” creștea atât de iute, încât noi conace elegante se întindeau de-a lungul străzilor pe care birjele municipale înotau până la butucul roții în noroi. Conacele neterminate erau înconjurate de stive de cherestea neprelucrată (despre care Scarlett credea că nici nu se compară cu pinul de Georgia). Serile erau punctate de ciocanele tâmplarilor care băteau ca niște ciocănitori până se lăsa întunericul și nu mai vedeau.

Căpitanul Butler și frumoasa lui mireasă erau invitați la petreceri unde samsari de bumbac și proprietari de vase fluviale se amestecau printre oameni cu chipuri aspre, al căror râs degajat nu li se citea și în privire. Cu toate că erau îmbrăcați în haine scumpe, reverele le erau prea late și pantalonii prea strâmți. Preferau culorile țipătoare de papagal. Acești bărbați vorbeau despre Cuba și Nicaragua cu atâta nonșalanță, de parcă tocmai veniseră de acolo și s-ar putea întoarce chiar mâine. Femeile lor erau prea tinere, prea frumușele, prea în pas cu moda și nu încercau să-și ascundă plictiseala.

Bărbații cei aspri erau mai curtenitori cu Rhett decât între ei.

— De unde te cunosc?

— Din când în când, le făceam rost de câte o afacere.

Într-un conac de pe Touro Street, o casă atât de nouă, încât Scarlett simțea mirosul ipsosului de la tapet, o bătrână i se prezentă singură.

— Sunt Toinette Sevier.

Avea un zâmbet fermecător de nesincer.

— Sevier e numele de fată. Prefer să-mi uit soții. Tu ești o Robillard, am impresia. Semeni cu mama ta.

Scarlett simți de parcă cineva călcase pe mormântul ei.

Toinette Sevier avea pielea pătată de vârstă și scalpul rozaliu strălucea prin părul alb rărit. Inelele, brățările și colierul ei dovedeau că fusese odinioară o femeie atrăgătoare.

— Eu și Ellen am fost cele mai frumoase din Savannah cu prea mulți ani în urmă. L-am cunoscut pe adoratorul lui Ellen, Philippe, mai bine decât pe mama ta.

Philippe! Un nume pe care Scarlett îl izgonise în cel mai îndepărtat colț al memoriei. Pe patul de moarte, ultimele cuvinte ale mamei lui Scarlett fuseseră adresate lui „Philippe"!

Un servitor înlocui paharul lui Toinette cu unul plin. Zâmbetul ei era scăldat în amintire.

— Philippe era ca o flacără care arde tot mai puternic și mai strălucitor, până când mistuiește tot… sau pe toți pe care-i atinge.

Scarlett nu voia să mai asculte niciun cuvânt în plus. Ellen O'Hara fusese cea mai nobilă doamnă, cea mai perfectă mamă… Scarlett se adună ca să răspundă:

— Mama mea n-a vorbit niciodată despre acest bărbat.

— Nici n-ar fi făcut-o.

Privirea bătrână a femeii văzuse totul.

— Sunt tot felul de catolici, draga mea, și Ellen Robillard a fost o penitentă.

În New Orleans, Scarlett era fericită – prea fericită poate. Îi era dor de gaterele ei: să cumpere și să vândă, să simtă satisfacția de a-i fi păcălit pe cei mai șireți oameni de afaceri. Și îi era dor de Ashley. Îi era dor de chipul lui, de scânteia acum prea rară din ochii lui căprui obosiți, care-i erau

atât de dragi. Ashley Wilkes era Tara și Doisprezece Stejari și tot ceea ce-și dorise vreodată Scarlett! Când era în această dispoziție, cu Ashley în gând, nu-și putea aminti de ce se măritase cu Rhett Butler.

Scarlett nu suferea puterea lui Rhett. Îmbrățișarea lui îi înfrângea orice rezistență; sărutările lui o făceau întotdeauna să cedeze. Scarlett știa sigur că Rhett voia ca ea să devină altcineva, mai prejos decât era: o soție devotată pe cât de bună, pe atât de proastă. În dispoziția aceasta pe jumătate plictisită, pe jumătate resentimentară, Scarlett scotoci într-o dimineață prin servieta lui Rhett, în timp ce el plecase să-i aducă micul dejun.

Unele acte ale lui Rhett erau în spaniolă și purtau sigilii de ceară complicate. Găsi foi de expediție: una pentru „două cufere, cu trenul, la Hotelul Național, Atlanta. A SE MANEVRA CU GRIJĂ!"; una pentru cățelușul Saint Bernard al lui Wade: „Tratament special! Vagon expres!". Găsi o notă de plată de la Peake and Bennett, croitorii londonezi, o scrisoare de credit de la Banque de New Orleans cu o sumă care o surprinse într-un mod plăcut, și un bilet la un bal, peste două zile, în Sala Caprifoiul.

Un bilet. Nu două.

Bineînțeles că Rhett fusese cu alte femei. Nu făcuse niciun secret din asta. Dar Scarlett presupusese că, odată ce se căsătoriseră, ea va fi singura care-l va satisface. „Afacerile" pentru care Rhett ieșea în unele seri – ce fel de „afacere" se tranzacționa între miezul nopții și răsărit? Scarlett își simți urechile arzând. Ce toantă fusese!

Când Rhett îi aduse micul dejun, Scarlett era în jupă, în fața oglinzii de perete.

— Uite ce grasă sunt, anunță ea.

Când el o îmbrățișă, ea se încordă.

— Nu mai mănânc nimic, niciodată, oricât de foame mi-ar fi. O, Rhett, mi-aduc aminte când un

bărbat îmi prindea talia cu mâinile și putea să-și atingă degetele.

Când Rhett o cuprinse și între degetele lui rămase un spațiu de șapte centimetri, Scarlett izbucni în plâns.

În acea după-amiază, Rhett ieși din nou cu „afacerile" lui misterioase. Scarlett coborî în hol, unde tânărul cu ochii în patru o salută politicos din cap. Portarul ajuta o familie yankee să urce într-o birjă când băiețelul lor îl lovi în fluierul piciorului.

— Tânărul monsieur e un băiețel tare vioi! Da, madame, cu siguranță e vioi.

Portarul băgă în buzunar bacșișul de cinci cenți, își masă glezna și se întoarse spre Scarlett.

— Da, madame? Artaud vă stă la dispoziție.

— Vreau un bilet pentru balul de la Sala Caprifoiul.

Portarul zâmbi ca și cum auzise o glumă pe care n-o înțelegea.

— Madame?

— Sala de bal Caprifoiul? Cu siguranță ai auzit de ea.

Artaud recunoscu cu prudență că poate auzise de acel stabiliment. Era parcă pe Bourbon Street sau pe Beaubein?

Scarlett îi oferi o bancnotă.

— Biletul costă zece dolari, cred.

Portarul duse mâinile la spate:

— *Je suis désolé, madame. Désolé!* Nu vă pot ajuta.

Tânărul cu ochi de vultur se opri în prag.

— *Pardon, madame.* Doamnele albe nu sunt bine-venite la Balul Mulatrelor.

Tânărul se îndepărtă fluierând.

— Și ce, mă rog, mai e și „Balul Mulatrelor"?

Portarul reuși o grimasă dureroasă.

— N-am de unde ști, madame, și dacă aș ști, n-aș putea spune. Iertați-mă, madame…

Se întoarse spre o doamnă franțuzoaică în vârstă care dorea să afle la ce biserică se ținea slujba de

la ora unsprezece.

În acea seară la Clubul Boston, Toinette Sevier era însoțită de un creol arătos care avea jumătate din vârsta ei.

— Scuzați-mă, madame…

— A, doamna Butler. Am auzit că vă place pinacle.

Pe Scarlett n-o interesa vorbăria.

— Madame Sevier, întrebă ea, sunteți respectabilă?

Bătrâna chicoti:

— Draga mea, vârsta ne face pe toți respectabili. Sunt mult mai respectabilă decât mi-am dorit vreodată. Henri, fii drăguț și adu-mi niște șampanie.

— Atunci nu știți nimic despre Balul Mulatrelor.

Bătu încântată din mâinile ei ridate.

— Dimpotrivă, doamnă Butler. Orice doamnă știe despre Balul Mulatrelor, dar nu și-ar risca reputația recunoscând asta.

— Nu vreți să vă riscați reputația?

— Draga mea, reputația mea a fost mai văcsuită decât o cizmă veche. Ce vrei să știi?

— De ce nu pot să cumpăr un bilet?

— Fiindcă Balurile Mulatrelor sunt pentru gentlemeni albi și fete mulatre care caută relații cu ei. Niciun negru și nicio doamnă albă nu pot participa. Câteva femei albe îndrăznețe s-au strecurat – e un bal mascat – sperând să-și prindă soții *en flagrante.* Când au fost descoperite, orașul a zumzăit săptămâni la rând. Un scandal delicios. Absolut delicios.

Rhett era plecat când hamalul aduse un plic în camera lor. Plicul era de calitate și pe el cineva scrisese înclinat: „Salutări de la un prieten". Scarlett găsi înăuntru un bilet pentru balul de la Sala Caprifoiul.

Când Rhett se întoarse, o privi întrebător pe Scarlett.

— Ce-ai mai pus la cale, micul meu uliu păsărar? Dimineață erai morocănoasă. Acum arăți așa de inocentă, că dai de bănuit.

— O, Rhett, nu mă simt prea bine. Nu pot ieși în seara asta.

Rhett o privi sceptic.

— Nu vreau să te ofilești aici de una singură. Am să aduc ceva de la Antoine's.

Scarlett era în pat, cu obloanele trase și o cârpă rece pe frunte când Rhett se întoarse cu delicatesele ei preferate: moluște înotând în unt, creveți cu o crustă delicată, o langustină deschisă ca o floare alb cu roz.

— O, făcu ea, n-aș putea să mănânc nimic. Hai, bătu ea cu palma pe pat. Stai lângă mine.

Bărbații sunt atât de ușor de păcălit! Rhett părea de-a dreptul… îngrijorat. Îi atinse fruntea.

— Poate că-i prea devreme pentru febră. Să chem un doctor?

— Nu, dragul meu soț. Ești singurul leac de care am nevoie.

El scutură din cap.

— Atunci îmi pare rău să te dezamăgesc. Trebuie să ies câteva ore.

— Unde te duci, dragule?

Glasul ei era luminos și lipsit de griji.

— Nu trebuie să-ți bați capul cu asta, draga mea. Am niște treburi de rezolvat.

Rhett se apropie mai tare, cu ochii strălucind.

— Ce ai de gând, draga mea? Iarăși îți utilizezi căpșorul ăla frumos? Înfățișarea angelică te dă de gol.

— Nu pot să merg cu tine?

El râse.

— Nu, draga mea, în mod sigur nu poți. De altfel, din câte îmi amintesc, nu te simți prea bine.

Îmbrăcă redingota pe care croitorul o trimisese în ajun și fularul de mătase pe care-l purtase la nunta lor. Rhett se aplecă să o sărute pe frunte.

— Încearcă să mănânci ceva, spuse el și închise ușa ușor în urma lui.

Ea dădu iama în garderobă, aruncând pe podea rochiile nepotrivite. Da, rochia albastră de tafta – Rhett n-o văzuse niciodată îmbrăcată cu ea. Și mantila aceea neagră nouă! Se întinse pe pat, strângându-și corsetul până i se tăie respirația. Masca de față cu paiete ascundea totul, în afară de ochi.

Trăsurile îi lăsau pe domni în fața sălii de bal Caprifoiul și se strecurau apoi după colț, pe Bienville Street. Portarul negru era îmbrăcat în uniformă de zuav, cu pantaloni bufanți roșii, o vestă albastră scurtă, o eșarfă roșie îngustă și un fes turcesc, cocoțat în vârful capului său uriaș ca turela unui cuirasat.

— *Bonsoir, madame. Comment allez-vous?*

Portarul șovăi înainte să accepte biletul lui Scarlett.

— *Et la Maman de vous, mamselle?*

O privi îndeaproape.

— Mamselle, v-ați ’ătăcit? Poate că ați nime’it din g’eșeală altă ad’esă?

Tânărul vigilent apăru ca din senin și o luă pe Scarlett de braț.

— Văd că ați primit biletul meu.

Însoțitorul lui Scarlett făcu o glumă într-o creolă turuită, la care portarul râse și le făcu semn să intre cu o plecăciune.

În timp ce coborau o scară largă carpetată, Scarlett întrebă:

— Ce i-ai spus?

— O glumă vulgară. Pe socoteala dumitale, din păcate.

— Cum îndrăznești?!

Se opriră la mezanin, în fața ușilor albe.

— Doamnă Butler, doriți să participați la Balul Mulatrelor?

— Da, dar…

— Atunci, madame…

Tânărul deschise ușile pentru ea.

Sala de bal Caprifoiul avea un tavan înalt cu cornișe complicate din ghips, lambriuri albe cu auriu și mobilă în stil empire. Ferestrele înalte dădeau într-un balcon de fier forjat unde domnii puteau să fumeze. Mesele cu aperitive erau aliniate într-un capăt al holului.

În colțul opus al încăperii, Rhett era cufundat într-o conversație cu o mulatră între două vârste ce purta o rochie cafeniu închis, cu un corset și decolteu baptist.

Însoțitorul lui Scarlett dispăru.

Scarlett se așteptase la ceva indecent, poate chiar la cancan. Din păcate, balul acesta nu se deosebea cu nimic de cele respectabile, numai conducătorii de bal erau matroane negrese.

Bărbați albi și tinere femei dansau și schimbau amabilități. Scaunele cu perne de pe ambele părți ale balconului erau rezervate pentru însoțitoarele vigilente ale fetelor. Fetele aveau tenul deschis și maniere distinse.

Orchestra atacă „Dunărea albastră”, noul vals popular al domnului Strauss.

— *Mamselle, si vous plais?*

Gentlemanul care se înclină în fața lui Scarlett era mai tânăr decât ea și chelise prematur.

— În engleză, vă rog, spuse ea.

Pe ringul de dans, Scarlett fu aruncată rotindu-se înapoi în copilăria ei lipsită de griji. Căsătoria putea să se ducă dracului, cu tot cu Rhett Butler! În seara aceasta se va simți bine – numai dacă partenerul ei ar fi un dansator mai bun. Se mișca țeapăn și era cu jumătate de cadență în urma măsurii și nu mai contenea să-și ceară scuze!

— Pardon, mamselle. Ați spus în engleză, nu? Îmi cer mii de scuze!

În cele din urmă, Dunărea albastră se revărsă în mare; partenerul ei se înclină, își șterse fruntea și își drese glasul. Cu privirea fixată undeva peste

umărul stâng al lui Scarlett, își enumeră bunurile: noua lui casă de pe Canal Street, depozitul de lângă depoul Morgan din care deținea jumătate din acțiuni, cinci procente din Banque du New Orleans și zece procente dintr-un vas cu zbaturi de șase sute de tone.

— Și – roși el cu furie – sunt fidel!

— Domnule, de ce-mi spuneți toate astea?

— Mamselle, vă am în vedere. Sper că-mi veți face onoarea să mă aveți și dumneavoastră în vedere.

Își șterse fața plină de nădușeală.

— Vă rog să-mi faceți onoarea de a mă prezenta mamei dumneavoastră.

— Domnule, mama mea e în ceruri.

— Mătușa atunci, vărul dumneavoastră…

— Nu cred că mătușa Eulalie v-ar considera demn, domnule.

Când orchestra atacă altă melodie, Rhett o luă pe sus. Orice stânjeneală dispăruse. Aerul părea să sclipească.

— Mamselle, spuse el, sunteți o bună dansatoare.

— Ca și dumneavoastră, domnule. Ați luat lecții?

Rhett afișă un zâmbet uluitor.

— Iertați-mă dacă am întrerupt delicatele negocieri dintre dumneavoastră și acel gentleman…

— Domnule?

— Ofer mai mult decât orice v-ar fi putut da el.

— Deține zece procente dintr-un vas cu aburi, domnule.

— Eu dețin cincizeci de procente din șase vase cu aburi.

— Domnul are cinci procente dintr-o bancă.

— Eu dețin două bănci în întregime și sunt partener la o a treia.

— A, dar, domnule, tânărul spune că e fidel.

— Și credeți că eu nu sunt?

— Domnule, nu trebuie să-mi citiți gândurile.

Rhett o învârti.

— În orice căsătorie, cel puțin unul dintre parteneri trebuie să fie fidel. Dumneavoastră sunteți fidelă, madame?

Mulatra în rochie cafenie le întrerupse valsul.

— *Qui êtes-vous?* întrebă ea pe un ton răstit. Cum vă numiți?

Rhett răspunse în locul ei.

— Madame Gayerre, permiteți-mi să v-o prezint pe soția mea, madame Butler.

— Acesta e un bal respectabil, spuse femeia furioasă. Nu o farsă.

— Vom pleca în liniște, madame. Nu e nevoie să provocăm un scandal.

Ea pufni, dar se retrase.

Autoritatea lui Rhett era pe cât de delicioasă, pe atât de nesuferită. La ușă, Scarlett se opri.

— Cu care fată aveai o „treabă” de rezolvat?

Rhett făcu semn din cap spre o fată care stătea singură – la fel de mândră și de resemnată ca o victimă ce urma să fie sacrificată zeilor azteci.

— Madame Gayerre avea nevoie de sfatul meu în privința viitorului nepoatei sale Solange. Cunosc familia Gayerre de ani buni.

De la balcon, tânărul cu ochi ageri ridică un pahar în cinstea lui Rhett și Scarlett.

— A, spuse Rhett, carevasăzică Tazewell a fost în spatele prostiei ăsteia.

Portarul zuav le chemă o birjă.

Rhett își așeză pălăria pe banchetă.

— Fetele mulatre vin ca să se atașeze de un gentleman alb: un *placege.* Mamele lor negociază căsuța pe care trebuie s-o cumpere pentru ea, suma care-i va fi depozitată în cont, bonusul pentru un copil. Solange avea doi pretendenți, un gentleman mai în vârstă care probabil n-ar fi făcut prea multe mofturi și individul cu care ai dansat. Am sfătuit-o să-l accepte pe gentlemanul mai în vârstă.

— Așadar, pretendentul dezamăgit m-a ales pe mine.

Rhett râse.

— Draga mea, nu-i așa de rău zece procente dintr-un vas cu aburi.

În apartamentul lor, Rhett Butler, complet îmbrăcat, o privi pe Scarlett cum își scoase lent pălăria albastră, rochia de bal, ciorapii și cămășuța, apoi își desfăcu părul.

— Dumnezeule, rosti Rhett cu glasul răgușit.

Savurându-și puterea, palpitând din cap până-n picioare, Scarlett nu-și dădu jos masca.

36. O casă pentru monsieur Watling

După trei zile de la debarcarea sa în New Orleans, Tazewell Watling fu angajat la firma de intermediere a vânzărilor de bumbac J. Nicolet et Fils. Fiul de șaisprezece ani al lui Nicolet, François, murise de friguri galbene și Nicolet își muta nevasta și fiicele în climatul mai sănătos de la Baton Rouge. Când Taz sosi în oraș, soția și fiicele lui Nicolet erau deja instalate în noua lor casă, dar Nicolet încă nu părăsise New Orleansul.

J. Nicolet era de multă vreme în căutarea unui asistent și, cum de-acum înainte urma să-și petreacă timpul mai mult în Baton Rouge, nevoia aceasta se acutizase, dar perspectiva de a angaja pe cineva pe postul care i s-ar fi cuvenit în mod firesc fiului său îl deprimase așa de tare, încât nu fusese în stare să ia nicio hotărâre.

În dimineața când anunțul tardiv al lui Nicolet apăru în sfârșit în *Picayune,* Nicolet urca scările spre biroul lui prăfuit de deasupra depozitului de pe Gravier Street. Tazewell Watling îl aștepta.

Tazewell îi ținu ziarul și gogoașa lui Nicolet cât acesta își căută cheile. În birou, Nicolet îi făcu semn lui Taz să ia loc pe scaunul vizitatorului și el se așeză în spatele unei mese a cărei suprafață era îngropată sub foi de expediție a mărfurilor, orarul de sosire și plecare a vaselor și rapoarte despre prețul bumbacului.

— Am venit ca răspuns la anunțul dumneavoastră, domnule, spuse tânărul.

Nicolet dăduse anunțul în grabă mare, așa că nu se mai putea răzgândi.

— Nu mă așteptam să răspundă cineva așa de curând.

— *Picayune* poate fi luat direct de la redacție la șase dimineața, răspunse tânărul.

— Înțeleg.

— E ceva în neregulă, monsieur? întrebă tânărul.

Nicolet clipi rapid. Bineînțeles că era ceva în neregulă. Acest tânăr nu era preaiubitul său François. Răspunse:

— Nu, nimic. Cum intenționez să plec destul de des din oraș, am nevoie de un asistent de nădejde. De nădejde! bodogăni Nicolet. Majoritatea tinerilor nu sunt de încredere; trândăvesc și fumează, joacă cărți!

— Eu nu joc cărți, monsieur.

— Afacerile mele nu sunt atât de dezvoltate ca să-mi permit salariile exagerate pe care le cer tinerii.

— Cerințele mele sunt modeste.

— Intermedierea vânzărilor de bumbac este o afacere complexă pe care o înveți în ani de zile.

— Nu promit nimic dacă nu mă pot ține de cuvânt, monsieur. Promit că voi încerca.

Nicolet împături ziarul și aruncă o privire peste rândurile tipărite cu negru fără a le citi. Puse gogoașa pe ziar. În fiecare dimineață, își mânca gogoașa în timp ce citea programul navelor care intrau și ieșeau din port.

— La Brutăria lui Diderot se fac cele mai bune gogoși din oraș.

— *Oui, monsieur.*

Pe măsură ce continuară această conversație dezlânată, neliniștea lui Nicolet fu potolită de creola idiomatică și educația iezuită a lui Taz. Asemenea celor mai mulți catolici, Nicolet supraaprecia rigorile și efectul instruirii iezuite.

— Familia ta, tinere Watling, locuiește în New Orleans?

— Nu am o familie tocmai… obișnuită, spuse Taz.

— Înțeleg.

Nicolet își scoase ochelarii, suflă peste lentile și le șterse cu batista. Comerțul din New Orleans era intens de personal și el își dorea un tânăr cu relații.

François al lui ar fi avut relații. În săptămâna când s-a îmbolnăvit, François fusese invitat să intre în Cornus, prestigioasa societate Mardi Gras. Toată lumea îl iubise pe François. Toată lumea!

— Monsieur, dacă vă deranjez…

Nicolet flutură mâna a negație. Samsarul de bumbac era suficient de înțelept – și de suferind – ca să știe că n-ar mai suporta un al doilea interviu cu un tânăr, care n-ar fi François mai mult decât era acesta.

— Watling, nu ești primul bastard pe care-l cunosc. Datorită bunilor părinți iezuiți – Nicolet se forță să zâmbească –, am să te angajez. Îmi permit numai șapte dolari pe săptămână.

În următoarele săptămâni pline de agitație, J. Nicolet îl învăță pe Taz cum să combine transporturile de bumbac de la plantatorii creoli cu încărcătura de la comisionarii din Liverpool. Taz învăță să distingă între bumbacul cu fir scurt și fir lung, între soiurile mediocre și inferioare de bumbac, iar J. Nicolet îi arătă trucurile folosite de escroci pentru a trece bumbacul inferior, murdar sau prost egrenat drept unul de o calitate superioară.

În fiecare dimineață, Taz ajungea la biroul lui J. Nicolet înaintea patronului său și pleca după ce J. Nicolet își termina treaba pe ziua respectivă. În depozite și pe chei, îl copleșea pe J. Nicolet cu atâtea întrebări, că patronul său binevoitor se plângea: *Ca qui prend zasocie prend maite* (cel care angajează pe cineva își ia stăpân). J. Nicolet se întreba dacă, în pofida educației iezuite a lui Taz, tânărul nu era prea american.

Taz închiriase o cameră într-o pensiune ale cărei holuri miroseau a săpun de leșie și varză fiartă.

Când Taz îi scrise în cele din urmă lui Belle, își exageră perspectivele. Despre fuga lui din Anglia, Taz scrise doar: „Maman, era vremea să-mi fac singur un rost în lume”.

Belle îi răspunse imediat:

Dragul meu băiat,

Am fost atât de bucuroasă când am primit scrisoarea ta! Eram îngrijorată pentru tine! Sunt fericită că ești în New Orleans și ai o poziție atât de distinsă.

„Chapeau rouge” prosperă. Carpetbaggerii și ofițerii yankei se scaldă în bani. Minette mă roagă fierbinte să-ți aduc aminte de ea. Taz, te rog, trimite-i un kilogram și jumătate de cafea din New Orleans.

Dragul meu băiat, cum ai putut crede că Rhett Butler s-ar însura cu o femeie ca bătrâna ta mamă!

Rhett a iubit-o dintotdeauna pe Scarlett O'Hara. Rhett o iubea și când era măritată cu Frank Kennedy! De dragul lui Rhett, mă rog să aibă noroc în căsnicie.

Taz mototoli scrisoarea de la Belle. Cum îndrăznea Rhett Butler să nu o iubească pe mama lui? Cum de îndrăznea?

Jules Nore, care-i explicase lui Taz cum stă treaba cu bastarzii la Școala iezuită și se alesese cu nasul spart pentru amabilitatea lui, era acum angajat la Compania navelor cu aburi Olympic. Jules și Taz își reluară cunoștința.

Cei doi tineri erau la Clubul Boston când cuplul Butler, aflat în luna de miere, își făcu apariția.

Nu se mai auzea nici musca. Toate privirile erau ațintite asupra lor.

Pentru cei doi iubiți nu mai exista nimeni pe lume. Intimitățile complexe și glumele private fulgerau în privirea lui cunoscătoare, în pleoapele ei coborâte, în tremurul buzei ei. Cei doi erau atât de frumoși, încât soții infideli își amintiră cât de încântătoare fuseseră soțiile lor odată, iar craii își rememorară primele iubiri nevinovate.

Mireasa tatălui său era cea mai fermecătoare femeie pe care o văzuse Taz vreodată, și el o ura.

O ura fiindcă era grațioasă; o ura pe Scarlett fiindcă nu era Belle.

Mireasa tatălui său știa că el avea un fiu? Se sinchisise Rhett Butler să-i pomenească de bastardul lui?

Taz începu să-i bântuie. Găsea motive să piardă ceasuri întregi la Hotelul St. Louis și în Clubul Boston. Taz își neglijă munca, scurtând amabilitățile prelungite cu care erau obișnuiți plantatorii creoli.

Tazewell Watling nu știa ce face sau ce voia. Voia ca Rhett să-l recunoască? Să-i explice de ce nu se însurase cu Belle? Mintea lui Taz era înecată în resentimente.

Și Rhett Butler trecea pe lângă el salutându-l din cap și zâmbind, ca și cum el și Taz erau niște cunoștințe îndepărtate.

Cu toate că J. Nicolet nu făcuse niciodată afaceri cu căpitanul Butler, știa cine era. Toată lumea îl știa pe căpitanul Butler.

— Butler e un om serios, tinere Watling. De ce te interesează?

Răspunsul vag al lui Taz fu o mărturisire a paternității. Prin urmare, J. Nicolet îi împărtăși poveștile despre căpitanul Butler din Cuba și America Centrală.

— Nu mă îndoiesc de faptul că-și dorea să-i vadă eliberați pe cubanezi de sub jugul tiranilor spanioli, dar – Nicolet râse zgomotos – Butler nu era indiferent nici la aurul spaniol. Bineînțeles că, pe atunci, era tânăr. N-avea mai mult decât tine acum.

— A fost… A fost căsătorit?

Nicolet ridică din umeri.

— Butler avea o fată creolă. Din familia Gayerre. Era foarte frumoasă.

— Numită… Belle?

— O chema Didi. Odată, când era plecat, Didi a murit încercând să scape de copilul lui Butler. El nu știa că îi purta copilul. Butler a fost devastat. În

timpul doliului, Butler și familia Gayerre s-au apropiat. Chiar astăzi, spuse J. Nicolet, familia Gayerre l-a rugat pe Butler să hotărască într-o chestiune delicată la Balul Mulatrelor.

Resentimentele sunt un fel de mâncare cu arome amestecate. Furios, rușinat, amețit de entuziasm și de nerăbdare, în așteptarea reacției lui Butler, Tazewell Watling o însoți pe doamna Butler la Balul Mulatrelor.

A doua zi dimineață, J. Nicolet era la birou când se înființă Taz.

Taz spuse:

— Bună dimineața, domnule.

Nicolet continuă să mâzgălească în registrul lui.

— Domnule…

J. Nicolet închise registrul cu o bufnitură.

— Muncești din greu și ai învățat totul despre afacere. Am de gând să o las pe mâna ta vara asta. Când am să fiu în Baton Rouge, ai să aranjezi transportul bumbacului lui J. Nicolet sau ai să stârnești scandaluri?

Tazewell Watling puse registrul de comenzi pe biroul patronului său.

— Am fost nesăbuit, domnule. Regret nespus cele petrecute aseară și nu mă mai pot bucura de încrederea dumneavoastră. Comenzile sunt îndeplinite de ieri.

Tânărul își puse pălăria.

— Domnule, vă sunt recunoscător pentru bunătatea dumneavoastră.

Chipul lui J. Nicolet se întunecă de îndoială.

— *Merci pas coute arien.* (Mulțumirile nu costă nimic.)

— Domnule?

— Familia mea e mulțumită în Baton Rouge și mi-e foarte dor de ei.

J. Nicolet flutură un deget admonestator.

— Tinere Watling, am să mă-ntorc din când în când pe nepusă masă, să văd dacă transporți

bumbac sau te ții de scandaluri. De dragul familiei mele îți dau șansa asta. Una singură!

Dar J. Nicolet părăsi New Orleansul în iunie și se întoarse abia în octombrie.

Oamenii de afaceri din New Orleans se temeau de cuvântul „epidemie" și îi deplânseră apariția în ziare. La 22 iunie, *Crescent* raportă că „febra galbenă a devenit o idee învechită în New Orleans". Cu toate că patruzeci de oameni au murit de friguri galbene pe 4 iulie, *Picayune* a negat existența unei epidemii. Abia după ce înstărita Toinette Savier a vomat sânge și s-a prăbușit în Clubul Boston a fost recunoscută epidemia și cei care au avut posibilitatea să abandoneze orașul au făcut-o.

La sfârșitul lui iulie, Spitalul Charity, Maison de Santé și Infirmeria Turo erau pline de bolnavi. Victimele erau îngrijite în orfelinat, ospicii și sălile de bal publice. Procesiunile funerare blocau străzile și sicriele erau stivuite până la înălțimea unui om în cimitire fiindcă nu erau suficienți muncitori care să sape gropile.

New Orleansul duhnea a moarte.

Născut și crescut în oraș, Tazewell Watling era mai rezistent la boală decât săracii imigranți irlandezi, care mureau cu sutele.

Cu toate că marile firme de intermediere a vânzărilor de bumbac se închiseseră și navele de marfă britanice ancorau departe pe canal, pentru a nu fi silite să intre în carantina „febrei galbene" când soseau acasă, oamenii mai aveau bumbac de vândut și se mai găseau mici vase care să le ducă la vapoare.

Tazewell Watling pregătea încărcături din zorii zilei până când soarele se scufunda în râu. Scria răspunsuri seci la telegramele lungi și pline de îngrijorare ale lui J. Nicolet. Nouă sute șaizeci de oameni au murit în prima săptămână din august. O mie două sute optzeci și opt în cea de-a doua.

Fiind singurul cumpărător de bumbac încă în activitate, tânărul Watling ar fi putut profita de vânzătorii disperați să facă rost de bani lichizi ca să-și scoată familiile din oraș. Taz achita prețul obișnuit ridicând din umeri. „Trebuie să ne ajutăm în vremuri de criză, nu, monsieur?”

Când sosi vremea mai răcoroasă și epidemia se mai potoli, cei care supraviețuiseră se simțeau aidoma veteranilor unui război. Când se redeschiseră marile case de bumbac, mulți dintre cei care făcuseră afaceri cu monsieur Watling în timpul epidemiei continuară să facă afaceri cu el. Profiturile lui J. Nicolet se înmulțiră în mod spectaculos.

Tazewell Watling își câștigase reputația de om cinstit într-o epocă a necinstei. Tazewell făcea afaceri cu democrați și republicani deopotrivă și-și ținea opiniile politice pentru sine. Se bucura de un cerc larg de cunoștințe. Mulți locuitori din New Orleans ajunseseră la concluzia că Tazewell Watling era fiul căpitanului Butler, dar cum Taz nu discuta despre obârșia sa, subiectul nu fu abordat în prezența sa.

Deveni un om de lume. Tazewell se grăbea să facă cinste, iar vorbele de duh ale lui Jules Nore cereau o țigară și tabachera lui Taz trecea din mână în mână până se golea. Taz frecventa bordelurile, dar niciunul în mod special. În pofida unor aluzii din partea câtorva matroane, nu mai participă la Balul Mulatrelor. Când prietenii de jocuri de noroc ai lui Tazewell îi cerură un împrumut ca să-și achite datoriile, Taz se scuză spunând că toți banii îi trimite mamei lui.

La trei ani după ce Taz se angajase la firmă, J. Nicolet îl făcu partener.

— Ai să faci toată munca și eu o să primesc jumătate din profituri, *oui*?

Jules Nore era locotenent în Societatea Mistică a lui Cornus, cea mai veche dintre societățile de

paradă de Mardi Gras. Jules îl invită pe Taz să li se alăture.

— Dar, Jules, spuse Taz, sunt un bastard.

Jules rămase nedumerit.

— Ce contează?

La patru ani după ce Tazewell se întorsese în New Orleans, cumpără o casă de piatră pe Royal Street, în Vieux Carré.

În seara când semnă actul, Tazewell Watling se întoarse la casa lui nemobilată și se așeză pe podeaua salonului, cu ferestre până-n tavan, care dădeau spre grădină.

Bucătăria în formă de L era strâmtă și salonul mic, dar la al doilea etaj avea două dormitoare – unul cu o intrare separată.

În grădină avea tei. Mai erau o plumeria și un palmier. Florile parfumau aerul.

Tazewell Watling stătu să asculte tropotul vag al cailor de pe Royal Street. Luna răsărea deasupra teilor.

A doua zi dimineață, Tazewell Watling scrise: „Dragă maman, sper că vei fi de acord să mă vizitezi în New Orleans. Am o mare surpriză pentru tine”.

37. Qui s'aime se taquine

Într-o dimineață proaspătă în Atlanta, în fața Băncii Fermierilor și Negustorilor, Rhett trecu pe lângă un cuplu în vârstă care vindea mere dintr-o căruță. Bărbatul recita tărăgănat:

— Mere, avem mere! Am mere pentru cidru și desert care se topesc în gură. Am mere pentru plăcinte și tarte. Am mere galbene, roșii și vărgate! Mere, vindem mere!

Mantaua confederată a bărbatului fusese peticită cu grijă; haina soției sale era cusută dintr-o pătură. Era imposibil să le ghicești vârsta. Ea nu mai avea dinți în gură, iar puținii care-i mai rămăseseră lui erau pătați de tutun. Pălăria lui, care fusese poate odinioară o pălărie de soldat, avea acum o culoare nedefinită, între cafeniu și verde. Ea era îngenuncheată în spatele căruței, alegând merele dintr-un coș și punându-le într-altul, cu blândețe, ca să nu le lovească.

— Poftim, domnule, strigă bărbatul. Nu vă puteți lipsi de-un bănuț pentru un măr? Luați și pentru acasă, să duceți la nevastă și copii.

Femeia îl privi pe Rhett cu ochii ei albaștri și limpezi și spuse:

— Jimmy, poate că domnu' n-are nici nevastă, nici copii. Poate că n-are la cine să ducă mere.

Bărbatului i se lungi fața.

— Nimeni la care să ducă mere? Doamne-ai milă! În ce lume mai trăim, Sarie June. Ce lume!

Râzând, Rhett cumpără o ladă de mere Esopus Spitzenberg fiindcă îi plăcu denumirea.

În timp ce băga merele într-un sac, femeia îl întrebă pe Rhett dacă are copii.

— Trei.

— Cum îi cheamă?

— Wade Hampton face nouă ani luna viitoare. Ella – ia să vedem – are patru, iar Bonnie Blue a mea are un an, opt luni și patru zile.

— E preferata ta? Te luminezi tot la față când vorbești de ea.

— E a mea. E frumoasă.

— Sigur că e.

Femeia luă dintr-o cutie mai mică trei mere galbene mari.

— Astea-s din soiu' Smokehouse, îs prea dulci pentru adulți. Da' ăia mici nu se mai satură.

În timp ce învelea separat fiecare măr într-o bucată de ziar, spuse:

— Ăsta-i pentru Wade Hampton, ăsta-i pentru Ella și ăsta mare cred c-o să-i fie pe plac micii tale domnișoare Bonnie Blue. Nu, pentru copii nu trebe să plătești nimic.

În timp ce lega sacul cu merele copiilor de șa, Rhett întrebă:

— De când sunteți căsătoriți?

— Cât a trecut, Sarie June?

Bărbatul zâmbi.

— Mergem pe dintotdeauna.

Se feri ștrengărește de lovitura ei.

Bătrânul continuă:

— Nu prea-mi amintesc vremea când nu eram căsătorit. A, au fost vremuri dureroase. Femeia asta e-o adevărată năpastă.

De data aceasta, lovitura îl nimeri și râseră veseli de vorba lui de duh și de răspunsul ei viguros.

Când se opri din chicotit, el adăugă:

— Sarie a mea ar fi putut avea pe oricine. O, băieții roiau în jurul ei ca albinele la presa de cidru. Da' Sarie s-a riscat cu mine. Iubirea-i un lucru riscant. Riști în fiecare zi.

Rhett legă sacul în spatele șeii, urcă pe cal și coborî fluierând Mitchell Street. El și Scarlett locuiau într-o ditamai căsoaia pe Strada Piersicului. Cheltuiau mai mult pe o cină la Hanul Kimball decât câștigau cei doi bătrâni într-o săptămână. Oameni de vază din Atlanta, printre

care însuși guvernatorul Bullock, se numărau printre oaspeții lor.

Dar Rhett și Scarlett nu se necăjiseră niciodată unul pe celălalt în glumă. Niciodată.

Ea nu-i spusese niciodată că-l iubește. Iar el n-o întreba niciodată, știind ce-i va răspunde.

Câteodată, Rhett se simțea ca un om care cade de pe marginea unui hău, neputincios să-și controleze căderea sau să prevină dezastrul. Cu toate că el și Scarlett nu erau căsătoriți nici de trei ani, asemenea vânzătorului de mere, Rhett nu-și putea aminti de vremea când fusese burlac. Certurile dintre el și Scarlett erau mai reale decât amintirea îmbrățișărilor altor femei.

O iubea și n-o putea părăsi. Soția lui Rhett credea că-l iubește pe Ashley Wilkes. Rhett îi cumpăra tot ce-i cerea. Trăsura ei era căptușită cu furnir de cireș. Dacă-i plăcea o rochie sau o bijuterie, era a ei.

Uneori se disprețuia. Credea că poate s-o cumpere? Poate că, atunci când Scarlett va fi fericită, când va avea în sfârșit tot ce-și dorise vreodată, poate atunci își va deschide inima.

Ea iubea gaterele fiindcă era o femeie de afaceri descurcăreață. Iubea gaterele fiindcă acolo putea fi cu administratorul ei, Ashley Wilkes. Astăzi era la gater cu Ashley. Când va ajunge acasă, va avea în ochi privirea aceea îndepărtată.

Câteodată, Rhett regreta că nu-i lăsase pe yankei să-l spânzure pe Ashley.

Casa Butler era întunecată și opulentă, cu lambriuri de lemn sculptat, mobilă greoaie și draperii din tavan până-n podea. Lămpile cu gaz erau aprinse.

Îi dădu sacul lui Mammy, spunându-i să dea merele împachetate copiilor când Bonnie se va trezi din somnul de după-amiază.

— Domnu’ ’hett, me’ele astea Smokehouse… copiii o’ să le ado’e.

Mammy i se confesă:

— Îs așa de dulci, că mă do' dinții.

Sui scara și intră în odaia copiilor. Duse degetul la buze pentru ca ceilalți copii să n-o trezească pe Bonnie. Cu blândețe, o înveli cu păturica până la bărbie. Genele ei erau ca borangicul, cele mai gingașe lucruri din lume. Dintr-un motiv nenorocit, o lacrimă îi umezea ochiul. Wade se trăgea de mânecă, în timp ce Ella îl îndemna pe tăcute să stea jos. Când se așeză, ea se încolăci în poala lui. De ce copiii miroseau diferit față de adulți?

Wade îi arăta ceva – o piatră cenușiu întunecat care se făcea roșie când o lingea.

Când intră, Scarlett cuprinse întreaga scenă cu privirea. Avea privirea aceea în ochi.

— Vreau să vorbesc cu tine.

Defilă până în odaia lor de culcare. Tăcut, Wade puse piatra miraculoasă la loc în buzunar. În timp ce o îndepărta pe Ella, Rhett îi zburli părul.

Rhett închise ușa dormitorului după el.

— Rhett, m-am hotărât să nu mai fac copii. Cred că trei sunt de ajuns.

Doamne, cât de frumoasă era! Frumoasă și oarbă! Dacă Ashley Wilkes ar avea-o, dacă ea și-ar vedea visul cu ochii, nu l-ar mai dori. Numai ceea ce era de neatins o satisfăcea pe ea.

— Trei pare un număr potrivit, spuse el.

Ea se înroși.

— Înțelegi ce vreau să spun…

S-o ia naiba de nesăbuită! Ar fi putut fi fericiți. Nu, mai mult decât fericiți…

— În fiecare seară am să mă încui.

— Nu te deranja. Dacă te-aș dori, niciun zăvor nu m-ar putea ține deoparte.

O părăsi și se întoarse în odaia copiilor, unde Wade și Ella îl întâmpinară cu zâmbete. Zâmbete.

Cât ai clipi, scumpa lui Bonnie se va trezi și vor merge cu toții la bucătărie, unde vor mânca mere și poate se vor necăji în glumă unii pe alții.

38. O robă albă

Rosemary Haynes Ravanel stătea tremurând pe treptele din fața casei. Cu degetele pline de nervozitate îndoia pachetul învelit în hârtie de ambalat, ca și cum ar fi putut repara lucrurile dacă reușea să-l împacheteze mai bine. Chipul lui Rosemary era impasibil. Cineva ar fi putut s-o urmărească. Cineva ar fi putut s-o vadă desfăcând pachetul. Gentlemanul acela care se plimba pe trotuar o salută înclinându-și pălăria. Călărețul acela trecu prin față fără să-i arunce nicio privire. Draperia aceea de la fereastra de la etajul al doilea de vizavi – nu cumva a tremurat? Să-i ia naiba! Arză-i-ar focul pe toți!

Pachetul pe care-l duse în casă – în casa ei – conținea trei metri de bumbac alb ieftin, o fundă roșie pentru crucea de pe piept și un bilet tipărit grosolan: „Scumpă doamnă, vă rog faceți din asta o robă și o mască pentru Ku Klux. Să fie mare!”.

Era Crăciunul. Vâscul pe care Rosemary îl agățase în hol era de un verde și roșu vesel. Coronița de ienupăr de pe ușa sufrageriei mirosea plăcut a curat.

În casa ei!

Rosemary azvârli jos pachetul.

— Cum de îndrăznesc! șopti ea.

Respirația i se acceleră ca o rândunică prinsă-n laț. Cum de îndrăzneau!

De când murise onoarea sudistă? La atacul de la Pickett’s, la Franklin? Toți oamenii de onoare muriseră?

Rosemary crezu că i se va face rău.

Asta mai rămăsese din onoarea sudistă: un huligan care credea că-și va impresiona tovarășii dacă roba lui de KKK, haina lui de ucigaș, ar fi fost cusută de soția comandantului său.

Fiindcă așa se făceau lucrurile în zilele astea, astfel încât cetățeni decenți să poată nega teroarea

stârnită noaptea în tropotul cailor. „O, nu, domnule. Nu știu nimic de Ku Klux Klan. Da, am cusut o robă asemănătoare cu cea pe care o descrieți, dar nu știu cine mi-a furnizat materialul și nici cine a purtat-o. După ce-am cusut roba, am lăsat-o în pragul ușii și dimineață nu mai era. Nu știu nimic de crime, biciuirile și bătăile la care sunt supuși negrii și republicanii albi. Spuneți că negresele sunt violate? Nu știu nimic de familiile de negri care se ascund în pădure sau de colibele lor care sunt făcute una cu pământul, despre bărbații și, da, femeile care-s scoase din casele lor și pe care nimeni nu le mai vede apoi. Soțul meu? Andrew e plecat adesea. Uneori lipsește și câteva săptămâni. Dar cu siguranță o soție nu are dreptul să-și întrebe bărbatul pe unde-și petrece timpul. Spuneți că soțul meu are un rol important în Ku Klux Klan? Andrew nu mi-a vorbit niciodată de niciun Ku Klux Klan.”

Gazetele din Charleston scriau despre presupusul Ku Klux Klan și-i luau la rost pe republicani fiindcă îi exagerau influența.

William Champion a fost vizitat ieri-noapte de anumiți cetățeni care, se pare, au obiectat la faptul că-i stârnise pe negri la rebeliune. Domnul Champion nu va mai fi văzut în statele Carolina.

Trupul de pe peron a fost identificat ca fiind al senatorului Arthur Debose, legislatorul negru radical. Cu toate că pasagerii așteptau trenul de prânz, nimeni nu a reușit să-i identifice pe atacatorii lui Debose, care au plecat călare nestingheriți.

Când Andrew se afla în regiunea de coastă, trăgea de obicei la vechea tabără de pescuit a lui Congress Haynes. Câteodată, Rosemary afla că fusese pe-acolo abia după ce plecase.

Din când în când, foarte devreme, era trezită de pașii lui Andrew care trecea prin fața ușii de la odaia ei de culcare.

Andrew era atât de uscățiv, încât părea să se mai fi înălțat, încheieturile îi erau bătucite ca funia împletită. Când Rosemary îi vorbea soțului ei, el tresărea, ca și cum era surprins de temeritatea ei. Îi răspundea la întrebările pline de neliniște despre Haynes & Fiul ca și cum firma era deținută de niște străini.

Într-o dimineață de noiembrie, când Rosemary coborî la parter, găsi cizmele de călărie ale soțului ei alături de mariță, unde le lăsase noaptea trecută. Carâmbii erau stropiți de pete întunecate, vârfurile cizmelor aveau o crustă de sânge închegat. Ținându-le la distanță, Rosemary le cără la etaj și le lăsă în fața ușii de la dormitorul soțului ei.

Ceea ce știa Rosemary despre activitatea soțului ei aflase în mare parte la piața din Charleston.

— Am înțeles că soțul dumitale a fost în comitatul York, doamnă Ravanel. Vă rog să-i spuneți colonelului că toate femeile albe decente îi sunt recunoscătoare!

— Doamnă Ravanel, verișoarei mele de la țară îi e frică de moarte că cioroii or s-o omoare în pat. Doamna Joseph Randolph din Centreville. Vă rog să-i pomeniți soțului dumneavoastră de doamna Randolph.

— L-am văzut pe soțul dumitale cu Archie Flytte și Josie Watling pe șoseaua de lângă râu ieri. Pot să spun că aveau o privire neînduplecată.

Negustorii negri de pește și produse de fermă pe care Rosemary îi știa de-o viață nu cutezau să o privească în ochi.

Când Andrew încercă din nou să-l recruteze pe Jamie Fisher, Jamie îi răspunse fostului său colonel:

— Te-am urmat până la porțile iadului, dar în Klan nu te voi urma.

Andrew îl acuză pe Jamie că e un hangiu pe care-l interesau numai banii.

— Serios, Rosemary, îi povesti Jamie mai târziu, nu-mi venea în cap nimic să-i spun. Așa că am încercat s-o dau pe șagă. I-am zis lui Andrew că singurii bărbați care puteau purta rochii fără să roșească erau scoțienii și preoții. Am crezut că Andrew o să mă pocnească.

Acum, Rosemary intră în bucătărie ca să fiarbă apă pentru terciul de ovăz. Când fu gata, îl puse pe o tavă de argint ca să-l ducă sus. Pătuțul fiului ei, Louis Valentine, era în dormitorul bunicii sale. Uneori, Elizabeth Butler avea grijă de băiat, alteori băiatul avea grijă de buni a lui; erau tovarăși de joacă.

Firea dulce a băiatului era împletită cu o putere de înțelegere precoce, ca a unui adult. Stătea și asculta ziulica întreagă poveștile lui buni despre Iisus, dar când ajungea la profeții aspri din Vechiul Testament, fățuca lui Louis Valentine se întuneca. Spunea: „Nu-mi place când Dumnezeu e rău!”.

În vremurile mohorâte de după război, când Rosemary și Andrew s-au căsătorit, Andrew Ravanel își dorise un fiu, iar felul lor de a face dragoste fusese măcar imperios, dacă nu tandru. După ce s-a născut Louis Valentine, Andrew și-a pierdut interesul, ca și cum singura lui pretenție fusese nașterea unui copil viu.

Andrew nu se interesa niciodată de Louis Valentine. Părea să fi uitat că are un fiu.

În timp ce Rosemary așeza tava jos, Elizabeth Butler îl asculta pe nepotul ei la înșirarea magilor.

— Melchior, spuse încrezător Valentine. Bal…

Scutură din cap, dezgustat de eșecul lui.

— Baltazar? îl ajută prompt Elizabeth.

— Da, buni. Și Caspar!

Valentine alergă la mama lui ca să o sărute.

— Bună dimineața, mamă. Mamă? Mamă, ești tristă?

— Nu-i nimic, dragul meu. Mama e tristă în dimineața asta, dar nu din vina ta. N-aș putea fi tristă din vina ta!

Elizabeth spuse:

— Înțelepții veneau de la Răsărit!, apoi îi mărturisi: Isaiah Watling crede că erau chinezi!

Louis Valentine chibzui cu gravitate asupra teoriei.

— Chinezii sunt la capătul lumii?

— Da, dragă.

— Și de ce nu cad?

— Fiindcă Dumnezeu îi iubește, dragul meu. Dumnezeu își iubește toți copiii.

Rosemary aranjă masa pentru două persoane și ținu capul plecat cât Louis Valentine rosti rugăciunea. Duse oala de noapte jos, la closet, o goli și o spălă.

Apoi, duse terciul de ovăz căldicel, aproape solidificat în camera de zi unde, în caseta de argint, păstra prețioasele scrisori ale Melaniei Wilkes. Fără acele scrisori, Rosemary credea că ar fi înnebunit.

Draga mea Rosemary,

Te rog iartă-mi trista indiscreție. Sper să înțelegi că ție îți încredințez ceea ce n-aș putea mărturisi nimănui altcuiva. Dacă n-aș putea să mă eliberez de povară în fața ta, nu știu ce m-aș face. Să trec totul sub tăcere sau să strig în gura mare adevărul?

Dragul meu soț, Ashley, a fost întotdeauna atras de cea mai scumpă prietenă a mea, Scarlett. Sperasem că fratele tău o va lecui pe Scarlett de infatuarea ei, dar ea – prietena pe care o iubesc cel mai mult pe lumea asta – tânjește după soțul meu atât de fățiș, încât uneori simt nevoia să întorc privirea. Câteodată, când Scarlett are pe chip acea expresie visătoare, o întreb: „Dragă Scarlett, la ce te gândești?”. Ea îmi răspunde că se gândește la grădină, la copii, la politică sau la

alte chestiuni care nu-i trec niciodată prin mintea ei certată cu grădinăritul, cu maternitatea și cu politica. Mă prefac să o cred fiindcă, dragă Rosemary, trebuie.

La urma urmei, suntem toți sclavii Iubirii.

Când eram mică, credeam că Iubirea însoțește oamenii ca un parfum de flori. Acum cred că Iubirea e mai mult pofta de vin a bețivului. Bețivul știe că dorința lui distruge tot ce-i e drag. Știe că mâine se va disprețui, și totuși nu se poate lepăda de vin!

Dragă Rosemary, Scarlett crede că doar ghinionul face ca ea și soțul meu să se găsească singuri atât de rar. Îți mărturisesc calculul meu: nu i-aș lăsa pe cei doi singuri mai mult decât pe un bețiv cu o ladă de coniac!

De fiecare dată când Scarlett merge la gaterul lui Ashley, seara soțul meu vine acasă un alt om. Chiar și când mă sărută bucuros să mă vadă, privirea tulbure a bietului Ashley strigă că ar prefera să fie cu alta.

Fratele tău încearcă s-o convingă pe Scarlett să-i vândă gaterele lui Ashley, ca să nu mai aibă nicio scuză să fie împreună!

Nu îndrăznesc să mai concep. Doctorul Meade mi-a înfățișat cele mai crunte avertismente. Prin urmare, eu și Ashley nu ne mai bucurăm de acele relații intime care-l leagă pe bărbat de soția lui. Mi-e atât de dor de Ashley!

Cum fericirea lui Rhett și a lui Scarlett e atât de împletită cu a mea, mi-aș dori să pot scrie că au o căsnicie fericită. Rhett nu este infidel, nici Scarlett, dar sunt la fel de nemulțumiți ca doi donjuani. Când apar dispute, nu le rezolvă; neînțelegerile sunt puse la inimă; intimitatea unuia nu lasă loc pentru celălalt; și luna trecută, Mammy, bătrâna doică a lui Scarlett, mi-a mărturisit (în stilul ei direct obișnuit) că nu mai împart același pat.

Scarlett s-a identificat atât de mult cu carpetbaggerii din Atlanta, încât oamenii

respectabili întorc privirea când o văd pe stradă. Ca și cum ar vrea să le ațâțe pe doamna Meade și doamna Elsing, Scarlett îi primește frecvent pe guvernatorul Bullock și apropiații lui: Puryear, Kimball și Blodgett. Rhett evită aceste adunări ca și cum ar fi ciumate.

O, Rosemary, Rhett și Scarlett îmi sunt atât de dragi! Dacă fratele tău n-ar fi condus căruța în acea noapte cumplită când am fugit din Atlanta… și apoi, când vremurile grele s-au abătut asupra pământului, dacă Scarlett n-ar fi fost stăpână la Tara, nu cred că fiul meu, Beau, sau eu am fi supraviețuit.

Scarlett și Rhett nu ne seamănă. Ei fac să se răsucească capetele când intră într-o încăpere. Se așteaptă la respectul oamenilor mai plicticoși.

Când regina din Saba a venit la curtea lui Solomon, a adus cu ea o suită puternică: soldați, viziri și servitoare. Caii erau împodobiți cu aur și rubine prețioase. La porțile Ierusalimului, paznicii lui Solomon s-au dat la o parte ca să-i lase să treacă.

Regina venise la Solomon ca să-i pună niște întrebări la care cugetase toată viața, întrebări la care cei mai învățați sfetnici ai ei nu putuseră răspunde.

Nu-mi închipui că a ajuns în fața lui chiar din prima zi, nici într-a doua. Slujbașii mai mărunți fugeau de la unul la altul; poate că a avut loc un ospăț de bun venit, cu Solomon stând în capul unei mese uriașe și Saba la celălalt.

Dar după scurt timp, fiindcă era o regină măreață, a fost primită în audiență. Solomon era înveșmântat la fel de bogat ca ea. Era chipeș. Avea o sută de concubine, multe dintre ele mai tinere și mai drăguțe decât ea.

Când Saba i-a pus o întrebare, Solomon i-a răspuns. Când a pus alta, i-a răspuns și la aceea. I-a răspuns la toate întrebările.

În Biblie stă scris: „Uimită a rămas regina din Saba”! La ce folos puterea și bogăția ei dacă el știa răspunsul la orice întrebare i-ar fi pus?

Cât de mult probabil că l-a urât!

Legătura dintre Rhett și Scarlett, singurul lucru în privința căruia sunt amândoi de acord, este fiica lor, Bonnie, pe care o iubesc până la uitare de sine. Mi-e teamă că Rhett o răsfață pe Bonnie. O ia cu el peste tot. E o creatură atât de fermecătoare!

Micuța Bonnie a împlinit un miracol. L-a făcut pe Rhett Butler – promite-mi că nu ai să râzi – respectabil!

Când Rhett a aflat că copiii Butler nu sunt invitați la petrecerile celorlalți copii fiindcă societatea le blama părinții, a căutat să se pună bine cu toată lumea. Când își pune mintea la ceva, fratele tău poate seduce și blana de pe un urs grizzly!

Avea cumva Societatea pentru orfanii și văduvele confederate nevoie de ajutor? „O sută sunt de ajuns?”

Ofițeri confederați proeminenți – generalul Forrest în persoană! – au bătut Atlanta în lung și-n lat ca să-i restabilească reputația de soldat confederat lui Rhett. El s-a distanțat de carpetbaggeri, chiar și de vechiul lui prieten, Rufus Bullock.

Aceleași doamne care îi întorceau spatele fratelui tău în urmă cu șase luni acum se gudură pe lângă el, iar Wade, Ella și mica Bonnie Blue participă la toate seratele copiilor!

Mă rog ca Rhett și Scarlett să ajungă să fie fericiți. Mă rog ca un copilaș să le arate calea…

Așa cum mă rog și pentru tine și micuțul Louis Valentine.

Prietena ta, Melly

În acea după-amiază, Rosemary își însoți mama și fiul de pe Church Street numărul 46 la Hanul

East Bay.

Navele de război federale erau încă ancorate în portul Charleston și pe promenadă se aflau mai mulți marinari îmbrăcați în albastru decât civili.

Transportul pe coastă era intens, iar cheiul părăsit al firmei Haynes & Fiul făcea notă discordantă cu peisajul maritim prosper.

HANUL EAST BAY
JAMIE FISHER, DRA JULIET RAVANEL,
UNICI PROPR.

Plăcuța modestă cu litere negre inscripționate pe verde putea fi ușor trecută cu vederea de călătorul grăbit sau de rând. Hanul părea într-o stare excelentă de curățenie, ca și cum niciun fir de praf nu-și găsea locul acolo.

Bronzul ușii de la vechea casă a familiei Fisher era șlefuit și strălucea ca oglinda. Holul din față era decorat în spiritul Crăciunului, cu coronițe și ilic. O crenguță de vâsc atârna deasupra ușii sufrageriei.

— Dragă Rosemary!

Juliet își șterse mâinile de un prosop.

— Juliet, cât mă bucur să te văd. A trecut prea multă vreme.

Vârsta făcuse din Juliet o femeie dreaptă ca lumânarea, al cărei păr vârstat cu șuvițe argintii era strâns într-un coc. Rochia cusută cu îndemânare era prea tinerească pentru ea.

— Crăciun fericit, Juliet, spuse Rosemary, sărutând-o pe obraz. Nu-mi place că ne-am înstrăinat.

Zâmbetul politicos al lui Juliet se încălzi puțin.

— Fratele meu e un nesăbuit. Dă-mi voie să-ți iau haina. O, iată-l pe Louis Valentine. Louis Valentine, ce mult ai crescut!

Crescut sau nu, Louis Valentine se ascunse după genunchiul bunicii sale.

— Doamnă Butler, Crăciun fericit. Mă bucur că ați venit. Louis Valentine, în sufragerie sunt copii și cel mai frumos brad de Crăciun! Pe fiica căpitanului Jackson o cheamă June. Sally e fata cea blondă.

Auzind acestea, Valentine lăsă la o parte orice precauție și merse în cealaltă încăpere, de unde o fetiță strigă:

— Să nu atingi bradul! Domnișoara Juliet zice că n-avem voie să atingem bradul!

Rosemary și Juliet mai zăboviră în hol, în timp ce Elizabeth Butler își urmă nepotul.

— Rhett e sus. Cu Bonnie a lui și Louis Valentine al tău, Crăciunul e complet.

Lambriurile hanului sclipeau. Candelabrul din hol strălucea ca niște țurțuri.

— Ce candelabru magnific, Juliet. E un miracol că a supraviețuit bombardamentului.

— Nu fi prostuță. Se rostogolea în cotiga unui gunoier și l-am cumpărat cu cinci dolari. Trăiesc cu frica-n suflet că într-o zi cineva o să întrebe: „Unde naiba ai găsit candelabrul lui cutare?”. Jamie îl spală. Are o mie șase cristale și nu le pune niciodată la loc așa cum erau.

— Practic am crescut în casa asta, spuse Rosemary. Magnifica, dificila bunică Fisher… Biata Charlotte…

— Regret toate cuvintele aspre pe care i le-am spus.

— Și totuși Charlotte te iubea.

Rosemary cercetă o gravură înrămată.

— Asta nu-i una dintre navele care forțau blocada? Nu e „Bat”? Și ai casa plină de yankei! Juliet, ce ființă subversivă ești!

Țipătul lui Louis Valentine atrase atenția mamei sale.

O parte din mobila din sufragerie fusese reparată, dar fotoliul pentru două persoane și două scaune simțeau nevoia de o schimbare. Elizabeth

Butler și nepotul ei stăteau de mână în fața unui brad împodobit de Crăciun.

Când Louis Valentine întinse mâna spre lumânări, o fetiță îl avertiză:

— Ai să te arzi, prostule!

Juliet îi făcu cunoștință lui Rosemary cu mamele yankee, doamna Jackson și doamna Caldwell.

În această încăpere, mica Rosemary Butler și mica Charlotte Fisher pășiseră în vârful picioarelor în jurul prețioasei mobile Chippendale a bunicii Fisher! Rosemary scutură din cap, alungând pânzele de păianjen.

Louis Valentine plecă de lângă bunica lui ca să le ajute pe fetițe să construiască o fortăreață din blocuri de lemn viu colorate. Declară:

— E fortul Sumter.

— Ba nu, protestă o fetiță yankee. Dacă ar fi fortul Sumter, ar trebui să-l doborâm.

— Iisus Hristos se va întoarce, le informă doamna Butler pe mame. În fiecare zi îl aștept.

Rosemary simți mâna familiară a fratelui ei pe umăr.

— Rosemary, mamă, salutați-o pe frumoasa mea Bonnie Blue.

Fetița avea părul negru al lui Scarlett și zâmbetul fermecător al tatălui ei. Rochia de catifea albastră se asorta cu funda din păr.

— Tati spune voi „Butler cei buni”. Cine Butler cei răi?

— Butler cei răi? se încruntă Elizabeth. Păi, nu sunt Butleri răi.

Rosemary râse:

— Tatăl tău mă flatează, scumpo. Vrei să te joci cu verișorul tău Louis Valentine?

— Te rog.

Reverența stângace a unui copil.

Bonnie se trânti alături de ceilalți copii și începu să scoată cuburile din fortăreața pe care o ridicau.

Rhett o privea cu dragoste. Își întrebă sora:

— Vrei o băutură tradițională de Crăciun? Au transformat sufrageria bunicii Fisher în bar.

Doi ofițeri yankei stăteau în fotolii Morris în fața bovindoului. Familia Butler împărțea o canapea în fața șemineului în care ardea focul. Jamie Fisher dădu buzna.

— Rhett, eram la piață când ai venit. Crăciun fericit! Crăciun fericit, Rosemary!

— Te-ai descurcat bine cu locul ăsta, Jamie.

— Avem de gând să servim și masa. Sala noastră de mese e uriașă și, Dumnezeu știe, Charleston are destui bucătari rămași fără slujbă.

Ce ciudat, gândi Rosemary, că, după toate prin câte trecuseră, Jamie Fisher rămăsese la fel de inocent. Sora lui, Charlotte, fusese și ea inocentă. Cine putea avea o părere rea despre ei?

Jamie spuse:

— Vrei să guști din laptele nostru de pasăre? Eu l-am făcut. După ce turnă în căni înalte amestecul lui spumos, Jamie se scuză.

Apăru una dintre mamele yankee.

— Madam, dacă îmi permiteți… însoțitoarea dumneavoastră… bătrâna…

— Mama noastră. Da?

— Fără îndoială că Apocalipsa e un text vrednic de laudă, dar…

Femeia oftă, într-o atitudine de nobilă suferință.

— Madam, intonă Rhett. Apocalipsa este o carte sacră. Mulți păcătoși au fost mântuiți datorită ei.

— Mama dumneavoastră…

Rosemary zâmbi ca pentru a o liniști.

— Poate fi prea mult. Știu. Lăsați-o pe ea cu copiii. Adulții o găsesc pe mama… dificilă, dar copiii îi citesc direct în inimă.

Femeia rosti tăios:

— În Connecticut, madam, nu ne educăm copiii cu Apocalipsa. Plecă țanțoșă, iar Rosemary auzi văicăritul fiicei acesteia:

— Mamă, dar mă distram!

Rhett scutură din cap.

— Biata mamă.

— E fericită, Rhett. Poate că viața nu înseamnă numai fericire, dar, la vârsta mamei, nu te poți aștepta la altceva.

Un buștean se prăbuși în foc și scântei săriră pe coș în sus.

— Poate, spuse Rhett. Îți aduci aminte prima oară când am venit aici?

— N-am să uit niciodată. Câți ani aveam, șase sau șapte? Rosemary luă mâna fratelui ei.

— Mă mai iubești, frate?

— Ca pe viața mea.

Ofițerii yankei își terminară băuturile și plecară.

Rhett era grav.

— Prietenii mei din Washington spun că președintele Grant și-a pierdut răbdarea cu Klanul. Rosemary, activitățile lui Andrew sunt prea bine cunoscute.

— Nu vorbesc cu Andrew despre asta.

Puse cana jos.

— Nu vorbim deloc.

— Te rog, avertizează-ți soțul. Yankeii caută să spânzure pe cineva.

— Andrew n-o să mă asculte, Rhett. Mă îndoiesc că aude ce-i spun.

Își frecă mâinile.

— Nu știu ce aude Andrew zilele astea.

Dincolo de hol, copiii făceau zgomote fericite.

— Și Scarlett a ta? Cum se simte Scarlett?

— Soția mea e sănătoasă.

— Și...

— Mi-e teamă că nu e niciun „și”.

Rhett bău din laptele de pasăre și pe mustață îi rămase o glazură. Preț de o clipă, fratele puternic al lui Rosemary păru un clovn cu ochi negri, triști.

— Are tot ce și-a dorit. Ea e tot ce mi-am dorit. Scarlett…

Își șterse spuma cu batista.

— Ciudat cum se potrivesc lucrurile, nu?

Lăsă paharul deoparte.

— Am adus un căluț de lemn pentru Louis Valentine.

— O să fie încântat.

Rosemary chibzui un moment înainte de a spune:

— Haynes & Fiul…

— A dat faliment. Știu.

O luă de mână.

— Andrew a risipit moștenirea lăsată de John Haynes cu Klanul. Ai noroc de casă că e pe numele tău. Nu-ți face griji, Rosemary. O să am mereu grijă de tine, de Louis Valentine și de mama.

Când Rosemary se aplecă în față, focul îi încălzi obrajii. Se simțea ostenită. Poate dacă ar închide ochii și ar ațipi…

Fratele ei vorbea despre bani. Rosemary nu voia să se gândească la bani. Deschise ochii și spuse:

— Mulțumesc că-ți faci griji, dragă frate, dar de unele lucruri trebuie să mă ocup eu.

Plouă în noaptea aceea, o ploaie de iarnă rece ca gheața. Când Rosemary îl auzi pe Andrew la ușă, lăsă jos coșul cu împletitura și se duse în holul de la intrare. Andrew se holbă la soția lui.

— Rosemary…

— Bună seara, bărbate, spuse Rosemary calmă. Unde ai fost?

Andrew închise ușa și-și dădu jos pardesiul. Cămașa îi era udă leoarcă.

— Mai bine nu-ți spun.

Înălță capul ca un om care iscodește o curiozitate: o pisică ce dansează, un câine care cică ar vorbi.

— Cu afaceri, zise Andrew.

— Și ce afaceri ai tu, bărbate? Banca a pus sechestru pe Haynes & Fiul.

Scutură din cap mânios, ca și cum nu merita să vorbească despre asta.

— Nu știi, nevastă? Corpul legislativ al Carolinei de Sud e un cuib de șerpi, plin de scalawagi, carpetbaggeri și cioroi. Nu ei sunt guvernul nostru!

— Și tu ești guvernul nostru, bărbate? Când faci la adăpostul nopții ceea ce oamenii cinstiți fac la lumina zilei?

Ea icni când el o strânse de braț.

— Care „oameni cinstiți”?

Glasul lui o înspăimânta. Soțul ei mai folosise acel ton în fața focurilor unde oameni înspăimântați așteptau să fie omorâți. Glasul acela distrusese speranțele femeilor și-și bătuse joc de rugămințile copiilor.

— Andrew, șopti Rosemary, unde te-ai dus?

— Nevastă, nu m-am schimbat. Alții poate s-au schimbat, dar eu nu.

— Andrew, mă doare!

La fel de brusc cum o apucase, îi dădu drumul. Frecându-și brațul, ea ridică pachetul de pe masa din hol și i-l azvârli în față.

— Ăsta a venit azi-dimineață, bărbate. E și un bilet.

El aruncă o privire peste bilet.

— Patrioatele sudiste ne fac robele. Și ce-i cu asta?

— Patrioate?

El răspunse:

— Dacă nu ne protejăm femeile, cine s-o facă?

Rosemary se încruntă.

— Și cum ne protejezi, Andrew? De amenințarea cui ne protejezi?

— Tipul voia să se laude cu roba asta „făcută la comandă”.

Râsul lui Andrew era ca un lătrat.

— Îți închipui că-mi place să fac asta? Nevastă, mă crezi fără inimă? Rosemary, îmi fac datoria.

Andrew continuă să turuie despre carpetbaggerii corupți, despre drepturile sudiștilor și cioroii

obraznici, dar Rosemary nu-l mai asculta. Se săturase de el.

Când Andrew se potoli, Rosemary spuse:

— Andrew, nu te mai vreau aici.

Soțul ei păli. Privirea îi rătăcea. Își linse buzele. Rosemary simțea duhoarea trupului lui Andrew și putreziciunea gurii sale.

Spuse:

— Să nu te mai întorci acasă.

39. Miracole naturale

Într-o dimineață burnițoasă de martie, Scarlett O'Hara Butler se îmbrăca pentru petrecerea de celebrare a guvernatorului Bullock.

Mammy spuse:

— D'aga mea, numai act'ițele își dezgolesc pieptul, și tu nu ești act'iță. 'ochia aia nu ascunde nici jumătate din cât ar t'ebui!

— La Paris e ultima modă.

— 'Lanta nu-i Pa'is și nici altundeva. Ești femeie mă'itată!

Măritată – cât de mult ura Scarlett cuvântul acesta. Măritată însemna *Nu face asta* și *E interzis!* După ce s-a măritat cu Rhett, Scharlett și-a donat hainele de doliu Societății pentru întrajutorarea Văduvelor și Orfanilor Confederați. Își dorea să le fi donat și căsnicia ei văduvelor și orfanilor!

Între a fi măritată și a fi mamă, Scarlett se simțea ca un catâr ce târăște bușteni printr-un hățiș.

Rhett iubea copiii – cu condiția ca Prissy să-i schimbe și ca Scarlett să-i alăpteze și să-i poarte în durere, sudoare și sânge. De ce să nu-i iubească Rhett?

Scarlett își alegea amintirile ca și cum culegea scene pentru stereograful din salon. Tara însemna râsul lui Gerald O'Hara și mâinile iubitoare ale lui Ellen O'Hara. Doisprezece Stejari însemna petreceri splendide, admiratori îndrăgostiți nebunește de ea, negri serviabili și Ashley Wilkes – Ashley al ei.

Scarlett nu-și amintea niciodată de martiriul mamei ei, de flecăreala de la beție a tatălui ei, Gerald, sau de faptul că Ashley nu se simțea în largul lui în rolul în care fusese distribuit de la naștere.

În New Orleans, Toinette Sevier făcuse o aluzie în fața lui Scarlett la iubirea condamnată a lui Ellen pentru Philippe Robillard. Cât de mult

semăna cu iubirea ei pentru Ashley! Scarlett nu se întreba niciodată dacă iubirea lui Ellen pentru Philippe le amărâse căsnicia părinților ei.

Talia lui Scarlett O'Hara Butler nu mai avea patruzeci de centimetri și ochii ei fulgerători văzuseră prea multe în viața asta, dar tot mai putea face să se întoarcă pe stradă capetele bărbaților.

Mammy o trăgea zdravăn de corset.

— Copilă, ai să-ți at'agi numai necazu'i. Te însoțești cu ca'petbagge'i și scalawagi. Ce-a' spune mama ta desp'e asta?

Te puteai oricând bizui pe Mammy să-ți taie cheful de orice.

Când îi adusese lui Rhett la cunoștință că era un ipocrit, Rhett n-a negat. Noul Rhett Butler se desfăta în ipocrizie!

În public, Rhett nu zâmbea niciodată când trebuia să se încrunte. Nu mai tulbura sufletele simple și nu le mai înjura pe cele inteligente. Oricât de absurde ar fi fost ideile avansate de doamna Meade sau de doamna Elsing, Rhett consimțea solemn. Dacă una dintre respectabilele matroane ar fi afirmat că luna era din brânză albastră, Rhett Butler s-ar fi întrebat cu glas tare dacă nu era Stilton.

În diminețile de duminică, Rhett, Ella, Wade și Bonnie se instalau în strana lor de la Sfântul Filip. Domnul Rhett Butler avea până și un birou la Banca Fermierilor și Negustorilor.

De ce era Rhett în stare să facă tot ce-și propunea? O femeie nu trebuie să facă asta; o femeie nu trebuie să facă aia. Să-și conducă propriile afaceri? Scarlett putea la fel de bine să se dezbrace de haine și să călărească goală pe Strada Piersicului!

Doamne, cât îi mai lipseau gaterele. Cumva – n-a fost niciodată sigură cum se ajunsese la asta –, Rhett o păcălise să le vândă. A zăpăcit-o și a enervat-o atât de mult, încât i-a vândut gaterele lui Ashley.

Scarlett se simțea de parcă vânduse o parte din ea. Gaterele ei erau afaceri trainice, profitabile, și dacă ar fi vrut să le vândă, Dumnezeu știe, ar fi avut o mulțime de oferte. Le construise de una singură! Erau dovada tangibilă a cine era și a ceea ce putea face.

Nu mai putea trece pe lângă ele fără să-și dorească a plânge.

În sâmbăta aceasta ploioasă, Rhett era în bibliotecă și citea ziarul, în timp ce Wade, Ella și Bonnie stăteau pe covor și se jucau, încercând să alinieze lingurile din casă după mărime la picioarele tatălui lor.

Fără niciun preambul, Scarlett spuse:

— Copii, vă rog jucați-vă în altă parte. Trebuie să discut ceva cu tatăl vostru.

Wade și Ella se supuseră, dar Bonnie se cățără în poala tatălui ei, își băgă degetul mare în gură și își cercetă mama cu ochii ei mari și albaștri.

— Bonnie poate să rămână, dragă nevastă. Într-o zi, Bonnie o să se mărite. Observând schimburile pline de afecțiune dintre noi, Bonnie învață la ce se poate aștepta în propria căsnicie.

— Desigur, dragă bărbate. Bonnie ar trebui să învețe tot ce se poate despre căsătorie. A fost fiica noastră pe la „Chapeau rouge”?

Rhett rânji.

— A, încă mai ai muniție în traistă și nu eziți să tragi. Scarlett, ți-am spus în ultima vreme cât de mult te admir?

Chipul ei se îmblânzi.

— Nu, nu cred…

— Draga mea, te aplaud fiindcă ești cea mai egoistă și mai hotărâtă femeie pe care am cunoscut-o vreodată.

— Mulțumesc, bărbate, spuse Scarlett, pentru sinceritatea ta.

Rhett oftă.

— Bonnie, mi-e teamă că mama ta are dreptate: ești prea mică pentru căsnicia părinților tăi. Nu știu

când vei fi suficient de mare. Nu sunt sigur nici că eu sunt suficient de mare.

Cu privirea plină de iubire, Rhett urmări copila fugind din cameră cât o țineau piciorușele. Scarlett simți o săgeată de gelozie și apoi confuzie. Cum putea fi geloasă pe propriul copil?

— Vasăzică te duci să sărbătorești capturarea Căilor Ferate din Georgia de către Căile Ferate din Pennsylvania. De ce nu o celebrați cu un bal mascat? Nu sunt măștile tradiționale în societatea de bandiți?

— Ți-ai găsit să vorbești! Rufus Bullock nu era prietenul tău?

Rhett ridică din umeri.

— Am făcut afaceri din când în când cu Rufus.

— Acum că îi convine căpitanului Butler să fie respectabil, vechii lui prieteni sunt dați la o parte?

El împături ziarul.

— Urmează o predică despre loialitate din partea domnișoarei Scarlett? Te rog, continuă.

Scarlett simțea că ia foc. De ce se măritase cu omul acesta odios?

Rhett bătu cu degetul pe ziar.

— Ai face bine să te grăbești, draga mea. Dacă șovăi, Rufus s-ar putea să nu ajungă guvernator. Prietenii lui influenți demisionează pe capete și el a pierdut controlul corpului legislativ. Soția lui Rufus și-a dus copiii în nord, ca să nu mai fie insultați pe străzile guvernate de soțul ei. Edgar Puryear e singurul prieten al lui Rufus. Bietul Rufus…

Rhett dădu la o parte draperiile grele ca să vadă trăsura soției sale intrând pe Strada Piersicului.

Când Prissy venise să spună că ducea copiii să se joace la familia Wilkes, Rhett făcuse din mână cu indiferență. Casa – casa ei – era atât de mare, încât nu auzise când plecaseră. Ziua aceasta mizerabilă își râdea de promisiunile primăverii.

Narcisele galben palide se încovoiau sub picăturile de ploaie și liliacul era albastru de frig.

Cum se ajunsese la asta?

Orbit de iubire. Cu toată experiența și călătoriile lui, femeile pe care le cunoscuse… nimic nu-i stinsese dorința nebună pentru femeia pe care o luase de nevastă, dar a cărei inimă n-o putea câștiga.

Pentru ea și copiii ei, devenise respectabil – un ipocrit respectabil: „Nici călău, nici spânzurat”. Dacă edilii Atlantei ar decide să atace iarăși Shantytown, Rhett Butler ar călări alături de ei.

Ar face orice pentru ea, i-ar dărui orice…

Soția lui își închipuie că iubește alt bărbat, dar el știe mai bine. Iubirea ei era ca un vis despre un stil de viață pe care-l invidia și nu-l înțelesese niciodată când era mică. Fiică de imigrant irlandez care se însurase peste rangul lui: biată pizmașă Scarlett.

L-ar fi dat gata pe Ashley Wilkes în șase luni. El era o floare prea delicată.

Ploaia se scurgea pe ochiurile de geam. Ploaia picura de pe montanții de plumb.

Rhett Butler râse zgomotos, ca pentru sine, și se duse la șemineu ca să aprindă focul.

Auzi trăsura ei pe caldarâm. Când ea intră în salon, el coborî cartea.

— Ai venit mai devreme.

Ea se strâmbă și se duse la dulăpior să-și toarne un coniac. Îl dădu pe gât cu un fior.

Rhett închise cartea și o așeză la capătul mesei.

— Noua utopie a lui Bulwer-Lytton. Își închipuie că putem să fim cu toții fericiți și buni.

— Și nu putem?

— Poate dacă, asemenea ființelor imaginate de Bulwer-Lytton, am trăi într-o peșteră în centrul pământului. La suprafața lui, bunătatea și fericirea sunt pe terminate.

— Rhett, de ce m-ai forțat să vând gaterele?

Se ridică să-și toarne și el de băut.

— Știi foarte bine de ce te-am ajutat să-ți vinzi gaterele. Ca să nu mai stai zilnic în cămăruța aia închisă cu micul gentleman.

— Îl disprețuiești pe Ashley Wilkes fiindcă e atât de gentleman.

— Mi-e milă de Wilkes fiindcă e atât de gentleman.

Puse paharul jos.

— Scarlett, chiar trebuie să facem asta?

Ea îi cercetă chipul și oftă:

— Avem un talent aparte pentru certuri.

Zâmbetul ei era aproape prietenos.

— Ai avut dreptate, Rhett. Ca de obicei. Guvernatorul Bullock e terminat și prânzul oficial în cinstea lui a fost o impostură plictisitoare. Oamenii de la Căile Ferate Pennsylvania au fost dezamăgiți că n-ai venit.

— Și ipocrizia mea are o limită.

— Și care-ar fi aceea?

Rhett chicoti.

— Prietenul tău, căpitanul Jaffery, a fost trimis la regimentul lui Custer.

— Regimentul al 7-lea e în Carolina, arestând membri ai Klanului.

— Jaffery speră că se vor întoarce în vest. Cu…

Ea făcu o pauză pentru efect.

— Cu Northern Pacific.

— Sper că n-ai învestit bani în escrocheria aia.

— Jay Cooke e cel mai inteligent om din lume și Northern Pacific o să aibă un succes mai mare decât Union Pacific. Toată lumea spune asta.

— Așa să fie?

Ea își arcui sprâncenele.

— Cred că ai auzit despre miracolele naturale.

El se apropie de ea și se încruntă. Întrebă:

— Cât ai băut?

Sfidătoare, ea își turnă încă un pahar și zâmbi peste buza lui.

— Lângă râul Yellowstone, de pe ruta Northern Pacific, e un tărâm uimitor de izvoare fierbinți terapeutice și gheizere spectaculoase.

— Gheizere? Scarlett…

— Gheizerele scuipă un jet de apă clocotită de treizeci de metri înălțime, atât de regulat, c-ai putea să-ți fixezi ceasul după ele. Nu te uita așa la mine, Rhett. Jay Cooke…

— Apă clocotită? Scuipă jeturi? De ce vrei să fii bogată, draga mea? Mă ai deja pe mine.

Ea zâmbi încrezător.

— Da, desigur.

Când îi atinse brațul, mătasea călduță a rochiei sale îi făcu degetele să se înfioare. Vorbind repezit, Scarlett adăugă:

— Jay Cooke a determinat Congresul să numească regiunea asta Parcul Național Yellowstone. Vagoanele Northern Pacific vor fi pline cu turiști care vizitează Parcul Național Yellowstone. Tu n-ai merge?

— Îmi cer scuze. Unde să merg?

— Nu ți-ar plăcea să vezi apa clocotită țâșnind la fel de regulat ca un ceas?

Aproape de ea, îi adulmecă parfumul părului și murmură:

— Mă îndoiesc că indienii sioux îi vor primi pe turiștii ăștia cu brațele deschise.

Ea făcu un pas în spate. Își mângâie părul agitată.

— Turiștii or să ia trenul ca să vadă iazurile minerale și gheizerele! Or să meargă să vadă miracolele naturale!

Zâmbi amuzat.

— Scarlett, tu ești un miracol natural.

Privirea ei se îmblânzi. Buza de jos îi tremura. Apoi el remarcă o flacără în adâncul ochilor ei. Teamă? Să fi fost teamă? Îi era teamă de el? Ea se îndreptă spre ușă.

— N-am spus niciodată că te iubesc, zise ea, ca și cum nu era prea sigură.

Aerul din spațiul strâmt dintre ei vibră.

Mai sigură pe ea, adăugă:

— Nu te iubesc.

Mușchii îl dureau de la atâta nemișcare, fiindcă se abținuse să întindă brațele și să o apuce. Cu o voce gâtuită, spuse:

— Îți admir sinceritatea.

Fiindcă mâinile lui tânjeau să o atingă, să o seducă, să se strângă în jurul gâtului ei și să o ucidă, Rhett Butler se înclină țeapăn, trecu pe lângă soția lui și ieși din casă pe Strada Piersicului, fără pălărie, în ploaia rece.

40. Fiul unui ucigaș

În noiembrie, președintele Ulysses S. Grant a declarat Carolina de Sud ca făcând parte din rebeliune, a suspendat dreptul la habeas corpus și a trimis Cavaleria a 7-a ca să zdrobească Klanul. Foștii generali confederați Gordon și Forrest au fost chemați în fața Congresului Statelor Unite, unde au admis după multe tergiversări că ar cunoaște oameni care să aibă legături cu „așa-zisul” Ku Klux Klan, dar că ei personal nu aveau nimic de-a face.

La două săptămâni după ce Andrew Ravanel fu arestat, Elizabeth Kershaw Butler stătea în capul oaselor în pat și scâncea, scoțând niște sunete nefirești, care o treziră pe fiica ei ce ațipise în fotoliul de la marginea patului. Când Rosemary puse o oglindă la gura mamei sale, aceasta nu se aburi deloc.

Fiul lui Rosemary, Louis Valentine, dormea profund și abia murmură ceva când ea îl purtă pe brațe în odaia ei de culcare și-l întinse pe pat. Rosemary coborî în bucătărie și-și făcu o cană de ceai. Nu jeli ceea ce pierduse. Plânse pentru ceea ce mama ei nu avusese niciodată.

Era devreme – înainte de răsărit. Moartea aceasta așteptată de ceva vreme tot o luase prin surprindere.

Mai târziu în aceeași zi, Rosemary îi scrise prietenei sale.

Dragă Melanie,

Mama mea, Elizabeth Butler, a trecut la cele sfinte în zorii acestei zile. Mama și-a dat obștescul sfârșit fără a suferi deloc.

După cum probabil ai auzit, Andrew Ravanel a fost arestat pentru activitățile sale în cadrul Klanului. Sâmbăta trecută, i-am dus haine într-un lagăr de la marginea Columbiei. Lagărul e condus

de cavaleria federală și, fie datorită rangului său din armată, fie fiindcă în taină îi împărtășesc convingerile, Andrew are propriul cort în cocina aia de porci plină până la refuz. Nu mi-am imaginat niciodată că sunt atâția membri în Klan!

Andrew spune că, odată ce tribunalele speciale vor fi gata, va fi judecat pentru uciderea mai multor negri.

Poftim, am spus-o. Cuvintele mele nu schimbă ceea ce a făcut Andrew, nu mă ajută nici în confuzia și suferința mea. Violența și amărăciunea îl pângăresc pe cel inocent, ca și pe cel vinovat! Scumpul meu Louis Valentine va crește drept fiul unui ucigaș condamnat?

Rhett l-a avertizat pe Andrew că se va ajunge la asta, dar Andrew era prea mândru ca să asculte.

Louis Valentine știe că s-a întâmplat ceva cu tatăl lui. N-am găsit cuvintele ca să-i explic.

Tata mi-a spus odată că în venele familiei Butler curge un sânge pătat, un blestem Butler. Cred că blestemul e lipsa de iubire.

M-am căsătorit cu soțul meu John ca să scap de tirania tatălui meu și n-am prețuit bunătatea simplă a lui John decât când era prea târziu. Bunătatea lucrează lent, dragă Melanie, și se infiltrează cu picătura în tezaurul nostru. Când eram fată, Andrew mă fermeca – cel mai curajos călăreț, cel mai bun dansator, cel mai îndrăzneț luptător, bărbatul care se angaja pe viață și pe moarte în ceea ce făcea! Oare speram că se va lipi și de mine ceva din curajul lui disperat?

Nu știu dacă penitenciarul sau înfrângerea l-a distrus. Dar curajosul Andrew s-a transformat într-un grotesc înspăimântător.

Ce-o să mă fac, dragă Melanie?

Spre deosebire de Scarlett, nu am nici înclinație, nici pricepere pentru afaceri. Am fost crescută să port copii, să iubesc un bărbat și să gospodăresc o casă. Se pare că am moștenit firea retrasă a mamei

și nu mai ies cu zilele din casa de pe Church Street de la numărul 46.

Fratele meu Julian a fost dat afară din corpul legislativ, împreună cu carpetbaggerii de care se atașase. Și-a găsit de lucru ca funcționar.

Doamnele cu care lucram la piața gratuită au întemeiat o școală pentru fete: Seminarul de Fete din Charleston. M-au invitat să predau. Știu puțină franceză și sunt deosebit de sensibilă la buna-cuviință (măcar numai pentru faptul că am făcut atâta caz de ea). Cred că aș fi o profesoară destul de bună.

O *voi îngropa pe mama și, când va veni Rhett, nu-l voi întreba sub nicio formă ce să fac!*

M-am căsătorit cu un om bun și cu un desfrânat. Nu cred că mă voi mai mărita vreodată, dar dacă o voi face, aș vrea să fie cu cineva care să aibă nevoie de mine.

Îi mulțumesc Domnului pentru prietenia noastră.

Întotdeauna a ta,

Rosemary

41. Copacii de sticle

Andrew Ravanel se gândi că-l mai văzuse pe cioroiul acela bărbos. Fusese vândut odată cu lotul lui John Huger, vânzarea aceea când Andrew încercase să-l cumpere pe Cassius. Nu era rotar? Sau tâmplar? Cioroiul bărbos se pronunță:

— Vinovat.

Cioroiul înalt spuse:

— Vinovat.

Cioroiul cu vestă galbenă declară:

— Vinovat.

Cioroiul chel zise:

— Vinovat.

Andrew se scarpină la ceafă. Era prea cald pentru perioada aceea. Atâția oameni se înghesuiseră în sala tribunalului din Charleston, încât era imposibil să nu fie cald.

Cioroiul sfrijit spuse:

— Vinovat.

Băiatul ăla n-avea pic de carne pe oase. N-ar fi fost un lucrător bun la câmp.

Cioroiul cu ochelari declară:

— Vinovat.

La ce-i trebuiau ochelari unui coroi? Doar nu știa să citească. Era ironic: doisprezece cioroi pronunțau verdictul pentru un colonel al Statelor Confederate ale Americii.

Cioroiul ofilit spuse:

— Vinovat.

De ce unii dintre ei se zbârceau ca niște păpuși din mere uscate?

— Vinovat.

Doamne, că gras mai era cioroiul ăla. Cum putea să spună cineva că nu fuseseră tratați cum trebuie? Dacă cioroiul ăsta ar fi fost un porc, ar fi fost numai bun pentru pus pe masă. Ai fi scos niște șunci babane de pe flăcău.

— Vinovat.

— Vinovat.

Andrew se întoarse ca să le facă semn câtorva amici vechi, care se prefăceau că nu-l cunosc.

— Vinovat.

Cu șase luni în urmă, poți să pui rămășag că l-ar fi cunoscut. Andrew surprinse privirea lui Rosemary. Arăta proaspătă, ca și cum abia se spălase.

— Vinovat.

Vinovat de ce? Vinovat că se opusese guvernului oprimator?

Judecătorul federal bătu cu ciocănelul.

— Domnule Ravanel, juriul v-a găsit vinovat la patru capete de acuzare pentru omucidere cu intenție. Vreți să vă adresați acestui tribunal?

Judecătorului Boyd i se spunea „Pit Bull” Boyd. Chiar semăna cu un câine.

— „Domnul colonel Ravanel”, domnule judecător, îl corectă Andrew.

— Domnule colonel Ravanel. Acest tribunal este dispus să înregistreze dovada pocăinței dumitale, o recunoaștere a faptelor teribile pe care le-ați făcut, înainte de a da sentința. După cum vă va avertiza avocatul, domnule colonel Ravanel, dacă nu vă pocăiți, sentința va fi dură. Audierea pentru sentință se va ține în această sală mâine, la ora zece. Am cuvântul dumneavoastră de gentleman că nu veți fugi?

Andrew zâmbi, gândindu-se: „Cuvântul meu de onoare, Pit Bull?”. Dar înainte să scoată vreun cuvânt, avocatul lui Andrew, William Ellsworth, se ridică.

— Aveți cuvântul meu, domnule judecător Boyd. Clientul meu va fi aici.

— Atunci, Andrew Ravanel, sunteți liber pe chezășie ca să pregătiți o pledoarie care să ne miște inimile. Mâine la zece.

Ciocănelul judecătorului căzu.

Nu se simțea altfel acum că fusese condamnat. Nu-i era mai bine sau mai rău.

Când Ellsworth încercă să i-o ia înainte, Andrew își croi drum printr-o mulțime de negri cu priviri sălbatice și albi care-i făceau din ochi șiret.

Rosemary era în hol, unde soldații lui Custer țineau mulțimea la respect.

— Andrew, îmi pare rău.

De ce-i părea rău lui Rosemary? Nu pe ea o condamnase un juriu de maimuțe negre. Nu ea fusese insultată de un judecător yankeu în fața întregului Charleston.

— Pot să vin acasă? întrebă Andrew.

Rosemary se încruntă.

— Nu, răspunse ea.

Înainte de război, holul tribunalului era spălat în fiecare zi. Înainte de război, plantatorii din regiunea de coastă veneau aici să-și rezolve disputele privind hotarele și contractele. Andrew lăsă umerii jos. Lupta de atâta vreme… Nu mai rămăsese nimic.

— Transmite-i salutările mele băiatului.

— Fiului tău.

— Da, lui Valentine.

Avocatul îl grăbi pe Andrew pe o ușă laterală, într-o trăsură închisă. Ellsworth își aprinse pipa. Abia după trei încercări reuși.

— N-ai avut nicio șansă, spuse el.

— O, nu știu ce să zic, spuse Andrew voios. Speram că unii dintre jurați își vor aminti de mine dinainte de război.

Avocatul pufăi furios.

— Am făcut tot ce mi-a stat în putință. Am obținut reducerea acuzațiilor de la crimă. Te-am eliberat pe chezășie.

Andrew deschise geamul.

Soarele dimineții târzii pătrunse tremurător în trăsură în timp ce trecură pe lângă biroul poștal de pe King Street. Ocoliră o căruță cu bere. Doi bărbați rostogoleau butoaie pe o rampă. În spatele gardurilor de fier, grădinile orașului înfloreau.

Parfumul decadenței și al renașterii făcea aerul să sclipească.

— Trebuie să pregătești o pledoarie. Să-l convingi pe judecătorul Boyd că ai înțeles cât de mult ai greșit.

— Ce mai contează?

Chipul avocatului era acru ca un măr necopt.

— Judecătorul Boyd are o mare libertate de acțiune în ceea ce privește sentințele. A fost blând cu membrii Klanului care s-au pocăit. Președintele Grant nu vrea martiri.

Gândurile lui Andrew rătăciră pe marea de „dacă”, „dar” și „poate” a avocatului său.

— Nu putem contesta ce-ai făcut…

Un unionist inexistent înainte de război, Ellsworth fusese un avocat șovăitor, sfâșiat între dorința sa de a se număra în rândurile vechii aristocrații, în timp ce blama cu orice ocazie sau cel puțin părea să blameze Klanul. Aceeași aristocrație fusese bucuroasă când Klanul îi înspăimântase pe republicani, alungându-i din corpul legislativ, cu condiția să nu știe cum se ajunsese la acest rezultat.

Andrew spuse:

— Nu poți să faci o tartă fără să spargi câțiva cioroi.

— Poftim? Ce-ai zis?

Andrew Ravanel nu se dăduse niciodată în lături să-și murdărească mâinile. Josie Watling, Archie Flytte – poate că ei nu-și ștergeau cizmele înainte să intre în sufragerie, poate nu le păsa unde scuipau, dar nu se temeau să se murdărească pe mâini. Pe Andrew îl mâncau palmele.

— Ce-i…? întrebă Ellsworth.

— Am spus, repetă Andrew, că am ajuns.

Biroul lui Ellsworth era la trei uși distanță de avocatul unionist Louis Petigru. Petigru nu supraviețuise războiului. Când fusese în viață, toată lumea îl insultase pentru opiniile sale

unioniste. După ce a murit, l-au ridicat în slăvi. Așa stăteau lucrurile.

Andrew coborî din trăsură.

— Vino la mine la birou. Avem treabă.

— Mă gândeam să văd un spectacol cu menestreli.

— Ce să faci?! căscă gura Ellsworth.

— Menestrelii Picior-de-Iepure au spectacol la Sala Hiberniană. Un matineu.

Avocatul își scoase ochelarii și se pișcă de nas.

Andrew întrebă:

— Rhett Butler te plătește ca să mă aperi?

— De ce nu te-aș apăra?

— S-ar putea să te murdărești pe mâini.

— Colonele Ravanel, deja m-am murdărit! rosti scurt Ellsworth. Nu mai sunt primit în nicio familie bună din Charleston. Nu știu când vom mai putea merge la Sfântul Mihail. Eu și soția mea nu mai putem ține capul sus printre oamenii decenți.

— Domnule, spuse Andrew, ai putea să-ți ții capul sus dacă l-ai goli de bolovani.

— Ha? Ce-ai zis?

— Am spus că e un matineu.

— Ce tot spui acolo? Trebuie să lucrăm la pledoarie.

— Ce te face să crezi că vreau să mă umilesc?

— Preferi să faci zece ani de ocnă?

Andrew râse răgușit.

— Domnule, am trecut prin mai greu.

— Să fii aici, la birou, mâine la opt. O să pregătim atunci declarația ta.

Avocatul vorbea către spatele lui Andrew.

Andrew închiriase o travee pentru cai în grajdul Hotelului Mills. Stătea la Hotelul Mills de când începuse procesul. Nu întrebase cine-i plătea cheltuielile sau cine-i va achita chezășia.

Călare pe un cal decent, având frumosul Charleston la picioare și o zi senină! Ce-și mai putea dori un bărbat?

Andrew saluta înclinându-și pălăria pe albi și pe negri deopotrivă. Negresele întorceau capul; unele se ascundeau în portaluri. Doamnele se prefăceau că nu-l văd. Albii săraci și prostituatele fluturau din mână sau îi trimiteau sărutări. Comedia îl amuza.

Negoțul cu orez din Charleston se terminase – numai tăblițele decolorate ale firmelor închise mai rămăseseră: JAMES MULROONEY: SAMSAR DE OREZ; DOGĂRIA JENKINS: POLOBOACE CU OREZ, O SPECIALITATE.

Portul era plin de nave cu aburi agitate. Andrew descălecă, își legă calul și se aplecă peste balustradă.

Un băiat negru, de vreo opt sau nouă ani, veni lângă el, se sprijini cu dosul ciolănos de balustradă și se legănă pe loc. Cămașa îi era ruptă la subsuori, pantalonii îi erau încinși cu o funie și avea picioarele goale.

— O mulțime de nave, îndrăzni el.

Când Andrew îl privi, băiatul se îndepărtă.

— Nu-ți fac nimic, spuse Andrew. N-are de ce să-ți fie frică de mine.

— Nu mi-e f'ică de tine, spuse băiatul, dar nu se apropie.

— Navele astea merg în toată lumea.

— Ne, nu mititelele astea!

— Vase mici și puternice au traversat oceanul.

— Știu ceva desp'e vase, spuse băiatul dispreţuitor. Tata luc'ează la piața de pește.

— Dacă i-am pune pe cioroi în vasele alea, i-am putea trimite înapoi în Africa. V-ar plăcea asta?

Băiatul scutură energic din cap.

— N-am fost niciodată în Af'ica.

Ca să nu-l dezamăgească pe albul prietenos, adăugă:

— Am fost o dată în Savannah.

În timp ce încăleca, Andrew îi aruncă băiatului zece cenți.

Traversă Anson Street, trecând pe lângă vechiul bordel al lui Miss Polly. Ce vremuri mai fuseseră! Doamne, ce vremuri! Edgar Puryear, Rhett Butler, Henry Kershaw – ce vremuri! Și Jack Ravanel. Ce l-ar sfătui tatăl lui? Andrew murmură pe tonul bătrânului Jack:

— Dă-i bice, băiete! Nu pierde vremea privind peste umăr.

Locuința lui Miss Polly nu mai avea acoperiș și era găurită de obuze. O perdea de muselină îngălbenită de vreme atârna la o fereastră de la etajul al doilea. Cu câtă înverșunare se grăbiseră să-și trăiască viața! Nu puteau să aștepte să vină viața la ei; trebuiseră să-i iasă în întâmpinare.

Mai ales Rhett Butler fusese prietenul lui. Andrew jucase cărți cu Rhett Butler, băuse cu el și galopaseră mai să-și frângă gâtul până la răsărit. Doamne sfinte, se gândi Andrew, i-am pierdut pe toți.

Opri în fața Hanului East Bay și așteptă până când ieși Jamie Fisher, cu un șorț alb în jurul mijlocului.

— A, strigă Andrew, cel mai îndrăzneț cercetaș din Confederație!

Șorțul lui Jamie era stropit cu ceea ce părea a fi pulpă de roșii.

— N-am venit la proces. Credeam că nu mă vrei acolo. Judecătorul Boyd?

— Sentința se pronunță mâine. Avocatul meu crede c-am să scap ușor dacă mă umilesc, dar – Andrew rânji – dacă Pit Bull e cătrănit sau doamna Pit Bull se ceartă cu judecătorul la micul dejun, s-ar putea să-mi dea zece ani. Știi ce bine mi-a mers în penitenciar.

— Andrew!

Scutură din cap.

— Jamie, nu-ți face griji. N-o să se ajungă la asta.

— Andrew, nu vrei să intri? Lui Juliet i-ar plăcea să te vadă.

— Nu-i port pică surorii mele. Iert pe toată lumea. Îi iert pe yankei, pe cioroi, chiar și pe iubitorul ăla de cioroi, președintele Grant. Dar… altădată. Jamie, noi doi trebuie să mergem undeva.

— Andrew, tocmai pregăteam…

— Fără niciun dar, Jamie. Mergem la un matineu la Sala Hiberniană – Menestrelii Picior-de-Iepure, direct din nenorocita de Philadelphia. Cine-i cap de afiș? aplaudă Andrew. Cum, nimeni altul decât cioroiul meu, Cassius!

— Andrew, oaspeții mei…

— De dragul vremurilor trecute, Jamie.

Jamie avea ochii umezi.

— În ajunul pronunțării sentinței, Andrew? Ești nebun?

Andrew Ravanel rânji.

— Sigur că da, Jamie. Știi că sunt.

Veteranul cu un picior de lemn care vindea bilete luă imediat poziție de drepți.

— Domnule colonel Ravanel, mă bucur că ați venit. Băieții ăștia fac un spectacol pe cinste. N-o să fiți dezamăgit.

— Unde ți-ai pierdut piciorul?

Bărbatul își bătu piciorul de lemn asemeni unui soldat care-și plesnește patul armei.

— La Sharpsburg, domnule colonel. Să-l chem pe director. Dumneavoastră și domnul…

— Iscoada mea, Jamie Fisher.

Când Andrew vru să plătească, omul nu-i primi banii. Sosi directorul, cerându-și scuze că nu era un public de înaltă ținută, cum era obișnuit Andrew, și-i îndrumă pe Andrew și Jamie la cele mai bune locuri din sală. Bărbații care fură ridicați de pe scaune erau gata să sară la bătaie, până fură informați pentru cine erau reținute locurile. Își scoaseră șepcile și un bărbat salută, spunând:

— Dumnezeu să vă binecuvânteze, domnule.

Și:

— Le-ați dat o lecție yankeilor ălora.

Sau:

— Încă zece ca dumneavoastră și, pentru Dumnezeu, am fi câștigat războiul, afirmație care stârni în sală strigătele de rebeli.

Directorul separă scaunele lor cu o funie. Bărbații așezați dincolo de funie le oferiră ploști, țigări de foi și tutun presat pentru mestecat. Privirea lui Andrew se fixă asupra cortinei, pe care erau pictate nimfe și heruvimi.

Publicul era grosolan. Femeile erau codoașe și prostituate. O mână de soldați federali stăteau în rândurile din spate.

Trecuse atâta vreme de la acel bal patriotic la care încercase s-o seducă pe Rosemary Butler – Doamne, era subțirică și proaspătă ca un mânz abia fătat – și care avusese loc în această sală… Andrew se întrebă dacă vulturul confederat mai era pictat pe podea, îngropat sub straturi de noroi și scuipat și chiștocuri de țigară călcate în picioare.

Rosemary nu mai semăna deloc cu fata aceea cu picioare lungi care-l fermecase. Andrew spuse:

— Nu te agita, Jamie. Toată lumea ne iubește aici.

În spatele cortinei pictate se auzi larmă înainte să răsune un banjo, pe note sfioase. Andrew îi dădu un cot lui Jamie. Ăla trebuie să fie Cassius.

Cortina se dădu la o parte, dezvăluind o scenă și un semicerc de scaune goale. În timp ce banjoul din culise atacă „Bătrânul Dan Tucker”, albi cu chipurile înnegrite intrară pe scenă și se opriră în fața scaunelor, cu privirea înainte și nemișcați ca niște statui. Tambo și domnul Bones aveau scaunele din capăt, iar fotoliul din mijlocul scenei era al Interlocutorului.

Bătând în tamburină, Tambo se așeză. Interlocutorul apăru pe scenă, se înclină și rămase încremenit la jumătatea plecăciunii. Cu chipul înnegrit ca al actorilor albi, Cassius se împletici pe scenă, rânjind și făcând grimase, până ajunse la

scaunul domnului Bones, unde rămase și el nemișcat.

Interlocutorul își reveni din plecăciunea încremenită și se plimbă pe lângă ceata lui, mimând uimirea, ca și cum nu-i mai văzuse niciodată pe niciunul dintre ei. Îi împunse cu degetul așa cum ar face un copil rătăcit într-un muzeu de ceară.

Interlocutorul: Domnilo', luați loc.

[Tamburina lui Tambo și banjoul lui Cassius își împletiră sunetele.]

Bones: Muzica mă face foa'te fe'icit!

Tambo: Iaca n-ai să mai fi multă v'eme fe'icit. Ai să fii soldat în Cavale'ia a 7-a și eu am să te inst'uiesc. Sunt un inst'uctor-soldat de clasa întâia. Sunt un d'eso' de lei.

Bones: Ești un d'eso' de lei?

Tambo: Asta am zis. Sunt un d'eso' de lei neînduplecat.

Bones: Ești un leu neno'ocit.

Tambo: Tăticu' tău a fost soldat?

Bones: Da, să t'ăiți, a pa'ticipat la lupta de la Bull 'un. A fost unul dint'e yankeii ca'e au fugit.

[Strigăte ale rebelilor.]

[Alte glume, urmate de dueturi de banjo și tamburină și balade sentimentale. Timp de patruzeci de minute, publicul cântă împreună melodii familiare și strigă replicile glumelor vechi.]

Bones: Am o poezie pe ca'e v'eau s-o 'ecit.

Interlocutorul: Păi, dă-i d'umu' atunci.

Bones: Ma'y avea un mielușel,
Tatăl ei l-a omo'ât
Și-acum se duce la școală cu ea
Înt'e două felii de pâine.

Interlocutorul: Domnule Bones, ai no'oc să cânți la banjo mai bine decât știi să sc'ii poezii.

Poftit astfel, Cassius cântă douăzeci de minute fără întrerupere. Publicul trecu de la fervoarea patriotică la lacrimile sentimentale. Melodiile de dans îl atraseră pe coridoare.

După nota finală, Cassius încremeni din nou, scaunele scârțâiră și bărbații tușiră. Interlocutorul spuse:

— Capo'al Cassius: mând'ia menest'elilor Picio'-de-Iepu'e, cel mai bun cântă'eț de banjo din No'd și din Sud. Băieți, Cassius e un vete'an confede'at.

Când strigătul rebelilor se stârni din nou, soldații yankei ieșiră din sală.

Chicotind, Andrew îi spuse lui Jamie:

— Un cioroi care se dă drept un alb care se dă drept cioroi. Chiar că nu mai vezi așa ceva.

Pentru finală, menestrelii Picior-de-Iepure se plimbară prin sală, cântând melodii ațâțătoare, până când directorul sări pe scenă:

— Doamnelor și domnilor, acordați-mi puțină atenție! Suntem onorați să avem printre noi un erou în această după-amiază: colonelul Andrew Ravanel, Flacăra din Tennessee, Puma din Carolina, Tunetul Cavalerilor Albi din… din…

Scutură din cap.

— Nu pot să rostesc cuvântul. Aș avea probleme!

Râsete și ovații. În ciuda protestelor lui Jamie, Jamie și Andrew fură purtați pe scenă și trupa își reluă plimbarea, în timp ce Cassius cânta „Dixie". Menestrelii și publicul cântară până când directorul trase cortina.

Când cortina se dădu la o parte pentru ovații, Andrew și Jamie erau în prim-plan. Trupa fu rechemată de patru ori la rampă înainte ca Interlocutorul să oprească totul și să-l bată pe Andrew pe spate ca și cum era din breaslă. Câțiva menestreli părăsiră scena, alții împărțeau o ploscă. Cassius puse banjoul pe un scaun și se așeză pe podea alături de el, întinzându-și picioarele.

— Colonele, căpitane… A t’ecut multă v’eme.
Andrew chicoti:
— Ultima oară când te-am văzut, băiete, te cățărai pe malul râului Ohio ca și cum te urmăreau toți diavolii.
— Mi-a fost ta’e f’ică. Yankeii ăia omo’au pe o’icine vedeau!
Scutură din cap.
— Ce v’emuri au fost, Doamne! Acum locuiesc în Philadelphia. Am o nevastă și două fetițe.
— În Philadelphia? Nu ți-e dor de regiunea de coastă?
Cassius zâmbi vag.
— Cu Menest’elii Picio’-de-Iepu’e am fost peste tot: în Boston, în Buffalo, în toată ța’a.
Ridică capul:
— Ce mai faceți, conașu’ Jamie? V-ați găsit o soție?
Jamie se crispă.
— N-am găsit nicio femeie care să mă suporte.
Ochii lui Andrew sclipiră.
— Acum ești cap de afiș, nu-i așa, băiete? Pun rămășag c-ai destui bani. Toți banii din lume. Îți aduci aminte când am încercat să te cumpăr și vechilul lui Langston Butler m-a făcut de ocară?
— Mi-aduc aminte c-am fost vândut, colonele And’ew. Un om nu uită așa ceva.
Jamie spuse:
— Andrew, trebuie să mă întorc la han. Nu vii să iei cina cu noi?
— O să-l inviți și pe flăcăul ăsta la cină? Nu-i mare diferență între el și yankeii tăi blestemați. Are bani. Poate să plătească.
— C’ed – Cassius începu să se ridice – c-am să-mi scot machiaju’ ăsta de cio’oi.
Când Andrew îl îmbrânci, Cassius și scaunul se răsturnară. Banjoul lui Cassius alunecă pe scenă cu un sunet metalic. Cassius se sprijini în mâini.
— Sunt un biet cântă’eț de banjo! spuse el, fără a se adresa cuiva în mod special.

Andrew ridică cizma și călcă pe mâna dreaptă a lui Cassius așa cum un om zdrobește un păianjen. Ar fi călcat din nou dacă Jamie nu l-ar fi strâns în brațe cu o putere surprinzătoare și nu l-ar fi tras afară în timp ce directorul îl implora:

— Colonele Ravanel, gândiți-vă ce faceți, domnule.

Gemând, Cassius duse mâna la piept.

— Nu s-a schimbat nimic. Ai priceput, băiete?

Andrew țipa în timp ce Jamie se lupta să-l scoată afară.

— Nu s-a schimbat nimic!

În fața Sălii Hiberniene, Andrew își frecă gura.

Încercând să-și umple plămânii cu aer, Jamie Fisher se ținea la scurtă distanță. Distanța scurtă era o distanță uriașă.

— Adio, Andrew. Îți doresc numai bine. Întotdeauna ți-am dorit binele.

Copaci de sticle se înșiruiau de-a lungul aleii care ducea la vechea tabără de pescuit a lui Congress Haynes. La început, fuseseră doar câteva sticle și Andrew le lovise cu piciorul. Dar de fiecare dată când vizita tabăra, apăreau și mai multe sticle, până când cioroii legaseră sticlele albastre, verzi, roșii și transparente de ramurile fiecărui copac și tufiș suficient de solid ca să le suporte. Spoturi de lumini colorate se fugăreau pe alee când soarele mângâia sticlele și cea mai vagă adiere era suficientă ca să le facă să răsune. Într-o noapte, el și Archie Flytte așteptaseră acolo, sperând să prindă vreun cioroi atârnând o sticlă, dar Archie a devenit agitat după ce a apus luna și s-a pornit vântul. Când Andrew l-a întrebat dacă îi era frică, Archie i-a răspuns batjocoritor. Sticlele trebuiau să sperie duhurile celor morți și Archie mai avea multe zile de trăit. Dar Archie a plecat spre Georgia înainte de miezul nopții și Andrew s-a îmbătat, iar dimineața, chiparosul de lângă verandă, nu mai departe de trei metri de locul unde

își pierduse el cunoștința, strălucea de la sticlele pe care nu le avusese în ajun.

Ușa spartă a taberei rămăsese căscată de când cavaleriștii lui Custer trecuseră pe acolo.

În afara excrementelor de șobolani și a frunzelor spulberate pe podea, cabana era la fel cum o lăsase.

Fusese tratat bine în lagărul de prizonieri supraaglomerat. Cu greu se puteau găsi dovezi de netăgăduit împotriva membrilor Klanului și multor martori le era teamă să vorbească. Yankeii dăduseră drumul membrilor Klanului fiindcă nu găsiseră dovezi, nu aveau spațiu sau pur și simplu își pierduseră răbdarea. Josie Watling nu fusese prins și Archie Flytte nu se mai întorsese după noaptea copacilor de sticle.

Când Andrew era în lagărul de prizonieri, Rosemary îi adusese haine curate.

I-a spus:

— Îmi pare rău. Sunt sigură că ți-e greu.

— Deloc, răspunsese Andrew. Sunt obișnuit să stau închis.

Mințise. Lagărul era o menghină ale cărei fălci strângeau tot mai tare și mai tare, storcând viața din el.

Când avocatul Ellsworth îl anunțase că va fi eliberat pe chezășie, Andrew ieșise pe poarta lagărului reînviat, ca un băiat ce pășește în lumea captivantă a unei zile fără școală. Dar când Andrew se întorsese pe Church Street la numărul 46, soția sa nu-l lăsase să intre.

La apus, vântul de pe râu puse pe cântat copacii de sticle. Era un sunet plăcut. Poți să spui ce vrei despre cioroi, dar știau să facă muzică. Andrew se simțea bine. Mai târziu în după-amiaza blândă de primăvară, râul curgea așa cum o făcuse și înainte să vină el și cum o va face și după ce el nu va mai fi, iar toți avocații și judecătorii, chiar Rosemary și Jamie, toți vor fi murit.

Biata Charlotte îl iubise. Știuse cine era și totuși îl iubise. Câteodată auzea glasul dulce al lui Charlotte în copacii de sticle.

Andrew îmbrăcă uniforma de colonel confederat și stătu afară, în amurg. Uitase cât de rigid era gulerul militar.

Bărci mici navigau în susul și în josul râului. Rândunicile se prăvăleau asupra insectelor. Un bâtlan ateriză în apa mică și se puse pe pândit peștii, ridicând pe rând câte un picior. Ăsta va fi ultimul lucru pe care-l va vedea peștele, piciorul acela nemișcat din apă, semănând cu o buruiană sau un simplu băț.

Revolverul îi era la fel de familiar lui Andrew așa cum fusese și Charlotte. Țeava maronie, lungă era albă la gură de la atâta tras: mânerul era ciobit fiindcă crăpase cu el capul unui cioroi.

În timp ce luna se ridica, o vulpiță gestantă ieși din tufișuri ca să pescuiască raci împlătoșați. Andrew se gândi s-o împuște, dar hotărî să n-o facă.

Celor miloși li se va arăta milă.

La revărsatul zorilor, Andrew Ravanel, fost colonel al Statelor Confederate ale Americii, intră ca să scrie o scrisoare pentru primul lui fiu și apoi se împușcă.

42. Moșteniri

„Chapeau rouge” tocmai se închisese când o ciocănitură puternică îl aduse pe MacBeth la ușă. O întredeschise și apoi o trânti la loc.

— Domnișoa’ă Belle… îs niște bă’bați, domnișoa’ă Belle, ca’e v’ea să vo’bească cu dumneata.

— În crucea nopții? Cine…?

— Domnișoa’ă Belle…

MacBeth era țeapăn de frică.

— Nu poa’tă glugi, da-s din Ku Klux Klan.

Belle fugi în dormitor după revolver și, când reveni, MacBeth dispăruse.

Belle rămase nehotărâtă, ascultând târșâitul picioarelor de pe verandă. Inspiră adânc, ridică piedica și deschise ușa cu o smucitură.

— Iisuse Hristoase, icni ea.

Isaiah Watling își plesni fiica atât de tare peste față, încât Belle aproape că descărcă arma.

— Să nu iei numele Domnului, Dumnezeul tău, în deșert.

— Papá! După douăzeci de ani mă lovești…

— De ce nu mi-ai spus, fiică? De ce n-ai spus nimic?

Alături de Isaiah mai era un bărbat mai tânăr, iar un al treilea le ținea caii, pe trotuar. Belle tremura atât de violent, încât apucă revolverul cu ambele mâini ca să coboare piedica.

— Am avut încredere în el, fato. Credeam că bărbatul care te-a dezonorat era un gentleman creștin.

Veranda scârțâi când bărbatul mai tânăr își mută greutatea de pe un picior pe altul. Își drese glasul.

— Bună, verișoară Belle.

La gestul nerăbdător al tatălui ei, tânărul se retrase în umbră.

— Eram tineri, papá, spuse Belle. Ai fost vreodată tânăr?

— Nu, răspunse Isaiah. N-am avut timp să fiu tânăr. Sprâncenele lui erau stufoase. Avea pâlcuri de păr în nări și în urechi. Belle adulmecă duhoarea metalică amăruie a unui suflet indignat.

— Ai ochii mamei tale.

Isaiah își strânse buzele.

— Uitasem asta.

Scuturând scurt din cap, alungă acea amintire.

— Am avut încredere în colonelul Ravanel. Am avut încredere în el.

— Andrew m-a iubit, papá. Am plâns când am auzit… ce și-a făcut.

Isaiah își frecă fața cu mâna.

— Colonelul Ravanel a lăsat niște lucruri pentru băiat: pistolul lui, un ceas, un bilet…

— Tazewell al meu e un gentleman, papá, insistă Belle. E educat și acuma face afaceri cu bumbac în New Orleans. Și-a cumpărat chiar și o casă!

Belle își frecă obrazul.

El spuse:

— N-ar fi trebuit să vin în regiunea de coastă. Mama ta n-a vrut să plece din Mundy Hollow, dar i-am zis că trebuia s-o luăm de la capăt undeva. Așa am ajuns la Broughton. Am fost omu' stăpânului Butler, cu trup și suflet, timp de treizeci și doi de ani. Treizeci și doi de ani, cu trup și suflet.

— Pachetul ăsta… e de la tatăl lui Tazewell?

— În afară de noi, singurii care au venit la înmormântarea colonelului erau yankeii care vânau membri ai Klanului.

— Unchiu' Isaiah n-a avut simpatii pentru Klan.

Vărul lui Belle rânji la ea.

— Unchiu' Isaiah e… „nervos". Noi doi l-am găsit pe colonel. Voiam să-l încurajăm să plece în Texas, da' colonelu' s-a cărat singur. Socot că ar fi făcut treabă bună în Texas.

— Ăsta e Josie, fiul lui Abraham.

Josie duse mâna la pălărie.

— Mă bucur să te cunosc, verișoară. Ai un loc tare frumos. Ăla cu caii e Archie Flytte.

Mâinile lui Belle tremurară.

— Tată, ai iubit-o pe mama?

— Mama ta a fost evlavioasă.

— Ai iubit-o?

— L-am iubit pe Dumnezeu, fato.

Belle crezuse că tatăl ei era un om simplu; nu bănuise niciodată cât de mult îl costase această simplitate.

— Colonelul Ravanel m-a mințit, spuse Isaiah. Și fratele tău, Shadrach, a murit pentru minciuna colonelului Ravanel. Shadrach n-a avut zile să se căiască pentru păcatele lui.

Un gând neomenos trecu prin mintea lui Belle: Shadrach murise fiindcă provocase la duel un trăgător mai bun.

Josie spuse:

— Morții-s morți.

— Rhett Butler a mințit.

— Ba nu. Rhett n-a spus niciodată nimic. I-a lăsat doar să creadă ce voiau.

— Butler l-a omorât pe frate-tău și și-a făcut de ocară părinții. Cinstește pe tatăl tău și pe mama ta, ca să-ți fie ție bine și să trăiești ani mulți pe pământul pe care ți l-a lăsat Dumnezeu.

— Chiar și acum, după atâta suferință…

Belle desfăcu mâinile și le închise într-un gest plin de neajutorare.

— Nu poți să ierți?

Tatăl lui Belle îi înmână pachetul.

— Am făcut ce-a fost mai bine după mintea mea.

Pachetul era mai greu decât părea.

— Cred că toți facem cât putem, spuse Belle. Nu vrei să intri? Am o fotografie cu nepotul tău.

Preț de o clipă, se gândi că Isaiah își va scoate pălăria și va intra. Vor merge în bucătărie – n-aveau ce să caute în partea casei unde se făceau afacerile. Îi va face o cafea tatălui ei. Își aminti că

obișnuia să bea cafeaua cu zahăr – multe lingurițe de zahăr.

Isaiah Watling atinse pachetul.

— Dă-i astea fiului tău.

Și se întoarse.

— Unchiu' zice că o să vie și vremea noastră, observă Josie, da' încă n-a venit.

43. Ziua de naștere a lui Ashley

Melanie pregătea o petrecere surpriză pentru ziua de naștere a lui Ashley, prima de la acel picnic de la Doisprezece Stejari, în urmă cu unsprezece ani, când ei doi își anunțaseră logodna.

Casa familiei Wilkes era aproape gata. Polița șemineului fusese frecată cu Sapolio[31], rama poleită a oglinzii fusese ștearsă de praf, fiecare grătar și plită fuseseră vopsite cu negru și carpetele de iarnă fuseseră scoase afară și periate. Pork și Peter presăraseră tutun pe ele înainte să le ducă în pod.

Ca președintă a Societății Văduvelor și Orfanilor Confederați, Melanie îi cunoștea pe toți mai-marii confederați ai Georgiei: generalul John Gordon, de cinci ori rănit la Sharpsburg; Robert Augustus Toombs, senator confederat și secretar de stat; chiar și Alexander Stephens acceptase invitația Melaniei. Cele două volume în care vicepreședintele Stephens justificase secesiunea, *A Constituțional View of the Late War Between the States,* ocupau un loc de cinste în multe gospodării sudiste (unde erau mai mult onorate decât citite). Sora lui Ashley, India, rămasă fată bătrână, ar fi vrut să pună cartea alături de biblia familiei, în salon, dar Melanie s-a opus. „Dacă cineva ar decide să pornească o dezbatere constituțională cu domnul Stephens? Ce s-ar alege atunci de petrecerea lui Ashley?” Volumele domnului Stephens rămaseră încuiate în dulapul pentru cărți.

India muncea cu eficacitate, dar îi tulbura pe negri. Când se pornea să facă ceva, mătușa Pittypat se descurca – lustruise toate articolele din sticlă, inclusiv pe cele împrumutate pentru ocazie –, dar lăsată în voia ei, domnișoara Pitty zbura de la o sarcină neterminată la alta. Numai Scarlett muncea fără să i se spună ceva. Scarlett era și cel mai bun vizitiu negru.

Cum pregătirile decurgeau așa cum trebuia, Melanie urcă pe palierul de la al doilea etaj, unde se afla biroul ei, cu o ceașcă de ceai, și continuă scrisoarea pentru Rosemary.

Melanie aproba în întregime decizia lui Rosemary de a preda la Seminarul pentru Fete. „Ai suferit o pierdere teribilă, dragă prietenă. Instruindu-i, copiii te vor ajuta să te vindeci.”

Bătu cu penița în dinți, meditând.

În ceea ce mă privește… când, am aflat că nu voi mai putea avea copii, am presupus că voi fi mulțumită cu căldura ce te însoțește când faci dragoste ca și cum chiar ai face dragoste. Ashley e un soț afectuos, dar în afara – dacă-mi permiți – „violenței tandre” a actului – roșesc, dragă prietenă –, pasiunea noastră se topește pe an ce trece, de la un anotimp neschimbat la altul. O, știu, o femeie decentă n-ar trebui să-și dorească îmbrățișările arzătoare ale soțului ei, dar…

— Domnișoa’ă Melly! Domnișoa’ă Melly!

Servitorul lui Scarlett, Pork, urcă apăsat scările și rămase amenințător deasupra ei, ca un copac gata să cadă. Pork nu știa să citească, dar Melly tot strecură scrisoarea sub sugativă.

— Domnișoa’ă Melly! Individu’ ăla A’chie nu mă lasă să mai atâ’n felina’e în g’ădină. Mi-a zis s-o ște’g. Mi-i f’ică de omu’ ăla!

— Întreab-o pe Scarlett ce să faci, Pork, răspunse Melanie. Sunt sigură că mai sunt și altele de făcut.

După ce negrul cel mare coborî bodogănind scările, Melanie înmuie penița în cerneală.

Câteodată dau din întâmplare peste fiica vechiului vostru vechil, Belle Watling. Dragă prietenă, l-am cunoscut doar pe Ashley al meu, ale cărui atingeri erau atât de generoase, dorindu-și mai mult să-mi ofere plăcere mie decât sieși. Mi-

am imaginat cum ar fi s-o întreb pe Belle (dar n-aș putea face asta): „Cum e să fi fost cu atâția bărbați? Toți bărbații sunt la fel?”.

O, Rosemary, au trecut opt ani – opt ani îndelungați – de când doctorul Meade i-a spus lui Ashley că nu mai pot avea un copil. Știu că ar trebui să renunț la dorințele mele, dar nu pot. Uneori, Ashley face sau spune ceva; alteori lumina îl surprinde într-un anume fel și pur și simplu ard de dorința de a fi îmbrățișată de soțul meu! Dragă prietenă, e atât de frumos! Sunt dispozitive care ar permite o intimitate între noi fără a ne teme de consecințe, dar Ashley, dragul de Ashley, e prea decent și singura dată când am îndrăznit să le pomenesc, Ashley s-a făcut roșu ca azaleele mătușii Pitty și a început să se bâlbâie (Ashley nu se bâlbâie niciodată), spunând: „Gentlemenii nu folosesc astfel de dispozitive!”. Sunt sigură că Belle știe despre ele și mi-ar spune dac-aș îndrăzni s-o întreb.

Scarlett trase cu ochiul printre stâlpii balustradei la gleznele Melaniei și spuse:

— Melly, Pork e perfect capabil să atârne câteva lampadare japoneze. Archie i-a aruncat lui Pork una dintre „privirile” sale și Pork o să măcăie toată după-amiaza. De ce-l primești pe țărănoiul ăla urât mirositor în casa ta?

— Archie e foarte bun cu copiii, răspunse Melanie.

În trecut, Archie fusese asociat cu disparițiile misterioase și toată lumea știa că face parte din Klan. Dar se purta minunat cu copiii.

După ce guvernatorul Bullock a șters-o, Scarlett a încetat să mai primească oaspeți și conacul ei de pe Strada Piersicului deveni un mausoleu. Copiii Butler petreceau mai mult timp la familia Wilkes decât în propria casă. Acru, bătrânul cu un singur picior Archie Flytte îi distra ore în șir.

— Dacă Peter a terminat cu lustruitul podelelor, el și Pork pot să așeze rogojinile de vară, spuse Melanie.

— Aș!

Capul lui Scarlett dispăru.

Melanie Wilkes bătu din nou cu penița în dinți.

Dragă Rosemary, urăsc să te împovărez cu necazurile mele, dar trebuie să-ți spun că sâmbăta trecută, la un prânz oficial de la Hagiul Kimball, Scarlett și Rhett au sărit unul la altul ca un câine și o pisică. Am auzit despre cearta lor din trei surse diferite! Singura lor legătură reală este iubirea pe care o împărtășesc pentru micuța Bonnie – „Bonnie Blue". Nepoțica ta e o rază de soare care luminează peste tot unde merge. Doamna Meade face pentru Bonnie ciocolata ei specială cu nuci pecan și doamna Elsing o așază pe micuță în poală și-i povestește cum era viața când ea era mică. Cei care l-au criticat aspru pe fratele tău îi arată acum o deosebită afecțiune. Și asta numai datorită iubirii lui Rhett pentru fiica lui.

E de ajuns să spună: „Tati, ridică-mă!", că Rhett o ia în brațe și, când îl trage de mustață sau de păr sau când e irascibilă, cum sunt toți copiii uneori, Rhett nu-și pierde niciodată răbdarea cu Bonnie Blue a sa.

Scarlett trăgea iarăși cu ochiul printre stâlpii balustradei:

— Melanie, cui îi scrii?

— Îi scriu lui Rosemary. Două casnice ostenite care se plâng de copiii lor. Uneori, dragă Scarlett – Melanie strecură scrisoarea în sertar și răsuci cheia în broască mi-aș dori să am darul tău de-a lua viața în piept. Mi-aș dori să am voința ta!

— Dacă voința ar fi așa de puternică precum se crede, Melly, am fi acum cu toții cetățeni

confederați. Mă duc la gaterul lui Ashley ca să vorbesc ceva cu Hugh Elsing.

Melanie bătu din palme.

— E perfect. E absolut perfect. Poți să-l reții acolo pe Ashley până la cinci? Dacă Ashley vine acasă mai devreme, o să ne prindă terminând o prăjitură sau ceva și surpriza lui o să fie stricată.

În grabă, Melanie încheie scrisoarea.

Dragă Rosemary, gelozia te macină atât de mult, încât aproape că-mi doresc să fiu înșelată decât să trăiesc mereu cu frica de a fi înșelată! Dacă n-aș avea încredere în Ashley, dacă n-aș crede că mă iubește, aș înnebuni.

Știam din copilărie că eu și Ashley eram meniți unul altuia. Suntem veri, iar „cei din familia Wilkes se căsătoresc întotdeauna cu verii lor". Am fost scutiți de chinurile curtării – mă iubește sau nu mă iubește; țin sau nu cu adevărat la el? Știam că mă voi mărita cu Ashley și îl iubeam. Să nu-l iubesc pe Ashley? Nu-mi pot închipui așa ceva!

Și totuși, câteodată, mă întreb cum ar fi fost… Pasiunile lui Scarlett sunt mai bogate și mai profunde decât ale mele sau am citit prea multe romane?

Oare iubirea trebuie să fie întotdeauna așa de complicată?

Melanie semnă și sigilă scrisoarea. Jos, Pork și unchiul Peter se certau în privința felului în care ar trebui așezate covorașele de vară. Melanie simțea mirosul mobilei șlefuite și al plăcintelor coapte.

Cât de recunoscătoare era! În timpul războiului, se temuse atât de mult pentru Ashley. Un ochitor ager și pe fază, una dintre miriadele de boli care omorau soldații slăbiți de foame și privațiuni – erau atâtea feluri prin care și-ar fi putut pierde iubitul soț. Melanie Hamilton Wilkes plecă capul și rosti câteva mulțumiri.

44. Dorință

Dorința prea mult refuzată îmbolnăvește inima.

Soarele care pătrundea pe ferestre lumina registrele de comenzi și un calendar ale cărui date erau tăiate cu X-uri. Praful de la gater îmbrăca pervazurile, rafturile, biroul cu rulou al lui Ashley Wilkes și pălăria lui.

Pălăria aceea era însoțitoarea lor mută.

Un bărbat și o femeie, singuri împreună, după atâția ani.

Scarlett observă firele argintii din părul lui Ashley și se gândește: „N-o să mai fie niciodată tânăr”, iar gândul acesta o face să-și dorească să plângă pentru el și pentru ea.

Scarlett nu a mai fost cu un bărbat de când a fost concepută Bonnie Blue. Ashley nu a mai fost cu o femeie de opt ani.

E sâmbătă după-amiază. Joagărele plângătoare sunt oprite și unse pentru sabat; cheresteaua nu mai e adunată în stive, niciun maistru nu mai strigă porunci. Muncitorii de la gater au fost plătiți și au plecat acasă. Firele de praf dansează în lumina soarelui.

— Zilele devin tot mai lungi, spune Ashley.

Scarlett răspunde:

— Da, da, așa e.

O gâză de primăvară, una dintre gâzele leneșe și grase care apar la trecerea dintre anotimpuri, se izbește de geam, încercând să ajungă afară. Va muri, așa cum se întâmplă cu multe dintre creaturile Domnului, fără a-și împlini dorința.

Scarlett O’Hara se gândește cât de tristă e viața, cât de nespus de tristă, în timp ce primește îmbrățișarea după care tânjește de atâta vreme.

Ashley și Scarlett se potrivesc perfect unul în brațele celuilalt.

Ușa biroului se trântește de perete. India Wilkes, Archie Flytte și doamna Elsing sunt în prag. Cu

gurile căscate.

Scarlett e pierdută.

45. Ea

Încornoratul Rhett Butler călărea pe străzile întunecate ale Atlantei. Își îndemnă calul la galop pe Decatur până când șoseaua deveni un drum de țară, apoi se întoarse brusc în oraș.

Când calul negru și mare încetini, Rhett înfipse pintenii și mai sălbatic.

— Naiba să te ia, ai să faci ce-ți spun!

N-avea încredere în sine. Era lucrul cel mai rău de care-și dăduse seama – să știe că nu putea avea încredere în sine. Patru ani. Timp de patru ani dormise singur, în timp ce ea se ținuse după Ashley Wilkes.

Mai devreme în acea seară, o silise să participe la petrecerea dată de Melanie. Crezând ce? Că Melly va denunța perechea adulterină? Ce comedie! Ashley și Melanie jucând rolul unui cuplu căsătorit fericit. Melanie primind-o pe Scarlett ca pe o soră, în timp ce șoaptele răutăcioase își luau aripi pe după evantaiele matroanelor.

Încornoratul Rhett Butler. O, nu, nu-și dăruise trupul lui Ashley. Numai sufletul ei blestemat, uneltitor, plin de dorință și speranță.

Își goli plosca. O goli și pe a doua. Trecu în galop pe lângă „Chapeau rouge” fără să vadă. MacBeth, care ridicase mâna pentru a-l saluta, o lăsă să cadă.

Nu se putea apropia de soția lui până nu va fi stăpân pe sine. Soția lui! Nu putea merge acasă până când Scarlett nu va fi încuiată în siguranță în odaia ei de culcare.

— Acasă.

Rhett scuipă cuvântul printre copitele calului.

Când intră în salon, ea era acolo. Își turna pe furiș un pahar cu coniac. Păli când îl văzu.

Hotărârea pe care o luase se topi ca fumul. Mâinile îl dureau de nevoia de a-i face rău. Ar fi

putut s-o omoare pe loc. Dacă ar omorî-o, n-ar mai tânji după Ashley.

— Ești beat și neghiob. Ia-ți mâinile de pe mine.

— Întotdeauna ți-am admirat curajul, draga mea. Cu atât mai mult acum, când ești încolțită.

— Nu-l poți înțelege pe Ashley și nici pe mine. Ești gelos pe un lucru pe care nu-l înțelegi.

Nobilă ca o regină, aruncă capul pe spate și-și îndreptă rochia, ridicându-se să plece.

El o prinse. O apucă de umeri și o țintui de perete.

— Eu, gelos? Și de ce nu? O, da, sunt gelos pe Ashley Wilkes. Îl cunosc pe Ashley Wilkes și pe cei de teapa lui. Știu că e onorabil și un gentleman. Și asta, draga mea, e mai mult decât aș putea spune despre tine… sau despre mine, la urma urmei. Noi nu suntem gentlemeni și n-avem onoare, nu-i așa? De aia ne merge așa de bine.

Când el se îndreptă spre garafă, ea o luă la fugă.

Rhett o prinse la baza scărilor. Mâinile lui alunecară pe sub rochia de casă, atingându-i pielea fină. Șopti răgușit:

— M-ai făcut de râs în fața întregului oraș fugind după el. Pentru numele lui Dumnezeu, în seara asta n-or să fie decât doi inși în patul meu!

Rhett o ridică în brațe și o purtă pe scara lată a măreței case pe care o construise pentru mireasa lui. Ea tremura în brațele lui, hipnotizată de mânia lui. Pe palier, când își recăpătă răsuflarea ca să poată striga, el îi astupă gura cu a sa. Era creatura lui; el o hrănise, o învățase și i se dedicase. Ea era a lui și el o va folosi după cum va găsi de cuviință.

O purtă în întunericul din vârful scărilor, cu gura apăsată pe a ei, cu respirațiile confundându-li-se.

În patul ei, în camera ei întunecată, i se deschise ca o floare și el zdrobi acea floare în ciuda drăgălășeniei ei. Nici când ea se lăsă pradă iubirii el nu-și putu potoli foamea.

Câteva ceasuri mai târziu, Rhett se ridică din patul unde Scarlett dormea, epuizată. Nu știa cine

fusese învingătorul și cine victima, își strânse în mâini capul care-l durea. Ochii îl usturau, buzele îi erau iritate, limba îi era umflată, trupul îi era lipicios de nădușeala lui și a ei. Mirosea aidoma femeii pe care o violase.

— Doamne, șopti Rhett Butler. Sunt întocmai ca tatăl meu.

46. Eugenie Victoria Butler

Când părinții lui Bonnie Blue se certau – și făceau asta destul de des casa se umfla de mânie, iar Bonnie își punea mâinile la urechi ca să nu audă cum explodează. Ieri fusese mai dihai ca de obicei. Adulții mergeau la o petrecere acasă la mătușa Melly, de aceea Bonnie crezuse că toată lumea va fi fericită, dar în după-amiaza aceea Sam cel mare a venit prin dos și, când Mammy a auzit ce avea de zis Sam cel mare, și-a tras fața ei amărâtă și, în scurt timp, toți servitorii aveau fețele amărâte și nu voiau să-i spună nimic lui Bonnie, dar ea știa că era ceva de rău.

Mama ei veni acasă și se ascunse în dormitor, dar când tata Rhett sosi și el, o sili să meargă la petrecerea mătușii Melly. Bonnie știa că mama nu voia să meargă la petrecere, dar tata Rhett o obligă.

În seara aceea, Bonnie nu reuși să adoarmă și, când auzi voci zgomotoase jos, crăpă ușa puțin și îl văzu pe tata Rhett purtând-o pe mama pe scări ca și cum era un copil. Se sărutau, așa că poate se împăcaseră și n-aveau să se mai certe.

A doua zi, mama a coborât abia la cină și era fericită ca o pisică ce-a primit smântână proaspătă, dar tata Rhett era plecat. Când Bonnie a întrebat când o să vină acasă, mama a zâmbit misterios și a spus: „Când n-o să se mai simtă vinovat, scumpo". În seara aceea, mama se plimbă prin casă fredonând și, după cină, scoase stereograful și Wade, Ella și Bonnie Blue au stat alături de ea pe canapea, uitându-se pe rând la imagini cu un fluviu mare din China și cu chinezi care purtau pălării ce semănau cu niște lighene întoarse cu fundul în sus.

Mama se aștepta ca tata Rhett să vină acasă, dar el n-a venit. Nici în ziua aceea, nici în cealaltă și nici în următoarea. Mama n-a mai fredonat și vorbea tăios cu toată lumea, iar când Wade a

sugerat să scoată stereograful și să se uite la imagini, i-a vorbit repezit.

Când tata Rhett a venit acasă, s-au certat iarăși – mai rău ca niciodată! – și tata s-a înfuriat așa de tare pe mama, încât a azvârlit țigara pe covorul din salon și toată casa s-a împuțit!

Mai târziu, Mammy s-a prefăcut că e binedispusă când împacheta hainele lui Bonnie, spunând că Bonnie o să plece o vreme cu tata Rhett, dar privirea tristă a bătrânei Mammy știa mai bine.

— Mammy, întrebă Bonnie, ce e ăla divorț?

— Nici vo'bă de așa ceva! Nu fac ei așa ceva!

Când Mammy oftă, oftă din toți rărunchii, nu numai cu gura.

— Doa' se gândesc la asta.

Belle Watling aștepta în gară.

Când Bonnie o cunoscu pe Belle – al cărei nume Bonnie îl auzise des când mama era furioasă –, își făcu curaj și întrebă:

— Chiar ești o femeie căzută?

Zâmbetul lui Belle păli, apoi își recăpăta strălucirea.

— Păi, scumpo, cred că da.

— Și de unde ai căzut? întrebă copila.

— Nu prea de sus, scumpo. N-am căzut de prea sus.

Belle o luă pe Bonnie de mână ca s-o ajute să urce în vagonul Pullman.

Bonnie era încântată de Pullman. Nu se mai sătura de felul cum banchetele se transformau în paturi și-l făcu pe însoțitorul de vagon să le schimbe de trei ori până fu satisfăcută.

Bonnie știa că mama ei era cea mai frumoasă femeie din lume și, când văzu tablourile cu regine în librării, știu că semănau cu mama ei. Tata Rhett era cel mai bun, cel mai deștept, cel mai nostim om și cel mai bun călăreț. Păi, armăsarul lui negru era aproape la fel de iute ca poneiul ei!

Bonnie știa că amândoi o iubeau și că se iubeau. Atunci de ce nu puteau să mărturisească asta și să nu se mai certe?

Dar asta fusese înainte și acum era altceva, iar Bonnie alerga dintr-un capăt în celălalt al vagonului, cu Prissy după ea:

— Ai g'ijă la masa aia! Nu ieși pe ușa aia! Int'ăm înt'-un tunel! Acope'ă-ți ochii!

Lumea trecea în goană pe la geam. Plugarii întorceau brazdele, creând făgașuri roșii strălucitoare. În orașe, oamenii urcau sau coborau din tren și stăteau pe peron, urându-și drum bun sau bârfind, cărucioarele pentru bagaje erau împinse, clopotele răsunau și conductorul striga: „Toată lumea în vagoane!" și sărea în tren. Bonnie se întreba dacă el rămânea vreodată de căruță.

Stând în poala lui Belle Watling, Bonnie întreba despre nuferii din mlaștinile pe lângă care treceau și despre o casă înnegrită de fum de pe o plantație din vârful unui deal.

— Sunt fantome acolo? întrebă Bonnie.

— Da, scumpo, sunt. Dar n-or să-ți facă niciun rău.

Când se așezară să ia cina, tata Rhett o complimentă pe Belle pentru rochia ei, iar ea roși:

— Domnișoara Smithers mă ajută să mă dau drept doamnă.

Tatăl lui Bonnie zâmbi foarte trist.

— Belle, dragă Belle… Știi că nu putem alege pe cine să iubim.

— Crezi că nu știu asta, căpitan isteț ce ești? rosti retoric Belle. Crezi că nu știu nimic despre dorința inimii?

El râse atunci, așa cum obișnuia, și râsul cristalin al lui Bonnie i se alătură, iar expresia ce mima neînduplecarea de pe chipul lui Belle se dizolvă în chicote.

A doua zi dimineață, Bonnie se urcă cu picioarele pe banchetă în timp ce trenul intra huruind în Charleston. Când tatăl ei îi dădu mâna

ca s-o călăuzească prin gara mare de cărămidă, Bonnie preferă să meargă singură, mulțumesc, dar îl lăsă s-o urce în birjă.

Bonnie fu bucuroasă să-l revadă pe vărul Louis Valentine. În timp ce tatăl ei și mătușa Rosemary vorbeau despre lucrurile pe care le discută adulții, Belle și Prissy îi duseră pe Bonnie și Louis Valentine pe promenadă ca să vadă bărcile. Prissy sporovăia cu Belle ca și cum Belle nu era o femeie căzută.

Bonnie voia să mai rămână în Charleston, dar tatăl ei spuse că nu puteau. Bonnie stătu bosumflată până se întoarseră în vagonul familiar Pullman. Luă cina și se cățără în pătuțul ei. Cum Bonnie se temea de întuneric, tatăl ei lăsă o lampă aprinsă ca s-o poată vedea prin draperiile patului.

Bonnie se trezi când mlaștinile de chiparoși făceau loc cocioabelor și bordeielor, apoi clădirilor mai mari, iar șina lor se uni cu alta când trecură în viteză pe lângă vechile case de piatră pe care tata Rhett le numea „Vieux Carré. E vechiul cartier franțuzesc, Bonnie". Trenul rulă pe rambleu deasupra cheiurilor și vaselor de pe fluviul cel mare. Bonnie era fascinată de vasele cu aburi și stărui fierbinte până când tata Rhett îi promise râzând că, da, da, vor merge cu un vas cu aburi. Fiindcă, așa cum afirmă Bonnie Blue: „Am fost obligată să-mi părăsesc poneiul și mi-e tare dor de el, dar n-o să-mi mai fie așa dor dacă merg cu vasul cu aburi".

47. Un oraș catolic

O dimineață de primăvară în Vieux Carré: clopotele bisericilor răsunau pe străzile înguste, păsări-paradis înfloreau și, în spatele porților de fier forjat, lămâile și portocalele coapte cădeau din copaci.

În timp ce aștepta lângă Rhett o birjă, Belle Watling își aminti de tânăra fată însărcinată care fusese în acest oraș cu mulți ani în urmă.

— Ce-ai zis, Belle? întrebă Rhett.

— Vorbeam mai mult pentru mine. Mă gândeam cum New Orleansul îmi părea cel mai mare oraș din lume.

Belle adăugă:

— Domnul fie milostiv, tare speriată mai eram.

Rhett o ajută să urce într-un landou deschis.

— Îți aduci aminte când ne-am întâlnit în fața Hotelului St. Louis? De femeia aia, Didi, cu care erai? Doamne, ce frumusețe! Avea cel mai roșu păr pe care-l văzusem vreodată. Mai visez și-acum uneori pălăria aceea…

Atinse brațul lui Rhett:

— Dacă nu m-ai fi găsit în ziua aceea, Rhett, aș…

— Dar te-am găsit, Belle.

Zâmbi.

— Din când în când, lucrurile se aranjează mai bine decât ne-am aștepta.

Belle știa că mariajul lui Rhett nu se număra printre astfel de lucruri. Prosteala aia dintre domnul Wilkes și domnișoara Scarlett dăduse naștere la ceva cumplit. Belle nu-l văzuse niciodată pe Rhett atât de tensionat și de amărât.

Când opriră la numărul 12 de pe Royal Street, Rhett spuse:

— Cred c-ar fi mai bine să-l vezi pe Taz singură. Nu vreau ca aversiunea lui pentru mine să strice totul. Mă întorc într-o oră.

— Dar, Rhett…
O ajută să coboare și-i dădu testamentul lui Andrew.
— Du-te, Belle. Fii curajoasă.
Potcoavele de fier ale calului înhămat la birjă zdrăngăniră pe vechiul caldarâm.
Belle mutase lucrurile lui Andrew din pachetul grosolan al lui Isaiah într-o cutie drăguță de plop, care avea un aer mai respectabil. Acum, cu ea în mâini, se întreba dacă n-ar fi putut găsi una mai frumoasă – poate de nuc. Belle își spuse: „Ruth Belle Watling! Nu fi toantă!” și trase de mânerul clopotului cu mai multă forță decât intenționase.
Neliniștită, ascultă pașii de dincolo de ușă și scrâșnetul broaștei trase. Ușa se deschise cu un scârțâit.
— Maman!
Belle izbucni în lacrimi.
— Ți-ai lăsat barbă!
— Tocmai voiam să ies… Sunt surprins, foarte bucuros c-ai venit! Te rog, te rog intră.
Belle nu văzuse o grădiniță mai frumoasă ca cea a lui Taz. Teiul emana un parfum atât de puternic! Ce băncuță drăgălașă! Ce iaz cu pești atrăgător! Casa – să fie oare asta casa dragului ei fiu? Ce căsuță perfectă! Belle suflă nasul în batistă.
Taz desfăcu brațele ca pentru a cuprinde totul.
— Maman, sunt ale tale!
Belle încremeni ca un animal ce simte primejdia.
— Dar, Taz, casa mea e în Atlanta.
— Intră, maman, se replie Taz. Te rog. Am să fac un ceai. Ceai englezesc. Sau poate preferi apă ori un pahar cu vin?
— Taz, cine-ar fi visat…
Gestul lui Belle întrupa încântarea unei mame.
— Scumpule, te-ai descurcat bine!
— Maman, pentru tine am făcut totul.
Pe chipul lui Taz apăru un zâmbet familiar.

— Și nu sunt întotdeauna așa de pompos. Pe cuvântul meu că nu. De ce nu mi-ai spus că vii? *Bon Dieu,* ce fericit sunt! Te rog, lasă-mă să-ți arăt casa.

Taz puse cutia lui Belle pe un pervaz și o conduse în bucătărie, în care era spațiu doar pentru ei doi.

— O, spuse Belle, ce tihnită și intimă e!

Balconul dormitorului din față dădea spre grădină. Când Taz spuse: „Asta e camera ta”, Belle pretinse că nu a auzit.

Dormitorul din spate avea o scară separată, ideală – așa cum înțelegea Belle – pentru un tânăr de lume care venea târziu acasă.

În salon, Taz insistă ca Belle să se așeze în noul lui fotoliu Suffolk, care, după cum îi spuse, „fusese făcut la New York”.

— Nu cred c-am stat vreodată într-un fotoliu mai confortabil.

Când Belle nu mai avu ce să admire, tăcerea umplu camera.

Păsările ciripeau zgomotos în grădină.

— Mi-a fost dor de tine, Taz, spuse Belle.

— Și mie.

Impulsiv, Taz îngenunche și-i apăsă mâna.

— Sunt partener deplin la firma lui J. Nicolet. Afacerea merge foarte bine și avem patru angajați.

Belle radia.

Taz își frecă fruntea cu palma. Pentru Belle, acest gest familiar îi amintea de băiețelul care fusese și lacrimi îi izvorâră din ochi. El spuse:

— Știi ce-mi doresc. Nu te-am putut păcăli niciodată.

Belle merse la fereastră și deschise obloanele. Spuse:

— Uitasem cât de mult îi priește vieții în New Orleans.

— Vrei să te muți aici și să locuiești cu mine?

Belle se întoarse spre el cu un zâmbet timid.

— Taz, am o afacere de condus.

— Vinde-o. N-ai să duci lipsă de nimic. Pot să am grijă…

— Taz, dragul meu băiat, îți mulțumesc din suflet, dar nu pot.

— Dar, maman, îi vorbi Taz ca unui copil, aici, în New Orleans, poți să fii o doamnă.

Belle își reținu râsul. Belle Watling, o doamnă!

— Nu, dragul meu, spuse ea. Aș strica totul. Gândește-te ce-ar zice J. Nicolet când ar afla că mama ta nu e decât o…

Clopotul de la intrare o salvă pe Belle. Zise:

— Răspunde, Taz. Eu și Rhett îți vom spune tot ce vrei să știi.

În fața porții, ținând mânuța lui Bonnie Blue într-a sa, Rhett Butler căzuse într-o stare în care cea mai profundă afecțiune e întinată de suferință și iubirile pierdute par să atârne mai greu decât iubirea în sine.

Cum putuse băiatul pe care-l adusese de la Azilul pentru băieți orfani să devină tânărul care stătea în fața lui? Privirea lui era cinstită și calmă.

— Bine ai venit în casa mea, domnule. Îți datorez scuze.

— Aceasta este Bonnie Blue a mea, spuse Rhett.

— Bună, începu să turuie Bonnie. Am patru ani. Tocmai a fost ziua mea.

Taz zâmbi.

— E frumos să-ți sărbătorești ziua de naștere. Dar ești sigură că ai numai patru ani? Ești prea înaltă pentru vârsta asta.

— Sunt foarte înaltă, îl asigură Bonnie. Am un ponei.

— Un ponei! Dumnezeule!

Taz îi conduse în grădină.

Ținând cutia de plop în poală, Belle aștepta pe banca din piatră circulară de sub un tei. Bonnie se repezi la iaz, unde peștișori aurii sclipeau sub un covor de nuferi.

— M-am gândit c-ar fi mai bine să vorbim afară, spuse încet Belle. Nu-i frumos locul ăsta, Rhett?

Taz începu.

— Domnule, îmi cer scuze. Am fost un prost nerecunoscător. Eu…

Rhett îi duse un deget la buze.

— Șșș…

— Domnule, eu…

— Nu contează, Taz.

Rhett zâmbi.

— De fapt, dacă stau să mă gândesc mai bine, mă bucur că s-a terminat.

O luă pe Belle de mână.

— Eu și mama ta… am fost custozii reputației unui alt bărbat mulți ani de zile. Un bărbat care avea mai mult de pierdut decât noi. Andrew Ravanel a fost unul dintre cei mai curajoși soldați ai Confederației. În ultimele clipe de viață, s-a gândit la tine.

— Dar…

Taz deschise cutia și se holbă, fără să vadă nimic, la un revolver, epoleții de colonel confederat, un ceas de argint greu și o bucată de hârtie împăturită.

Cum peștișorul auriu nu voia să iasă de sub covorașul de nuferi, Bonnie alergă la adulți și se ridică în vârful picioarelor ca să vadă ce era în cutia tânărului. Poate că azi era ziua lui.

Rhett spuse:

— Cetățenii recunoscători din Cynthiania, Tennessee, i-au dăruit tatălui tău ceasul acesta, Taz. E și gravat.

Tazewell întoarse ceasul greu în palmă.

— *Merde!* Adică Andrew Ravanel a fost tatăl meu? Colonelul Andrew Ravanel? De ce m-ai lăsat să cred că eram bastardul tău? De ce nu mi-ai spus adevărul?

— Citește biletul, dragul meu, șopti Belle.

Către cei interesați,

îl recunosc pe Tazewell Watling ca fiind primul meu fiu și-i las moștenire bunurile mele lumești. Mă rog să aibă o viață mai bună decât am avut eu.

Andrew Ravanel, colonel, C.S.A.

Taz împături biletul. Îl mai deschise o dată și îl fixă cu privirea.

— Taz, spuse Rhett calm, te rog, ia loc.

Când se așeză, mama sa îl îmbrățișa.

Rhett inspiră adânc.

— Mi-a plăcut întotdeauna New Orleansul. E un oraș catolic, tolerant, senzual și înțelept. Regiunea de coastă, unde am crescut eu și mama ta, Taz…

Rhett se opri, dar continuă imediat.

— Plantatori ca tatăl meu, Langston Butler, aveau putere de viață și de moarte. Tot și toți de pe plantația Broughton aparțineau Stăpânului. Sclavii lui Langston, vechilul lui Langston, caii lui Langston, fiica vechilului lui Langston, soția lui Langston, fiica lui Langston…

Rhett tuși.

— Până și fiul renegat al lui Langston Butler. Dacă-ți băteai joc de vreuna dintre posesiunile lui Langston era ca și cum ți-ai bate joc de stăpân.

Belle oftă.

— Parc-a trecut o viață de atunci…

— Taz, eu și mama ta avem o poveste lungă de împărtășit. Crezi că găsești pe undeva un pahar cu vin?

Când Taz și Bonnie intrară în casă, Rhett se plimbă prin grădină, cu mâinile în buzunare, fluierând încet.

Taz se întoarse și așeză tava pe bancă.

— Nu vreau vin. Sunt prea mică.

Bonnie se întoarse la iaz și se așeză pe margine, unde peștișorul auriu n-o putea vedea.

Belle spuse:

— Eu și mama ajutam la dispensarul de la Broughton și câteodată veneam la spițeria din

Charleston după coajă de chinină, iar într-o zi Andrew era acolo. De prima dată când ne-am privit în ochi, ne-am îndrăgostit. Nu zâmbi la mine, Rhett Butler. Știi că se mai întâmplă. La naiba, chiar știi. Oricum, în după-amiaza aceea, eu și Andrew ne-am plimbat prin Parcul White Point, trăncănind și privindu-ne în ochi. Cred că voiam să-l mănânc din priviri. Ei bine, nu s-a întâmplat nimic în ziua aia și am prins bacul înapoi la Broughton, dar n-am fost chiar surprinsă când o negresă mi-a dat un bilet în care scria să mă întâlnesc cu Andrew la Wilson's Roadhouse. Ei bine, în ziua aia m-am furișat de pe plantație și, după o săptămână, m-am furișat din nou, iar nu după mult timp făceam ceea ce predicatorii spun că n-ar trebui. Eu nu prea-mi băteam capul cu asta, iar dacă mama ar fi știut, n-ar fi spus nimic. N-am cunoscut pe niciuna dintre rudele lui Andrew, nici pe prietenii lui spilcuiți… până în dimineața când Rhett a venit la Wilson's, și de-atunci toată lumea a crezut că eu și Rhett… Andrew era foarte secretos în privința noastră. Am știut întotdeauna că n-aveam să ne căsătorim.

Rhett spuse:

— Tatăl lui Andrew, Jack, a fost nevoit să vândă din pământ și a scris tot atâtea promisiuni de plată câți proști erau ca să le accepte. Îi plăceau caii iuți.

Bonnie cânta:

— Ieșiți, peștișorilor. Nu vă fac nimic.

— Cumva, tata și Jack Ravanel au fost implicați într-un sindicat de comisionare a bumbacului și când sindicatul s-a dus la fund, tata s-a trezit cu promisiunile de plată ale lui Jack – ceea ce n-a fost pe placul niciunuia dintre ei: tata fiindcă Jack era rău de plată și Jack fiindcă, dacă exista un om în Carolina care să stoarcă un dolar de la el, acela era Langston Butler. Langston i-a dat de știre lui Jack că răbdarea lui pierise. Langston avea puterea să-l ruineze pe Jack și Jack știa asta. Când Jack a aflat despre Andrew și mama ta, s-a îngrijorat. Dacă

Langston descoperea că fiul datornicului său își bătea joc de fiica vechilului său, asta ar fi fost ultima picătură. Jack i-a poruncit lui Andrew să rupă legătura cu Belle, dar Andrew a refuzat. Lui Jack îi plăcea întotdeauna să dețină avantajul, iar când n-avea așa ceva, intra în joc imprevizibilul. Abia după mulți ani am înțeles, dar mâniosul și tulburatul Rhett Butler a fost elementul imprevizibil al bătrânului Jack. Și chiar a funcționat. Tata era așa de ocupat să mă dezmoștenească, încât n-a aflat niciodată despre Andrew și Belle.

Când Rhett se cățără pe cadrul ferestrei, picioarele lui lungi abia atingeau pământul. Îi oferi etuiul cu țigări de foi lui Taz. Când Taz refuză, Rhett își aprinse pe îndelete una.

— Andrew era foarte sensibil, orgolios și melancolic, dar era prietenul meu. Când m-am întors dizgrațiat de la West Point, am locuit la familia Ravanel.

— Colonelul Jack te-a îmbătat, spuse Belle aprinsă.

Rhett râse.

— Belle, numai eu mă pot îmbăta. Eram disperat de nefericit și Jack pur și simplu mi-a furnizat whisky-ul și o verandă sumbră unde să-l beau. După ce m-a lăsat să fierb suficient în propriul suc melancolic, Jack mi-a spus că fiul lui se încurcase cu o târfă – îmi cer scuze, Belle – și că, dacă eram cu adevărat prietenul lui Andrew, îl voi ajuta să se descurce. Am uitat multe din zilele acelea, dar mi-amintesc perfect acea dimineață…

— Și să-i stric distracția lui Andrew? Haide, Jack...

Limba colonelului Jack plesni ca un șarpe călcat pe drum. Jack avea zece mii de motive pentru care Rhett ar trebui să-l ajute pe Andrew. Rhett era ostenit, pe jumătate beat și aparent nu-i

păsa deloc. Ar fi făcut orice ca să-i închidă gura lui Jack.

— Atunci vorbești tu cu el? întrebă Jack. E la Wilson's Roadhouse. Ești un băiat bun. Nu te uita în gura altora. Dacă tatăl târfei află despre asta, nu se știe…

Rhett era sătul până-n gât de Jack și sătul până peste cap de el, și sunt lucruri mai rele decât să călărești la revărsatul zorilor. Pasul lui Tecumseh era lin ca o adiere.

Râul își schimba culoarea de la negru la argintiu, iar felinarele cetelor de lucrători pâlpâiau pe ogoare înainte ca Rhett să ajungă la răscrucea de la Summerville. Când intră în grajdul de la Wilson's, Andrew era afară, fumând.

— Slavă Domnului, Rhett. Slavă Domnului că ești tu.

O lampă lumina în camera de la etaj unde Belle își aștepta iubitul. Chiar în acea seară, îi spusese lui Andrew că-i purta copilul.

Andrew îl strânse pe Rhett de braț.

— Rhett, vrea să o iau de nevastă. Rhett, nu pot; știi că nu trebuie.

Andrew încercă o glumă dezgustătoare.

— Sunt ultimul bun negociabil al tatălui meu!

Când Belle coborî în curte, era îndrăgostită și frumoasă.

— Andrew? Cine-i cu tine? A, e tânărul stăpân Butler.

Tânăra credea că iubirea ei o va ajuta să treacă peste orice.

— Eu și Andrew am fost… ne-am ținut companie unul altuia. Trebuie să mă duc acasă acum. Mă duci acasă, tinere stăpân?

Rhett fu de acord.

Soarele se ridică în timp ce ei doi călăreau de-a lungul digului principal. Cetele tăcute de lucrători îi urmăriră trecând, cu mâinile streașină la ochi.

Mintea lui Rhett nu fusese niciodată mai limpede ca acum, de când plecase de la West

Point. De luni în șir nu se mai simțise atât de bine. Rhett Butler nu mai avea absolut nimic de pierdut.

Obrazul lui Belle îi încălzea spatele.

— Iubești pe cineva, tinere stăpân?

— Pe sora mea, Rosemary…

— Nu suntem noi norocoși? Nu-i mai bine să iubești decât să fii iubit?

La douăzeci și patru de ani după acea dimineață, Rhett Butler puse mâinile pe umerii lui Tazewell Watling și spuse:

— *Dites moi qui vous aimez et je vous dirai qui vous êtes*: spune-mi pe cine iubești și-am să-ți spun cine ești.

La sugestia lui Taz, luară cina la Antoine's, unde chelnerii se agitară în jurul mamei domnului Watling și al fetiței căpitanului Butler. Belle spuse că era cea mai fericită zi din viața ei.

A doua zi, luară trenul spre Baton Rouge ca să-l întâlnească pe partenerul lui Tazewell Watling. În timp ce Rhett, Taz și J. Nicolet vorbiră despre cunoștințe comune, Belle, Prissy și Bonnie se plimbară de-a lungul brațului mort al râului, unde Prissy se sperie foarte rău când un buștean aparent inofensiv se dovedi a fi un aligator.

În Baton Rouge, luară masa în cafeneaua unui pescar. Lui Bonnie îi plăcură cârnații *boudin,* dar langustinele îi stârniră fiori.

— E ca un păianjen uriaș! insistă Bonnie.

Întorși în New Orleans, participară la cursele de cai și văzură *Nunta lui Figaro* la Opera Franceză. Rhett și Bonnie călăriră o dimineață întreagă pe străzile cu linii de tramvai, fiindcă asta își dorea Bonnie.

Bonnie ridică micuțul ei chip spre el și spuse:

— Aș vrea să fie și mama aici.

Privirea lui Rhett era foarte tristă.

— Da, scumpete. Și eu aș vrea să fie.

Ploile din acea săptămână veselă fură ploi tropicale, care răcoreau pământul și se topeau în ceață imediat ce cădeau pe pământ.

Rhett uită de promisiunea de a-și duce fiica pe un vas cu aburi. Va regreta tot restul vieții acea promisiune încălcată.

48. Domnișoara Melly cere ajutor

La un an și o lună după ce Rhett și Bonnie au vizitat New Orleansul, Melanie Wilkes îi scrise prietenei sale:

Dragă Rosemary,

Sper că scrisoarea mea te va găsi sănătoasă și voioasă. Îți place să predai la Seminarul de Fete?

Rosemary, cum au ajuns două mototoale ca noi așa bune prietene?

Doctorul Meade e în fața odăii mele, dându-i instrucțiuni mătușii Pittypat. Bunul doctor mă lasă cu o grămadă de povețe și poțiuni și pilule în toate culorile! Când bărbații pot repara ceva, apoi nu se-ncurcă. Când nu pot face nimic, își dreg glasul cu afectare și sunt pierduți!

Cu toate că doctorul Meade mă condamnă pentru ananghia la care mă aflu – îi citesc reproșul în privire –, nu-l poate rosti fără a renunța la buna-cuviință. Ce bărbat ar îndrăzni să-i spună unei neveste că ar trebui să refuze îmbrățișările soțului ei!

Cu Ashley e mai puțin reținut, iar soțul meu cel vinovat îl evită. Când doctorul Meade reușește să-l prindă la colț, Ashley intră în odaia mea atât de chinuit de remușcări, încât trebuie să-l înveselesc. Falsa soție voioasă și soțul pocăit: ce gâște suntem!

Doctorul Meade dă vina pe Ashley pentru sarcina mea. Ashley e un gentleman și niciun gentleman nu ar recunoaște că soția sa sfioasă și bolnăvicioasă a fost o Salomee la ale cărei ademeniri bărbatul neajutorat n-a putut rezista.

Da, dragă prietenă, îți mărturisesc că o asemenea poveste neverosimilă este adevărul gol-goluț și că această fată simplă poate, atunci când e nevoie, să fie o Salomee de primă clasă!

În urmă cu un an, în aprilie, Scarlett și Ashley au cedat – numai pentru o clipă – impulsului care mocnea în ei de atâția ani. Sora lui Ashley, India, Archie Flytte și bătrâna doamnă Elsing – băgăreții de seamă ai Atlantei – i-au surprins îmbrățișați. Firesc, India a dat fuga la mine cu vestea – și tocmai de ziua de naștere a lui Ashley, când casa noastră era pregătită să primească oaspeți și lampadarele japoneze luceau ademenitor în grădină.

Dragă Rosemary, când vine vorba de familia mea, sunt o tigroaică și am înțeles perfect, în timp ce India îmi dădea vestea cu încântare, că stătea în puterea mea să destram două căsnicii, a mea și a fratelui tău, Rhett. Chipul Indiei strălucea pur și simplu de o satisfacție malițioasă. A urât-o dintotdeauna pe Scarlett.

M-am gândit atunci: India, ești sora lui Ashley. De ce nu vezi că asta l-ar distruge pe fratele pe care-l iubești deopotrivă cu femeia pe care o disprețuiește

Așa că am făcut-o pe India mincinoasă. I-am spus că soțul meu, Ashley, și draga mea prietenă Scarlett nu m-ar înșela niciodată. I-am poruncit Indiei să plece din casa mea. Când Archie Flytte a adeverit povestea Indiei, l-am dat afară și pe el. Prin urmare, Archie a rostit cele mai obscene amenințări – nu împotriva mea, ci a lui Scarlett și a lui Rhett! Mă tem că cei doi au un dușman în el.

Când vinovatul meu Ashley s-a întors acasă, nu i-am dat bietului om nicio șansă să se scuze, ci l-am întâmpinat cu o îmbrățișare care sper că a fost mai arzătoare și mai familiară decât a lui Scarlett!

Ashley își dorea cu disperare să se confeseze. Buzele îi tremurau de nerăbdare. I-am pecetluit mărturisirea cu un sărut.

Sinceritatea e o unealtă brută: foarfece de grădină când tu ai nevoie de o forfecuță pentru cusut! Nu puteam să-mi las soțul să se confeseze, fiindcă nu-i puteam oferi iertarea!

Scarlett și Rhett au sosit când petrecerea lui Ashley era deja începută de mult. (Nu mă îndoiesc că fratele tău a forțat-o pe Scarlett „să înfrunte furtuna”.) La ușa din față, am luat-o pe draga mea prietenă de brațul ei trădător și i-am zâmbit astfel ca toată lumea să ne vadă.

Printre musafirii noștri din acea seară se numărau oameni de vază, câțiva atât de proeminenți (și zăpăciți), încât nimeni nu le-a spus despre căderea în dizgrație a lui Ashley. Spiritele generoase au acceptat încrederea mea în soțul și în prietena mea. Cinicii m-au considerat o neghioabă și au chicotit pe seama mea pe la spate.

Dar scandalul a fost înăbușit datorită reputației mele.

În acea seară, după ce oaspeții noștri au plecat acasă, Ashley mi-a dovedit în cel mai primitiv și mai convingător mod că era numai și numai al meu.

Ashley și Melly Wilkes au fost ca doi proaspăt căsătoriți. Discutam despre cărți, artă și muzică – niciun cuvânt despre politică sau afaceri –, dar nopțile noastre erau atât de voluptuoase, încât roșesc la amintirea lor! N-am vorbit niciodată despre ce s-ar putea alege de senzualitatea noastră. Poate visam că, după nașterea grea pe care am avut-o cu Beau, n-aș mai putea rămâne însărcinată.

Cum nu pot crede că Dumnezeu e nemilos, trebuie să cred că El știe mai bine, și așa am ajuns în lăuzie.

Dacă supraviețuiesc, va fi voința Domnului. Dacă nu, mă rog să trăiască copilul meu. E atât de isteață și viguroasă și vrea din toată ființa să trăiască. Spun „ea” fiindcă mă simt deja aproape de ea, mai aproape decât aș putea fi de un băiețel. Mă confesez ei. I-am povestit despre cum tatăl ei a fost educat pentru o lume mai rafinată decât talmeș-balmeșul în care trăim. Am îndemnat-o pe

fiica mea să facă din lumea ei una în care suflete blânde ca Ashley să poată trăi în cinste și pace.

Rosemary, trebuie să fie posibil! Cei născuți în secolul al nouăsprezecelea stau la porțile raiului, unde nu vor mai fi războaie și toată lumea va fi fericită și bună!

Ce va ști fiica mea despre lumea noastră? Dacă viața dinainte de război îmi pare atât de îndepărtată, cum i se va părea ei?

Noi, confederații, vom deveni niște fantome sentimentale? Pasiunile, confuziile și dorințele noastre vor fi reduse la o idilă îndepărtată cu negri locali, plantații cu coloane albe, stăpâni chipeși și stăpâne frumoase ale căror maniere sunt la fel de impecabile ca hainele pe care le poartă?

O, Rosemary, viețile noastre au fost secerate într-un „înainte” care se distanțează pe zi ce trece și un „acum” atât de modern, că vopseaua de pe el încă nu s-a uscat.

Sunt atât de nerecunoscătoare! Soarele strălucește în fața ferestrei mele și aud strigătele copiilor care se joacă, în timp ce eu mă complac în aceste fantezii melancolice.

Draga mea Rosemary, am evitat adevăratul scop al scrisorii mele. Trebuie să vii la Atlanta.

Îmi dau seama de responsabilitățile tale de la școală, dar te implor să te gândești la fratele tău. Când Bonnie Blue a murit, m-am temut că Rhett își va pierde mințile.

Lucrurile ar fi putut fi atât de diferite… Dacă micuța Bonnie nu și-ar fi îndemnat poneiul care se codea să sară peste obstacolele alea… Dacă poneiul nu s-ar fi împiedicat… Copiii cad de pe cai în fiecare zi. Câteva dintre căderile fratelui Charles au lăsat-o pe mătușa Pittypat cu răsuflarea tăiată. Majoritatea copiilor nu mor doar fiindcă au căzut de pe un ponei.

Moartea lui Bonnie a sfâșiat inimile părinților ei – după cum sigur îți dai seama.

Timp de patru zile, Rhett a rămas cu biata lui copilă moartă într-o cameră plină de lumânări. Rhett nu suporta ca Bonnie să fie îngropată – așezată pentru vecie în întunericul de care se temuse întotdeauna!

Încă mi-e greu să cred că nu mai este. Câteodată, când aud zgomote de copite, mă uit pe stradă, așteptându-mă s-o văd pe Bonnie pe poneiul ei gras alături de mândrul ei tată, Rhett, care-și ține în frâu mărețul armăsar negru ca să fie la pas cu cel al fiicei sale…

Cei care spun că Atlanta e lipsită de inimă ar fi trebuit să vadă funeraliile acestui copil. Au venit atâția oameni la înmormântare, încât o sută au rămas în afara bisericii.

Dacă moartea lui Bonnie i-a dat o lovitură puternică fratelui tău, căsnicia sa pe ducă i-a venit de hac.

Rosemary, în sufletul său, fratele tău e un îndrăgostit. Omul de afaceri șiret, aventurierul, dandy-ul sunt doar costumele purtate de îndrăgostit.

Bonnie Blue a fost ultimul cui bătut în sicriul matrimonial al lui Rhett și Scarlett. Rhett vedea în Bonnie o Scarlett neprihănită, o Scarlett care-l iubea fără nicio rezervă. Și Scarlett o iubea pe Bonnie, văzând-o ca pe un sine renăscut, o imagine a ceea ce ar fi putut fi dacă, dacă… Bonnie știa de ce avea nevoie, spre deosebire de Scarlett, iar în timp ce Scarlett ne atrăgea admirația, Bonnie o poruncea.

Rhett și Scarlett au fost mereu gata de luptă, dar într-un mod maiestuos, triumfător – ciocnirea a două suflete nestăpânite. Acum e dureros să fii în preajma lor: un limbaj atât de plin de amărăciune și istovire; atâtea reproșuri vechi reluate; vinovății reamintite la nesfârșit, ca și cum ar fi încă proaspete și rănile încă sângerânde.

Rosemary, fratele tău are nevoie de tine.

Nu sunt prea umblată. Odată, când eram foarte tânără, mătușa Pittypat, eu și Charles am călătorit la Charleston. Mi s-a părut mult mai sofisticat decât Atlanta! Am stat la hotelul domnului Mills (mai există?) și, în sala de mese, am fost servită cu melci însoțiți de tacâmul cu care-i ții în timp ce scobești carnea din cochilie. Am crezut că tacâmul acela era un spărgător de nuci și, cu determinarea unei adevărate cetățene din Atlanta, am încercat să sparg cochilia melcului, când chelnerul nostru amabil mi-a sărit în ajutor. „O, nu, domnișoară. Nu, domnișoară! În Charleston facem lucrurile altfel!”

Am bănuit atunci, și cred și astăzi, că sunt multe lucruri pe care charlestonienii le fac diferit – lucruri pe care aglomerata Atlanta le neglijează sau le trece cu totul cu vederea.

Nu-mi aduc aminte de tatăl și de mama mea decât ca o formă vagă, o căldură, care aduce cumva cu căldura pâinii coapte. Îmi amintesc o atingere a mamei, atât de blândă, încât putea la fel de bine să fie a unui fluture. Când au murit părinții noștri, eu și Charles ne-am mutat la mătușa Pittypat: doi copii al căror tutore era puțin mai mult decât un copil. Unchiul Peter era adultul din casa noastră! Ce vremuri fericite au fost! Neghiobia mătușii Pittypat (care-i irită pe adulți) ne fermeca și, printre copii, inima bună și aerele prostești ale mătușii Pittypat păreau să înflorească în ceva ce aducea a înțelepciune. Într-o zi, a pus rămășag că nu putem să-i întrecem cabrioleta domnului Bowen. (Domnul Bowen, vecinul nostru, avea niște trăpași vestiți.) Eu și Charles ne-am ascuns în tufe până când domnul Bowen a apărut pe strada noastră și ne-am postat în fața lui, fugind cât puteam de repede cu piciorușele noastre grăsuțe, în timp ce domnul Bowen (avertizat de mătușa Pittypat) și-a înfrânat caii ca noi să putem câștiga cursa. După câte îmi amintesc, premiul nostru au fost prăjituri de ovăz, două de fiecare,

cu siguranță cele mai bune prăjituri pe care le-am mâncat vreodată. Eram deja o femeie în toată firea când mi-am dat seama de înșelăciunea lor – doi copii mici să poată întrece un trăpaș rapid! Dumnezeule!

Acum, când ieșim într-o după-amiază de duminică, sunt transportată până la trăsură ca un geamantan și înfășată ca un bebeluș pentru a mă feri de „grozavul frig de august".

La țară, Ashley suspină la vederea ruinelor fiecărei plantații familiare, a grădinilor cucerite de sălbăticie ca și cum pământul ar mai aparține încă indienilor cherokee. Când îl trag de mânecă, Ashley revine șovăitor în prezent.

Și astăzi „facem lucrurile diferit" în Atlanta. Dragă Rosemary, aproape că ne-am revenit de pe urma războiului și prosperăm într-un mod uluitor. În zilele de piață, căruțele fermierilor umplu străzile Piersicului și Whitehall de la un trotuar la celălalt. Lămpile cu gaz au ajuns până aproape de casa mătușii Pittypat și toate străzile centrale au macadam. Se construiesc linii de tramvai! Am fost readmiși în Uniune, trupele federale sunt în vest cu generalul Custer și Atlanta o duce foarte bine, mulțumesc.

Când Louis Valentine va deveni major, va avea un viitor strălucit aici. Atlanta a îmbrățișat din toată inima Epoca Modernă și un tânăr cu legăturile unchiului său Rhett va avea multe oportunități.

Ce practică am devenit, când acele vremuri de care-mi aduc aminte cu cel mai mare drag erau atât de lipsite de simț practic: mătușa Pittypat, Charles și Melanie jucându-se de-a viața!

Mi-e dor de Charles în fiecare zi. În inima mea, el a rămas un tânăr de douăzeci și unu de ani, de curând căsătorit cu Scarlett O'Hara de la plantația Tara. Probabil de vină a fost febra războiului, căci dacă doi oameni au fost mai

nepotriviți, aceia au fost scumpul meu Charles Hamilton și Scarlett O 'Hara.

Mă consolez la gândul că Charles a murit însurat fericit. Dacă ar fi trăit, și-ar fi făcut unul altuia viața nefericită.

Cred că-l voi vedea pe Charles în curând. Va fi plăcut să-l întreb ce crede el despre tot ce se petrece aici.

Îți trimit dragostea mea.

Prietena ta devotată,

Melanie Hamilton Wilkes

49. Un priveghi

În timp ce Melanie Wilkes era pe moarte, Rhett Butler aștepta în salonul conacului său de pe Strada Piersicului, ascultând ticăitul orologiului.

Era octombrie. O după-amiază întunecată, burnițoasă.

Coniacul din care bea fusese distilat din strugurii pe lângă care trecuseră probabil armatele lui Napoleon. Avea gust de cenușă.

Guvernatorul Georgiei, senatori și congresmeni ai Statelor Unite fuseseră întreținuți în această încăpere. Muncitorul care-i potrivise barele scaunului se bucurase mai mult de casa aceasta decât Rhett.

Casa cea mare era tăcută ca un mormânt. După ce Bonnie murise, îi ocolise pe Ella și Wade. Se temuse că s-ar fi uitat la copiii în viață și ar fi gândit: „Puteați să fiți voi în locul lui Bonnie. Dacă ați fi fost voi…”.

Mammy și Prissy scoteau copiii din casă la joacă. Când ploua, Ella și Wade se jucau în șopron.

Încetase să mai meargă la biroul său de la Banca Fermierilor și Negustorilor. Ieri – sau alaltăieri? –, președintele băncii venise la el, profund îngrijorat. Cu toate că Banca Fermierilor și Negustorilor nu investise în Northern Pacific, când Jay Cooke a declarat falimentul, Bursa de valori de la New York s-a prăbușit. În toată țara, depunătorii au dat fuga la bănci să-și retragă economiile. Băncile au dat faliment în New York, Philadelphia, Savannah, Charleston și Nashville. Banca Fermierilor și Negustorilor nu avea suficiente fonduri lichide ca să facă față cererilor.

— Rhett, poți să ne ajuți? îl implorase președintele.

Rhett Butler își dădu zălog averea pentru ca depunătorii Băncii Fermierilor și Negustorilor să-și poată retrage economiile în bani lichizi, până la

ultimul cent. De vreme ce acum puteau, nimeni n-a mai profitat de ocazie.

Lui Rhett nu-i păsa.

Orologiul bătu ora: șase lovituri funerare.

O pală de vânt venind din cămară îi zbârli părul de pe ceafă și Rhett știu că domnișoara Melly murise.

Melanie Wilkes era una dintre puținele ființe cunoscute de Rhett care nu se lăsau amăgite.

În timp ce lumina cafenie tomnatică se strecura afară din încăpere, Rhett aprinse lămpile cu gaz.

O iubise pe Scarlett sau ceea ce ar fi putut ea fi? Se amăgise singur, iubind imaginea mai mult decât femeia în carne și oase?

Lui Rhett nu-i păsa.

Lui Rhett nu-i păsa nici dacă l-ar fi înșelat de nenumărate ori cu Ashley Wilkes. Ashley era liber acum. Dacă îl mai voia, putea să-l aibă.

În acea seară, când soția lui Rhett veni acasă de la priveghiul Melaniei Wilkes, îi mărturisi soțului ei că îl iubește. Scarlett nu mai spusese niciodată asta și Rhett ar fi putut s-o creadă. Dar nu-i păsa.

Rhett Butler se uită în ochii verzi palizi care-l vrăjiseră atâția ani și nu se sinchisi.

50. Dealul de după Doisprezece Stejari

După ce primi telegrama scurtă a lui Rhett, Rosemary își dădu demisia de la Seminarul de Fete, împachetă și îi dădu cheile de la casa de pe Church Street numărul 46 fratelui ei, Julian.

Fiind prima lui călătorie cu trenul, Louis Valentine era în transă. Traseră peste noapte la hotelul feroviar din Augusta și Sam cel mare îi așteptă la Jonesboro în după-amiaza următoare.

Yankei bogați închiriaseră ce mai rămăsese din plantația Doisprezece Stejari pentru vânătoarea de prepelițe. În afară de peticele de ovăz așternute pentru păsările de pradă, plantația era toată numai buruieni.

— Ține-ți mâinile acasă, tinere stăpân, îl avertiză Sam cel mare pe Louis Valentine, altfel ai să ți le rupi.

Rugii înghesuiseră aleea. Crengile de mur zgâriau lambriurile trăsurii.

Coșuri de cărămidă se iviră dintre dărâmăturile a ceea ce fusese conacul de la Doisprezece Stejari. Coloanele sale răsturnate erau pe jumătate îngropate sub covoare de iederă. Aleea din față era curățată de curând. Miriștea care pocnea sub roțile trăsurii nu mai văzuse lumina deplină a soarelui din timpul războiului. Faetoanele lucioase din Atlanta erau parcate alături de căruțele șubrezite ale fermierilor. Cai, câțiva încă având hamurile de câmp, erau priponiți ici și colo. Negrii se adunau sub un nuc vechi care supraviețuise focurilor puse de Sherman.

— Nu ne putem ap'opia mai mult, spuse Sam cel mare. T'ebuie să me'gem pe jos până la locu' de înmo'mânta'e.

— Unde-l pot găsi pe fratele meu, căpitanul Butler?

— C'ed că-i cu stăpânu' Will. Au cu'ățat aleea asta ie'i.

În timp ce treceau pe lângă trăsurile parcate, un chip prietenos se ivi la o fereastră:

— Domnul aibă milă, dumneata ești, domnișoară Rosemary? Și acolo e Louis Valentine. Scumpule, nu te sfii.

— Vai, Belle, bună. Nu știam că o cunoști pe Melanie.

— Aveam o părere foarte bună despre doamna Wilkes. Nu-mi permiteam să mă consider prietena doamnei Wilkes, dar ea s-a purtat foarte frumos cu mine. N-am putut merge la slujba de la Sfântul Filip, da' m-am gândit să vin aici, dacă tot îi în aer liber.

— Pe Melanie n-ar fi deranjat-o.

— Ce n-o deranja pe doamna Wilkes îi deranjează pe alții. Doamna Wilkes era o adevărată creștină!

— Da, era. Cât mi-aș dori…

Rosemary cercetă chipul lui Belle.

— Melly era foarte îngrijorată pentru fratele meu.

Zâmbetul lui Belle se topi.

— Pe bună dreptate. Nu l-am văzut niciodată pe Rhett așa de amărât. Mai întâi, își pierde scumpetea aia de copil, iar acum asta! Ce-o să facă? El și domnișoara Scarlett… el a părăsit-o. A plecat pur și simplu. Da' nu stă nici la mine. Nu știu unde stă!

Belle își tamponă ochii cu batista.

— Să nu-mi stric machiajul. Trebuie să arăt decent pentru înmormântare.

Louis Valentine se agăță de mâna lui Sam cel mare.

— Nu-mi place s-o văd așa, îi spuse Sam lui Rosemary. Îmi aduc aminte când Doisp'ezece Steja'i e'a o plantație adevă'ată. C'eștea bumbac de calitate în văgăunile astea… bumbac de p'eț.

— Unde-l pot găsi pe căpitanul Butler?

— P'obabil la mo'mânt. A venit alaltăie'i. De-atunci muncește-nt'una.

Sam cel mare scutură din cap, uimit de această răsturnare a stării de fapt.

— Căpitanu' Butle' să muncească ca un neg'u! V'ei să te duc în spate, tine'e stăpân?

— Pot să merg și singur! declară Louis Valentine. Am șapte ani!

Sensibilitatea familiei Wilkes își făcuse cunoscută expresia în fiecare aspect al vieții de pe plantație. Petrecerile lor fuseseră vestite pentru veselia și frumusețea tinerelor care participau. Cele mai sclipitoare vorbe de duh fuseseră rostite în sufrageriile familiei Wilkes, unde preocupările comitatului Clayton pentru băutură, vânătoare și cai erau imediat expediate. De pe verandă, dincolo de grădinile bogate de la Doisprezece Stejari, puteai vedea apele sclipitoare ale râului Flint.

În spatele conacului, o cărare umbroasă urca printre pietre late spre vârful dealului unde, deasupra hornurilor înalte de la Doisprezece Stejari, o poartă de fier ornamentală îi primea pe cei îndoliați în cimitirul familiei. Înăuntru, stejari uriași vegheau asupra pietrelor de mormânt năpădite de mușchi. Mai jos de această curte sumbră, recoltele plantației, conacul, grădinile și acareturile fuseseră îmbelșugate. Într-o zi senină, puteai să cuprinzi cu privirea toate proprietățile familiei Wilkes; și totuși, între aceste ziduri de cimitir, toate dorințele, mândria, bogăția și puterea umane își găseau umilul sfârșit. Pentru familia Wilkes, până și moartea avea o dimensiune estetică.

Acum, cărările de piatră erau strâmbe sau distruse și rugii se agățau de mânecile lui Rosemary. Din stejari mai rămăseseră niște cioturi; cu ei se hrăniseră focurile de bivuac ale lui Sherman. Căprioarele și porcii-mistreți rupseseră vegetația dintre pietrele de mormânt, iar aleea plină de învățăminte morale fusese înghițită de lăstari, tufe de muri și vițe-de-vie sufocante.

Cele mai vechi morminte (Robert Wilkes 1725–1809; Sarah Wilkes 1735–1829) erau flancate de urmașii ocupanților. Aici zăceau părinții Melaniei, colonelul Stuart Hamilton (1798–1844), „Amarnic regretat", și soția lui, Amy, „Mamă iubitoare".

John A. Wilkes, tatăl lui Ashley, zăcea alături de soția lui. Charles Hamilton, C.S.A. (1840–1861), era lângă zid, alături de verișori.

Pietre micuțe marcau mormintele copiilor Wilkes.

Rhett Butler se împiedică de o piatră de mormânt răsturnată. Când ridică privirea, Rosemary tresări văzându-i durerea din ochi.

— O, Rhett, biata Melly…

Gulerul lui Rhett Butler era desfăcut și cămașa îi era jegoasă. Când își dădu la o parte părul din ochi, își mânji fruntea de argila roșie a Georgiei. Glasul îi era plat ca o piatră murdară.

— Toate sufletele blânde și cumsecade au plecat dintre noi. Bonnie, Meg, John, iar acum Melly.

Bărbați tăiau desișul și strigau instrucțiuni în timp ce dricul se mișca cu greutate peste panta neagră.

— Surioară, spuse Rhett. Nu, te rog, nu mă atinge. Nu cred c-aș suporta să fiu atins.

Aproape ca un gând întârziat, adăugă:

— Am părăsit-o. Am crezut… am sperat…

Își îndreptă umerii gârboviți.

— Am crezut că suntem făcuți la fel. În toți anii ăia blestemați…

— Ce-ai să faci, Rhett? Unde-ai să te duci?

— Cui naiba îi pasă? Oricând se găsește un loc.

Cu o batistă umedă, Rosemary șterse noroiul de pe fruntea fratelui ei.

Louis Valentine cerceta pietrele funerare.

— Uite, mamă, strigă el, era doar un prunc.

Fiindcă nu suporta durerea fratelui ei, Rosemary se duse la fiul ei. Citi:

— Turner Wilkes. 14 august-10 septembrie 1828. Dorința inimii noastre.

Glasul răgușit al lui Rhett interveni:

— Turner era fratele mai mare al lui Ashley. Dacă Turner Wilkes ar fi avut decența să supraviețuiască, Melanie s-ar fi căsătorit cu Turner și Ashley s-ar fi putut însura cu Scarlett și eu nu mi-aș fi risipit viața.

— Rhett, nu poți s-o ierți?

Fratele ei scutură ostenit din cap.

— Sigur că o iert. E așa cum e. Pe mine nu mă pot ierta.

Copite care alunecau, lanțurile zornăitoare ale harnașamentului și sfaturi rostite cu nervozitate anunțară dricul. Trăsura cu geamuri în panel îi purtase pe decedații de la Sfântul Filip cu demnitate, dar integritatea îi fu pusă în pericol la urcarea pantei abrupte, parțial defrișate. Rugii zgâriau geamul și băieții cioclului fereau ramurile mai groase care l-ar fi putut sparge. În spatele dricului, Will Benteen conducea caii de la trăsura familiei.

La mormânt, cei puternici îi ajutară pe copii și pe infirmi. Palid, Beau Wilkes se agăță de mâna tatălui său. Wade Hampton pășea în jurul mormântului tatălui său, Charles.

Mica Ella strângea în mână un buchet de crizanteme ofilite.

Ochii lui Scarlett erau plini de lacrimi nevărsate.

Jumătate din comitatul Clayton era aici. Familia Wilkes fusese o familie de vază și oamenii de la țară sunt mândri de familiile lor de vază.

Chipurile pe care Scarlett le cunoștea erau consumate de vârstă și lipsurile îndurate. Iată-l pe Tony Fontaine, revenit din Texas. Și Alex Fontaine se însurase cu Sally Munroe, văduva fratelui său, Joe. Beatrice Tarleton îi șoptea ceva lui Will Benteen – probabil despre cai. Beatrice Tarleton iubea caii mai mult decât pe fiicele sale. Randa și Camilla Tarleton aveau argilă roșie pe pantofii lor de duminică. Vor trebui să-i curețe înainte de a preda mâine la școala de duminică. Betsy Tarleton

se învârtea în jurul mamei sale ca să-și evite soțul gras și nesuferit. Beatrice n-o băga în seamă pe Betsy.

Suellen O'Hara Benteen o privea dușmănos pe Scarlett. Will îi spusese soției sale că Scarlett va rămâne la Tara după înmormântare.

În timp ce căsnicia ei se dezintegra de la o lună la alta, de la o săptămână la alta – câteodată Scarlett credea că de la o oră la alta –, Scarlett găsise refugiu în investirea banilor. Întotdeauna fusese iscusită. Nu construise ea cele mai profitabile două gatere din Atlanta? Rhett insistase că liniile ferate nu mai aveau unde să se extindă, că fuseseră construite mai multe șine decât erau pasageri sau marfă.

O să-i arate ea! Cumpără obligațiuni Northern Pacific.

După moartea lui Bonnie, Rhett dispăruse în altă lume – o lume în care ea nu putea intra. Nimic din ce spunea ea nu părea să-l atingă. Cele mai sincere promisiuni erau la fel de ineficiente ca și toanele ei. Rhett își privise soția cu ochi obosiți și triști și o abandonă ca să stea de veghe la patul de moarte al Melaniei Wilkes.

Când regretele și autoincriminările lui Scarlett fură prea mult pentru ea, se duse în centru, la brokerul ei. Căile Ferate Northern Pacific ale lui Jay Cooke fuseseră singura bucurie din viața lui Scarlett. Fără niciun efort sau suferință din partea ei, șinele Northern Pacific mărșăluiau inexorabil spre vest, în timp ce valoarea obligațiunilor creștea optimist spre cer. Miracolele naturale!

După ce Scarlett termină banii câștigați cu gaterele, ipotecă conacul de pe Strada Piersicului. În ultimele zile ale Melaniei Wilkes, Scarlett împrumutase garantând cu Tara.

Iar acum, Melanie murise și obligațiunile Northern Pacific ale lui Scarlett valorau la fel de mult ca lăzile cu monedă confederată din mansarda Tarei.

Scarlett va veni acasă, la Tara. Tara o va ajuta.

— Dragă Rosemary, spuse ea mecanic, mă bucur că ai venit.

— Melanie Wilkes era… îmi va fi foarte dor de ea.

— Aveam nevoie de ea, spuse Scarlett, ignorându-l pe străinul de lângă sora ei.

Străinul își umezi buzele ca și cum ar fi avut ceva de spus, dar, bineînțeles, nu spuse nimic. Niciunul dintre ei nu mai avea nimic de spus.

Purtătorii sicriului coborâră coșciugul bogat împodobit, pe care Melanie Wilkes nu l-ar fi ales în vecii vecilor, din dricul cu sticlă fragilă despre care Melanie ar fi considerat că e pretențios.

În timp ce sicriul era purtat spre mormânt, Will Benteen apucă mai zdravăn mânerele raclei grele ca să-i ușureze povara lui Ashley.

Pastorul își înfășură stiharul în jurul gâtului. Începu slujba prohodului. Gâște sălbatice gâgâiră în apropiere. Un corb croncăni în tufișuri. Beatrice Tarleton tuși.

Scarlett se concentră astfel încât să nu audă și să nu vadă nimic.

Negrii lui Will apucară funiile și, la semnalul lui Will: „Împreună, băieți!”, aduseră sicriul deasupra mormântului și-l coborâră.

Ashley își strânse în brațe băiatul și plânse. Beau se uita fix la pantofii săi.

Un nod cât un balon de suferință se ridică în gâtul lui Scarlett. O durea să înghită.

Lăsă bulgărele de argilă roșie să cadă pe sicriul Melaniei Hamilton Wilkes și-și șterse mâinile de fustă.

Auzi un cal coborând panta, iar când se întoarse, Rhett Butler plecase din viața ei.

În mormântul de la picioarele ei putea să fie la fel de bine și inima ei.

Partea a treia

Tara

51. Will Benteen

Când domnișoara Scarlett se mută înapoi la Tara și unchiul Henry Hamilton scoase la vânzare casa ei extravagantă, Will Benteen se aștepta la bucluc.

Domnișoara Scarlett și căpitanul Butler erau despărțiți; toată lumea știa asta.

Când căpitanul Butler plecase în galop de la înmormântarea doamnei Wilkes, Will fusese bucuros să-l vadă dispărând. Așa cum îi spusese lui Boo, câinele său de la fermă: „Uneori, ființele au nevoie să-și lângă rănile”.

Vechilul Tarei era un sărăntoc din Georgia cu ochi blânzi, un păr decolorat de soare care-l părăsea, cu încheieturile și ceafa roșii ca sfecla proaspăt tăiată. Avea capul mare și pieptul lat, dar piciorul care-i mai rămăsese era la fel de fusiform ca și ciotul de lemn pe care-l căpătase la Gettysburg. Degetele îi erau la fel de groase ca încheieturile fiicei sale Susie.

Odată, în anii grei de după război, când Scarlett trimitea întregul profit al gaterelor din Atlanta la Tara, i se plânsese: „Will, înainte de război, Tara avea grijă de familia O’Hara, nu invers”.

Will își scosese pălăria fără nicio formă și se scărpinase pe frunte. „Atunci, domnișoară Scarlett, probabil c-o să arendați Tara vreunui yankeu.”

De atunci nu s-a mai plâns niciodată.

Zilele acestea, Tara trebuia din nou să aibă grijă de toată lumea. Erau negrii – Dilcey, Prissy, Pork, Sam cel mare și Mammy –, dar și domnișoara Scarlett, copiii ei și familia Benteen.

Nu mult după ce veniră cei de la oraș, Ella, în vârstă de șapte ani, avu o criză. La masa de seară, scoase un țipăt ca de pe altă lume și căzu de pe scaun. Cu toate că era inconștientă, ochii i se roteau în cap, dădea din picioare și Will nu reuși s-o imobilizeze. Ieși imediat din criză, cu fața albă și

puțin zdruncinată, dar pe Will îl speriase de moarte.

Și Beau Wilkes era la Tara. Domnul Wilkes nu era în stare să aibă grijă de fiul său. După înmormântare, domnișoara Scarlett îi rugase și pe domnișoara Rosemary și pe băiatul ei să rămână.

Will bănuia de ce domnișoara Scarlett îi invitase pe sora căpitanului Butler și pe fiul ei. Era unul dintre lucrurile acelea pe care domnișoara Scarlett le făcea fără să gândească. Domnișoara Scarlett profita înainte ca altcineva să vadă că putea fi scos un profit. Stătea în firea ei.

Când Suellen își dădu seama, îi spuse soțului ei: „E un truc murdar, Will Benteen, să o folosești pe sora lui Rhett ca momeală”.

Will o făcuse să tacă cu un sărut. Will putea s-o facă să tacă pe Suellen când nimeni altcineva nu putea.

Suellen O’Hara nu fusese prima alegere a lui Will Benteen. Will o curtase pe Carreen, cea mai mică fată O’Hara, dar Carreen se hotărâse să intre la o mănăstire din Charleston.

Pe atunci, Tara devenise deja căminul lui Will, dar, în ciuda moravurilor relaxate de după război, nu putea locui în aceeași casă cu Suellen, care era nemăritată. Iar mândra Suellen nu avea alți adoratori și nici altundeva unde să meargă.

În pofida acestui început lipsit de romantism, căsnicia lui Suellen cu Will fusese fericită. Susie a lor avea șase ani și era deja o fire voluntară, dar părinții ei o iubeau cu atât mai mult. Așa cum îi plăcea lui Suellen să spună (amintindu-și cum Scarlett îi furase logodnicul, pe Frank Kennedy): „Nimeni n-o să-i mănânce din traistă lui Susie!”. Robert Lee, băiatul celor doi Benteen, era atât de timid și dulce, încât tatăl lui nici nu suporta uneori să-l privească.

Când Will venise la Tara, era un veteran rănit. Așa cum Tara îl tămăduise, și Will avusese grijă de Tara. Cu banii domnișoarei Scarlett, Will

reconstruise presa de bumbac, cumpărase secerătoarea modernă a lui Cyrus McCormick și înlocuise zecile de unelte mici: ferăstraiele basculante cu patru și șase dinți, bridele etrierelor, burghiele și sulele pe care soldații lui Sherman le furaseră sau le stricaseră. Muncitorii supravegheați de Will scoseseră din rădăcini cedrii și tufișurile de mure, înlocuiseră ostrețele despicate din gard, refăcuseră acoperișul răcitorului și afumătoarei, curățaseră pomii de uscături și tăiaseră crengile din livadă, măriseră încă pe-atâta grădina de legume, construiseră un șopron cu douăsprezece boxe pentru cai, împrejmuiseră un țarc pentru porci și ridicaseră din cofraje și scânduri date cu var nestins o șură pentru bumbac pe temelia celei vechi.

Ca să facă loc pentru Scarlett, familia Benteen eliberase dormitorul din față al lui Ellen și Gerald. „Nu poate fi decât o singură stăpână la Tara”, îi spusese Will nevestei lui furioase, „și cred că aia o să fie domnișoara Scarlett”.

Dar Scarlett nu-și dorise dormitorul părinților, cu balconul lui Gerald și patul cu baldachin în care membrii familiei O’Hara fuseseră concepuți, zămisliți și muriseră. În schimb, Scarlett ocupă vechea ei cameră din capul scărilor, alături de odaia copiilor.

După război, muncitorii de la câmp ai Tarei plecaseră la oraș, despre care auziseră atâtea. După câțiva ani de foamete, majoritatea se întorseseră în comitatul Clayton, trăind în prăpăditul cartier din Jonesboro căruia toată lumea îi zicea „Darktown”.

Scarlett îl întrebă pe Will Benteen:

— De ce nu stau la Tara, ca Sam cel mare și negrii de casă?

— Domnișoară Scarlett, ar prefera să trăiască în cea mai dărăpănată colibă decât să se întoarcă în „bordeiele negrilor” de la Tara. De altfel, ce ne-am face cu ei pe timp de iarnă?

— Tara a avut întotdeauna de lucru pentru oamenii ei.

— Domnișoară Scarlett, îi explică Will, nu mai sunt oamenii Tarei. Am nevoie de muncitori la câmp din martie până-n septembrie și le dau o leafă pe măsură. Muncitorii calificați primesc cincizeci de cenți pe zi.

— Și în restul anului, din ce trăiesc?

— Acu' sunt muncitori liberi, domnișoară Scarlett.

Will oftă.

— Nu noi i-am eliberat.

Domnișoara Scarlett depusese în pripă banii obținuți pe recolta de bumbac de anul acesta la banca din Atlanta – îi dusese personal la oraș. Când Will îi spusese că aveau nevoie de echipamente noi de lucru pentru însămânțarea de primăvară, ea îi răspunsese: „Will, va trebui să ne descurcăm cu cele vechi".

Necazuri din dragoste și necazuri cu banii: Will nu știa ce era mai rău.

Căpitanul Butler era în Europa cu domnul Watling.

Serile, în salon, domnișoara Rosemary citea cu glas tare scrisorile fratelui ei. Domnul Rhett descria cursele de cai, catedralele și artiștii din Paris și făcea spirite pe seama pălăriilor cardinalilor care erau agățate sus în catedrala Notre Dame. „Francezii cred că, atunci când pălăriile cad, cardinalul intră în rai. Unele dintre pălării atârnă acolo de secole!"

Will se minuna alături de copii. O căina pe domnișoara Scarlett. Părea tare neglijată.

Domnișoara Rosemary era modestă și de ajutor, iar Tara îi acceptase pe ea și pe Louis Valentine fără niciun murmur.

Domnișoara Rosemary deveni guvernanta copiilor și odaia acestora era clasa ei.

Suellen se ocupa de negrii de casă, afară de Mammy, care se ocupa de ea însăși.

Duminica, Sam cel mare mâna trăsurica până la Jonesboro, unde Rosemary și copiii se rugau alături de metodiști. Negrii traversau calea ferată, la biserica africană baptistă a reverendului Maxwell.

Cu sau fără bani, nu mai aveau să sufere de foame. Recolta verii fusese strânsă și depozitată în cămara pentru rădăcinoase, unde șiruri strălucitoare din conservele brevetate de domnul Mason erau umplute cu piersici, fructe de pădure, roșii și fasole.

Un tăuraș de trei ani fusese tranșat și pus în saramură. Cincisprezece porci fuseseră tăiați, tranșați, sărați și atârnați în afumătoare ca să prindă gust. Șuncile lui Will Benteen erau vestite în zonă și la fiecare Crăciun le ducea personal o șuncă vecinilor preferați drept „o atenție mică de la Tara".

Cu toate că Will era cultivator, prima lui iubire fuseseră animalele. Ca și doamna Tarleton, Will Benteen era înnebunit după cai. Îi plăceau vitele și catârii de la Tara și se împrietenise cu porcii lui: Colțatu', Piticu' și Trupeșa. Le admira firea lacomă tipică. Când Trupeșa s-a îmbolnăvit, Will a stat treaz jumătate de noapte administrându-i terebentină.

Tăierea porcului în prima zi friguroasă din noiembrie era dulce-amăruie. Da, Will umpluse afumătoarea de la Tara, dar mâine dimineață nu se va duce la țarcul porcilor. Trupeșa nu va mai fi acolo ca să grohăie, bucuroasă să-l vadă, și să-i adulmece pantalonii.

Sâmbăta dimineața, Ashley venea de la Atlanta. Îi mulțumea lui Scarlett că avea grijă de Beau și adesea aducea cu el un cadouaș: o batistă brodată sau o cutie cu acadele englezești.

Ashley spunea că nu mai construia nimeni. Gaterele lui stăteau degeaba și cheresteaua se

albăstrise în stive. Hanul Kimball își închisese porțile.

— E din cauza depresiunii, spuse Ashley, ca și cum nu-l privea de fapt.

— Doamne, Ashley, se încruntă Scarlett. Nu-ți pasă deloc?

— Îmi pasă că luni dimineață va trebui să decid pe care muncitor să-l concediez și nu știu cum își va hrăni familia.

Ashley își bea cafeaua cu Scarlett, Beau și Rosemary și-și chestiona fiul despre progresele lui Beau cu McGuffey Readers[32], dar Ashley nu mai bea niciodată a doua ceașcă înainte să meargă la Doisprezece Stejari, unde urca dealul până la mormântul din vârf și vorbea cu Melanie.

Blânda Melanie nu împărtășea regretele lui Ashley. Își asigura soțul îndurerat că vor fi din nou împreună într-o bună zi. În timp ce vorbeau, Ashley curăța mormântul, aruncând crengile și frunzele moarte peste zid. La a treia vizită, aduse o toporișcă să defrișeze aleea. Melaniei îi plăcuse întotdeauna cum se vedea de aici.

Petrecea noaptea în casa vizitiului negru de la Doisprezece Stejari. Ca și la Tara, oamenii lui Sherman cruțaseră bordeiele negrilor. Era singura noapte din săptămână când somnul lui Ashley Wilkes era lipsit de vise și netulburat.

Înainte ca Ashley să se întoarcă în Atlanta, mai zăbovea puțin la Tara, amintindu-și de vremurile trecute. Câteodată, Scarlett era uimită de glasul sonor și blând al lui Ashley. Când era irascibilă, îi amintea că avea un tren de prins.

Într-o sâmbătă dimineață, când sosi Ashley, avea obrajii rumeni și ochii îi sclipeau. Scarlett făcuse socoteli la masă. Rosemary stătea lângă ea, cârpind niște haine.

— Am vândut gaterele, anunță Ashley. Unui yankeu din Rhode Island. Doamne! Individul avea bani cu găleata.

Gura lui Scarlett se crispă.

— Cele mai moderne gatere din Atlanta. Ashley, cât ți-a dat pe ele?

Fericirea îi părăsi ochii.

— N-am nevoie de mult, spuse el. Vin acasă, la Doisprezece Stejari. Am să stau în casa vizitiului.

Rosemary îi luă mâna.

— Sunt încântată că ai să ne fii vecin. Dar ce-ai să faci aici?

— N-am să fiu singur! se rostogoliră cuvintele lui Ashley. Îi angajez pe bătrânul Mose – vă amintiți de el – și pe mătușa Betty ca să mă ajute. Va fi bine să-i am din nou în preajmă. Grădinile oficiale. Scarlett și le amintește, nu-i așa, Scarlett? Wilson, grăjdarul din Jonesboro… în fiecare vară, turiști yankei îl angajează pe Wilson ca să-i plimbe pe lângă „ruinele pitorești” din Sud. Am să refac grădinile. O să tăiem tufele și vița-de-vie sălbatică și o să reparăm fântâna aia veche. Îți aduci aminte de fântână, Scarlett? Ce frumoasă era! Grădinile vor fi memorialul Melaniei. Doisprezece Stejari… cum a fost, cum ar trebui să fie. Melanie a iubit mult plantația.

— Domnule Wilkes, zâmbi Rosemary, ai o inimă nobilă.

Scarlett se încruntă.

— Ai să le ceri bani turiștilor yankei ca să-ți viziteze grădinile?

— Păi, nu mă gândisem la asta. Cred… cred că aș putea.

Pe neașteptate, se făcu frig. Râul Flint îngheță și sobele de la Tara erau incandescente. Rosemary mută clasa la parter, în salon. Ceața plutea deasupra jgheaburilor cailor, prin care curgea o apă de izvor mai caldă.

Cu patru zile înainte de Crăciun, cei de la Tara luau micul dejun când Mammy veni de la afumătoare așa de supărată, încât nici nu putea vorbi.

— S-au st'icat! Nu mai sunt bune de nimic! Aici și-a băgat coada necu'atu'!

Mammy își sprijini trupul corpolent de chiuveta goală și inspiră adânc de mai multe ori.

— Aici nu-i mâna neg'ilor.

Scarlett era deja în picioare.

— Ce s-a întâmplat, Mammy?

Mammy întinse un braț tremurător.

Copiii vrură s-o urmeze, dar Scarlett rosti scurt:

— Ella, Wade, Beau… voi rămâneți în casă. Rosemary, Suellen, aveți grijă de ei, vă rog!

Ușa afumătoarei fusese forțată din balamaua de sus cu o rangă și stătea pieziș. Will Benteen trase ușa la o parte și păși cu grijă în încăpere.

— Domnul s-aibă milă de noi! gemu el.

Scarlett țipă:

— O, Will!

Fiecare dintre bucățile lor de șuncă afumată și sărată fusese tăiată de pe funie. Zăceau pe pământ ca niște prunci uciși. Poloboacele cu saramură fuseseră răsturnate și peste tot era împrăștiat bălegar.

Mammy era în spatele lor, în ușă.

— N-au fost neg'ii!

— Mammy, se răsti Scarlett, văd și eu asta!

Cu coada între picioare, Boo băgă botul în sanctuarul interzis și adulmecă.

Carnea și bălegarul se bălăceau în noroi sub picioarele lor. Putoarea era copleșitoare.

— Nu putem să le spălăm?

Will ridică o șuncă, apoi o lăsă să cadă, ștergându-și mâinile de pantaloni.

— Nu, doamnă. Vezi cum au fost despicate? Carnea-i pângărită, domnișoară Scarlett. Otravă curată.

Will ieși din afumătoare, se duse în spatele ei și vărsă.

Cu ochii larg deschiși, Mammy tremura.

— Golanii ăia s-au înto's, șopti ea. Știam eu c-au să se întoa'că-nt'-o zi.

— Războiul s-a sfârșit, Mammy, i-o tăie Scarlett. Golanii lui Sherman nu ne mai pot face niciun rău!

Cu toate că Boo lătrase în timpul nopții, Will nu se dăduse jos din pat ca să vadă de ce-l deranja câinele. Acum, mârâind cu importanță, Boo îi conduse pe Will și Scarlett la locul de dincolo de gardul grădinii, unde fuseseră priponiți niște cai. Will îngenunche ca să studieze urmele.

— Cred c-au fost trei.

Will scutură din cap.

— Ce fii de cățea ar fi… Iartă-mi limbajul, domnișoară Scarlett.

— Arză-i-ar focul de jigodii! spuse ea.

Will merse după urme până la șoseaua spre Jonesboro, unde dispăreau.

Niciunul dintre negri nu voia să pună piciorul în afumătoarea călcată de hoți – nici măcar Sam cel mare, care fusese vizitiul Tarei sub Will Benteen și Gerald O'Hara înainte de acesta.

— Nu te-am luat niciodată drept un laș, Sam, sâsâi Scarlett. Nu Sam cel mare.

Cuvintele ei aspre trecură peste capul plecat al lui Sam.

— Cu unele luc'u'i nu-i de joacă pent'u neg'i, spuse el.

Astfel, Will, Scarlett și Rosemary încărcară carnea pângărită într-o căruță și o duseră la groapa de gunoi: o râpă înaltă unde animalele moarte de la Tara erau lăsate să putrezească.

În timp ce șuncile se rostogoleau și săreau la vale, Will șopti:

— Adio, Trupeșo. Îmi pare tare rău că ți-au făcut asta.

52. Pământ încălzit

Banii și-ar fi putut pierde valoarea peste noapte și guvernul ales de ei ar fi putut să cadă, dar afumătoarele lor solide, răcoroase și întunecoase le aminteau oamenilor de la țară că adevărata prosperitate venea din munca propriilor mâini și de la pronia cerească.

Vecinii veniră să vadă sacrilegiul.

— Ce oameni ar fi în stare să facă așa ceva?

Bărbații murmurară amenințări și cercetară ferma ca și cum jefuitorii ar mai fi putut pândi prin preajmă. Will călăuzi cetele la locul unde-și lăsaseră caii și oamenii îngenuncheară ca să verifice urmele cu degetele. Tony Fontaine și fratele lui, Alex, se certară cu privire la mărimea potcoavelor unui cal.

Doamna Tarleton se strecură până la padoc, unde Will ținea mânjii cei noi. În mod normal, l-ar fi rugat pe Will s-o însoțească pentru a observa – a n-șpea oară – cum trăsăturile armăsarului ei se făceau deja văzute la mânjii lui. Dar nu și astăzi.

Ca la o înmormântare, femeile aduseră pâine și caserole; doamna Tarleton îi dădu lui Suellen două șunci.

— Ca să aveți ceva pentru masa de Crăciun.

Suellen îi spuse că le vor ține în cămara din casă, unde vor fi în siguranță.

În siguranță. Cum puteau fi în siguranță?

În cele din urmă, vecinii se întoarseră la casele lor. Negrii de casă erau înspăimântați, iar pe la cinci și jumătate, cum iarna se însera mai devreme, în afară de Mammy care dormea în spatele bucătăriei, negrii erau deja în bordeiele lor, cu ușile ferecate.

Boo era agitat și deplin conștient de responsabilitățile lui, iar în acea noapte lătră de fiecare dată când o vulpe sau un sconcs se strecură prin ogradă. Will Benteen se trezea, își trăgea

combinezonul peste cămașa de noapte și băga picioarele goale în bocancii reci de piele. Tropăia pe scara din dos și se strecura afară înarmat cu pușca.

Când se întorcea în pat, Suellen mormăia somnoroasă și se retrăgea din îmbrățișarea lui rece.

În Ajunul Crăciunului, după-amiază târziu, un vagon al Railway Express aduse o ladă mare de lemn ce purta etichetele flotei comerciale. Will și Sam cel mare îl ajutară pe vizitiu să descarce lada grea și îi oferiră o cană în cinstea sărbătorii, pe care o dădu pe gât cu un ochi ațintit asupra norilor care se lăsau.

Will îl aprobă, da, stătea să ningă.

Sam cel mare spuse:

— N-o să umble nimeni pe d'umu'i la noapte.

— Asta-i sigur.

Vizitiul plecă spre Jonesboro grăbit nevoie mare.

După cină, toată lumea se adună în salon ca să împodobească pomul de Crăciun pe care Sam cel mare îl instalase în după-amiaza aceea. Printre bănuieli șoptite și multe priviri piezișe aruncate lăzii misterioase, copiii agățară în copac mere, nuci și poze tăiate din reviste. Will se urcase pe un scaun de la bucătărie ca să pună în vârf noul înger de mătase roz cu alb cusut de Rosemary. Adulții agățară suporturile pentru lumânări suficient de sus ca să nu ajungă la ele mânuțele copiilor.

Zgomotul unor cizme care erau șterse pe verandă vesti sosirea lui Ashley. Pălăria și haina îi erau presărate cu fulgi de nea.

— Îmi cer scuze că am întârziat. Curățăm merii de crengile uscate și am pierdut noțiunea timpului. Crăciun fericit, Beau!

Își îmbrățișă fiul.

— Crăciun fericit tuturor!

În timp ce Rosemary îi turna niște punci lui Ashley, Will se îndreptă spre lada de lemn cu un

clește de scos cuie. Când cuiele scrâșniră, copiii își acoperiră urechile cu mâinile.

Rhett îi trimisese Ellei o păpușă de porțelan franțuzească foarte elegantă. Beau și Louis Valentine primiră patine și, spre încântarea și invidia băieților mai mici, Wade primi o pușcă de calibrul .22, cu o culasă rotativă și un singur cartuș, și un bilețel în garda trăgaciului. „Wade, sper că Will îți va arăta cum să tragi cu arma asta. Dacă ești cuminte și înveți să tragi bine, când vin acasă vom merge împreună la vânătoare.”

Mai erau un medalion de aur pentru Rosemary și o pălărie din catifea verde pentru Scarlett, care se asorta cu ochii ei. Cu toate că nu era niciun bilet pentru ea, inima lui Scarlett tresăltă de bucurie. Nici când Ella îi răsturnă paharul cu punci, Scarlett nu se opri din zâmbit.

Se așternu zăpada și Louis Valentine și Beau ieșiră pe veranda din față ca să se dea pe ghețuș dintr-o parte în alta. Ashley adusese cadouri mici pentru copii iar Will îi dărui lui Suellen o scufie de noapte din lână roșie. Era aproape miezul nopții când Rosemary îi trimise pe copii, în mijlocul protestelor lor, la culcare. Will și soția sa cu scufie de noapte se retraseră.

Ashley stătea lângă foc.

— Ce seară minunată!

După o tăcere îndelungată, spuse:

— Scarlett, nu ți-e dor niciodată de vremurile trecute, de căldura, de veselia lor?

Scarlett îl tachină:

— De picnicul de la Doisprezece Stejari când ți-am mărturisit iubirea mea pentru tine și tu m-ai respins fără niciun drept de apel?

Ashley luă un vătrai, îngenunche lângă șemineu și ațâță focul.

— Îi eram promis Melaniei…

— O, Ashley, prostii, exclamă Scarlett, nu fără bunătate.

Când Ashley ridică privirea spre ea, în ochi îi strălucea o nouă lumină – o lumină pe care Scarlett o înțelese prea bine. Se îndreptă de spate.

— Doamne, spuse ea, nu mi-am dat seama ce târziu s-a făcut!

Doamne Dumnezeule, ce scotea Ashley din buzunar? Era o cutie cu un inel? Scarlett țâșni de pe scaun.

— O, Ashley, sunt de-a dreptul ostenită. Cu toată agitația asta… Nu te supăra că nu te conduc.

— Dar, Scarlett…

Scarlett fugi pe scări și încuie ușa după ea.

Doamne Dumnezeule, dacă Rhett află despre asta, dacă ar crede că ea și Ashley… N-o să mai vină niciodată acasă!

Wade avea pușca cea nouă, dar mama lui păstrase biletul lui Rhett pentru băiat și, în timp ce se dezbrăca, doamna Rhett Butler îl reciti. Soțul ei scrisese: „când vin acasă". Erau exact cuvintele lui Rhett. Scarlett era o femeie fericită în timp ce-și desfăcea părul.

Stele strălucitoare luminau zăpada, care lucea asemenea smântânii neprinse. Calul lui Ashley se târa spre casă. În adâncul pădurii, un copac înghețat trosni ca un foc de armă. Ashley se cuibări în haina lui de bizon.

Șopti pentru Melanie a sa: „Inima mea, ți-am spus că n-o să meargă. Tu crezi că am nevoie de cineva să aibă grijă de mine, dar Scarlett nu-i genul care să aibă grijă de oameni în toată firea. Ce figură a făcut când și-a dat seama că voiam s-o cer… O, Melly!". Râsul lui răsună departe. Zăpada înghețată scârțâia sub copitele calului. „Primul Crăciun când nu suntem împreună, dragă Melly. Ashley și Melanie Wilkes. N-am fost cel mai norocos cuplu din lume?"

Casa din bușteni a vizitiului dădea cu fața spre grădina neglijată de la Doisprezece Stejari. Ashley frecase podeaua din pin cu nisip, văruise în alb

buștenii și atârnase sabia din războiul mexican a unchiului Hamilton deasupra șemineului.

Îngenunche ca să aprindă focul. Va rămâne treaz până se va porni focul. Avea atâtea să-i spună Melaniei…

Boo nu lătră în noaptea aceea și Will Benteen dormi ghemuit în spatele soției sale. Ciucurele noii bonete de noapte a lui Suellen îl gâdila la nas.

În ianuarie se mai încălzi un pic și zăpada se retrase la umbră. Râul Flint curgea învolburat și zgomotos, încât îl puteau auzi din casă. Când îngheță din nou, zăpada topită deveni o pojghiță strălucitoare și periculoasă, care-i ținu în casă, în jurul focului, pe cei care n-aveau treburi de făcut afară. În fiecare dimineață, Sam cel mare spărgea lemne de foc pe care Wade le ducea apoi înăuntru.

Will Benteen cutreieră toate fermele și cocioabele albilor săraci pe o rază de treizeci de kilometri în jur. Cine avea vreun ghimpe împotriva Tarei? Se fălise cineva că vandalizase o afumătoare? Cineva din piața de la Jonesboro i-a spus lui Tony Fontaine că era implicat Klanul, dar lui Will i se păru puțin probabil. „Klanul e terminat, Tony. De altfel, KKK nu i-a deranjat niciodată pe democrați.”

Șura șopronului pentru cai era cel mai înalt și mai avantajos punct de observație, iar când gheața se topi și călăreții apărură din nou pe drum, Will strânse niște pături și o saltea veche de paie și le urcă pe scara care ducea în șură.

Suellen îi spuse lui Will că-și pierdea vremea, că cei care prădaseră afumătoarea „se distraseră deja”.

— Dulceață, îi spuse Will, când Boo latră noaptea, nu prea-mi place că te tot trezesc.

Suellen spuse că, dacă Will ar păți ceva, nu l-ar ierta niciodată.

În acea seară, Sam cel mare se uită la ușa șurei și spuse:

— Îmi pa'e 'ău, domnu' Will. Da' asta nu-i t'eabă pent'u neg'i.

— Ne vedem dimineață, Sam.

Zăpăcit de schimbarea rutinei, Boo rămase culcat în fața șopronului pentru cai timp de o oră, apoi se ridică, se întinse și-și reluă patrula de noapte.

Luna lumina pământul înghețat. Era o noapte fără vânt. Învelit în pături, Will dormi adânc toată noaptea.

A doua noapte fu la fel de lipsită de evenimente ca și prima.

Într-a treia noapte în șură, Will se trezi brusc din cauza unor zgomote ca de încăierare. Cineva urca scara. Mâna lui Will se târî pe sub păturile calde spre țeava de oțel rece ca gheața a puștii. Dibui cu degetul trăgaciul.

Când Will simți un tremur la nivelul șurei, ridică cocoșul: clac, clac.

— Eu sunt, Will, șopti Wade Hampton.

Will lăsă cocoșul jos.

— Fiule, spuse el când capul băiatului se ivi în deschizătură, m-au trecut toate nădușelile.

— Am venit să ajut.

Wade strecură pușca lui cea nouă în șură.

— Nu-i bine să stai aici de unul singur.

Un zâmbet traversă chipul lat al lui Will.

— Pușca aia e încărcată?

— Nu, domnule. Mă gândeam că poate îmi arăți cum se face.

— Dimineață, Wade. Îți mulțumesc că ai venit, dar cred că mai bine mă descurc singur.

Will încă mai zâmbea când adormi.

Dimineață, când Will intră în casă la micul dejun, Suellen o făcu pe bosumflata.

— O, iată-l și pe soțul meu. Mă întrebam dacă mai am așa ceva.

Cu toate că încercă să se ferească, Will o sărută.

— ’Neața, iubito. Tre’ să-ți spun că-i mult mai frig când dormi cu o pușcă decât cu tine.

Îi dădu o palmă peste fund.

— Te rog, Will, astâmpără-te. Copiii…

— Da, doamnă.

Will și Sam cel mare se pregătiră pentru însămânțare. Verificară și îndreptară potcoavele cailor de povară, șlefuiră și unseră tălpile plugului și trecură în revistă hamurile și echipamentul de lucru.

— Domnu’ Will, se plânse Sam cel mare. T’ebuie să cumpă’ăm ha’nașamente noi. Hățu’ile astea s-au uscat și-au c’ăpat.

— Fă niște hățuri din ce-a mai rămas bun.

Sam cel mare înălță capul:

— Domnu’ Will, Ta’a a ’ămas de dâ’vală?

Will nu răspunse.

A doua zi din februarie, o lună plină naviga pe un cer lipsit de nori și Will dormi agitat în noaptea prea luminoasă. Fu trezit de lătratul furios al lui Boo, urmat de câteva împușcături atât de rapide, încât Will nici nu reuși să le numere. Coborî iute scara, dar nu nimeri o treaptă și fu cât pe ce să cadă. Doar în șosete, alergă spre locul de unde venea lătratul.

Silueta întunecată și scundă care zorea spre el era Boo. Urechile câinelui erau lipite de cap.

— Nu-i nimic, Boo, rosti Will cu voce groasă.

La ușa padocului, în lumina strălucitoare a lunii, Will văzu întreaga pagubă.

— Iisuse Hristoase, spuse el. Iisuse Hristoase…

Un mânz alerga orbește spre gard, panicat. Celălalt stătea tremurând deasupra mamei sale moarte. Cele două iepe păreau mai mici decât fuseseră când erau în viață. Al doilea mânz își coborî gâtul lung și împinse coasta mamei sale moarte. Asemenea tuturor copiilor înfricoșați, voia să fie alinat.

Veniră vecinii Tarei. Bărbații stăteau în grupuri în padoc, vorbind cu voci grave. Femeile erau în

bucătărie, povestind cât de înfricoșate erau. Întrebară cine ar face un lucru atât de groaznic. Mammy insista:

— Asta nu-i mâna neg’ilo’.

Tony Fontaine căută urme, dar pământul era prea tare.

Doamna Tarleton duse mânjii ca să-i hrănească cu lapte de capră. Spuse că în iad era un loc special pentru cei care împușcau cai.

Când le trecu greața, Sam și Will înfășurară lanțuri în jurul picioarelor din spate ale iepelor și le târâră la groapa de gunoi.

Vremea se încălzi, pământul se dezgheță și, cu toate că Will încă mai dormea în șură, își petrecea zilele arând și tăind făgașuri pe câmpurile de bumbac, asemenea celorlalți plantatori din comitatul Clayton.

Înainte să se crape de ziuă, Sam cel mare înhăma caii de povară apatici și mătăhăloși. Sam spunea uneori: „Cam ge’ în dimineața asta” sau „Fii atent, pe Dolly o ’oade t’istețea”.

Iar Will adăuga: „Se pare că se schimbă vremea”.

Cei doi bărbați rareori scoteau mai multe cuvinte. Sam cel mare potrivea mereu hățurile. Will aprindea întotdeauna felinarul din încăperea unde țineau harnașamentul și o stingea când ieșeau.

Imediat ce se făcea destulă lumină ca să nu se abată de la brazde, coborau fierul plugului și arau până la prânz, când odihneau caii și mâncau bucatele pe care le aducea Suellen. Will nu se sătura niciodată să audă povești despre Tara dinainte de război, iar Sam îi făcea pe plac, descriindu-i picnicurile de la Tara și cum Gerald O’Hara a organizat o cursă de cai pe șoseaua Jonesboro.

— Toți tine’ii puneau pa’iu’i și beau și-i de mi’a’e că niciunu’ n-a căzut de pe cal și n-a mu’it.

Domnișoa'a Ellen e'a o femeie ta'e c'eștină. Da, domnule. Da' câteodată toată lumea se simțea 'ău fiindcă ea e'a așa de bună. Stăpânu' Ge'ald, o, ce fi'e ap'igă mai avea…

Sam scutură din cap.

— Stăpânu' Ge'ald e'a întocmai ca o ploaie de va'ă, ca'e te udă și dusă a fost. Te udă și dusă a fost.

În timp ce Will își fuma pipa, Sam vorbea despre matrapazlâcurile din Darktown. Sam nu era de acord cu reverendul Maxwell, noul predicator tânăr al bisericii africane baptiste.

— Flăcău' ăla nu-și vede de lungu' nasului, spunea Sam. S-a născut în no'd. N-a fost niciodată cumpă'at, nici vândut.

După masă, se ridicau și arau până la asfințit, când se întorceau la șopron, țesălau și hrăneau caii. Will nu intra niciodată în padocul unde fuseseră omorâte iepele lui.

Într-o duminică, după slujbă, Rosemary și Beau Wilkes merseră călare la Doisprezece Stejari. Era o zi rece de februarie și vârfurile ramurilor străluceau roz, revenite la viață.

Bunicul lui Ashley, virginianul Robert Wilkes, construise plantația în mijlocul pustietății. Negrii lui tăiaseră copacii și arseseră sau dezrădăcinaseră cioturile încăpățânate de pe ceea ce aveau să fie câmpurile de bumbac de la Doisprezece Stejari. Pe măsură ce plantația sa prospera, Robert Wilkes o sporise cu acareturi, bordeiele servitorilor și, în cele din urmă, conacul său georgian. Grădinile de la Doisprezece Stejari au fost un proiect de-al lui Robert la bătrânețe și dorința sa de-o viață de a civiliza sălbăticia.

Magnolii uriașe însemnaseră colțurile grădinii. Sângeri, arborii iudei, afini și meri reprezentau fundalul pentru florile perene. Tufe de floarea-miresei umbreau cărările din grădină și grădina de trandafiri riguroasă – înmiresmată datorită celor

din soiul Bourbon – fusese împrejmuită cu cimișir. Un podeț chinezesc boltit traversa un pârâu îngust pe malul căruia se lăfăiau camelii, iar un spalier de fier, acoperit cu abelia, se deschidea într-un parc micuț unde pleoscăia o fântână.

Asta era înainte de venirea lui Sherman.

Aleea pentru trăsuri era înnegrită din loc în loc, unde Ashley arsese tufișuri. Altele, clădite într-o căpiță mai înaltă decât calul lui Rosemary, își așteptau soarta. Ea și Beau descălecară și Beau alergă pe o cărare acoperită cu paie secerate, spre locul de unde se auzea cineva cântând.

Dădură într-o poieniță unde o fântână secată era supravegheată de un cal de bronz în mărime naturală, ridicat pe picioarele dinapoi. Ashley tocmai înfigea o sabie în pământul de lângă fântână. Ignorând prezența unui public, cânta:

— „Stăpânu' fuge, ha, ha”.

Ashley înfipse sabia în alt loc.

— „Și negrii rămân, ho, ho.”

Ashley se lăsă în mâini și genunchi și începu să clintească sabia.

— „O fi venind Judecata de Apoi și ziua veseliei!”

Ashley ridică privirea și zâmbi:

— Bună, Beau. Nu te-am auzit. Doamnă Ravanel, bine ați venit la Doisprezece Stejari.

Ștergându-se de pantaloni de argila roșie, se ridică și făcu un gest spre sabie.

— Caut cutia supapelor. Nu m-am gândit niciodată să mă fac instalator.

Când Rosemary se uită la calul cabrat, Ashley spuse:

— L-am cumpărat din Italia acum mulți ani. Cică ar fi de origine etruscă.

Ridică sceptic din sprânceană.

Beau scoase sabia și o șterse cu niște fire de iarbă smulse.

— Beau, sabia e o unealtă excelentă pentru a tăia surcele sau a găsi supape hidraulice îngropate.

— „Veți preface săbiile voastre în fiare de plug”? sugeră Rosemary.

— Ceva asemănător. Hai, Beau, încearc-o pe rugii ăștia. Lasă mânerul liber la baza palmei. Bun.

Tatăl potrivi poziția fiului.

Beau tăie o creangă de mur de la înălțimea inimii unui om.

— Excelent, Beau. Profesorul meu de scrimă ar fi aplaudat. Doamnă Ravanel, mă bucur că mi-ați adus fiul. Nu vreți să intrați în casă? Beau, lasă-mă pe mine să duc sabia.

Un șomoiog de fum ieșea dintr-o a doua colibă, mai mică.

— Mose e mai bun creștin decât mine. N-ai să-l prinzi pe Mose lucrând de ziua Domnului.

Sprinten ca un băiețel, Ashley urcă dintr-un salt pe verandă.

— Nu vreți să intrați, doamnă Ravanel? Vă pot oferi niște ceai.

— Numai dacă-mi spuneți Rosemary.

— Rosemary să fie.

Coliba lui Ashley era o baracă de bușteni cu o singură cameră, în care se afla un șemineu de piatră. Ferestrele scânteiau și patul era bine făcut. Cărți de horticultură erau înșirate pe masă. Într-un borcan de pe chiuveta goală era niște papură.

Ashley spuse:

— *Typha domingensis.* Mierlele noastre cu aripi roșii își fac cuibul printre ele.

Beau ațâță focul, luă coșul pentru lemne și plecă după vreascuri.

— E un băiat tare bun, spuse Rosemary.

— Din fericire, Beau seamănă cu mama lui.

Ashley agăță o oală deasupra focului, în cârligul în formă de S.

— Nu durează decât un minut.

Fără nicio inflexiune specială a glasului, spuse:

— Am găsit niște scrisori în biroul Melaniei. Nu știam că soția mea avea un corespondent fidel. Ți le înapoiez, dacă vrei.

— Cred că… la vremea aceea… scrisorile Melaniei m-au ajutat să-mi păstrez mințile. Soțul meu, Andrew… Totul… totul era atât de strident.

Rosemary se cuprinse cu brațele.

— Ce amintiri cumplite! Nu, nu vreau scrisorile înapoi; te rog să le arzi.

Ashley avea privirea pironită asupra focului.

— Am iubit-o foarte mult. Melly… e mereu cu mine.

Zâmbi brusc.

— Ea e de acord cu toate astea, știi… să vând gaterele, să mă fac grădinar.

— Păi, bineînțeles că e!

Beau așeză coșul cu lemne pe vatră.

— Tată, pot să le fac o vizită unchiului Mose și mătușii Betsy?

— Sunt sigur că le-ar plăcea.

După ce Beau plecă, Ahley explică:

— Mătușa Betsy coace niște fursecuri de ovăz minunate.

Când oala începu să șuiere, Ashley umplu un ceainic Blue Willow pătat.

— L-am găsit pe jumătate îngropat sub o bancă din grădină. Cred că un hoț yankeu l-a lăsat jos și l-a uitat acolo. A fost al mamei.

În timp ce ea decanta ceaiul, Ashley spuse deodată:

— Ți-a zis Scarlett că am încercat s-o cer în căsătorie?

— Doamne, nu, Ashley. Nu mi-a zis.

Râsul lui Ashley era plin deopotrivă de autoironie, ușurare și bucurie.

— Mă convinsesem pe jumătate că Melanie ar fi vrut ca noi doi să ne căsătorim. Slavă Domnului pentru providența vigilentă și bunul-simț înnăscut al lui Scarlett; și-a râs de propunerea mea.

Ashley aduse două căni desperecheate.

— Ashley, rosti încetișor Rosemary, de ce îmi spui toate astea?

— Fiindcă m-am săturat de înșelăciune. Nu-mi voi mai ascunde niciodată adevăratele sentimente.

În prima săptămână din martie, Will Benteen și Sam cel mare terminaseră de arat câmpurile de lângă râu și trecuseră la cele de pe dealuri. Ca majoritatea oamenilor de la țară, rareori remarcau frumusețea care-i înconjura, dar fiecare savura priveliștea Tarei care se întindea la picioarele lor.

În fiecare zi la prânz, Will vizita câmpurile de pe malul râului ca să sfărâme pământul în mâini și să-i verifice temperatura.

Când veniră ploile, lăsară munca și băgară caii în șopron. Solul argilos ud era prea greu pentru a fi arat.

— O să reparăm harnașamentul cât plouă, spuse Will. Oricum suntem înainte cu lucrul.

Ploaia transformă șoseaua Jonesboro într-o argilă grea și, cum nu putură merge la biserică în duminica aceea, Rosemary citi psalmi în salon, Sam cel mare și Dilcey contribuind cu amintiri baptiste viguroase. Copiii recitară rugăciunile pe care le spuneau în fiecare seară înainte de culcare și Scarlett închise ochii când Ella îl imploră pe Dumnezeu să-l aducă acasă pe tăticul Rhett.

Doamne, ce dor îi era de el! Nu de istețimea, de puterea, de prezența lui fizică – îi era dor de El!

Câteodată, în patul ei singuratic, Scarlett se trezea brusc, încercând să audă respirația soțului ei. Se întindea peste pătură, ca să mângâie locul unde ar fi trebuit să fie Rhett.

Pielea ei era prea sensibilă, auzul dureros de ascuțit. Tresărea la zgomotele bruște și auzea vizitatorii pe alee cu mult înaintea celorlalți. Rămânea minute în șir privind pe fereastră în gol. „Doamne”, se ruga ea, „te rog mai dă-mi o șansă…”

Unchiul Henry Hamilton sosi după ce vasele de la cină fuseseră spălate și strânse. Drumul prost făcuse din călătoria de la Jonesboro de un ceas

călare una de patru. Unchiul Henry era ud și înfrigurat și calul pe care-l închiriase era bătrân. Nu mai avea timp să se întoarcă la gară ca să prindă ultimul tren.

— Stai lângă foc și o să-ți găsim ceva de mâncare, unchiule Henry, spuse Scarlett. Prissy, te rog pregătește dormitorul din față.

Mammy avea o plăcintă cu mere în dulăpior, pâine de mălai și fasole în cuptorul cald. Pork cără sus coburii de șa ai unchiului Henry. Bucuros să facă munca pentru care fusese pregătit, Pork înșiră ustensilele de bărbierit ale unchiului Henry pe noptieră și aduse un urcior cu apă.

Will intră suflând în pumni. Frigul îngheța drumul, iar dacă unchiul Henry ar pleca devreme mâine-dimineață, ar ajunge în scurt timp.

Moleșit din cauza burții pline și a focului care-l încălzea, unchiul Henry împături șervetul cu mare precizie.

— Scarlett, am putea discuta ceva… între patru ochi?

Suellen sperase să afle niște bârfe din Atlanta și părăsi sufrageria în silă.

Scarlett simți un nod în stomac. O, Dumnezeule, Rhett pățise ceva! Henry avea vești groaznice despre Rhett! Dar spunea ceva despre un foc.

— Ce? întrebă ea. Ce foc?

Unchiul Henry o privi ciudat.

— Casa ta din Atlanta, dragă Scarlett, explică el pentru a doua oară. Îmi pare nespus de rău. N-au putut s-o salveze. Căpitanul Mulvaney a sosit la zece minute după ce s-a dat alarma, dar oamenii lui n-au putut nici măcar să scoată mobila.

— Casa mea… arsă?

Gândurile lui Scarlett goneau cu repeziciune.

— Îmi pare rău să fiu eu cel care-ți aduce vești proaste, spuse unchiul Henry. Mă tem foarte tare că multă vreme nu va mai vedea Atlanta o casă atât de maiestuoasă.

— Pierdută?

— Oamenii lui Mulvaney au salvat șopronul pentru trăsuri.

Unchiul Henry se aplecă în față, șoptind confidențial.

— Dragă Scarlett, nu vreau să te alarmez, dar căpitanul Mulvaney crede că…

Unchiul Henry își drese glasul.

— Ce crede?

— N-o să apară nimic în ziare, draga mea. Am avut eu grijă de asta!

— Unchiule Henry! Ce vrei să spui?

— Scarlett, focul a fost premeditat.

Obligați să stea în casă, copiii plictisiți se jucau zgomotos pe treptele din față.

Scarlett gândi: „O să cadă vreun copil și-or să se audă numai vaiete”. Scarlett își înăbuși cu iritare exaltarea pe care-o simțea.

— Scara sculptată, covoarele orientale, birourile, cărțile lui Rhett… totul e pierdut?

În ciuda intențiilor sale, colțurile gurii lui Scarlett se ridicară într-un zâmbet.

Unchiul Henry se încruntă.

— Îmi pare rău, Scarlett, dar nu-ți împărtășesc amuzamentul.

— Iartă-mă, unchiule Henry. Dar datorez atâția bani și Tara mănâncă fiecare bănuț, iar casa aceea era complet asigurată.

Unchiul Henry își puse ochelarii, scoase niște hârtii din buzunarul vestei și le despături asemenea cuiva care știa deja ce conțineau.

— Ai fost asigurată de compania Southern Benefit? Firma lui Edgar Puryear? Mai aveai și altă asigurare?

— Nu. Southern Benefit acoperea totul.

Unchiul Henry oftă, împături la loc hârtiile și băgă în buzunar polițele ei.

— Atunci, draga mea, mi-e teamă că nu este nicio asigurare. Edgar și compania de asigurare Southern Benefit au dat faliment, în vremurile

astea de depresiune, casa ta n-a fost prima incendiată din Atlanta.

Scarlett se încruntă. Spuse:

— Cineva încearcă să mă distrugă.

— Ce spui acolo? Cine…

— Nu știu cine.

Scarlett scutură din cap, ca pentru a-și limpezi mintea.

— Nu contează. Henry, nu poți să faci nimic. Vinde pământul. Un lot dublu pe Strada Piersicului ar trebui să valoreze ceva!

— Am să fac ce pot, o asigură unchiul Henry.

Nu ploua în dimineața când unchiul Henry plecă la Atlanta și nici după aceea nu mai plouă. Spre satisfacția lui Will, pământul se încălzise. Caii de la Tara erau în formă și nerăbdători să muncească.

A treia sâmbătă din martie, Will Benteen merse călare până în Darktown ca să-i anunțe pe muncitorii de la câmp ai Tarei că vor avea de lucru luni.

— Leafa obișnuită pentru muncitorii cu normă întreagă. Douăzeci de plugari, douăzeci de semănători. Începeți la revărsatul zorilor pe câmpurile de lângă râu.

Luni, înainte să se facă ziuă, Will și Sam încărcară semințele, brăzdarele și curelele de rezervă în căruță. Era încă întuneric când îndrumară caii de povară pe cărarea șerpuitoare pe care o cunoșteau pe de rost. Era rece la poalele dealului. Sam tot ațipea în timp ce Will își fuma pipa.

Cerul se lumină, dar ceața se ținea strâns de câmpia joasă. Se treziră păsările cântătoare și începură să ciripească. Will bătu pipa să cadă restul de tutun rămas nefumat, coborî din căruță, se întinse și căscă. Mâncase un mic dejun copios ca să se pregătească pentru munca din ziua aceea.

La ora zece, când Will Benteen galopă până în Darktown, găsi numai femeile și copiii. Nevestele

îi spuseră lui Will că muncitorii erau bolnavi la pat sau lucrau în Atlanta ori își vizitau rudele. O nevastă îl privi direct în ochi.

— Știți cum e, domnu' Will, spuse ea.

— Nu, Sadie, nu știu, făcu Will. Sunt gata să plantez bumbacul și nu am muncitori. Știu că plătesc lefuri bune și cred că v-am tratat corect. Nu, nu știu cum e.

Cu blândețe, dar ferm, ea îi închise ușa în nas lui Will.

Negrii nu voiau să vină la Tara și vecinii Tarei aveau propriul bumbac de plantat. Ashley veni, dar Mose refuză.

— Sunt cio'oi de la Doisp'ezece Steja'i. Nu luc'ez altundeva decât la Doisp'ezece Steja'i.

Ashley Wilkes nu mânuise niciodată un brăzdar, așa că Will merse alături de el până când Ashley începu să se priceapă. Dilcey semănase bumbac și, cu toate că pretindea că nu făcuse niciodată „așa ceva", la fel și Prissy. Pork se plângea, dar agăța sacul din pânză cu semințe în jurul gâtului și mergea în spate, împrăștiind semințe în brazdele deschise de plugari în straturile de bumbac. Scarlett, Rosemary și Suellen călăreau în spatele semănătorilor, iar caii lor de povară trăgeau grapele ca să acopere semințele.

Nu plouă.

Will nu mai dormea în șură. La sfârșitul zilei, Will era prea obosit ca să audă lătratul lui Boo.

Mammy se scula la patru dimineața ca să facă focul în sobe și să gătească micul dejun. După ce mâncau, se strângeau în șopronul cailor. Pork murmura:

— Lăudat fie Domnu' că băt'ânu' stăpân Ge'ald nu mai e în viață ca să vadă unde am ajuns.

Suellen îi aminti lui Will că nu mai avuseseră probleme să găsească muncitori înainte ca „anumite persoane" să se întoarcă la Tara. În timp ce căruța lor hurducăia pe câmp, Rosemary stătea

dreaptă cu ochii închiși, încercând să mai smulgă câteva minute de somn.

La prânz, tânărul Wade venea cu de-ale gurii și rămânea ca să le aducă apă muncitorilor și cailor. Mammy mulgea vacile, strângea ouăle, stropea porcii și avea grijă de copiii mai mici. La asfințit, când muncitorii osteniți ai Tarei se târau înapoi spre casă, Mammy îi aștepta cu cina.

Când Rosemary citea scrisorile fratelui ei, copiii abia își mai țineau ochii deschiși. Rhett glumea că fusese aproape îngropat în cala unei goelete de pescuit heringi sub o tonă de pești care se zvârcoleau.

Louis Valentine se strâmbă.

Ella întrebă:

— Mami, când vine tata acasă?

Ultima duminică din aprilie se ivi cu o dimineață dulce și călduță. Parfumul de caprifoi și dafin plutea în aer. Mica Ella o însoți pe Mammy la lăptărie. Copilei îi plăcea când Mammy împroșca lapte în boturile pisicilor din șopron, care așteptau lângă scăunelul de muls într-un șir comic.

— Ce-i acolo, Mammy? Lângă poartă?

Mammy o smuci pe Ella de mână.

— Scumpo, vino cu mine. Să nu te ap'opii de aia.

Ella căzu la pământ, pradă convulsiilor.

Cu limba lungă acoperită de muște și dinții albi dezgoliți într-un rânjet sfidător, capul însângerat al lui Boo era înfipt în stâlpul porții.

La asfințit, Will îl găsi pe Sam pe malul râului, unde pläticile depuneau icre. În ciuda flotilei obscure de creaturi cu oase mari care întunecau bălțile, bățul de pescuit al lui Sam zăcea alături de el pe mal. Genunchii lui Will pocniră când se lăsă pe vine.

— Îmbătrânesc, spuse Will.

O egretă lovi apa și se ridică în văzduh cu un pește care se zvârcolea în ghearele sale.

— Îmi pa’e ’ău pent’u Boo, spuse Sam. Aveam o pă’e’e bună desp’e câinele ăla.

— Îhî.

Will orbecăi când își aprinse pipa.

După o vreme, Sam spuse:

— Sunt diacon la bise’ica af’icană.

— O sarcină importantă, spuse Will.

— Socoți că minți când nu poți spune ce știi sau numai când spui de-a d’eptu’ o minciună?

Will fu salvat de răspuns când i se stinse pipa. După o vreme, Sam cel mare adăugă:

— Cio’oii-s spe’iați. De-aia nu vin.

Will își reaprinse pipa, se strâmbă și o bătu de o piatră ca să scoată restul de tutun muiat.

— Mă gândeam că-i ceva de genul ăsta. Cine i-a speriat?

— Uită-te la bibanu’ ăla! Să mă tai dacă n-a’e un met’u.

— Adevărat că-i mare.

Cei doi bărbați își amintiră de cele mai mari plătici prinse pe râul Flint și fură de acord că cea de opșpe kile a lui Jim, servitorul familiei Tarleton, așa cum indicase cântarul de porci al lui Beatrice Tarleton, fusese „cea mai mare din împrejurimi”.

Sam spuse:

— Am știut tot timpu’, domnu’ Will. Socoti că-i păcat, dacă n-am spus?

Will băgă o crenguță prin tija pipei.

— Așa cred, cum tot ești diacon…

— Știam eu c-așa-i, spuse Sam nefericit. Să fiu a’ naibii dacă n-am știut.

Liniștit, Will întrebă:

— Aceiași flăcăi care ne-au stricat carnea, ne-au ucis iepele și – Will tuși – pe Boo?

Sam oftă.

— Așa c’ed. Little Willy, ca’e luc’ează la piața din Jonesbo’o, i-a auzit făcând spi’ite.

— Cine făcea spirite?

— D’eso’u’ ăla de cai. Willy l-a auzit zicând: „Îmi place ca’nea de po’c fă’ă baligă de cal”.

Unchiu’ lu’ d’eso’u’ de cai – pe nume Isaiah, ca și p’ofetu’ –, nu, domnule, Isaiah n-avea chef de vo’be-n vânt. Sigu’, micu’ Willy s-a p’efăcut că n-a auzit. Îs t’ei: d’eso’u’ de cai, Isaiah și A’chie Flytte ăla, din Mundy Hollow.

Will Benteen îl întrebă pe Sam care era cea mai bună momeală pentru plătici sau dacă era adevărat că mușcau aproape la orice. Apoi Will își aminti cum doamna Tarleton admirase calul de povară preferat al lui Sam, Dolly, când Dolly era un mânz.

Când consideră potrivit, Sam spuse:

— D’eso’u’ de cai și A’chie Flytte au făcut pa’te din Klux. Au fost p’in tot comitatu’ Clayton după ’ăzboi.

Sam se cutremură.

— C’ed că A’chie a’ omo’î un neg’u numai ce s-a’ uita la el. A’chie l-o ucis pe senato’u’ ăla neg’u în Macon. L-o spânzu’at ca și cum un om nu face două pa’ale!

Will merse călare la ferma Tarleton.

Doamna Tarleton râse zgomotos.

— Dresor de cai! Josie Watling pretinde că-i dresor de cai! Zice c-a fost în vest, unde sunt caii aprigi. O nulitate arogantă. Îl știi pe Jim Boatwright, care are depozitele de bumbac? Jim n-are minte nici cât Dumnezeu i-a dat unei gâște. Jim a avut o mânză pur-sânge care era cam sălbatică, o mânză zvăpăiată, exact genul de cal pe care și-ar dori oricine să-l aibă. Când mânza l-a dat jos pe Josie Watling, Watling s-a repezit cu o doagă de butoi la ea. Nebunul naibii i-a scos ochiul.

Puțin după ora zece în dimineața următoare, Sam cel mare legă trăsurica lui Scarlett de un stâlp de priponit din fața tribunalului. Scarlett purta o rochie severă cu talie înaltă și pălăria pe care Rhett i-o trimisese de Crăciun. Sam cel mare se grăbi s-o ajute să coboare.

— Sam, așteaptă-mă aici.

— Am să fiu la magazinu’ de fe’one’ie, domnişoa’ă Sca’lett. Domnu’ Will a’e nevoie de co’mane de plug.

Biroul şerifului era în subsolul tribunalului şi aerul se răci pe măsură ce Scarlett cobora treptele. Înăuntru, pe peretele din spatele biroului şerifului se aflau o hartă cu comitatul Clayton, afişe îngălbenite cu cei mai căutaţi oameni şi litografia obligatorie cu Robert E. Lee călare pe Traveller[33]. Şeriful Oliver Talbot se ridică s-o întâmpine şi, când Scarlett se prezentă, Talbot spuse că era încântat, foarte încântat. Îl cunoştea pe soţul doamnei Butler.

— Aţi luptat alături de Rhett?

— Nu, doamnă.

Se răsuci ca să-i arate braţul ofilit.

— Aşa m-am născut, doamnă. Urât, nu-i aşa?

Şeriful Talbot chicoti:

— Nevastă-mea zice: „Slavă Domnului, Olly. Bietul tău braţ te-a scăpat să nu fii ucis în război”.

Scarlett spuse:

— Plantaţia mea a fost vandalizată şi negrii sunt prea înspăimântaţi ca să lucreze pentru mine.

— L-am cunoscut şi pe tatăl dumitale. Gerald O’Hara era un gentleman adevărat. Doamnă Butler, pe cine bănuiţi?

Scarlett descrise şuncile pângărite care se rostogoleau la vale în groapa cu gunoi şi cum un mânz încerca să-şi aline mama moartă.

— Douăzeci şi opt de şunci, spuneţi. Două iepe. Şi un câine?

Şeriful Talbot se încruntă.

— Spuneţi-mi c-au făcut-o cioroii şi-am să le bag eu minţile-n cap.

— N-a fost mâna negrilor, domnule şerif. Numai nişte albi puteau fi atât de ticăloşi… aceiaşi albi care mi-au incendiat casa din Atlanta. Cea mai elegantă casă din Atlanta, arsă până-n temelii.

Zâmbetul şerifului Talbot se subţie.

— Doamnă Butler, nu pot să fac nimic în legătură cu 'Lanta. J.P. Robertson e șerif în 'Lanta. Albii nu se ocupă cu vandalisme.

Ea dădu numele lui Isaiah, Josie Watling și Archie Flytte.

— Flytte mă urăște. A fost deținut. Archie și-a omorât nevasta.

Talbot încuviință din cap.

— Biata Hattie Flytte mi-a fost rudă, doamnă Butler. Îl știam pe Archie dinainte să fie trimis aici și-l știu și acum. Bătrânu' Archie e un individ brutal. Dar să vă strice afumătoarea? Nu stă în firea lui Archie. Și ceilalți indivizi? Isaiah Watling e un om muncitor, pios. Când mai avea ferma din Mundy Hollow… o, trebuie să fi fost prin 1840 sau '41…

— Domnule șerif, vă rog scutiți-mă de amintirile dumneavoastră patetice. Familia mea înseamnă ceva în comitatul ăsta.

Zâmbetul șerifului Talbot dispăru ca și cum nici n-ar fi existat.

— Doamnă Butler, toți cetățenii albi înseamnă ceva în comitatul Clayton. Îi cunosc pe băieții ăștia pe care mi i-ați spus. Și nu-s ușă de biserică. Dar n-ar face niciodată ce spuneți c-au făcut. V-ați făcut dușmani niște cioroi nerușinați și intenționez să mă interesez îndeaproape de treaba asta.

Când Scarlett ieși la lumina strălucitoare a soarelui, un om mai în vârstă, cu pielea bătătorită, se sprijinea de trăsurica ei. Duse mâna la borul pălăriei.

— 'Neața, doamnă Butler. Sunt Isaiah Watling și îl cunoșteam pe soțul matale când era tânăr stăpân pe plantația Broughton. Am auzit că Butler îi în Europa.

Țâțâi.

— E grozav cum se-nvârt unii oameni. Când îi scrieți soțului matale, spuneți-i că Isaiah Watling a întrebat de el.

— Domnule Watling, ce faceți? De ce ne chinuiți?

El cloncăni.

— Sunt tot felul de chinuri, doamnă Butler, da' cele mai groaznice sunt chinurile iadului.

Întinse spre ea un deget osos.

— Archie zice că ești Jezebel, da' nu arăți așa cum mi-o imaginam pe Jezebel.

— Dacă te prind dând târcoale pe proprietatea mea, am să pun să fii biciuit.

— Biciuit, doamnă Butler?

Chibzui la vorbele ei.

— Doamnă Butler, la câte biciuiri am văzut și aplicat în îndelungata mea viață, nu pot spune c-au făcut vreun pustiu de bine.

Ochii lui Isaiah Watling se încrețiră, amuzați:

— Cred c-am făcut o glumă. „Un pustiu de bine", aș!

Când Scarlett privi în jur la piața pustie, simți un fior.

— Unde-i Sam? Trebuia să mă aștepte.

— Negrul ăla mare era al matale, doamnă Butler? Cred c-a fugit.

— Sam e un negru bun. Nu m-ar părăsi.

— Păi, atunci, îmi pare nespus de rău c-a fugit, doamnă. Da' nu cred că băiatu' ăla o să se oprească din fugit decât când o să fie departe.

53. O telegramă

Telegrafistul de la Georgia Railroad socoti că ar putea să trimită o telegramă lui Rob Campbell în Londra, Anglia – aveau cablul transatlantic da, doamnă. Dar ar putea să dureze ceva, fiindcă nu mai trimisese niciodată o telegramă la Londra, Anglia. Își verifică registrul și fluieră.

— Doamnă, vă costă un dolar cuvântul.

Scarlett apăsă cu fermitate creionul pe hârtia de mesaje pe care scria. „Rosemary are nevoie de tine." îi înmână mesajul funcționarului, dar îl smulse înapoi ca să adauge: „Eu am nevoie de tine. Dragul meu, vino acasă".

54. Glasgow

Tazewell Watling voi să rupă biletul, dar îl puse la loc în plic și-i dădu băiatului jumătate de șiling.

Acesta duse mâna la chipiu cu încordare.

— Domnule, îi veți transmite acest mesaj domnului Butler?

— Când am să dau de el.

Cu șase luni înainte, când Rhett Butler intrase în biroul lui Nicolet și Watling, Tazewell abia îl recunoscuse. Hainele lui odată elegante atârnau pe trupul său costeliv. Avea chipul unui bătrân.

Rhett răsuci pălăria în mâini.

— Mă duc în străinătate, Taz.

Zâmbetul lui ostenit era mai trist decât lipsa unuia.

— Marele tur. Muzee. Locuri istorice. Arte frumoase.

Făcu o pauză.

— Mă întrebam dacă n-ai vrea să vii cu mine.

Lui Taz îi stătea pe limbă să spună că luna octombrie era cea mai aglomerată la firmă. Navele erau verificate pe cheiul lui Nicolet și primeau atâta bumbac, încât închiriaseră un al doilea depozit. Taz privi în ochii tulburi ai tutorelui său și răspunse:

— Sigur că vin.

Prinseră vaporul cu aburi comercial în aceeași zi.

Belle îi scrisese lui Taz despre Rhett. „Scumpule, nu l-am văzut niciodată în starea asta. Mai întâi Bonnie Blue, apoi domnișoara Melly. Ar fi destul de greu și dacă Rhett și domnișoara Scarlett s-ar consola unul pe altul, dar nici asta nu se poate. Mă tem că Rhett nu mai are multe pentru care să trăiască."

Rhett nu vorbea despre asta și ajunseră în Canalul Bristol al Angliei înainte ca Rhett să pomenească de Melanie Wilkes. Pescărușii se

roteau și plonjau deasupra stâncilor calcaroase albe.

— Pe domnișoara Melly n-o puteai păcăli, spuse Rhett. Melanie Wilkes nu s-a îndoit niciodată de inima ei.

Tazewell Watling întoarse privirea ca să nu vadă lacrimile șiroind pe chipul tutorelui său.

Taz nu întrebă despre soția lui Rhett. Faptul că numele lui Scarlett nu poposi niciodată pe buzele lui Rhett fu tot ce avea nevoie Taz să știe.

Hamalul de la hotelul londonez le despachetă bagajele, în timp ce Rhett stătea cu mâinile între genunchi. Taz propuse să sune la familia Campbell, dar Rhett spuse că era prea obosit.

Taz petrecu o după-amiază plăcută reluând legătura cu familia Campbell, dar când se întoarse la hotel, Rhett nu mai era. Portarul îi spuse că Rhett nu luase o birjă; intrase la Mayfair.

— Domnul părea distras, spuse portarul. Ca și cum avea ceva în minte.

Croitorul lui Rhett nu-l văzuse și nu fusese nici în cluburile de noroc. Bineînțeles că-l cunoșteau pe domnul Butler. Domnul Butler se întorsese la Londra?

Trei zile mai târziu, purtând aceleași haine pe care le avusese când dispăruse, Rhett reveni la hotel. Era murdar și nebărbierit. Poate că dormise îmbrăcat.

— N-are niciun rost, Taz. Nu pot să uit. Băutură, laudanum, femei… nu m-am gândit niciodată să-mi blestem memoria.

Își privi mâinile.

— Poți să te întorci în New Orleans. Îți sunt recunoscător că ți-ai întrerupt serviciul ca să vii, dar…

Taz spuse:

— Îți pregătesc baia.

Rob Campbell furniză scrisorile necesare de credit și se legă că le va trimite corespondența. Taz cumpără bilete pentru vasul cu aburi Dieppe. Taz

se asigură că Rhett avea cămăși curate și îl ispiti să mănânce ceva.

În decembrie, la Paris era un frig de-ți înghețau oasele și vestitele sale lumini erau necruțătoare. Rhett nu se putea încălzi. Uneori, când ieșeau, purta două paltoane.

Ca un fiu îndatoritor cu părintele său fragil, Taz îl însoți pe Rhett la Luvru, Notre Dame și Opera Garnier. Taz pălăvrăgea, încercând să acopere lungile tăceri. Când Taz îi adresa o întrebare directă, însoțitorul lui răspundea politicos, dar Rhett făcea puține observații și nicio sugestie. Era lipsit de orice inițiativă.

Într-o după-amiază, pe rue de la Paix, trecură pe lângă câteva balerine tinere și entuziasmate care intrau într-o *maison de couture.* Taz înclină pălăria spre fete și remarcă:

— Mai sunt și alte femei.

— Cum îndrăznești să-mi spui asta?

Privirea lui Rhett era atât de sălbatică, încât Taz făcu un pas înapoi.

Taz se trezea în toiul nopții și îl găsea pe Rhett stând la fereastră. Lumina lunii de iarnă îi albea chipul.

În fiecare săptămână, ascultător, Rhett le scria copiilor. Îl ruga pe Taz să-i citească scrisorile înainte să le expedieze.

— Doar gândurile unui turist absolut obișnuit, spuse Rhett. Nu vreau să-i înspăimânt.

În scrisorile sale, obiectivele din Paris pe lângă care Rhett trecuse în aparență fără să le remarce erau descrise în cele mai mici detalii. Toate zilele lor erau însorite. Rhett era amuzat de celebrii vizitii și chelneri caustici din Paris, care pretindeau că nu înțeleg franceza creolă.

Scrisorile lui Taz către Belle erau și ele pline de voioșie.

Rosemary scrise, grație lui Rob Campbell, că stătea la Tara „până mă hotărăsc ce vreau să fac cu viața mea”.

Belle îi scrise lui Taz: „Bunicul tău Watling a venit de două ori pe-aici. Poate într-o zi îl conving să rămână la o ceașcă de cafea”.

Cumpărarea cadourilor de Crăciun fu agonizantă. Cu toate că temperatura era sub cea de îngheț, Rhett transpira prin mantoul său Harris de tuid. După ce cumpără cadouri pentru copii, coborî în grabă din birjă și intră în magazinul unei modiste din Place de la Concorde. Nu stătu nici cinci minute înăuntru.

Cu un geamăt, Rhett se prăbuși pe banchetă.

— Gata. Am terminat. Taz, nu cred că mai rezist. Ai tu grijă să fie toate expediate?

În acea seară, Rhett dispăru din hotel. Fu plecat o săptămână întreagă și un jandarm și căpitanul lui îl aduseră înapoi.

— Nu, monsieur, îi spuse căpitanul lui Taz, monsieur Butler n-a înfăptuit nicio infracțiune. Dar domnul își riscă viața…

Făcu o pauză.

— În Montfaucon, unde l-am găsit pe prietenul dumneavoastră, jandarmii fac rondul câte patru.

— Rhett?

El tuși. Nu se putea opri din tușit, dar renunță cu un gest la ajutorul oferit de Taz.

— Probabil monsieur e bolnav? întrebă căpitanul de jandarmi.

— Da, răspunse Taz și-i dădu omului douăzeci de franci.

Dacă la Paris era frig, la Glasgow era un ger de crăpau pietrele. Taz și Rhett petrecură prima noapte la Hotelul Great Western, vizavi de gara Gallowgate. Nu erau mulți oameni în sala de mese uriașă: o mână de agenți voiajori care citeau luând masa singuri, un cuplu în vârstă care se bucura împreună cu nepoții de o seară aniversară. Cei doi bătrâni consultară cu atenție meniul înainte de a comanda o sticlă din șampania cea mai ieftină.

Rhett ciuguli din farfurie și nu bău nimic. Dimineață, plecase.

Taz trecu pe la spitalele și închisoarea centrală din Glasgow, unde fu direcționat către Azilul de nebuni Gartnavel.

După ce sosi telegrama de la Scarlett, Taz dădu un anunț în *Glasgow Herald:*

Oricine știe ceva despre unde se află domnul Rhett Butler – un gentleman american de vârstă mijlocie, înalt, bine îmbrăcat, aparent tulburat mental – poate cere o răscumpărare substanțială de la domnul Tazewell Watling, la Hotelul Great Western.

Patru zile mai târziu, un vizitiu agitat îl conduse pe Taz la o bodegă din mahalalele cartierului East End din Glasgow.

— E un pic riscant, omule, îl sfătui el. Un om cu minte la cap și-ar lua măsuri de precauție.

Fumul de cărbune era atât de des, încât la ora patru jumătate era deja întuneric. Casele de închiriat protejau o stradă luminată doar într-un colț de un cerc murdar de lumină aruncată de un felinar. Taz spuse:

— Plătesc după ce îl văd pe domnul Butler.

Vizitiul mârâi nemulțumit:

— Ba vreau mălaiul acum. Nu pun piciorul în locul ăla.

— Dacă vrei să-ți primești banii, ai să aștepți.

Vizitiul se ridică în cabina lui, cercetând cu privirea în lungul și-n latul străzii. O pisică miorlăi pe o alee.

— Dublez suma dacă aștepți.

Vizitiul cedă:

— Nu pot să zic nici da, nici ba. Pentru numele lui Dumnezeu, omule, grăbește-te.

În clipa când trecu de ușa din față care nu purta niciun semn distinctiv, ochii lui Taz lăcrimară. Încăperea joasă era albastră din cauza fumului și

duhnea a trupuri nespălate. Izurile mai vechi văruiseră în maro tavanul de cositor. Scaune grosolane erau înșirate de-a lungul barului; la mese erau bănci. Mobila era prea greoaie ca să fie folosită pe post de armă.

În fundul încăperii întunecoase, purtând o pelerină căptușită cu blană de nurcă, butoni de cămașă de aur și ceasul cu lanț din aur masiv, Rhett Butler stătea la o masă cu cinci dintre cei mai fioroși cuțitari pe care-i văzuse vreodată Taz.

— Bună, Taz. Vino-ncoace să-ți fac cunoștință. Îți amintești de bunicul meu, Louis Valentine? Plantația Broughton a fost cumpărată de somități ca cei de față.

— Doamne, da' știu că nu-i mai tace gura, chicoti o somitate.

Hainele lui Rhett erau boțite și nu se bărbierise, dar era treaz și paharul din fața lui era neatins.

— Mă așteaptă o birjă, Rhett.

— E încă devreme, Tazewell Watling, și vorbeam despre iubire cu acești filosofi scoțieni. Domnul Smith, din stânga mea, pretinde că o ciomăgeală bună din când în când încălzește patul conjugal. Domnul Jones – acest individ solid, cu părul ca nisipul – are opinii asemănătoare.

— Nu le putem lăsa să și-o ia în cap, afirmă Jones.

— Bineînțeles că nu, fu de acord Rhett.

— Rhett, te-am căutat peste tot.

Taz îi înmână telegrama lui Rhett.

Ucide sau vindecă: acestea erau cuvintele la care se gândi Tazewell Watling în timp ce prietenul lui citea mesajul scurt al lui Scarlett.

Pe fruntea lui Rhett apărură broboane de sudoare în timp ce privea epistola.

Apoi, cu suplețea lui obișnuită, se ridică în picioare.

— Ei bine, domnilor, din păcate, toate lucrurile bune au un sfârșit.

Smith obiectă:

— Hei, unde pleci?
Jones se ridică și-și îndesă chipiul peste ochi:
— Tocmai când ne simțeam și noi bine…
— Cumva – chicoti Rhett bănuiam că asta era intenția ta.
Jones coborî mâna și, când o ridică, ținea o bâtă groasă de lemn.
Ceva ascuțit sclipi în mâna lui Smith. Barmanul lăsă cârpa din mână, fugi în spate și închise ușa după el.
— Mai rămâi cu noi, domnule. Măcar un pic.
Tazewell scoase revolverul din buzunarul vestei și-l îndreptă dezinvolt spre tavan.
— Îmi pare rău să vă dezamăgesc, domnilor, dar vizitiul nu ne mai așteaptă.
— Doamne Dumnezeule, îl luă Rhett peste picior, va trebui să mergem pe jos până la hotel? Noapte bună, prieteni. Poate ne vom mai întâlni.
Bâta lui Jones îi atârna în mână. Rânji:
— Da, domnule. Veniți înapoi oricând vreți. O să fim cu ochii după dumneavoastră.
Afară, vizitiul lor făcea semne disperat, dar Rhett își pipăi buzunarele și se încruntă.
— Mi-am uitat mănușile.
— Pentru numele lui Dumnezeu, Rhett, ești nebun?
Rhett rămase o clipă năuc, apoi zâmbi familiar.
— E riscant să iubești, Taz. Îți pui în pericol sufletul nemuritor.

55. Secetă

Comitatul Clayton era în plină secetă. Rochița-rândunicii sugruma mlădițele fragile de bumbac. Sam cel mare dispăruse și Ashley se întorsese la Doisprezece Stejari, așa că Will Benteen începu să lucreze pământul înainte de-a se crăpa de zi, chinuindu-se să țină calul între brazde. În loc să se odihnească la prânz, Will înhăma un cal odihnit și continua să muncească, mâncând brânză cu pâine în timp ce mergea în urma plugului.

Dar plugul lui Will nu putea să plivească straturile și nici să rărească mlădițele de bumbac la douăzeci de centimetri una de alta. Pentru plivit era nevoie de mâna omului. Numai Mammy, care era prea bătrână, și Robert Benteen, în vârstă de trei ani, care era prea tânăr, erau scutiți să se gârbovească deasupra pământului.

Pentru a suta oară în acea dimineață, Scarlett scutură săpăliga de buruieni.

— Wade Hampton Hamilton! Plivește buruienile, nu bumbacul.

— Da, mamă.

Cu toate că secerase rădăcinile plantei, Wade o îndesă cu călcâiul la loc.

Scarlett închise ochii, încercând să se liniștească.

Dilcey întrebă:

— Vă simțiți bine, domnișoa'ă Sca'lett?

Scarlett se răsti la ea:

— Dac-ai petrece mai puțin timp trăncănind și mai mult timp plivind, am termina câmpul ăsta.

Wade murmură în barbă:

— Cum să facem asta?

O întrebare bună, gândi Scarlett, fără a remarca cu glas tare.

Plantele de bumbac fusiforme lâncezeau în spatele micului grup de cultivatori. În fața lor, erau

atâtea buruieni, încât abia puteai desluși bumbacul de ele.

Ieri, Will îi spusese lui Scarlett că trebuie să abandoneze ogoarele de pe dealuri.

— N-o să ajungem acolo înainte ca bumbacul să fie năpădit de buruieni, domnișoară Scarlett. N-are niciun rost să-l mai ar. Aș fi mai de ajutor dacă aș plivi alături de voi.

Louis Valentine Ravanel și Beau Wilkes mergeau pe același rând. Asemenea adulților, Wade avea un rând numai pentru el. Will Benteen lucra două.

Norii pluteau leneș pe cer, fugărind umbrele pe peticul lor îngust de lume.

Cu toate că nu mai mergeau la biserica din Jonesboro, duminica la prânz terminau lucrul și copiii, tăcuți și epuizați, se urcau în căruță. În aburii de căldură, drumul juca în fața ochilor. Will murmura:

— Ridică-te, Molly, și copitele uriașe ale calului tropăiau pe pământul uscat.

În șopronul cailor, copiii se dădeau jos, în timp ce Pork, Dilcey și Prissy se îndreptau spre bordeiele lor.

— Suellen, te rog ai grijă de copii să se spele. Eu îl ajut pe Will cu caii.

— Nu cred c-am nevoie de ajutor, domnișoară Scarlett, spuse Will.

— Ba cred că ai, i-o întoarse Scarlett.

Rosemary rămase o clipă nedumerită văzând trăsura neagră din fața casei. Parcă o știa de undeva.

— Doamne, Belle Watling… Ce surpriză!

În modesta ei rochie cafenie în carouri, Belle putea fi confundată cu orice țărăncuță venită în vizită.

— Îmi cer scuze că vă deranjez, domnișoară Rosemary, dar trebuia să vin.

— Mă bucur oricând să văd un prieten de-al lui Rhett, Belle. Și în Atlanta e secetă? Jur că aici ardem de vii. Te rog, intră în casă.

Belle șovăi în prag.

— Te rog, intră.

Rosemary o conduse pe Belle în salonul răcoros. Sudoarea uscată se lipise de pielea lui Rosemary.

— Ia loc. Să-ți aduc ceva răcoritor de băut? Avem lapte bătut proaspăt…

— O, nu. Nu-mi trebuie nimic. Am venit doar să… vă spun, dumitale și domnișoarei Scarlett…

Belle așeză mănușile pe brațul fotoliului, apoi le ridică și începu să se joace distrat cu ele. Inspiră adânc.

— Domnișoară Rosemary, noi două ne-am înțeles bine, dar cred că domnișoara Scarlett mă urăște. Ce am eu de zis e important, așa că v-aș fi recunoscătoare dacă ați chema-o.

Rosemary ieși în hol și strigă la etaj.

— Wade! Cheam-o pe mama ta, te rog. Spune-i că-i ceva important.

Belle adăugă:

— Spune-i că-i pe viață și pe moarte.

Băiatul coborî tropăind scara din dos. Rosemary o rugă pe Mammy să aducă apă în salon.

Când Rosemary se întoarse în încăpere, Belle studia portretul de deasupra șemineului. Trezită brusc din reverie, Belle spuse:

— Socot că era o doamnă adevărată.

— Cred că bunica doamnei Butler a fost măritată de trei ori.

— Îmi cer scuze că am venit nepoftită.

Belle se aplecă deasupra trandafirilor pe care Pork încă îi mai culegea zilnic. Spuse:

— Trebuie să ud trandafirii cu apă de fântână. Trandafirilor nu le dăunează apa de fântână.

Când Mammy aduse garafa și paharele, gura i se strânsese într-o linie subțire. Rosemary o împiedică să-și manifeste vocal dezaprobarea:

— Mulțumesc, Mammy. Copiii pot să ia cina în bucătărie.

Mammy bodogăni:

— Biata domnișoa'ă Ellen se 'ăsucește în mo'mânt…

Murdară și cu sudoarea prelingându-i-se pe trup, Scarlett își dezlega boneta de soare când intră în salon:

— „Pe viață și pe moarte”, Rosemary? A, domnișoară Watling…

— Doamnă Butler, nu v-aș fi deranjat, dar…

— Atunci nu e nevoie să ne mai deranjezi.

Ca pentru a-și sublinia vorbele, Scarlett se dădu la o parte ca să-i facă loc lui Belle.

— Scarlett… protestă Rosemary.

Zâmbetul lui Scarlett era de oțel.

— Dragă Rosemary, Louis Valentine e jegos ca un coșar. N-ar trebui să te îngrijești de baia lui?

— Scarlett, nu-mi închipui că Belle ar fi venit tocmai de la Atlanta dacă nu era ceva important.

Scarlett își dădu la o parte părul murdar de pe frunte, se duse la măsuța semicirculară cu băuturi, destupă garafa și-și turnă un coniac. Îl dădu pe gât și se strâmbă.

— Domnișoară Watling, îmi cer scuze pentru manierele mele. Ați venit… pe nepusă masă.

— Nici mie nu mi-e ușor, începu Belle.

Sorbi din paharul ei.

— Apa de aici e mai bună ca în oraș.

— Belle, spuse Rosemary, ce…

Belle își lipi paharul rece de frunte.

— Domnișoară Rosemary, sunt astăzi în viață numai datorită lui Rhett Butler. Și băiatul meu, Tazewell, ar fi mort.

— Domnișoară Watling, o întrerupse Scarlett, de la revărsatul zorilor sunt pe câmp. Sunt nespălată și irascibilă.

Belle Watling își sprijini capul de spătarul fotoliului și închise ochii. Cu o voce plată, spuse:

— Tata dă vina pe Rhett pentru toate necazurile lui. Tata spune că Rhett l-a ademenit pe fratele meu, Shadrach Watling, la duel și l-a omorât, fiindcă Shad îl omorâse pe supraveghetorul digurilor, Will.

— Despre ce naiba vorbești? întrebă Scarlett.

— Tata a trecut pe la mine de câteva ori, continuă Belle cu ochii tot închiși. În fiecare duminică, la ora zece fix, tata vine la mine.

Isaiah Watling se apropia de aleea pe care stătea Belle fără să remarce cât de îngrijit păstrase ea peluza sau trandafirii și petuniile vișinii din jardinierele de la ferestre. Belle avea mereu pregătite o cafetieră și cornuri dulci pe verandă, în cazul când ar vrea să mai stea, dar nu voia niciodată.

— 'Neața, tată.

Venea întotdeauna singur. Îi lăsase pe Archie și Josie în Mundy Hollow.

Se așeza în scrânciob, cu picioarele fixate bine pe pământ ca să nu se legene. Nu-și scotea pălăria.

— Fiică…

Rostea cuvântul ca și cum nu era sigur că era ea.

Isaiah nu întreba niciodată despre nepotul lui, dar părea să nu-l deranjeze când Belle citea scrisorile de la Tazewell, în care descria valul de maree de pe râul Severn, Notre Dame și pista de curse de la Longehamps, unde Taz și Rhett l-au cunoscut pe domnul Degas, un pictor. „Cred că un tablou ar trebui să arate aidoma cu ceea ce înfățișează, tu nu?" (Belle era de acord cu punctul lui de vedere de bun-simț.)

— Gândește-te, tată, spunea ea. În Franța au piste de curse ca și la noi.

În timp ce Belle împăturea fiecare scrisoare prețioasă, tatăl ei întreba întotdeauna:

— Băiatul zice când se întorc acasă?

— Nu, tată.

— Butler nu se mai poate ascunde după domnișoara Elizabeth.

Stăteau pe verandă ca orice tată cu fiica lui pe veranda oricărei case, într-o dimineață de duminică perfect obișnuită. Belle mânca un corn.

Câteodată, Isaiah nu scotea niciun cuvânt. Alteori, povestea despre ferma Watling din Mundy Hollow, înșirând numele tuturor cailor și chiar pe al bătrânului câine de vânătoare pe care fratele ei, Shad, îl iubise nespus.

— Toată lumea spunea că gemul de soc făcut de maică-ta era cel mai bun pe care-l mâncaseră vreodată, spunea Isaiah. Mie nu mi-a plăcut niciodată socul.

El, Josie și Archie locuiau mai jos, pe aceeași stradă.

— N-a mai rămas nimic din casa noastră, spunea Isaiah. Casa și șopronul s-au dărâmat… ca și cum nici n-au existat.

Isaiah încercase să scoată ticăloșia din fiul lui.

— Shad avea inima de piatră, spunea Belle.

— Asta nu înseamnă că Rhett Butler trebuia să-l împuște.

— Sunt fiica ta, tată.

— Am tot chibzuit la asta.

Scrânciobul scârțâi.

— Te-ai gândit vreodată să te căiești?

— Domnișoară Watling, o întrerupse Scarlett. Tatăl dumitale și banda lui ne-au terorizat și înfricoșat muncitorii de la câmp, alungându-i. Nu știu ce crede că are de împărțit cu mine.

— Dar n-are nimic! Archie Flytte te urăște, dar tata n-are nicio părere despre dumneata.

— Domnișoară Watling, zise Scarlett, ai menționat că e o chestiune „de viață și de moarte”…

Belle puse jos paharul cu apă. Ridică mănușile și le împături. Rosti încet:

— N-am crezut c-o să fie așa de greu.

— Belle… o îndemnă cu blândețe Rosemary.

— Domnișoară Rosemary, știi ce părere avea tata despre mama dumitale. O credea o sfântă. Îl știi pe tata… odată ce-i intră în cap o idee, n-ai cum să i-o mai scoți. Domnișoară Scarlett, tata nu-și bate capul cu dumneata, dar vrea să-l omoare pe Rhett de-o veșnicie și, acum că domnișoara Elizabeth a murit și tata s-a înhăitat cu individul acela, Flytte, și văru' Josie… e de rău.

— Dar… făcu Scarlett.

— Câtă vreme Rhett e peste mări, nu pot să facă nimic, așa că ți-au făcut necazuri ca să-l implori să se întoarcă.

Belle era neliniștită.

— Orice-ai face, domnișoară Scarlett, te rog să nu-l rogi pe Rhett să se întoarcă acasă.

56. Trei văduve

Cu toate că telegraful din Jonesboro era închis duminica, Scarlett îl întrerupse pe telegrafist de la cină și-l amăgi cu lingușiri până căzu de acord să o însoțească la gară, unde telegrafistul puse baterii la aparat, își suflecă mânecile, testă puterea semnalului și trimise păcănind avertismentul înnebunit al lui Scarlett dincolo de Atlantic.

Scarlett măsură încăperea în sus și în jos, până când receptorul înregistră răspunsul lui Rob Campbell: „Rhett și Tazewell au plecat joi cu vaporul spre New York”.

— Vă simțiți bine, doamnă? întrebă telegrafistul. Nu vreți să luați loc?

— Trimite mesajul meu la St. Nicholas, Casa Astor, la Metropolitan, pe Fifth Avenue… pentru numele lui Dumnezeu, trimite-l la toate hotelurile din New York!

— Doamnă, spuse telegrafistul, nu cunosc hotelurile din New York. N-am fost niciodată acolo.

Lui Scarlett îi venea să-l plesnească de inutil ce era. Îi venea să plângă de frustrare.

— Trimite-l la hotelurile pe care ți le-am zis, spuse Scarlett cu dinții încleștați.

În timp ce se întorcea la Tara, mintea lui Scarlett vâjâia. Ce-ar mai putea să facă? Ce-ar putea o femeie să facă?

Pe drum, între o localitate oarecare și alta, trase calul de hățuri. Cerul era albastru. Auzi o pasăre cântătoare în tufișurile de pe marginea drumului. Niciodată nu știuse cu atâta răceală și claritate că, dacă Rhett Butler ar fi ucis, și-ar dori și ea să moară.

În mod curios, afirmația dură rostită în sinea ei îi alină sufletul. Gândurile încetară să i se mai învârtă în cap și înțelese ce avea de făcut.

Când Scarlett descălecă, Rosemary veni în fugă la ea.

— L-ai avertizat pe Rhett?

Scarlett își scoase boneta și-și lăsă părul să-i cadă pe spate.

— Au plecat deja. Când Rhett o să vină la Tara, cei doi Watling au să-l prindă în capcană.

Rosemary închise ochii pentru o clipă.

— Să-i ia naiba!

— Da, să-i ia naiba pe toți! Unde sunt apărătorii noștri spilcuiți când ai nevoie de ei cu adevărat?

În salon, supusă, Mammy le aduse celor două femei ceai fierbinte. Casa era liniștită; copii se jucau afară, în amurgul prelungit.

— Rosemary, începu Scarlett, noi ne deosebim în multe privințe, dar amândouă îl iubim pe fratele tău.

Rosemary încuviință din cap.

— Și am face orice este nevoie – orice e necesar – ca să-l păzim de rele.

— Scarlett, la ce te gândești?

— De două ori am purtat negru pentru soții mei care au murit protejând femeile din Sud. Urăsc doliul. Nu am de gând să port negru după Rhett Butler.

Scarlett turnă ceaiul și adăugă lapte în ceașca lui Rosemary și zahăr într-a ei. Când îi dădu lui Rosemary ceașca ei, aceasta țăcăni, lovindu-se de farfurioară.

— Rosemary Butler Haynes Ravanel, ai fost de două ori văduvă, ca și mine. Când bărbații noștri s-au dus la luptă, te-ai bucurat să-i vezi plecând?

— Poftim? Ți-ai pierdut mințile?

— Dimpotrivă. Poate că, după atâția ani, am lăsat deoparte nebunia bărbaților.

Scarlett se duse la garafă și-și turnă o dușcă sănătoasă de coniac în ceai.

— O, știu, știu. Doamnele nu beau ceaiul cu coniac. Sinceră să fiu, Rosemary, nu-mi mai pasă ce fac și ce nu fac doamnele.

— Scarlett, mă simt de parc-aș fi pe spinarea unui cal care aleargă și nu îl pot opri. Spune-mi ce ai de gând. Te rog! Te implor!

Așa că Scarlett îi spuse.

Luni dis-de-dimineață, Dilcey încălzi apă și se spălară în bucătărie – mai întâi Scarlett, apoi Rosemary, în timp ce Scarlett se ștergea cu prosopul și-și usca părul. Jegul depus muncind la câmp colorase apa din cadă în cenușiu. Mammy le calcă jupoanele în timp ce ele stăteau una lângă alta, învelite în prosoape, iar Dilcey le împletea și le răsucea părul.

Mammy era sfâșiată între panica față de ceea ce ar putea să plănuiască Scarlett și încântarea ce-o cuprinse când văzu preschimbarea lor.

Bărbații fuseseră exilați din casă și, după ce părul le fu aranjat, pe rând, doamnele cotrobăiră prin cuierele lui Scarlett după haine. Când Scarlett despături o rochie de mătase roz în ape, o chitanță flutură prin aer, căzând pe podea: „Mme Frère, Bourbon Street".

— Vai de mine, spuse Scarlett. Rhett a cumpărat asta din New Orleans.

Ridică rochia pentru a i-o arăta lui Rosemary.

— Se potrivește cu tenul tău.

— Dar corsajul? Scarlett, nu sunt prea bine înzestrată…

— Dilcey o să îndese ceva în el.

Scarlett. Chicoti.

— Ți-a povestit vreodată Rhett cum noi doi am participat la faimosul bal al mulatrelor?

În timp ce doamnele se pregăteau, Pork înhăma cei mai frumoși cai de călărie de la Tara. Îi țesălă, îi curăță de părul căzut și le scurtă coama și coada înainte de a-i lega de pripon și a-i lăsa în grija lui Prissy. În încăperea unde se ținea harnașamentul găsi două șei de damă prăfuite și o bătu pe cea mai mică respectuos.

— Domnișoa’a Ellen, spuse Pork. Totu’ s-a schimbat la Ta’a. Da’ nu în bine.

În timp ce împletea coamele și cozile, Prissy sporovăia.

— Au să a’ate ta’e d’ăguț, nu-i așa? Domnișoa’a Sca’lett și domnișoa’a ’osema’y se duc la un picnic? Așa cum s-au gătit, pun ’ămășag că acolo se duc. Socot că me’gem și noi, nu?

Făcu un pas înapoi ca să-și admire opera.

— Am să pun funde în coame și cozi. Po’k, ce culoa’e c’ezi că s-a’ pot’ivi?

— Culoa’ea lu’ domnișoa’a Sca’lett e ve’dele, declară Pork cu autoritate.

Piața din Jonesboro se învecina cu abatorul și cu depozitul de bumbac al lui MacIver. În timpul recoltei, bumbacul era vândut aici la licitație și, pe parcursul anului, fermierii din comitatul Clayton veneau să cumpere și să vândă vite. Ocolurile și șoproanele primitive din piață dădeau cu spatele spre calea ferată. În capătul sudic al pieței, erau descărcate animalele de vânzare, cântărite, numărate și băgate în ocoluri până erau mânate pe culoarele largi ale pieței, cu porțile trântindu-se în urma lor, într-un țarc de treizeci de metri împrejmuit cu un gard de stejar zdravăn ca un taur și înalt cât un cal. În zilele de piață, negrii se cocoțau pe gard, în timp ce albii se bucurau de relativul confort al unei tribune oficiale deschise, din lemn. Sub tribună, două femei severe de la biroul de vânzări acceptau plățile, deduceau comisionul pieței și emiteau biletul care-i permitea ofertantului ce câștigase licitația să-și revendice dobitocul. Lângă biroul de vânzări, o negresă ținea un chioșc de lemn unde vindea felii de șuncă și pâine de mălai. Din respect pentru baptiști, ținea damigeana cu rachiu alb sub tejghea.

În piață era hărmălaie din cauza zbieretelor, guițăturilor, mugetelor, vaietelor, cloncăniturilor și

răgetelor măgarilor, cailor, porcilor, gâștelor, rațelor și găinilor.

În acea dimineață de luni, iarba uscată se sfărâma sub picioare și praful roșu acoperea cu o peliculă vitele, țarcurile și tribuna. Borurile pălăriilor bărbaților erau tivite cu roșu. Praful mirosea a bălegar uscat.

Cumpărătorii care comandaseră marfă pentru măcelarii din Atlanta purtau costume din olandă și cravatele le erau prinse cu ace de aur. Dar astăzi, majoritatea erau oameni sărmani care aduseseră un porc sau căutau o vacă de lapte care nu mai avea mult de trăit. Unii dintre ei erau desculți.

Pe la ora unu, piața zumzăia. Vitele intrau în țarcul unde se făcea licitația, adjudecătorul își striga refrenul și praful atârna în aer ca o ceață roșie.

Când apărură cele două doamne, fermierii tresăriră, dându-și coate unul altuia. Un prostănac se frecă la ochi și fluieră.

— Drace!

Umbrelușele de soare cu garnitură de mătase protejau tenul delicat al doamnelor; mănușile până la cot le fereau mâinile delicate.

Rosemary zâmbi amabil.

— Vai, mulțumesc, domnule.

Tânărul fermier care deschisese poarta nu auzise niciodată un glas mai dulce.

Erau întruchiparea perfecțiunii femeii din Sud – doamne cum propriile soții, înăsprite de trudă și creșterea copiilor, nu puteau fi niciodată. Desigur că nu erau prăfuite – niciun fir de praf nu îndrăznea să se aștearnă pe ele. Privirea lor trecu peste bărbatul care-și bătea vaca bolnavă până căzu din picioare, vițeii de carne de trei zile care mugeau după mamele lor și un muncitor din piață care biciuia un taur fără niciun chef să intre în țarc. Doamnele nu observau niciodată astfel de lucruri. Erau prea delicate să le observe. Bărbații își

scoaseră pălăriile și zâmbiră când trecură pe lângă ei.

Un bărbat care fusese vechilul familiei Tarleton în vremurile bune rosti cântat:

— ’Neața, domnișoară Scarlett, și acceptă înclinarea ei din cap ca și cum era o regină.

Vestea despre sosirea doamnelor se răspândi în piața lăbărțată și bărbații se porniră spre țarcul de licitații ca și cum urma să fie vândut un cal sau un taur neobișnuit de prețios. Vizitiii care inspectaseră până atunci copitele vreunei iepe îi dădură drumul și negrii care stropeau porcii din piață lăsară gălețile jos.

În tribuna oficială, cumpărătorii din Atlanta stăteau așezați pe perne, fiind la același nivel cu privirea adjudecătorului din capătul îndepărtat al țarcului.

Sus, pe ultimul rând, Isaiah Watling moțăia la soare, în timp ce nepotul său Josie citea romanul ieftin *The Scouts of the Plains* al lui Ned Buntline și se gândea că exact la șes ar trebui să se afle acum Josie Watling. În cartea lui Buntline, Buffalo Bill dobora o piele roșie dușmănoasă de la un kilometru jumătate, cu un singur foc. Josie Watling se scărpină în cap. El nu reușise să împuște pe nimeni de la asemenea distanță.

Jesse și Frank James jefuiau trenuri. Josie nu jefuise niciodată un tren. Josie Watling era îngrijorat că stătuse prea mult în est și poate că, atunci când s-ar întoarce în vest, n-ar putea să ucidă un om de la un kilometru jumătate și poate că n-ar face nicio para chioară ca jefuitor de trenuri. De altfel, cum se jefuia un tren? Cum îl făceai să se oprească ca să-l jefuiești?

Unchiul lui, Isaiah, sforăia și în colțul gurii i se formase un balonaș de salivă. Mare parte din timp, Isaiah era ca toți ceilalți bătrâni bătuți în cap. Singurul lucru care-l făcea pe Isaiah să meargă înainte era Rhett Butler. Josie socotea că, după ce-i

vor veni de hac lui Butler, Isaiah Watling ar putea să moară împăcat.

Fusese ideea lui Archie Flytte să o hăituiască pe doamna Butler până își va aduce soțul acasă. Archie ura familia Butler ca otrava. Unchiul Isaiah fusese prea al naibii de evlavios pentru treaba cu afumătoarea, prea evlavios ca să sperie cioroii și prea evlavios pentru nenorocitul de câine care lătra, dar când dăduseră foc casei celei mari din Atlanta, Josie fusese nevoit să-l tragă cu de-a sila pe bătrân de-acolo. Rămăsese cu privirea pironită în flăcări ca și cum ar fi fost destinația lui.

Josie se întoarse la cartea lui. Buffalo Bill intrase în crâșma Comanche, unde *hombres* răi împărțeau prada din urma unui jaf. „Se trăgeau focuri de armă”, scria Ned Buntline.

În țarcul de vânzări plin de praf, Archie Flytte manevra vitele în timp ce adjudecătorul striga:

— O sută, o sută, un singur ofertant le ia pe toate. Juncanii domnului Benson. Puneți oleacă de grăsime pe băieții ăștia și-o să vă scoateți banii. Aud o sută?

Tăurașii nervoși se agitau în praf, în timp ce Archie îi făcea să se miște, întorcându-i ba într-o parte, ba într-alta, pentru potențialii cumpărători.

Praful era suspendat în aer. Tăurașii zbierau. Copitele lor bocăneau în praf, Archie striga: „Hăis! Hăis! Cea! Cea!”, iar adjudecătorul își recita versurile.

Două doamne își mânară la trap caii împopoțonați în țarcul de vânzări.

— Archie Flytte, strigă Scarlett. Vrem să vorbim cu tine și cu… complicii tăi.

Archie se încruntă, călcă greșit cu piciorul de lemn și își găsi la limită echilibrul. În lipsa atenției lui Archie, tăurașii se retraseră în capătul îndepărtat al țarcului.

— Doamnelor! li se adresă adjudecătorul. Vă rog, doamnelor. Ne întrerupeți vânzarea.

Distrată de nerușinarea omului, Scarlett răspunse:

— Nu te da de ceasul morții, domnule. Nu vă vom reține mult. Ni s-a făcut o cumplită nedreptate și sunt convinsă că dumneata, ca un gentleman creștin, ți-ai dori să vezi lucrurile îndreptate.

Cercetă cu privirea tribuna și flutură o mână spre bărbații pe care-i recunoscu.

— Mulți dintre voi mă cunosc după numele de fată, Scarlett O'Hara, alții drept doamna Rhett Butler. Cumnata mea – mâna ei înmănușată o indică pe Rosemary –, doamna Ravanel, este văduva colonelului Andrew Ravanel, al cărui nume este cunoscut oricărui patriot sudist. Isaiah Watling, tu ești cel care se ține acolo în umbră? Și dumneata, domnule, trebuie să fii Josie Watling. Am auzit prea multe despre dumneata.

Rând după rând, cei doi Watling coborâră din tribună și ajunseră în țarc, escaladând gardul. Adjudecătorul vru să protesteze, dar își ținu gura când un cumpărător din Atlanta scutură din cap.

— Archie Flytte… Mă bucur că ți-ai găsit în sfârșit o slujbă pe măsură. Nu ți se potrivea deloc rolul de dădacă pentru copiii Melaniei Wilkes. Mă cutremur când mă gândesc cum cineva ca tine ar rămâne singur cu copiii aceia nevinovați. Isaiah Watling, cum ai reușit să-l alungi pe Sam cel mare? Cu ce l-ai amenințat?

— Isaiah!

Rosemary își îndemnă calul înainte.

— Împuști cai? Înspăimânți negri? Omori un biet câine? Tu? Ce-ar fi… ce părere ar fi avut mama mea, Elizabeth, despre această… această ticăloșie?

Când bătrânul se îndreptă de spate, anii parcă își luară zborul și privirea lui scânteie ca cea a unui uliu porumbar.

— Fratele dumitale l-a ucis pe singurul meu fiu. Rhett Butler l-a condamnat pe Shadrach Watling la focul veșnic al iadului.

— Ești un mincinos, Isaiah Watling, declară Rosemary. Fiul tău s-a luptat cu Rhett Butler în duel. Cum justifică asta chinuirea văduvelor și a copiilor inocenți?

Scarlett făcu apel la mulțime.

— Domnilor, aceste ființe demne de milă au împușcat două iepe care alăptau, ne-au alungat muncitorii de la câmp, ne-au vandalizat proprietatea și – ca o glumă – ne-au omorât credinciosul câine de pază.

Scarlett arătă cu degetul.

— Îndrăznește să minți, Watling. În fața oamenilor și a lui Dumnezeu, pretinde că ești nevinovat!

— Fă-le zile fripte, domnișoară Scarlett! strigă un bărbat din tribună.

Când Josie se întoarse ca să-l identifice pe cel care vorbise, mai mulți bărbați îi întâlniră privirea. Unii se ridicară în picioare. Murmurul lor era ca o furtună ce se apropia.

Rosemary veni cu calul la pas în fața tribunei.

— Domnilor, cât am stat în casa doamnei Butler, am fost asediați și terorizați de călăreți nocturni. Ce lași se coboară să înspăimânte femei, copii și negri? Ce-or să mai facă? Or să-mi omoare copilul… pe fiul colonelului Andrew Ravanel?

Doi tineri fermieri coborâră din tribună în țarc.

— Fiul meu, Shadrach, el…

— Domnule vechil Watling, se răsti Rosemary, ești necuviincios! Shadrach Watling era un bătăuș și o brută.

— Zi-le, doamnă Ravanel. Nu-i lăsați să scape cu nimic!

Un fermier zdravăn se cățără în arenă. Bărbații întinseră mana după biciuri și bastoanele crescătorilor de vite. Josie Watling își trecu degetele peste tocul pistolului.

— O! strigă Isaiah. O! Sunteți tare și mare! Ăștia de-alde Butler vă țineți mai mândri ca restul lumii! Aduceți la sapă de lemn pe cine aveți chef,

împușcați pe cine vreți, insultați pe oricine vă apucă să insultați și o luați la sănătoasa fără nicio grijă! Sunteți datori vânduți.

Aținti un deget acuzator.

— Ochi pentru ochi, dinte pentru dinte!

În acea clipă încremenită, când scuipatul sclipea pe buzele lui Isaiah Watling, Ashley Wilkes și Will Benteen intrară în țarcul pentru licitații.

Rosemary rămase cu gura căscată.

Scarlett strigă:

— Plecați! Vă rog! Ne descurcăm! Rezolvăm singure problema!

Ashley Wilkes traversă argila roșie și dură ca un adevărat maior confederat. Biciul său de călărie i se bălăngănea în mâna dreaptă.

— E în regulă, Scarlett, spuse Ashley. Ne ocupăm noi!

— O, nu, Ashley, noi…

Ashley îl plesni cu biciul pe Flytte peste față.

— Ticălosule, să nu te mai apropii de Tara! Sau, jur pe Dumnezeu că…

Archie abia avu timp să ridice un braț și biciul plesni din nou.

— Vagabond nenorocit! Ai să stai departe de noi!

Biciul se înfășură în jurul brațului ridicat al lui Archie. Strânse brațul la piept și, când Ashley smuci biciul ca să-l elibereze, Archie se aruncă asupra atacatorului său.

— N-ai să mai tulburi oamenii cinstiți de-acum încolo! icni Ashley.

— Ba o să te tulbur pe tine!

Archie călcă cu ciotul lui de lemn pe scobitura piciorului lui Ashley Wilkes și, când Ashley se împiedică, bătrânul cocoș îl doborî în praf.

Caii doamnelor încercau să nu-i calce pe bărbații care se rostogoleau sub copitele lor, dar calul lui Rosemary, care se tot învârtea, ateriză cu copita din spate pe glezna lui Ashley. Tăurașii

panicați fură cuprinși de streche și fermierii fugiră să-și salveze viața.

Archie își încleștă degetele în jurul gâtului lui Ashley.

Cu toate că Ashley lovea cu pumnii în spatele lui Flytte, mâinile aspre ale lui Archie strângeau tot mai tare. Ashley încercă să lovească cu capul și să se rostogolească în genunchi, dar bărbatul mai în vârstă nu slăbi strânsoarea. Ashley se chinuia să desfacă degetele osoase ale lui Archie, în timp ce Will Benteen le dădea târcoale, strigând:

— Am să bag un glonț în tine, Flytte. Dă-i drumul sau, pentru numele lui Dumnezeu, te împușc!

La focul tras de pistolul lui Will, calul lui Scarlett se cabră și ei îi căzu pălăria. Trase de hățuri cu ambele mâini. Calul dădu cu spatele ca înnebunit până când picioarele din spate pătrunseră prin gardul de stejar. Bărbații urlau; tăurașii zbierau.

Josie rosti tărăgănat:

— Să fiu al naibii dacă nu l-ai omorât pe Archie Flytte. Jur pe Dumnezeu că n-am crezut niciodată că Archie ar putea fi omorât!

Scarlett privea în jos la Will, la pălăria pătată de sudoare a lui Will. Peste juncanii care zbierau, auzi limpede ca ziua glasul lui Will:

— Pentru numele lui Dumnezeu, nu! Am doi copii.

— Și nu crezi că bătrânu' Archie ar fi putut avea niște copii? Te-ai gândit vreodată să-l întrebi asta?

Al doilea foc de armă se auzi mai puternic decât primul și lui Scarlett îi țiuiră urechile. Will gemu, dar nu era geamătul unui om în viață.

Rosemary încerca să calmeze calul lui Scarlett când Josie spuse:

— Unchiule Isaiah, trebuie s-o șterg. N-ajung nicăieri cu genul ăsta de treabă. Măcar cu Jesse și Frank, când împuști pe cineva, ești plătit pentru asta.

57. Ploaie

Mâini aspre îi așezară cu blândețe pe Will și Ashley pe saci de pânză în căruța acoperită cu prelată. Întinseră peste silueta nemișcată a lui Will o pătură pentru cai. Rosemary îngenunche în căruță, ștergând chipul inconștient al lui Ashley.

Unii dintre cei care le însoțiră acasă pe Scarlett și Rosemary erau fermieri care îi cunoșteau pe Will Benteen și familia O' Hara de ani buni, dar cei mai mulți erau zilieri care n-aveau nimic mai bun de făcut.

— După ce l-a ucis pe Will, individul ăla Josie a venit spre mine cu arma încă fumegând. Fii sigur că m-am dat din calea lui. Cred că i-aș fi dat și calu' meu dacă mi-l cerea.

— Aveau cai, Charlie. Un dereș castrat și o iapă murgă.

— Hank, știu că aveau cai. Nu eram acolo când Josie Watling a cumpărat iapa de la domnu' Petersen? Ei, nu eram?

— Păi, atunci n-aveau de ce să vrea calu' tău, nu?

Stupiditățile lor atingeau ca niște lovituri surde mintea cuprinsă de febrilitate a lui Scarlett. De ce veniseră Will și Ashley? Scarlett nu le spusese nimic despre planul ei; pretinsese că ea și Rosemary se duc la Atlanta. „La bancă", mințise ea. Dumnezeu știe cum descoperiseră bărbații adevăratele ei intenții și le veniseră în ajutor.

Când grupul ajunse pe aleea de la Tara, Suellen și Dilcey veniră în fugă, iar Suellen țipă când văzu calul fără călăreț al lui Will.

— Will! O, nu! Nu, dragul meu Will!

Se repezi la căruță, ridică pătura de pe chipul soțului ei și leșină. Dacă Dilcey nu ar fi prins-o, doamna Benteen ar fi căzut la pământ.

Bărbații lăsară pălăvrăgeala și o purtară pe brațe pe proaspăta văduvă până în casă. Copiii și

servitorii se adunară neajutorați pe verandă. Prissy se tânguia.

Un potcovar – odinioară potcovise caii lui Gerald – o îndemnă pe Scarlett:

— Ar trebui să plătească pentru asta. Domnișoară Scarlett, numai o vorbă să spuneți!

Preț de o clipă, furia în fața imbecilității masculine o orbi pe Scarlett. Cu buzele strânse, reuși să se abțină:

— Mulțumesc. Mulțumesc pentru amabilitatea voastră. Mammy, du copiii în casă. Prissy, nu te mai prosti! Prissy!

Mammy strânse copiii așa cum o cloșcă își adună puii.

— Domnilor, vă rog să ne duceți caii în șopron și voi patru, vă rog… purtați-l pe acest domn – domnul Wilkes – în salon.

— Glezna i-a fost zdrobită, domnișoară Scarlett, observă potcovarul. Socot că doare ca dracu'.

— Așa cred și eu, rosti ea scurt.

Îl duseră pe brațe pe Will la coșmelia cu gheață și-l așezară pe pietrele reci, alături de bidoanele cu lapte.

— Nu, domnilor, nu. Nu mai avem nevoie de ajutorul vostru, mulțumesc. Ați făcut deja destule.

Nedispuși să-și încheie aventura, se mai învârtiră pe-acolo vreo douăzeci de minute înainte să plece.

Scarlett și Rosemary făcură patul pentru Ashley pe podeaua salonului. Rosemary spuse:

— Prissy! Găsește un cearșaf vechi și rupe-l fâșii, cam așa – Rosemary ținu mâinile la o distanță de zece centimetri – de late. Dilcey, adu apă caldă și săpun.

Când rămase singură cu Rosemary, Scarlett spuse:

— Ce-a fost în capul lor?

Rosemary răspunse:

— Ashley are câteva coaste rupte și gâtul umflat. Cred că glezna e fracturată.

După ce Mammy îi dădu lui Suellen o doză de laudanum și culcă văduva, ea și Prissy spălară trupul lui Will și-l îmbrăcară în costumul lui de duminică.

Tânărul doctor Bryan tocmai își deschisese cabinetul și ținea musai să remarce de fiecare dată că, deși era din Georgia, studiase medicina în Richmond. Puse la loc glezna lui Ashley și-i prepară o cataplasmă cu perișor pentru gât. Rezervat în timp ce doftoricea, fu foarte categoric în privința propriei prețăluiri.

— Zece dolari? Dumnezeule, domnule doctor. În ce regiment ați luptat în război?

— Doamnă Butler, replică medicul, aveam treisprezece ani când s-a terminat războiul.

În amurg, în micul cimitir de la Tara, Pork săpă mormântul lui Will Benteen.

Scarlett spuse:

— Nu-i suficient de adânc. Pork, ești singurul bărbat care-a mai rămas. Sapă mai adânc.

Când Scarlett se întoarse în casă, Suellen Benteen o aștepta. Chipul surorii lui Scarlett era carne vie de la atâta plâns.

— Când al meu mi-a zis că vii acasă la Tara, i-am spus lui Will c-ar trebui să plecăm. „Tara va fi a lui Scarlett”, i-am spus. „N-o să mai fie a noastră.” L-am implorat pe Will să plecăm. I-am spus: „Sora mea Scarlett n-a adus niciodată decât necazuri”. Mi l-ai furat pe Frank Kennedy și din cauza ta Frank a murit. Acum mi l-ai ucis și pe Will.

Izbucni în suspine chinuite.

— Ce mă fac fără Will? Doamne Dumnezeule, ce mă fac?

Scarlett urcă la etaj, unde, încă îmbrăcată în hainele sale fine și boțite, se prăbuși pe pat și dormi fără să viseze nimic până când ochii i se

deschiseră brusc în lumina crudă a dimineții și tot ce se întâmplase în ajun o năpădi din nou.

În anii ce aveau să vină, Scarlett își va aminti numai fragmente din următoarele zile: sicrierul care urca în hurducături aleea, în timp ce coșciugul sălta în căruță; copiii care șușoteau când treceau pe lângă ușa închisă a dormitorului lui Suellen. Vecinele aduceau mâncare pe care nimeni nu voia să o mănânce și vecinii făceau treburile din gospodărie care fuseseră în sarcina lui Will.

Rosemary îl îngrijea pe Ashley în spatele ușii închise a salonului, în timp ce bocitoarele tropăiau în sufragerie, unde era întins trupul neînsuflețit al lui Will Benteen.

Cu chipul golit de orice expresie, Suellen O'Hara Benteen îi primea pe cei care veniseră să o consoleze. Alături de ea, Scarlett înțelese că legăturile de sânge care le uneau fuseseră retezate; de acum încolo, ea și Suellen vor fi surori numai cu numele.

Era cald. Trandafirii îngrămădiți din abundență pe sicriul lui Will nu reușeau să acopere în întregime mirosul.

Will Benteen fusese baptist, dar cum singura biserică baptistă din Jonesboro era cea africană, fu îngropat de predicatorul metodist, care, după prohod, o invită pe Scarlett la următoarea slujbă de duminică.

— Sunt catolică, răspunse Scarlett.

— Nu-i nimic, spuse voios predicatorul. Îi primim cu dragă inimă pe toți păcătoșii!

După înmormântare, Suellen Benteen și copiii ei plecară la Charleston, unde urmau să stea sub același acoperiș cu mătușa Eulalie. În timp ce trăsura lor huruia pe alee, Scarlett se duse în șopron ca să hrănească caii. Turnă mâncarea în troaca lungă cu găleata din piele pe care Will și Sam o folosiseră atâția ani.

Capetele întunecate și lucioase se aplecau și mestecau ca și cum nu se întâmplase nimic.

Scarlett șopti:

— Cum poate Tara să supraviețuiască fără Will?

Un cal ridică capul, ca și cum ar fi încercat să înțeleagă. Își răsuci coada și se întoarse la mâncare. Lacrimi fierbinți și tăcute se prelinseră pe chipul lui Scarlett, până când nu mai văzu nimic în fața ochilor – absolut nimic.

Febra lui Ashley cedă, dar era prea slăbit ca să meargă acasă. Răspundea liniștit când i se vorbea, nu se oferea să facă nimic și nu întreba niciodată despre Will. Rosemary stătea cu el în salonul tăcut și întunecos și-l hrănea cu supă și ceai slab. Din motive pe care Rosemary nu le cercetă niciodată, îi împărtăși lui Ashley tot felul de lucruri. Cu glasul ei calm, liniștit, identificând cu meticulozitate anul, luna și împrejurările, Rosemary Butler Haynes Ravanel îi povesti lui Ashley Wilkes cum ieșise pe ușa din dos a căsuței din Franklin, Tennessee, știind că trupul ce zăcea în grădina înghețată era al soțului ei, John.

— L-am iubit abia când era prea târziu, spuse Rosemary.

Vorbi despre scumpa ei Meg; cum Meg iubea caii și fusese trădată de un cal.

— Lui Tecumseh îi era frică. Cum poți să condamni un cal fiindcă îi este frică?

Rosemary îi spuse lui Ashley cum găsise cizmele însângerate ale lui Andrew. Erau cizme englezești și Andrew fusese mândru de ele odinioară. Îi povesti tăcutului Ashley lucruri pe care nu le mai împărtășise nimănui – nici Melaniei, nici măcar fratelui ei, Rhett. Îi spuse cât de singură se simțise cât trăise la Broughton. Îi povesti ce dor îi fusese de fratele ei, Rhett. Îi spuse lui Ashley despre poneiul ei, Jack.

Biroul șerifului Talbot era o vizuină subterană friguroasă.

Scarlett întrebă pe un ton inchizitorial:

— De ce nu i-ai arestat?

— Pe cine să arestez, doamnă Butler?

Lui Scarlett îi venea să-i șteargă șerifului expresia de suavitate de pe chip. Scuipă cuvintele printre dinți.

— Pe de-alde Watling! Isaiah și Josie Watling l-au omorât pe Will Benteen!

Șeriful împinse scaunul până la perete și se lăsă pe spate, cercetând cu privirea tavanul pătat de muște. Gemu, se aplecă și scuipă în scuipătoare.

— Ei bine? întrebă Scarlett. Când ai de gând să-i arestezi?

— Găsesc, doamnă Butler, că sunt două feluri de-a privi toată treaba asta. Dumneata ai o părere și unii au alta.

Scarlett clipi.

— Despre ce vorbești?

— Unii spun că domnul Wilkes a stârnit bătaia.

— Mi-au împușcat caii, au dat foc casei din Atlanta și mi-au înspăimântat muncitorii de la câmp. Domnule șerif, intenționau să-mi omoare soțul!

— Da? Întotdeauna am fost de părere că domnul Butler își poate purta singur de grijă. Da’ parcă auzisem că soțul matale e undeva prin Europa. Nu știu dacă de-alde Watling au fost vreodată în Europa… cel puțin eu nu i-am auzit spunând asta.

Șeriful Talbot scoase din sertar o vână de bou. Se ridică, luă pălăria din cuier și o răsuci în mâinile sale.

— Doamnă Butler, unii-s de părere – și nu zic că nu-s de-acord cu ei – că Ashley Wilkes a stârnit bătaia aceea și că Will Benteen l-a omorât pe Archie Flytte când Flytte începea să-l dovedească pe Wilkes.

— Ashley apăra Tara. Cei doi Watling…

— Cred c-ai spus deja asta, doamnă Butler. Cred c-ai pomenit-o de mai multe ori. Da' nu mi-ai dat nicio dovadă.

Își împinse pălăria pe spate, încât chipul îi era acum încadrat ca un tablou.

— Doamnă Butler, nu vreau să vă jignesc, da' sunt înclinat să cred că domnu' Wilkes l-a atacat pe Archie Flytte fără să fie provocat și, când Archie s-a opus, Will Benteen l-a împușcat pe Archie. Josie Watling l-a omorât pe Benteen încercând să-i salveze viața lui Archie. Cel puțin așa văd eu lucrurile. Poate matale vezi lucrurile altfel.

Strecură bastonul în buzunarul de la pantaloni.

— Acuma, doamnă, trebuie să ajung în Darktown. Altă mardeală. Nu-i ciudat? Cioroii se taie între ei, pe când un alb ar folosi o armă. Crezi că de-asta-s mai primitivi?

— Cei doi Watling…

— N-or să vă mai deranjeze, doamnă Butler. Cei doi Watling au părăsit comitatul Clayton. Josie și bătrânu' Isaiah au spălat putina după bătaie și nimeni nu i-a mai văzut de-atunci. Nicio rudă de-a lui Flytte nu era ca să-l îngroape pe Archie, așa că înmormântarea a fost făcută pe cheltuiala comitatului.

Ridică din umeri.

— Cât privește biroul șerifului, toată lumea-i chit. Archie e mort, Will Benteen e mort și de-alde Watling au plecat. Josie Watling făcea mereu glume despre Jesse James. Spunea că a călărit cu frații James în timpul războiului.

Șeriful Talbot deschise ușa și o pofti pe Scarlett afară.

— Pariu că data viitoare când om mai auzi de de-alde Watling, or fi jefuind trenuri?

Șeriful încuie ușa după ei și privi cerul lipsit de nori.

— Da' uscat mai e.

Adăugă:

— De-alde Watling erau o familie bună. Muncitori harnici. Să mor eu dacă Isaiah Watling nu s-a spetit de era să-și dea duhul încercând să pună pe roate ferma aia neroditoare. Trist, nu-i așa… cum sfârșesc unii?

Când se întoarse la Tara, Scarlett trecu călare peste câmpurile de lângă râu. Brazdele lui Will dintre straturile de bumbac fuseseră acoperite de o argilă roșie netedă. Acum buruienile le înverziseră. Rogozul încălca movilele acolo unde plăntuțele ei de bumbac, fiecare la douăzeci de centimetri de vecina ei, se întorceau optimiste spre soarele care le făcea semn.

A doua zi înainte de răsărit, Scarlett era în șopronul pentru cai. Hamurile pentru lucru erau atât de grele, încât trebui să le târască peste crupa calului, iar hățurile fură un coșmar apăsător. Ghici care chingi trebuiau prinse în cataramă și le rearanjă pe cele care păreau prea lejere sau prea strânse.

Când intră în casă, locuitorii Tarei se aflau în bucătărie, iar copiii ciuguleau somnoroși din farfuriile cu micul dejun. Scarlett mâncă niște carne afumată prăjită de pe bufet, fără să se așeze. Spuse:

— Acum că Will e mort, va trebui să ne descurcăm fără el. Dumnezeu știe că e destulă treabă de făcut. Mammy, tu ai să ai grijă de Ashley. Ella, scumpo, rămâi aici și ajut-o pe Mammy. Nu vreau să faci vreo criză de-a ta. Restul, la câmp. Da, Pork, știu ce-ai de gând să spui: „Dar, domnișoară Scarlett, am fost toată viața valet!”.

Scarlett îl imită atât de bine, încât până și Pork schiță un zâmbet.

La început fu răcoare. Rosemary și copiii cei mai mici lucrau un rând. Dilcey, Wade, Pork și Prissy aveau fiecare rândul lui. Scarlett prelua sarcina lui Will: ara un rând lung, nivela un altul, mânuind plugul ale cărui mânere de lemn se

albiseră de la sudoarea bărbaților puternici. Calul știa ce are de făcut și mergea înainte imperturbabil, dar mânerele plugului se smuceau și împungeau, iar de fiecare dată când plugul lovea o piatră, mânerele se izbeau de mâinile mici ale lui Scarlett, până când durerea o copleși.

Soarele le era dușman.

Curelele plugului lăsaseră urme pe umerii lui Scarlett ca și cum era înhămată alături de cal. Se împiedica și-și răsucea gleznele pe pământul dur. Nădușeala îi ințepa ochii și aproape o orbea. Praful ridicat de cal se amesteca cu transpirația ei și i se întărea pe față.

La prânz, făcură popas sub copacii umbroși de pe malul râului. Scarlett îngenunche și se stropi pe obraji și gât cu apă rece, care i se prelinse apoi pe sâni. Rosemary îngenunche alături de ea.

— Da' știu că voi ăștia, plantatorii din Georgia, duceți o viață tare ușoară.

În după-amiaza lungă, Dilcey începu un cântec pe care Scarlett îl auzise toată viața.

— „De mult John", cântă Dilcey.

Prissy răspunse:

— „De mult John".

— „De mult a plecat."

— „De mult a plecat."

— „Domnu' John John."

— „Domnu'John John."

— „John cu ochii mari. O, John, John…"

Împiedicându-se în spatele calului, luptându-se cu mânerele plugului, Scarlett respira în ritmul vechiului cântec african.

Îl întinseră pe Ashley pe un strat de pături, cu glezna în ghips sprijinită de peretele frontal al căruței de la Doisprezece Stejari.

Ashley o privi pe Rosemary cu ochii lui cenușii frumoși.

— Mulțumesc pentru că… ai vorbit cu mine.

— În ziua aceea în piață, spuse Rosemary, ai făcut ce-ai putut.

Ashley Wilkes se închise în sine.

— Din cauza mea a murit Will.

În după-amiaza când terminară cu plivitul, cerul se acoperi de nori. Nori de ploaie burduhănoși se fugăreau la orizont.

Nădușiți și prăfuiți, muncitorii de la câmp ai Tarei stăteau pe verandă, bând apă rece, când doi călăreți apărură la capătul aleii.

Scarlett sări în picioare ca și cum fusese înțepată, dădu fuga în casă și tropăi pe scări ca o școlăriță.

În odaia ei de culcare, azvârli cât colo bocancii, aruncă la grămadă rochia pătată de transpirație, înmuie o cârpă în urciorul cu apă și-și șterse brațele, fața și sânii. Luă o rochie de mătase verde elegantă din șifonier, o strânse și o legă. Nu avea timp de corset sau de pantofi.

Revenită la parter, Scarlett ieși desculță în timp ce zâmbitorul Pork tocmai lua hățurile soțului ei.

La colțurile gurii și sub ochii lui se formaseră riduri noi, adânci, și Scarlett tânjea să se arunce în brațele lui, dar nu se lăsă așa de ușor.

— Pork, nu-i a doua înviere. E doar domnul Butler, care s-a întors acasă.

Privirea flămândă a lui Rhett o devoră.

— Credeam că aveți nevoie de un mântuitor.

— Arăți de parcă ai trecut prin iad.

— Au fost și ceva zile mai proaste.

Zâmbetul lui era atât de cald, atât de înțelept…

Sări jos, o ridică pe Ella și o așeză pe șoldul lui. Scarlett făcu un pas involuntar spre el, dar se lăsă pe călcâie. Cum de îndrăznea să fie așa de încrezător, atât de sigur de ea? Scarlett își aruncă capul pe spate.

— Și cum a fost la Paris?

Zâmbetul cald al lui Rhett se transformă în rânjetul lui prea familiar care-o scotea din minți și

el râse. Copiii – trecuse atâta vreme de când nu-i mai auzise pe copii râzând – i se alăturară.

O picătură de ploaie. Încă una. Picăturile de ploaie pudrau aleea uscată.

— Acest domn este Tazewell Watling. Poate ți-l amintești.

— Însoțitorul meu la balul mulatrelor, spuse Scarlett, deși inima ei se răscula: „Nu, nu! Ce se întâmplă cu mine? Ar trebui să fiu în brațele lui Rhett!”.

Ploaia îi plesnea obrajii.

Tazewell Watling se făcu roșu ca sfecla.

— Am fost nesăbuit, doamnă Butler. Vă rog să mă iertați.

Nesăbuit sau nu… ce-i păsa lui Scarlett?

— Ai stat în soare, observă Rhett.

Neliniștită, Scarlett își pipăi obrajii bronzați.

— Tenul meu…

— Dragă frate…

Rosemary își sărută fratele pe ambii obraji.

— Ești aici și totul va fi bine. Știu că așa va fi.

Rosemary se întoarse spre însoțitorul lui Rhett.

— Domnule Watling, eu sunt Rosemary, sora lui Rhett. Mă bucur… foarte mult. Vino cu mine și-am să-ți arăt unde poți să deșeuezi caii.

Scarlett spuse.

— Dilcey, spune-i lui Mammy că fiul risipitor s-a întors. Ia copiii și fă-le o baie. Sunt mizerabili.

Louis Valentine prindea picăturile de ploaie cu limba întinsă. Wade zâmbea ca prostul. Când Rhett o puse jos pe Ella, ea se agăță de picioarele lui până când el spuse:

— Du-te și te spală, scumpo. Eu și mama ta vrem să stăm de vorbă.

Ploaia spăla fruntea și părul lui Scarlett.

Rhett spuse:

— Scarlett, dragă, arată-mi mâinile.

Scarlett le îndesă la subsuori.

— Doamne sfinte, doamnă Butler. Mă bucur să te văd.

Pământul era cald și ud sub picioarele lui Scarlett. Murată de-a binelea, rochia i se lipise de trup ca o cămașă de noapte. Scarlett era atât de fericită, încât crezu că va leșina. Așa că ridică bărbia sfidător.

— Așa să fie, domnule Butler? Parcă erai tare grăbit să mă părăsești!

58. Glorioasa zi de 4

A doua zi dimineață, Scarlett ieși pe veranda Tarei și duse mâna streașină la ochi pentru a se feri de razele soarelui. Se vedea un cal pe câmpurile de lângă râu? Rhett stătea aplecat peste o movilă de bumbac, examinând mlădițele. După ceva timp, încălecă din nou pe cal și urcă povârnișul până la fermă, atingând borul larg al pălăriei de plantator când ajunse în dreptul ei.

— Bună dimineața, doamnă Butler, spuse el. Cred că ne putem aștepta la o zi frumoasă.

— Așa cred și eu, domnule Butler.

Zâmbetul lui Scarlett era leneș și mucalit.

Mai târziu, cu ajutorul entuziast al lui Wade Hampton, Rhett vizită țarcurile pentru porci, afumătoarea, mașina de egrenat bumbacul și câmpurile pline cu buruieni de pe deal. Verifică fiecare piesă de harnașament din încăperea unde era depozitat. Wade îi arătă lui Rhett stâlpul de lângă ocolul vitelor, unde Ella găsise capul lui Boo, apoi vizitară mormântul lui Will Benteen.

După prânz, Rhett se cocoță pe bara cea mai de sus a gardului țarcului, în timp ce Rosemary și Taz scoaseră caii Tarei din șopron, unul câte unul.

În acea seară, Rhett îl invită pe Wade Hamilton să se alăture adulților la cină, pe care Pork, radiind tot, o servi în sufragerie. Hotărât să se poarte cum se cuvine, Wade își ținea gura ferecată. Tazewell Watling se dovedi un povestitor amuzant, care știa să se ia singur peste picior. Descrierile lui, făcute cu o față lipsită de orice expresie, despre cum reacționau sofisticații parizieni la franceza creolă „américaine" stârniră râsul tuturor.

La cafea și o plăcintă cu nuci făcută de Mammy, Scarlett îl întrebă pe Taz ce fel de bumbac va aduce la toamnă.

— Bumbac de Sea Island, de calitate potrivită: treizeci de cenți. De Piedmont: între treisprezece și

optsprezece.

— Așa puțin?

Rhett se ridică.

— Scarlett, dragă, nu vrei să-mi arăți ce cărți aveți la Tara? Lumina luci în biroul lui Scarlett până târziu în noapte.

Scarlett se trezi dintr-un somn fără vise când pașii lui Rhett șovăiră la ușa odăii ei de culcare. Numele lui înotă la suprafața minții ei adormite și l-ar fi strigat, dar el trecu mai departe.

A doua zi dimineață la micul dejun, Rhett întrebă ce voia fiecare de la Atlanta.

— Merg și eu cu tine, spuse Tazewell. Am cadouri pentru mama.

Scarlett inspiră adânc.

— Domnule Watling, te rog să-i transmiți complimentele mele mamei dumitale. Fără avertismentul lui Belle, soțul meu ar fi putut să cadă într-o capcană fatală.

Rhett chicoti.

— Vai, doamnă Butler. Cât de… previzibilă ar fi fost viața mea fără tine.

Când Wade își manifestă dorința de a merge și el, Rhett spuse:

— Să fii gata lângă șopron în zece minute. Nu te așteptăm. Wade urcă scara tropăind.

Rhett se întoarse spre Scarlett.

— Rosemary spune că de-alde Watling au șters-o din comitat.

— Așa zice șeriful Talbot. Rhett, Talbot spunea că te cunoaște.

După ce Bonnie Blue și Melanie muriseră, Rhett se agățase de durerea lui ca și cum numai atât îi mai rămăsese pe lume. Acum răspunse blând:

— Într-o zi am să-ți povestesc despre Tunis Bonneau.

Scarlett și Rosemary le făcură din mână, apoi Scarlett se întoarse spre prietena ei.

— Doamne sfinte, Rhett a venit numai de două zile? Rosemary spuse:

— Fratele meu poate fi cam… intimidant.

— S-a schimbat, Rosemary. E același Rhett ca înainte, dar totodată diferit. Mă simt… mă simt ca o fetișcană.

Făcu o pauză și adăugă, cu o voce blândă:

— Mă rog ca viața să fie bună cu mine!

— Sigur că va fi, draga mea.

— Chiar crezi asta? O, te rog spune că da!

Numai Louis Valentine, care stăpânea șase dintre cele șapte manuale ale lui McGuffey, fu dezamăgit când Rosemary nu ținu orele în ziua aceea. Beau îi ceru voie lui Rosemary să o însoțească la Doisprezece Stejari, dar ea îl refuză, spunându-i că își va putea vizita tatăl când acesta se va simți mai bine.

Rosemary pregăti un coș cu pâine de mălai, verdețurile lui Mammy și carne afumată, precum și resturile plăcintei cu nuci din ajun.

Ploaia împrospătase provincia acoperită de noroi roșu și păsările ciripeau. Rosemary zâmbi când se gândi la fratele ei și la Scarlett. Ca printr-un acord reciproc, se jucau de-a bărbatul și nevasta care erau căsătoriți de mult și fericiți, tachinându-se unul pe altul, acumulând tensiune până când aerul dintre ei pârâia. Aseară, când Rhett o însoțise pe Scarlett în sufragerie, foșnetul jupei sale apretate era electrizant.

Căminul modest al lui Ashley era dezagreabil.

Haine murdare zăceau grămadă într-un colț și vasele nespălate erau aruncate grămadă în chiuvetă. Prețioasele cărți ale lui Ashley erau împrăștiate ici și colo și așternutul de pat era îngrozitor de mototolit.

Rosemary deschise ușa și ferestrele și fredonă în timp ce făcea curat. Când fu mulțumită de cum arăta încăperea, culese niște trandafiri roz-liliachii și îi puse într-o vază alături de coșul ei de picnic.

Luă cu ea pe verandă *The Gardens of England* și rămase ascultând o albină, ciripitul unei rândunici, bătaia îndepărtată a unei ciocănitori.

Soarele îi încălzea fața și Rosemary întoarse paginile încet, oprindu-se la fiecare dagherotip pictat de mână. Grădinarii impuneau valorile umane asupra naturii în neorânduială, știind prea bine că natura va câștiga într-un final. Grădinăritul e ca o galanterie cavalerească.

Când Ashley sosi, aruncă hățurile peste capul calului, dezlegă cârja de la spatele șeii, își trase piciorul sănătos din scară, îl azvârli peste gâtul calului și se lăsă în jos pe crupă, sprijinindu-se în cârjă și piciorul zdravăn.

— După cum vezi, spuse el, nu sunt complet neajutorat.

Cu ajutorul unui picior și al cârjei, cu stângăcie, urcă treptele tropăind, până în cabană.

Nu se bărbierise. Pantalonii îi erau mânjiți de argilă roșie.

Aruncă o privire la trandafiri:

— Trandafirii Pink Daily nu sunt buni pentru vază. Le cad petalele.

Rosemary spuse:

— Să regret că i-am cules?

Ashley se prăbuși într-un scaun și-și sprijini cârja de chiuvetă.

— Îmi cer scuze, Rosemary. Nu sunt în apele mele. Mose spune că Rhett s-a întors. Probabil sunteți ușurați.

Rosemary își legă la loc boneta.

— Ai să găsești plăcintă cu nuci în coș. Poate îți va îndulci dispoziția.

— O, Rosemary, te rog, nu pleca. Îmi pare rău. Nu vreau să te alung.

Ea ezită:

— Ai și salată verde și pâinea de mălai făcută de Mammy.

Ashley spuse:

— Îmi plac în mod deosebit verdețurile și pâinea de mălai. Mulțumesc, Rosemary. Nu mai zăbovești oleacă?

Își masă partea interioară a brațului, care-l durea din cauza cârjei.

— N-am știut niciodată cât de… convenabile sunt două picioare.

— Ashley, ai încercat să dai o mână de ajutor și îți sunt recunoscătoare. Ți-ai riscat viața…

— Din cauza mea a murit Will Benteen.

— Taci, domnule maior Wilkes. Să nu te învinovățești!

Ashley făcu o grimasă.

— Rosemary… dragă, bună Rosemary, nu ți s-a făcut niciodată silă de tine. Nu te-ai rugat niciodată să ți se termine curajul…

— Ashley Wilkes! Trebuie să-ți reamintesc că soțul meu și-a luat viața?

El își lăsă capul în mâini și gemu.

Rosemary bătu cu o lingură în castron și spuse, cu o voce mai blândă:

— Mănâncă, Ashley. O să-ți înzdrăvenească sângele.

El făcu întocmai și murmură:

— Are gustul unui cerc de butoi ruginit.

Rosemary zâmbi la gluma firavă a lui Ashley și se gândi: „E și ăsta un început. Mulțumesc, Doamne”.

Ashley nu își va lua viața. Ashley Wilkes nu avea secrete cumplite care să iasă la suprafață și să-l înghită.

Când Rhett și Wade se întoarseră de la Atlanta, Wade purta o pălărie nouă, înclinată pieziș, la fel ca a lui Rhett.

Taz rămăsese în oraș.

— Belle și Taz au de recuperat, îi spuse Rhett lui Scarlett, adăugând: Belle nu i-a zărit defel pe de-alde Watling. Crede că s-au dus în vest. „Bietul tata nu mai are casă.”

— Îl urăsc pe bătrânul ăla neghiob, spuse Scarlett.

— O viață plină de dezamăgiri poate să facă din tine un om periculos.

În acea după-amiază, după ce copiii își terminară lecțiile, Rhett întrebă:

— Cine vrea să învețe să călărească?

Copiii mai mici se porniră să țipe unul mai tare decât celălalt. Rhett ridică o mână și spuse:

— Mergem la șopron și vă învăț, cu condiția să faceți întocmai cum vă spun eu.

Scarlett se albi.

Rhett o mângâie pe obraz.

— Scumpa mea, îți aduci aminte cât de mult își iubea Bonnie Blue poneiul? Bonnie ar fi vrut ca noi să ne amintim asta.

Rhett așeză fiecare copil pe un cal de povară îmblânzit și-i conduse în jurul țarcului într-un șir lung.

— Ella, ține-te de coama calului! Beau, trebuie să te uiți în direcția în care vrei s-o apuce calul!

Scarlett intră în casă și se duse în biroul ei. Pe masă, legate cu o fundă de mătase neagră potrivită pentru documente importante, se aflau actele de proprietate ale Tarei și ale terenului din Atlanta. La rubricile corespunzătoare, împrumuturile ei erau declarate „satisfăcute".

Scarlett își lăsă capul în mâini și plânse.

Dimineață, Rhett merse la Jonesboro, traversă calea ferată și intră în Darktown. Opri la casa modestă a reverendului J. Robert Maxwell, de lângă biserica africană baptistă. Rhett legă calul de gardul cu pari și așteptă până când un tânăr rotofei ieși pe veranda din față.

— Bună dimineața, domnule reverend Maxwell, spuse Rhett. Credeți c-o să avem parte de ploaie astăzi?

Tânărul măsură cerul din priviri.

— Nu prea cred. Socot c-o să fie caniculă.

— S-ar putea. Eu sunt Rhett Butler.

— Da, domnule. Am auzit că sunteți la plantația Tara. Nu vreți să intrați? Soția mea tocmai a pus de cafea.

Salonul reverendului se fălea cu un fotoliu pentru citit, trei scaune drepte și un ceas New Haven pe polița șemineului. Podeaua de stejar goală și ferestrele din față luceau. Bărbații se așezară pe două scaune față în față și discutară despre vreme și recolte până când doamna Maxwell (care nu părea să aibă vârsta măritișului) puse o tavă de tablă pe un al treilea scaun, între ei.

Când Rhett îi mulțumi, doamna Maxwell se înroși și se retrase.

Bărbații își făcură de lucru cu frișca și zahărul.

— Domnul Benteen a fost un angajator cinstit, spuse predicatorul. Aș vrea să fie mai mulți aidoma lui.

— Majoritatea plantatorilor nu înțeleg mâna de lucru liberă mai mult decât muncitorii liberi, spuse Rhett.

— E adevărat, domnule. E adevărat.

Tânărul încuviință din cap.

— E o lume nouă pentru noi toți.

— Una mai bună, sper.

Tânărul își sumeți capul, încercând să perceapă nuanțele.

— Unii albi nu speră asta.

Îl privi pe Rhett peste marginea ceștii sale de cafea.

— Am auzit despre dumneata, domnule Butler. Reverendul William Prescott a predicat în biserica mea.

— Reverendul Prescott e un predicator de forță.

— Lăudat fie Domnul. William mi-a spus că l-ai împușcat pe ginerele lui.

— Tunis Bonneau mi-a fost prieten.

Tânărul predicator așeză ceașca jos.

— Asta a spus și William.

Își trecu mâna peste față ca și acum ar fi dat la o parte plase de păianjen.

— Mă rog ca acele zile cumplite să se fi terminat.

Ceasul de pe polița șemineului ticăi.

Maxwell continuă:

— Reverendul Prescott mi-a relatat o poveste ciudată. A spus că ai cumpărat un vas de la fiica lui… un vas scufundat.

— „Văduva veselă” s-a scufundat în serviciul meu.

Rhett se aplecă înainte.

— Ce v-a spus William Prescott despre fiica lui?

— Doamna Bonneau s-a mutat în Philadelphia. Trebuie să se gândească la fiul ei, Nat.

Maxwell puse jos ceașca de cafea și se duse la fereastră. Când se întoarse, razele soarelui îi aureolau capul și Rhett miji ochii ca să-i deslușească expresia.

— Domnule Butler, poate sunteți la curent cu faptul că cerem corpului legislativ școli normale pentru negri, astfel încât copiii noștri să poată fi educați de învățători negri.

Rhett așeză ceașca pe tavă.

Maxwell continuă:

— Aveți mulți prieteni cu influență. Aș aprecia dacă ați vorbi cu ei.

După o clipă, Rhett spuse:

— Am să vorbesc.

Tânărul pastor își împleti degetele.

— Cu ce vă pot fi de folos, domnule Butler?

Când se crăpă de ziuă, Scarlett se trezi în sunetele cântecului: „De mult John, de mult John, de mult a plecat”. Muncitorii de la Tara erau înșirați de-a lungul liniei orizontului. Așa cum făcuseră de-atâtea ori până atunci, fie ani buni, fie răi, coborâră la poalele dealului, se împrăștiară și se apucară de lucru.

Scarlett coborî grăbită la parter și intră în bucătărie, unde Rhett și Rosemary stăteau în fața unui mic dejun uriaș și a unei Mammy care radia toată.

— Rhett, strigă Scarlett, s-au întors. Oamenii Tarei s-au întors.

— Păi, da, dragă, sigur că s-au întors.

— Dar cum?

Soțul ei ridică din umeri.

— Avem treabă de făcut și ei au familii de hrănit. N-au niciun motiv să se mai teamă. Le-am spus că-i plătesc puțin mai mult.

Scarlett țâșni în picioare.

— Mai mult? Mai mult? Păi, de-abia câștigă cât le plătim acuma!

Dar chiar în timp ce vorbea, spatele ei dureros îi aminti cum plivise, arase și se gârbovise deasupra brazdelor. Râse de sine și spuse:

— Cred că Tara își permite să plătească puțin mai mult.

După ce Taz se întoarse de la Atlanta, el și Rhett fixară o întâlnire a plantatorilor de bumbac. Veniră Tony Fontaine și fratele lui, Alex, iar Beatrice Tarleton își făcu apariția pe armăsarul din care se trăgeau mânjii orfani ai lui Will. Domnul MacKenzie, un yankeu aspru care cumpărase plantații ruinate cu zece cenți la dolar și suspecta că plătise cu cinci cenți prea mult, era însoțit de timidul domn Schmidt, care o întrebă pe doamna Tarleton dacă știa cine pierduse un cal dereș pe care-l văzuse alergând dezlegat.

Scarlett și Rhett îi întâmpinară la ușă și, după ce toată lumea se așeză în salon, Rhett îl prezentă pe Taz.

— Domnul Watling e partener într-o firmă care comercializează bumbac din New Orleans.

— Să fiu a naibii… drace, făcu Beatrice Tarleton. În sfârșit, îl cunosc pe bastardul lui

Rhett. Trebuie să spun, tinere, că nu semeni cu tatăl tău!

Obișnuiți cu atitudinea directă a lui Beatrice, vecinii chicotiră. Plantatorii yankei își păstrară fețele golite de expresie.

— Îmi pare rău să vă dezamăgesc, doamnă, spuse Taz amabil. De fapt, tatăl meu a fost colonelul Andrew Ravanel. Poate ați auzit de el.

— Să mă ia dracu'.

Beatrice se așeză mai bine în scaun.

— Numai dacă lui Dumnezeu nu-i plac bătrânele nepoliticoase, vorbi cântat Rhett din fundul încăperii.

Taz le explică celor prezenți că recoltele lor aduceau bani puțini fiindcă piața britanică își redusese activitatea și filaturile din New England voiau bumbac egrenat cu grijă, sortat și bine ambalat.

Se formă pe loc o asociație a plantatorilor, cu Rhett drept președinte și Tony Fontaine vicepreședinte. Tazewell Watling fu rugat să încheie un contract pentru egrenare și depozitare în numele asociației.

Muncitorii de la câmp pliveau straturile de bumbac și plantau dealurile cu ovăz. Tara începu să arate iarăși ca altădată.

Rosemary își petrecea majoritatea după-amiezilor la Doisprezece Stejari.

Duminică, Belle Watling veni să-și viziteze fiul. După cină, Taz o conduse pe Belle la gară, lăsându-i pe Rosemary și pe fratele ei pe verandă. Copiii se jucau de-a pieile-roșii pe pajiște, în timp ce licuricii transmiteau mesaje criptice.

— E atâta liniște aici, spuse Rosemary.

— În serile de vară, la țară pare că s-a născut veșnicia.

Jocul copiilor se termină în chicoteli.

— Te gândești la Bonnie Blue?

Rhett rămase tăcut o vreme.

— Aș vrea să știu cum ar fi fost Bonnie când ar fi crescut.

— Da, spuse sora lui. Meg a mea ar fi fost astăzi o tânără femeie, îngrijorată că nu-i îndeajuns de frumușică să aibă un adorator. Frate, viața e prea crudă.

Rhett luă o țigară din tabacheră.

— Câteodată cred că, dacă există vreun scop al prezenței noastre pe pământ, e să fim martori pentru cei pe care i-am pierdut.

Mușcă capătul țigării.

— Te vezi cu Ashley?

— Ashley e un om bun, blând.

Când Rhett aprinse chibritul, oasele feței i se luminară într-un mod spectaculos.

— Presupun că așa e. Dar lumea e suficient de bună pentru Ashley Wilkes?

Rosemary își sprijini bărbia în mână.

— Ashley e așa cum e… așa cum ești și tu, Rhett.

— Presupun că da.

Rhett se apleca peste balustradă și strigă:

— Copii, e vremea să intrați în casă. E vremea pentru rugăciuni și somn.

Când se trezi a doua zi dimineață, Scarlett se întinse cu senzualitate. Cearșafurile de olandă o mângâiau asemenea unui iubit. Era chinuitor să aștepte să vină Rhett la ea, dar și delicios totodată. Într-o zi, curând…

După micul dejun, Scarlett ieși cu cafeaua pe veranda din față, unde Rhett stătea în balansoar.

— Daliile tale sunt încântătoare.

— Mamei nu-i plăceau. Ellen spunea că daliile sunt prea ostentative.

El râse:

— Nu asta-i datoria unei flori?

— Poate. Rhett… eu…

Când el îi duse degetul la buze, o trecură fiori pe șira spinării.

— Taci. Nu strica momentul.

Pe câmpurile de lângă râu, bumbacul înflorit semăna cu fulgii de nea în mijlocul mării de verdeață.

Rhett spuse:

— Vreau să dau un pinic. Ca pe vremuri. O să invităm pe toată lumea. Îți amintești picnicul la care ne-am cunoscut?

— Nu prea am cum să-l uit.

— Trăgeam și eu un pui de somn nevinovat, iar când m-am ridicat, ochii mi s-au oprit asupra celei mai fermecătoare fete pe care o văzusem vreodată. Și ea a aruncat cu o vază în mine!

Scarlett își strecură mâna într-a lui.

— Mereu mi-a părut rău că nu te-am nimerit, șopti ea.

Și râseră amândoi la gluma numai de ei înțeleasă.

Începură pregătirile.

— Dar 4 iulie e o sărbătoare a Uniunii, protestă Scarlett.

Rhett spuse:

— Draga mea, noi suntem Uniunea acum.

Rhett făcea planuri ca și cum niciun sudist nu ar putea avea obiecții la sărbătorirea zilei în care căzuse Vicksburgul și Gettysburgul a fost pierdut.

Se pare că Rhett apreciase corect sentimentele, căci nimeni nu refuză invitația la Tara, iar Beatrice Tarleton întrebă dacă putea s-o aducă și pe nepoata ei, care venise în vizită.

Mammy și Dilcey dădură o raită prin poiata păsărilor aidoma doamnei cu coasa. Rhett cumpără șunci. Prima recoltă de roșii fu rechiziționată din toate grădinile, din apropiere și din depărtare; fură culese salata verde și păstăile de fasole și scoși din pământ cartofii noi.

Ashley îi ceru scripcarului care fusese principala atracție muzicală de la Doisprezece Stejari să dirijeze orchestra.

— Cum să nu, domnu’ Wilkes. O să fie ca pe v’emu’i.

Sobele de la Tara duduiră până când Mammy se plânse că în bucătărie era „mai cald ca-n Tofet”. Ea și Dilcey coapseră plăcinte cu mere, sorb, nuci și rubarbă.

Rhett puse copiii să bată smântână înghețată pe care o depozitaseră în canistre de tablă înalte.

Cum nu mai cântaseră de ani buni, muzicanții lui Ashley repetau la Tara și pregătirile pentru picnic fură însoțite de o scripcă, două banjouri și o mandolină.

Dimineața zilei de 4 iulie fu răcoroasă și niciun nor de ploaie nu se anunță la orizont.

Pork aștepta cu trăsurica la gara din Jonesboro trenul de prânz. Ascultându-i pe Pork și Peter certându-se cu privire la cine ar trebui să o conducă, domnișoara Pittypat radia.

— Vai, făcu domnișoara Pitty, e ca pe vremuri!

Cu toate că pe invitații scria ora două, unii musafiri sosiră înainte de prânz. Bineînțeles că fură rugați să dea o mână de ajutor. Bineînțeles că stăteau în drum.

Vecinii veneau de-a valma pe aleea de la Tara în căruțele lor ponosite. Nobilimea din Atlanta închiriase toate trăsurile de la grajdul din Atlanta.

Mătușa Pittypat se agita:

— Dragă Rhett, crezi că… ei bine, crezi că se cuvine? E 4 iulie și mulți dintre noi își amintesc de această dată cu tristețe…

Când Rhett o sărută pe obraz, domnișoara Pittypat uită ce voise să mai spună.

Dacă era vreun sudist care să aibă ceva de obiectat la ziua de 4, nu se pronunță niciunul, iar plantatorii yankei pe care-i invitase Rhett erau prea politicoși ca să amintească de trecut.

La un picnic rural, într-o după-amiază fierbinte din comitatul Clayton, Georgia, războiul se sfârși de-a binelea.

La ora două fix, reverendul Maxwell și soția lui apărură în trăsurica lor baptistă simplă. Rhett îi întâmpină pe aleea din față, înclinându-și pălăria spre doamna Maxwell.

— Mă bucur că ați reușit să veniți, domnule reverend. Suntem onorați.

Reverendul spuse:

— Mulțumesc. Am auzit multe despre frumoasa dumitale plantație.

— Pe Dilcey o cunoașteți. O să vă arate împrejurimile.

4 iulie și puțin prea mult coniac fură destul pentru Tony Fontaine, care se îndreptă spre Rhett cu flăcări în ochi.

— La dracu', Rhett!

Rhett îl strânse pe Tony de umăr și spuse:

— Tony, toată lumea a venit aici să se simtă bine. Aș aprecia dacă nu ne-ai strica buna dispoziție.

Tony privi dincolo de zâmbetul lui Rhett, în ochii lui reci și inteligenți.

— Rhett! La dracu'! Pur și simplu nu pot…

— Atunci te rog să pleci. Îmi pare rău. Mă bucur că ai venit.

Tony Fontaine spuse:

— Dar, Rhett… Fir-ar al dracului!

— Mă bucur că ai putut veni.

Așa că Tony Fontaine și soția sa, care protesta, plecară. Toată lumea știa ce se întâmplase, dar nimeni nu spuse nimic. Sudiștii politicoși nu remarcau ceea ce nu se cuvenea.

Spre groaza sa, MacBeth purta livrea și, când Pork spuse:

— E'a și timpu' ca cio'oii să se îmb'ace cum a' t'ebui, MacBeth îl înjură strașnic.

Rochia lejeră a lui Belle Watling îi punea în evidență silueta.

Ashley Wilkes și Rosemary descriau grădinile de la Doisprezece Stejari în mai multe detalii decât ar fi vrut unchiul Henry să afle.

Fumul de hicori de la gropile cu grătare se răsuceau în fuioare printre scândurile de cimișir și o adiere dinspre râu ținea țânțarii la distanță. Musafirii se aliniară la mesele cu bufet.

— Nu do'iți să gustați șunca, domnu' 'eve'end? Măca' o bucățică?

— Mulțumesc, Dilcey.

Aceste plăceri erau sporite de amintirile ocaziilor anterioare din urmă cu, o, atâta amar de vreme.

Pe măsură ce amurgul se îngroșa, bărbații beau tot mai vârtos, așa că Rhett porunci să fie adusă trăsurica reverendului Maxwell.

— Domnule Butler, spuse Maxwell, mulțumesc pentru o după-amiază memorabilă.

Când soarele se scufundă în spatele dealurilor, femeile își puseră șalurile și orchestra acordă instrumentele. Rhett și Taz scoaseră pe pajiște cutii cu etichete exotice.

— Voi rămâneți pe verandă, îi avertiză Rhett pe copii. Ella, Beau, Louis Valentine… dacă faceți un pas pe pajiște, o să priviți din casă.

— Pot să ajut? întrebă Wade.

— Dacă faci întocmai cum îți spunem eu și Taz.

Artificiile chinezești se avântară pe cerul nocturn deasupra Tarei, lăsând dâre pe cupola întunecată, explodând și împroșcând cu o ploaie de scântei. La fiecare explozie, copiii strigau:

— Ooooooo…

Ella își acoperi urechile și adulții aplaudară.

După ce explodă și ultimul artificiu, copiii veniră în fugă pe pajiște ca să cerceteze cartușele arse și să se minuneze că ceva atât de banal putuse să conțină stele atât de minunate.

Salonul, holul central și sufrageria se transformară în sala de bal pe care Ellen O'Hara i-o ceruse lui Gerald. Orchestra se instală pe trepte. Cu toate că Rosemary îi duse la culcare pe copiii

cei mai mici, în câteva minute erau toți pe scară, trăgând cu ochiul printre baluștri.

În costumul lui de duminică și cu gulerul apretat cu celuloid, Wade stătea pe capul lui Tazewell Watling și spera că niciun adult nu-i va ciufuli părul. Mătușa lui de-a doua, Pittypat, spuse:

— Wade, ești imaginea leită a dragului de Charles!

O lacrimă se prelinse pe obrazul ei îmbătrânit și brăzdat de riduri.

Sub portretul bunicii lui Scarlett, Beatrice Tarleton și Alex Fontaine discutau despre un cal dezlegat pe care-l văzuseră mai mulți oameni. Doamna Tarleton era neîncrezătoare.

— Știu toți dereșii de aici până la Jonesboro.

Fiicele lui Beatrice erau pe undeva. Fiii ei, Brent, Stuart și Tom – pretendenții înflăcărați ai lui Scarlett dinainte de război – erau acum doar triste amintiri.

Scarlett oftă.

Ca și cum i-ar fi citit gândurile, Rhett o luă de mână.

— Draga mea, dacă în seara asta există fantome, ele ar vrea ca noi să fim fericiți.

Mica orchestră alternă valsurile cu dansurile scoțiene. Spre exasperarea musafirilor mai în vârstă, muzicanții refuzară să interpreteze cadrilurile „din v'emu'ile apuse".

După ce Taz dansă cu mama lui, o invită pe nepoata lui Beatrice, Polly – o mititică sfioasă cu părul castaniu.

Belle Watling strălucea de plăcere.

— Uitați-vă la băiatul meu, șopti ea, fără a se adresa cuiva în mod special. Doamne, uitați-vă numai la el.

Beatrice Tarleton înclină capul spre femeia de lângă ea:

— Domnișoară Watling, spuse ea cu un glas răgușit, lucrurile nu mai sunt ca altădată.

— Eu…

— Cred că așa-i mai bine. Nu știu ce i-a apucat pe oameni. Toată respectabilitatea aia puritană cu totul inutilă. Chiar credeam că lui Dumnezeu îi păsa dacă un bărbat trăgea cu ochiul la picioarele noastre? Spune-mi, domnișoară Watling – Beatrice o privi drept în ochi pe Belle –, bărbații sunt cu toții la fel?

Belle tuși și se bătu pe gât.

— Vai de mine, spuse ea.

Apoi se aplecă într-o atitudine de complicitate:

— Bărbații sunt de tot felul, nu știți…

Ashley și Rosemary stăteau în balansoarul de pe verandă, discutând despre nimic de fapt, dar bucurându-se nespus de conversația lor.

Desertul fu servit pe mesele de pe pajiște, dar odată ce adierea se stinse, hoardele de țânțari dădură năvală și toată lumea își duse farfuria în casă.

În scaunul ei cu brațe și spătar înalt, domnișoara Pittypat reflecta fericită și tristă totodată cât de mult i-ar fi plăcut scumpei Melanie această seară.

Când scripcarul atacă „Bucuria soldatului", Rhett îi oferi lui Scarlett mâna lui.

— Rhett, am fost atât de toantă.

— Da, amândoi am fost.

Domnul Butler o conduse pe doamna Butler pe ringul de dans.

„Când ne-am cunoscut", se gândi Scarlett, „eram o copilă. Rhett m-a ajutat să devin ceea ce sunt".

— Draga mea, murmură Rhett politicos, e un dans scoțian, nu un vals în doi timpi.

Scarlett O'Hara Butler se învârtea. Se învârtea asemenea fetei care fusese, asemenea fetei care sălășluia în adâncurile inimii ei. Se învârtea asemenea unui copil, asemenea unei tinere fete, asemenea unei femei, iar bărbatul ei era alături de ea, gata s-o prindă. Atâta iubire scânteia în privirea soțului ei, încât, pentru prima oară în viața ei, Scarlett Butler nu se mai temu că va îmbătrâni.

La miezul nopții, în ciuda numeroaselor proteste, orchestra puse deoparte instrumentele.

Rhett aranjase ca un tren special să aștepte în Jonesboro pentru musafirii lor din Atlanta. Vecinii care stăteau aproape mai zăboviră pe alee.

— Mulțumim că ați venit, repeta Scarlett. Vom da alt picnic cât mai repede.

Când lumina ultimului felinar de trăsurică se diminuă pe alee, Rhett închise casa.

Scarlett o găsi pe Belle Watling pe holul de la etaj. Purta un halat uimitor de roz.

— Nu cred că am avut o zi mai încântătoare ca asta, spuse Belle. Mulțumesc, domnișoară Scarlett, că m-ai invitat să rămân peste noapte.

Scarlett o sărută pe ființa roz pe obraz.

— Noapte bună, Belle.

În odaia ei, Scarlett se dezbrăcă savurând fiecare mișcare. Rhett va veni la ea în seara asta – pielea o furnica, asigurând-o că va veni. Fredonând, se stropi cu colonie după urechi și sub curbele moi ale sânilor.

Rhett nu văzuse niciodată cămașa de noapte transparentă cu care se îmbrăcă. Scarlett se simțea ca un dar prețios.

Când trase perdelele, razele albastre și reci ale lunii inundară camera.

Scarlett îngenunche lângă pat și își făcu cruce. Îi mulțumi lui Dumnezeu pentru Tara, Ella, Wade și toată lumea care o iubea. Îi mulțumi lui Dumnezeu că îl adusese pe Rhett acasă.

Apoi simți mirosul de fum.

59. Vremea mea a venit

Scarlett nu se mai oprea din tușit. Umbrele se adunară sub ușa dormitorului ei și un fum negru uleios se prelinse pe dedesubt, apoi țâșni înăuntru, târându-se în sus pe lambriuri.

Rosemary strigă:

— Foc! Doamne Dumnezeule! Foc!

Când Scarlett atinse clanța ușii, sări înapoi icnind. Era fierbinte ca o plită!

Fără cămașă și desculț, Rhett dădu buzna din odaia copiilor.

— Focul e pe casa scării, spuse el practic. Ajută-mă să scot copiii.

Totul se petrecea cu atâta iuțeală! Când Rhett o luă de mână, Scarlett protestă:

— Dar nu sunt îmbrăcată!

În camera copiilor, fumul se filtra leneș în lumina lunii. Printre jucăriile și cărțile împrăștiate, copiii stăteau în jurul lui Rosemary, care îl ținea pe Louis Valentine în poală. Cu un calm la fel de rece ca al fratelui ei, Rosemary spuse:

— Tazewell s-a dus după mama lui.

— Bun băiat.

Rhett îngenunche lângă copii.

— Ella, a trecut ora de culcare. De ce ești trează așa de târziu?

Ella își acoperi gura cu mâna; frica ei se traduse în chicote.

— Beau, ești un băiețel curajos? Trebuie să fii curajos în seara asta.

Beau suflă cu putere nasul.

Rhett spuse:

— Ne bizuim pe tine, Wade Hampton Piamilton.

În fața ușii de la camera copiilor, focul se auzea ca o fiară uriașă care face să pocnească crengile pe care pășește. Repede! gândi Scarlett. Trebuie să ne grăbim!

Rhett se întoarse spre Louis Valentine, care tremura.
— Câți ani ai, Louis?
— Șapte, unchiule Rhett.
— Ai fost botezat după un pirat. Știai asta?
— Da, domnule.
— Rhett! protestă Scarlett.
Rhett o strânse pe Scarlett de mână, dar privirea îi rămase ațintită asupra copilului.
— Atunci trebuie să fii la fel de curajos ca un pirat. Așa-i, Louis Valentine?
Louis Valentine chițăi:
— Da, unchiule Rhett.
— Bun. Fiindcă, atunci când o să ieșim pe ușa aceea, o să fie fierbinte, întuneric și înfricoșător. O să ne ținem de mâini ca să nu se piardă nimeni sau să rămână în urmă. Scarlett o să ne conducă, apoi or să vină Wade, Louis Valentine, Rosemary și Ella. Beau, ia-o de mâna cealaltă pe Ella – să nu-i dai drumul – iar eu te țin pe tine și vin la urmă. Dați-vă mâinile acum. Bun. Țineți-vă strâns, cum nu v-ați ținut niciodată în viața voastră. Țineți-vă bine!
În timp ce Rhett vorbea, încăperea se umplu de fum și Ella începu să tușească. Scarlett se rugă ca pe Ella să nu o apuce una dintre crizele ei.
— O să ne târâm pe sub fumul de pe hol, spre scara servitorilor, jos la bucătărie și apoi afară, continuă Rhett. Să nu pierdeți vremea și, chiar dacă sunteți speriați, prefaceți-vă că sunteți curajoși. Nu dați drumul mâinii pe care o țineți. Ați înțeles?
Un cor strident de da-uri. Ella își înăbuși un suspin.
Cu același glas egal, Rhett spuse:
— Scarlett, dragă, ia-l de mână pe Wade. Și-am pornit.
Cu toate că dinții îi clănțăneau, Scarlett spuse:
— Domnule Butler, ești sigur că acesta e drumul spre sala de bal Caprifoiul?

Rhett râse zgomotos. Scarlett își sumeți cămașa de noapte deasupra genunchilor și se lăsă în patru labe.

Rhett deschise ușa dinspre hol și limbi de fum negru sufocant țâșniră printre flăcările galbene neiertătoare. Scarlett se târî spre ele.

Conturul fiecărei scânduri de lemn era pus în evidență de lumina de dedesubt; tavanul dispăruse într-o beznă ca o vâltoare. Pe Scarlett o ardea gâtul. Dacă părul i-ar lua foc? Scara servitorilor era mai departe decât își amintea Scarlett. Se târî, strângând la spate mâna lui Wade, și când noua ei cămașă de noapte transparentă îi căzu peste genunchi și-i stânjeni înaintarea, o rupse.

Focul mugea ca o fiară furioasă. Podeaua îi pârjolea mâinile și genunchii lui Scarlett și ea gâfâia, lipsită de aer. Mâna lui Wade era alunecoasă de transpirație. Strigătul lui Rhett se auzi prin mugetul focului:

— Copii, nu vă dați drumul! Țineți-vă cu toată puterea!

Ella țipă:

— Vreau la mama!

— Sunt aici, scumpo. Târăște-te mai departe.

Scarlett tuși dureros.

În fața lor, printre șuvoaiele de fum, se desprinse un dreptunghi mai întunecat, care era scara. Cu mâna liberă, Scarlett bâjbâi după treapta de sus și strigă:

— Am ajuns la scări. Încep să cobor.

Tuși până simți că-și scuipă plămânii. Agățându-se de mâna alunecoasă din cauza transpirației a lui Wade, Scarlett coborî cu spatele – două, trei trepte. Aerul rece urcă pe scări, ridicând fuioarele de fum de deasupra ei. Simțind fiecare ridicătură invizibilă cu degetele de la picioare, Scarlett coborî cu spatele scara îngustă și neagră ca iadul.

Departe în urma ei, Rhett strigă:

— Mâinile strânse! Țineți-vă bine!

Când Wade făcu un pas greșit, mâna i se smulse dintr-a ei și ea se făcu pavăză cu trupul ca să-l împiedice să se rostogolească până jos. Wade spuse:

— Îmi pare rău, mamă, și glasul îi sună exact ca al lui Charles Hamilton.

În vestibulul strâmt din fața bucătăriei, Scarlett încercă să-și amintească dacă zăvorul era pe stânga sau pe dreapta. Undeva deasupra, Rhett strigă:

— Aproape am ajuns! Louis Valentine! Pirații nu se smiorcăie!

Ușa îngustă se deschise și în pragul ei apăru Mammy, în cămașă de noapte și cu o scufie de stambă pe cap. Bătrâna negresă rosti neajutorată:

— Scalen, scumpo, am luat foc.

Scarlett îl trase pe Wade în bucătăria răcoroasă.

— Da, Mammy, am luat foc. Sună clopotul de la fermă și trezește pe toată lumea.

Scarlett îl ajută pe Louis Valentine să intre în bucătărie, apoi pe Rosemary și Ella, Beau și, în final, pe Rhett Butler, care își îndesă mâinile pârjolite la subsuori.

— Da' e'a un picnic atât de 'eușit, spuse Mammy, confuză. Nu ne-am mai simțit de mult așa de bine!

Scarlett strigă:

— O, Rhett! Mâinile tale, bietele tale mâini!

— Mi-am lăsat mănușile în Glasgow, răspunse el cu un aer șugubăț.

Rosemary îi călăuzi pe copii în curte, în timp ce Mammy suna alarma. Ferma era întunecată și tăcută. Când Ella leșină, Rhett o prinse și o purtă pe brațe. Picioarele durdulii și desculțe ale Ellei se bălăngăneau în brațele lui. Rhett o întinse pe Ella pe iarbă, alături de coșmelia cu gheață, și spuse:

— Biata copilă. A fost cât se poate de curajoasă.

— Rămân eu cu Ella, spuse Rosemary. Wade Hamilton, te rog ai grijă de băieții mai mici.

Taz sprijini o scară de balconul lui Gerald O'Hara, unde aștepta mama lui netulburată.

Flăcările luminau la ferestrele de la etaj ale Tarei. Fereastra în evantai a lui Ellen O'Hara și felinarele laterale străluceau orbitor. Un bidon gol de combustibil zăcea lângă ușa din față. Scarlett simți mirosul de kerosen în fumul scos de lemnul ce ardea.

Treptele din față ale Tarei, unde orchestra cântase valsurile de Strauss cu numai câteva ceasuri înainte, ardeau.

Rhett ținu scara în timp ce Taz urca.

Iarba de lângă casă era pârjolită. Tufele de cimișir erau niște bețe arse. Balansoarul de pe veranda Tarei se legăna înainte și înapoi, ca și cum erau așezate niște fantome pe el.

Cu capotul roz la fel de intact ca și demnitatea ei, Belle Watling coborî scara cu spatele, treaptă după treaptă, cu mare atenție.

Negrii alergară spre casă. Dilcey strigă:

— Ta'a! T'ebuie să salvăm Ta'a!

Scarlett se trezi din stupoare.

— Rhett! strigă ea. Dumnezeule! Tara!

Țâșni spre ușă în timp ce fereastra în evantai pocni și flăcările se prelinseră pe partea inferioară a acoperișului verandei.

Rhett o prinse de mijloc și o ridică.

— Nu! spuse el. A ars prea mult.

Ea îl lovi în fluierul piciorului.

— Nu Tara. Nu vreau să pierd Tara.

— Pentru numele lui Dumnezeu, eu nu vreau să te pierd pe tine! Niciodată!

Rhett o duse pe sus pe Scarlett în timp ce flăcările izbucniră prin tavan și peste vârful acoperișului.

Căldura era insuportabilă. Rhett, Scarlett, Tazewell și Belle se retraseră pe aleea din față.

Scarlett plângea furioasă.

— Ar fi trebuit să încercăm!

Bătu cu pumnii în pieptul lui Rhett.

— Ar fi trebuit să facem ceva!

Focul mugea și ferestrele Tarei luceau ca ochii Satanei. Se auziră tropote de cai pe alee: vecinii. Prea târziu. Cu desăvârșire prea târziu.

— O, Rhett, gemu Scarlett, e Tara. E Tara.

Își îngropă fața în umărul lui.

— Da, scumpo. A fost.

Glasul nu reușea să acopere focul.

— Vremea mea a venit.

Bătrânul zdrențuit avea crenguțe în barbă. Părul lui unsuros era încâlcit. Se apropiase prea mult de foc și poalele cămășii și mânecile erau arse din loc în loc. Ținea în mână un pistol ruginit de duel cu o singură țeavă.

— Rhett Butler, repetă monoton Isaiah Watling, vremea mea a venit.

Rhett o împinse pe Scarlett la o parte.

— Bună seara, Watling. Nu trebuia să arzi casa soției mele. Aș fi ieșit dacă mă strigai.

— Foc purificator… murmură Isaiah.

— Nu-mi amintesc să fi avut nevoie de un foc purificator, spuse Rhett. Dar, pe de altă parte, eu nu mă prea omor cu religia. Fără îndoială că știi mai multe decât mine despre focurile purificatoare.

Bătrânul mai găsi o urmă de energie și se îndreptă.

— Mi-ai omorât fiul, pe Shadrach. Din cauza lui Rhett Butler, tânărul stăpân de pe plantația Broughton, băiatul arde în iad.

Scarlett urlă printre dinții care-i clănțăneau:

— Tu! Pleacă de la Tara! Depărtează-te de noi, ființă nenorocită!

Rhett spuse:

— Isaiah, dacă nu ți-aș fi omorât eu fiul, ar fi făcut-o altcineva. Știi prea bine asta. Shad Watling n-ar fi murit în patul lui.

— Nici tu, păcătosule!

Cu mâinile tremurânde, bătrânul Isaiah ridică pistolul.

Rhett făcu un pas spre el.

— Dă-mi pistolul, Isaiah.

Belle alergă spre tatăl ei, strigând:

— Tată! Tată! Nu!

Detunătura nu fu zgomotoasă: un pocnet, nu mai puternic decât un băț care se frânge. Belle Watling se cutremură. Strângându-și capotul roz pe lângă trup ca să nu-i vadă nimeni picioarele goale, Belle se așeză pe butucul pentru încălecat.

Belle șopti:

— Tată, bietul meu tată, și muri.

60. E și mâine o zi

După ani în șir în care își făcuseră atâtea idei despre locul acela, doamna Meade și doamna Elsing vizitară „Chapeau rouge”. La urma urmei, era datoria lor patriotică.

La nouă ani după încheierea războiului, povestea confederată înflorise într-un mit romantic și flamboiant. Anumite evenimente sinistre care le stânjeniseră odată pe aceste doamne ocupau un loc de cinste în legendele lor de familie. După cum doamna Elsing le spunea nepoților ei: „Când ocupanții yankei din Georgia spânzurau în stânga și-n dreapta oameni curajoși, șiretenia lui Belle Watling l-a salvat pe tatăl vostru de la spânzurătoare. Nici nu vă puteți imagina!”. Uimirea doamnei Elsing în fața naivității yankeilor era reluată de fiecare dată când repeta basmul familiar. „Yankeii chiar au crezut că Hugh Elsing s-ar lua la bătaie într-un bordel! Închipuiți-vă!” Dar una e o legendă și alta un bordel, iar când trăsura doamnelor opri în fața infamului stabiliment, aproape că își îndemnară vizitiul să meargă mai departe. Fură foarte ușurate să-și vadă cunoștințele acolo, cetățeni respectabili care veniseră să-și aducă omagiile celei mai celebre femei decăzute din Atlanta.

Ca să fim sinceri, au fost dezamăgite. Ulterior, doamna Meade le-a spus prietenelor ei: „Păi, salonul doamnei Watling arăta aproape respectabil!”.

Doamna Elsing, care detesta decorațiunile franțuzești, nu fu de acord. „Prea ar-tis-tic, draga mea. Mult prea ar-tis-tic.”

„Chapeau rouge” nu se schimbase din vremea când ofițerii confederați chefuiau acolo și veteranii se întorceau să-i cinstească pe tinerii care fuseseră. Printr-o incomodă asociere, locuitorii din Atlanta,

mai mult sau mai puțin respectabili, așteptau pe un trotuar îngrădit de trandafirii parfumați ai lui Belle.

MacBeth îi întâmpina pe cei pe care-i cunoștea și pe cei pe care nu-i cunoștea deopotrivă, cu același impersonal:

— 'Neața, domnule, 'neața, doamnă. Mă bucu' că ați putut veni înt'-o zi atât de t'istă.

Înăuntru, amatorii de curiozități, care se așteptau la papagali veseli și păsări flamingo exotice, găsiră niște pitulici: cipriotele îmbrăcate în negru ale lui Belle.

Câteva dintre actualele matroane respectabile lucraseră aici în timpul războiului. Doamna Gerald D. fusese sprintena „miss Susanna", iar „L'il Flirt" era acum doamna William P. Cipriotele nu dădură semne, nici prin vorbe, nici prin gesturi, că le-ar recunoaște pe fostele lor tovarășe.

Oamenii antreprenorului de pompe funebre aduseseră cincizeci de scaune cu spătar drept și mutaseră mobila de salon a lui Belle la etaj. Așezaseră sicriul pe capre și drapaseră catafalcul cu crep negru. Amplasaseră cât mai avantajos duzini de coronițe și aranjamente florale.

Belle era îmbrăcată într-o rochie de mătase cenușie cu o croială în mod vădit de modă veche. Părul îi era lăsat liber pe perna de satin alb și mâinile îi erau încrucișate cu pioșenie. Arăta asemenea unui copil îmbrăcat în rochia de bal a mamei sale. O fundă roșie lată pe care scria cu litere negre „Preaiubită" drapa sicriul.

Cu chipul cadaveric, Rhett Butler accepta condoleanțele.

— Da, a fost o femeie de treabă. Belle avea o fire încrezătoare. Da, Belle a însemnat foarte mult pentru mine. Mulțumesc, Henry, că ai venit.

Doamna Butler stătea alături de soțul ei.

— Mă bucur că ai venit, bunicule Merriwether. Sper că vei gusta din aperitivele noastre. Bucătăria e după ușa aceea.

Scarlett îl prezentă pe tânăr:

— Fiul lui Belle, Tazewell Watling. Domnul Watling e samsar de bumbac din New Orleans. Veteran confederat, da.

Încremenit de durere, Tazewell Watling accepta condoleanțele bine intenționate din partea străinilor. Cu toate că mulțumea fiecăruia politicos, cuvintele lor amabile nu însemnau nimic pentru el. Mintea lui Tazewell regreta ceea ce s-ar fi putut întâmpla cu atât de puțin efort: mama lui, scăldată în lumina soarelui, în mica lui grădină din Vieux Carré, în sfârșit fericită. Cât își dorea să fi păstrat măcar una dintre scrisorile prețioase și inocente ale mamei sale!

Cu toate că locuitorii respectabili din Atlanta evitară praznicul îmbelșugat pentru Belle, cetățenii mai dintr-o bucată și nevestele lor se adunară în bucătărie pentru a gusta din friptură, șuncă și whisky. Se plânseră de criza națională și se întrebară când își va reveni Atlanta și se va apuca din nou de treabă. Ținură toasturi în cinstea lui Belle. Rememorară bunătatea lui Belle când îi părăsise norocul.

Reporterul gazetei *Atlanta Journal* scrise:

Purtând lanțuri care zornăiau la picioare, cu încheieturile încătușate în brățări de fier, tatăl femeii ucise a fost escortat la priveghi de șeriful comitatului Clayton, Oliver Talbot. În timp ce mulțimea îndoliată se retrăgea îngrozită din calea lui, patriarhul bărbos care luase viața fiicei sale s-a apropiat de catafalcul pe care era întinsă. Niciun sentiment de tandrețe părintească nu i-a îmblânzit trăsăturile de piatră; nu a scos niciun strigăt de durere. Degetul lui apăsase pe trăgaciul fatal. Fiica lui căzuse la picioarele lui, plângând cu pioșenie. Dar dacă Isaiah Watling a simțit vreo remușcare, cu siguranță nu a arătat-o.

Ce gânduri i-au trecut oare prin mintea încăpățânată; ce emoții febrile i-au fost potolite de

voința lui insensibilă? S-a aplecat o clipă deasupra sicriului fiicei sale și a fost văzut punând ceva înăuntru.

Dar nepotul lui, domnul T. Watling din New Orleans, i-a surprins mișcarea, a recuperat ofranda bătrânului și, în timp ce Watling era dus de acolo, tânărul i-a înapoiat…

— Domnule, cred că ați uitat asta.

Taz puse Noul Testament în mâinile încătușate ale bunicului său.

— Nu am…

Cu ochii umezi, Isaiah cercetă chipul nepotului său. Își linse buzele.

— N-am fost niciodată propriul meu stăpân…

Coborî privirea și, când îl ghionti șeriful Talbot, bătrânul îl urmă, ascultător ca un câine.

Rhett îl convinsese pe un pastor șovăitor de la Sfântul Filip că Belle Watling ar trebui să se odihnească în cel mai vechi cimitir din oraș. Pastorul alesese un loc lângă zidul negru, unde prezența lui Belle n-ar fi ofensat pe nimeni. Rhett bătu cu palma piatra funerară proeminentă a unui episcop.

— Lui Belle oricum nu-i plăcea de bătrânul Charley.

Și astfel, într-o dimineață frumoasă de duminică, Ruth Belle Watling fu îngropată. Iarba strălucea de rouă. Bisericile chemau creștinii la slujbă. Cu un clopoțel care suna atrăgător, trecu pe lângă cimitir unul dintre noile tramvaie ale Atlantei.

Wade Hamilton și Ella Kennedy o flancau pe Scarlett. Beau Wilkes și Louis Valentine Ravanel stăteau cu Ashley și Rosemary. Pastorul citi din Cartea de rugăciuni obștești. Copiii erau înfiorați. Louis Valentine își târșâia picioarele.

Tazewell Watling plângea.

Pastorul termină repede, atât cât îi permitea buna decență. Negrii cu lopețile așteptau la o

distanță respectuoasă.

Ashley Wilkes îi întinse mâna lui Rhett.

— Îmi pare rău, Rhett. Belle a fost o femeie de treabă. Mi-a salvat viața.

Rhett strânse mâna bărbatului mai zvelt.

— De câți ani ne cunoaștem?

Ashley chibzui.

— Ne-am cunoscut în ’61.

— De treisprezece ani. Ciudat, pare mult mai mult. Ce-ți face grădina?

Ashley se lumină la față.

— Minunat. Am reparat fântâna, curge din nou. Vino odată să o vezi.

Ashley o luă de braț pe Rosemary.

— Sora ta devine o adevărată horticultoare.

Rosemary întrebă:

— Te-ai întrebat vreodată, frate, de ce bărbații pretind că au grijă de femei, când în general lucrurile stau exact invers?

Rhett o sărută pe Rosemary pe frunte.

Tazewell lipsise prea mult de la slujba sa și plecă la gară.

Când familia Butler ajunse acasă la mătușa Pittypat, puterea lui Rhett îl părăsi și el se împiedică pe trepte. În fosta odaie de culcare a Melaniei, Scarlett își ajută soțul să se dezbrace. Când îl băgă pe Rhett în pat, dinții îi clănțăneau și tremura atât de violent, încât Scarlett se dezbrăcă și ea, se strecură sub cuvertură și îl ținu în brațe până când adormi.

În timp ce umbrele după-amiezii târzii se perindau prin încăpere și vântul făcea să foșnească ulmul din fața ferestrei, Scarlett se trezi în brațele lui Rhett.

Tara, se gândi Scarlett. Ar fi plâns, dar nu mai avea lacrimi.

Se ridică în capul oaselor și-și frecă ochii cu atâta, forță, încât văzu stele verzi.

— Prostii! făcu Scarlett O'Hara Butler în fața întregii lumi. Rhett murmură ceva prin somn și ea îi netezi părul de pe frunte și îl sărută pe buze.

— Mă duc să văd ce fac copiii, spuse Scarlett. Când cobori, cafeaua va fi făcută.

Mammy și Ella erau în pridvorul din spate, dezghiocând păstăile de fasole. Pitty, Wade și unchiul Peter erau în grădină.

— Le culegem înainte să se t'eacă, spuse Mammy.

Degetele ei se mișcau cu repeziciune.

— Domnu' 'hett se simte bine?

— Cred că da. Mammy, încercam să-mi aduc aminte; când ai venit la Tara?

— Doamne sfinte, copilă. Am venit cu mama ta când s-a mă'itat.

— L-ai cunoscut pe Philippe Robillard?

Buzele lui Mammy se strânseră într-o linie familiară încăpățânată.

— Mammy, au murit toți. Adevărul nu le mai poate face niciun rău.

— Scumpa mea, n-ai t'ăit atâta cât am t'ăit eu. Adevă'u' poate face 'ău o'icând e zis.

Cedând cu greu, Mammy recunoscu:

— Nu mi-a plăcut niciodată de stăpânu' Philippe. E'a un om nesăbuit.

— Ca Rhett?

— Domnu' 'hett? Nesăbuit?

Trupul planturos al lui Mammy se scutură de râs.

— Domnu' 'hett nu-i niciodată nesăbuit cu oamenii la ca'e ține.

Totul se schimbase. Tot ceea ce voise Scarlett, tot ceea ce-și dorise vreodată se schimbase din temelii.

Putea ea, asemenea lui Ashley, să recreeze o versiune a vieții dinainte de război? Azalee și glicine îmbelșugate drapând în mod artistic ruine? Scarlett râse zgomotos.

Poate va reconstrui Tara împreună cu Rhett. Sau poate doar vor călători o vreme. Era o lume plină de locuri pe care Scarlett nu le văzuse niciodată. Poate ea și Rhett vor merge la Yellowstone să vadă acele miracole naturale: apă clocotită țâșnind din pământ, la fel de regulat ca un ceas. Doamne sfinte!

În dispoziția aceasta îl întâmpină pe Rhett când coborî.

— Bună ziua, dragul meu! spuse ea.

El ridică din sprâncene.

— Atunci sunt dragul tău?

— Știi că ești. Rhett, te rog, nu-ți mai râde de mine.

Zâmbetul lui care-o scotea din sărite dispăru.

— Draga mea, n-am să mai fac asta niciodată, promit.

Priviră fiecare în sufletul celuilalt. Ochii ei erau verzi; ai lui, negri.

El spuse:

— Viața ne-a făcut iarăși să suferim.

— Mai rău ca până acum?

— Nu, răspunse el. Socot că nu.

Apoi, Rhett Butler râse din toată inima, o luă în brațe pe Scarlett și dansă cu ea în jurul bucătăriei, sufocând-o cu sărutări, spre încântarea Ellei și consternarea lui Mammy.

— Domnu' 'hett! Domnu' 'hett, înto'ci totu' cu susu' în jos!

Rhett Butler zâmbi așa cum făcea de obicei și spuse:

— Nevastă, ești cea mai fermecătoare femeie din lume.

Scarlett răspunse:

— Doamne Dumnezeule, domnule Butler. Nu e viața surprinzătoare?

Acesta n-a fost deloc
sfârșitul

Mulțumiri

La baza acestei colaborări neobișnuite au stat imaginațiile foarte diferite a doi povestitori și istoria acelei perioade palpitante și cumplite totodată care a creat Statele Unite de astăzi. Pe urmele lui Margaret Mitchell, mi-am permis unele modificări ale istoriei. Istoricii specializați în Războiul Civil vor observa că am atribuit unele fapte ale confederatului John Hunt Morgan colonelului Andrew Ravanel. Generalul Morgan nu a fost Andrew Ravanel și nu a supraviețuit războiului. De asemenea, istoricii cubanezi vor stabili data atacului generalului Narciso López cu câțiva ani mai devreme decât s-a precizat în carte. Ca și invazia din Golful Porcilor și Irak, invazia lui López s-a folosit de pretexte nobile ca să le ascundă pe cele triviale și, la fel ca celelalte două, și ea a eșuat. López a fost executat prin strangulare în Havana, iar pirații lui americani – cu excepția unuia – au fost împușcați. Cel care a scăpat l-a rugat pe comandantul spaniol să trimită o scrisoare senatorului Daniel Webster, care se mai bucura încă de influență, pe care a semnat-o: „Nepotul tău afectuos”. Șiretenia lui reușită aduce cu ceva ce ar fi făcut Rhett Butler.

Le sunt recunoscător celor care m-au ajutat să scriu *Povestea lui Rhett Butler*:

În Georgia:
dl Paul Anderson
dl Hal Clarke
Colecțiile speciale de la Universitatea Emory and Henry
Centrul Istoric Atlanta
Situl istoric de stat Plantația Hofwyl-Broadfield

În New Orleans:
dna Penny Tose

dl Henri Schindler
dl Arthur Carpenter, Colecțiile speciale și Arhivele de la Universitatea Loyola
Muzeul de stat și centrul istoric Louisiana
Biblioteca memorială Howard Tilton a Universității Tulane
Colecția istorică New Orleans, Centrul de cercetare Williams

În Charleston:
dl Nick Butler
Dana și Peggy Mebean
dr J. Tracy Power
căpitanul Randy Smith
dl Peter Wilkerson
dr Stephen Wise
Muzeul din Charleston
Biblioteca din Charleston
Societatea istorică Carolina de Sud
Fundația pentru conservare Charleston și angajații de la casele memoriale Nathaniel Russell, AikenRhett și Edmondston-Alston

În alte părți:
dl Thomas Cartwright și
Casa memorială Carter, Franklin, Tennessee
Muzeul internațional al cailor din Parcul cailor Kentucky
Biblioteca Alderman a Universității Virginia
Biblioteca Leybum a Universității Washington and Lee
dna Jennifer Enderlin de la St. Martin's Press

și mai ales preaiubitei mele Anne, al cărei curaj nu a șovăit nicio clipă.

---

[1] Mătase țesută la războiul de țesut mecanic ce poartă numele inventatorului său, Joseph Marie Jacquard.

[2] Pânză de celofibră sau bumbac, cu fire extrem de fine și dese.

[3] O ceremonie de căsătorie practicată între negri. Era obiceiul ca cei doi soți să sară peste o coadă de mătură și se considera că cel care sărea mai sus va fi capul familiei.

[4] Arankanga *(Ara macao)* este o specie de papagal originar din Mexic, America Centrală și America de Sud.

[5] Henry Timrod (1828-1867) a fost considerat poetul laureat al Confederației.

[6] *The Seaman's Friend,* o lucrare de referință despre drepturile legale și responsabilitățile marinarilor, scrisă de Richard Henry Dana (1815-1882), avocat și politician american, specializat în dreptul maritim.

[7] Ambarcație cu doi arbori și vele aurice.

[8] Plantatorii de orez din Carolina de Sud foloseau un sistem bazat pe norme. În funcție de abilitatea și vârsta lui, un sclav putea îndeplini o normă întreagă, jumătate sau un sfert de normă. O normă întreagă presupunea în mod tipic între opt și zece ore de muncă pe zi.

[9] Etapă a comerțului triunghiular în care milioane de oameni din Africa erau duși în Lumea Nouă. Comerțul triunghiular sau Tratatul Atlantic desemna schimburile ce aveau loc între Europa, Africa și cele două Americi pentru a asigura distribuția sclavilor negri în coloniile din Lumea Nouă, pentru a aproviziona Europa cu produse din colonii și pentru a furniza Africii produse europene și americane.

[10] Loialiștii erau coloniștii americani rămași loiali regatului Marii Britanii în timpul Revoluției Americane (1775-1783), iar patrioții sunt cei care au sprijinit revoluția.

[11] Convenția de la Philadelphia a avut loc între 25 mai și 17 septembrie 1787. A fost prezidată de

George Washington și rezultatul ei a fost Constituția Statelor Unite.

[12] Compromisul din 1850 a constat într-un pachet de cinci legi prin care se intenționa rezolvarea controverselor teritoriale și sociale legate de chestiunea sclaviei, ivite în urma războiului mexicano-american (1846-1848). Prin acest compromis s-au amânat cu patru ani criza secesiunii și Războiul Civil american.

[13] Partidul anulatorilor susținea dreptul statelor de a anula legile federale pe teritoriul lor.

[14] Prin această lege din 1854 au fost create teritoriile Kansas și Nebraska și a fost abrogat Compromisul.

[15] Capul Horn din comitatul Mendocino, California.

[16] Înainte de 1851, comunitatea din comitatul Sierra, California, era cunoscută de fapt drept Slaughter's Bar.

[17] „Rățoii" proveneau din coloniile de condamnați din Australia și se stabiliseră într-o zonă din San Francisco numită Sydney Town. Când vântul bătea dinspre Sydney Town, uneori izbucneau incendii și se bănuia că erau puse de aceștia, care soseau întotdeauna primii la fața locului ca să jefuiască. De fiecare dată când era vreo tulburare în oraș, oamenii spuneau: „Rățoii din Sydney măcăie din nou".

[18] Beau Brummell (1778-1860) a fost arbitrul eleganței masculine în Anglia din perioada Regenței.

[19] Destinul evident *(Manifest Destiny)* este credința secolului al XIX-lea conform căreia Statele Unite erau destinate să se extindă pe întreg continentul nord-american, de la Oceanul Atlantic la Oceanul Pacific. Susținea caracterul evident și inexorabil al expansiunii.

[20] Arie îngrădită pe un hipodrom unde sunt aduși calul și jocheul câștigători pentru premiere și

publicitate.

[21] John Brown (1800-1859), aboliționist american, care a susținut și practicat insurecția armată ca mijloc de a pune capăt sclaviei. A fost un personaj controversat și considerat fanatic de președintele Abraham Lincoln.

[22] Numele colonial atribuit întregii insule La Española de astăzi, care cuprinde cele două state suverane Republica Dominicană și Haiti.

[23] Linia Mason-Dixon simbolizează granița culturală dintre statele din Nord și cele din Sud, demarcând și astăzi hotarele dintre Pennsylvania, Maryland, Delaware și Virginia de Vest.

[24] Termen peiorativ care îi desemna pe nordiștii veniți să se stabilească în Sud cu intenția de a profita de situația confuză de după război. Caricaturile vremii îi înfățișau purtându-și lucrurile în geamantane *(bag)* făcute din covoare (*carpet)*.

[25] Poreclă acordată albilor sudiști care sprijineau Reconstrucția impusă de republicanii nordiști.

[26] Statele Confederate ale Americii (Confederate States of America).

[27] Revistă din Statele Unite, publicată în secolul al XIX-lea și care se adresa în mod special femeilor.

[28] Titlu purtat de liderul organizației Ku Klux Klan.

[29] Facțiune a Partidului Republican condusă de negri, din statele sudiste.

[30] Personaje din spectacolele de varietăți interpretate de actori cu fețele vopsite în negru, care îi înfățișau pe negri ca fiind proști, leneși, superficiali, superstițioși și muzicali. Numele personajelor se trăgeau din instrumentele la care interpretau, de exemplu: Tambo de la tamburină și Bones de la castanietele din lemn de os. Stupiditatea și lipsa de sofisticare a celor două personaje erau evidențiate de prezența unui

maestru de ceremonii, numit interlocutorul, care, deși înfățișat tot ca un negru, utiliza un vocabular mai bogat și vorbea în engleza aristocratică.

[31] Marcă de săpun.

[32] O serie de manuale folosite în școlile americane între mijlocul secolului al XIX-lea și mijlocul secolului XX.

[33] Cel mai celebru cal al generalului Robert E. Lee din timpul războiului civil american.

Table of Contents